

Δ. 1709.

3241

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗΣ ΣΕΙΡΑ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΕΙΣ ΤΡΕΙΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥΣ

Πρὸς χρῆσιν

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

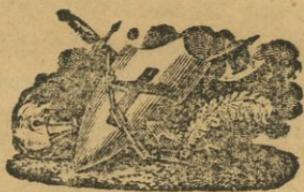
Κατ' ἔγκρισιν τῆς ἐπὶ πᾶν διδακτικῶν βιβλίων ἐπιτροπῆς

ΤΠΟ

Σ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΝΝΑΤΗ ΒΕΛΤΙΩΘΕΙΣΑ
ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΘΑΡΘΕΙΣΑ

Τὰς ἐπιδόσεις δρῶμεν γηγνομένας καὶ τῶν
τεχνῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων, οὐ διὰ
τούς; ἐμμένοντας τοῖς καθιστῶσιν, ἀλλὰ
διὰ τοὺς ἐπανορθουμένας καὶ τολμῶντας
ὅπερ τι κινεῖ τῶν μὴ καλῶς ἔχοντων.
(Ισακρ. Εὐαγόρ.)

25.3 x 13.3

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Δ. ΣΗΛΛΥΒΡΙΩΤΟΥ.

(Κατὰ τὴν ὁδὸν Πραξιτέλους ἀριθ. 37.)

1875.

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν ιδιόχειρον ὑπογραφήν μου
θεωρεῖται ως ἐκ τυποκλοπίας προερχόμενον.

Μακεδόνας

Αριθ. Πρωτ. 15,994.

A 1709

Διεκπ.

ΒΔΣΙΔΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΔΔΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τοὺς Γυμνασιάρχας, Σχολάρχας,
καὶ Ἐληγροδιδασκάλους.

Ἡ τῶν διδακτικῶν βιβλίων ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ,
ἐξετάσασα τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Σταθοπούλου ἔκδοθεῖσαν
ἐν Ἀθήναις, κατὰ τὸ 1850 ἔτος, Στοιχειώδη Γεωγρα-
φίαν, ἐγνωμοδότησεν δτι θεωρεῖ καὶ αὐτὴν ἀξίαν νὰ
συστηθῇ πρὸς τοὺς διδασκάλους τῶν Ἑλληνικῶν σχο-
λείων ὅπως διδάσκωσι κατ' αὐτὴν, ὅσοι αὐτῶν εἶναι
οἰκειωμένοι πρὸς τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ ὁ συγγραφεὺς
μέθοδον τοῦ διδάσκειν τὴν Γεωγραφίαν. Ὁθεν συνι-
στῶμεν τὸ βιβλίον, ἵνα μεταχειρίζωνται αὐτὸς εἰς τὴν
διδασκαλίαν ὅσοι δύνανται τῶν διδασκάλων, δρίζοντες
τὴν τιμὴν του εἰς δρ. 2 $\frac{1}{2}$.

Ἐρ Ἀθῆναις τὴν 23 Ιανουαρίου 1852.

·Ο ·Υπουργός
Π. ΒΑΡΒΟΓΛΗΣ.

Περὶ τῆς Στοιχειώδους Γεωγραφίας τοῦ κ. Στ. Σταθοπούλου.

ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΤΥΦΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΗΜΟCRATΙΚΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΛΙΣ
Εθνική Βιβλιοθήκη

Επειδή το παρόν έγγραφο δεν αποτελεί αρχειοκόμιστρο, οι επιστολές που σε αυτόν περιέχονται δεν αποτελούν αρχειοκόμιστρο. Οι επιστολές που περιέχονται σε αυτόν τον έγγραφο αποτελούν αρχειοκόμιστρο. Οι επιστολές που περιέχονται σε αυτόν τον έγγραφο αποτελούν αρχειοκόμιστρο. Οι επιστολές που περιέχονται σε αυτόν τον έγγραφο αποτελούν αρχειοκόμιστρο. Οι επιστολές που περιέχονται σε αυτόν τον έγγραφο αποτελούν αρχειοκόμιστρο. Οι επιστολές που περιέχονται σε αυτόν τον έγγραφο αποτελούν αρχειοκόμιστρο. Οι επιστολές που περιέχονται σε αυτόν τον έγγραφο αποτελούν αρχειοκόμιστρο. Οι επιστολές που περιέχονται σε αυτόν τον έγγραφο αποτελούν αρχειοκόμιστρο. Οι επιστολές που περιέχονται σε αυτόν τον έγγραφο αποτελούν αρχειοκόμιστρο. Οι επιστολές που περιέχονται σε αυτόν τον έγγραφο αποτελούν αρχειοκόμιστρο.

Επειδή το παρόν έγγραφο δεν αποτελεί αρχειοκόμιστρο,
οι επιστολές που περιέχονται σε αυτόν τον έγγραφο αποτελούν αρχειοκόμιστρο.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ.

Α δ ε λ φ ε.

Τὰ στοιχειώδη ταῦτα γεωγραφικὰ μαθήματα, τὰ ἐποίκια
τοὶ προστέρω τεχμήριον τῆς πρὸς ἑσά ἀγάπης μου, εἰχόν προσ-
διορισθῆ διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς διδασκαλίαν εἰς τὰς σχο-
λικὰς τάξεις τοῦ ἐν Πάτραις γυμνασίου, διότι ἡμεῖς διορισμέ-
νοις καθηγητὴς τῆς γεωγραφίας. Καὶ πραγματικῶς κατὰ τὸ
1849 ἐδιδάχθη ἡ πρώτη περίοδος, καὶ κατὰ τὴν μαρτίου
τῶν διδασκαλῶν ἐπέτυχε πληρότατα. Μετὰ δὲ ταῦτα περι-
στάσεις αἴτινες ἐκόλυσαν τὴν πραγματοποίησιν τοῦ προορισμοῦ
των, ἐπήνεγκον τὴν εἰσαγωγὴν των εἰς τὰς τοῦ Προπαιδευτη-
ρίου τάξεις τοῦ ἐνταῦθα ἡμετέρου Εκπαιδευτηρίου, εἰς δύο τῶν
διποίων ἐγὼ αὐτὸς ἐδιδάχτη τὸ μάθημα τῆς γεωγραφίας. ‘Η
ἐκ τῆς διδασκαλίας ταύτης προκύψασα ἀμεσος πείρα μὲ ὥδη-
γησε μὲν ἀφ’ ἐνὸς εἰς τὰς ἀναγκαῖας μεταβολιμίσεις καὶ προσ-
θήκας, μ’ ἐστήριξε δὲ ἀφ’ ἔτέρου, ὡς νομίζω, εἰς τὸ κατάλλη-
λον καὶ σκόπιμον τοῦ ἐγχειριδίου. Διὰ τοῦτο ἐτόλμησα γὰ
τὸ ἐκδώσω ἐφέτος διὰ τοῦ τύπου, ἐνῷ πέρυσι τὸ παρέδωκα εἰς
τοὺς μαθητὰς τοῦ ἡμετέρου καταστήματος αὐτογραφημένον.

Κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν παρόντων μαθημάτων πρώτην ἀρ-
χὴν ἔθεσα, νὰ μὴ συμπεριλάβω εἰς τὴν ὅλην τι ἀνώτερον τῶν
καταληπτικῶν δύναμεων τῶν παιδῶν, διὰ τεὺς διποίους εἶναι
προσδιωρισμένα τὰ μαθήματα ταῦτα. Εννοῶ δὲ καταληψίην
ὅχι τὸν ἐκ τῆς ἀποστολίσεως προερχόμενον ψιττακισμὸν, ἀλλὰ
τὸν ἐνδελεχὴν ἐννόησιν, δι’ ἣς δ μαθητὴς καθίσταται ἵκανος
νὰ δώσῃ λόγον περὶ τῶν μεμοθημένων, καὶ ν’ ἀπαντήσῃ διπω-
δήποτε ἐρωτηθείεις. ‘Η ἀρχὴ αὕτη εἶναι ἀναμφισβήτητος, καὶ
δὲν ἔχει ἀνάγκην ὑποστηρίξεως. Διὰ τοῦτο λοιπὸν οὔτε τὴν γῆν
ὦς σῶμα παρέστησα, οὔτε περὶ τοῦ σχήματος αὐτῆς ἐπραγμα-
τεύθην, ἀλλὰ περιῳἰσθην εἰς τὴν διὰ τοῦ πίνακος παράστασιν
τῆς ἐπιφανείας της. Διὰ τοῦτο ἀπέκλεισα ὅλην τὴν θεωρίαν
τῶν ἐπὶ τῆς γρήνης σφαιρίας διαγραφομένων γραμμῶν, αἴτινες
ἔχουσι σκοπὸν τὸν προσδιωρισμὸν τοῦ γεωγραφικοῦ πλάτους καὶ
μήκους, καὶ ἀντικατέστησα ταῦτα διὰ τινος μηχανικοῦ τρό-
που, διὰ τοῦ διποίου δύναται δ μαθητὴς νὰ προσδιορίσῃ σχε-
τικῶς τὴν γεωγραφικὴν θέσιν ἐκάστου τόπου πρὸς ἄλλον, τὸν
ὅπεριν λαμβάνει ὡς ὅριον· τοῦτο δὲ, νομίζω, ἐπαρκεῖ πληρέ-

στατα διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς γεωγραφίας εἰς τὰς ῥηθείσας τάξεις. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δὲν περιέλαβον, οὔτε κανὸν ἀφογηματικῶς, τὸ ἐκ τῆς κοσμογραφίας εἰς τὴν γεωγραφίαν ἀνήκον μέρος· διότι αἱ σχέσεις τῆς γῆς πρὸς τὸν ἥλιον, ἐκ τῶν ὅποιών προκύπτουν τὰ φαινόμενα τοῦ ἡμερόνυκτού, τῶν ὥρῶν τοῦ ἔτους καὶ τοῦ κλίματος εἰναι ἀκατάληπτοι εἰς τοὺς τοιούτους παιδεῖς, ἔνεκα τῆς μὴ ὑπαρχούστης ἀναγκαίας προπαιδείας καὶ ἀναπτυξέως τῶν νοητικῶν δυνάμεων. Πεντετῆς ἐξάσκησις τοῦ διδασκαλικοῦ ἐπαγγέλματος μοι παρέσχε πλειστάκις εὐχαρίστια νὰ ἐξετάσω εἰς τὴν μαθηματικὴν λεγομένην γεωγραφίαν μαθητὰς διαφόρων σχολείων, καὶ εἰδόντι οἱ εύφυεστεροι καὶ ἐπιμελέστεροι αὐτῶν πολλὰ ἀποστηθίζουσι, πολλὰ ἐκ τῶν μαθημάτων δύνανται, ἐρωτηθέντες, νὰ εἴπωσιν, οὐδὲν ὅμως νοοῦσι. Τὴν δὲ αἰτίαν τούτου δέν ἀδυνάμην, τὰς πλείστας τούλαχιστον φοράς, ν' ἀποδώσω οὔτε εἰς τοὺς διδασκάλους, οὔτε εἰς τοὺς μαθητὰς, ἀλλ᾽ εἰς μόνην τὴν ῥήθεισαν ἔλλειψιν.

Περιττὸν νομίζω νὰ λεπτολογήσω ἀποδεικκύων, διτὶ τὰ ἐν τῷ ἐγχειρίδιῳ περιεχόμενα δὲν ὑπερβαίνουσι τὴν κατάληψιν τῶν μαθητῶν δι᾽ οὓς συνετάχθησαν, διότι τοῦτο εἶναι εἰς τὰ πλείστα προφράντες. Κρίνω ὅμως ἀναγκαῖον νὰ εἴπω τινὰ ἀφορῶντα τὰ κεφάλαια ἐκεῖνα, τὰ δοκια διαλαμβάνουσι περὶ τῶν πολιτικῶν καὶ τῶν κοινωνικῶν σχέσεων τῶν διαχρόων ἔθνῶν. Ταῦτα κατὰ πρώτην ὅψιν π.Θανὸν νὰ φραγώσιν εἰς τινας ὡς μὴ συνάδοντα μὲ τὴν προεκτεθεῖσαν ἀρχήν. Ἀλλὰ νομίζω διτὶ θελούσι συμφωνήσει μετ' ἐμοῦ, ἐκν συλλογισθῶσιν διτὶ οἱ παιδεῖς ζῶντες ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ ἐν τῇ πολιτείᾳ, ἀποκτώσι περὶ τῶν σχέσεων αὐτῶν λεληθότως ἰδέας, τῶν δοκιών, ἀν καὶ δὲν ἔχουσιν ἀφηρημένως ἀκριβῆ γνῶσιν, κατέχουσιν δόμως τὸ πρώτον σπέρμα, δύναμενον διὰ τῆς ἐπιτηδείου δηγίας καὶ βοηθείας τοῦ διδασκάλου ν' ἀναπτυχθῆ καὶ νὰ παραγάγῃ τὴν ἀπαιτουμένην ἰδέαν. "Οστις δὲ ἀμφιβάλλει περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῆς κοινωνικῆς καὶ τῆς πολιτικῆς καταστάσεως μιᾶς χώρους καὶ εἰς αὐτὰ τὰ παιδία, ἐκεῖνος ἀς παραλάβῃ δεκτεῖται Ἐλληνόπαιδα πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως, πρὸ τῆς τρίτης καὶ μετὰ τὴν τρίτην Σεπτεμβρίου" ἦ ἀς συμπαραθέση δύο δημήτηκας, ἵνα ἐκ τῆς ἐλευθέρας Ἐλλάδος καὶ ἵνα ἐκ τῆς Τουρκίας. Ἠ ἀς παρατηρήση παιδία νεήλυδα ἐκ τῆς Τουρκίας, καὶ ἀς τὸν ἵδη μετὰ ἐν ἦ δύο ἔτη, καὶ εἴμαι βέβαιος διτὶ θέλει πεισθῆ. Εἶναι ἀληθές, διτὶ οἱ παιδεῖς δὲν δύνανται νὰ ἔννοήσωσι τὴν ἐπιστημονικὴν ἔκτασιν καὶ σημασίαν τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς γεωγραφίας· τοῦτο ὅμως δέν ἀπαιτεῖται, οὔτε τὰ κεφάλαια ταῦτα ἔχουσι

τοιοῦταν σκοπόν· ἀλλὰ προτίθενται μόνον νὰ διαδώσωσιν ὁργανικῶς συνδεδεμένας τὰς στοιχειώδεις ἀρχὰς περὶ τῶν ἀντικειμένων τούτων, αἵτι εἰς μέλλουσι· ν' ἀναπτυχθῶσι τελειότερον εἰς τὸ γυμνάσιον, καὶ κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς εἰδικῆς ἐπιστήμης εἰς τὸ πανεπιστήμιον. Ή πέρα δὲ μὲν ἐβοσκάσαν, ὅτι οὕτε αἱ σκέψεις μου οὔτε αἱ ὑποθέσεις μου εἶναι ἀνυπόστατοι.

Δευτέραν ἀρχὴν ἡκολούθητα νὰ κατατάξω τὴν ὥλην τοιουτοτροπίας, ὡστε ἔκαστον αὐτοτελὲς μέρος αὐτῆς ν' ἀποτελῇ ἐνθέργανικὸν σύνολον, ἀπὸ τὸ ὄποιον εἶναι ἀδύνατον ν' ἀφαιρεθῇ τι, χωρὶς τὸ μένον νὰ γείνῃ ἀσταχές καὶ νὰ τὴν διαθέσω οὕτως, ὡστε νὰ προσθαίνῃ ἡ ἐκθεσίς ἐκ τῶν γνωστῶν πρὸς τὰ ἄγνωστα, ἢ νὰ τὴν συναρμολογήσω, ακθόσον τὸ ἐπιτρέπει ἡ φύσις αὐτῆς, γεωμετρικῶς, προτάττων τὰς ἀναγκαῖας ἐρμηνείας καὶ μεταχειρίζόμενος τὰ προηγούμενα πρὸς διατάφησιν τῶν ἐπομένων. Καὶ τοῦτο μὲν ἀπητεῖτο διὰ νὰ μὴ περιπέσῃ ὁ μαθητὴς εἰς ἐντελὴ κυκεῶν, διδασκόμενος νὰ δρᾷς τὰ ἄγνωστα δι' ἀλλων ἀγνῶστων, ἐκεῖνο δε τοῦτο ἐπίσης ἀπαρχιτήτως ἀνγκαχτίου, διὰ νὰ μὴ μαθητήν μόνον ὁ μαθητὴς ποῖξ ὅρη, ποίους ποταμοὺς, πλίουν κλίμα κτλ. ἔχει μία χώρα, ἢ νὰ μὴν ἀποστηθῇ ἐν ἐνὶ λόγῳ κατάλογον ὄνομάτων, ἀλλὰ διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἡ κατάστασις αὐτῆς εἶναι ἀμεσον ἀποτέλεσμα διλων τῶν τοπογραφικῶν καὶ φυσικῶν, τῶν φυλετικῶν, καὶ τῶν πολιτικῶν αὐτῆς σχέσεων. Διότι εἰς μόνην τὴν μετ' ἀλλήλων συναρμολογίαν λαμβάνουσιν ἐκεῖνα πάντα σημασίαν, καὶ δὲν ἀποθαίνουσιν ὡς αἱ κρουτατικοὶ λέξεις ξένης τινὸς γλώσσης, τὰς ὄποιας τις ἔμαχε νὰ λέγῃ χωρὶς νὰ ἐννοῇ. Εἶναι ἀνωρετὲς λ. χ. νὰ μάθῃ ὁ παῖς ποίους κόλπους ἔχει ἡ Ἐλλὰς, δὲν μάθῃ συγχρόνως τὴν θέσιν, τὴν διεύθυνσιν αὐτῶν, καὶ ποίουν ἐπιρρόην ἔχουσιν εἰς τὴν τύχην αὐτῆς. Εἶναι περιττὸν νὰ γνωρίζῃ τὸν Ῥηνὸν καὶ τὸν Δούναβιν, ἐξν δὲν συνεξετάσῃ καὶ δῆλας τὰς λοιπὰς σχέσεις αὐτῶν, καὶ προσδιορίσῃ τὴν ὠφέλειαν, τὴν ὄποιαν παρέχουσιν εἰς τὰς χώρας, διῶν ῥέουσι. Διὰ τοῦτο εἰς πᾶταν περίοδον διακίνονται τρία μέρη· τὸ τοπογραφικὸν τὸ φυσικὸν καὶ τὸ πολιτικὸν, ἐξ ὧν τὰ πρώτα πραγματεύονται περὶ τῶν ἀμεταβλήτων σχέσεων τῶν τόπων, οἵτινες δὲν ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐπιρρόην τῶν ἀνθρώπων, καὶ σχηματίζουσι τὴν βάσιν πάστης γεωγραφικῆς ἐρεύνης· τὸ δὲ τρίτον συνεπιφέρει καὶ τὰς ἐκ τῶν ἀνθρώπων προερχομένας μεταβολὰς καὶ συνδυκόμενον μὲ τὰ λοιπὰ δύο αἰτιολογεῖ καὶ εἰκονίζει τὴν κατάστασιν τῶν πολιτειῶν.

Γνωρίζω δὲ ὅτι κατὰ τὰς δύο ῥηθέσκες ἀρχὰς ἐνεωτέ-

ρισα, παραλείψας τὴν συνήθη δόδον· ἀλλ' ἔστω μοι πρὸς τοῦτο δικαιολόγημα ἡ τοῦ σοφοῦ Ισοκράτους γνώμη, τὴν ὅποιαν ἦτο καλὸν ν' ἀκολουθήσωμεν εἰς πολλὰ τῶν πραγμάτων μας.

Ἐπίση; ἐνεωτέρισκ καὶ ὡς πρὸς τὴν μέθοδον, καταθέσας μόνον τὰ τελεικὰ συμπεράσματα, καὶ ἀποφυγών, διπού ὅντες δυνατὸν, πᾶσαν αἰτιολογικὴν ἡ ἔξηγητικὴν ἔκθεσιν. Συνέταξε δὲ τὰ μαθήματα οὕτω, διότι ἔχων ὑπ' ὄψιν πάντοτε τὸν μαθητὴν ἐπροσπάθητα νὰ συμπεριλάβω, δῖσιν μόνον πρέπει αὐτὸς νὰ μάθῃ καὶ νὰ ἔννοήσῃ καλῶς, καὶ δὲν ἥθεληται νὰ τὸν ἐπιφορτίων σχοινιοτενεῖς συζητήσεις, αἵτινες τὸν κουράζουσι καὶ τὸν ἀπαρτικόνος. Διὸν νὰ τὰ ἔννοήσῃ διμως καλῶς δι μαθητῆς, ἀπαιτεῖται ἡ προφορικὴ τοῦ διδασκάλου ἔξηγητικὰς κατὰ τὴν παράδοσιν, ἡτις θέλει ἀναπτύξει τὰ συνεπτυγμένα, καὶ καταδείξει τὴν δι' ὀλίγων λέξεων ὑπευχρινομένην ἀλληλουγίαν αὐτῶν. Ἀλλ' οὐχ ἦττον εἴχον κατὰ τὴν σύνταξιν πρὸς ὄρθραμῶν καὶ τὸν διδάσκαλον, τὸν διποίον δὲν ἐπειθύμουν νὰ καταδικάσω εἰς παθητικὸν ὅργανον τοῦ ἔγχειριδίου, ἀλλ' ἥθελον νὰ τὸν καταστήσω αὐτενεργὸν, καὶ ἔχοντα τὴν ἐλευθερίαν νὰ βραδίσῃ πρὸς τὸ τελεικὸν τέρμα διὰ τῆς εἰς αἵτινα καταχληλοτέρας δόδοις, καὶ νὰ διαχωρίσῃ τὴν διὰ ζώστης φωνῆς διδασκαλίαν του πρὸς τὴν καταληπτικὴν τῶν ἀκροτάνων του δύναμειν, πρὸς τὸν καιρὸν καὶ τὰς περιστάσεις. Διότι παρατηρημένον εἶναι, διτὶς ἡ διὰ ζώστης φωνῆς καὶ σύντονος διδασκαλίας καθιστᾶται καταληπτὰ, δισχ δι μαθητῆς πολλάκις καὶ εἰνδελεχῶς μελετήσας δὲν ἤδυνατο νὰ ἔννοήσῃ ἐκ τοῦ βιβλίου. Πρὸς δὲ τούτους ἥθελησα διὰ τοῦ τοιεύτου τρόπου τῆς συντάξεως νὰ παρακινήσω εἰς προετοιμασίαν καὶ προμελέτην τοὺς διδασκάλους μας, πολλοὶ τῶν διποίων ἡ περιορίζονται νὰ ἔξηγήσωσι τὰ ἐν τῷ βιβλίῳ εὑρισκόμενα, ἐπαναλαμβάνοντες τὰ αὐτὰ, ἡ ἐπιβάλλονται εἰς τοὺς μαθητὰς ν' ἀποστηθίσωσιν ἐν μέρος καὶ τὴν ἐπιοῦσαν τινὲς ἔξετάζουσιν ἀκροδύμενοι, ἐὰν καλῶς τὸ γνωρίζωσι. Διὰ τὴν τοιαύτην διμως προετοιμασίαν καὶ προμελέτην εἶναι ἀνάγκη συγγραφιμάτων, καὶ ὡς τοιαῦτα δύναμαι νὰ παραπέμψω τοὺς φιλοτίμους διδασκάλους μας εἰς τὸ ὑπ' ἐμοῦ μεταφρασθὲν, καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἐκδοθησόμενον(*), ἔγχειριδιν τῆς γεωγραφίας διὰ τὰ γυμνάσια, τὸ διποίον εἶναι ἐκτενέστερον, ἐπιστημονικώτερον, ἀλλὰ κατὰ τὸ αὐτὸν συντεταγμένον σύστημα καὶ εἰς τὴν μετάφρασιν τῆς γεωγραφίας τοῦ Βάλτου, ἡτις ἀν καὶ ἀκολουθεῖ σύστημα διάφορον, περιέχει διμως ἄφθονον ὕλην ἡτις δύναται νὰ

1^η, Ἐξεδότη τὸ 1854 καὶ εὑρίσκεται ἐν τῷ τυπογραφείῳ Ιωάννου Ἀγγελοπεύλου.

βοηθήσῃ τὸν διδάσκαλον εἰς τὸ νὰ περιάψῃ τὸν σκελετὸν τοῦ ἔγγειριδίου μὲ σάρκας καὶ νεῦρα, καὶ νὰ τὸν παραστήσῃ εἰς τὸν μαθητάς του ως σῶμα ζῶν.

Πρὸς τούτοις ἐπεθύμουν διὰ τῆς τοιαύτης τῶν μαθημάτων συντάξεως νὰ φυλάξω τὰ χρονικὰ δρία, καὶ νὰ ἀποφύγω τὸ ἐλάττωμα, τὸ δόπον ἔχουσιν δλα σχεδὸν τὰ διδακτικά μας βιβλία. Ἐννοῶ δὲ διατήρησιν χρονικῶν δρίων τὸ δυνατὸν τῆς ἀκριβοῦς παραδόσεως ἐνὸς ἔγγειριδίου εἰς ὡρισμένον χρόνον καθ' δλας τὰς ἀπαιτήσεις τῆς διδασκαλίας, αἵτινες εἶναι οὐ μὴ ἐπιφόρτησις τῶν μαθητῶν μὲ μάθημα ὑπερβαίνον τὰς δυνάμεις των, η συχνὴ ἑξέτασις αὐτῶν εἰς τὰ καθημερινὰ μαθήματα, καὶ η συγκεφαλαιωτικὴ ἐπανάληψις μετὰ τὴν ἀποπερατωσιν τῶν τμημάτων. Πιμεῖς δὲ συμπεριελάθομεν εἰς τὸ ἡμέτερον κατάστημα πρὸς τούτοις καὶ ως τετάρτην ἀπαίτησιν τοὺς ἔγγράφους κατὰ μῆνα διαγωνισμούς, οἵτινες χορηγοῦσιν εἰς τὸν μαθητὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐνεργήσῃ μόνος, καὶ νὰ δείξῃ κατὰ πόσον ἐμελέτησε καὶ κατενόησε τὰ διδαχθέντα. Η πραγματικὴ διδασκαλία τῶν μαθημάτων τούτων ἐδείξεν δτι ἐκάστη περίοδος ἐπαρκεῖ δι' ἓν σχολειὸν ἔτος, καὶ ἐκπληροῖ δλας τὰς ὁρθείσας ἀπαιτήσεις. Νομίζω δρῶς δτι πολλοὶ θέλουσιν ἀπορήσει, ἀφοῦ ἀκούσασιν δτι οἱ μαθηταὶ δι' ἓν δλόκληρον ἔτος δὲν θέλουσι διδαχθῆ περισσότερα τῶν πέντε τυπογραφικῶν φύλλων. Αλλ' οἱ τοιούτοις δι; συλλογισθῶσιν δτι δι κύριος σκοπὸς τῆς φοιτήσεως τῶν παιδῶν εἰς τὸ σχολεῖον εἶναι νὰ μάθωσι καλῶς τὰ διδασκόμενα. Εκτὸς δὲ τούτου τὰ ὀλίγα ταῦτα φύλλα περιέχουσι πολὺ περισσότερα δλην, παρ' δσην προϋποτίθησιν η τοπικὴ αὐτῶν χωρητικότης, καὶ εἴμαι βέβαιος δτι οἱ διδάξοντες αὐτά διδάσκαλοι δὲν θέλουσι τὰ εὖρε σύντομα.

Πρέπει ἀκόμη νὰ δώσω λόγον διατὶ ἔχωρισα τὴν ἐλληνικὴν γερσόνησον ἀπὸ τὴν Εὐρώπην, καὶ ἔξθετα ἰδιαιτέρως τὴν γεωγραφίαν αὐτῆς. Ιδού ποῖαι σκέψεις μὲ ὡδήγησαν εἰς τὸ συμπέρασμα τὸ δόποιν ἐπραγματοποίησα. "Ας ὑποθέσωμεν ἐν Αθήναις μικρὸν παιδίον εἰς ἡλικίαν πέντε ἔτῶν. Αἱ τοπογραφίαι αὐτοῦ γνώσεις βεβαίως περιορίζονται εἰς τὰ τῆς οἰκίας, τῆς αὐλῆς, τοῦ κάπου κτλ. Προϊόντης τῆς ἡλικίας τοῦ παιδίου αὐξάνουσι καὶ αἱ τοπικαὶ γνώσεις του· μανθάνει τοὺς δρόμους τῆς γειτονίας, τῆς οἰκίας, καὶ τὰ διαφόρα μέρη αὐτῆς ἐπειτα ἔξαπλόνει τὴν τοπογνωσίαν του εἰς τὰς ὁδούς τῆς πόλεως, τὴν ἀγοράν, τὰς ἐκκλησίας κτλ. Αὐξῆσαν δὲ ἔτι περισσότερον μανθάνει τὰ τῆς περιοχῆς τὴν Ἀκρόπολιν, τὸ Λαστροκοπεῖον, τὸν Λυκαβηττὸν, τὸν Υμηττὸν, τὰ Ἐξωπόλια· καὶ

ρισα, περαλείψας τὴν συνήθη δόδον· ἀλλ' ἔστω μοι πρὸς τοῦτο
δικαιολόγημα ἡ τοῦ σοφοῦ Ἰσοκράτους γνῶμη, τὴν δποίαν ἦτο
καλὸν νέανοιούθεντα μεν εἰς πολλὰ τῶν πραγμάτων μας.

Ἐπίση; ἐνεωτέρισκ καὶ ὡς πρὸς τὴν μέθοδον, καταθέσας
μόνον τὰ τελικὰ συμπεράσματα, καὶ ἀπορρυγών, διον ἦτο δυ-
νατόν, πᾶσαν αἰτιολογικὴν ἡ ἐξηγητικὴν ἔκθεσιν. Συνέταξα δὲ
τὰ μαθήματα οὕτω, διότι ἔχων ὑπὲρ ὅψιν πάντοτε τὸν μαθη-
τὴν ἐπροσπένθησα νὰ συμπεριλάβω, δῖσαν μόνον πρέπει αὐτὸς νὰ
μάθῃ καὶ νὰ ἐννοήσῃ καλῶς, καὶ δὲν ἥθελησα νὰ τὸν ἐπιφορ-
τίσω σχοινοτενεῖς σύγητήσις, αἴτινες τὸν κουράζουσι καὶ
τὸν ἀπαρμέλουνουσι. Διὸ νὰ τὰ ἐννοήσῃ ὅμως καλῶς ὁ μαθητής,
ἀπαιτεῖται ἡ προφορικὴ τοῦ διδασκάλου ἐξηγησίς κατὰ τὴν πα-
ράδοσιν, ἡτοις θέλει ἀναπτύξει τὰ συνεπτυγμένα, καὶ καταδεί-
ξει τὴν δι' ὀλίγων λέξεων ὑπεμφρινομένην ἀλληλουγίαν αὐτῶν.
Ἄλλ' οὐχ ἦτον εἰχόν κατὰ τὴν σύνταξιν πρὸ δρθαλμῶν καὶ
τὸν διδάσκαλον, τὸν δποίον δὲν ἐπεθύμουν νὰ καταδικάσω εἰς
παθητικὸν ὄργανον τοῦ ἐγχειρίδιου, ἀλλ' ἥθελον νὰ τὸν κα-
ταστήσω αὔτενεργὸν, καὶ ἔγραπτα τὴν ἐλευθερίαν νὰ βαδίσῃ πρὸς
τὸ τελικὸν τέρμα διὰ τῆς εἰς αἴτιὸν καταλληλοτέρας δόσου,
καὶ νὰ διαφυρῷ φάση τὴν διὰ ζώστης φωνῆς διδασκαλίαν του πρὸς
τὴν καταληπτικὴν τῶν ἀκρωτάνων του δύναμιν, πρὸς τὸν κα-
ρὸν καὶ τὰς περιστάσεις. Διότι παρατηρημένον εἶναι, δτοις ἡ διὰ
ζώστης φωνῆς καὶ σύντονος διδασκαλίας καθιστᾶ καταληπτά,
δσα ὁ μαθητής πολλάκις κατιένδελεχῶς μελετήσας δὲν ἥδυνατο
νὰ ἐννοήσῃ ἐκ τοῦ βιβλίου. Πρὸς δὲ τούτοις ἥθελησα διὰ τοῦ
τοισύτου τρόπου τῆς συντάξεως νὰ περακινήσω εἰς προετο-
ματίσιαν καὶ προμελέτην τοῦ διδασκάλους μας, πολλοὶ τῶν
δποίων ἡ περιορίζονται νὰ ἐξηγήσωσι τὰ ἐν τῷ βιβλίῳ εὑρισκό-
μενα, ἐπεναλαμβάνοντες τὰ αὐτά, ἡ ἐπιβάλλουσιν εἰς τοὺς μα-
θητὰς νέανοιούθεντα μέρος καὶ τὴν ἐπιοῦσαν τοὺς ἐξε-
τάζουσιν ἀκροώμενοι, ἔὰν καλῶς τὸ γνωρίζωσι. Διὰ τὴν τοιαύτην
δημοσίαν προετοιμασίαν καὶ προμελέτην εἶναι ἀνάγκη συγγραμμά-
των, καὶ ὡς τοιαῦτα δύναμαι νὰ παραπέμψω τοὺς φιλοτίμους
διδασκάλους μας εἰς τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ μεταφρασθὲν, καὶ ἐντὸς ὀλί-
γου ἐκδοθησόμενον(*), ἐγχειρίδιον τῆς γεωγραφίας διὰ τὰ γυμνά-
σια, τὸ δποίον εἶναι ἐκτενέστερον, ἐπιστημονικῶτερον, ἀλλὰ
κατὰ τὸ αὐτὸ δυντεταγμένον σύστημα καὶ εἰς τὴν μετάφρα-
σιν τῆς γεωγραφίας τοῦ Βαλέθη, ἡτις ἂν καὶ ἀκολουθεῖ σύ-
στημα διάφορον, περιέχει δημοσίαν ἀφθονον ὅλην ἡτοις δύναται νὰ

(*) Ἐξεδόθη τὸ 1854 καὶ εὑρίσκεται ἐν τῷ τυπογραφείῳ Ἱωάννου Ἀγ-
γελοπεύλεω.

βοηθήσῃ τὸν διδάσκαλον εἰς τὸ νὰ περιάψῃ τὸν σκελετὸν τοῦ ἔγγειριδίου μὲ σάρκας καὶ νεύρα, καὶ νὰ τὸν παραστήσῃ εἰς τὸν μαθητάς του ώς σῶμα ζῶν.

Πρὸς τούτοις ἐπεθύμουν διὰ τῆς τοιαύτης τῶν μαθημάτων συντάξεως νὰ φυλάξω τὰ χρονικὰ δρίσια, καὶ νὰ ἀποφύγω τὸ ἐλάττωμα, τὸ δποῖον ἔχουσιν δλα σχεδὸν τὰ διδακτικά μας βιβλία. Ἐννοῶ δὲ διατήρησιν χρονικῶν δρίσιν τὸ δυνατὸν τῆς ἀκριβοῦς παραδόσεως ἐνὸς ἔγγειριδίου εἰς ὡρισμένον χρόνον καθ' δλας τὰς ἀπαιτήσεις τῆς διδασκαλίας, αἵτινες εἶναι οὐ μὴ ἐπιφόρτησις τῶν μαθητῶν μὲ μάθημα ὑπερβατίνον τὰς δυνάμεις των, η συχνὴ ἐξέτασις αὐτῶν εἰς τὰ καθημερινὰ μαθήματα, καὶ η συγκεφαλαιωτικὴ ἐπανάληψις μετὰ τὴν ἀποπερατωσιν τῶν τμημάτων. Ἡμεῖς δὲ συμπεριελάθομεν εἰς τὸ ἡμέτερον κατάστημα πρὸς τούτοις καὶ ώς τετάρτην ἀπαιτήσειν τοὺς ἔγγραφους κατὰ μῆνα διαγνωσμούς οἵτινες χορηγοῦσεν εἰς τὸν μαθητὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐνεργήσῃ μόνον, καὶ νὰ δεῖξῃ κατὰ πόσον ἐμελέτησε καὶ κατενόσεις τὰ διδαγθέντα. Ἡ πραγματικὴ διδασκαλία τῶν μαθημάτων τούτων ἐδεῖξεν δτι ἐκάστη περίοδος ἐπαρκεῖ δι' ἐν σχολικὸν ἔτος, καὶ ἐκπληροῖ δλας τὰς ὁρθίσεις ἀπαιτήσεις. Νομίζω δμως δτι πολλοὶ θέλουσιν ἀπορήσει, ἀφοῦ ἀκούσωσιν δτι οἱ μαθηταὶ δι' ἐν ὀλόκληρον ἔτος δὲν θέλουσι διδαγθῆ περισσότερα τῶν πέντε τυπογραφικῶν φύλλων. Ἀλλ' οἱ τοιοῦτοι δὲ συλλογισθῶσιν δτι δ κύριος σκοπὸς τῆς φοιτήσεως τῶν παιδῶν εἰς τὸ σχολεῖον εἶναι νὰ μάθωσι καλῶς τὰ διδασκόμενα. Βετός δὲ τούτου τὰ ὀλίγα ταῦτα φύλλα περιέχουσι πολὺ περισσοτέραν ὑλην, παρ' ὅσην προϋποτίθησιν ἡ τοπικὴ αὐτῶν χωρητικότης, καὶ εἴμαι βεβαίος δτι οἱ διδάξοντες αὐτὰ διδάσκαλοι δὲν θέλουσι τὰ εὗρει σύντομα.

Πρέπει ἀκόμη νὰ δώσω λόγον, διατί ἔχωρισα τὴν ἐλληνικὴν γερσάνησον ἀπὸ τὸν Εὐρώπην, καὶ ἔξέθεσα ιδιαιτέρως τὴν γεωγραφίαν αὐτῆς. Ἰδού ποῖαι σκέψεις μὲ ὠδήγησαν εἰς τὸ συμπέρασμα τὸ δποῖον ἐπραγματοποίησα. "Ἄς ὑποθέσωμεν ἐν Ἀθήναις μικρὸν παιδίον εἰς ἡλικίαν πέντε ἔτῶν. Αἱ τυπογραφίαι καὶ αὐτοῦ γνώσεις βεβαίως περιορίζονται εἰς τὰ τῆς οἰκίας, τῆς αὐλῆς, τοῦ κάπου κτλ. Προϊουστης τῆς ἡλικίας τοῦ παιδίου αὐτῶνοις καὶ αἱ τοπικαὶ γνώσεις του· μανθάνει τοὺς δρόμους τῆς γειτονίας, τῆς οἰκίας, καὶ τὰ διάφορα μέρη αὐτῆς ἐπειτα ἔξαπλωνται τὴν τοπογνωσίαν του εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως, τὴν ἀγορὰν, τὰς ἐκκλησίας κτλ. Αὐτῆσταν δὲ ἔτι περισσότερον μανθάνει τὰ τῆς περιοχῆς τὴν Ἀκρόπολιν, τὸ Ἀστεροσκοπεῖον, τὸν Δυκαβῆτόν, τὸν Γυμνητόν, τὰ Ἔξωπόλια· κατ

μετὰ ταῦτα τὸν Πειραιᾶ, τὴν Ἐλευσῖνα, τὴν Αἴγιναν, τὴν Σασ-
λαμίνα, τὸ Καλαμάκιον, καὶ οὕτως ἐφεξῆς. Ἔάν τις λοιπὸν
ἡθελε νὰ διδάξῃ τὴν γεωγραφίαν εἰς τὸ παιδίον τοῦτο, τὴν φύ-
σιν ἀκολουθῶν, ἐπρεπε πρῶτον νὰ διδάξῃ τὴν χωρογραφίαν
τῆς πόλεως, ἐπειτα τῆς περιοχῆς της, καὶ μετὰ ταῦτα τῆς
ἐπαρχίας, ἢ τοῦ νομοῦ, τὸν δόποιον κατοικεῖ. Κατὰ φυσικὴν δὲ
συνέπειαν πρέπει νὰ διδάχθῃ τὸ παιδίον μετὰ ταῦτα τὴν γεω-
γραφίαν τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου, εἶτα τῆς Εὐρώπης κτλ.
καὶ νὰ προβῇ οὕτως ἐκ τῶν πλησίον καὶ γνωστοτέρων πρὸς
τὰ πόρρω καὶ ἀγνωστότερα, καὶ νὰ μὴ ξανθίσῃ τὸ ποδῶν κείμενα, νὰ πολυ-
λογῇ περὶ τῶν ξένων, τὰ δόποια θέλουσιν εἰσθιεῖς αὐτὸς τόσον
μᾶλλον ἀκατάληπτα, διστρέψῃ δὲν δύναται νὰ τὰ πικραβάλῃ πρὸς
τὰ γνωστὰ πάτρια. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἡμέτερος περὶ σχολείων
νόμος ὅρθιῶς τὴν τοιαύτην τῆς γεωγραφίας διατάξειν διατάσσει.
Ἄλλα διατί δὲν περιωρίσθη εἰς τὴν γεωγραφίαν τῆς Ἑλλά-
δος μόνον, ἡδύνατο τις νὰ μοι ἀντιτάξῃ, ἀλλὰ συμπεριέλαβες
ὅλην τὴν Ἑλληνικὴν χερσόνησον, καὶ ἐλεπτολόγησκες τόσον
περὶ αὐτῆς; Ἡ ἀπάντησίς μου εἶναι σύντομο: διότι ἡθελον
νὰ δώσω εἰς τοὺς Ἑλληνόπαιδας διπλωσοῦν ἀκριβῆ ἰδέαν τῆς
σημερινῆς καταστάσεως τῆς Τουρκίας, ὥστε νὰ γνωρίσωσι τὴν
ὅμορον πολιτείαν καλλίτερα, καὶ αἱ περὶ αὐτῆς γνώσεις τῶν νὰ
μὴ περιωρίζωνται εἰς τὰ ἀπλὰ ὄνόματα τῆς Ἡπείρου, τῆς
Θεσσαλίας, τῆς Μακεδονίας κλπ., καὶ διότι ἡθελον νὰ προσ-
φέρω εἰς τὴν ἐν Τουρκίᾳ ὄμοιγενῆ νεολαίαν ἐγχειρίδιον, εἰς τὸ
δόποιον νὰ δύναται νὰ μελετήσῃ, ἀν καὶ ἐν συντάμῳ, τὴν γεω-
γραφίαν τῶν τόπων τοὺς δόποίους κατοικεῖ. Εἶχον λοιπὸν πρὸ
οφθαλμῶν ὅλην τὴν Ἑλληνικὴν φυλὴν, καὶ ἐπεθύμουν νὰ κα-
ταδείξω εἰς τὴν νεολαίαν τὸ στάδιον τοῦ μέλλοντος τῆς κοι-
νῆς πατρίδος. Ἀν δὲ ἡ λεπτομέρεια αὗτη ἡθελε φανῆ μεγάλη,
νομίζω ὅτι ὁ διδάσκαλος δὲν θέλει δυσκολεύθη νὰ συντομεύῃ
κατὰ τὰς ἀνάγκας τῶν μαθητῶν τὸ μέρος τοῦτο ἐπιτηδείως,
ώστε τὸ μένον ν' ἀποτελῇ ἐν ὅλον τέλειον.

Ἐνταῦθα ἡδυνάμην νὰ περάνω τὴν πρὸς σὲ ἐπιστολὴν μου
ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ μὴ κάμω μνείαν περὶ μιᾶς ἐλλειψίως,
τὴν δόποιαν ἵσως πολλοὶ θέλουσιν εὑρεῖ εἰς τὰ παρόντα μαθή-
ματα. Ἐννοῶ τὴν ἐλλειψίων τῆς ἀρχαίας γεωγραφίας. Ἡ γεω-
γραφία ἐνδεῖ ἔθνους, ἢ μιᾶς γώρας ἔχει σκοπὸν νὰ καταδείξῃ τὴν
κατάστασιν, εἰς τὴν δόποιαν εὑρίσκεται τὸ ἔθνος, ἢ ἡ γώρα
ἔχει την, εἰς ὡρισμένην τινὰ ἐποχήν. Πηγάζει δὲ ἡ κατάστασις
αὕτη, ὡς προαγέφερον ἐκ τῶν τοπικῶν, φυσικῶν, ἔθνογραφικῶν

καὶ πολιτικῶν σχέσεων αὐτῆς. Καὶ αἱ μὲν δύο πρῶται, ὡς ἀναλλοίωτοι μένουσαι πάντοτε σχεδὸν αἱ αὐταῖ, δύνανται νὰ διαγραφῶσιν εἰς ὅλους τοὺς καιροὺς, καὶ συμπεριελήφθησαν καὶ εἰς τὰ παρόντα μαθήματα, καθότι καὶ οἱ κόλποι, καὶ οἱ ποταμοὶ, καὶ τὰ ὄρη, καὶ αἱ πεδιάδες, καὶ οἱ νομοὶ κτλ. κατὰ τὸ πλεῖστον κατὰ τὰ ἀρχαῖα ὠνοματίσθησαν. Αἱ δὲ ἔθνοι λογοῦ καὶ καὶ πολιτικαὶ σχέσεις εἰς παντοίας ὑποκείμεναι μεταβολᾶς, καὶ πραγματικῶν μεταβαλλόμεναι, δὲν δύνανται νὰ συμπεριληφθῶσιν εἰμὴ εἰς σύγγραμμα, πραγματεύσμενον εἰδικῶς περὶ αὐτῆς ἢ ἐκείνης τῆς ἐποχῆς. Διότι ποίας ἐποχῆς ἔθνοι λογικὰς καὶ πολιτικὰς σχέσεις τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἐπρεπε νὰ παραστῆσω; τῆς πρὸ τῶν Περσικῶν; τῆς κατὰ τὸ Ηλοποννησιακὸν πόλεμον; τῆς μετ' αὐτὸν; τῆς Μακεδονικῆς ἐποχῆς, ἢ τῆς ἐποχῆς τῆς Ἀχαϊκῆς συμμαχίας; Ἐπρεπε δὲ μίαν τῶν πολιτειῶν ἢ ὅλας νὰ ἔξετάσω; Ἐννοεῖς καλῶς ἐκ τούτων ὅτι τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι οὕτα τῆς στοιχειώδους, οὕτα τῆς ἴδιας, ἀλλὰ τῆς ιστορικῆς ἐν γένει γεωγραφίας ἔργου, ἢτις καὶ ἀλλον ἐκοπὸν ἔχει, καὶ ἀλλην ὁδὸν βραδίζει. Διὰ τοῦτο παρέλειψα νὰ παραγεμίσω καὶ τὰ φύλλα τοῦ ἐγχειριδίου, περιγράφων τὰ μνημεῖα τῶν πόλεων, ἀναφέρων τοὺς ἐνδόξους ἀνδράς, τοὺς δοπίους ἐγέννησαν, καὶ ἐπεμβάνων οὕτως εἰς τὰ στάδιαν τοῦ ιστορικοῦ.

Γνωρίζω, ὅτι ἔμπειρηρόθεσαν ὑπὲρ τὸ δέον, ἀλλὰ νεωτερίστας εἶχον ἀνάγκην νὰ δώσω λόγον περὶ τῶν νεωτερισμῶν, διὰ νὰ μὴ φρενῶ ἀπερισκέπτως τὰ καθεστῶτα μεταβάλλων. Ἀποφέύγω δὲ τὴν ἐπίκρισιν τούτων, διότι ἐπιθυμῶ τὴν εἰρήνην, καὶ δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ κάμω ἐπίδειξιν, "Ηθέλον ἐκδώσει τὰ παρόντα μαθήματα καὶ ἀνευ προδόγου, ἐὰν δὲν ἐφοδιάμην μήπως παρεξηγηθῇ ἢ σιωπήμου. Σύνοιδες καλῶς, ὅτι οὐδὲν τέλειον παρήγαγον, καὶ διὰ τὸ ἐγχειριδίον πιθανὸν νὰ ἔχῃ πολλὰς ἐλλείψεις. Διὰ τοῦτο θέλω εἰσθαι εὐγνώμων εἰς ὅλους, δοὺς περὶ τὴν γεωγραφίαν ἀσχολούμενοι ήθέλον εὑαρεστηθῆ νὰ μοὶ ἀνακοινώσωσι τὰς παρατηρηθείσας ἐλλείψεις, διὰ νὰ τὰς λάβω, ἐὰν ἦντι ὄρθαι, ὑπ' ὅψιν εἰς μέλλουσαν ἐκδοσιν. Τινὰ τῶν οὐσιωδεστέρων παρορμάτων διώρθωσα προτάξας αὐτά. Τὰ λοιπὰ ἐλπίζω ὅτι θέλουσι μοὶ τὰ συγχωρήσει οἱ ἐπεικεῖς ἀγαγνῶσται μου.

"Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Δεκεμβρίου 1850.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ.

Τὴν μετατύπωσιν τῆς ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ἐγκεκριμένης
στοιχειώδους γεωγραφίας τοῦ μακαρίτου ἀδελφοῦ μου ἔζετέ-
λεσα καὶ δεύτερον ήδη πιστῶς καὶ κατὰ γράμμα, μήτε τὸ
λεκτικὸν οὐσιωδῶς μήτε τὸ προγραπτικὸν τροπολογήσας πλὴν
τινῶν περὶ τοὺς πληθυσμοὺς καὶ τὰ πολιτεύματα ἀναγκαίων
μεταβολῶν. Τολμῶ δὲ εἰπεῖν ὅτι ἡ παροῦσα ἐκδόσις εἶναι μᾶλ-
λον τῶν ἄλλων ἀπηλλαγμένη τυπογραφικῶν παροραμάτων, ὡς
μετὰ πλείστοις ἐπιστοίπας γενομένη. ‘Ομολογῶ δὲ χάριτας καὶ
εἰς τινας τῶν διδάσκαλων, οἵτινες ἐπέστησαν τὴν προ-ογκήν
μου εἰς αὐτὰ καὶ μοι συνέστησαν τὴν διόρθωσιν. Εἶναι δὲ καὶ
τινα φαινόμενα παροράματα, εἰς ἀδὲν ἥδυνήθην νὰ τοὺς εὐχ-
ριστήσω, ὡς φερ' εἰπεῖν εἰς τὴν τάξιν τῶν παραποταμίων, τῶν
ὅποίων τοὺς ἀριθμοὺς ἐπιθυμοῦσι κατὰ σειρὰν τεθειμένους εἰς
τὰ δεξιά, καὶ κατ' ἄλλην ἀριθμησιν εἰς τὰ ἀριστερά· διότι τοῦ
Δουνάβεως π. χ. παραποτάμια εἴναι τὰ ἀκόλουθα 1) ὁ Ισάρας,
2) δὲ Ἰννος, 3) δὲ Μόραβος, 4) δὲ Δραῦς, 5) δὲ Τίβισκος, 6) δὲ
Σαῦς, καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ τεθῶσι κατ' αὐτὴν τὴν τάξιν.
Ἄλλα ἀριστερόθεν μὲν ἐκάλουσιν εἰς αὐτὸν ὁ Μόραβος καὶ δὲ
Τίβισκος, δεξιόθεν δὲ οἱ λοιποί. Τίθενται λοιπὸν οὕτω διατη-
ροῦντες τὴν ἀρχικὴν αὐτῶν ἀριθμησιν, τὴν δῆλον πρέπει ν' ἀ-
κολουθῇ καὶ δὲ μαθητής, περιγράψων καὶ ἀναζητῶν αὐτοὺς εἰς
τὸν πίνακα.

Μοι πρόετειναν προσέτι τὴν δι' ὑποσημειώσεων ἐπεξήγησιν
πολλῶν λέξεων, τῶν ὅποιών ἡ γνῶσις πηγάδει ἐξ ἄλλων ἐπι-
στημῶν. Τοῦτο δὲν ἥδυνήθην νὰ πράξω, οὐχὶ μόνον διότι ήδη
λογικά ἐπαυξήσει οὐσιωδῶς τὸν ὅγκον τοῦ βιβλίου, ἀλλὰ διότι ἐ-
θεώρησα ἀνάρμοστον τὴν τοιαύτην εἰς ζένας ἐπιστήμας ἐπέμβα-
σιν. Έὰν φερεῖπεῖν δὲ διδάσκων ἀγνοῆ τὴν ζωολογίαν, ματαίως
θέλει τις ὄρισει εἰς αὐτὸν τὸ ἔστιν δὲ ἔλενος (σελ. 37 περίοδον
Β') ἡ λάμα, δὲ βίκουνος καὶ δὲ ἄλπακτος σελ. 75 περιοδ. Γ').
Ἐὰν δὲ γινώσκῃ εὐκόλως δύναται νὰ εὑρῃ ὅτι δὲ ἔλενος ἀνήκει
εἰς τὴν ὑμοιογένειαν τῶν ἐλαφοειδῶν εἰς τὸ γένος τῶν ἰδίως
ἐλάφων, καλεῖται δὲ ἐπιστημονικῶς cervus alces Βαλ. cerf
élan), καὶ νομίζεται πιθανῶς ὅτι εἶναι δὲ ἵπελαφος τοῦ Ἄριτο-
τέλους. Χαρακτηριστικὸν δὲ τοῦ ζώου τούτου εἶναι ὅτι τὰ
κέρατα αὐτοῦ ὀλίγον ὑπὲρ τὴν βάσιν ἀρχονται πλατυγάμενα. Εγει-

Δὲ μέγεθος ἵππου καὶ εἶναι κατά τι ὑψηλότερος αὐτοῦ. Τὴν σήμερον δὲ εἶναι ιθαγενῆς τῆς βορειοανατολικῆς Εύρωπης, καὶ ιδίως ἐν Πρωσσίᾳ καὶ Ρωσίᾳ. Ἡ δὲ λόμα εἶναι ζῶον δροιον τῆς καρπίλου ἀλλὰ μικρότερον καὶ εὑμορφότερον αὐτῆς, ἄνευ ὕλων καὶ κατωτέραν ἔχον τὴν δύναμιν. Εἶναι δ' ἐν γενίσει εἰς τὴν Ἀμερικὴν ὑποζύγιον.

Ο δὲ βίκουνος εἶναι εἰδὸς λάμας λίαν λεπτοτρίχου. Ἐχει δὲ κεφαλὴν καὶ ὅτα μικρότερα τῆς ιδίως λάμας, τὸ δὲ μέγεθος ζεον μετὰ τοῦ προβάτου καὶ ζῆ συναγελλαστικῶς. Ο δὲ ἄλπακος εἶναι ὡσαύτως τετράποδον τοῦ γένους τῆς λάμας, τὸ σῶμα αὐτοῦ φέρει τρίχας λεπτὰς ἢ δλῶς λευκάς, ἢ μελαίνας, ἀλλὰ μακρὰς 4—5 δακτύλων, ιθαγενῆς εἰς τὴν μέσην Περουβίων μέχρι τῆς Βολιβίας, δὲν ὑποφέρει τὸ θερμὸν κλίμα, καὶ δὲν καταβαίνει κάτωθεν τοῦ ὕψους 8000 ποδῶν· δ μαλλὸς δ' αὐτοῦ εἶναι χρησιμώτατος.

Ἐὰν ἔχῃ ὁ διδάσκαλος συγχρόνως καὶ εἰκόνας τῶν ζώων τούτων καὶ ἐπιδείξῃ αὐτὰς εἰς τοὺς μαθητὰς θέλει συμπληρώσει τὸ ἔργον τῆς ἀκριβοῦς διδασκαλίας.

Ωσαύτως πρὸς δρισμὸν τοῦ σάγου (σελ. 32 τῆς Γ'. περιόδου)- ἐπίεπε νὰ σημειωθῇ, δτι ὀνομάζεται οὕτω φυτόν τι ἀναγόμενον εἰς τὴν τάξιν τῶν φοινικοειδῶν καὶ τὴν οἰκογένειαν τῶν φοινίκων. Κυρίως δ' εἰπεῖν τὸ σάγον εἶναι εἰδὸς ἀμύλου κατεσκευασμένου ἐκ τῆς κεκαθαρμένης ἐντεριών; τῶν εἰρημένιων δένδρων ἥτις συμφύρεται καὶ τίθεται ἐν κοσκίνῳ εἴτα δὲ δ αθλιερμένη διέρχεται δι' αὐτοῦ εἰς σφαιρίδια ὄμαλά. Τὸ σάγον δίδεται ως τὸ σαλέπι· ως εὔπεπτος δὲ μαλακτικὴ καὶ θρεπτικὴ τροφὴ εἶναι ἀρμόδιον ιδίως εἰς τὰ βρέφη, καὶ μετὰ γάλακτος γίνεται μᾶλλον εὔχυμον.

Διὰ τοιούτων διμῶς σημειώσεων πολλάκις θέλον ἐπεκταθῆ πέραν τοῦ προκειμένου, καὶ διὰ τοῦτο ἡναγκάσθην ν' ἀποστῶ αὐτῶν, πεποιθώς δτι οἱ διδάσκαλοι, ἐὰν ὀλίγον θέλωσι νὰ κοπιάσωσιν προστρέχοντες εἰς τὰ κατάλληλα βιβλία, εὐκολώτατα δύνανται νὰ διασαφηνίσωσι πρὸς τοὺς μαθητὰς πάντα τὰ ἐν πᾶ στοιχειώδει ταύτη γεωγραφίᾳ περιεχόμενα.

"Εγράφον ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ιουνίου 1857.

ΗΛΙΑΣ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΝΝΑΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ.

Τὴν ὑπὸ τῆς Σ Κυθερνήσεως ἐγκεκριμένην στοιχειώδη γεωγραφίαν τῶν μακαρίου ἀδελφοῦ μου μετατυπῶν ἡδὴ ἐτίλμησκ νὰ βελτιώσω κατὰ τὰ ἐνόντα, ἵνα οὕτω νὰ γείνη χρησιμωτέρα εἰς τοὺς σπουδάζοντας νέους. Ἡ βελτίωσις δὲ αὕτη ἐγενετο οὐ μόνον περὶ τοὺς πληθυσμοὺς καὶ τὰ πολιτεύματα καὶ πανθ' ὅσα ἀνάγονται εἰς τὴν ἐκάστοτε μεταβαλούμενην ἔθνογραφίαν καὶ πολιτογραφίαν τῆς γῆς, ἡδὲ παραδείγματα ἐκπλήξαντα τοὺς ὄφθαλμοὺς τοῦ ἀνθρώπου, ἐσχομεν κατὰ τοὺς τελευταῖους χρόνους ἐν Εὐρώπῃ ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν διάταξιν τῶν ἀμεταβλήτων τοπογραφιῶν καὶ φυσικῶν θέσεων τῆς γῆς, ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν ἐτελεῖτο ἐν τῷ παρόντι συγγράμματι, σύμφωνα πρὸς τὸ ἀρχικὸν ἐν τῷ προλόγῳ τοῦ μακαρίου ἀδελφοῦ μου περιγράφομενον σχέδιον, τὸ τροποποιησαν ἐπ' ἀγαθῷ τῷ γερμανικὸν σύστημα τῶν Roon καὶ Hitler.

Διὰ τούτο δ' ἀναγνώστης θέλει εὗρει τὴν παροῦσαν ἔκδοσιν διηρημένην εἰς τρεῖς αὐτοτελεῖς περιόδους, περιεγούσας τὴν γεωγραφίαν τῆς Έλληνικῆς Χερσονήσου, τὴν γεωγραφίαν τῆς λοιπῆς Εὐρώπης καὶ τὴν γεωγραφίαν τῶν ὑπολειπομένων Ἡπειρων, διὰ τὰς τρεῖς ταξεις τῶν Ἑλλ. Σχολείων, ὡς αἱ προγνέστεραι ἐκάστη ὅμως τούτων ὑποδιαιρεῖται εἰς δύο τμήματα πάντη κεχωρισμένα ἀλλήλων, τὸ τοπογραφικὸν καὶ φυσικὸν (ἀμεταβλητὸν) καὶ τὸ ἔθνογραφικὸν καὶ πολιτειογραφικὸν (μεταβλητὸν), εἰσάγεται δι' ἀναλόγων ἔρμηνευτικῶν γνώσεων καὶ τελευτῇ εἰς σύντομόν τι πόρισμα, ἐπιτήδειον πρὸς ἐπανάληψιν πασῶν τῶν γνώσεων τῆς περιόδου.

Ἐάν αἱ βελτιώσεις αὕται κριθῶσιν ἐπιεικῶς ὑπὸ τῶν διδασκάλων ἀξίαι ἀναζωπυρθήσεται μοι δὲ ζῆλος νὰ ἐκτελέσω, δι' ασθενῶν δυνάμεων, τὴν παραιτέρω βελτίωσιν τοῦ ἔργου. συμπληρῶν αὐτὸν καὶ διὰ γεωγραφικῶν πινάκων ἐντὸς τοῦ κειμένου εἰσαχθησομένων.

"Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Μαΐου 1871.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Σ. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΡΩΤΗ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΤΗ Σ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ.

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΙ.

1). Η ἐπιφάνεια τῆς γῆς σύγκειται ἀπὸ δύο μέρη· ἀπὸ ἓν μέρος στερεόν, τὸ ὅποιον ὄνομάζεται ἔπρα, καὶ ἀπὸ ἓν ἄλλο ὑγρὸν τὸ ὅποιον λέγεται θάλασσα· καὶ καλύπτεται δὲ ἀπὸ ἓν τρίτου μέρους, τὸ ὅποιον καλεῖται ἄηρ.

2). Η ἔηρα, ὅταν εἴναι πολὺ μεγάλη, λέγεται ἡ πειρος ὅταν ἔχει μικρότερον μέγεθος καὶ περιβρέχεται ἀπὸ θάλασσαν, ὄνομάζεται νῆσος.

3). Κερσόν σύνησος λέγεται ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς ἔηρας, τὸ ὅποιον ἔξεχει πολὺ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ περιλαμβάνεται ὑπὸ αὐτῆς ἀπὸ τρία τούλαχιστον μέρη.

4). Τοῦ μὲν ὅτι λέγεται τὸ μέρος διατοῦ δροίου συνδέεται ἡ χερσόνησος μὲ τὴν λοιπὴν ἔηραν.

5). Αἱ ἄκραι τῆς ἔηρας, αἱ ὅποιαι ἔξεχουν πολὺ εἰς τὴν θάλασσαν, ὄνομάζονται ἀκρωτήρια.

6). Τὸ μέρος, ὅπου παύει ἡ ἔηρα καὶ ἀρχίζει ἡ θάλασσα, καλεῖται παραλία καὶ αἰγάλος· καὶ ὅταν αὕτη εἴναι κρημνώδης ὄνομάζεται ἀκτή.

7). Η θάλασσα, ὅταν εἴναι πολὺ μεγάλη, λέγεται ωκεανός· ὅταν εἴναι μικρὰ δημομάζεται πέλαγος ή θάλασσα·

8). "Οταν ἡ Θάλασσα εισχωρῇ βαθέως εἰς τὴν ἔπραν, σχηματίζει κόλπους· δῆν καὶ λόπος οἱ ὄνομάζεται ἡ βαθεῖα εισχώρησις τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ἔπραν. Τὸ δὲ ἐνδότανον μέρος τοῦ κόλπου λέγεται μ. υ. γ. ὁς.

9). Διὰ μὲν ἡ νησί "Ορμός ὁ ὄνομάζεται ἡ μικρὰ ἡ ἡ μικροτέρα εισχώρησις τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ἔπραν, δῆν μένουσι τὰ πλοῖα διὰ νῦν θνατούσι.

10). Τὸ στενὸν τῆς θαλάσσης, τὸ δόποιον συνδέει δύο ἄλλας μεγαλειτέρας θαλάσσας, λέγεται πορθμός, καὶ ἀνὴρ ἀριστὸν πλάτος, πόρος.

11). Οἱ ἄλλοι, διστις καὶ ταῖς ἐπὶ τῆς ἐπιφυνέιας τῆς ἔπραξ ἢ τῆς θαλάσσης καὶ περιέχει ἀτμοὺς, καλείται ἀτμοσφαίρα ἢ ἀτμοσφαίρις ἢ πορθμός φαίρικός ἢ ἄλλος.

12). "Οταν δὲ δὲ ἄλλο κινεῖται ἀπὸ τόπου εἰς τόπον πλαγίως καὶ μετὰ βίξις λέγεται ἀνεμός. Οὗτος δὲ ἐὰν μὲν κινεῖται κυκλοτερῶς ἀποτελεῖ ἐπὶ τῆς ἔπραξ τὸν σῖφων ακαὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης τὴν δίνην ἐὰν δὲ μετὰ βίξις μεγίστης τὸν λαίλαπα καὶ τὸν τυφῶνα καὶ τέλος ὅταν πνέῃ ἀπὸ τῆς ἔπραξ λέγεται ἀπόγαστος καὶ ἀπὸ τῆς θαλάσσης θαλασσούς.

13). Πᾶς πίναξ γεωγραφικὸς παριστάνει ὥδην τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς, ἢ μέρος μόνον αὐτῆς· ἔχει τέσσαρες πλευράς· καὶ ἡ μὲν δεξιὰ πλευρὰ λέγεται, διτεταράς ανατολάς, ἢ ἀριστερά πρὸς δύσματας ἢ δὲ ἀνατολήν πρὸς βορρᾶν, καὶ ἡ κάτωθεν πρὸς νότον.

14). Έάν τοι πάντας ἐπὶ τοῦ πίνακος μία νῆσος, ἢ εἰς κόλπος, ἢ μία πόλις ἢ ἄλλο τι, κεῖται πρὸς τὰ δεξιὰ ἐνὸς ἄλλου, λέγεται, διτεταράς ανατολάς αὐτοῦ· ὅταν εὑρίσκηται ἀνωθεν, κεῖται πρὸς βόρραν· ἐὰν δὲ ἦντις ἀριστερόθεν, εὑρίσκεται πρὸς δύσματας· καὶ ἐὰν ἦντις κάτωθεν, λέγεται πρὸς νότον.

ΟΡΕΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΙ.

1). Η ἐπιφάνεια τῆς ἔπραξ είναι ἀνώμαλος, δηλ. ἔχει κονκάρδια καὶ ἔσοχάς· καὶ τὰ μὲν κοιλώματα είναι ὁμαλώτερα,

καὶ λέγονται πεδιάδες· αἱ δὲ ἐξοχαὶ εἰναι ἀνώμαλοι καὶ ὄνομάζονται ἐν γένει ὑψώματα.

2). Αἱ πεδιάδες ὄνομάζονται χαμηλά, εάν τις ἀπὸ τὴν θαλάσσαν ἐρχόμενος φθάνῃ εἰς αὐτὰς, χωρὶς πρῶτον νὰ ἀγνοήῃ δύφωματα. "Οταν δύμως ἦναι ἀνάγκη νὰ ἀναβῇ καὶ νὰ περάσῃ τοιαῦτα διὰ νὰ καταντήσῃ εἰς τὰς πεδιάδας, τότε λέγονται δύψηλαὶ ἢ ὁροπέδια. Αὗται ἐὰν μὲν ἦναι κατάφυτοι πάντοτε καλοῦνται στέπαις, εάν δὲ ἦναι ξηραὶ πάντοτε λέγονται ὀμμώδεις ἔρημοι.

3). Τὰ δύψωματα λέγονται λόφοι, εάν ἦναι χαμηλά, καὶ βουνά, εάν ἦναι δύψηλάτερα. Πολλὰ δὲ βουνά ὄνομάζονται ὄρη. Εἰς τὰ βουνά διακρίνομεν τὴν κορυφὴν, τὴν ῥίζαν ἢ ὅπωρεις αὐτῶν, καὶ τὰ μεταξὺ κορυφῆς καὶ σπωρείας πλάγια.

4). Τὰ δρη σπανίως κείνται μεμονωμένα, συνήθως εἰναι συνεχῆ καὶ σχηματίζουσι σειράς, ὁρέων σύστημα τούτων αἱ κορυφαὶ δταν δὲν διακόπτωνται ἀπὸ μεγάλας βαθύτητας λέγονται ζυγοί, δταν δὲ αἴρηνται διακόπτωται ἀπὸ βαθείας τοιαύτας ὄνομάζονται πύλαι· ἢ στενά, τὰς τάξεν τῶν Θερμοπολῶν. Τὰ δὲ μεμονωμένα δταν εἰς τὴν κορυφὴν αὐτῶν ἔχουσι στόμια ἀπὸ τῶν διποίων ἀναπέμπονται καπνός καὶ φλεγόμεναι ὕλαι καλοῦνται γραῖς· αἱ δὲ φλεγόμεναι ὕλαι μὲν στόμια ὄνομάζονται κρατῆρες, αἱ δὲ φλεγόμεναι ὕλαι λάβα.

5). Τὰ μεταξὺ τῶν ὁρέων κοιλώματα, εάν ἦναι στενά λέγονται κοιλάδες, καὶ αὖται ὄνομάζονται αὔλαινες δταν ἦναι ἀδενδροι, νάπαι· δταν ἦναι δρυμῶνες." Οταν δύμως ἦναι στεναὶ καὶ βραχεῖαι καὶ περιορίζονται ἀπὸ ἀπότομα δρη, καλοῦνται φάραγγες· ἢ καράδραι.

ΤΔΡΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΙ.

1). Τὸ ὄδωρο, τὸ διποῖον ἔξερχεται ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς ξηρᾶς, λέγεται πηγὴ, καὶ σχηματίζει, εάν ῥεύσῃ περαιτέρω,

ρίσκα. Πολλοὶ ρύπκες ἐνούμενοι σχηματίζουν ποτάμιον καὶ πολλὰ ποτάμια ποταμόν.

2). ‘Η αὔλας, ἐντὸς τῆς ὀποίας φέει τὸῦδωρ, λέγεται ρεῖθρον· τὰ ἄκρα τοῦ ρείθρου ὅχθαι καὶ ἡ μὲν ἀριστερὰ, ἡ δὲ δεξιὰ.

3). Οἱ ποταμοὶ χύνονται συνήθως εἰς τὴν θάλασσαν· τὸ δὲ μέρος ὃπου χύνονται λέγεται ἐκβολαῖ. ‘Η ὄριοιδής γραμμὴ, τὴν ὅποιαν σχηματίζει δι ποταμούς ἀπὸ τὰς πηγὰς ἕως τὰς ἐκβολάς του, λέγεται δρόμος οὐτοῦ (ἄνω, μέσος, κάτω δρόμος).

4). ‘Γπάρχουν δύμις ποτάμια, τὰ διόποια δὲν χύνονται εἰς τὴν θάλασσαν, ἀλλ᾽ εἰς ποταμούς· αὐτὰ λέγονται παραποτάμια· καὶ ἄλλα τὰ διόποια δὲν ἔχουν πάντοτε νερόν· ταῦτα δύνομάζονται ἔνροπόταμοι ή χείμαρροι.

5). ‘Γπάρχουν πρὸς τούτοις καὶ τινα ποτάμια, τὰ διόποια βυθίζονται εἰς γάσματα καὶ ἀφανίζονται, τὰ γάσματα ταῦτα δύνομάζονται καταβόθραι. Καὶ ἄλλα τὰ διόποια καταπίπουσιν ἀπὸ γώρων ὑψηλῆς καὶ ἀποκρήμνου· αἱ πτώσεις τοῦ ὄδατος τούτου λέγονται καταράκται.

6). ‘Εὰν εἰς ἐν μέρος συναθροισθῇ ὄδωρ μὴ ρέον, σχηματίζει λίμνην· τὸ δὲ μέρος τὸ διόποιον σκεπάζεται ἀπὸ τὸ ὄδωρ λέγεται κοίτη τῆς λίμνης. ‘Απὸ λίμνας τινάς, ἐξέρχονται ρύπκες, ἀπὸ ἄλλας δὲν ἐξέρχονται. Εἶναι δὲ καὶ λίμναι, τῶν διόποιων τὰ ὄδατα ἀφανίζονται εἰς καταβόθρας.

7). ‘Εὰν δύμις εἰς ἐν μέρος συναθροισθῇ ὄλιγάτερον ὄδωρ μὴ ρέον, καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ ἀνέλθωσι φυτὰ, φυόμενα εἰς τὸν πυθμένα του, σχηματίζει τὰ ἐλη η τέλματα.

ΑΕΡΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΙ.

1). ‘Ο ἀλῷ ἔχει διάφορον θερμότητα· καὶ αὕτη ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν πολλὴν μετρίαν ἡ ὄλιγην βροχὴν ἀπὸ τὴν μερφὴν τοῦ πίπτοντος ὄδατος, δῆλο. ἐὰν πίπτῃ ὡς βροχὴ, η ὡς χιόνη ἀπὸ τοὺς ἐπικρατοῦντας ἀνέμους· ἀπὸ τὴν θέσιν τοῦ τόπου

παρὰ τὴν Θάλασσαν, ἢ εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς ξηρᾶς καὶ ἀπὸ ἄλλα τινὰ περιστατικά.

2). 'Η Θερμότης τοῦ ἀέρος δὲν είναι πανταχοῦ καὶ πάντοτε ἡ αὐτή ἀλλ' εἰς μὲν τοὺς τόπους, οἱ δύοις κεῖνται νοτιώτερον καὶ χαμηλότερον, πλησιέστερον δηλ. εἰς τὴν Θάλασσαν, δὲ ἡ οὔτος θερμότερος; εἰς δὲ τοὺς βορειότερον καὶ ὑψηλότερον, οὗτος είναι ψυχρότερος. Καὶ πάλιν τὸν χειμῶνα ὁ ἀπὸ εἶναι ψυχρότερος, τὸ θέρος οὗτος εἶναι θερμότερος.

3). 'Η Θερμότης τοῦ ἀέρος ἐνδιάμερος τόπου σχετικῶς πρὸς τὴν θερμότητα τοῦ ἀέρος ἄλλου τόπου λέγεται κλίμα φυσικὸν, καὶ τοιαῦτα κλίματα εἰσὶ τρία: τὸ θερμόν, τὸ εύκρατὸς ἢ δροσερὸν καὶ τὸ ψυχρόν.

4). Οἱ τόποι οἱ ἔχοντες, τὸ αὐτὸ κλίμα χωρίζονται ἀπὸ ἄλλου κλίματος διὰ νοτιῆς γραμμῆς αἱ γραμμαὶ δὲ αὗται καλοῦνται κλιματικαὶ ζῶναι, καὶ εἰσὶ τρεῖς: ἡ ζώνη τῶν θερμῶν, τῶν εὐκρατῶν καὶ τῶν ψυχρῶν κλιμάτων.

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ.

1). 'Η 'Ελληνικὴ χερσόνησος είναι χερσόνησος μιᾶς μεγάλης ήπειρου δηλ. τῆς Εύρωπης.

2). 'Η 'Ελληνικὴ χερσόνησος ἔχει σχεδὸν τριγωνικὸν σχῆμα, καὶ είναι ἐστραμμένη μὲ τὴν μίαν ἄκρην πρὸς τὸ νότιον, δηλ. εἰς τὸν πίνακα πρὸς τὰ κάτω μέρη.

3). Μία λοιπὸν πλευρὰ τῆς 'Ελληνικῆς χερσονήσου είναι πρὸς τὰ δεξιὰ, δηλ. πρὸς ἀνατολάς, καὶ λέγεται ἀνατολική. ἡ ἑτέρα πρὸς τὰ ἀριστ., δηλ. πρὸς δυσμάς, καὶ λέγεται δυτική.

4). Μὲ τὴν τρίτην πλευράν, ἥτις είναι πρὸς τὰ ἄνω, δηλ. πρὸς βορρᾶν συνδέεται ἡ 'Ελληνικὴ χερσόνησος μὲ τὴν λοιπὴν ξηράν, δηλ. μὲ τὴν Εύρωπην.

5). 'Η 'Ελληνικὴ χερσόνησος είναι ἀρκτὰ μεγάλη. Διὰ νὰ φθάσῃ τις κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τὸ βόρειον μέρος ἔως τὸ νότιον χρειάζεται γὰρ ὀδεύσηρ 240 ὥρας, καὶ τοῦτο είναι τὸ μῆκός της.

Η ὑγρασία
Χρ. ἄρχεται
εἰσὶ τὰ Φεβραρίου
καὶ Ιουνίου
τοιούτων
τοιούτων
Αἰγαίων
Δημάριν
Αἰγαίου.
καὶ Αιγαίου
ναὶ

6). Απὸ δυσμάς δημως πρὸς ἀνατολὰς περιπατῶν γρειάζεται τις εἰς τὰ βόρεια μέρη περισσοτέρας ὥρας, καὶ εἰς τα νότια ὀλιγωτέρας διότι ἡ γερσόνησος δὲν ἔχει πανταχοῦ τὸ αὐτὸ πλάτος, ἀλλ’ ὅσον πριγωρεῖ πρὸς νότον, γίνεται στενωτέρα. Διὰ νὰ τὴν διέλθῃ τις εἰς τὸ μέγιστον πλάτος της πρέπει νὰ ὁδεύσῃ 300 ὥρας.

ΘΑΛΑΣΣΑΙ, ΚΟΛΠΟΙ, ΚΑΙ ΝΗΣΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΝ

1). Τὴν ἀνατολικὴν πλευρὴν τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου βρέχουν κατὰ σειρὰν ἀπὸ τὸ βόρειον πρὸς τὸ νότιον μέρος αἱ ἐφεξῆς θάλασσαι:

ἀ.) ‘Ο Εὔξεινος Πόντος, ὅστις λέγεται καὶ Μαύρη θάλασσα. Η θάλασσα αὕτη δὲν σχηματίζει κανένα κόλπον εἰς τὴν γερσόνησον.

β.) ‘Ο Θρακικὸς Βόσπορος, ὅστις εἶναι πορθμὸς στενώτατος καὶ ἐπιμήκης, καὶ συνδέει τὸν Εὔξεινον Πόντον μὲ τὴν ἐπιμέννη θάλασσαν.

γ.) ‘Η Προποντίς, ἥτις λέγεται καὶ θάλασσα τοῦ Μαρμαρᾶ.

δ.) ‘Ο Ελλήσποντος, ὁ δποῖος, εἶναι στενὸς καὶ πολὺ μακρὺς πορθμὸς, καὶ ἐνόνει τὴν Προποντίδα μὲ τὸ ἀκόλουθον πέλαγος.

ε.) Τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, τὸ δποῖον εἶναι ἀρκετὰ μεγάλη θάλασσα, καὶ βρέχει τὴν παραλίαν τῆς χερσονήσου ἔως τὸ ἀκρωτήριον Μαλέαν.

2). Τὴν δυτικὴν πλευρὴν τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου έρεχουν κατὰ σειρὰν ἀπὸ τὸ νότιον πρὸς τὸ βόρειον.

ἀ.) Τὸ Ιόνιον πέλαγος, τὸ δποῖον εἶναι ἐπίσης μεγάλον, καὶ βρέχει τὴν παραλίαν τῆς χερσονήσου ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Μαλέαν ἔως τὸ ἀκρωτήριον Ἀκροκεραυνίαν.

β.) ‘Ο πορθμὸς τοῦ Ὀτράντου, παρὰ τὴν Ἀκροκεραυνίαν, ὅστις συνδέει τὸ Ιόνιον μὲ τὸ ἐφεξῆς πέλαγος.

γ'.) Τὸ Ἀνδριατικὸν πέλαγος, τὸ δποίων εἶναι στενὴ καὶ ἐπιμήκης θάλασσα, καὶ περιλαμβάνει τὴν χερσόνησον ἀπὸ τὴν ἀκροκεραυνίνην ὡς τὸ βορειότατον σημεῖον αυτῆς. Σχηματίζει δὲ εἰς τὸ βόρειον μέρος του τοὺς κόλπους τῆς Τερραίτης, τῆς Βενετίας καὶ τὸν Φλανατικὸν ἥ Φιούρη. Ἡ κόλπον τοῦ Κουκρνέρου, καὶ ἔχει πλησίον εἰς τὴν παραλίαν τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου τὴν σειρὰν τῶν Δακλμάτων γάνγραν.

Aιγαῖον πέλαγος

3') Τὸ Αιγαῖον πέλαγος σχηματίζει εἰς τὴν παραλίαν τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου τοὺς ἕπεξῆς Κόλπους.

ἀ.) Τὸν Μέλανα κόλπον καὶ τὸν τῆς Αἴνου, πρὸς δυτικὰς, τῶν δποίων εἶναι ἡ Σαμοθράκη ἥ Ιμβρος, καὶ νοτιώτερος ἡ Λῆμνος.

ε'.) Τὸν Στρυμονικὸν κόλπον, ἐμπροσθεν τοῦ δποίου κεῖται ἡ νῆσος Θάσος.

γ'.) Τὸν κόλπον τῆς Θεσσαλονίκης, διτις ὀνομάζετο ἀλλοτε Θερμαϊκὸς.

δ'.) Τὸν κόλπον τοῦ Βάλου, διτις ἐλέγετο Παγασητικὸς. Εἰς τὸ ἀνατολικὸν αὐτοῦ εύρισκονται αἱ νῆσοι Σκίαθος, Σκόπελος, Σκῦρος καὶ ἄλλαι τινὲς μικρότεραι, αἵτινες ὀνομάζονται ὅλαι ὁμοῦ βόρειοι Σποράδες.

ε.) Τὸν κόλπον τῆς Δαμιας ἥ τὸν Μαλιακὸν. Νοτιώτερον αὐτοῦ κεῖται ἡ νῆσος Εὔβοια, ητις εἶναι στενὴ καὶ μακρὰ, καὶ χωρίζεται ἀπὸ τὴν ζηρὰν διὰ τοῦ οποντίου πόρου, τοῦ στενωτάτου πορθμοῦ Εύριπου καὶ τοῦ Εὔβοικοῦ πόρου.

ζ'.) Τὸν Σαρωνικὸν, διτις ἔχει τὰς νῆσους, Αἴγιναν, Σχλαμίνα καὶ τὸν Ηὔρον, διτις ἐλέγετο Καλαυρία.

η.) Τὸν Ἐρμιονικὸν κόλπον, ἐμπροσθεν τοῦ δποίου κεῖται ἡ Γέρας καὶ

η'.) Τὸν Ἀργολικὸν, διτις ἔχει τὴν νῆσον Σπέτσας.

4). Τὸ Αἰγαῖον πέλαγος ἔχει ἀκόμη πλῆθος μικρῶν νήσων, αἵτινες κεῖνται ἡ μία πλησίον τῆς ἀλλης καὶ ὄνομάζονται ὅλαι δυοῦ Κυκλαδες. Τὰ ὄνόματα αὐτῶν εἶναι Κέως (Τζιά), Κύθνος (Θερμιά), Σέριφος, Σίφνος, Κίμωλος, Μῆλος. Σίκινος, "Ιος, Θήρα (Σαντορίνη), Ανάφη ἐπειτα Σύρος, καὶ μετὰ ταῦτα "Ανδρος, Τήνος, Μύκονος, Δῆλος, Πάρος, Νάξος, ἡ ὥποια εἶναι μεγαλητέρα ἀπὸ ὅλας, "Αμοργὸς, καὶ Ἀστυπάλαια.

5). Πρὸς τούτους κεῖται εἰς τὸ Αἰγαῖον καὶ ἡ νῆσος Κρήτη, ἡ δποια εἶναι μεγαλητέρα ὅλων τῶν νήσων τούτου τοῦ πελάγους, καὶ εἶναι στενὴ καὶ πολὺ μακρός.

Ίσιος Ηλαγος.

6). Τὸ Ἰόνιον πέλαγος, ἀρχίζον ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Μαζέαν, σχηματίζει τοὺς ἐφεξῆς βαθεῖς κόλπους.

ά.) Τὸν Λακωνικὸν κόλπον, ὅστις ἔχει ἔμπροσθεν αὐτοῦ τὴν νῆσον Τσερίγον, ἡ δποια τὸ πάλαι ἐλέγετο Κύθηρα.

β'.) Τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον. Μεταξὺ τῶν δύο τούτων κόλπων ἔχει εἰς τὴν θάλασσαν τὸ ἀκρωτήριον Ταίναρον, τὸ δποιον εἶναι τὸ νοτιώτατον τῆς χερσονήσου, καὶ ὄνομάζεται κοινῶς Ματαπᾶς.

γ'.) Τὸν κόλπον τῆς Πύλου ἡ τοῦ Νεοκάστρου, τὸν δποιον κλείει σχεδὸν ἡ νῆσος Σφακτηρία.

δ'.) Τὸν Κυπαρισσικὸν, ὅστις ὅμως δὲν εἶναι ἐντελὴς κόλπος, διότι δὲν εἰσχωρεῖ βαθέως εἰς τὴν Εηράν.

έ.) Τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, ὅστις ἀρχίζων ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον "Αραξον (Πάπας) εἰσχωρεῖ διὰ τοῦ στενοῦ πορθμοῦ τοῦ "Ρίου βαθέως εἰς τὴν Εηράν καὶ πλησιάζει ἐγγύτατα εἰς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον, χωρίζόμενος ἀπὸ αὐτοῦ διὰ στενοῦ εἰσθμοῦ, δ δποιος λέγεται Κορινθιακός. Οἱ δύο οὗτοι κόλποι ἀποχωρίζουν ἀπὸ τὴν μεγάλην ἐλληνικὴν χερσόνησον μίαν μικροτέραν, ἥτις ὄνομάζεται Πελοπόννησος, καὶ συνδέεται διὰ τοῦ Κορινθιακοῦ ἰσθμοῦ μὲ τὴν λοιπὴν χερσόνησον.

ζ'.) "Εμπροσθεν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου πρὸς δυσμάς κείνται

| μόλιθοι

ἀπὸ τὸ νότιον πρὸς τὸ βόρειον κατὰ σειρὰν αἱ νῆσοι Ζάκυνθος, Κεφαλληνία, Ἰθάκη, καὶ Λευκάς, ἡ δποίᾳ τώρα λέγεται Ἀγία Μαῦρα.

ζ.) Τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον, βορειότερον τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ μικρὰ νῆσος Παξοί, καὶ ἡ μεγάλη νῆσος Κέρκυρα. Εἰς τὸ στόμιον τοῦ κόλπου τούτου καίται δεξιὰ τοῦ εἰσπλέοντος τὸ "Ακτιον (Πούντα) ἀκρωτήριον.

7). Αἱ νῆσοι Κέρκυρα, Παξοί, Λευκάς, Ἰθάκη, Κεφαλληνία, Ζάκυνθος; καὶ Κύθηρα ὄνομαζονται μὲν ἐν ὄνομα διαι δμοῦ Ἰόνιοι νῆσοι. Μεγαλειτέρα αὐτῶν εἶναι ἡ Κεφαλληνία, καὶ μετ' αὐτὴν ἡ Κέρ κυρα.

Α. ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΙ.

1). Διὰ νὰ μετρήσωμεν ἔτι τι πρᾶγμα, λόγοι γάρινθησχονίον, χρειαζόμεθα ἐν μέτρον, τὸ δποῖον νὰ ἐπιθέσωμεν κατὰ συνέχειαν ἡ μίαν, ἡ δύο ἡ τρεῖς, ἡ ἐν γένει πολλὰς φοράς, διὰ νὰ εὑρισκομεν ποσέκις τι μέτρον ἐπετέθῃ κατὰ σειρὰν εἰς τὸ σχοινίον.

2). Τὸ προγειωρότερον μέτρον, τὸ ὁποῖον ἔχει δ ἀνθρωπος, εἶναι ἡ σπιθαμή. Ἐπιθέτων λοιπὸν τὴν σπιθαμὴν τοῦ κατὰ συνέχειαν ἐπί τηνος σχοινίου, εὐρίσκει πάσον σπιθαμῶν μῆκος ἔχει. Ἐπειδὴ δὲ αἱ σπιθαμαι κατὰ τὰς ἡλικίας τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἄνισαι, λαμβάνομεν ὡς μέτρον τὴν ἀνδρικὴν σπιθαμήν.

3). Ὁταν δμω; ἡ σπιθαμὴ εἶναι πολὺ μικρὸν μέτρον, καὶ θέλωμεν νὰ μετρήσωμεν πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἔχει μέγα μῆκος, μετρητειζόμεθα μεγαλειτέρον μέτρον, τὸν πῆχυν.

4). Εἰς τὴν Ἑλλάδα εἴται εἰς γοῆσιν τοεῖς διεφρετικοὶ πό-

γεις ὁ ἐμπορικὸς, ὅστις περιέχει ὡς ἔγγιστα τρεῖς σπιθαμάς· ὁ τεκτονικὸς, ὅστις εἶναι ὀλίγον τι μικρότερος ἀπὸ τρεῖς σπιθαμὰς καὶ ἡμίσειν· καὶ ὁ βασιλικὸς, ὁ ὅποιος εἶναι τόσον μεγάλος, ὃσον εἰς καὶ ἡμίσους ἐμπορικὸς πῆχυς.

5). Διὰ μεγαλείτερος δὲ μίκη ἡ διαστήματα μεταχειρίζομεθα καὶ μεγαλείτερον μέτρον, τὸ ὅποιον περιέχει 1000 βασιλικούς πάγκεις καὶ λέγεται νέον στάδιον.

6). Καὶ διὰ τὰ πολὺ μεγάλα διαστήματα μεταχειρίζομεθα ἔτερον μεγαλείτερον μέτρον, τὸ ὅποιον ὀνομάζεται γεωγραφικὸν μίλιον καὶ περιέχει ὅκτω νέα στάδια.

7). Πέντε μίλια, ἡ τεσσαράκοντα νέα στάδια, εἶναι ὁ δρόμος, τὸν ὅποιον διατρέχουν οἱ δόδοις πόδοι σηνήθως εἰς μίαν ἡμέραν (ἡμεροδρομία). Δύο δὲ μίλια γεωγραφικὰ, ἡ 16 νέα στάδια, εἶναι τὸ διάστημα, τὸ ὅποιον διαπλέει ἀτμόπλοιου συνήθως εἰς μίαν ὥραν.

8). Διὰ νὰ μετρήσωμεν τὸ ὑψός ἀντικειμένου τινὸς, ὅπερ παρίσταται διὰ γραμμῆς φερομένης καθέτως ἀπὸ τὴν κορυφὴν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, πρέπει νὰ μετρήσωμεν διὰ πήχεως τὸ μῆκος αὐτῆς τῆς καθέτου γραμμῆς.

9). Τὴν δὲ κάθετον γραμμὴν μᾶς δεικνύει ἀκριβέστατα ἐν λεπτὸν σχοινίον, εἰς τοῦ δποίου τὸ ἐν ἄκρον εἶναι δεμένον βαρύ τι σῶμα. Εάν λοιπὸν εἰς ἐνάτη τοῖχον κρεμάσωμεν τὸ σχοινίον αὐτὸ ἀπὸ τὸ ἄνω ἄκρον τοῦ τοίχου, ἔως οὗ τὸ βαρὺ σῶμα νὰ ἔγγισῃ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, εὑρίσκομεν τὸ ὑψός τοῦ τοίχου· διότι τὸ ὑψός εἶναι τὸ αὐτὸ μὲ τὸ μῆκος τοῦ σχοινίου. Κατ’ αὐτὸν τὸν τρόπον δυνάμεθα νὰ μετρήσωμεν καὶ τὸ ὑψός ἐνὸς κωδωνοστασίου, ἐνὸς δένδρου κτλ.

10). Τὸ ὑψός ἐνὸς βουνοῦ εἶναι ἐπίσης ἡ γραμμὴ τὴν ὅποιαν φέρομεν νοερῶς διὰ τοῦ βουνοῦ καθέτως ἀπὸ τὴν κορυφὴν ἔως τὴν ῥίζην αὐτοῦ. Καὶ ἔσσους πήχεις ἔχει ἡ γραμμὴ αὐτη, τόσων πήχεων εἶναι καὶ τὸ ὑψός τοῦ βουνοῦ.

11). Ἐπειδὴ δὲ τὰ ὅρη ἔχουν συγκίθως δύο πλευράς ἡ πλάγια, ἔχουν καὶ δύο διαφορετικὰς ὑπωρείας, αἵτινες δὲν κείνται πάντας εἰς τὸ αὐτὸ ὑψός· ὥστε τὸ ὑψός τοῦ βουνοῦ ἀγαλογι-

ζόμενον πρὸς τὴν μίαν ὑπώρειαν εἶναι διαφορετικὸν, παρὰ ἐὰν θεωρηθῇ πρὸς τὴν ἄλλην.

12). Διὰ ν' ἀποφύγωμεν λοιπὸν αὐτὴν τὴν δυσκολίαν καὶ νὰ ἔχωμεν ἔνα κοινὸν τρόπον, διὰ τοῦ ἁποίου νὰ εὑρίσκουμεν τὸ ὑψὸς τῶν βουνῶν, φέρομεν νοερῶς τὴν κάθετον ἀπὸ τὴν καρυφὴν ὅχι ἔως νὰ φθάσῃ τὴν ῥῖζαν τοῦ βουνοῦ μόνον, ἀλλ' ἔως νὰ καταντήσῃ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, τὴν δποίαν ἔννοοῦμεν ἐξακολουθοῦσαν ὑποκάτω εἰς τὴν ξηράν.

13). Τοιουτούρπως ἐπειδὴ ἔχομεν ἐν κοινῷ μέρᾳ εἰς τὸ δποίον τελειόσιν αἱ κάθετοι γραμματί, τὰς ὁποίας φέρομεν, δυνάμεθα νὰ συγκρίνωμεν ποῖον βουνὸν εἶναι χαμηλότερον καὶ ποῖον ὑψηλότερον· ἐνῷ διὰ τοῦ πρώτου τρόπου ἡμ. ποροῦμεν μόνον νὰ εὕρωμεν πόσον ὑψὸς ἔχει ἐν βουνῷ ὡς πρὸς τὰ πέριξ αὐτοῦ ἀντικείμενα.

14). Τὸ ὑψὸς μιᾶς πεδιάδος εἶναι ἡ κάθετος γραμμὴ, τὴν δποίαν νοερῶς φέρομεν ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς πεδιάδος ἔως νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐπιφυνείας τῆς θαλάσσης.

15). Ἐὰν τὸ ὑψὸς τῆς πεδιάδος δὲν ὑπερβαίνῃ τοὺς 180 πήγ., ἡ πεδιὰς λέγεται χαμηλή· ἀμα δημως εἶναι μεγαλεῖτερον, ἡ πεδιὰς ὄνομάζεται ὑψηλή.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΗ ΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

1). ‘Η σάμερον ἐλευθέρα ‘Ελλὰς ἀποτελεῖ μικρὸν μόνον μέρος τῆς μεγάλης ‘Ελληνικῆς χερσονήσου, δηλ. μόλις τὸ δέκατον μέρος αὐτῆς.

2). ‘Η ‘Ελλὰς εἶναι ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς ‘Ελληνικῆς χερσονήσου, τὸ δποίον ἀποκόπτεται πρὸς νότον, ἐὰν φέρωμεν κατ' εὐθεῖαν μίαν γραμμὴν ἀπὸ τὸν ‘Αμερικανὸν κόλπον πρὸς τὸν Παγασητικὸν, μετὰ τῶν πρὸς βορρᾶν ταύτης κειμένων γνωστὴν = νησιῶν τῶν Παξῶν καὶ τῆς Κερκύρας.

3). Η Ἑλλὰς συνίσταται ἀπὸ τρία συστατικά μέρη, τὰ δόποια εἶναι ἀκριβέστατα χωρισμένα μεταξύ των, δηλ. ἀπὸνή-σους, ἀπὸ μίαν χερσόνησον, καὶ ἀπὸ οὐ μέρος, τὸ δόποιον εἶναι συνδεδεμένον μὲ τὴν λιγίστην χερσόνησον.

4). Αἱ νῆσοι εἶναι αἱ ἄνω ἥρθεισαι Κυκλαδες ἐκτὸς τῆς Ἀστυπαλαίας, ἡ Εὔβοια, αἱ βόρειαι σποράδες, καὶ αἱ κατὰ τὸ 1863 παραχωρηθεῖσαι εἰς αὐτὴν ἐπτά Νῆσοι τοῦ Ἰονίου Πελάγους· ἡ χερσόνησος εἶναι ἡ γνωστὴ Πελοπόννησος· τὸ δὲ ἄλλο μέρος ἐνομάζεται Στερεά Ἑλλάς.

5). Τὸ μεγαλείτερον ἐι τῶν τοιῶν μερῶν, εἶναι ἡ Πελοπόννησος ὀλίγον τι μικρότερον αὐτῆς ἡ Στερεά Ἑλλάς· αἱ δὲ νῆσοι εἶναι ἐν μικρότατον μέρος τῆς ὅλης Ἑλλάδος μόλις τὸ πέμπτον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ.

1). Θέσις καὶ δρια τῆς Πελοποννήσου.

2). Η Πελοπόννησος ἔχει σχῆμα τετραπλεύρου· ἀλλ' οἱ κόλποι αὐτῆς εἰσχωροῦντες βαθέως δικασχίζουσι τὴν νότιον καὶ ἀνατολικὴν πλευρὴν, καὶ οὕτω λαμβάνει τὸ σχῆμα τοῦ φύλλου τῆς πλατάνου.

3). Διὰ τοῦτο ἔχει καὶ ἡ Πελοπόννησος τρεῖς μικροτέρας χερσονήσους, τὴν Μεσηνιακὴν, ἥτις τελειώνει εἰς τὸ Ταίναρον, τὴν Λακωνικὴν, τῆς ὁποίας ἀκρα εἶναι ὁ Μαλέας, καὶ τὴν Ἀργολικὴν, μεταξὺ τοῦ δμωνύμου καὶ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου.

4). Διὰ νὰ διέλθῃ τις τὴν Πελοπόννησον κατὰ τὸ μέγιστον μῆκός της ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον ‘Ριον ἕως εἰς τὸ Ταίναρον, χρειάζεται 50 ὥρας· καὶ 26 ὥρας σχεδὸν διὰ νὰ διανύσῃ τὸ ἐλάχιστον πλάτος της ἀπὸ τὸν Κυπαρισσιακὸν ἕως τὸν Ἀργολικὸν κόλπον.

5). Η παραλία τῆς Πελοποννήσου εἶναι τόσον ἐκτεταμένη, ὅτε διὰ νὰ περιέλθῃ τις περιπατῶν πάντοτε πλησίον εἰς τὴν παραλίαν πρέπει νὰ διδεύσῃ 270 ὥρας ἢ 37 ἡμεροδρομίας.

Ατμόπλουν δὲ πλέον πάντοτε πλησίον εἰς τὴν παραλίαν γρειά.
Ζετεῖ διὰ νὰ τὴν περιπλεύσῃ 68 ὄλοκλήρους ὥρας· αὗται δὲ
εἶναι πολλαὶ ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τῆς χερσονήσου.

6). Τοῦτο προέρχεται διότι ἡ Πελοπόννησος ἔχει πολλοὺς
μεγάλους καὶ βαθεῖς κόλπους, οἱ ὅποιοι τὴν διασχίζουν τοιου-
τοτρόπως, ὡς τε ἐάν εὐεθῆ τις εἰς τὸ μέσον αὐτῆς δύναται
μετὰ δύο ἡμέρας καὶ ἡμίσειαν νὰ φθάσῃ εἰς τὴν θάλασσαν,
ὅπως καὶ ἀν διευθυνθῇ.

ΟΡΙ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑΔΕΣ ΤΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ.

1). Εἰς τὴν Πελοπόννησον διεκρίνονται τέσσαρες σειρὲς
δρέπων, ἡ βόρειος ἡ ἀνατολικὴ, ἡ μέση καὶ ἡ δυτικὴ.

2). ‘Η πρώτη σειρὰ τῶν δρέπων τῆς Πελοποννήσου, ἡ ἡ βό-
ρειος, ἀκολουθεῖ κατ’ εὐθεῖαν τὴν παραλίαν τοῦ Κορινθιακοῦ
κόλπου ἕως τὸν Ἱσθμὸν, καὶ ἔπειτα προχωρεῖ διὰ τῆς Ἀργο-
λικῆς χερσονήσου καὶ τελείστει ἀντικρὺ τῆς “Γρας,” Εγει δὲ
ἄξια λόγου βουλὰ τὸν Ὀλεγνον, τὸν Ἀροάνειον (ἢ Χελμὸν)
καὶ τὴν Κυλλήνην (Ζύρια), ἥτις εἶναι ἀπὸ τὰς ὑψηλοτάτας
κορυφὰς τῆς χερσονήσου. Πλησιέστερη δὲ εἰς τὴν παραλίαν
κείνται ἀλλαὶ δύο κορυφαὶ τὸ Παναχαϊκὸν (Βοΐδιας) καὶ δὲ
Μαυρικιώτης. Εγει δὲ καὶ χαμηλοτέρας τινὰς κορυφὰς
ὡς τὸ Καλλιφόρνιον, μεταξὺ Ὀλένου καὶ Ἀροανίου καὶ
τὸν Κράθιν, μεταξὺ Ἀροανίου καὶ Κυλλήνης.

3). ‘Η σειρὰ αὕτη φθάνει κατὰ μέρα μέρας ἕως αὐτὴν τὴν
θάλασσαν, Ἀφίνει δὲ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ χαμηλάς τινας πεδιάδας,
ὡς τὴν περὶ τὰς Πάτρας, τὴν τοῦ Αιγίου, καὶ τὴν τῆς
Κορίνθου, ἥτις ἔκτείνεται κατὰ μῆκος εἰς τὴν παραλίαν.

4). ‘Η δευτέρη σειρὰ, ἡ ἡ ἀνατολικὴ, ἀκολουθεῖ τὴν παρα-
λίαν τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου ἕως τὸν Μαλέαν, ἔχουσα παντα-
χοῦ σχεδὸν τὴν ὑπώρειάν της εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀφίνουσα
μόνον εἰς τὸν μυχὸν τοῦ ῥηθέντος κόλπου μίκην χαμηλὴν πε-
διάδα, τὴν τοῦ Ἀργανού. Ἀξίας σημειώσεως κορυφὰς ἔχει
τὸ Ἀρτεμίσιον, τὸ Παρθένιον, καὶ τὸν Πάρνωνα
(Μαλεσόν).

5.) Η τρίτη, ἡ ἡ μέση, σειρὰ τῶν ὄρέων τῆς Πελοπονῆσου, διέρχεται διὰ τοῦ μέσου αὐτῆς, καὶ διὰ τῆς Μεσσηνιακῆς χερσονήσου, καὶ τελειώνει εἰς τὸ Ταίναρον. Αἱ σημαντικότεραι κορυφαὶ αὐτῆς εἰναι τὸ Μαίνα λον (Τρίκορφα) καὶ τὸ Ταύγετον (Πεντεδάκτυλον), τὸ ὅποῖον εἶναι ἡ ὑψηλοτάτη κορυφὴ ὅλων τῶν ὄρέων τῆς χερσονήσου.

6.) Μεταξὺ τῆς δευτέρας; καὶ τρίτης σειρᾶς εὑρίσκονται δύο ὑψηλαὶ πεδιάδες καὶ μία χαμηλή. αἱ ὅποις εἶναι τεθειμέναι κλιμακωτὰ ἡ μία νοτιώτερον τῆς ἀλληλού. Καὶ αἱ μὲν ὑψηλαὶ ὄνομάζονται τοῦ Ὀρχομένου (ἡ τοῦ Λεβιδίου), καὶ τῆς Μαντινείας καὶ Τεγέας, καὶ κείναι μεταξὺ Ἀρτεμισίου, Πρεβενίου καὶ τοῦ Μαινάλου· ἡ δὲ χαμηλὴ λέγεται πεδιὰς τῆς Σπάρτης ἡ Δακωνική, καὶ τελειώνει εἰς τὸν ὄμώνυμον κόλπον.

7.) Η τετάρτη, ἡ δυτικὴ σειρὰ, ἀκολουθεῖ τὴν δυτικὴν παραλίαν ἀφίνουσα ὅμως πρὸς τὸν Κυπαρισιακὸν κόλπον μίαν πεδινὴν ταινίαν, ἡ δοπία γίνεται πλατυτέρχ εἰς τὸ βόρειον μέρος, καὶ φθάνει ἐώς εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον· ὄνομαζεται δὲ πεδιὰς τῆς Ἡλιδίας. Αἱ σημαντικότεραι κορυφαὶ τῆς σειρᾶς αὐτῆς εἶναι ἡ Φολόη, τὸ Τετράγιον, καὶ ἡ Ἰθώμη (Βουλκάνο).

8.) Μεταξὺ τῆς μέσης καὶ δυτικῆς σειρᾶς κείται πάλιν μία ὑψηλὴ καὶ μία χαμηλὴ πεδιάς. Καὶ ἡ μὲν χαμηλὴ λέγεται, Μεσσηνιακή, καὶ εὑρίσκεται μεταξὺ Ταύγετού καὶ τῆς Ἰθώμης τελειόνουσα εἰς τὸν ὄμώνυμον κόλπον. Η δὲ ὑψηλὴ κείται πρὸς βορέαν αὐτῆς, καὶ ὄνομαζεται πεδιὰς τῆς Μεγαλούπολεως.

9.) τὸ πλεῖστον μέρος τῆς ἐπιφανείας τῆς Πελοπονῆσου σκεπάζεται ἀπὸ ὅρην αἱ πεδιάδες εἶναι μικροῦ μεγέθους.

ΠΟΤΑΜΟΙ ΚΑΙ ΛΙΜΝΑΙ ΤΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ.

1). Απὸ τοὺς ποταμοὺς τῆς Πελοπονῆσου οἱ περισσότεροι χύνονται εἰς τὸν Κορινθιακὸν καὶ τὸν Κυπαρισιακὸν κόλπον.

Εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν χύνεται εἰς μόνον ἄξιος λόγου, καὶ ἐπί-
στης ἑτερος εἰς τὸν Δακωνικὸν.

2). Ὁλα τὰ ποτάμια, ὅσα γύνονται εἰς τὸν Κορινθιακὸν
κόλπον ρέουν ἀπὸ τὸ νότιον εἰς τὸ βόρειον μέρος. Τὰ δὲ πλεῖ-
στα εἰναὶ ξηροπόταμα ἢ χείμαρροι. Σημαντικώτεροι ποταμοὶ
εἰλαὶ οἱ ἔξηδη.

ά.) Ὁ Σῦς,

(Ποτάμιον τῶν Τρικάλων ἢ τοῦ Ευλοκάστρου)

ὅστις καταβαίνει ἀπὸ τὴν ὑψηλὴν Κυλλήνην.

β'.) Ὁ Κρῆθις,

(Ποτάμιον τῆς Ακράτας)

δ ὃποῖος πηγάζει εἰς τὸ ὠμώνυμον βούνον.

γ'.) Ὁ Βοραῖκός,

(Ποτάμιον τῶν Καλαβρύτων).

ὅστις ἔχει τὰς πηγάς του εἰς τὴν ὑπώρειαν τοῦ Καλλιφωνίου.

δ'.) Ὁ Σελινοῦς,

(Ποτάμιον τῆς Βοστίτσας)

πηγάζει μεταξὺ τοῦ Καλλιφωνίου καὶ τοῦ Ὀλένου καὶ ὄνομά
ζεται κατ' ἀρχὰς ποταμοὺς τοῦ ἀγίου Βλασίου.

έ.) Ὁ Γλαύκος (Λεύκα)

δ δοποῖος πηγάζει εἰς τὴν νότιον ὑπώρειαν τοῦ Παναχαϊκοῦ,
στρέφεται καὶ ρέει πρὸς βορρᾶν

ζ'.) Ὁ Πεῖρος,

(Ποτάμιον τῆς Καρμινίτσας)

ὅστις πηγάζει εἰς τὴν ὑπώρειαν τοῦ Ὀλένου.

3). Εἰς τὸν Κυπαρισσιακὸν κόλπον χύνονται δλιγώτεροι,
ἀλλὰ σημαντικώτεροι τῶν ποροφόρων ποταμοὶ καὶ ρέουν
ὅλοι πρὸς δυσμάς. Εἶναι δέ.

ά.) Ὁ Πηνειός,

(Ποτάμιον τῆς Γαστούνης)

ὅστις πηγάζει εἰς τὴν νότιον ὑπώρειαν τοῦ Ὀλένου, καὶ λαμβά-

Εάνει ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν μέρος ἐν ποτάμιον, τὸ διποίον λένιον γεται Λάζδων.

6'.) Οὐαλφειός,

διόποιος εἶναι μέγιστος ὅλων τῶν ποταμῶν τῆς χερσονήσου καὶ πηγάζει ἐντὸς τῆς ὑψηλῆς πεδιάδος τῆς Μεγαλοπόλεως. Λαμβάνει δὲ τὰ ἔκτης παραποτάμια.

Ἄπο τὸ ἀριστερὸν μέρος.

Ἄπο τὸ δεξιόν.

1). Τὸν Καρνίθωνα 2). Τὸν Γορτύνιον (ποτάμιον τῆς Δημητσάνας),

3). Τὸν Λάζδωνα ('Ρουφάν),

4). Τὸν Ἐρύμανθον (Δογάνα).

γ'). Ή Νέδα,

(Ποτάμιον τοῦ Βούζη)

ἥτις πηγάζει εἰς τὸ Τετράγιον.

4). Εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον χύνεται ὁ Πάμισος, δοστις πηγάζων εἰς τὸ Τετράγιον ρέει πρὸς νότον, καὶ λέγεται Πιρνάτσα.

5). Εἰς τὸν Λακωνικὸν κόλπον χύνεται ὁ Βύρωτας, δοστις πηγάζει εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Μεγαλοπόλεως, πλησίον εἰς τὰς πηγὰς τοῦ Ἀλφειοῦ. 'Ρέει δὲ πρὸς νότον, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ὄνομάζεται Ἰρις, ἐπειτα δὲ Βυσιλοπόταμον.

6). Τινὰ τῶν ποταμίων τῆς χερσονήσου, ἐπειδὴ ρέουν εἰς πεδιάδας ή κοιλάδας περικλειομένας ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη ἀπὸ βουνά, δὲν ἔχουν ἔξοδον εἰς τὴν θάλλασσαν, ἀλλ' ἡ συναθροίζουν τὸ ὄδωρ καὶ ἀποτελοῦν λίμνας, ἡ βυθίζονται εἰς καταβόθρας. "Ἄξια παραπτήσεως ὡς πρὸς τοῦτο εἶναι τὸ Σαρανταπόταμον, τὸ διποίον διαβρέει τὴν πεδιάδα τῆς Τεγέας καὶ ἀφανίζεται εἰς καταβόθραν ὑπὸ τὸ Παρθένιον, καὶ διόφρις εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Μαντινείας, βυθίζόμενος εἰς καταβόθραν ὑπὸ τὸ Μαίναλον.

7). Λίμναι σχηματισθεῖσαι κατὰ τὸν τρύπον, μὲ τὸν διποίον εἰπομένην, εἶναι ἡ τοῦ Φενεοῦ (Φονιᾶ), καὶ ἡ Στυμφαλίς ἥτις λέγεται Ζαράκα. Καὶ αἱ δύο κείνται κυκλοτερῶς

τερι τὴν νυτίον ὑπώρειαν τῆς Κυλλήνης καὶ ἔχουν καταβό⁷
θρας εἰς τὰς δύοις κρημνάζονται τὰ θύετά των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

- 1). Θέσις καὶ δρις τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος.
- 2). Τὸ σχῆμα τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος εἶναι ἐπίμηκες τετράπλευρον, τὸ δύοιον ἔκτείνεται περισσότερον μὲ τὴν μίαν του γωνίαν, καὶ τελείνει εἰς τὸ ἀκρωτήριον Σούνιον ἀπέναντι τῆς Κέω. Εἴναι δὲ ἀσυγκρίτῳ λόγῳ ἀπλούστερον ἀπὸ τὸ τῆς Πελοποννήσου.
- 3). Τὸ μέγιστον μῆκος τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος ἀπὸ τὸν Αιμοροκικὸν κόλπον ἔως τὸ Σαύνιον εἶναι 79 ώρῶν ἢ ἐπτά
ἡμεροδρομιῶν· τὸ δὲ μέγιστον πλάτος τῆς ἀπὸ Κορίνθα πρὸς νότον, 20 ώρῶν ἢ δύο ἡμεροδρομιῶν.
- 4). Ἐπειδὴ ἡ Στερεὰ Ἑλλάς, ἐκτὸς τοῦ Ἀμερικικοῦ, δὲν ἔχει ιδιαιτέρους κύλπους βαθεῖς, διὰ τοῦτο καὶ ἡ παραλία τῆς δὲν εἶναι τόσον ἐκτεταμένη ως ἡ τῆς Πελοποννήσου, ὥστε διὰ νὰ τὴν περιοδεύσῃ τις γρειάζεται 160 ώρας, ἢ 16 ἡμεροδρομίας. Διὰ νὰ τὴν περιπλεύσῃ δὲ ἀτμόπλοιν, πλέον πάντας πλησίον εἰς τὴν ξηράν, χρειάζεται 40 ώρας μόνον.
- 3). Ἐκ τούτου συμπεραίνομεν, ὅτι ἐπειδὴ ἡ Στερεὰ Ἑλλάς εἶναι ισομεγέθης σχεδὸν μὲ τὴν Πελοπόννησον, καὶ ἔχει πολὺ συντριμωτέραν παραλίαν, τὰ ἐνδότερα αὐτῆς δὲν εἶναι τόσον εὐπρόσιτα ἀπὸ τὸ μέρος τῆς θαλάσσης.

ΟΡΗ ΚΑΙ ΠΕΔΙΑΔΕΣ ΤΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

- 1). Εἰς τὴν Στερεάν Ἑλλάδα διακρίνομεν πέντε σειρὰς δρέων, ἐκ τῶν δύοιων τέσσαρας ἔχουν ως ἔγγιστα τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν· ἢ δὲ πέμπτη διαφορετικήν.
- 2). Ἡ πρώτη εἶναι ἡ σειρὰ τῆς "Ο Θρυος, ἢ δύοις διευθύνεται ἀπὸ τὸν Παγασητικὸν κόλπον κατὰ τὴν γραμμὴν, ἥτις χωρίζει τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν λοιπὴν χερσόνησον.
- 3). Νοτιώτερον καὶ ἀντικρὺ τῆς ρηθείσης εἶναι ἡ δευτέρη

σειρά, ἡ τῆς Οἰτης, ἡ ὁποία ἔχει τὴν ἴδιαν διεύθυνσιν ἀπὸ
δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς. Ἡ σειρὰ αὕτη προβαίνει μέχρι τοῦ
Μαλιακοῦ κόλπου, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἀκολουθοῦσα τὴν παραλίαν
τοῦ Ὀπουντίου πόρου φθάνει πέραν τοῦ Εὔρεπου. "Εγειρέ
λόγου κορυφὰς τὴν Οἴτην (Οξιάς) καὶ τὸν Λετόν.

4). Αἱ ῥήθεισται δύο σειραὶ περιέχουν μεταξὺ αὐτῶν τὴν στε-
νὴν καὶ ἐπιμήκη Λαμιακὴν πεδιάδα, ἡ ὁποία τελειώνει πρὸς
ἀνατολὰς εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον.

5). Ἡ τρίτη σειρά, ἡ τοῦ Παρνασσοῦ, ἀρχίζει ἀπὸ τὸ δυτι-
κὸν ἄκρον τῆς "Οὐρος καὶ Οἴτης, καὶ φθάνει διὰ τοῦ μέσου
τῆς Στερεᾶς Ἐλλάδος ἕως εἰς τὸ Σούνιον. Περιέχει δὲ ἀξίας
λόγου κορυφὰς τὸν Τυμφρηστὸν (Βελοῦχο), τὸν Κόρακα
(Βερδούσια), τὸν Παρνασσὸν (Λυάκουρχ), τὸν Ἐλικῶνα, τὸν
Κιθαιρῶνα, τὸν Πάρνηθα, τὴν Πεντέλην, τὸν Τυμητό
γραφόσ, = τὸν, καὶ τὸ Λαύριον.

6). Ἡ σειρὰ αὕτη ἔχει πλοῦτα πρὸς νότον ἕως τὴν παραλίαν
τοῦ Κορινθιακοῦ καὶ Σαρωνικοῦ κόλπου, καὶ ἔφίνει μόνον τρεῖς
χαμηλὰς περιδιάδας τὴν Ναυπακτικὴν πρὸς δυσμὰς τοῦ
πορθμοῦ τοῦ Ρίου, τὴν Ἐλευσινιακὴν πρὸς βορρᾶν τῆς Σα-
= ριαστον ωσθίον λαμίνος, καὶ τὴν Αθηναϊκὴν, ἡ ὁποία κεῖται μεταξὺ Πάρ-
νηος, Πεντέλης, Τυμητοῦ, καὶ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου.

7). Πρὸς δυσμὰς τῆς σειρᾶς τοῦ Παρνασσοῦ ὑπάρχει μία
ἄλλη σειρὰ βουνῶν, ἡ τετάρτη, ἀρχίζουσα ἀπὸ τὸν μυχὸν τοῦ
Ἀμφρακικοῦ κόλπου καὶ τελειώνουσα πλησίον εἰς τὴν πεδιάδα
τῆς Ναυπάκτου. Αἱ ἀξιολογώτεραι κορυφαὶ αὐτῆς εἰναι τῇ
Μακρύνορον καὶ τῷ Παναϊτωλικόν,

8). Μεταξὺ τοῦ Παρνασσοῦ, τοῦ Ἐλικῶνος, καὶ τῶν κλά-
δων τῆς Οἴτης εὑρίσκεται ἡ μεγάλη Λεβαδιακὴ πεδιάς
(τοῦ Ὁρχομενοῦ), ἡ ὁποία εἰσχωρεῖ μεταξὺ τῆς Οἴτης καὶ
τοῦ Παρνασσοῦ ὡς πλατεῖα κοιλάς.

9). Πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Κιθαιρῶνος κεῖται ἡ Πλαταικὴ
πεδιάς, καὶ βορειότερον διὰ χαμηλῶν ὑψωμάτων ἀπὸ τὴν ῥη-
θείσαν χωριζομένη ἡ Θηβαικὴ. Αἱ τρεῖς αὐταὶ πεδιάδες
εἶναι ὑψηλαῖς.

10). Τὴν πέμπτην σειρὰν τῶν δρέων ἀποτελοῦν τὰ Ἀκαρνανικὰ δρη, τὰ δύοϊα ἀκολουθοῦν τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Στερεᾶς Ἐλλάδος ἀπὸ τὸ "Δκτιον μέχρι τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου. Τὰ δρη ταῦτα ἔχουν πρὸς ἀνατολὰς τὴν Ἀκαρνανικὴν πεδιάδα, ἥτις ἐνόντεται με τὴν τοῦ Ἀγρινίου ἢ τὴν Αἰτωλικήν.

ΠΟΤΑΜΟΙ ΚΑΙ ΛΙΜΝΑΙ ΤΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

1). Ἐκ τῶν ποταμῶν τῆς Στερεᾶς Ἐλλάδος δύο ἅξιοι λόγου χύνονται εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, εἰς εἰς τὸν Μαλιακὸν καὶ ἔτερος εἰς λίμνην. Οἱ δὲ λυιποὶ εἶναι μικρότατοι καὶ οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν χείμαρροι:

2). Εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον χύνονται:

α.) Ὁ Ἄχελῷος ("Ασπρος)

ὁ σημαντικώτερος τῶν ποταμῶν δλης τῆς Ἐλλάδος. Πηγάζει εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἐλληνικῆς χερσονήσου, ῥέει διὰ τῆς Ἀκαρνανικῆς πεδιάδος πρὸς νότον καὶ ἐκβάλει εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον ἀπέναντι τοῦ Ἀράξου.

Δέχεται δὲ ὁ Ἄχελῷος ἀπὸ μὲν τὸ δεξιὸν μέρος τὰ ὄδατα τῆς Ὀζηροῦ λίμνης ("Αγγελοκάστρου λίμνη). Ἡτις συνδέεται μὲ τὴν ἀνατολικῶν κειμένην Τριχωνίδα λίμνην (λίμνη τοῦ Βραχωρίου). Ἀμφότεραι κεῖνται εἰς τὴν Αἰτωλικὴν πεδιάδα.

β'). Ὁ Εὔηνος (Φίδαρις),

ὅστις ἔχει τὰς πηγάς του εἰς τὴν νότιον ὑπώρειαν τοῦ Τυμφρηστοῦ, ῥέει πρὸς νότον καὶ χύνεται εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον πλησίον τοῦ Ἀχελώου.

3). Εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον χύνεται ὁ Σπερχειός ("Ἐλλάδα), ὅστις πηγάζει μεταξὺ Οἴτης καὶ Ὀθρυος, καὶ ῥέει διὰ τῆς Ααμιακῆς πεδιάδος ἀπὸ δύσμῶν πρὸς ἀνατολὰς.

4). Εἰς τὴν Κωπαΐδα λίμνην, ἡ ὧδη κεῖται εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Λεβαδικῆς πεδιάδος χύνεται ὁ Κηφισός, ὅστις πηγάζει μεταξὺ τῆς Οἴτης καὶ τοῦ Κόρακος καὶ

διαρρέει τὴν ἁγμεῖσαν πεδιάδα. Τὰ ὕδατα τῆς Κωπαΐδος λέμηνος χύνονται διὰ πολλῶν(7) καταβοθρῶν καὶ τινῶν χειροποεῖτων ὑπονόμων εἰς τὸν Οπούντιον πόρον.

5). Μετὰ τῆς Κωπαΐδος συνδέεται ὑπογείως διὰ καταβοθρῶν ἡ ἀνατολικῶν αὐτῆς κειμένη λίμνη 'Τλίκη τῆς δοιάς τὰ ὕδατα ἀφανίζονται εἰς καταβόθρας.

6). Ἐκτὸς τῶν ῥηθέντων ἔχει ἡ Στερεά 'Ελλάς καὶ ἄλλα τὴν μικρὰ μὲν (χειμάρρους) ἀλλὰ περιώνυμα ποτάμια, ὡς τὸν 'Ιλισσὸν καὶ τὸν Ἀθηναϊκὸν Κηφισσόν· ὁ πρώτος καταβαίνει ἐκ τοῦ 'Υμηττοῦ, ὁ δεύτερος ἐκ τῆς Πεντέλης καὶ οἱ δύο διαρρέουσι τὴν Ἀθηναϊκὴν πεδιάδα καὶ χύνονται εἰς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον. Πρὸς τούτοις δὲ καὶ τὸν Ἀσωπὸν, διτες πηγάζει εἰς τὴν ὑπώρειαν τοῦ Κιθαιρῶνος, βρέχει τὴν Πλαταικὴν πεδιάδα, καὶ χύνεται εἰς τὸν Εὔβοϊκὸν πόρον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΝΗΣΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

1). Εἰς τὴν ἐλευθέραν 'Ελλάδα ἀνήκουν ἐκ τῶν νήσων τοῦ Αίγαιου πελάγους αἱ βόρειαι Σποράδες, ἡ Εὔβοια, αἱ Κυκλαδίδες, ἐκτὸς τῆς ἀστυπαλαίας, καὶ δύοις εὑρίσκονται εἰς τὸν Σαρωνικὸν, Ἡρμιονικὸν καὶ Ἀργολικὸν κόλπον, ἐκ δὲ τῶν νήσων τοῦ Ιονίου πελάγους ἡ Σφακτηρία, ἀλλαι τινὶς καὶ αἱ Ισινίοι νῆσοι.

2). Ἡ μεγίστη ὄλων τῶν νήσων τῆς 'Ελλάδος εἶναι ἡ Εὔβοια, ἡ ὅποια εἶναι ἐκτεταμένη κατὰ μῆκος ἀπὸ τὸν Μαλιακὸν κόλπον ὕως εἰς τὸ Σαύνιον σχεδόν. Τελείωνει δὲ ἀπέναντι τῆς Ἀνδροῦ εἰς δύο ἀκρωτήρια, τὸν Καφηρέα, διτες τῷρα λέγεται Κάθεο-Δόρο, καὶ τὸν Γεραϊστόν. Ἐχει δὲ ἀκόμη ἡ νῆσος καὶ τὸ ἀκρωτήριον Κήναιον (Λιθάδα) πρὸς βορρᾶν ἀντικρὺ τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου.

3). Διὰ νὰ διέλθῃ τις τὴν Εὔβοιαν κατὰ πλάτος ἀπὸ δύο σμῶν πρὸς ἀνατολὰς χρειάζεται 6 ὥρας περίπου. Διὰ γὰ τὴν διέλθῃ δρμως κατὰ μῆκος, πρέπει νὰ δῶσι πορήσῃ ἡμεροδρομίας ὅστε τὸ μῆκος τῆς νῆσου εἶναι δικταπλάσιον τοῦ πλάτους.

4). Ἡ Εὔβοια εἶναι τόσον μεγάλη, ὡστε ὄλαι αἱ λοιπαὶ γῆ

σοι, ἐκτὸς τῶν Ἰονίων ὁμοῦ λαμβανόμεναι μόλις εἶναι ισομεγέθεις μὲν αὐτήν.

5). Μετὰ τὴν Εὔβοιαν μεγαλητέρων νῆσος εἶναι ἡ Κεφαλληνία, ἥτις ἀποτελεῖ τὸ τριτημόριον τῶν Ἰονίων νήσων καθὼς καὶ τῶν κυκλαδῶν· αὕτη χωρίζεται ἀπὸ τῆς Ἰθάκης διὰ στενοῦ βραχίονος θαλάσσης, εἶναι ἀνώμαλος τὸ σχῆμα καὶ φέρειδύο ἀκρωτήρια πρὸς τὰς γειτονικὰς Ἰονίους νήσους, τὸ μὲν πρὸς τὴν Δευκαλίαν Πάνορμον, τὸ δὲ πρὸς τὴν Ζάκυνθον Σκάλα.

6) "Ολαι αἱ νῆσοι τῆς Ἑλλάδος εἶναι βουνώδεις δηλαδὴ σκεπάζονται ἀπὸ βουνά· ὅλιγαι δὲ ἀπ' αὐτὰς ἔχουν μικρὰς τινας πεδιάδας εἰς τὴν παραλίαν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὰ μεγέθη τῶν εἶναι μικρά, διὰ τοῦτο δὲν δύνανται εἰς αὐτὰς νὰ σχηματισθῶσι ποταμοί.

7). "Η Εὔβοια κατέχεται ἀπὸ σειρὰν ὄρέων, ἥτις διέρχεται δι' αὐτῆς κατὰ μῆκος ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον Κήναιον μέχρι τοῦ Καφηρέως καὶ Κεραστοῦ, καὶ ἔξακολουθεῖ διὰ τῆς Ἀνδρου καὶ τῶν λοιπῶν κατὰ σειρὰν νήσων. "Η σειρὰ αὕτη ἔχει τρεῖς κορυφὰς ἀξιας λόγου, τὸ Τελέθριον πρὸς βορρᾶν, τὸν Δέρφυν (Δέλφι) εἰς τὸ μέσον, καὶ τὴν "Οχηνής, ἡ τῆς Χαλκίδος παρὰ τὸν Εὔριπον, καὶ ἡ τοῦ Ξηροχωρίου πρὸς βορρᾶν τοῦ Τελεθρίου.

8). Παρὰ τὴν ὑπώρειαν τῶν ὄρέων ἔξαπλοῦνται εἰς τὴν Εὔβοιαν χαμηλαί τινες πεδιάδες πλησίον εἰς τὴν παραλίαν, ώς ἡ τῆς Βρεττίας εἰς τὴν ὑπώρειαν τῆς Ὁχηνής, ἡ τῆς Χαλκίδος παρὰ τὸν Εὔριπον, καὶ ἡ τοῦ Ξηροχωρίου πρὸς βορρᾶν τοῦ Τελεθρίου.

9). Τὰ ὄρη τῶν Ἰονίων νήσων (ἐκτὸς τῶν Κυθήρων) σχηματίζουν μίαν ἀλλὰ διακεκομμένην σειρὰν, ἀνήκουσαν εἰς τὸ δυτικὸν σύστημα τῶν ὄρέων τῆς χερσονήσου, καὶ ἔχουσαν παρομοίαν διεύθυνσιν, ἀπὸ τὸ βορειοδυτικὸν πρὸς τὸ νοτιοανατολικόν. "Η ὑψηλοτάτη κορυφὴ τῶν ὄρέων τῶν Ἰονίων νήσων εἶναι δὲ Λίνος ἡ ἐπὶ τῆς Κεφαλληνίας.

10). Εἰς τὰς Ἰονίους νήσους μικραὶ ὑπάρχουσι πεδιάδες· καὶ τοιαύτας ἔχουν ἡ Ζάκυνθος καὶ ἡ Κέρκυρα. "Η δὲ Κεφαλληνία εἶναι τὸ πλεῖστον βουνώδης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ.

1). Οι διάφοροι τόποι της Ἑλλάδος δὲν ἔχουν ἐν καὶ τῷ αὐτῷ κλίμα, ἀλλὰ διαφορετικόν ἐπομένως διακρίνομεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τρία διαφορετικά κλίματα.

2). Τὸ θερμὸν κλίμα, τὸ δποῖον ἔχουν ὅλοι οἱ χαμηλοὶ τόποι δηλατοῦσι, τὰ παραλίαι καὶ αἱ χαμηλαὶ πεδιάδες. Εἰς τοὺς τόπους αὐτοὺς δὲν χιονίζει ποτὲ, ἢ σπανιώτατα. Οἱ παραστάται αὐτοῦ τοῦ θερμοῦ κλίματος εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι ἡ ἑλαιά ή συκῆ, καὶ ἡ πορτοκαλέα μὲ τὰ συγγενῆ δένδρα.

3). Τὸ θερμὸν τοῦτο κλίμα τῶν νήσων καὶ τῶν παραλίων μετριάζεται κατὰ πολὺ τὸ καλοκαίριον ἐνεκα τῶν ἀνέμων, στίνες πνέουν ἀπὸ τὴν θάλασσαν. Εἰς δὲ τὸ Αἴγαλον μετριάζουν τὴν θερμότητα ἐπίσης οἱ ἐτησίαι ἄνεμοι, οἵδποιοι λέγονται κοινῶς μελτέμια.

4). Τὸ δροσερὸν ἡ εὔκρατες κλίμα τῶν ὑψηλῶν πεδίων, τῶν ἐνορείων κοιλάδων, καὶ τῶν κάτω μερῶν τῶν βουνῶν. Εἰς τοὺς τόπους αὐτοὺς πίπτει τὸν χειμῶνα ἀρκετὴ γιών, ἀλλὰ δὲν διαμένει πολὺν καιρόν. Εἰς αὐτὸ τὸ κλίμα βλαστάνει κατεξοχὴν ἡ καστανέα καὶ ἡ καρυδέα, αἵτινες εἶναι οἱ παραστάται τοῦ εὐκρατοῦ κλίματος.

5). Τὸ ψυχρὸν κλίμα, τὸ ἐποῖον περιορίζεται εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὑψηλοτέρων βουνῶν διπου τῶν χειμῶνα ὡς ἐπὶ τὸ πλειστον χιονίζει, καὶ ἡ χειών διαμένει ἔως τὸ καλοκαΐριον σχεδόν. Οἱ παραστάται τοῦ αὐτοῦ κλίματος εἶναι ἡ ἑλάτη.

6). "Αξιον παρατηρήσεως εἶναι, ὅτι οἱ τόποι, δοσοι κεῖνται εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Ἑλλάδος. εἶναι ἐν γένει ξηρότεροι ἀπὸ ἔκεινους οἱ ὄποιοι εὑρίσκονται εἰς τὴν δυτικήν.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

1). Η 'Ελλάς διαιρεῖται διαικητικῶς εἰς δέκα τρεῖς νομούς, σείτινες περιλαμβάνουν 39 ἐπαρχίας.

2). Έκ τῶν δέκα καὶ τριῶν νομῶν ἀνήκουν πέντε εἰς τὴν Πελοπόννησον, ὑπολιτιρούμενοι εἰς 23 ἐπαρχίας (περιλαμβανομένη; καὶ τῆς ἐπαρχίας Κυθήρων· τρεῖς εἰς τὴν Στερεάν 'Ελλάδα, μεριζόμενοι εἰς 15 ἐπαρχίας· καὶ πέντε εἰς τὰς νήσους, σείτινες ἔχουν 21 ἐπαρχίας.

3). Εκάστη ἐπαρχία υποδιαιρεῖται εἰς δήμους. Περιέχει δὲ ἡ 'Ελλάς 351 δήμους, ἐκ τῶν ὅποιων καταριθμοῦνται εἰς μὲν τὴν Πελοπόννησον 151, εἰς δὲ τὴν Στερεάν 'Ελλάδα 93 καὶ εἰς τὰς νήσους 107.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΣΡΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΟΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΟΙ.

1). Οἱ νομοὶ τῆς Στερεᾶς 'Ελλάδος εἶναι δο νομὸς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, δο νομὸς Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος, καὶ δο νομὸς Αιτωλίας καὶ Ἀχαρναίας.

2). Θέσεις, ὅρια καὶ φυσικαὶ ιδιότητες τῶν νομῶν τούτων 1).

3). Ο νομὸς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας περιέχει 3 ἐπαρχ. (27 δ.) (τῆς Αιγαίης, τῆς Μεγαρίδος, τῶν Θηρῶν καὶ τῆς Δεσμαδείας).

1) Σ.μ. 'Ο διδύσκαλος πρέπει ἐνταῦθα νὰ ἐκθέσῃ εἰς τοὺς μαθητὰς, ποία ἡ θέσις καὶ τὰ ὅρια ἐκάστου νομοῦ, τὸ δοποῖον δύναται εὑκόλως νὰ πράξῃ. Συγγρόνως δὲ πρέπει ἐκ τῶν προγουμένων νὰ ἐπαναλάβῃ τὰ ἔρη, τὰς πεδίας τοὺς ποταμοὺς ἐκάστου νομοῦ, νὰ ἐρευνήσῃ τὰς πρὸς ἄλληλα σχέσεις των, καὶ ἐπὶ τέλους νὰ συμπεριλάβῃ εἰ, τὴν ἐκθεσίν του τὰς κλιματικὰς σχέσεις, ὥστε νὰ δώσῃ εὐκρινῆ ιδέαν τῶν τοπογραφικῶν καὶ φυσικῶν ιδιοτήτων ἐκάστου νομοῦ.

Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ τούτου είναι αἱ Ἀθήναι (48 100 κ.) αἵτινες είναι ἐπίσης καὶ πρωτεύουσα ὅλου τοῦ κράτους ἔχουσαι πολίχνην τὸν Πειραιᾶ (12000 κ.). Ἐξει δὲ πρὸς τούτοις ἀξιολόγους κώμας τὰ Μέγαρα (3600 κ.), τὴν Ἑλευσίνα, τὴν Σαλαμῖνα, τὴν Αἴγιναν (300 κ.) τὰς Θήρας (6000 κ.) καὶ τὴν Λεβαδείαν (4500 κ.).

4) Ὁ νομὸς Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος περιλαμβάνων 4 ἑπαρχίας (3 δ.) (τῆς Δωρίδος, τῆς Παρνασσίδος καὶ τῆς Λοκρίδος) ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Λαμπταρά (4800 κ.), πρὸς τούτοις τὴν Στηλίδα, τὸ Λοιδούπικον (850 κ.), τὴν Ἀμφισσαν (4500 κ.), τὸ Γαλαξειδιον (4600 κ.), τὸν Χρισσὸν (παλαιοὶ Δελφοὶ καταστραφέντες διὰ τοῦ σεισμοῦ) καὶ τὴν Ἀταλάντην (2250 κ.).

5.) Ὁ νομὸς Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας ὑποδιαιρούμενος εἰς 6 ἑπαρχ. (3 δ. (τῆς Εύρυτανίας, τῆς Τριχωνίας, τῆς Ναυπάκτιας, τοῦ Βέλτου καὶ τῆς Βοιωτίστης) ἔχει πρωτεύουσαν τὸ Μεσολόγγιον (6500 κ.). Ἐκτὸς αὐτοῦ κείται τὸ Καρπενήσιον (1600 κ.), τὸ Ἀγρίνιον (3200 κ.), ἡ Ναύπακτος (1400 κ.) δὲ Κραθασαρᾶς (Ἀμφιλοχικὸν Ἀργος) (1650 κ.) καὶ ἡ Βόνιτσα (2000 κ.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΗΣΟΥ ΚΛΙΤΟΠΟΙΟΙΚΟΥΜΕΝΟΙ.

1). Οἱ νομοὶ τῆς Πελοποννήσου είναι δὲ νομὸς Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας, δὲ νομὸς Ἀχαΐας καὶ Ἡλιδος

2) Σημ. Οἱ οἰκούμενοι τόποι ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ των διαιροῦνται εἰς πέντε τάξεις, καὶ παρίστανται διὰ γραφῆς ὡς ἔξης.
 Α'. Οἱ ἔχοντες ὄλιγωτέρους τῶν 1000 κατοίκων (χωρία), γράφονται μὲν μικρὰ καὶ πυκνὰ στοιχεῖα.
 Β'. Οἱ ἔχοντες ἀπὸ 1000—3000 κ. (κώμαι), μὲν μικρὰ ἀλλ' ἀραιά.
 Γ'. Οσοι ἔχουν 3000—5000 (κωμοπόλεις), μὲν πλάγια.
 Δ'. Οσοι ἔχουν 5000—10000 (πολίχναι) μὲν μεγάλα καὶ πυκνά.
 Ε'. Καὶ ὅσοι ἔχουν 10000—50000 καὶ πλέον (πόλεις), μὲν μεγάλα ὅλλα ἀραιά.

ὁ νομὸς Μεσσηνίας, ὁ νομὸς Λακωνίας καὶ ὁ νομὸς Ἀρκαδίας.

2). Θέσεις δριτα καὶ φυσικαὶ ἴδιοτητες τῶν νομῶν τούτων.

3). ‘Ο νομὸς Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας περιλαμβάνει 6 ἑπαρχ. (32 δ.) (τῆς Ἀργούς, τῆς Κορινθίας, τῶν Σπετσῶν καὶ παρ.· (32 δ.) (τῆς Ἄργους, τῆς Κορινθίας, τῶν Σπετσῶν καὶ παρ.). ‘Ερμιονίδος, τῆς Ὑδρας καὶ Τριζηνίας καὶ τῶν Κυθήρων· πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ τούτου εἶναι τὸ Ναύπλιον (6300 κ.). Εἰς αὐτὸν εὑρίσκονται πρὸς τούτο τὸ Ἀργός; (9500 κ.), αἱ Σπέτσαι (9800 κ.), ἡ Ἔρμιονη (Καστρί), Μάσιτα (Κρανίδιον); ἡ Ὑδρα 11700 κ.), ὁ Πόρος, ἡ Νέα Κάρινθος (1600 κ.), τὰ Τρίκαλα, ὁ ἄγιος Γεώργιος (Νεμέα) καὶ τὰ Κύθηρα (1400 κ.).

4). ‘Ο νομὸς Ἀχαΐας καὶ Ἡλίδος μερίζεται εἰς 4 ἑπαρχ. (29 δ.) (τῶν Καλαθρύτων, τῆς Αιγιαλείας, τῆς Ἡλείας) καὶ ἔχει πρωτεύουσαν τὰς Πάτρας (24,000 κ.). Εὑρίσκονται δὲ πρὸς τούτους εἰς αὐτὸν τὰ Καλάθρυτα (1200 κ.), τὸ Αἴγαρος (3,550 κ.), ὁ Πέργος (4,550 κ.), τὰ Δεκάνιαν καὶ ἡ Δίβρη.

5). ‘Ο νομὸς Μεσσηνίας, τὸν ὅποῖον ἀπαρτίζουν 5 ἑπαρχ. (29 δ.) (τῆς Ὀλυμπίας, τῆς Τριφυλίας, τῆς Πυλίας, καὶ τῆς Μεσσηνίης), ἔχει πρωτεύουσαν τὰς Καλάμας (6500 κ.). Βατός δὲ αὐτῶν περιλαμβάνει τὴν Ἀνδρίτσαιναν (2,000 κ.), τὴν Σπάρτην (2100 κ.). Εἰς αὐτὸν ἐμπεριέχονται ὁ Μιστρᾶς ἡ Καστανία, ὁ Οἵτυλος (1100 κ.), τὸ Γύθειον (1680 κ.), καὶ ἡ Μονεμβασία (650 κ.).

6). ‘Ο Νομὸς Λακωνίας ὑποδιαιρεῖται εἰς 4 ἑπαρχ. (28 δ.) (τοῦ Οἰτύλου (δυτικῆς Μάνης), τοῦ Γυθείου (ἀνατολικῆς Μάνης) καὶ τῆς Ἐπιδαύρου τῆς Αιμυρᾶς καὶ ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Σπάρτην (2100 κ.). Εἰς αὐτὸν ἐμπεριέχονται ὁ Μιστρᾶς ἡ Καστανία, ὁ Οἵτυλος (1100 κ.), τὸ Γύθειον (1680 κ.), καὶ ἡ Μονεμβασία (650 κ.).

7). ‘Ο νομὸς Ἀρκαδίας, συγχρωτούμενος ἀπὸ 4 ἑπαρχ. (33 δ.) (τῆς Γορτυνίας, τῆς Μεγαλοπόλεως καὶ τῆς Κυνουρίας) ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Τείπολιν (7500 κ.). Κείνται δὲ εἰς αὐτὸν

ἄξια λόγου ἡ Πιάνα, ἡ Ἀλωνίσταινα, τὰ Τσιπιανᾶ
καὶ τὸ Λεβίδιον ἡ Δημητόρα (3200 κ.), τὰ Λαρκαΐα, ἡ
Καρύταινα, τὰ Μαγούλιανα, ἡ Βυτίνα, ἡ Στεμνί-
τσα τὸ Σινάνιον (650 κ.), τὸ Λεοντάριον, τὸ Λεωτί-
διον (3750 κ.), τὸ Ἀστρος, δ ἄγιος Ἰωάννης, ὁ
Ἄγιος Πέτρος καὶ τὸ Καστρί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΩΝ ΝΗΣΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΟΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΟΙ.

1). Οἱ νομοὶ τῶν νήσων εἶναι δ νομὸς Εὐθοίας καὶ
τῶν βορείων Σπιροφόρων ἀ δων, δ νομὸς τῶν Κυκλα-
δων ἐπὶ τοῦ Αίγαιου πελάγους, δ νομὸς Κερκύρας δ
νομὸς Κεφαλληνίας καὶ δ νομὸς Ζακύνθου, ἐπὶ τοῦ
Ιονίου πελάγους.

2). Θέσεις, ὅρια καὶ φυσικαὶ ιδιότητες
τῶν νομῶν τούτων.

3). Ο νομὸς Εὐθοίας καὶ τῶν βορείων Σπιροφόρων μερίζεται
εἰς 4 ἑπαρχ. (20 δ.) (τοῦ Επροχωρίου, τῆς Καρυστίας καὶ
τῆς Σκοπέλου) καὶ ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Χαλκίδα (6500 κ.).
Περιλαμβάνει δὲ εἰσέτι τὸ Ξηροχώριον (2500 κ.), τὴν
Αιδιψὸν, τὴν Κάρυστον (3100 κ.), τὴν Κύμην, τὴν Σκύρον,
τὴν Σκόπελον (4850 κ.), καὶ τὴν Σκιάθον.

4). Ο νομὸς Κυκλαδῶν περιέχει 7 ἑπαρχ. (38 δ.) ἥτοι τῆς
Ἀνδρου, τῆς Τήνου, τῆς Νάξου (περιέχουσαν καὶ τὰς νήσους
Πάρον καὶ Ὀλίαρον), τῆς Μήλου (περιέχουσαν καὶ τὰς νήσους
Σίφνον, Σίκινον, Κίμωλον καὶ Φοιλέγανδρον), τῆς Θήρας (περιέ-
χουσαν καὶ τὰς νήσους Ιον, Ἀνάφην, Αμοργὸν) καὶ τῆς Κέας
(περιέχουσαν καὶ τὰς νήσους Κύθνον καὶ Σέριφον). "Ἔχει πρω-
τεύουσαν τὴν Ἐρμούπολιν ἐπὶ τῆς νήσου Σύρου (21000
κ.), περιλαμβάνει ἐκτὸς αὐτῆς τὴν Ἀρω Σύρον καὶ τὴν Μύ-
κονον, τὴν Ἀνδρον (1800 κ.), τὴν Τήνον (2200 κ.),
τὴν Νάξον (2100 κ.), καὶ τὴν Ἀπειρονθον (ἐπὶ τῆς
Νάξου), τὴν Παροικίαν (2000 κ.), καὶ Νάουσαν (ἐπὶ
τῆς Πάρου), τὴν Μῆλον (3100 κ.), τὴν Ἀπολλωγίαν

(ἐπὶ τῆς Σίφνου), τὴν Κίμωλον, τὴν Θήραν (Σαντορίνη) (3800 π.), τὰ Φηρά, τὸν Πύργον, τὴν Ἐπανωμερίαν καὶ τὸ Ἐμπορεῖον (ἐπὶ τῆς Θήρας), τὴν Κέαν (3500 π.), τὴν Κύθον καὶ τὴν Σέριφον.

5). Οὐ νομός Κερκύρας περιέχει τὰς νήσους Κέρκυραν, Λευκάδα καὶ Παξών καὶ μερίζεται εἰς 5 ἐπαρχ. (23 δ.) (τοῦ "Ορούς, τῆς Μέσης (ἐπὶ τῆς νήσου Κερκύρας), τῆς Λευκάδος καὶ Παξῶν). Ἐχει πρωτεύουσαν τὴν Κέρκυραν (18100 π.), ἥτις ἔχει πέριξ τέσσαρα προστεία τῷ Μαιδουκίον καὶ τὴν Γανύτσαν, τὸν Ἀγιον Ρόκον καὶ τὸν Ἀνεμόμυλον. Ἐκτὸς δὲ αὐτῆς κείνται ὁ Σκριπερός (1665 π.), αἱ Κρασάδες, τὸ Γαστοῦρι (1100 π.), καὶ τὰ Κορακιάνα (ἐπὶ τῆς νήσου Κερκύρας), ἡ Λευκάς (4000 π.), ἡ Κάρυα καὶ αἱ Σφακιῶται (ἐπὶ τῆς νήσου Λευκάδος) καὶ δ Γαίος (500 π.) (ἐπὶ τῆς νήσου τῶν Παξῶν).

6). Οὐ νομός Κεφαλληνίας περιλαμβάνει τὰς νήσους Κεφαλληνίαν καὶ Ἰθάκην καὶ μερίζεται εἰς 4 ἐπαρχ. (16 δ.) τῶν Κρυναίων, τῆς Πέλλης καὶ τῆς Σάμης (ἐπὶ τῆς νήσου Κεφαλληνίας) καὶ τῆς Ἰθάκης (ἐπὶ τῆς δύμωνύμου νήσου). Ἐχει πρωτεύουσαν τὸ Ἀργοστόλιον (9600 π.), καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ κείνται εἰς τὸν νομὸν τὰ Αστηράτα, ὁ Ἄγιος Γεώργιος, τὸ Αγκένθεον (8500 π.), καὶ ὁ Αιγιαλός (450 π.), ἐπὶ τῆς νήσου Κεφαλληνίας, τὸ Βαρί (4500 π.), τὸ Περαχώριον καὶ τὸ Κιόνιον ἐπὶ τῆς νήσου Ἰθάκης.

7). Οὐ νομός Ζακύνθου περιλαμβάνει τὴν δύμωνυμον νήσον καὶ συνίσταται ἐκ μιᾶς ἐπαρχ. (10 δ.). Ἐχει πρωτεύουσαν τὴν Ζάκυνθον (20000 π.) καὶ ἄλλα τινὰ χωρία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

1). Ο πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὴν ἔνωσιν τῆς Ἐπτα-

νήσου ἀναθαίνει εἰς 1,457,894 ψυχάς. Ἐκ τούτων ἀναλογούν.

Ἐις μὲν τὴν Πελοπόννησον 645,489 ψυχ.

Ἐις δὲ τὴν Στερεάν Ἑλλάδα 366,918

— 660
— 380

— 104

Καὶ εἰς τὰς Νήσους	424,519 ψυχ.
Στρατός καὶ ναῦται	20,868 »
Τὸ δλον	1,457,894 ψυχ.

2) Εάν παραθέλωμεν τὸν πληθυσμὸν ἐκάστου τῶν τριῶν συστατικῶν μὲρῶν τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸ μέγεθος αὐτῶν, παρατηροῦμεν διτὶ ἀλλὰ μὲν νῆσοι εἶναι περισσότερον ἀπὸ τὰ λοιπὰ μέρη κατοικημένηι, ἐπειτα ἡ Πελοπόννησος, καὶ τέλος ἡ Στερεά Ἑλλάς.

Διανομὴ τοῦ πληθυσμοῦ κατὰ νομούς.

3) Ἐκ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Πελοποννήσου κατοικουν εἰς τὸν νομὸν Ἀχαΐας καὶ Ἡλείδος	149,561 κάτ.
» Ἀρκαδίας	131,740 »
» Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας	127,920 κάτ.
» Μεσσηνίας	130,417 »
» Δακωνίας	105,851 »
Τὸ δλον	645,489 »

(Τὸ ποσὸν τοῦτο εἶναι πλειότερον τοῦ ἀνωτέρῳ σημειωθέντος κατὰ 47,837, ἐπειδὴ ἐδῶ συμπεριελήφθησαν καὶ οἱ κατοίκοι τῶν διοικητικῶν τῆς Πελοποννήσου νήσων "Ιδρας, Σπετσών, Πόρου καὶ Κυθήρων").

4) Ο πληθυσμὸς τῆς Στερεάς Ἑλλάδος διανέγεται ως ἔξι.

Εἰς τὸν νομὸν Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας . . .	136,804 κάτ.
» » Ἀιγαρνανίας καὶ Διτωλίας ..	121,693 »
» » Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος . . ,	108,421 »
Τὸ δλον	366,918 κάτ.

(Καὶ τοῦτο τὸ ποσὸν εἶναι πλειότερον τοῦ ἀνωτέρῳ σημειωθέντος κατὰ 10,053, ἐπειδὴ καὶ ἐδῶ συμπεριελήφθησαν οἱ κατοίκοι τῶν διοικητικῶν τῆς Στερεάς Ἑλλάδος νήσων Αίγινης, Αγκυστρίου καὶ Σαλαμίνος).

5). Εἰς δὲ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν νήσων κατοικουν εἰς τὸν νομὸν Εύβοίας καὶ τῶν βορείων Σποράδων 82,541 κάτ.

» Κυκλαδῶν : : : : : . 123,299 »

η Κερκίρις	96,940	χάτα.
η Κεφαλλονίας	77,382	"
η Ζακύνθου	44,557	"
Τὸ δὲ σύνον	424,619	"

Τὸ δὲ ποσδὴ τοῦτο εἶναι τούναχτίον ὅλιγώτερον τοῦ ἀνωτέρῳ σημειωθέντος κατὰ 57,910, ἀθροισμα τῶν κατοίκων τῶν νήσων συπεριληφθέντων διοικητικῶς εἰς τὰ δύο ἄλλα μέρη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΗΜΙΤΟΝ.

ΘΡΗΣΚΕΙΑ, ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑ, ΠΟΡΟΙ ΤΟΥ ΒΙΟΥ,
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΚΑΙ ΠΟΔΙΤΕΥΜΑ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

1). Θρησκεία. Ἡ ἐπικρατοῦσα εἰς τὴν Ἑλλάδα θρησκεία εἶναι ἡ ὁρθόδοξος ἀνατολικὴ, τὴν ὥποιαν πρεσβεύονταν ὅλοι σχεδὸν οἱ κάτοικοι τοῦ χράτους. Υπάρχουν δὲ καὶ ὅλιγοι τινὲς ὀπαδοὶ τῆς δυτικῆς καθολικῆς θρησκείας (Παπικοί), οἵτινες κατὰ μέγα μέρος κατοικοῦν εἰς τὰς νήσους. Πρὸς δὲ τούτοις καὶ μικρότατος ἀριθμὸς διαμαρτυρομένων (Πρωτεσταντῶν), διαμενόντων εἰς τὴν πρωτεύουσαν, καὶ ὅλιγοι τινὲς Ἐβραῖοι καὶ Τοῦρκοι κατοικοῦντες εἰς τὴν Εὔβοιαν (Χαλκίδα) καὶ εἰς τὴν Ἀπτάνησον. Πᾶσα ἀλλη θρησκεία ἐκτὸς τῆς ἐπικρατούσης εἶναι ἀνεκτὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα.

2. Καταγωγὴ καὶ γλώσσα. Οἱ στρατεινοὶ Ἑλληνες εἶναι ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, καὶ διασώζουν μαρτύρια τῆς καταγωγῆς των εἰς τὸν χαρακτῆρα, τὰ ἔθιμα, καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν γλώσσαν, ἀν καὶ διέστησαν τὰς ἐπιδρυμάς καὶ ἐπιμιξίας διαφόρων ἀλλων βαρβάρων ἔθνῶν, τὰ διοικεῖτε διῆλθον διὰ τῆς Ἑλλάδος, εἴτε ἐνοίκησαν εἰς αὐτήν. Ἡ νεοελληνικὴ γλώσσα εἶναι γνησία θυγάτηρ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς.—Ἐκτὸς τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες συγκροτοῦν τὸ πλεῖστον μέρος τῶν κατοίκων, κατοικοῦν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ Ἀλβανοὶ ἐποικήσαντες ἐκ τῶν βορειοτέρων μερῶν τῆς χερσονήσου καὶ καταγόμενοι ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Ἰλλυριοὺς, οἵτινες εἶναι φυλὴσυγγενῆς τῆς Ἑλληνικῆς. Δελοῦν δὲ ιδίαν γλώσσαν, τὴν Ἀλβα-

νικὴν καὶ οἱ πλεῖστοι αὐτῶν καὶ τὴν Ἑλληνικήν. Πρὸς δὲ τούς· τοὺς εὑρίσκεται εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ μία ἄλλη φυλὴ ὀλιγάρχι· Θμος, οἱ Βλάχοι, οἵτινες κατοικοῦν εἰς τὰ βόρεια μέρη τῆς Στερεάς· Ἐλλάδος περὶ τὸν Τυμφρυνστὸν κτλ. καὶ ἔχουν ιδίαν γλώσσαν.

3) Πόροι τοῦ βίου.² Οἱ κυριώτεροι πόροι τοῦ βίου τῶν κατοίκων τῆς ἑλευθέρας Ἑλλάδος εἶναι ἡ γεωργία, ἡ νκυτιλία, τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ κτηνοτροφία, ἥτις μένει μέγιστος τοῦδε εἰς τὰ σπάργανα αὐτῆς. Καὶ ἡ μὲν γεωργία πρὸς χρόνων ἕρξατο νὰ λαμβάνῃ ἀνάπτυξιν τινα, βελτιώθεντων οὐ μόνον τῶν ἐν χρήσει ἀρότρων καὶ τινῶν ἑτέρων μέσων (ἀλωνιστικὴ ἀτμομηγανή) ἀλλὰ καὶ ίδιως κλάδων τινῶν αὐτῆς, ὡς τῆς ἀμπελουργίας (εἰς τὰς νήσους καὶ τὴν Πελοπόννησον), τῆς σταφιδουργίας εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ τὴν Ἔπιτάνησον), τῆς καλλιεργείας τοῦ βάμβακος (εἰς τὴν Στερεάν Ἑλλάδα καὶ τὴν Πελοπόννησον). εἰς τοῦτο δὲ συνετέλεσεν ἐν μέρει καὶ τὸ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως συστηθέν ποτε πλησίον εἰς τὸ Ναύπλιον (εἰς τὴν Τίρυνθα) κατάστημα (γεωργικὸν σχολεῖον). Τὸ δὲ ἐμπόριον καὶ ἡ γαυτιλία εύνοούμενα ὑπό τε τῆς τοπικῆς τοῦ τόπου θέσεως καὶ ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ προώδευσαν ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε ἥδη ἀμιλλῶνται πρὸς τὰ τῆς Εὐρώπης.

“Πριονηγανία ἐπήνεκτος καὶ αὕτη τελευταῖον ίκανῶς, ὅπου τὸ πνεῦμα τῶν κατοίκων ὑπεστήριζε τὴν ἀμοιβαίαν πίστιν καὶ τὴν συνένωσιν τῶν κεφαλαιούγχων αὐτῶν. Διὰ τοῦτο εἰς μὲν τὰς Ἀθήνας ἐσυστήθησαν πάμπολλαι μεταλλουργικοὶ ἑταιρίαι (τὰ μεταλλουργεῖα τοῦ Λαυρίου, δὲ Πειραιᾶς, ἡ Κάρυστος, ἡ Ἑλληνικὴ μεταλευτικὴ ἑταιρία κτλ.). Ικανὰ φεσοποιεῖα, ὑποδηματοποιεῖα, ξυλουργεῖα, καθεκλοποιεῖα, ἀγγειοπλαστεῖα, οἰνοποιεῖα, ἐν ἀμαξοπηγεῖον καὶ τὸ ἀξιον λόγου κατάστημα τῆς Σηρικῆς Ἐπιτηρίας (Δουρούτη), Εἰς τὸν Πειραιᾶ τὸ κατ' ἔξοχὴν διακρινόμενον ἀτμομηγανικὸν καθεκλοποιεῖον καὶ σιδηρουργεῖον, ἀμιλλώμενον διὰ τῶν ἔργων του πρὸς τὰ ἐν Εὐρώπῃ νηματοποιεῖα, μέραγκα, μελοποιεῖον, ίκανὰ σαπωνοποιεῖα καὶ οὐκ ὀλίγοι ἀτμόμυλοι. Εἰς τὴν Σύρον ἀτμομηγανικὰ βυρσοδεψεῖα, κτενοποιεῖα, μελοποιεῖον καὶ τὸ γνωστὸν γαυπηγεῖον

(τῆς ἀτμοπλοκῆς, Ἐταιρίας). Εἰς τὰς Πάτρας νημάτοις εἶναι, ἀλευρο-οιςίον καὶ οινοποιεῖον, καὶ εἰς Καλάμας (τῶν μοναχῶν γυναικῶν), Ὅδραν καὶ Ζάκυνθον μεταξουργεῖον.

Τὰ προϊόντα τῆς ἑλεύθερας Ἑλλάδος εἶναι πολυειδῆ, ἐκ τῶν ὄποιών τὰ πλείστα χρησιμεύουν εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν κατοίκων αὐτῆς ὅληγα δὲ εἶναι δσαέξαγονται εἰς τὸ ἔξωτερικόν· καὶ τούτων κυριώτερα ἡ Κορινθιακὴ σταφίς, τὸ ἔλαιον, τὸ μετάξιον, ὁ βάρμαξ, ὁ κακπόντης, τὰ μαλλία, τὸ βαλανίδιον, τὰ σῦκα, ὁ οῖνος ὁ μόλυβδος καὶ ἡ Σμύρις, τὰ ὄποια ὅμως δὲν εἰναι εἰσέτι ίκανά νὰ ἐμψυχώσωσι τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτελλίαν. Τὰ προϊόντα δημος ταῦτα (ἐκτὸς τῆς σταφίδος, τοῦ βάρμαξος, τῆς σιμύριδος, καὶ ἐν μέρει τῶν βαλανίδιων καὶ σύκων) ἔνεκα τῆς ἀτελοῦς καλλιεργείας καὶ τοῦ κακοῦ τρόπου τῆς πρώτης κατεργασίας δὲν δύνανται εἰσέτι νὰ παραβληθῶσι μὲν παρόμοια ἀλλων χωρῶν.

Η συγκοινωνία ἐν 'Ἑλλάδι γίνεται συνήθως διὰ θαλάσσης, διότι τὸ πλεῖστον αὐτῆς μέρος περιθρέχεται ἀπὸ θάλασσαν· πρὸς τοῦτο δὲ χρησιμεύουν τ' ἀτμοκίνητα τῆς ἐν Σύρῳ ἐλληνικῆς ἀτμοπλοίας καὶ τινα τῶν ἐλληνικῶν πλοίων (ὅν ὁ διλιδεὶς ἀριθμὸς ἀναβαίνει εἰς 5,585, περιεκτικότητος 347 472 τόνων). Εἰς δὲ τὸ ἔξωτερικόν ἡ συγκοινωνία τελεῖται δι' ἀμαξωτῶν ὁδῶν, ὡς τῆς ἀπ' Ἀθηνῶν μέχρι Πειραιῶς μέχρι Θηβῶν καὶ Χαλκίδος, μέχρι Μεγάρων καὶ Κορίνθου, μέχρι Δμαρουσίου καὶ Κηφισίας, μέχρι Πεντέλης, μέχρι Μαραθῶνος, μέχρι Φαλήρου κτλ. (18 ἀριθμοῦνται ἐν 'Ἑλλάδι καὶ πλεῖσται ἐν ταῖς Ιονίοις νήσοις), εἰς τὰς ὄποιας χρησιμεύουν ἀμαξεῖς ἢ τὰ ὑπότινος ἔταιρις διατηρούμενα λεωφορεῖα. Ἐκτὸς δημως τούτων ἡ συγκοινωνία γίνεται καὶ διὰ σιδηροδρόμου ἀπ' Ἀθηνῶν μὲν μέχρι Πειραιῶς ὑπὸ ἐλληνικῆς ἔταιρίας, ἀπὸ Ἀθηνῶν δὲ μέχρι Λακμίας ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ ὑπὸ ἐλληνικῆς ἔταιρίας. Η 'Ἑλλὰς ἔχει ἔτι καὶ τηλέγραφον ἡλεκτρικόν, δι' οὗ συνδέεται ἡ πρωτεύουσα αὐτῆς μεθ' ὅλης τῆς Εύρωπης καὶ τῶν πλείστων πρωτευουσῶν τῶν ἐπαρχιῶν αὐτῆς.

4). Ἐκ πατέδευσις. Η διαγοντικὴ τῶν 'Ἑλλήνων

μόρφωσις είναι εἰς πρόσδον· τὰ διάφορα δημοτικὰ καὶ ἑλληνικὰ σχολεῖα, τὰ γυμνάσια, ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως συστηθέντα, τινὰ δὲ καὶ ὑπὸ ιδιωτῶν, καὶ τὸ πανεπιστήμιον παρέχουν εἰς τὴν φιλομάθειαν τῶν Ἑλλήνων εύκαιραν πρὸς ἐκπαίδευσιν καὶ περιέχουν ικανὸν ἀριθμὸν μαθητῶν, ἀναθαινόντων ἐν μὲν τοῖς δημοσίοις περὶ τὰς 55 χιλ. ἐν δὲ τοῖς ιδιωτικοῖς καταστήμασι περὶ τὰς 11 χιλιάδας. Ἐπίσης πρὸς ἐκπαίδευσιν τοῦ γυναικείου φύλου είναι συστημένα ἀρκετὰ σχολεῖα, καὶ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως καὶ ὑπὸ ιδιωτῶν, εἰς τὰ ἔποια ἐκπαίδευσινται διπέρ τὰς 13 χιλιάδας κοράσια. Εἰς δὲ τὰς Ἀθήνας ἐγενήθη (τὸ Ἀρσάκειον) κατάστημα χρησιμεῦον εἰς ἀνατροφὴν τῶν κορασίων τῶν εὐπόρων, καὶ εἰς ἐκπαίδευσιν καὶ διάπλασιν διδασκαλισσῶν. "Ετι δὲ συνεστήθησαν ἔτερα δύο (τοῦ Χατσῆ Κώνστα καὶ τὸ Ἀμαλίειον) πρὸς ἀνατροφὴν τῶν ἀπόρων καὶ ὄφρανῶν ἀρρένων καὶ κορασίων.

Ἐκτὸς δὲ τῶν ἡθικέντων, ὑπάρχουν καὶ ἄλλα καταστήματα χρησιμεύοντα εἰς ἡθικὴν ἐκπαίδευσιν τῶν μαθητεύοντων εἰς αὐτὰ, ὡς ἡ ἐκκλησιαστικὴ Ῥιζάρειος σχολὴ καὶ αἱ ιερατικαὶ σχολαὶ, χάριν τῆς ἐκπαίδευσεως τοῦ κλήρου, τὸ Πολυτεχνεῖον εἰς διάπλασιν τεχνιτῶν καὶ εἰς διάδοσιν τῆς καλλιτεχνίας, καὶ ἡ Στρατιωτικὴ (τῶν Εὐελπίδων) καὶ ἡ Ναυτικὴ σχολὴ πρὸς ἐκπαίδευσιν εἰς τὰ στρατιωτικὰ καὶ ναυτικά.

"Οχι ὀλίγον εἰς τελειοτέραν ἐκπαίδευσιν συντείνουν καὶ ἄλλαι τινὲς προσπάθειαι, ὡς ἡ σύστασις Βιβλιοθήκης, Μουσείων, (διὰ τὴν φυσικὴν ιστορίαν), Βοτανικοῦ κήπου καὶ Ἀστεροσκοπείου ἄλλ' αὗται περιορίζονται μόνον εἰς τὴν πρωτεύουσαν.— Μετὰ τῆς διαδόσεως τῆς παιδείας καὶ τῆς βελτιώσεως τῆς ὅλης καταστάσεως, διαδίδεται εἰς τοὺς Ἑλληνας δι πολιτεϊσμὸς, βελτιοῦνται καὶ ἐξημεροῦνται τὰ ἥθη, καὶ διασκεδάζεται ἡ δεισιδαιμονία.

5). Πολίτευμα καὶ διοικητικὴ ὄργάνωσις.

Τὸ πολίτευμα τῆς Ἑλλάδος είναι συνταγματικὸν, δηλ. ἀρχηγὸς τοῦ κράτους εἶγαι δ βασιλεὺς, δστις εἶγαι ἀνεύθυνος, καὶ

ἐξεσκεῖ τὴν δοθεῖσαν εἰς αὐτὸν ἔξουσίαν διὰ τῶν ὑπευθύνων
ὑπουργῶν του. Συμμερίζεται δὲ τὴν νομοθετικὴν ἔξουσίαν μὲ
τὴν βουλὴν ἥτις ἐκλέγεται ὑπὸ τοῦ λαοῦ. — Η ἀνωτάτη ἐκ-
κλησιαστικὴ ἔξουσία ἐνεργεῖται ἐν ὄνόματι τοῦ βασιλέως ὑπὸ^{τῆς} τῆς ἱερᾶς συνόδου, διοριζομένης ὑπ’ αὐτοῦ τοῦ βασιλέως — Οἱ
νομοὶ διοικοῦνται ἀπὸ νομάρχων, εἰτινες ἔχουν ὑπὸ τὰς διατα-
γάς των τοὺς ἐπάρχους τῶν εἰς τὸν νομὸν των ἀνηκουσῶν ἐπαρ-
χιῶν. — Οἱ δῆμοι διοικοῦνται ἀνεξαρτήτως τῆς κυβερνήσεως
ἀπὸ τὸν δήμαρχον καὶ τοὺς δημοτικοὺς συμβούλους, ἐκλεγο-
μένους ὑπὸ τῶν δημοτῶν. ἡ κυβέρνησις; ἔχει τὸ δικαίωμα
νὰ ἀνακηρύξτῃ τὴν ἐκλογὴν τοῦ δημάρχου, καὶ νὰ ἐπιτηρῇ
ἐν γένει τὴν διαχείρισιν τῶν ὑποθέσεων τῶν δήμων.

Β· ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Τ Η Σ

ΛΟΙΠΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΧΕΡΞΟΝΗΣΟΥ.

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΙ.

1). Ἐὰν λάθωμεν γραμμὴν, ἡ ὁποία νὰ ἔχῃ μῆκος μιᾶς
σπιθαμῆς, καὶ μὲ τὴν γραμμὴν αὕτην σχηματίσωμεν τετρά-
γωνον, τοῦ ὁποίου καθεμία τῶν πλευρῶν νὰ ἔχῃ μῆκος μιᾶς
σπιθαμῆς, ἡ ἐπιφάνεια τοῦ σχηματισθέντος τούτου τετραγώνου
λέγεται τετραγωνικὴ σπιθαμή.

2). Ἐπίσης ἔὰν λάθωμεν γραμμὴν, ἔχουσαν μῆκος ἐνδεικτικοῦ πήχεως, καὶ κατασκευάσωμεν, ώς καὶ ἀνωτέρω, τετρά-
γωνον, τοῦ ὁποίου πᾶσα πλευρὰ νὰ ἦγαι τοση μὲ ἐνα βασιλι-
κὸν πῆχυν, ἡ ἐπιφάνεια τούτου τοῦ τετραγώνου λέγεται τε-
τραγωνικὸς πῆχυς.

3). Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἔὰν κατασκευάσωμεν τετράγω-
νον, τοῦ ὁποίου ἐκάστη τῶν πλευρῶν νὰ ἦγαι τοση μὲ ἐν γένοι

στάδιον, ή ἐπιφάνεια τοῦ τετραγώνου τούτου ὄνομά γέται τετραγωνικὸν στάδιον.

4). Ἐὰν λάθωμεν νοερῶς γραμμὴν ἔχουσαν μῆκος ἐνὸς μιλίου γεωγραφικοῦ, ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ἐπ' αὐτῆς σχηματισθέντος τετραγώνου λέγεται τετραγωνικὸν γεωγραφικὸν μίλιον.

5). Ὄταν θέλωμεν νὰ μετρήσωμεν μίαν ἐπιφάνειαν, λ. χ. ἐνὸς οἰκοπέδου, ἀγροῦ κτλ. ὑποθέτομεν, ὅτι βάλλομεν κατὰ συνέχειαν ἐν διοικητήποτε τῶν ῥηθέντων μέτρων, π. χ. τὸν τετραγωνικὸν πῆχυν, ἐπὶ τῆς μετρηθησομένης ἐπιφανείας· καὶ δισκίς ἐπιτεθῇ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ οἰκοπέδου ὁ τετραγωνικὸς πῆχυς, τόσους τετραγωνικοὺς πήγεις λέγομεν ὅτι ἔχει τὸ οἰκόπεδον. Διὰ μεγαλειτέρας ἐπιφανείας μεταχειρίζομεθα καὶ μεγαλειτέρα μέτρα, διὰ νὰ μετρήσωμεν π. χ. τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Ἀττικῆς ἢ τῆς Ἑλλάδος, μεταχειρίζομεθα τὸ τετραγωνικὸν μίλιον. Γίνεται δὲ ἡ μέτρησις αὕτη ὅχι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τοῦ τετραγωνικοῦ μ.λίου, ἀλλὰ δι' ἄλλου τρόπου.

6). Ἐὰν ἀπὸ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς καὶ ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότου φέρωμεν γραμμὰς, οἱ γραμμαὶ αὗται μᾶς δεικνύουν τὰς ῥηθείσας διευθύνσεις. Ἐὰν πάλιν ἀπὸ τὸ σημεῖον τὸ ὅποιον εἰναι εἰς τὸ μέσον μεταξὺ βορρᾶ καὶ ἀνατολῶν φέρωμεν γραμμὴν πρὸς τὸ σημεῖον μεταξὺ νότου καὶ δυσμῶν, ἡ γραμμὴ αὐτὴ διευθύνεται ἀπὸ τὸ βορειοανατολικὸν πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν σημεῖον, ἡ ἀπὸ τὸ νοτιοδυτικὸν πρὸς τὸ βορειοανατολικὸν διευθύνειν, κατόπιν ἀπὸ μίαν ἀλλην, λέγεται ὅτι κεῖται πρὸς τὸ βορειοανατολικὸν ἡ νοτιοδυτικὸν ἔκείνης.

7). Ἐπίσης ἐὰν φέρωμεν γραμμὴν ἀπὸ τὸ σημεῖον εἰς τὸ μέσον μεταξὺ βορρᾶ καὶ δυσμῶν πρὸς τὸ σημεῖον μεταξὺ νότου καὶ ἀνατολῶν, ἡ γραμμὴ αὐτὴ διευθύνεται ἀπὸ τὸ βορειοανατολικὸν πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν καὶ τὸ ἀνάπταλιν. Ὁθεν ποταμὸς λ. χ., δστις ἔχει τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν μὲ αὐτὴν τὴν γραμμὴν, λέγεται, ὅτι διευθύνεται ἀπὸ τὸ βορειοδυτικὸν πρὸς τὸ νοτιοανατολικὸν, ἡ τὸ ἔγκαντίον.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΗ ΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΛΟΙΠΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ.

1). Σγῆμα, οάλασσαι καὶ νῆσοι (ώς ἀνωτέρω) 1).

2). Η Ἑλληνικὴ χερσόνησος ἥθελεν ἔχει ἀκριβῶς τὸ σχῆμα
ἰσοσκελοῦς τριγώνου· ἀλλὰ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, εἰσχωροῦν
εἰς αὐτὴν ἀποκόπτει μέρος, καὶ τὴν κάμνει, πρὸς νότον πολὺ¹⁰³⁰
στενωτέρχν.

3). Τὸ μῆκος τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου ἀπὸ βορρᾶ πρὸς
νότον εἶναι 120 γεωγραφικὰ μίλια. Τὸ δὲ πλάτος αὐτῆς εἶναι
διάφορον· καὶ ἀπὸ μὲν τὸν Ἀδριατικὸν κόλπον πρὸς τὸν Εὔ-
ξειγον Πόντον 150 μίλ., ἀπὸ δὲ τὴν Ἀκροκεραυνίαν ἔως τὸν
Θερμαϊκὸν κόλπον 35, καὶ εἰς τὴν Πελοπόννησον μόνον 12.

4). Η Ἑλληνικὴ χερσόνησος ἔχει ἐκτὸς τῆς Πελοποννήσου,
καὶ τρεις ἄλλας μικροτέρας χερσονήσους· α) τὴν Μαγνησίαν
πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Παγασητικοῦ κόλπου· β') τὴν Χαλκιδι-
κὴν, ἡ ὁποία εὑρίσκεται μεταξὺ τοῦ Θερμαϊκοῦ καὶ Στρυμο-
νικοῦ, καὶ σχίζεται διὰ δύο ἄλλων κόλπων εἰς τρεις γκάω-
σας· καὶ γ') τὴν Θρακικὴν μεταξὺ τοῦ Μέλανος κόλπου καὶ
τοῦ Ἑλλησπόντου.

5). Τὸ μῆκος τῆς παραλίας τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου
ὅλης εἶναι 600 μίλ., ἡ 4,800 νέα στάδια, δηλ. διὰ νὰ τὴν
περιπλέψῃ ἀτμόπλοουν. πλέον πάντοτε πλησίον εἰς τὴν πα-
ραλίαν, χρειάζεται τριακοσίας ὄλοκλήρους ὥρας.

6). Διὰ γραμμῆς φερομένης ἀπὸ τὴν Ἀκροκεραυνίαν πρὸς
τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον, καὶ διὰ τῆς βαθείας εἰσχωρήσεως τοῦ
Κορινθιακοῦ καὶ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, χωρίζεται ἡ Ἑλληνικὴ
χερσόνησος εἰς τρία μέρη, τὰ ὅποια διακρίνονται ἀκριβῶς ἀπ'

1) Σημ. ‘Ο διδάσκαλος ἐπινειλαμβάνει ἐνταῦθα τὴν τοπογραφικὴν καὶ φυσικὴν θέσιν τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου.

ἀλλήλων. Εἶναι δὲ τὸ βόρειον, τὸ μέσον καὶ τὸ νότιον τμῆμα.
7). Τὸ μεγαλείτερον τῶν τριῶν εἶναι τὸ βόρειον τμῆμα. Τὸ
μέσον εἶναι ὡς ἔγγυστα 6 φοράς, καὶ τὸ νότιον, ἡ Πελοπόννη-
σος 15 φορὰς μικρότερον ἀπὸ τὸ βόρειον.

8) Τὸ μῆκος ὅμως τῆς παραλίας ἐξ τοῦ ἑναντίου δὲν ἔντι-
στοιχεῖ εἰς τὸ μέγεθος. Καὶ τὸ μὲν μικρότερον τμῆμα, ἡ Πε-
λοπόννησος, ἔχει ἀναλόγως τοῦ μεγέθους μικρότεραν παραλί-
αν ἀπὸ τὸ μέσον, καὶ ἔτι πλέον ἀπὸ τὸ βόρειον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΟΡΗ ΚΑΙ ΠΕΔΙΑΔΕΣ ΤΗΣ ΔΟΙΠΟΥΣ ΕΛΛΗΝ. ΧΕΡΩΝΗΣΟΥ

1). Καθὼς ἡ Ελλὰς οὔτω καὶ τὸ λοιπὸν μέρος τῆς Ἑλλη-
νικῆς χερσονήσου σκεπάζεται κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ ὅρη. Αἱ
πεδιάδες αὐτοῦ κατέχουν ἀναλόγως μικρὸν ἔκτασιν καὶ εἶναι
ποικιλότροπως διεσπαρμέναι μεταξὺ τῶν ὁρέων.

2). Ἐξαιρουμένων τῶν ὁρέων τῆς Πελοποννήσου, τὰ ὄποια
ἀποτελοῦν καθ' ἑκατὸν ἴδιατε ον σύστημα, τὰ ὅρη τῆς Ἑλλά-
δος ἔργοσκονται εἰς στενώτατον σύνδεσμον μὲν τὰ ὅρη τοῦ λοι-
ποῦ μέρους τῆς χερσονήσου, καὶ εἶναι ἡ ἔξακολούθησις αὐτῶν.

3). Τὰ ὅρη τοῦ ῥηθέντος μέρους τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου
διαιροῦνται εἰς τρία συστήματα, τὸ δυτικὸν, τὸ ἀνατολικόν
καὶ τὸ κεντρικόν, τὰ δύοτε διακρίνονται ἀπ' ἀλλήλων διὰ
δικρόσου διευθύνσεως.

4) Καὶ τὸ μὲν δυτικὸν εύστημα τῶν ὁρέων κατέχει τὴν δυ-
τικὴν πλευρὰν τῆς χερσονήσου, παρὰ τὸ Ἀδριατικὸν καὶ Ἰόνιον
πέλαγος, ἀπὸ τῶν Φλανάτικῶν ἕως τὸν Ἀμέρακικὸν κόλπον.
Σύγκειται δὲ ἀπὸ πολλὰς παραλίησις σειρὰς διευθυνομένας
ἀπὸ τὸ βορειοδυτικὸν πόρος τὸ νοτιοσυγκοτολικόν.

5). Αἱ σειραὶ αὗται εἴσαι τεθεμέναι κλιμακωτὰ ἀπὸ τὴν
παραλίαν πρὸς τὰ ἔντες τῆς χερσονήσου, καὶ ἐπομένως εἶναι δι-
ψυλότεραι, ὅτιν ἐνδότερα κείνται. Η ἀνατολικωτάτη ἐξ αὐ-
τῶν εἶναι καὶ ὑψηλοτάτη, καὶ ἔξακολούθει κατὰ συνέχειαν καθ'
ὅλην τὴν ῥηθεῖσαν διεύθυνσιν, ἐνῷ αἱ λοιπαὶ πρὸς δυσμὰς δι-
ακόπτονται.

6). Τὸ σύστημα τοῦτο ἔχει μέρη, τὴν κεντρικὴν σειρὰν, τὰ Βοσνικὰ καὶ Κροατικὰ ὅρη, τὰ Ἡπειρωτικὰ, τὰ Ἀλβανικὰ, τὰ Μαυρα βουνά, τὰ ὅρη τῆς Ἐρζεγοβίνης, καὶ τὰ Δαλματικά.

7). Τὸ δὲ ἀνατολικὸν σύστηματῶν ὁρέων κατέχει τὸ βόρειον μέρος τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τῆς χερσονήσου πρὸς βορρᾶν τοῦ Αἰγαίου καὶ δυσμὰς τοῦ Εὔξείνου. Εἰς τὸ σύστημα τοῦτο ἔχουν τὰ ὅρη διαφόρους διευθύνσεις· οὐχί ἡττον εἰς τὰς κυριωτέρας σειρὰς ἐπικρατεῖ ἡ διεύθυνσις ὡς ἔγγιστα ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς. Ἐντὸς δὲ τῶν ὁρέων τοῦ συστήματος τούτου κείνται αἱ μεγαλείτεραι π.διάδεις τῆς χερσονήσου.

8). Περιέχει δὲ τὸ ἀνατολικὸν σύστημα τὴν "Ροδόπην, τὸν Αἴγαον, τὰς Τρανσυλβανικὰς" Ἀλπεις καὶ ἄλλας τινὰς μικροτέρας σειράς.

9) Τὰ ὅρη τέλος τοῦ κεντρικοῦ συστήματος, κείμενα μεταξὺ τῶν δύο ῥηθέντων συστημάτων, ἔχουν ποικίλας διευθύνσεις· καὶ ἄλλα μὲν διευθύνονται, ὡς τὰ τοῦ δυτικοῦ συστήματος, ἀπὸ τὸ βορειοδυτικὸν πρὸς τὸ νοτιανατολικὸν, ἄλλα δὲ, ὡς τὰ τοῦ ἀνατολικοῦ, ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς ὡς ἔγγιστα· καὶ ἄλλα πάλιν, οὐδεμίαν τῶν διευθύνσεων τούτων ἔχοντα, παρεκλίνουν ἀπὸ τὸ βόρειον πρὸς τὸ νότιον, ἢ ἀπὸ τὸ βορειοανατολικὸν πρὸς τὸ νοτιοδυτικόν.

10). Μέρη τοῦ συστήματος τούτου εἶναι τὰ Σέρβικα, τὰ Μολοιακὰ, τὰ Μακεδονικὰ καὶ τὰ Θεσσαλικὰ ὅρη.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΣΕΙΡΑΣ, ΚΑΙ ΤΩΝ ΒΟΣΝΙΚΩΝ

ΚΑΙ ΚΡΟΑΤΙΚΩΝ ΟΡΕΩΝ.

1). Ἡ κεντρικὴ σειρὰ τῶν ὁρέων τοῦ δυτικοῦ συστήματος ἔχει ἐν γένει διεύθυνσιν ἀπὸ τὸ βορειοδυτικὸν πρὸς τὸ νοτιοανατολικὸν, καὶ φθάνει ἀπὸ τὸ δυτικὸν ἄκρον τῆς "Οθρυος ἐώς τὸν Φλανατικὸν κόλπον, σύγκειται δὲ ἀπὸ πολλὰς σειράς ὁρέων, αἵτινες ἀκολουθοῦν κατὰ τὴν ῥήθεξαν διεύθυνσιν ἢ μία κατόπιν τῆς ἄλλης, καὶ ἔχουν διάφορα ὄνόματα·

2) Τὸ πρὸς νότον τμῆμα οὐτῆς τῆς σειρᾶς ἀρχή^{ται} ἀπὸ τὴν Οἰδηνήν, προγωρεῖ πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν, καὶ φθάνει ὅλγον τὸ βορειότερον τῆς γραμμῆς, τὴν δυοῖσαν ἐγράψαμεν ἀπὸ τὴν Ἀκροκεραυνίκην ἄκραν πρὸς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον. Οὐρανάζεται δὲ σειρὰ τῆς Πίνδου καὶ ἔχει ὑψηλοτέρας κορυφὰς τὸν Συργὸν καὶ τὴν Περιστέραν.

3). Βορειότερον τῆς Πίνδου, ἀκολουθεῖ κατὰ τὴν αὐτὴν δεεύλωσιν τὸ δεύτερον τμῆμα τῆς κεντρικῆς σειρᾶς, τὸ ἐποίου σύγκειται ἀπὸ δύο σειρᾶς μεταξὺ τῶν παραλλήλους. Πάνατολικώτερά τούτων ὄνομαζεται Πελαγονική, καὶ ἔχει εἰς τὸ νότιον μέρος ἀξιας λόγου κορυφὰς τὴν Νερέσκαν καὶ Σουθαγόραν. Πρὸς δὲ τὴν ἀνατολικὴν ὑπώσειαν τρύπας κεντάται ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν αἱ πεδιάδες τῆς Καστορίας, τῶν Μιτιώλιων (Πελαγονιας), τοῦ Κριτζέβου, καὶ τῆς Καλκανδέλτης.

4). Μετὰ τὸ τμῆμα τοῦτο ἔπειται ὁ Σκάρδος, ὁ δόποιος; ἔγει καὶ δικυροτεκήν διεύθυνσιν ἀπὸ τὰ λοιπὰ τμήματα τῆς σειρᾶς, δηλ. ἀπὸ τὸ βορειοανατολικὸν πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν, καὶ πλάτος^{τοις} καὶ μῆκος μικρόν. Εἰς τὸ βορειοδυτικὸν τοῦ Σκάρδου ἔκτείνεται κατὰ μῆκος ἡ ὑψηλὴ πεδιάς τῆς Πριεστείας (Πριεστένης) καὶ τῆς Πικαρίας (Ιπέκης).

5). Μετὰ τὴν πεδιάδα ταύτην ἀνυψώνται ἀποτέμνως ἡ σειρὰ τῶν Κόμμιος, ἥτις ἔγει τὰς ὑψηλοτέρας κορυφὰς δῆλης τῆς γεωγονίσου, δηλ. τὸν Κόμμιν, τὸν Δορριτόρα, καὶ ἄλλας, καὶ διεύθυνται κατὰ τὴν κοινὴν διεύθυνσιν ἀπὸ τὸ νοτιανατολικὸν πρὸς τὸ βορειοδυτικόν. Ἐξακολουθεῖ δὲ ἡ σειρὰ τοῦ Κόμμιος πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν μέχρι τοῦ Φλανατικοῦ κόλπου, καὶ ἔγει κατὰ τόπους διαρρόους ὄνοματος· (ώς βουνά τῆς Ζαγορίας, τῆς Κονίτζης, τὸ βουνόν "Ραδούσιον, τὰ βουνὰ τῆς Σχοπίας, καὶ τέλος τὸ Βελίκιον, καὶ τὰ Καπέλλια).

6). Πρὸς ἀνατολὰς τῆς σειρᾶς τοῦ Κόμμιος κείνται τέσσαρες ἄλλαι γαμηλότεραι σειραὶ ἔρεον, ἔχουσαι τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν μὲ τὴν ἀνθεῖσαν, καὶ ἀξιολόγους κορυφάς. Αἱ σειραι αὗ-

πατέ οὐνομάζονται μὲν διάφορα οὐνόματα· δυνάμεθα ὅμως νὰ τὰς συμπεριλάσσωμεν ὅλας ὑπὸ τὸ κοινὸν οὐρανὸν Βοσνικὴ δρη. Ἐκτεινόμενα δὲ τὰ ὄρη ταῦτα πρὸς τὸν Σκάρδον συνδέονται μεταξύ τῶν καὶ σχηματίζουν ὀρεινὸν κόμβον, δοτικὲ λέγεται Σκάρδας, καὶ τελειώνει ἀπέναντι τοῦ Σκάρδου ἐς τὴν πεδιάδα τῆς Πικαρίας. Ἀξιολογώτεροι κορυφαῖ τοῦ Σκάρδου εἰναι τὸ Γλίεθον, τὸ Πέκλενον καὶ ἄλιαι.—Π ἀνατολικωτάτη τῶν σειρῶν αὐτῶν ἀκολουθεῖ μέρη τοῦ Σκάρδου καὶ ὥριζει πρὸς ἀνατολὰς τὰς πεδιάδας τῆς Πικαρίας καὶ τῆς Ηρισκοπέρας, ἔχουσα πρὸς ἀνατολὰς τὴν πεδιάδα τοῦ Νεαπαζαρίου.

7). Λί σειραὶ τῶν Βοσνικῶν ὁρέων προχωροῦν πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν διεύθυνόμεναι μέχρι τῶν βρειστάτων μερῶν τῆς γερσονήσου. Γίνονται δὲ χαμηλότεροι, δοσον ἐκτείνονται πρὸς βορέο, δῆπον οὐνομάζονται Κραυτικὰ ὄρη. Μετὸς τῶν σειρῶν αὐτῶν κείνται πολλαὶ πεδιάδες, ὡς ἡ τοῦ Σεργχέθου, τοῦ Τραυνίκου καὶ τοῦ Νοείου. Εἰς δὲ τὴν βόρειον αὐτῶν ὑπώρειαν ἐξαπλοῦσι, ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς ἡ ἐκτενῆς Παννονικὴ ή Συρμιακὴ πεδιάς.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΟΡΕΩΝ.

1). Τὰ Ἡπειρωτικὰ ὄρη σύγκεινται ἀπὸ ἐξ σιρᾶς παραλλήλους, καιμένας πρὸς δύσματα τῆς Πίνδου, αἱ διπέται ἔχουσαν διεύθυνσιν ἀπὸ τὸ βορειοδυτικὸν πρός τὸ νοτιοσυνατολικόν. Εἰναι δὲ αἱ σειραὶ αὐταὶ χαμηλότεροι, δοσον πλησιάζουν εἰς τὴν παραλίαν καὶ ὑψηλότεροι, δοσον εὐρίσκονται ἐγγύτερα εἰς τὴν Πίνδον.

2). Η πρώτη σειρὰ ἀρχίζει ἀπὸ τὸ στόμιον τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, καὶ τελειώνει ἀντικρὸν τῶν νοτίων ἀκρων τῆς Κερκύρας. Εἰναι δὲ ἡ ἐξακολούθησις τῆς σειρᾶς τῶν Ἀκαρνανικῶν ὁρέων καὶ λέγεται παράλιος σειρά.

3). Η δευτέρα σειρὰ τῶν Ἡπειρωτικῶν ὁρέων, καιμένη πρὸς ἀνατολὰς τῆς παραλίου, ἀρχίζει ἀπὸ τὴν Ἀκροκεραυνίαν ἀκρων καὶ τελειώνει πλησίον τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, οὐνομάζομένη

*Ακροκεραυνίκη ἡ Σουλιώτική σειρά. ‘Η βορειοτάτη κορυφὴ αὐτῆς εἶναι τὰ Ἀκροκεραύνια δόρα.

4). ‘Η τρίτη σειρά, πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ἀκροκεραυνίκης εἰναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς σειρᾶς τοῦ Μακρυνόρου. Ἐχει δὲ κορυφὰς τὴν Σιουμέρκαν, καὶ τὸ Χαμούριον, καὶ εἰς τὴν ἀνατολικὴν αὐτῆς ὑπώρειαν, τὴν πεδιάδα τοῦ Ἀργυροχάστρου.

5). Πρὸς βορρᾶν δὲ καὶ πρὸς νότον αὐτῶν τῶν δύο σειρῶν ἐξαπλοῦνται πληγοί εἰς τὴν παραλίαν δύο χαμηλαὶ πεδιάδες. Καὶ ἡ μὲν βόρειος λέγεται πεδιάς τοῦ Αὔλωνος (ἢ τῆς Ἀπολλωνίας)· δὲ νότιος Ἀμβρακικὴ, καὶ περίλαμβάνει τὴν βόρειον παραλίαν τοῦ δμωνύμου κόλπου.

6). ‘Η τετάρτη σειρά, οἵτις εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς Περνασσικῆς σειρᾶς πρὸς τὸ βορειοδυτικόν. ἔχει κορυφὰς τὸ βουνόν Μπαμπᾶν, καὶ τὸ Μιτζικέλιον, πρὸς τὸ νοτιοδυτικόν τοῦ δποίου κεῖται ἡ ὑψηλὴ πεδιάς τῶν Ἰωαννίνων.

7). ‘Η πέμπτη σειρὰ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν πεδιάδα τοῦ Αὔλωνος καὶ διευθύνεται πρὸς τὸν Ζυγὸν, ὅπου συνδέεται μετὰ τῆς σειρᾶς τῆς Πίνδου. Διὰ τοῦ συνδέσμου τούτου σχηματίζεται κατὰ τὸν ζυγὸν τῆς Πίνδου ὁ ὄρεινός κόμβος. Αἱ ἀξιολογώτεραι κορυφαὶ τῆς σειρᾶς ταύτης εἶναι τὸ Σκραπάριον (‘Αεροπος;) καὶ ἡ Νεμέρσκα (‘Ασναος;) Εἰς δὲ τὸν σύνδεσμον τῶν δύο σειρῶν κεῖνται ἡ Περιστέρα καὶ ἡ Τσουκαρέλα. Παρὰ τοὺς βορειοανατολικοὺς πρόποδας τῆς σειρᾶς ταύτης εὑρίσκεται ἡ ὑψηλὴ πεδιάς τῆς Κονίτσης, καὶ ἡ χαμηλοτέρα ταύτης, ἡ τοῦ Πρεμιτίου.

8). ‘Η ἕκτη τέλος σειρὰ ἀρχίζει πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Σκραπαρίου καὶ τελείονει εἰς τὰ βόρεια μέρη τῆς Πίνδου. ‘Η ὑψηλοτάτη κορυφὴ αὐτῆς εἶναι ὁ Τόμαρος, ἐξ οὗ ὄνομάζεται Τομαρικὴ σειρά. Κεῖται δὲ πρὸς βορρᾶν τοῦ Τομάρου ἡ πεδιάς τοῦ Βερατίου Λευκῆς πέτρας).

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΛΒΑΝΙΚΩΝ, ΤΩΝ ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΚΩΝ, ΤΩΝ
ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΑΛΜΑΤΙΚΩΝ ΟΡΕΩΝ.

1). Τὰ Ἀλβανικὰ ὅρη σύγκεινται ἀπὸ τέσσαρας σειράς, ἐκ τῶν δποίων αἱ μὲν δύο ἔχουν τὴν διεύθυνσιν τῶν ὁρέων τοῦ δυτικοῦ συστήματος, ἀπὸ βορειοδυτικὸν ποός τὸ νοτιονατολικόν· αἱ δὲ λοιπαὶ διευθύνονται διαφόρως· καὶ οὐ μὲν τούτων ὡς ἔγγιστα ἀπὸ βορρᾶς πρὸς νότον· οὐδὲ ἀπὸ τὸ βορειοανατολικὸν πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν ἀποτελούσα τὴν ἔξακολούθησιν τοῦ Σκάρδου.

2). Η πρώτη σειρὰ, ἀρχίζουσα ἀπὸ τὸ βόρειον ἄκρων τῆς Πίνδου, προχωρεῖ πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν μέγρι τῆς Θαλάσσης, καὶ ἔχει κορυφὰς τὶς Σβόκον τὴν "Οραν, καὶ τὸ Γαζέριον" ὃπου δὲ συνδέεται μετὰ τῆς Πίνδου, καίτια πρὸς βορρᾶν η ἐκτεταμένη πεδιάς τῆς Πολιανῆς.

3). Πρὸς ἀνατολὰς τῆς σειρᾶς ταύτης εὑρίσκεται η δευτέρη σειρὰ, περίχουσα τὸ Βαγόριον, καὶ τὰ βουνά τῆς Κρήσσας ἀντολικῶτεροι· δὲ ταύτης η σειρὰ τῶν Κανδασούιων ὁρέων, τὰ δποῖα διευθύνονται ἀπὸ βορρᾶς πρὸς νότον. Τέλος η τετάρτη σειρὰ, συνδέουσα τὰ βόρεια ἄκρα τῶν δύο τελευταίων, ὄνομάζεται Μυρδιτικὰ ὅρη, τῶν δποίων η ὑψηλοτάτη καιρυφὴ είναι η Κιάφα Μάλα.

4). Τὰ Μαυροβουνικὰ ὅρη, τὰ Ἐρζεγοβινικὰ, καὶ τὰ Δαλματικὰ σύγκεινται ἀπὸ δύο μόνον διακεκριμένας καὶ συνεχεῖς σειράς, αἱ δποῖαι παραλλήλως μὲ τὴν κεντρικὴν σειρὰν, ἀρχίζουσαν πρὸς βορρᾶν τῶν Ἀλβανικῶν ὁρέων, καὶ φθάνουσαν μέχρι τοῦ Φλανατικοῦ κόλπου.

5). Καὶ οὐ μὲν μίκη αὐτῶν τῶν σειρῶν ὄνομαζομένη παράλιος, εὑρίσκεται πλησίον εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἔχει κορυφὰς τὸ Προλίκιον καὶ τὴν Δινάρχαν· τὸ δὲ βόρειον αὐτῆς μέρος λέγεται Βελέσθιον ὄρος. Η δὲ ἄλλη κειμένη ἐνδότερον μεταξὺ τῆς παραλίου καὶ τῆς κεντρικῆς, καὶ ὑψηλότερον τῆς ἀνωτέρω, ἔχει ἀξίας λόγιοι κορυφὰς τὴν Λουκαΐσισαν τὸ Βρανάτσιον, τὴν Λιπέταν, καὶ τὸ Πόριμον.

6.) Ἐγέρδες αὐτῶν τῶν σειρῶν εὑρίσκεται ἡ Ναρωνικὴ πεδιάς, ἢτις φθάνει ἔως τὴν θάλασσαν. Εἰς δὲ τὸ νύτιον ἄκρον αὐτῶν ἡ πεδιάς τῆς Σκόδρας.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΡΟΔΟΠΗΣ ΤΟΥ ΑΙΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ
ΟΡΕΩΝ ΤΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.

1). Πρὸς βορρόχν τῆς παραλίας τοῦ Αίγαλου Πελάγους, μεταξὺ τοῦ Στρυμονικοῦ καὶ τοῦ Διγυντικοῦ κόλπου, ἔκτείνονται, διευθυνόμεναι ὡς ἔγγιστα ἀπό δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς, τέσσα-
ρες παράληποι σειρὰς βουνῶν, τεθειμέναι ἡ μία βορειότερον. τῆς
ἄλλης. Αἱ ταριχεῖαι αὗται, λαμβανόμεναι διὰ ὄνομάζονται μὲν
κοινὸν ὄνομα 'Ροδόπη (Δουσπάτ), καὶ φθάνουν πρὸς νότον ἔως
τὴν θάλασσαν.

2). Αἱ ὑψηλότεραι κυρυφὴ τῆς 'Ροδόπης εὑρίσκονται εἰς τὴν
βορειοτάτην σειρὰν αὐτῆς, καὶ ἐν γένειεις τὰ δυτικὰ ἄκρα τῶν
σειρῶν. "Εχει δὲ ἡ 'Ροδόπη πολλὰς ὑψηλὰς κορυφὰς, ἐξ ὧν
ἀξιολογώτεραι εἰναι ἡ 'Ρίλα, τὸ βουνὸν τῆς Βανίας καὶ
τὸ Περινον (ὁ Βερτίσκος). Χαμηλότεραι δὲ τὸ Μενίκιον
(Ορθηλος;) καὶ παρὰ τὴν θάλασσαν ἡ Κουσνίτσα
(Παχγαίον-).

3). Πρὸς δυσμὰς τῶν νοτίων σειρῶν τῆς 'Ροδόπης κεῖνται
δύο χαμηλαὶ πεδιάδες, χωρίζομεναι ἀπ' ἄλλήλων διὰ λόφων,
λέγονται δὲ αἱ πεδιάδες; αὗται τῶν Σερρῶν καὶ τῆς Ἀγγί-
στης ἡ τῆς Δραβήσκου.

4). Ἐπίσης παρὰ τὴν βόρειον ὑπώρεαν τῆς 'Ροδόπης κεῖν-
ται, κατὰ σειρὰν ἀπό δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς, αἱ ὑψηλότεραι
πεδιάδες; τῆς Δοβνίτσης, τοῦ Σαμακόβου, τῆς Βανίας,
καὶ τῆς Φιλιππουπόλεως, ἢτις εἴναι ἀρκετὰ ἔκτετα μένη
καὶ κατὰ μῆκος καὶ κατὰ πλάτος.

5). Πρὸς ἀνοταλάς δὲ τῆς 'Ροδόπης ἔξαπλοῦται ἡ πεδιάς
τῆς Ἀδριανούπολεως ἡ ἡ Θρακικὴ, ἢτις συνεχομένη
μὲ τὴν τῆς Φιλιππουπόλεως, εἴναι χαμηλότερα ταύτης
καὶ φθάνει ἔως τὴν θάλασσαν παρὰ τὸν Διγυντικὸν κόλπον,

6). Τὴν πεδιάδα ταύτην δρίζουν πρὸς νότον καὶ ἀνατολὰς δύο ἄλλαι σειραὶ βουνῶν χαμηλῶν, αἱ δποῖαι ἔχουν διάφορετικὴν διεύθυνσιν. Καὶ ἡ μὲν νότιος ὄνομαζομένη Προποντικὴ (Τεσπίριον) διευθύνεται ὡς ἡ 'Ροδόπη, καὶ χωρίζει τὴν Θρακικὴν πεδιάδα ἀπὸ τὸν Μέλανα κόλπον, καὶ τὴν Προποντίδα. Ἡ δὲ ἀνατολικὴ, ἡτις λέγεται σειρὰ τοῦ Σαλμηδυσσοῦ (Στραντζά), ἔχει διεύθυνσιν ἀπὸ τὸ βορειοδυτικὸν πρὸς τὸ νοτιοανατολικὸν καὶ τελειώνει εἰς τὸν Βόσπορον. Χωρίζει δὲ τὴν ῥήθεῖσαν πεδιάδα ἀπὸ τῶν Εὔζεινον Πόντων.

7). Πρὸς βορρᾶν τῶν πεδιάδων, τῶν κειμένων παρὰ τὴν βόρειον ὑπώρειαν τῆς 'Ροδόπης, ἔκτείνεται διευθυνόμενος ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς ὁ Αἴμος, ὃστις ἀρχίζει ἀπὸ τὴν πεδιάδα τοῦ Σαμακόβου καὶ τελειώνει εἰς τὸν Εὔζεινον Πόντον. Χωρίζεται δὲ ὁ Αἴμος εἰς δύο μέρη· εἰς τὸ δυτικὸν, τὸ δποῖον εἶναι ὑψηλότερον καὶ λέγεται ὑψηλὸς ἢ μέγας Αἴμος καὶ εἰς τὸ ἀνατολικὸν, τὸ ὄποιον ὄνομάζεται μικρὸς Αἴμος. Παρὰ τὸν Εὔζεινον πόντον συνδέεται ὁ Λίμος μὲ τὴν σειρὰν τοῦ Σαλμηδυσσοῦ.

8). Εἰς τὴν βόρειον ὑπώρειαν τοῦ Αἴμου κείνται, παραλλήλως μὲ αὐτὸν, διάφοροι σειραι χαμηλῶν βουνῶν, αἱ δποῖαι γίνονται χαμηλότεραι, ὅσον βορειότερον κείνται. 'Ονομάζονται δὲ μὲ ἐν ὄνομα Βουλγαρικὰ ὅρη, καὶ περιέχουν μεταξὺ αὐτῶν διαφόρους ὑψηλάς πεδιάδας, ὡς τῆς Σιούμλας, τοῦ 'Οσμανθαζάρ, τοῦ Σελεΐου, τῆς Μικιβάρης, καὶ ὄλλας.

9). Βορειότερον τῶν Βουλγαρικῶν ὁρέων ἔξηπλόνεται πλατυομένη ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς ἡ Δακικὴ ἢ ἡ Βλαχικὴ πεδιάς, καὶ φθάνει ἔως τὸν Εὔζεινον Πόντον. Πλησίζουσα δὲ εἰς τὴν θάλασσαν στρέφεται πρὸς τὸ βορειοανατολικὸν, καὶ ἔκτείνεται εἰς ικανὸν μῆκος πλάτουν εἰς τὴν παραλίαν τοῦ Εὔζεινου. Ἡ χαμηλὴ αὕτη πεδιάς εἶναι ἡ μεγαληπέρα δλῶν τῶν πεδιάδων τῆς 'Ελληνικῆς γερσογήσου καὶ ἔχει 70 μιλ. μῆκος καὶ 10 μιλ. πλάτος. Τελειώνει δὲ πρὸς βορρᾶν εἰς τὴν ὑπώρειαν τῶν Τραγυσυλβανικῶν Ἀλπεων,

αἱ δποίαι διευθύνοται ἀπὸ τὴ βορειοχατολικὸν πρὸς τὸ νο. τιοδυτικόν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΕΡΒΙΚΩΝ ΟΡΕΩΝ.

1). Τὰ Σερβικά ὅρη σύγχεινται ἀπὸ τέσσαρες κυρίας σειράς, αἱ δποίαι διευθύνονται διαφέρως. "Έχουν δὲ πρὸς δυσμάς τὰ Βοσνικὰ ὅρη, καὶ πρὸς ἀνατολὰς συνδέονται μετὰ τῶν Τραν-συλβανικῶν "Αλπεων, τῶν Βουλγαρικῶν βουνῶν, καὶ τοῦ Αἴμου.

2). Δύο σειρὰ τῶν Σερβικῶν ὄρέων, αἱ δυτικαὶ, κείμεναι πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἀπέναντι τῶν Βοσνικῶν, διευθύνονται ἀπὸ τὸ βορειοδυτικὸν πρὸς τὸ νοικαγατολικὸν καὶ τελείωνται πρὸς νότον εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Νεοπαζάρου. Περιλαμβάνουν δὲ μεταξὺ αὐτῶν τὴν ὑψηλὴν πεδιάδα τῆς Πογιαγάς, καὶ ἔχουν τρεῖς ἀξίας λόγου κορυφάς τὸ Μεδβένικον, τὸ Κα-σλάριον, καὶ τὸ Οβίσαρον, αὗτινες κείνται εἰς τὴν ἀνατολικωτέραν τῶν σειρῶν τούτων.

3) Η τρίτη σειρὰ, ἡτις ὄνομάζεται κεντρική, διευθύνεται ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον, καὶ τελείωνται ἀπέναντι τοῦ Καελαρίου, ἔχουσα πρὸς νότον τὰς πεδιάδας τῆς Τσατσάκης καὶ τῆς Καρανβέτσας. Νοτιώτερον δὲ κατένεξακολουθεῖ η σειρὰ πρὸς νότον καὶ ἔχει κορυφὰς ἀξίας λόγου τὸ Στόλον, τὸ Γελένον καὶ τὸ Κοπαύνικον.

4). Μεταξὺ τῶν δυτικῶν σειρῶν καὶ τῆς κεντρικῆς ἔκτείνεται η Σερβίκη πεδιάς, ἡτις εἶναι χαμηλὴ καὶ πλατύνεται προχωροῦσα πρὸς βορρᾶν. Πρὸς ἀνατολὰς δὲ τῆς κεντρικῆς ἔξηπλοῦται καθ' ὅλον τὸ μήκος η Μαργική πεδιάδας, ἡ δποία εἶναι πλατεῖα κοιλάς, ἔχουσα 12 μίλ. μήκος καὶ 2 μίλ. πλάτος.

5). Πρὸς ἀνατολὰς τῆς Μαργικῆς πεδιάδος κείται η τετάρτη καὶ ἀνατολικὴ σειρὰ τῶν Σρεβρικῶν ὄρέων, ἡτις εἶναι η ἔξακολούθησις τῶν Τρανσυλβανικῶν "Αλπεων, καὶ διευθύνεται ἀπὸ τὸ βορειοχατολικὸν πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν διαφέρως ἀπὸ τὰς ῥηθείσας σειράς. Πυρηλοτάτη κορυφὴ αὐτῆς εἶναι τὸ Στόλον.

6). Εἰς τὸ νότιον ἄκρων τῆς ἀνατολικῆς σειρᾶς τῶν Σερβικῶν ὄρέων συμπίπτει μία ἄλλη σειρά, ἡ δποία ἀρχίζει ἀπὸ τὸν ὑψη-

λόν Αἴμον καὶ διευθύνεται ἀπὸ τὸ νοτιοανατολικὸν πρὸς τὸ βορειοδυτικόν. Ἡ σειρὰ ἡ αὕτη συνδέει τὰ Σερβικά ὄρη μετὰ τῶν Βουλγαρικῶν καὶ τοῦ Αἵμου, καὶ ἔχει κορυφὰς τὸ βοινὸν τῆς Ἐπροπόλεως, τὸ Σομάγιον καὶ τὸ Ριτάγιον.

7). Εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν διώρειαν αὐτῆς κεῖται κατὰ μῆκος ἀπὸ τὸ νότιον πρὸς τὸ βόρειον σειρὰ πεδιάδων, ἥτις κατὰ τόπους ἔχει διάφορα ὄνόματα, τουτέστι πεδιάς τῆς Ἰχτιανῆς, τῆς Σοφίας, τῆς Πιρότης, τῆς Νύσσης, καὶ τῆς Κρουσιέβητσας. Τῶν πεδιάδων τούτων αἱ μὲν πρώται δύο εἶναι ὑψηλαί αἱ δὲ ἀλλαὶ πολὺ χαμηλότεραι.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΙΚΩΝ ΟΡΕΩΝ.

1). Πρὸς βορρᾶν τῆς "Οθρυοῦ" καὶ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ νοτίου τμήματος τῆς Πίνδου ἐκτείνεται ἡ Θεσσαλικὴ πεδιάς, ἥτις εἶναι χαμηλή, καὶ χωρίζεται διὰ ταπεινῶν ὑψωμάτων καὶ λόφων εἰς διαφόρους μικροτέρας, τῶν ὅποιων ἀξιολογώτεραι εἶναι ἡ τῶν Τρικάλων (Τρίκκης), καὶ ἡ τῆς Λαρίσσης.

2). Τὴν πεδιάδα ταύτην δρίζει πρὸς ἀνατολὰς ἡ κύριωτέρα σειρὰ τῶν Θεσσαλικῶν ὁρέων, ἡ "Ολυμπικὴ", ἡ δποια ἀρχίζει πρὸς δυσμὰς τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου, ἀκολουθεῖ πλησίον εἰς τὴν παραλίαν καὶ διέρχεται διὰ τῆς χερσονήσου Μαγνησίας. Ἡ σειρὰ τῆς Εύβοίας εἶναι ἐξακολούθησις τῆς σειρᾶς ταύτης. Αἱ σημαντικώτεραι κορυφαὶ αὐτῆς εἶναι ὁ "Ολυμπος", ἡ "Οσσα" (Κισσαβόν) καὶ τὸ Πήλιον. Σειρὰ λόφων περὶ τὸν Παγασητικὸν κόλπον συνδέει τὸ Πήλιον μὲ τὴν "Οθρυν", καὶ χωρίζει ἐνταῦθα τὴν Θεσσαλικὴν πεδιάδα ἀπὸ τὴν θάλασσαν.

3). Ἀπὸ τὸν Ζυγὸν τῆς Πίνδου προχωρεῖ πρὸς τὸν "Ολυμπὸν" σειρὰ ὁρέων δρίζουσα πρὸς βορρᾶν τὴν Θεσσαλικὴν πεδιάδα, καὶ ὀνομάζεται Καμβούνια ὁρη. Ἡ σημαντικώτερα κορυφὴ αὐτῶν εἶναι τὸ Κρίτσεβον.

4). Τὸ πρὸς νότον καὶ τὸ πρὸς βορρᾶν τοῦ Ζυγοῦ τμῆμα τῆς Πίνδου, συμπίπτοντα ἐκ δυσμῶν μὲ μίαν τῶν σειρῶν τῶν Ἐπειρωτικῶν ὁρέων, καὶ ἐξ ἀγκαλῶν μὲ τὰ Καμβούνια, σχη-

ματίζουν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν χερσόνησον, δεύτεροι οἱ ὥριεινδον κόρμοι, χαρηπότερον ὅμως ἀπὸ τὸν πὲντον, τὸν Σκόδρον.

5). Η Θεσσαλικὴ πεδιὰς εἶναι πανταχόθεν περικλεισμένη ἀπὸ ὄρη καὶ ἔχει μίαν μόνην ἐξόδον πρὸς τὴν θάλασσαν διὰ τῆς στενωτάτης κοιλάδος τῶν Τεμπῶν, κειμένης μεταξὺ Ὄλύμπου καὶ Ὀσσοῦ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΟΡΕΩΝ.

1). Τὰ Μακεδονικὰ ὄρη καίνται πρὸς δυσμάς τοῦ βορείου τμήματος τῆς Πίνδου, πρὸς βορρᾶν τῶν Καρμούνιών ὁρέων, τὸν Θερμαϊκὸν καὶ Στρυμονικὸν κόλπου, καὶ πρὸς δυσμάς τῆς Ροδόπης, καὶ διακρίονται εἰς τρία τμήματα, εἰς τὸ ἀνατολικὸν, τὸ δυτικὸν, καὶ τὸ νότιον ἢ τὰ ὄρη τῆς Χαλκιδικῆς χερσονήσου.

2). Τὸ ἀνατολικὸν τμῆμα τῶν Μακεδονικῶν ὁρέων, γειτονεῖν πρὸς τὴν Ροδόπην, εἶναι ἢ πρὸς δυσμάς ἑξακολούθησις τῶν βορείων σειρῶν αὐτῆς. Τὰ ὄρη τοῦ τμήματος τούτου ἔχουν τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν μὲν τὴν Ροδόπην, καὶ τείειόνουν πρὸς δυσμάς εἰς τὰς πεδιάδας τῆς Σκοπίας, τοῦ Μουσταφᾶ καὶ τῆς Ἰστίπης. Η πρὸς δυσμάς ἑξακολούθησις τοῦ Περίνου σχηματίζει δύο σειρὰς, εἰς τὰς δύοις εὑρίσκονται αἱ ὑψηλότεραι κορυφαὶ τῶν ἀνατολικῶν Μακεδονικῶν ὁρέων, ὡς ἡ Πλασκαβίτσα, τὸ Βελίτσιον, καὶ ἡ Σουλτανίτσα. Νοτιότερον δὲ τῶν σειρῶν αὐτῶν ἐκτείνεται ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν μία μικρὰ καὶ χειμηλὴ ράχης βουνῶν, ἥτις δρίζει πρὸς δυσμάς τὴν πεδιάδα τῶν Σερβῶν.

3). Τὸ νότιον τμῆμα τῶν Μακεδονικῶν ὁρέων, ἢ τὰ ὄρη τῆς Χαλκιδικῆς, σχηματίζουν ἔξι σειρὰς, ἐκ τῶν δύοιων αἱ μὲν πρὸς βορρᾶν τρεῖς διευθύνονται ὡς ἔγγιστα ἀπὸ δυσμῶν πρὸς τὸν νοτιοκανατολικὸν, καὶ κατέχουν τὰς τρεῖς γλώσσας τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου. "Ἄξιαι λόγου κορυφαὶ τῶν ὁρέων αὐτῶν εἶναι εἰς μὲν τὰς πρώτας τὸ βορειόν Κορτίασον, εἰς δὲ τὰς δευτέρας ὁ Αθωας.

4). Τὸ δυτικὸν τμῆμα τῶν Μακεδονικῶν ὄρέων σύγκειται ἀπὸ δύο κυρίας σειράς, αἵτινες ἔχουν διάφορον διεύθυνσιν. Ἡ πρωτη αὕτων γειτονεύουσα μὲ τὸ δυτικὸν σύστημα τῶν ὄρέων τῆς χερσονήσου, ἔχει τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν ἀπὸ τὸ βορειοδυτικὸν πέρι τὸ νοτιοανατολικὸν, κεῖται πρὸς ἀνατολὰς τῶν πεδιάδων τῶν Μητιωλίων καὶ τοῦ Κριτσόβου. Χωρίζεται δὲ ἀπὸ τὸ ἀνατολικὸν τμῆμα τῶν Μακεδονικῶν ὄρέων διὰ τῶν πεδιάδων τῆς Σκοπίας, τοῦ Μουσταρᾶ, καὶ τῆς Ἰστίπης. Ἡ δὲ δευτέρα εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς σειρᾶς τοῦ Περίνου, φθάνουσα ἕως τὴν πεδιάδα τῆς Καστορίας. Τὸ νότιον μέρος αὕτης ἀποτελεῖ τὸ βούνον Βούρινον (Βέρμιον), τὸ ὅποιον δυτικῶς μὲν συνδέεται μὲ τὴν Νερέσκην, καὶ ἐπομένως μὲ τὴν κεντρικὴν σειράν· ἀνατολικῶς δὲ μὲ τὸν "Ολυμπὸν.

5). Μεταξὺ τῶν ῥιζέντων τμημάτων, ἔκτείνεται περὶ τὸν μυχὸν τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου ἡ Μακεδονικὴ πεδιάς ἡ ἡ τῆς Πέλλης, ἥτις εἶναι χαμηλὴ καὶ ἀρκετά ἔκτεταμένη.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΝΟΙΣΙΚΩΝ ΟΡΕΩΝ.

1). Πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Σκόδρου καὶ τῆς ἀνατολικῆς σειρᾶς τοῦ Σκόδρου, πρὸς νότον τοῦ Κοπαυνίκου, πρὸς δυσμὰς τῶν πεδιάδων τῆς Νύστης, τῆς Πιρότης, τῆς Σοφίας, κτλ τῆς Ἰχτιομάνης, καὶ πρὸς βορρᾶν τῶν Μακεδονικῶν ὄρέων, κεῖται ὄρειν ἡ χώρα, ἥτις εἰς τὸ ἀρχαῖον ἐλέγετο ἡνω Μοισία.

2). Ἡ ἡνω Μοισία ἔχει πολλὰς σειρὰς ὄρέων διαφόρως διευθυνομένας, καὶ μεταξὺ αὐτῶν πολλὰς ὑψηλλὰς πεδιάδας ὑπεράνω τῶν ὁποίων τὰ ὅρη δὲν ανυψώνυται τόσον πολύ. Λι: ἀξιολογώτεραι σειραὶ εἶναι τρεις. ἡ ἀνατολικὴ μὲ ση, καὶ ἡ δυτικὴ.

3). Η ἀνατολικὴ σειρά, κειμένη πρὸς δυσμὰς τῆς πεδιάδος τῆς Σοφίας, διευθύνεται ἀπὸ τὸ νοτιοανατολικὸν πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν, καὶ συνδέεται πρὸς νότον μὲ τὴν Ραδόπον τὸν Αἴρουν. Η ὑψηλοτάτη κορυφὴ αὕτης εἶναι τὸ Βιτόσκον (ἴσως ὁ Σκόρμης τῶν ἀρχαίων), πρὸς δυσμὰς τούς ὁποίους εὑρεται ἡ πεδιάς τῆς Ραδομίρης.

4). Η μέση σειρά, διευθυνομένη ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν, ἀρχίζει ἀπὸ τὴν κορυφὴν Κουβέρσκαν, καὶ φθάνει ἐώς τὴν πεδιάδα τῆς Νύσσης ἔχει δὲ καὶ ἄλλας κορυφὰς ἀξίας λόγου ὡς τὸ Σνεγοπόλον, τὴν Σιρέναν καὶ τὴν Στάραν. Πρὸς δυσμὰς τῆς σειρᾶς αὐτῆς κείνται δύο ύψηλαι πεδιάδες, ἡ τῆς Βρανίας, καὶ τῆς Λεσκοβίτσης.

5). Η δυτικὴ σειρὰ εἶναι ἡ πρὸς νότον ἑξακολούθησις τοῦ Κοπαυγίκου, καὶ φθάνει ἐώς τὴν πεδιάδα τῆς Βρανίας, ἔχουσα πρὸς τὸν νοτιοδυτικὸν τὸν ὑψηλὸν πεδιάδας τῆς Γιελάνης καὶ τῆς Πριστίνης. Πρὸς νότον τῶν πεδιάδων αὐτῶν κείται μία μικρὰ σειρὰ βουνῶν, ἥτις διευθύνεται ἀπὸ τὸν σκάρδον πρὸς τὴν Κουβέρσκαν, καὶ συνδέεται πρὸς νότον μὲ τὰ δυτικὰ Μακεδονικὰ ὄρη. Η σημαντικωτέρα κορυφὴ αὐτῆς εἶναι τὸ Μέλαν βουνόν (Καρὰ δάγ), πρὸς νότον τοῦ ὅποιου κείται ἡ πεδιάς τῆς Σκοπίας.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΟΡΕΩΝ ΚΑΙ ΠΕΔΙΑΔΩΝ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΑΛΜΑΤΙΚΩΝ ΝΗΣΩΝ.

1). Τὰ ὄρη τῆς Κρήτης ἀποτελοῦν μίαν καὶ μόνην σειράν⁷ διερχομένην ἀπὸ τὰ δυτικὰ ἐώς τὰ ἀνατολικὰ παράλια τῆς νήσου καὶ διευθυνομένην ἀπὸ δύσμῶν πρὸς ἀνατολάς. Η σειρά αὗτη συνίσταται ἐκ τριῶν διακεκριμένων ὁρέων τῆς Δίκτης (Σιτείας) πρὸς ἀνατολὰς, τῆς Ιδης (Ψηλωρείτου) ἐν τῷ μέσῳ, ὑψηλοτέρων τῶν λοιπῶν, καὶ τῶν Λευκῶν ὁρέων, πρὸς δυσμὰς παρὰ τῇ ἐπαρχίᾳ τῶν Σφακιῶν.

2). Η Κρήτη ἔχει πρὸς βορρᾶν καὶ νότον τῆς σειρᾶς ταύτης πεδιάδας τινὰς μικρὰς παρὰ τὴν θάλασσαν.

3). Καὶ αἱ Δαλματικαὶ νῆσοι κατέχονται ἀπὸ σειράν διακεκριμένην ὁρέων, ἥτις εἶναι παράλληλος μὲ τὴν παράλιον σειράν τῶν Δαλματικῶν νήσων, καὶ φθάνει μέχρι τοῦ Φλαγατικοῦ κόλπου (1).

(1) Ο διδάσκαλος πρέπει ἐν ταῦθα νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ὀρεογραφίαν τοῦ νοτίου μέρους τῆς χερσονήσου καὶ ἀνακεφαλαιόνων νὰ τὴν συνδέῃ μὲ τὴν τῆς λοιπῆς χερσονήσου καὶ νὰ ἀπαρτίσῃ ἐν σύγολον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΟΤΑΜΟΙ ΚΑΙ ΛΙΜΝΑΙ ΤΗΣ ΛΟΙΠΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ.

1). Ἐκ τῶν ποταμῶν τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου οἱ μὲν χύνονται εἰς τὸ Ἀδριατικὸν καὶ Ἰόνιον πέλαγος· οἱ δὲ εἰς τὸ Αἰγαῖον, καὶ οἱ λοιποὶ εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον.

2). Καὶ ὅσοι μὲν χύνονται εἰς τὸ Ἰόνιον καὶ Ἀδριατικὸν πέλαγος ἔχουν ἐν γένει διευθυνσιν ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς, δοι δὲ εἰς τὸ Αἰγαῖον, ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον· καὶ ὅσοι εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον, ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν.

3). Εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος χύνονται οἱ ἐφεζῆς ποταμοί.

Ἄριθμος βοσκιών: α.) 'Ο Νάρων (Ναρέτας), δοτις πηγάζει εἰς τὴν σερὰν τῆς Λουκαβίτσας, ἔει κατ' ἀρχὰς παραχλήνως μὲ αὐτὴν πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν, ἐπειτα συγκρατίσας καμπὸν, στρέφεται πρὸς τὸ νοτιοδυτὸν καὶ ἐκβάλλει ἀφοῦ διέλθῃ διὰ τῆς Ναρωνικῆς πεδιάδος, εἰς τὴν θάλασσαν.

Διανοίᾳ Φωνηία: β') 'Ο Μπογιάνας.

πηγάζωνεις τὴν νοτιοδυτικὴν πόρων τοῦ Δορυλίτορος, διευθύνεται πρὸς τὸ νοτιοδυτικόν, καὶ διέρχεται διὰ τῆς Λαζεάτιδος λίμνης (ἢ τῆς Σκόδρας) καιμένης εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Σκόδρας.

γ'). 'Ο Δρίλων (Δρεῖνος), συγκροτεῖται ἐκ δύο ποταμῶν, ἐκ τοῦ λευκοῦ καὶ ἐκ τοῦ μέλανος Δρίλωνος. Καὶ δὲ μὲν λευκός, πηγάσας εἰς τὴν νότιον πόρων τοῦ Σκόδρου, διαρρέει, ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον διευθυνόμενος, τὴν πεδιάδα τῆς Μακρίας καὶ τῆς Πρισκοπέρχει. 'Ο δὲ μέλας ἀπορρέει ἐκ τῆς Λυχνίτιδος λίμνης (ἢ τῆς λίμνης τῆς Αχρίδος), καιμένης πρὸς βορρᾶν τῆς πεδιάδος τῆς Μολιανῆς καὶ διευθύνεται πρὸς βορρᾶν.

Συρρέοντες δὲ οἱ δύο οὗτοι ποταμοί πρὸς δυσμὰς τοῦ Σκάρδου συγκρατίζουν τὸν Δρίλωνα, ὅστις ἔει πρὸς δυσμὰς παρὰ τὴν βόρειον πόρων τῶν Μυρδιτικῶν ὄρέων.

δ'. 'Ο Γένυσος (Σκούριθης), πηγάζει εἰς τοὺς πρόποδας τῆς Νερέσκας καὶ Σουαγόρας, καὶ

δνομάζεται κατ' ἀρχὰς Δεκτόλιος. "Επειτα προσχωρῶν πρὸς δυσμάς διιστέσει τὴν πεδιάδα τῆς Πολικνῆς, καὶ λαμβάνει τὸ ὄνομα Σκούψης" διασχίσας δὲ τὰ Κανδανίαν δρη (Κανδανία πύλα), καὶ τὰ λοιπὰ Αλεξανδρικὰ δρη ἐκβάλλει εἰς τὸ πέλαγος.

ε.) 'Ο "Αψος (Λούμπος), ἔχων τὰς πηγάδας του εἰς τὸ βόρειον ἀκρον τῆς Πίνδου, διευθύνεται πρὸς δυσμάς, καὶ διαρρέει τὴν πεδιάδα τοῦ Βερατίου (τῆς Λευκῆς πέτρας) καὶ τὴν τοῦ Αὐλώνος.

ζ'.) 'Ο Αλας ἢ "Αωος (Βογιούτζα), λαμβάνει τὴν ὄρχην του εἰς τὴν βόρειον ὑπώρειαν τοῦ ζυγοῦ τῆς Πίνδου, καὶ ἔχει κατ' ἀρχὰς τὸ ὄνομα ποτάμιον τῆς Κονίτσης. Διαρρέεται δὲ τὴν πεδιάδα τῆς Κονίτσης, καὶ τὴν τοῦ Πρωστίου, λαμβάνει τὸ ὄνομα Βογιούτζα, καὶ διελθὼν τὰ μεταξὺ Ἀερόπου καὶ Ἀσνάου στενὰ (πύλαι ἢ στενὰ τοῦ Λώου, Κλεισούρα) βρέχει τὴν παράλιον πεδιάδα τοῦ Αὐλώνος.

Παραποτάμια.

ἀριστερόθεν.

δεξιάθεν.

1). 'Ο Δεσνίτσας κα-

γ). Τὸ ποτάμιον τοῦ Ἀργυροκάστρου πηγάζει ἐν τοῖς τῶν Ηπειρωτικῶν ὄρεων, καὶ διαρρέει τὴν δυμώνυμον πεδιάδα.

ταρρέων ἀπὸ τὸ βόρειον ἀκρον τῆς Πίνδου, χύνεται εἰς τὸν Αἴαντα πλησιον εἰς τὰ στενά.

4). Εἰς τὸ Ιόνιον πέλαγος χύνονται οἱ ἐφεζῆς ποταμοί.

α.) 'Ο Καλάμας καὶ δ Μαυροπόταμος, οἵτινες, ρέοντες ἀπὸ τὸ βορειοανατολικὸν πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν, διασχίζουν τὰς δυτικὰς σειρὰς τῶν Ηπειρωτικῶν ὄρεων.

β.). 'Ο Αραχθός (ποτάμιον τῆς Ἀρτας), πηγάζων εἰς τὴν νότιον ὑπώρειαν τοῦ ὄρεινου κόμβου τῆς Πίνδου, διευθύνεται πρὸς νότον, καὶ διαρρέει τὴν Ἀμβρακικὴν πεδιάδα χύνεται εἰς τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον.

γ') 'Ο Αχελώος ('Ασπροπόταμος καὶ "Ασπρο;"), ἔχει τὰς πηγάδας του πλησίον εἰς τὰς τοῦ Αράχθου διευθύνει,

καὶ δὲ ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Κορινθίακὸν κόλπον.

δ'.) Οἱ ποταμοὶ οἱ περιγραφέντες εἰς τὴν Ἑλληνικὴν χερή σόνησον 1).

5). Εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος χύνονται·

ἀ.) Οἱ ποταμοὶ τοὺς ὄποιους ἥδη ἀναφέραμεν εἰς τὴν ποταμογραφίαν τῆς Ἑλλάδος.

β'). 'Ο Πηνειός (Σαλαμῖνας),

ὅστις πηγάζει εἰς τὴν ἀνατολικὴν ὑπώρειαν τοῦ Ζυγοῦ τῆς Πίνδου, διευθύνεται κατ' ἀρχὰς πρὸς νότον, ἐπειτα πρὸς ἀνατολὰς διὰ τῆς Θεσσαλονικῆς πεδιάδος, καὶ διελθὼν διὰ τῶν Τεμπῶν, μεταξὺ Ὀλύμπου καὶ Ὄσσης, χύνεται εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον.

Παρχποτάμια.

ἀριστερόθεν.

δεξιόθεν.

1). 'Ο Ἔνιπενς (Βερίκασσος) πηγάζων εἰς τὴν (Τιταρήσιος) πηγάζων εἰς τὸ "Οθρυν.

2). 'Ο Σαραντόπορος

Καρβούνια ὄρη.

γ'.) 'Ο Ἀλιάκμων ('Ινζὲ Καρασού),

πηγάζει εἰς τὸ βόρειον ἄκρον τῆς Πίνδου, πρὸς ἀνατολὰς τῶν πηγῶν τοῦ Ἀψου, καὶ διευθύνεται κατ' ἀρχὰς μὲν πρὸς τὸ νοτιοανατολικὸν, ἐπειτα δὲ πρὸς τὸ βορειοανατολικόν· χύνεται δὲ εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον.

δ'). 'Ο Ἀξιός (Βαρδάριος),

ἔχει τὰς πηγὰς του εἰς τὴν ὑπώρειαν τοῦ Σκάρδου καὶ διεύθυνεται διὰ τῶν Μακεδονικῶν ὁρέων πρὸς τὸ νοτιοδυτικόν. Διαρρέει δὲ τὴν πεδιάδα τῆς Κανκαβέλης, τῆς Σκοπίας, τοῦ Μουσταφᾶ, καὶ τὴν Μακεδονικὴν, καὶ χύνεται εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον.

1) 'Ο διδάσκαλος πρέπει καὶ ἐνταῦθα καὶ ὀλίγον κατωτέρῳ νὰ ἔπαναλάβῃ τὴν ποταμογραφίαν τῆς Ἑλλάδος διὰ νὰ συμπληρώσῃ τὸ ὅλον τῆς ποταμογραφίας τῆς Ἑλληνικῆς χερσοῦ γῆσσου.

Παραποτάμια.

ἀριστερόθεν

δεξιόθεν.

1) Ολεπενάτσης.

2). Ο Έριγών, πηγάζων εἰς τὴν Πελαγονικὴν σειρὰν, ῥέει πρὸς τὸ νοτιοανατολικόν· ἐπειτα στρέφεται πρὸς τὸ βορειοανατολικόν καὶ χύνεται εἰς τὸν Ἄξιόν, πρὸς δύσιν μᾶς τοῦ Βελιτσίου. Διερρέει δὲ τὴν πεδιάδα τοῦ Κριτσάου καὶ τῶν Μπιτωλίων.

4). Ο Λουδίας πηγάζει εἰς τὴν βόρειον ὑπώρειαν τοῦ Βερμίου, καὶ διερρέεις τὴν Μακεδονικὴν πεδιάδα χύνεται εἰς τὸν Ἄξιόν ὅλιγον τι πρὸ τῶν ἐκβολῶν του.

έ.) Ο Εγέδωρος (Γαλλικὸς), πηγάζει εἰς τὴν ὑπώρειαν τῆς Σουλτανίτσας, καὶ ῥέων κατ' εὐθεῖαν πρὸς νότον, χύνεται πλησίον τοῦ Ἄξιού. Είναι δὲ μικρὸν ποτάμιον.

ς.). Ο Στρυμών (Καρασοῦ),

πηγάζει εἰς τὸ Βιτόσκον, καὶ διευθυνόμενος ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον διερρέει τὴν Κερκινῖτιν λίμνην (Τάκινον λίμνην) καὶ χύνεται εἰς τὸν ὄμώνιμον κόλπον. Βρέχει δὲ τὴν πεδιάδα τῆς Ραδομίρης τὴν τῶν Σερρῶν, καὶ τὴν τῆς Δραβήσκου (Ἀγγίσης). Δέχεται δὲ διατρυμάτων μόνον δια σκηναντικὸν παραποτάμιον δεξιόθεν, τὸ παραποτάμιον τῆς Στρουμνίτσας, τὸ ὅποιον πηγάζει εἰς τὸ Βελιτζίον καὶ θειεύθυνεται πρὸς Ἀνατολάς.

Εἰς δὲ τὴν Κερκινῖτην λίμνην χύνεται τὸ ποτάμιον τῆς Αγγίστης, τὸ διοποίειν καταβαίνει ἀπὸ τὴν Ροδόπην καὶ διερρέει τὴν πεδιάδα τῆς Δραβήσκου.

ζ.) ‘Ο Ναΐσ τος (Καρκοῦ), πηγάζει εἰς τὴν βόρειον σειρὰν τῆς ‘Ροδόπης. Πέρι δὲ πρὸς νότον διασχίζων τὰς λοιπὰς, καὶ χύνεται εἰς τὸ Αἰγαῖον ἀντικρὺ τῆς Θάσου.

η.) ‘Ο Ερός (Μαρίτσα)

πηγάζων εἰς τὸ βουνὸν τῆς βάνιας (εἰς τὴν ὑπώρειαν τῆς ‘Ροδόπης), διευθύνεται πρὸς ἀνατολὰς, καὶ μετὰ ταῦτα μεταβάλλει διεύθυνσιν, καὶ φέρει πρὸς νότον, ὅπου χύνεται εἰς τὸν Αἰγαῖον κόλπον. Διαρρέει δὲ ὁ ‘Ερός κατ’ ἀρχὰς τὴν πεδιάδα τῆς Φιλιππουπόλεως καὶ ἔπειτα τὴν Θρακικήν.

Παραποτάμια.

ἀριστερόθεν.

δεξιόθεν.

‘Ο Τονδίας, πηγάζων εἰς τὴν νότιον ὑπώρειαν τοῦ ὄψηλου Αἴμου, διευθύνεται κατ’ ἀρχὰς πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἔπειτα πρὸς νότον διὰ τῆς Θρακικῆς πεδιάδος.

Καὶ οἱ δύο δὲ χύνονται εἰς τὸ αὐτὸν μέρος, εἰς τὸν ‘Ερόν πλησίον τῆς Αδριανούπολεως.

6). Οἱ ποταμοὶ, οἵτινες χύνονται εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος (καὶ περιεγράφησαν εἰς τὴν ποταμογρ. τῆς ‘Ελλην. χερσονήσου). εἶναι πολὺ σημαντικώτεροι ἀπὸ τοὺς ὅσοι χύνονται εἰς τὸ ‘Αδριατικὸν καὶ Ιόνιον πέλαγος καὶ ἔχουν πολὺ μικρότερον δρόμον.

7). Εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον δὲν δύναται κανένας ποταμὸς ἀμέσως ἐκ τῆς ‘Ελληνικῆς χερσονήσου. ‘Ολοι δὲ οἱ ποταμοὶ αὐτοῦ τοῦ μέρους χύνονται εἰς ἄλλον ποταμὸν, καὶ δι’ αὐτοῦ εἰς τὸν Εὔξεινον.

8). Οἱ ποταμοὶ οὗτοι εἶναι δὲ ‘Ιστρος, δυτικεῖς εἰς τὸν κάτω μόνον δρόμον τοῦ διαρρέει τὸ βόρειον μέρος τῆς ‘Ελληνικῆς χερσονήσου, καὶ ἔχει τὰς πηγὰς του εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Εύρωπης. Εἰς τὸν ποταμὸν τοῦτον χύνονται πολλοὶ ποταμοὶ τῆς ‘Ελληνικῆς χερσονήσου καὶ εἶχει οἱ ἐρεζῆσαι.

Α'.) Ἀπὸ τὸ δεξιὸν μέρος,
ά). Ο Σαῦος,

ὅστις πηγάζει καὶ αὐτὸς εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Εύρωπης, διευθύνεται ἀπὸ δύσμαν πρὸς ἀνατολὰς διὰ τῆς Παννονικῆς πεδιάδος, καὶ παραρρέει τὴν βόρειον ὑπώσειαν τῶν Βοσνικῶν καὶ Σερβίκων ὁρέων. Μήτρα τὸν Σαῦον χύνονται ἀρχετὰ παραποτάμια ἐκ δεξιῶν ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν γερσίνησον διευθυνόμενα ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν. Ταῦτα εἶναι ἡ Κόλαπις, ὁ Οὔνας, πηγάζων εἰς τὴν κεντρικὴν πειρίαν εἰς τὰ βουνὰ τῆς Σκοτίας ὁ Βέρβας καὶ Βόσνας καταρρέοντες ἀπὸ τὰ βουνά τοῦ Ραδούσιου· ὁ δρίνας ἔχων τὰς πηγὰς του εἰς τὴν βόρειον ὑπώρειαν τοῦ Δαρμίτορος, καὶ περιλαμβάνων καὶ αὐτὸς ἐκ δεξιῶν τὸν Τάραν καὶ Λίμον κατεργούμενους ἀπὸ τὸν Σκόδρον, καὶ τέλος ὁ Κολούνδαρας, ὅστις πηγάζει εἰς τὸ Νειλένικον καὶ διαρρέει τὴν Σερβίκην πεδιάδα.

β.) Ο Μάργος ἢ Μάραθος
συγκριτούμενος

ἐκ τοῦ Σερβίκου Νίρου, ὅστις πηγάζει εἰς τὴν ἀνατολικὴν ὑπώρειαν τοῦ Σκόδρου, καὶ ῥ' ει κατέρχαστο πρὸς βορρᾶν καὶ ἐπειτα πρὸς ἀνατολὰς, Παρκλαμβάνει δὲ δεξιόθεν τὸν Ἰσαρὸν καταρρέοντα ἀπὸ τὸν Βλίεθον.

Διαρρέει δὲ ὁ μὲν Σερβίκος Μάργος τὴν πεδιάδα τῆς Τσατκας, καὶ Κοραβονόθεσας· ὁ δὲ Βουλγαρικὸς τὴν Γυϊλάνης, τῆς Βρανίας, τῆς Λεσκοβίτσας· τῆς Νόσσης, καὶ τῆς Κρουσίδητσας.

Μετὰ τὴν συμβολὴν τῶν δύο ῥήθεντων ποταμῶν διευθύνεται δὲ Μάργος διὰ τῆς δημοτικῆς πεδιάδος ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν καὶ χύνεται εἰς τὸν Ἰστρόν.

γ.) Ο Τίμαχος (Τίμοκος),
ὅστις πηγάζει εἰς τὸ Πιτάγινον καὶ ῥέει πρὸς βορρᾶν.

δ'). Ο "Εσκιας ("Ισκερος),

ὅστις ἔχει τὰς πηγάς του εἰς τὴν βόρειον ὑπώρειαν τῆς Ρωμόποιης, καὶ διαρρέει τὴν πεδιάδα τῆς Σαφίας. Διασχίσας δὲ τὰ Βουλγαρικὰ ὄρη, ἔρει πρὸς τὸν "Ιστρον.

ε.) Ο "Αταρνος (Βιδος);

ὁ ὅποιος σχηματίζεται εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Ἰγτιμάνης.

ζ.) Ο "Ιαντρος ("Οσμας),

ὅστις πηγάζει εἰς τὴν βόρειον ὑπώρειαν τοῦ οὐρανοῦ Αἴγαου.

η.) Απὸ τὸ ἀριστερὸν μέρος,

δ.) Ο "Ολτις ('Αλούτας),

ὅστις πηγάζει εἰς τὴν βόρειον ὑπώρειαν τῶν Τρανσυλβανικῶν "Αλπεων, διασχίζει αὐτὰς καὶ ἔρει πρὸς νότον διὰ τῆς Δακικῆς πεδιάδος εἰς τὸν "Ιστρον.

θ.) Ο Πυρετός (Προῦτος),

ὅστις ἔχει τὰς πηγάς του εἰς τὴν ἀνατολικὴν ὑπώρειαν τῶν αὐτῶν ὄρέων, καὶ διευθύνεται πρὸς νότον.

6.) Αἱ αξιολογώτεραι λίμναι, διεὰ τῶν ὅποιων δὲν ἔρουν ποταμοὶ εἰναι ἡ τῶν Ιωαννίνων, ἡτις συνιστάται ἐκδύο συνηνωμένων λιμνῶν, καὶ ἔχει καταβόθρας ἡ Όρεστειας εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Καστορίας ἡ Κάρλα εἰς τὴν Θεσσαλικὴν πεδιάδα· ἡ Βολβή εἰς τὴν βορειον ὑπώρειαν τῶν ὄρέων τῆς Χαλκιδικῆς, καὶ ἡ τῆς Πλάθας ἐντὸς τῆς Σκιδρού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΚΛΙΜΑ ΤΗΣ ΛΟΙΠΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ

1). Τὸ κλίμα τῆς Εὐλατονικῆς χερσονήσου εἶναι διάφορον· καὶ ἄλλο μὲν εἶναι τὸ κλίμα τῶν νοτίων μερῶν αὐτῆς, ἄλλο τῶν μέσων, καὶ ἄλλο τῶν βορείων, δηλ. θερμότερον εἰς τὰ πρώτα, ψυχρότερον εἰς τὰ δεύτερα, καὶ ἀναλόγως πολὺ ψυχρότερον εἰς τὰ τελευταῖα.

2). Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἄλλ., εἶναι τὸ κλίμα τῶν γαμπλῶν πεδιάδων λ. χ. τῆς Μεσσηνιακῆς, τῆς Θεσσαλικῆς, τῆς Θρακικῆς, κτλ. ἄλλο τῶν οὐρανῶν πεδιάδων, ὡς τῆς Δεσμαδικῆς, τῆς τῶν Ιωαννίνων, τῆς Πιειαρίας ..τλ., καὶ ἄλλο τὸ τῶν κορυφῶν τῶν ὄρέων.

3). "Ωστε ἡ Ἑλληνικὴ χερσόνησος διαιρεῖται ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν εἰς δύο κλίματικὰς ζώνας, δηλ. εἰς τὴν ζώνην τοῦ θερμοῦ κλίματος, καὶ εἰς τὴν τοῦ εὐκρασοῦς, αἵτινες χωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων διὰ τοῦ Αἴμου, τῆς Κουβέρακας, τοῦ Σκάρδου, καὶ τῶν Μυρδιτικῶν ὁρέων. Καὶ τὸ μὲν πρὸς νότον τῶν ὁρέων αὐτῶν μέρος ἀνήκει εἰς τὴν ζώνην τοῦ θερμοῦ κλίματος· τὸ δὲ πρὸς βορρᾶν εἰς τὴν τοῦ εὐκρασοῦς.

4). "Π μὲν νότιος ζώνη ἔχει κατὰ τὸ ὄψος τῶν διαφόρων μερῶν της τρία διαφορετικὰ κλίματα τὸ θερμὸν, τὸ εὐκρατὲς καὶ τὸ φυγρόν.

5). Τὸ θερμὸν κλίμα ἐπικρατεῖ εἰς τὰς νήσους τὰ παράλια, τὰς χαμηλὰς πεδιάδας, ὡς τὴν Θεσσαλικὴν, τὴν Ἀμβρακικὴν, τὴν τοῦ Αὐλῶνος, τὴν Μακεδονικὴν, τὴν τῶν Σερρῶν, τὴν Θρακικὴν κτλ. Εἰς τὰ μέρη ταῦτα τὸ καλοκαιρίον εἶναι θερμότατον καὶ ξηρὸν αἱ βροχαὶ ἀρχίζουν ἀπὸ τὸν Σεπτέμβριον καὶ διαρκοῦν ἔως τὸν Ἀπρίλιον, καὶ ἡ χιῶν εἶναι σπανία. Παραστάται αὐτοῦ τοῦ κλίματος εἶναι ἡ πορτοκαλλέας καὶ τὰ συγγενῆ δένδρα, ἡ ἐλατα, ἡ συκη κτλ. "Ενεκα δὲ τῆς βορειοτέρας ἡ νοτιωτέρας θέσεως προέρχονται εἰς τὰς χώρας ταύτας μικραὶ τινὲς τροποποιίσεις τοῦ κλίματος(1).

6). Τὸ εὐκρατὲς κλίμα ὑπάρχει εἰς τὰς δυτικοτέρας πεδιάδας καὶ εἰς τὰ πλάγια τῶν ὁρέων. ὅπου ἡ θερμότης τοῦ καλοκαιρίου εἶναι μετριωτέρα, αἱ βροχαὶ ἀρχίζουν πρωιμώτερα καὶ διαρκοῦν περισσότερον, καὶ ἡ χιῶν εἶναι συχνοτέρα. Παραστάτης τοῦ κλίματος τούτου εἶναι ἡ καστανέα.

7). Τὸ φυγρὸν κλίμα περιορίζεται εἰς τὸ ἄνωμέρος τῶν ὑπηλοτέρων ὁρέων, ὅπου ἡ θερμότης τοῦ καλοκαιρίου εἶναι μικρὰ πίπτει χιῶν καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα καὶ διαρκεῖ ἔως τὸν Ιούνιον καὶ τὸν Ιούλιον. "Π βλάστησις τῆς ἐλάτης παριστᾷ τὸ κλίμα τοῦτο.

8). Εἰς δὲ τὴν βόρειον ζώνην διακρίνονται δύο μόνον

(1). Οδιδάσκαλος πρέπει ἐνταῦθα νὰ συμπεριλάβῃ καὶ τὰ περὶ τοῦ κλίματος τῆς Ἑλλάδος, τὴν ὥποιαν πρέπει νὰ συγχωνεύσῃ εἰς τὴν νότιον κλίματικὴν ζώνην τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου,

κλίμαται, τὸ εὔκρατὲς καὶ τὸ ψυχρόν. Ὅπάρχουν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ζώνην μέρη τινὰ, τὰ δοποῖα ἔχουν θερμὸν κλίμα, ὡς ἐπαρχία τοῦ ἀδριατικοῦ πελάγους, καὶ ἡ Ναρωνικὴ πεδιάς.

9). Τὸ εὔκρατὲς κλίμα ἐπικρατεῖ εἰς τὰς χαμηλὰς πεδιάδας, ὡς τὴν Δακικὴν, τὴν Μαργικὴν, τὴν Σερβικὴν, καὶ εἰς τὰς χαμηλὰς λοφώδεις χώρας. Εἰς τὰ μέρη ταῦτα βρέχει καὶ τὸ καλοκαρίον, καὶ ἡ χιῶν ἀρχίζουσα ἀπὸ τὸν Νοέμβριον διαρκεῖ ἕως τὸν Μάρτιον. Ἐν τοσούτῳ ἔνεκα τῆς κοιλότητος αὐτῶν τῶν τόπων ἡ θερμότης τοῦ καλοκαιρίου εἶναι ἀρκετὰ μεγάλη· μετριάζεται δρυς πολὺ ἀπὸ τοὺς βορειοκατολικοὺς ἀνέμους, διὰ τῶν δοπίων αὐξάνει καὶ τὸ ψύχος τοῦ χειμῶνος.

10). Τὸ ψυχρὸν κλίμα εἶναι ἴδιον τῶν ὑψηλῶν πεδιάδων καὶ τῶν δρέων, ὅπου ἐπτὰ ὄλοκλήρους μῆνας τοῦ ἔτους διαρκεῖ ὁ χειμῶν, καὶ ἡ χιῶν διχρένει εἰς τὰ ὅρη μέχρι τοῦ Ιουλίου, καὶ εἰς τὰς φάραγγας τῶν ὑψηλούσσερων βουνῶν δι? ὅλου τοῦ ἔτους.

11). Τὸ κλίμα τῆς χερσονήσου τριπολογοῦν ἐν γένει οἱ βαρειοσανατολικοί ἀνεμοί, οἱ ὅποιοι πνέοντες μετριάζουν τὴν θερμότητα τοῦ καλοκαιρίου, καὶ αὐξάνουν τὸ ψύχος τοῦ χειμῶνος. Μόνονει, τὰ νοτιοδυτικὰ μέρη τῆς χερσονήσου δὲν εἶναι ἐπαισθητοὶ αὐτοῖς ἀνεμοῖ, ἔνεκα τῆς διευθύνσεως τῶν δρέων τοῦ δυτικοῦ συστήματος ἀπὸ τὸ βορειοδυτικόν πρὸς τὸ νοτιοσανατολικόν.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΛΟΙΠΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ.

1). «Η Ἑλληνικὴ χερσόνησος δὲν ἀνήκει εἰς μίαν καὶ μόνην πολιτείαν, ἀλλὰ διαιρεῖται εἰς διάφορα κράτη. Εἶναι δὲ ταῦτα ἡ Ἑλλὰς, ἡ Τουρκία, καὶ ἡ Σαλματία, ἃτις δὲν σχηματίζει αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἀνεξάρτητον πλιτείαν, ἀλλ' εἶναι ἐπαρχία ἀλλού κράτους (τῆς Αύστριας).

2). «Η Ἑλλὰς κατέχει τὸ πρὸς νότον μέρος τῆς χερσονήσου,

τὸ δποῖον χωρίζεται διὰ γραμμῆς ἀγομένης ἀπὸ τὸν Ἀμβρα-
κικὸν πρὸς τὸν Παγασητικὸν κόλπον 1).

3). Ἡ Δαλματία κατέχει στενὴν παράλιον ταῖνίαν, ἥτις
φθάνει ἀπὸ τὸν Φλανατικὸν κόλπον ἕως τὴν Λαβεάτιδα σχε-
δὸν λίμνην, καὶ τὰς δμωνύμους νήσους.

4). Τὸ λοιπὸν μέρος τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου ἀνήκει εἰς
τὴν Τουρκίαν, ἥτις ὑποδιαιρεῖται πολιτικῶς εἰς τὴν Ρουμα-
νίαν, τὴν Σερβίαν, τὸ Μαυροβούνιον. καὶ τὴν ἴδιας
Τουρκίαν.

5). Ἡ Ρουμανία συνιστάται ἀπὸ τὴν Βλαχίαν καὶ
Μολδαύτην, κατέχει τὴν χώραν πρὸς βορρᾶν τοῦ κάτω δρόμου
τοῦ "Ιστρου περὶ λαμβάνει τὰς Τρασυλβανικὰς" Ἀλπεις καὶ φθά-
νει πρὸς ἀνατολὰς ἕως τὸν Προύτον. Κατὰ δὲ τὸ 1856 περιέ-
λαβε καὶ μικρὸν μέρος ἐκ τῆς Βασσαραβίας τῆς Ρωσίας.

6). Ἡ Σερβία κεῖται ὡς ἔγγιστα μεταξὺ Δρίνα καὶ Τε-
μάχου, ἐκτεινομένη πρὸς μὲν βορρᾶν ἕως τὸν Σαῦνον καὶ τὸν
Δούναβειν, πρὸς δὲ νότον ἕως τὴν πεδιάδα τοῦ Νεοπαζαρίου,
τὸ Καπαύνικον καὶ τὸν Τοπλίτσαν, διστις εἶναι ἐξ ἀριστερῶν
παραποτάμιον τοῦ Βουλγαρικοῦ Μοράδου.

7). Τὸ Μαυροβούνιον περὶ λαμβάνει τὴν μικρὰν χώραν
ἀπὸ τὴν σειρὰν τοῦ Κόμμυος μέχρι τῆς θαλάσσης, τὴν ὅποιαν
διικρέει ὁ Μπογιάνας.

8). Τὸ δὲ ὑπολειπόμενον μέρος τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου
ἀνήκει εἰς τὴν ἴδιας Τουρκίαν.

9). Τὰ μεγάθη τῶν πολιτειῶν αὐτῶν εἶναι διάφορα. Καὶ τὸ
μὲν Μαυροβούνιον εἶναι ἵσον σχεδὸν μὲ τὴν Εύβοιαν, τὸ 1/12
τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Δαλματία εἶναι ἵση μὲ τὸ 1/8, αὐτῆς. Ἡ Σερ-
βία εἶναι μικροτέρα κατὰ τὸ 1/8, καὶ ἡ Ρουμανία μεγαλειτέρα
κατὰ δύο φορὰς καὶ καὶ ἐν τρίτον ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Τέλος ἡ
ἴδιας Τουρκία εἶναι ἐπτὰ φεράς μεγαλειτέρα τῆς Ἑλλάδος.

1). Οδιδάσκαλος πρέπει ἐνταῦθα δγι μόνοννὰ ἐπαναλάβῃ ἐν
συνόψει τὸ δεύτερον τμῆμα, ἀλλὰ πρέπει πρὸς τούτοις διδά-
σκων τὰ περὶ τῶν λοιπῶν πολιτειῶν τῆς χερσονήσου γὰ τὰ
συγκρίνη πρὸς τὰ τῆς Ἑλλάδος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΟΙΔΗΣ
ΕΛΛΗΝ. ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ, ΚΑΙΤΟΠΟΙ ΑΥΤΗΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΟΙ.

1). 'Η ιδίως Τουρκία, κατέχουσα 6300 γεωγρ. μίλ. διαιρεῖται εἰς 6 νομοὺς (Βιλαετία), οἵτινες ὑποδιαιροῦνται εἰς; 32 ἐπαρχίας (Σαντσάκια). οὗτοι δ' εἶναι ὁ Ἀδριανούπολεως, ὁ Δανουβίου, ὁ Βοσνίας, ὁ Σκόδρας, ὁ Ἡπείρου καὶ Θεσσαλίας, καὶ ὁ Θεσσαλονίκης. Θέσεις καὶ φυσικαὶ ἐδιέτητες τῶν νομῶν.

2). 'Ο νομὸς Ἀδριανούπολεως (ἀρχαῖς Θράκης), ὑποδιαιρούμενος εἰς 5 ἐπαρχ. (Φιλιππ., Καλλίπ., 'Ραιδεστοῦ καὶ Σελίμνου); περιέχει τὴν ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ /5 1,200,000 κατ. N.) πρωτεύουσαν τοῦ ὅλου κράτους, κατέχουσαν τὸ ἐπὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς παραλίας τρίγωνον διάστημα, χωρίζόμενον διὰ τοῦ Κερατίου Κόλπου, τὸ Βυζάντιον, τὴν ἀπέναντι τούτου γωνίαν τῆς αὐτῆς παραλίας καὶ τὸ ὑπὲρταύτην ὄψιμα, τὸν Γαλατᾶν καὶ τὸ Σταυροθρόνιον, τὰ κατὰ μῆκος τοῦ Κερατίου κόλπου καὶ τοῦ Βοσπόρου χωρία. ὡς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς Ασιατικῆς παραλίας εἴχοι καὶ τέσσερα προάστεια μετὰ τῶν νήσων. Προσέτι δὲ τὰς ἔξης πόλεις τὴν ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΝ (150,000 κατ.) καὶ τὰ Σαραντακκλήσια' τὴν ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΙΝ (50,000 κατ.), τὴν ΚΑΛΛΙΠΟΛΙΝ 60,000 κατ.), τὴν Αἶνον, τὴν 'Ραιδεστὸν καὶ τὴν Σηλυμέριαν· τὸν Πύργον.

3). 'Ο νομὸς Δανουβίου, περιέχων τοὺς ἀρχαιοτέρους νομοὺς τῆς Σηλιγστρίας, Βιδεινίου καὶ Νύσσης, διαιρεῖται εἰς 7 ἐπαρχ. (τῆς Δούλτσης, Βιδειν. Σοφ. Τυρνόβου, Νύσσης, Βάρνης) καὶ ἔχει τὸ Ρουτσούκιον (30,000 κατ.) (Φ) πρωτεύουσαν, τὴν ΣΙΟΥΓΜΑΛΑV, τὴν Συληστρίαν (Φ). τὴν Δούλτσαν· τὸν Σουλινᾶ καὶ τὴν Κωνστάντσαν· τὸ Βιδεινίον· τὴν ΣΟΦΙΑΝ, τὴν ΝΥΣΣΑΝ, τὴν Βουλγαρικὴν Τίρναβον καὶ τὴν Βάρναν.

4). 'Ο νομὸς Βοσνίας περιλαμβάνων τὴν Βοσνίαν, τὴν Τουρκ. Κροατίαν καὶ τὴν Ἐρζεγοβίνην εἶναι; ὁ μέγιστος τῶν νομῶν τῆς

Τουρκίας καὶ διαιρεῖται εἰς 7 ἑπαρχ. (Νοθιπαζάρου, Παναλούκας, Σθορνικίου, Πιχκέ, Ἐργεφ. καὶ Τραυνίκου). ἔχει δὲ ἑπτά σήμους πόλεις τὸ ΣΕΡΑΓΕΡΙΟΝ (55,000 κ.), πρωτεύουσαν τοῦ νομοῦ, τὴν Φούτσαν, τὸ Τραύνικον, τὴν Παναλούκαν καὶ τὸ Νόθιον.

5). 'Ο νομὸς Σκόδρας περιέχων τὴν Ἀλβανίαν, διαιρεῖται εἰς 3 ἑπαρχ. (τῆς Πρεζέρνης καὶ Δερβῶν) καὶ ἔχει πρωτεύουσαν τὸ Σκούταρι (23,000 κ.) καὶ πόλεις τὴν Σκόδραν, τὴν Ἀχρίδα καὶ τὸ Δυρράχιον.

6). 'Ο νομὸς Ἡπείρου καὶ Θεσσαλίας περιέχων τὴν Ἡπείρου, μέρος τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Ἀλβανίας ὑποδιαιρεῖται εἰς 6 ἑπαρχ. (Ἀργυροκάστρου, Βερατίου, Πρεζέζης καὶ Ἀρτης καὶ Θεσσαλίας) ἔχει πρωτεύουσαν τὰ Ιωάννινα, 25,000 κ.) καὶ πόλεις τὸ Σουλίον, τὸ Ζαγόρι, τὸ Τσιμούσιον, τὸ Μέτσοβον, τὸ Ἀργυρόκαστρον καὶ τὸ Δέλβινον· τὸν Αὐλώνα, τὴν Ἀρταν καὶ τὴν Πάργαν· τὴν Λάρισσα, τὸν Βῶλον καὶ τὰ Τρίκαλα.

7). 'Ο νομὸς Θεσσαλονίκης παραλαβὼν τὴν Μακεδονίαν καὶ μέρος τῆς Θεσσαλίας ὑποδιαιρεῖται εἰς 5 ἑπαρχ. (τῶν Βιτωλίων, Σερρῶν, Δράμας καὶ Σκόπιας) ἔχει πρωτεύουσαν τὴν ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ (70,000 κ.) καὶ πόλεις τὴν Κασσανδρείαν τὰ Βιτώλια, τὴν Καστορίαν τὰς Σέρρας.

8). Αἱ δὲ ὑποτελεῖς εἰς τὴν Τουρκίαν χώραι κατέχουσαι 3,500 γεωγρ. μίλ. εἶναι αἱ ἔξης.

α). Τὸ Μαυροβούνιον, ἡ μικροτέρα τούτων (80 γεωγρ. μίλ.), διαιρεῖται εἰς 4 νομοὺς (Ναχίας), εἰς τοὺς δποίους εἶναι διανεμημέναι αἱ διάφοροι φάτραι τῶν Μαυροβουνιωτῶν καὶ ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Κεττένην.

β'). 'Η Σερβία ἔχουσα 790 γεωγρ. μίλ. μέγεθος διαιρεῖται εἰς 17 νομοὺς (Ναχίθες) καὶ οὗτοι εἰς 64 ἑπαρχ. Ταῦτης πρωτεύουσα εἶναι τὸ Βελιγράδιον (Φ'), ἐπὶ τῶν ποταμῶν Δουναβίου καὶ Σάνου, πόλεις δὲ ἡ Σερμενδρία, ἡ Σάπτσα, ἡ Ούσιτσα, ἡ νέα Ὁρσοβα, ἡ Κραγουγέθτσα, ἡ Γιαγοδίνα καὶ τὸ Νεγοτίνιον.

γ'). 'Η Ρουμανία, κατέχουσα 2584 (Βλαχ. 1330 καὶ Μολδ. 1256), σχεδὸν γ. μίλ., διαιρεῖται εἰς 33 νομοὺς, (εἴς

ῶν 20 ἀνάκουσιν εἰς τὴν Βλαχίαν) καὶ οὗτοι εἰς περισσοτέρας διοικήσεις (94 εἰς τὴν Βλαχίαν) καὶ 64 εἰς τὴν Μολδαυίαν). Ἐκτὸς τούτου διαιρεῖται προσέτι ἡ Βλαχία εἰς μεγάλην καὶ μικρὰν Βλαχίαν· καὶ ἡ μὲν πρώτη κεῖται πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ὀλτίος, ἡ δὲ δευτέρα πρὸς δυσμάς. Πρωτεύουσα εἶναι τὸ ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΝ (200,000 $\kappa.$) καὶ πόλεις ἔξιαι λόγου πὸ Φοξάνιον, ἡ Κραϊόθα, ἡ ιπραΐλα καὶ τὸ Γιούγεβον ἐπὶ τῆς Βλαχίας τὸ ΙΑΣΙΟΝ (70,000 $\kappa.$), τὸ ΓΑΛΑΖΙΟΝ καὶ τὸ Βαρλάτιον ἐπὶ τῆς Μολδαυίας.

9). Ἡ ὑποτελὴς τέλος εἰς τὴν Αὐστρίαν χώρα εἶναι ἡ Δαλματία μὲ 230 γεωγρ. μίλ. μέγεθος καὶ πόλεις τὴν Ζάραν, τὸ Σπάλατρον, τὴν Ραγούσαν καὶ τὸ Κάτταρον.

ΚΕΦΑΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ ΧΩΡΩΝ.

1). Ἐκτὸς τῆς σημερινῆς ταύτης διοικητικῆς διαιρέσεως τῆς Τουρκίας, ὑπάρχει καὶ μία ἄλλη ιστορική, ἥτις εἶναι συνηθεστέρα ἀπὸ τὴν ἡρθεῖσαν καὶ εἶναι πραγματικῶς ἐν χρήσει, ἀν καὶ ὅχι καθ' ὅλην τὴν ἐκτασιν. Κατὰ τὴν διαιρέσιν ταύτην μερίζεται ἡ Τουρκία εἰς τὰς ἑφέντης χώρας, τὴν Θεσσαλίαν, τὴν Ἡπειρού, τὴν Μακεδονίαν, τὴν Ἀλβανίαν, τὴν Θράκην, τὴν Βουλγαρίαν τὴν Βλαχίαν καὶ Μολδαυίαν, τὴν Σερβίαν, τὴν Βοσνίαν, τὴν Ἐρζεγοβίνην, καὶ τὸ Μαυροβούνιον.

2). Θεσσαλία ὀνομάζεται ἡ μεταξὺ τῆς Πίνδου, τῆς Ὀθρυος, τῆς Ολυμπικῆς σειρᾶς, καὶ τῶν Καμβουνίων χώρα. Ἡ πειρος δὲ ἡ πρὸς δυσμάς τῆς Πίνδου ἀπὸ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου ἔως τὸν Ἀῶν ἐκτεινομένη χώρα. Οὕτω δὲ ὀνομάζοντο καὶ εἰς τὸ ἀρχαῖον.

3). Μακεδονία λέγεται ἡ χώρα, ἥτις φθάνει ἀπὸ τῆς κεντρικῆς σειρᾶς ἕως τὴν Ροδόπην, καὶ ἀπὸ τῶν Καμβουνίων ὅρέων ἕως τὴν Κουβέρσκην ἀποτελεῖται δὲ ἀπὸ μέρη τοῦ νομοῦ τῆς Θεσσαλονίκης τῶν Βιταλίων, καὶ τῆς Σκοπίας.

4). Ἡ Θράκη εἶναι ὁ σημερινὸς νομὸς τῆς Ἀδριανούπολεως-δήλη ἡ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Στρυμόνος καὶ πρὸς γότου τοῦ Αἴ,

μου χώραι ἡ δὲ Βουλγαρία, μεταξὺ τοῦ Αἴμου καὶ τοῦ "Ιστροῦ
χειμένη, ἀπετέλει τὴν κάτω Μοισίαν, ἐνῷ ἡ Σερβία μετὰ
τῶν θορείων μερῶν τοῦ νομοῦ τῆς Σλοπίας καὶ τοῦ δυτικοῦ
μέρους τοῦ νυμοῦ τῆς Νόσσης ἐσχημάτιζε τὴν ἄνω Μοισίαν.
Πέραν δὲ τοῦ Δουνάθεως ἡ σημερινή Βλαχία καὶ Μολδαύα
ἀπετέλειν μέρος ἦν τῆς Ἀρχαίας Δακίας.

5). "Η Ἀλβανία, ἥτοι ἡ γῆρα πρὸς δυσμάς τοῦ μέλανος καὶ
λευκοῦ Δρίλωνος, τὸ Μαυροβούνιον, ἡ Βοσνία, ἡ Ἐρζεγοβίνη καὶ
ἡ Δαλματία, ἡ ἐν γένει τὸ θορειοδυτικὸν μέρος τῆς Τουρκίας
πρὸς νότον τοῦ Σαύου, καὶ δυτικάς τοῦ Δρίνα καὶ τοῦ λευκοῦ
καὶ μέλανος Δρίλωνος, συναποτελουνται τὸ ἀρχαῖον τὴν Ἰλλυρίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΟΥΤΩΝ ΚΑΤΑ ΓΛΩΣΣΑΣ.

1). Οἱ κάτοικοι τῆς "Βλληνικῆς χερσονήσου ἐνγένει διαιροῦνται κατὰ γλώσσας εἰς "Βλληνας Ἀλβανοὺς, Σλάβους,
Βλαχωμολδαύους, Μικροβλάχους, Τούρκους, Ἀρμενίους,
Ἐβραίους καὶ Ἀθιγγάνους. Οἱ δέ σλάβοι διαιροῦνται εἰς Βουλγάρους καὶ Σέρβους, καὶ οἱ τελευταῖοι πάλιν
ὑποδιαιροῦνται εἰς ἴδιας Σέρβους, Βοσνίους, Κροάτας,
Δαλμάτας, Ἐρζεγοβινίους καὶ Μαυροβουνιώτας.

2). Οἱ "Βλληνες, ἔκτος τῆς σημερινῆς ἐλευθέρας "Ελλάδος,
ἀποτελοῦν τὸ πλεῖστον τοῦ πληθυσμοῦ τῆς "Ελλην. χερσονήσου
ἐν γένει καὶ κατοικοῦν ἀποκλειστικῶς σχεδὸν τα παράλια
τοῦ Εὔξείνου πρὸς νότον τοῦ Αἴμου, τὰ θόρεια παράλια τῆς
Προποντίδος καὶ τοῦ Αίγαλου καὶ τὴν Χαλκιδικὴν χερσόνησον.
Μεμιγμένοι δὲ μετὰ μὲν Βουλγάρων καὶ Τούρκων κατέχουν
τὴν Θρακικὴν πεδιάδα, τὴν Φιλιππούπολεως, τὴν "Ροδόπην,
τὴν πεδιάδα τῶν Σερρῶν, τῆς Θεσσαλονίκης, καὶ εἰς
ικανὸν ἀριθμὸν τὸ παρὰ τὸν "Αλιάχμονα μέρος τῆς Μακεδονίας·
μετὰ δὲ Μικροβλάχων καὶ οὐλίγων Τούρκων τὴν Θεσσαλίαν
καὶ τέλος μετ' Ἀλβανῶν τὴν "Ηπειρον, ἀπὸ τοῦ "Αρθρακικοῦ
κόλπου μέχρι τῆς Κούτσος καὶ τοῦ Πρεμιτίου.

3). Οἱ Μικροβίλαχοι συγγενῆς φύλη τῶν Βλαχομολδαύου, κατοικοῦν τὴν Πίνδον, ἔξαπλούμενοι καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρει αὐτῆς μέχρι τῶν Ἰωαννίνων καὶ τῆς πεδιάδος τοῦ Αὐλαῖνος καὶ μέχρι τῆς Θεσσαλικῆς πεδιάδος. Ἑπίσης δὲ οὐθάνουν πρὸς βορρᾶν μέχρι τῆς Καστορίας καὶ πρὸς νότον μέχρι τοῦ Τυμφροντοῦ τῆς Οίτης, τοῦ Παρνασσοῦ κτλ. Ουμιλοῦν δὲ οἱ Μικροβίλαχοι ιδιαιτέραν γλώσσαν, τὴν Βλαχικήν, γνωρίζουν δῆμος ὅλοι σχεδὸν καὶ τὴν Ἑλληνικήν.

4). Οἱ Ἀλβανοὶ, ἡ ὡς αὐτοὶ ὀνομάζονται Σκιπετάροι (κάτοικοι τῶν [Βράχων]), κατοικοῦν πρὸς δυσμάς τοῦ μέλανος καὶ τοῦ λευκοῦ Δρίλωνος ἀπὸ τὴν Ἀκροκεραυνίαν μέχρι τῆς Λαζεάτιδος λίμνης, καὶ βορειότερον μέχρι τοῦ Κόρμυιος, τοῦ Σκόδρου, καὶ τοῦ ἄνω Ἰζαρος, ἕστις χύνεται ἐκ δεξιῶν εἰς τὸν Σερβικὸν Μόραθον εἰς ταῦτα τὰ μέρη συμμιγνύονται μὲταὶ τοὺς Μαυροβουνιώτας καὶ τοὺς Βοσνίους. Εἰσχωροῦν δὲ καὶ πρὸς τὸ βορειοανατολικὸν ἔως τὸν ἄνω δρόμον τοῦ Βουλγαρικοῦ Μοράθου, ὅπου ὀνομαζόμενοι Ἀρναοῦτοι, κατέχουν τὸ πλείστον μέρος τῆς ἄνω Μοισίας, καὶ συνενοῦνται μετὰ τῶν Σέρβων. Πρὸς νότον δὲ τῆς Δυχνίτιδος λίμνης εἶναι μεμιγμένοι μετὰ τῶν Μικροβίλαχων, καὶ νοτιώτερον εἰς τὴν Ἡπειρον, ὡς καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τῶν Ἑλλήνων. Διαιροῦνται δὲ εἰς δύο φυλὰς κυρίως εἰς τοὺς πρὸς βορρᾶν κατοικοῦντας Γέγιδας, καὶ εἰς τοὺς πρὸς νότον Τσάκιδας. Γλώσσα τῶν Ἀλβανῶν εἶναι ἡ Ἀλβανική. Οἱ δὲ μετὰ τῶν Ἑλλήνων συγκατοικοῦντες δημολοῦν καὶ τὴν Ἑλληνικήν.

5). Ἐκ τῶν Σλάβων, οἱ μὲν Βούλγαροι ἔχοντες Ταταρικήν καταγγωγὴν, ἀλλ᾽ ἔξολανισθέντες ὑπὸ τῶν Σέρβων, κατέχουν κατ᾽ ἔξοχὴν τὴν πρὸς βορρᾶν τοῦ Αἴγου χώραν (Βυστρίαν), ἐκτεινομένην μέχρι τοῦ Δουνάβεως, καὶ πρὸς δυσμάς μέχρι τοῦ Τιμάρου. Πρὸς δὲ τούτοις ἔξαπλοῦνται εἰς τὸ πλείστον μέρος τῆς ἄνω Μοισίας καὶ ἀποτελοῦν ἴκανὸν ἀριθμὸν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Μακεδονίας, ἔξαιρουμένων τῶν παραλίων καὶ τῶν νοτιοδυτικῶν μερῶν αὐτῆς παρὰ τὸν Ἀλιάκμονα, ὅπου οἱ κάτοικοι εἰναι ἀποκλειστικῶς Ἑλληνες. Εὑρίσκονται δὲ καὶ εἰς τὴν Θρά-

κην ἐσπαρμένοι εἰς χώρια. Πρὸς τὸ βορειοκατολικὸν τῆς Βουλγαρίας εἰς τὴν στενὴν ταυνίαν μεταξὺ Ἰστρου καὶ Εὔζείνου κατοικεῖ Ταταρική τις φυλὴ ὀλιγάριθμος,

6). Οἱ δὲ Σέρβοι κατοικοῦν τὸ βορειοδυτικὸν μέρος τῆς Ἐλληνικῆς χερσονήσου πέραν τῆς Ααβεάτιδος, τοῦ Σκόρδου, τοῦ Κοπαυνίκου καὶ τοῦ τιμάχου, συσμιγόμενοι εἰς τὰ δρια ταῦτα μετὰ τῶν Ἀλβανῶν, τῶν Βουλγάρων, καὶ παρὰ τὸν Ἰστρον μετὰ τῶν Βλάχων. Ἀλλως δὲ οἱ Σέρβοι εἶναι πολὺ ὀλίγον μεμιγμένοι μετὰ τῶν λοιπῶν φυλῶν, καὶ ἐντὸς τῆς χώρας αὐτῶν ἔρισκον. ταὶ ὀλίγοι τινὲς Τούρκοι, Ἐλληνες, Εβραῖοι καὶ Μικροβλάχοι, οἵτινες εἶναι ἐσπαρμένοι χάριν ἐμπορίου εἰς τὰς πόλεις. Αἰδιάφοροι φυλαὶ τῶν Σέρβων κατοικοῦν εἰς τὰς δυμανύμους χώρας. "Ολοι δὲ οἱ Σλάβοι τῆς Ἐλληνικῆς χερσονήσου δμιλοῦν μίαν καὶ τὴν αὐτὴν γλώσσαν, μέ τινας δύμας διαφοράς.

7). Οἱ Βλαχομολδαῖοι διαμένουν εἰς τὴν χώραν πρὸς νότον καὶ ἀνατολὰς τῶν Τρανσυλβανικῶν Ἀλπεων, ἐκτεινόμενοι ἕως τὸν Ἰστρον καὶ τὸν Πραύτον. Ἐξπλούνται δὲ καὶ πρὸς δυστριάς καὶ βορᾶ, ὅπου συμμιγγύνονται μὲ ἄλλα ἔθνη. Ἡ γλώσσα αὐτῶν ἡ Βλαχικὴ καὶ ἡ Μολδαϊκὴ ἔχει πολλὴν δμοιότητα μὲ τὴν τῶν Μικροβλάχων.

8). Οἱ Τούρκοι εἶναι διεσπαρμένοι εἰς δῆλην τὴν Τουρκίαν διμέγιστος δύμας ἀριθμὸς αὐτῶν εὑρίσκεται εἰς τὴν Θρακικὴν πεδιάδα καὶ τὴν τῆς Φιλιππουπόλεως, καὶ ἀρκετός εἰς τὴν ἀνατολικὴν Βουλγαρίαν. Πρὸς δὲ τούτοις ὑπάρχουν μερικά χωρία εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ Θεσσαλίαν, κατοικούμενα κατ' ἔζοχὴν ἀπὸ Τούρκους.

9.) Οἱ Ἀθίγγανοι (Τσίγγανοι), ὀνομαζόμενοι κοινῶς Γύφτοι, κατοικοῦν τὰ πλεῖστα τὴν Βλαχομολδαΐτικην, καὶ τὴν Θράκην. Καὶ ἄλλοι μὲν αὐτῶν ζοῦν πλανητικὸν βίον ἄλλοι δὲ ἀποκατεστάθησαν εἰς μονίμους οἰκήσεις. — Οἱ Εβραῖοι κατοικοῦν εἰς τὰς μεγάλας μόνον πόλεις, ὡς τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὴν Καζαλίπολιν, τὴν Θεσσαλονίκην, τὰ Βιτώλια, τὴν Λάρισσαν, τὰ Ιωάννινα, τὸ Σεράγιεβον, τὸ Βελιγράδιον, τὸ Βιδενίον, τὸ Βουκουρέστιον κτλ. — Οἱ δὲ Ἀρμένιοι εἴναι περιωρισμένοι εἰς

τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὴν Ἀγδριανούπολιν, τὴν Φιλιππούπολιν καὶ τὴν Θεσσαλονίκην.

10. Έκτὸς δὲ ὅλων τούτων ὑπάρχει καὶ μικρὸς ἀριθμὸς Φράγκων (δηλ. Ἰταλῶν, Γερμανῶν, Γάλλων κτλ.) ἢ κατοίκων ἐκ τῆς λοιπῆς Εὐρώπης, οἱ ὅποιοι εἶναι διεσπαρμένοι εἰς τὰ παράλια τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, τὴν Βλαχίαν, καί τινας τῶν μεγάλων πόλεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΟΙΠΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ, ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗ ΗΥΤΟΥ ΚΑΤΑ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΦΤΛΑΣ

1). Ο πληθυσμὸς τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστὸς, καθότι εἰς τὰς διαφόρους πολιτείας αὐτῆς δὲν ὑπάρχει τακτικὴ ἀπογραφὴ τῶν κατοίκων. Συμποστύται δὲ, ὡς εἰκάζεται εἰκόνας διαφόρων ἔκτιμησεων, εἰς 19 σχεδ. ἑκατ. κατοίκους.

2).	Ἐκ τούτων κατοικοῦν εἰς τὴν Ἑλλάδα	1,458,000	1,500,000
Δαλματίαν		450,000	500,000
Ρευμανίαν { Βλαχίαν .. 2,800,000	5		5,000,000
{ Μολδαβίαν 1,800,000	4,600,000		
Σερβίαν	2,300,000		1,500,000
Μαυροβούνιον	100,000		150,000
Τουρκίαν	41,000,000	17,000,000	//

Τὸ δόλον σχεδὸν 49,000,000 20,000,000
αριθμοῦ.

3). Η μὲν Σλαβικὴ φυλὴ τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου ἀποτελεῖ τὸ τρίτον σχεδὸν τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς ἢ δὲ Ἑλληνικὴ πόλετα τέταρτον, καὶ, συμπεριλαμβάνουσα τοὺς ἔξελληνισθέντας ἐκ τῶν Ἀλβανῶν καὶ Μικρού Βλάχων, εἶναι μεγαλειτέρα ἀπὸ τὴν Σλαβικήν. Τῶν Βλάχων δὲ πληθυσμὸς εἶναι μικρότερος τοῦ τῶν Ἑλλήνων, καὶ αἱ λοιπαὶ φυλαὶ εἶναι ὀλιγάριθμοι. Οἱ Τούρκοι δὲν ἀποτελοῦσι διὰ τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν τὴν ἔθνικότητα τῆς χερσονήσου, ὡς δὲ ἔξης πίνακες ἐμφαίνει.

Βούλγαροι	3,600,000	ψυχ.
Σέρβοι	950,000	"
Βόσνιοι	700,009	"
Ἐρζεγοβίνιοι	300,000	"
Κροάται	200,000	"
Μαυροβούνιῶται	100,000	"
Δαλμάται	350,000	"
		6,200,000

Ελληνες	ἐν Ελλάδι	1,450,000	↳
	ἐν Τουρκίᾳ	3,250,000	» 4,700,000
Βλάχοι	ἰδίως Βλάχοι	2,600,000	»
	Μολδαυοί	1,600,000	» 4,200,000
Μικρόβλαχοι	600,000	»
Αλβανοί	1,500,000	»
Τοῦρκοι , .	900,000	»
Εβραῖοι	300,000	»
Αρμένιοι	200,000	»
Αθίγγανοι	200,000	»
Άλλαι φύλατι	100,000	» 1,700,000
Τὸ δόλον συγεδόν . . .			19,000,000

4). Οι "Ελληνες τῆς Τουρκίας εἶναι διακεχυμένοι εἰς τὰς πλειστας ἐπαρχίας αὐτῆς κατοικουν δὲ ιδίως εἰς τὴν Μακεδονίαν, τὴν Θεσσαλίαν, τὴν "Ηπειρον, καὶ τὴν Θράκην, καὶ κατέχουν ὅλα τὰ παράλια καὶ τὰς Νήσους τῆς Τουρκίας. Ἐκ δὲ τῶν κατοίκων τῆς Δαλματίας περὶ τὰς 65,000 εἶναι Ιταλοί καὶ Μικρόβλαχοι, καὶ 5,000 Εβραῖοι καὶ Αρμένιοι.

5). Ἐκ τῶν διαφόρων πολιτειῶν τῆς "Ελληνικῆς χερσονήσου καλλιτερα κατοικημένα εἶναι ἡ "Ελλάς· μετὰ ταῦτα ἡ Μολδαΐα, ἡ Βλαχία, καὶ εἴτα ἡ ιδίως Τουρκία. Ταύτης δὲ πάλιν καλλιτερα κατοικημένα μέρη, εἶναι τὰ ἀνατολικὰ καὶ τὰ γότια, καὶ ὄλιγώτερον τὰ βορειοδυτικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΗΕΜΠΤΟΝ.

ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΛΟΙΠΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ.

1). Οι πλεῖστοι τῶν κατοίκων τῆς "Ελληνικῆς χερσονήσου πρεσβεύουν τὴν ὁρθόδοξον ἀνατολικὴν θρησκείαν, κατ' ἔξοχὴν δλοι οἱ "Ελληνες, οἱ Βούλγαροι, οἱ Βλάχοι, οἱ Μολδαυοί καὶ οἱ Μικρόβλαχοι.

2). Οι σλάβοι δὲν ἔχουν δλοι μίαν καὶ τὴν αὐτὴν θρησκείαν, ἀλλ' ἀνήκουν εἰς τρεῖς διαφόρους, τὴν ὁρθόδοξον ἀνατολικὴν τὴν καθολικὴν δυτικὴν (τὸν παπισμὸν), καὶ τὴν μωαμεθανικὴν. Καὶ οἱ μὲν ιδίως Σέρβοι καὶ Μαυροβουνιῶται εἶναι ὁρθόδοξοι· οἱ δὲ Βόσνιοι, οἱ "Ερζεγοβίνιοι καὶ οἱ Κροάται κατα-

μέγα μέρος μωαμεθανοί. Περὶ τὸ τρίτον δὲ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν εἶναι χριστιανοί πρετερεύοντες ἀλλοὶ μὲν τὸ δόγμα τῆς ἀνατολικῆς ὁρθοῖο ὁρών, ἄλλοι δὲ τὴν δυτικῆς καθολικῆς θρησκείας. Οἱ δὲ Δαχλυμάται εἶναι πλειστοί συγέδον δυτικοί, καὶ ὅλιγοι αὐτῶν ὁρθόδοξοι.

3). Εἰς τὰς αὐτὰς τρεῖς θρησκείας μεριζούνται καὶ οἱ Ἀλβανοί καὶ οἱ μὲν τὴν βόρειον Ἀλβανίαν (οἱ Γέγιδες), καὶ τὸ δυτικὸν τῆς ἀνω Μακεδονίας (οἱ Ἀρναοῦτοι) κατοικοῦντες εἶναι τὰ πλειστα καθολικοί, καὶ ὅλιγοι ἐξ αὐτῶν ἡ μωαμεθανοὶ ὁρθόδοξοι· οἱ δὲ τῆς νοτίου Ἀλβανίας (οἱ Τσέσκιδες) πρεσβεύοντες κατ' ἔξοχὴν τὸ ἀνατολικὸν δόγμα, ἀν καὶ μεταξὺ αὐτῶν πλεονάζει ὁ μωαμεθανισμός, ἡ μεταξὺ τῶν θρησκείων Ἀλβανῶν.

4). Χριστιανοί κατοικοὶ τῆς Ἐλληνικῆς χερσονήσου εἶναι καὶ οἱ Ἀρμένιοι· ἐκ τῶν δποίων ἀλλοὶ μὲν εἶναι καθολικοὶ δυτικοὶ (ἡνωμένοι), ἄλλοι δὲ πρεσβεύοντες ἄλλο δόγμα.

5). Ἐκτὸς τῶν ἡγεμοντῶν Σέρβων καὶ Ἀλβανῶν ὀπαδοὶ τοῦ μωαμεθανισμοῦ εἶναι οἱ Τούρκοι, καὶ οἱ Ἀθιγγανοί. Τὸν ιουδαιορόδον πρεσβεύονταν οἱ Βέριτοι. Ἐκ δὲ τῶν εἰς τὴν χερσόνησον διαμενόντων Φράγκων οἱ πλειστοί εἶναι δυτικοί, καὶ οἱ λοιποὶ διαμαρτυρόμενοι.

6.) Η κατὰ θρησκείας διανομὴ τῶν κατοίκων τῆς χερσόνησου εἶναι περίπου ἡ ἔξης.

α.) Χριστιανοί:

Ἐλληνες	4,700,000
Βούλγαροι	3,600,000
Σέρβοι	900,000
Σλάβοι:	
Βοσνιοὶ κτλ.	450,000
Μαυροβουνιώται	100,000
Δαχλυμάται	350,000
	5,400,000
Βλάχοι καὶ Μικρόβλαχοι	4,800,000
Ἀλβανοί	700,000
Ἀλλων φυλῶν	100,000
Ἀρμένιοι	100,000
	15,800,000

(Έκ δὲ τῶν χριστιανῶν	
Ορθόδοξοι μὲν	14,300,000
Καθολικοί δὲ	1,450,000
Διαμαρτυρόμενοι	50,000
6.) Μωαρεθανοί	
Τοῦρκοι	900,000
Σέρβοι, Βόσνιοι, Ερζεγ., Κροάται	800,000
Αλβανοί	600,000
Αθίγγρανοι	300,000
γ.) Έβραίοι	2,600,000
γ.) Έβραίοι	300,000
Τὸ σύνολον σχεδὸν	19,000,000

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

ΠΟΡΟΙ ΤΟΥ ΒΙΟΥ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ, ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ ΤΩΝ
ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΛΟΙΠΗΣ ΕΛΛΗΝ. ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ.

1). Τὸ ἔξασιον καὶ ποικίλον κλίμα τῆς Ἑλληνικῆς Χερσονήσου εἰνοεῖ ἀξιολογώτατα τὴν ἄρθρον παραγωγὴν ὅλων τῶν γεωργικῶν προϊόντων, τόσον τῶν θερμῶν καθίστας καὶ τῶν εὐκρατῶν καὶ τῶν ψυχρῶν κλιμάτων. Αλλὰ ἡ παραγμελημένη καὶ μὲν ἀφροντισίαν ἔχασκον μέντην γεωργία καὶ κτηνοτροφία δὲν δύνανται ν' ἔναπτύξωσι τὴν γονιμότητα τοῦ τόπου ἢ δὲ ὀλιγανθρωπία ἀξίνει πολὺ μέρος τῆς χώρας ἀκαλλιέργητον. Μεταξὺ τῶν ἔθνων τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου οἱ μᾶλλον εἰς τὴν γεωργίαν καταγινόμενοι καὶ περισσοτέρουν φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν εἰς τὴν καλλιέργειαν καταβάλλοντες εἰναι οἱ Βούλγαροι καὶ μετ' αὐτοῖς οἱ Ἑλληνες διὰ τοῦτο αἱ χώραι, αἱ κατοικούμεναι ἀπ' αὐτούς εἰναι καλλιτεραὶ καλλιεργημέναι. Οἱ δὲ Σέρβοι, Βοήθουμενοι ἀπὸ τὸ πολύδεγχον τῆς χώρας των, καὶ ἔχοντες πολυάριθμα ποιμνια χοιρίων, κατεγίνονται μᾶλλον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν, διάγοντες ποιμενικὸν βίον πρὸς τὸν ὅπεραν οὐκτὸν ἔζοχὴν ἐπιδιδύμουν καὶ οἱ Ἀλβανοί καὶ οἱ Μικροσλαβοί.

2). Η πρόσδος τῶν τεχνῶν καὶ τῆς βιομηχανίας ἐν γένει, ἥτις εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς πολυανθρωπίας τῆς χώρας, τοῦ πλούτου, τοῦ πολιτισμοῦ τῶν κατοίκων, τῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς ἀ-

μοισαίας πίστεως, δὲν ἥρχισεν ἀκόμη εἰς τὴν Τουρκίαν· διὰ
τούτο, πλὴν τῆς ‘Βλλάδος, ὅπου καταφίνεται πρόοδος, αἱ τέ-
χναι εἶναι ἀμύδρωτοι καὶ βάναυσοι, περιμένουσαι εἰς τὸ μέλ-
λον τὴν τελειοποίησίν των· ὑπάρχουν καί τινες χειροτεγνίαι εἰς
τὰς δυοῖς οἱ κάτοικοι τῆς Τουρκίας ἐπιδίδουν πολὺ καὶ προ-
έχουν, ὡς εἰς τὴν δυλοποίησαν, τῆς δυοῖς ὑπάρχουν (βιομηχα-
νικὰ) καταστήματα εἰς διαφόρους πόλεις, τὴν μαχαιροπόταν
τὴν σαγματοποίησαν, εἰς τὴν ἀπεργασίαν τοῦ χαλκοῦ, τὴν βα-
φὴν τῶν νημάτων εἰς χρωματά τινα, τὴν θυσοδεψίαν καὶ ἄλλα.
Οἱ Τουρκοὶ συνήθως διαμένουσιν ὡς δεσπόται εἰς τὰς πόλεις,
ὅπου ὄλιγοι αὐτῶν μετέρχονται βιομηχανικά τινα ἐπιτηδεύμα-
τα, διάγουν δὲ γεωργικὸν έισιν εἴς τινα χωρίζ τῆς Θράκης
μόνον καὶ τῆς Θεσσαλίας. Διὰ τοὺς λόγους τούτους λοιπόν καὶ
τὰ πλεῖστα βιομηχανικὰ προεῖδονται εἰσάγονται ἀπὸ ἄλλας χώ-
ρας εἰς τὴν Τουρκίαν.

3). ‘Η θέσις τῆς χώρας καὶ τὸ μῆκος τῆς παραλίας τῆς Βον-
θοῦν πολὺ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας, εἰς
τὰ δυοῖς χορηγοῦν ἀφθονον ὅλην τὰ πολυπληθῆ προϊόντα τῆς
χώρας, ἔχαγόμενα ἀκατέργαστα, ὡς τὸ Εαμβάκιον, τὸ μετά
ξιον, καὶ ὁ σιτος τῆς Μακεδονίας, Θεσσαλίας καὶ Θράκης τὸ
ἄλλας, οἱ δημητριακοὶ καρποὶ, καὶ τὸ στέρερ τῆς Βλογίας καὶ
Μολδαυίας· τὸ ρίζάριον, τὸ κικίδιον, τὸ έσαλανίδιον τῶν νοτιο-
δυτικῶν μερῶν· τὰ διάφορα κτήνη τῆς Σερβίας καὶ Βοσνίας· τὰ
δέματα ἀγρίων καὶ ἡμέρων ζώων, τὰ ἔρια, αἱ αἰγάτριχες, ὁ
καπνὸς, τὸ ροδέλαιον τῆς Φιλιππούπολεως, ἡ πίσσα τῆς Βλα-
χίας καὶ τοῦ Αὐλῶνος, ἡ πότασσα, τὰ χρωματισμένα νήματα,
αἱ έδέλλαι, καὶ ἄλλα. Μετέρχονται δὲ τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν
ναυτιλίαν πανταχοῦ μὲν οἱ ‘Ελληνες καὶ οἱ Μικροβλαχοί, οἱ-
τινες προέχουν πολὺ ἀπὸ τὰς λοιπάς φυλὰς κατὰ τοῦτο, διὰ
τὸ ἐπιχειρηματικὸν πνεῦμα τῶν καὶ τὸν ἀνώτερον πολιτισμὸν
τῶν· εἰς δὲ τὰς μεγαλειτέρας πόλεις μετὰ τῶν ὅρθέντων οἱ
‘Αρμένιοι καὶ οἱ ‘Εβραῖοι. ‘Ἐκ τῶν λοιπῶν φυλῶν τῆς ‘Ελληνι-
κῆς χερσονήσου μόνον οἱ Βούλγαροι ἔχουν κλίσιν τινὰ πρὸς τὰ
ἐμπόριον,

Τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας, καὶ ὅδοι, καὶ εἰς τὸ διάδοσιν ποτηρίους οἱ γέρουσι, λείψυντα τὰ πλεῖστα ἱρογλυπτέας κατασκευής, δὲν εἶναι εἰς καλὴν κατάστασιν, ἐπειδὴ δὲν γίνεται ἡ ἀναγνωστική ἐπισκευή. Η δὲ δύσκολία τῆς συγκοινωνίας ἔμποδίζει πολὺ τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπίριον, καὶ τὴν διάδοσιν τοῦ πολιτισμοῦ.

4). Εἰς τὴν Τουρκίαν οὐδεμία ἐγένετο φροντίς ὑπὸ τῆς χωρούπολεως εἰς σύστασιν συγκοινωνίας τὰ δὲ ὑπόργοντα εἴναι συστημένα ἀπὸ κοινότητος, η ἀπὸ ιδιώτας. Πρό τινος ὅμως καὶ τοῦ ἔργου τοῦ κωνσταντινουπόλεως νῦν συσταθείη συγκοινωνία τινα ἀνωτέρα εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ διεκυνεῖται φροντίδας ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως. Εκάστη δέ φύλα τῶν κατοίκων τῆς Ἑλληνικῆς γεροσύνης ἔχει καὶ τὰ συγκοινωνία της. Καὶ τῶν μὲν Τούρκων τὰ συνήθη συγκοινεῖται διὰ στοιχεώδη εἰς τὰ διδάσκεται η ἀνάγνωσις μόνον καὶ η γραφή. Εἰς δὲ τὴν Βολγαρίαν, τὴν Βασινίαν, τὴν Ἐρζερύουτην, τὸ Μαυροβούνιον καὶ τὴν Ἀλβανίαν ὑπάρχει παντελής σχεδὸν ἐλλειψία συγκοινωνίας, ἐντός τινων μεγάλειτέρων πόλεων καὶ τῶν μοναστηρίων. Άλλα καὶ εἰς τὰῦτα τὰ συγκοινωνία δὲν εἰσδύει ἀλλὰ διδάσκονται, εἰρήνη μόνον τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῆς γραφῆς, καὶ αὐτὴ μὲ πολλὴν ἀτέλειαν. Εἰς τινας δεξερίες μεριμνᾶ ἡ ἡγεμονίας καὶ ἔργων περί τῆς ἐκπαιδεύσεως; τὸν λαοὺς περισσότερον, καὶ ἐσυστητεῖν ἐλπίδας κανῶν δημοτικῶν συγκοινωνίαν, καὶ ἡ θεογυμνασία, εἰς τινας πρωτευούσας τῶν ἐπιχρυσίων, καὶ 1 γυμνάσιον εἰς τὸ Βελγραδίον καὶ 1 Δύκειον (ἐνθα καὶ νομικὰ πραδιδονται). Υπάρχουσα προσέται αὐτοῖς 1 οπρατιωτική, 1 θεολογική καὶ 1 γεωργική σχολή. Συντροφοῦνται δέ καὶ 2 Ἑλληνικά συγκοινωνία, ἐν τῆς ἐγγύωρου κυνηγενήσεως καὶ 3 τῶν αὐτοῦ ποροικούντων Ἑλλήνων.

Ἐξ ὅλων τῶν φιλῶν τῶν κατοίκων τῆς Τουρκίας περισσότερον κλίσιν πρὸς τὴν πατιδείαν δεικνύουν, καὶ περισσοτέρες φροντίδας περὶ αὐτῆς καταβάλλουν οἱ Ἑλληνες καὶ οἱ Μικρο-Ελαζήγοι, οἵτινες εὑναι σιγγωνευμένοι μὲ τοὺς Ἑλληνας. Πανταχοὶ δέ τους ὑπάρχει κονότης Ἑλληνική, ὑπάρχει καὶ συγκοινωνίαν συστήνει ἡ δ.α. δεκτάντης τὴς κοινότητος, ἡ διάσημη.

μη πλουσίων καὶ τιμωρούσων ὁμογενῶν, ἢ ὑπὸ τῶν ἔνοχον τιτάν.
Εκτός δὲ τούτων τῷ, στοιχειώδῶν σχολέων εἶναι μαστηρέντες
εἰς πολλὰς τῶν μεγάλων πόλεων καὶ ἄλλα ἀνώτερα ἐκταινε-
τικά καταστήματα, καὶ ἐκπαιδευτικοὶ σύλλογοι εἰς τὴν Κω-
σταντινούπολιν, τὴν Αδριανούπολιν, τὴν Φιλιππούπολιν, τὴν
Θεσσαλονίκην, τὰ Ιωάννινα, τὰς Λέσβους τὴν Χίον, τὴν Σάμον,
κτλ. Διὰ τοῦτο ἐξ ὅλων τῶν ἔθνων τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου
οἱ Ἑλληνες εἶναι τὸ μᾶλλον φυτισμένοι καὶ πολιτισμένοι.

5). Τὸ πολίτευμα τῆς Τουρκίας εἶναι αὐταρχικὸν καὶ δεσπο-
τικὸν, διότι ὁ ἀνώτατος ἄρχοντας τῆς πολιτείας, ὁ Σουλτάνος,
κυβερνᾷ αὐθικέτως καὶ κατ' ἀρέσκειν. Κωρίς νὰ ἔναι περι-
ρισμένος ὑπ' οὐδενὸς νόμου. Πράττει λοιπὸν δὲ τι θέλει, καὶ ἔ-
χει εἰς τὴν ἔξουσίαν του τὴν τιμὴν τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἴδι-
ακτησίαν τῶν ὑπακόων του, δυνάμενος νὰ τ' ἀφαιρέσῃ ἀνευ οὐ-
δενὸς κωλύματος. Τὴν αὐτὴν ἔξουσίαν ἔχεσκει σχεδὸν καὶ πᾶς
στρατῆς εἰς τὸν νομὸν του (βελῆς), μὴ ὑποκειμένος εἰς οὐδένικ
νόμου, καὶ ἔχει τῷμονος ἀπὸ μόνον τὸν Σουλτάνον. 'Ο δὲ τρό-
πος τοῦ διοικημοῦ τῶν στρατῶν καταπιέζει ἐτι περισσότερον
τοὺς κατοίκους παραδίκων αὐτοῖς ὡς θύμα εἰς τὴν ἀπληστιαν
τῶν διὰ γρηγορίων πολλῶν τὴν θέσιν τῶν ἔξαγορασάντων στρατῶν.
Αἱ ὑπὸ τῶν δύο προσποθανόντων Σουλτάνων ἐπιχειρί-
σθεῖσαι μεταρρυθμίσεις μόδις ισχυσαν νὰ καταπαύσωσιν ἐν
μέρει τὰς καταγρήσεις τῆς ἔξουσίας· ἀλλ' ἐντοσούτῳ, ἀν κατ
οι κάτοικοι δὲν στενάζουν πλέον ὑπὸ ζυγὸν αφρόγητον, δὲν ἔ-
χουν ὅμως οὐδὲν δικαίωμα, καὶ η κυβέρνησις ἔχει ἀπόλυτον
ἐπ' αὐτῶν ἔξουσίαν.— 'Π Σερβία, ἡ Βλαχία καὶ ἡ Μολδαύα,
διοικοῦνται ἀπὸ ἐντοπίους ἡγεμόνας, εὑρισκόμεναι ὑπὸ τὴν κυ-
ριαρχίαν τῆς Τορκίας, καὶ πληρούνται κατ' ἵτος ὡρισμένον
φόρον· καὶ ἡ μὲν Σερβία ἔτι εἰστε εἴς τινα φρύδια φρουρὰς
Τουρκικᾶς, ἡ δὲ Βλαχία καὶ ἡ Μολδαύα, ἐσχάτως ἡνωμέναις
καὶ ὑπὸ ἓνα ἡγεμόνα, εἶναι ἀπολλαγμέναι τούτων πρὸ καιροῦ.
Εἰς ἑκάστην δὲ τῶν ἡγεμονιῶν ὑπάρχει γραμματία ἔχουσα μετά
του ἡγεμόνος τὴν γομοθετικὴν ἔξουσίαν.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΦΕΩΦΡΑΦΙΑ

ΤΗ Σ

ΕΓΡΩΗΣ

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΑΙ ΕΡΜΗΝΙΑΙ.

1. Η ἐπιφάνεια τῆς γῆς, συγκειμένη ἀπό τὴν ξηρὰν καὶ ἀπό τὴν θάλασσαν καὶ καλυπτομένη ἀπὸ τὸν ἀτμοσφαιρικὸν ἀέρα, γρηγορεῖται ὡς κατοικητήριος χώρας πολλῶν ὄντων, ιδίως δὲ, τοῖς εὐγενεστάτου πάντων, τοῖς ἀνθρώπου.

2). Καὶ ἡ μὲν ξηρὰ κατέγει $1/3$ ($2\frac{1}{2}$ ἐκ γ.μ.) τῆς γη̄ς νοῦν ἐπιφανείας, εἰ·αι ἀνομοίως ἐκτεταμένη καὶ ἡ θάλασσα πληρώσυσα μέρη τινὰ ταύτης τὴν διεγώρισεν εἰς τυμάτα, τὰς ἡπείρους. Αὗται εἰσὶν ἔξι, ἡ Εύρωπη ἡ Ἀσία καὶ ἡ Ἀφρική, ἡ βόρειος καὶ ἡ νότιος Ἀμερικὴ καὶ τέλος ἡ νέα Ολλανδία.

3). Αἱ τρεῖς πρῶται ἡπειροὶ συνδέονται πρὸς ἀλλήλας. ἡ Εύρωπη μετὰ τῆς Ἀσίας καὶ ὅλον τὸ πλάτος της. ἡ Ἀσία μετὰ τῆς Ἀφρικῆς δι' Ισθμοῦ (τοῦ Σουέζ), καὶ παρίστανται ὡς γερσόνησοι μᾶς μεγάλης ἡπείρου, τῆς ἀνατολικῆς ἢ τοῦ παλαιοῦ κόσμου. αἱ δύο ἔτεραι συνάπτονται μεταξύ των ἐπίσης δι' Ισθμοῦ (τῆς Πανάμας) καὶ ἀποτελοῦσσες ἀλλην μέσην τὸ μέγεθος ἡπειρον, τὴν δυτικὴν ἢ τοῦ νέου κόσμου καὶ τέλος ἡ νέα Ολλανδία, νοτιοανατολικῶς τοῦ παλαιοῦ κόσμου κειμένη, μετὰ τῶν νήσων αὐτῆς ἀποτελεῖ τὴν τρίτην μικροτέραν ἡπειρον, τὴν Αὔστραλιαν ἢ Ὀκεανίαν.

4). Απασαι αύταις αι ἥπειροι στανούνται κατά μικρὸν πέδος νότου καὶ λήγουσιν εἰς ὁξὺν, ὡς ἡ Ἀφρικὴ, ἡ Ἀμερικὴ. Εἶται ρεσιν τούτου ποιεῖ ἡ Εὐρώπη, ἦτις ἐχείρισθη ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴν διὰ τῆς βαθείας εἰσδύσεως τῆς μετογείου θαλάσσης, καὶ ἡ δοποία ἐν τούτοις λήγει εἰς τὴν Ἑλληνικὴν χερσόν, σον ὅξεως.

5) Ἐκ τῶν ἥπειρων δὲ τούτων ἡ Εὐρώπη κατέγει τὸ 1/12 τῆς δλῆς ἔηρᾶς, ἡ Ἀσία τὸ 1/3 αὐτῆς καὶ εἶναι πέντε σχεδὸν φορᾶς μεγαλειτέρα τῆς Εὐρώπης· ὥστε αἱ τρεῖς αὐτοῖς ἥπειροι ὁμοῦ λαμβανόμεναι κατέχουσι τὰ 5/3 τῆς δλῆς ἔηρᾶς τῆς γῆς.

Ἡ Βόρειος Ἀμερικὴ κατέγει τὸ 1/3 τῆς ἔηρᾶς, ἢτοι εἶναι μεγαλειτέρα τοῦ διπλασίου τῆς Εὐρώπης καὶ ἡ νότι Ἀμερικὴ τὸ 1/8 ταύτης, ἢτοι εἶναι διπλασία τῆς Εὐρώπης· ἀμφότεραι ἀποτελοῦσαι τὸν νέον κόσμον κατέχουσι σχεδὸν τὸ 1/4 τῆς ἔηρᾶς. Ἡ Αϊστραλία κατέγει τὸ 1/15 τῆς ἔηρᾶς καὶ εἶναι ὄλιγον τι μικροτέρα τῆς Εὐρώπης.

6). Π οἱ δὲ θάλασσαι νεμούμενη τὰ λοιπὰ 2/3 (6 4/5 ἔξ. γ. μ.) τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, κατέγει σχεδὸν τρεῖς φορᾶς μεγαλειτέραν ἔκτασιν τῆς γηῶν ἐπιφανείας ἀπὸ τὴν ἔηράν καὶ εἴτε χωρίζεται ἀπὸ τὴν ἔηράν εἰς πέντε μεγάλα τμήματα τοὺς ὀκεανούς.

7). Τὸν βρόγειον κατεψυγμένον ὀκεανὸν, ὅστις κατέχει τὴν πρὸς βορρᾶν τῆς Εὐρώπης, Ἀσίας καὶ Ἀμερικῆς ἐπιφάνειαν τῆς γῆς καὶ ἐνοῦται μετὰ ἐνὸς ὀκεανοῦ (τοῦ ἀτλαντικοῦ) πρὸς νότον καὶ μετὰ ἐτέρου (τοῦ εἰρηνικοῦ) πρὸς δυσμάς· δ ὀκεανὸς οὗτος εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παγωμένος, ἔχει τὸ μικρότατον πάντων μέγεθος (τὸ 1/34 τῆς δλῆς θαλάσσης) καὶ σχετικῶς πρὸς τὴν ἔηράν κατέχει μεγαλειτέραν ἔκτασιν κατὰ 1/8 ἀπὸ τὴν Εὐρώπην.

8). Τὸν νότιον κατεψυγμένον, ὅστις κατέχει τὴν πρὸς νότον τῆς Ἀμερικῆς ἐπιφάνειαν, εἶναι ἀπερίκλειστος ἀπὸ ἔηράν, μαλονότι αἱ νεωτεραι ἀνεκάλυψαν πέντε τοιαύτας, καὶ κατέχει τὸ 1/2 τῆς θαλάσσης μὲ ἔκτασιν διπλασίαν ἀπὸ τὴν Εὐρώπην,

9). Τὸν ἴνδικὸν ὥκεανὸν, πρὸς νότον τῆς Ἀσίας καὶ τῆς νέας Ὄλλαχνδίας καὶ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ἀφρικῆς, δῆτις συνέχεται μετά τοῦ νοτίου κατεψυγμένου ὥκεανου καθ' ἀπασαν τὴν πρὸς νότον ἐκτασίν του, μετά τοῦ ἀτλαντικοῦ ὥκεανοῦ πρὸς δυσμάς κατέχει τὸ 1/2 τῆς θαλάσσης καὶ εἶναι τετραπλάσιος τοῦ νοτίου ὥκεανοῦ ἡ ἐκταπλάσιος τῆς Εὐρώπης.

10). Τὸν ἀτλαντικὸν ὥκεανὸν δῆτις κεῖται μεταξὺ τῶν δύω ἡπείρων τοῦ πολαιοῦ καὶ τῶν δύο τοῦ νέου κόσμου καὶ μεταξὺ τῶν δύο κατεψυγμένων ὥκεανῶν, κατέχει τὸ 1/2 τῆς θαλάσσης καὶ εἰ· τοι εἴναι ἡ νέα φύρας μεγαλειτέρα τῆς Εὐρώπης.

11). Τὸν μέγαν ἡ ειρηνικὸν ὥκεανὸν, δῆτις κεῖται μεταξὺ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς καὶ μεταξὺ τῶν δύο κατεψυγμένων ὥκεανῶν εἰναι ὁ μέγιστος πάντων καταλαβάνων τὸ 1/2 τῆς θαλάσσης ἡποι μίαν καὶ ἡμίσου φύραν μεγαλειτέρων ἐκτασιν τῆς ὅλης ξηρᾶς.

12). Οὐάτρο κείμενος ὑπὲρ τὴν ἐπιτάνειαν τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης εἰς ὑψος ικανὸν (λογιζόμενον εἰς 50 γ. μ.) εἶναι διαυγῆς καὶ διαφανῆς καὶ περισταται εἰς ἡμέρας, διαν τὸν βλέπωμεν πρὸς τὰ ἄνω, κυανοὶς οὗτος ἐνίστε προσκτᾶ ἀτμοὺς πολλοὺς, οἱ δοποὶς ἀναδιδονται ἀπὸ τῆς ἐξατμίσεως τῶν ὑδάτων τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης, θερμενομένων κατὰ τὴν ἡμέραν διὰ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου, καὶ τότε θολοῦται καὶ γίνεται ὅμιχλωδῆς πρὸς τὰ κάτω ἡ νεφελώδης ὑπεράνω.

13). Οἱ ἀτμοὶ οὗτοι ἀνεργόμενοι ὡς νεφέλαι, διαν συναντήσωσιν ἀέρα ψυχρότερον, πυκνοῖνται καὶ μεταβάλλονται εἰς σταγόνας ὑδατος, αἵτινες καταπίπτουσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανειας τῆς γῆς δίκην βροχῆς διαν δμως σ. ναντήσιωσιν ἀέρα πολὺ ψυχρότερον, τότε, ἀφοῦ μεταβήνθησιν εἰς σταγόνας ὑδατος, πήγνυνται δίκην κροκίδων, τὰ, δηοίας ὄνομάζουσιν νιφάδας καὶ καταπίπτουσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ἀποτελοῦσαι τὴν χιόνα.

14. Τὸ ποσὸν τοῦ ὑδατος τὸ δποὶν πίπτει δίκην βροχῆς

ἢ χιόνος εἰς ἓνα τόπον, ἐξαρτᾶται καὶ ἔξογὴν ἀπὸ τὸ ποσὸν τῆς θερμότητος τοῦ τόπου τούτου καὶ διπουμένη θερμότητες εἶναι μεγάλη, πίπτει τὸ ὄδωρ πάντοτε ὡς βροχὴ, διότου δὲ εἰναι μετρία πίπτει ὡς βροχὴ ἢ ὡς χιών, καὶ διότου τέλος εἶναι μικρὰ, πίπτει πάντοτε ὡς χιών. "Ωστε αἱ μορφαὶ κατὰ τὰς δομὰς πίπτει τὸ ὄδωρ ἐπὶ ἑνὸς τόπου χαρακτηρίζουν ἀκριβέστατα τὸ ποσὸν τῆς θερμότητος αὐτοῦ· ἐκ τούτου πηγάζουν τρεῖς κλιματικαὶ ζῶναι· ἡ τῆς βροχῆς, ἡ τῆς βροχῆς καὶ χιόνος καὶ ἡ τῆς ἀεννάδου χιόνος· καὶ ἡ μὲν ζῶν τῆς βροχῆς ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ θερμὸν κλῖμα, ἡ τῆς βροχῆς καὶ χιόνος πρὸς τὸ εὐαράξ καὶ ἡ τῆς ἀεννάδου χιόνος πρὸς τὸ ψυχρόν.

15). Τὸ ποσὸν δὲ τοῦτο τοῦ ὄδωτος, τὸ δόποιον πίπτει εἰς ἕνα τόπον, χρησιμεύει τὰ μάλιστα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν φυτῶν, ἐπειδὴ τὰ φυτὰ διὰ νὰ βλαστήσουν, ν' ἀνθίσουν καὶ νὰ καρποφορήσουν χρειάζονται ὥρισμένον ποσὸν θερμότητος καὶ ὑγρασίας. Τὰ φυτὰ λοιπὸν εἶναι οἱ καταλληλότεροι παραστάται τῶν κλιματικῶν ζωῶν, καὶ διὰ τοῦτο ὑποδιαρροῦμεν τὰς κλιματικὰς ζῶναις εἰς ἄλλας στενωτέρας, τὰς φυτικὰς ζῶναις· τοιαῦται φυτικαὶ ζῶναι εἶναι ἡ τῶν εὐγενῶν ὄπωρῶν εἰς τὸ θερμὸν κλῖμα καὶ τὴν ζῶνην τῆς βροχῆς κτλ.

16). "Η θερμότης ἑνὸς τόπου ἐξαρτᾶται καὶ ἐκ τῆς θέσεως εἰς ᾧ κείται ὁ τόπος οὗτος σχετικῶς πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης· καὶ ἔναν μὲν οὕτος κῆται ὑψηλότερος (ἀρειαῖς γώραις) τόσον ψυχρότερος εἶναι καὶ τόσον περισσοτέρα χιών πίπτει ἐπ' αὐτοῦ· καὶ τούναντίον ἐὰν κῆται πλησίον τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐπιφανείας μὲ αὐτὴν (παράλιοι χῶραι) τόσον περισσοτέρος βροχὴ πίπτει ἐπ' αὐτῆς· διθεν ὑπάρχουν τρεῖς κλιματικαὶ ταινίαι καὶ ὡς πρὸς τὸ ὄψος τῶν τόπων, ἡ κλιματικὴ ταινία τῆς βροχῆς, τῆς βροχῆς καὶ χιόνος καὶ ἡ τῆς ἀεννάδου χιόνος· αἱ ταινίαι δὲ αὗται εὑρίσκονται εἰς διάφορον ὄψος ἐπὶ τῶν ὄρέων, καθόσον ταῦτα πλησιάζουσιν ἡ ἀπομακρύνονται τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης ἢ κείνται έσορειότερον ἢ νοτιώτερον ἐπὶ τῆς γῆς.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΗ ΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΕΝ ΓΕΝΕΙ.

1). Ἡ Εύρωπη είναι μικρότατον μέρος τῆς μεγάλης Ἑηρᾶς τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, καὶ παρίσταται ὡς μεγάλη γερασόνησος τῆς Ἀσίας. Δέν είναι λοιπὸν μεμονωμένη. ἀλλὰ συνδέεται μὲ τὴν Ἡπειρὸν τῆς Ἀσίας.

2). Ἡ Εύρωπη ἔχει σχῆμα τριγωνικόν, κεῖται ἐν τῷ μέσῳ τῶν λοιπῶν Ἡπειρών, καὶ διευθύνεται ἀπὸ τὸ βορειοανατολικὸν πρὸς τὸ νοτιοδυτικόν· ὥστε ἡ μὲν μίσα πλευρὰ αὐτῆς κεῖται πρὸς νότον καὶ λέγεται νότιος· ἡ δὲ ἄλλη πρὸς τὸ βορειοδυτικόν, καὶ ὁνομάζεται βορειοδυτική· καὶ ἡ τρίτη πρὸς ἀνατολάς.

3). Καὶ εἰς μὲν τὴν νότιον καὶ βορειοδυτικὴν πλευρὰν βρέχεται ἡ Εύρωπη ἀπὸ θάλασσαν πρὸς ἀνατολὰς δὲ συνέχεται μὲ τὴν Ἡπειρὸν τῆς Ἀσίας.

4). Τὸ μῆκος τῆς Εύρωπης ἀπὸ τὸ βορειοανατολικὸν πρὸς τὸ νοτιοδυτικόν, τὸ διποίον είναι τὸ μέγιστον, εἶναι 750 γεωγραφικὰ μίλια, ἢ 6000 νέα στάδια δῆλο. Διὰ νὰ τὴν διεύσῃ κατὰ τὴν διεύθυνσιν ταύτην ἀπὸ τὸ ἐν ἄκρον ἔως τὸ ἄλλο ἄκροιαίζεται 150 ἡμεροδρομίας.

5). Ἐπειδὴ ἡ Εύρωπη ἔχει σχῆμα τριγωνικόν τὸ πλάτος τῆς ἀπὸ θεραπεῖ πρὸς νότον δὲν είναι πανταχοῦ ἵσον. Τὸ δὲ μέγιστον πλάτος αὐτῆς είναι 522 γεωγρ., μιλ. ἢ 4176 νέα στάδια, καὶ παρίσταται διὰ τῆς γραμμῆς, τὴν δποίαν φέρομεν ἀπὸ τὸ Τέναρον μέχρι τοῦ βορειοτάτου σημείου τῆς Εύρωπης, τοῦ ἀκρωτηρίου Νόρδου.

6). Ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς ἔχει ἐπίσης ἡ Εύρωπη κατὰ τύπους διάφορον ἔκτασιν. Η κατὰ τὴν διεύθυνσιν ταύτην ἔκτασις φέρει τὸ μέσου τῆς Εύρωπης εἶναι 500 μιλ., ἢ 4000 νέα στάδια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΘΑΛΑΣΣΑΙ, ΚΟΛΠΟΙ, ΚΑΙ ΝΗΣΟΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗΝ.

1). Τὴν Εὐρώπην βρέχει πρὸς βορέαν ὁ βόρειος ὥκεανός· πρὸς δυσμὰς ὁ ἀτλαντ. ὥκεανός· καὶ πρὸς νότον ἡ Μεσόγειος θάλασσα, ἣντις εἶναι καὶ αὐτὴ μέρος τοῦ ἀτλαντ. ὥκεανοῦ.

2). Μέρη τῆς Μεσογείου θαλάσσης εἰς τὴν παραλίαν τῆς Εύρωπης εἶναι·

ἀ') 'ΟΕῦξεινος Πόντος δόστις σχηματίζει εἰς τὸ βορειο-
ανατολικὸν τὴν Μαιώτιδα λίμνην ('Ἄσσοφικὴν θάλασσαν).

β') Τὸ Αἴγαλον πέλαγος.

γ'). Τὸ Ιόνιον πέλαγος, τὸ δποίον σχηματίζει ἐκτὸς τῶν
ρημέντων, καὶ τὸν Ταρκυντίνον κόλπον.

δ') Τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος.

ε') Τὸ Τυρρηνικὸν Πέλαγος, τὸ δποίον συνδέεται μὲ τὸ
Ιόνιον διὰ τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ. Πρὸς νότον τοῦ πελάγους
τούτου κεῖται ἡ νῆσος Σικελία, χωρὶζουμένη ἀπὸ τὴν "Η-
πειρον διὰ τοῦ ὅμωνίμου πορθμοῦ." Εγειρεῖ δὲ ἡ Σικελία σχῆμα
τριγώνου καὶ τὸ μέγεθος αὐτῆς εἶναι 509 περίπου τετραγ. μί-
λια. 2). Αἱ δὲ τρεῖς ἄκραι αὐτῆς ὀνομάζονται Πελαριάς
(Πελάρον) ἡ βορειοανατολική, Πάχινον (Πάσσαρον) ἡ
νότιος, καὶ Λιλύθαιον (Βαθίον) ἡ δυτική. "Εγειρεῖ δὲ πρὸς
τούτοις τὸ Τυρρηνικὸν πέλαγος δύο νήσους τὴν Σαρδόνα

1). Σημ. Ο διδόσκαλος πρέπει ἐνταῦθα ἐπικνελάθη ὅλους τοὺς
κόλπους, τοὺς δποίους σχηματίζουν τὰ ἡριέντα πελάγη τῆς τὴν Ελ-
λανικὴν γερανόνησον, ὡς ἔδηδιδάχθησα εἰς τὴν πρώτην περίοδον.

2). Σημ. Συγκρίσεως χάρων ἀναφέρομεν ἐν ταῖς τὰ μεγέθη τῶν
"Ελλην. νήσων, καὶ τῶν λειπῶν, τῆς Ἐλλ. γερσονήσου. Η Κρήτη
ἔχει 150 τετραγ. μίλ. μέγεθος. Η Βύζοια, 60 τετραγ. μίλ. Αἱ
Ιόνιοι νήσοι 45 μίλ. τετραγ. ("Η Κεραλληνία μόνη 15). Αἱ Κυ-
κλαδες μὲ τὰς Σποράδας εἰναι ἰσομεγέθεις μὲ τὴν Βύζοιαν περίπου.
(Η Νάξος ἡ μεγαλητέρα ὅλων, 5 τετραγ. μίλ.—Ο διδόσκαλος
πρέπει νὰ συγκρίνῃ τὰ μεγέθη των πετρών τῶν ἄλλων νήσων καὶ δι' αὐ-
τῶν ὡς μονάδων νὰ ἐκράχη σχετικῶς τὸ μέγεθος; τῶν λοιπῶν διὰ τὰ
μήνεπιτελεύγη; κι μὲ ποιλούσι ἡριέθμους ἡ μητρόπολη μαζὶ τῶν.)

(430 τετραγ. μίλ. τὸ μέγεθος); καὶ τὴν Κύρνον (160, τετραγ. μίλ.), ἥπεις κείται τρόπος βορέων τῆς Σαρδάνος, καὶ χωρίζεται ἀπ' αὐτῆς διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ ἀγίου Βονιφατίου, καὶ ἐντὸς αὐτοῦ ἄλλας τινὰς μικροτέρας νήσους, ὡς τὰς Λιπάρας (ἢ νήσους τοῦ Αἰόλου) καὶ ἄλλας.

σημ/ 5.) Τὸ Λιγυσθίκον πέλαγος, ἢ ὁ κόλπος τῆς Γενούης, τὸ ὅποτον εἰσγυμνεῖ πρὸς βορέων τῆς Κύρνου εἰς τὴν ξηράν.

ζ.) 'Ο Γαλατικὸς κόλπος, ἢ ὁ κόλπος τοῦ λέσχας, καὶ Λυών, μενος λιτικώτερον τοῦ Αιγαϊστικοῦ πελάγους. Πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν τοῦ κόλπου τούτου κείνται αἱ Βαλεαρίδες νήσοι, καὶ νοτιώτερον αἱ Πιτυοῦσηι.

η.) 'Ο Ήράκλειος πορθμὸς, ἢ τοῦ Γιέρχητάρ, ἔχων τριῶν μιλίων πλάτος· συνδέει τὴν ἐντὸς θάλασσαν (τὴν Μεσόγειον) μὲν τὴν ἐκτὸς ἢ τὸν ἀτλαντικὸν ὥκεανόν.

3). Μέρη τοῦ ἀτλαντικοῦ ὥκεανοῦ εἰς τὴν βορειοδυτικὴν παραλίαν τῆς Εύρωπης εἰναῖς:

ἀ.) 'Ο Ούασκωνικὸς κόλπος, δύτις ἐλέγεται καὶ ἐκτὸς Γκλατικὸς.

β.) 'Ο Βρετανικὸς πόρος, ὁ ὅποιος λέγεται τώρα Κανάλιον τῆς Δαρμάνιστας. σγηματίζει δὲ οὗτος εἰς τὴν παραλίαν τῆς Ἡπείρου τὸν Νορμανικὸν κόλπον, ἐντὸς τοῦ ὅποιου κείνται αἱ ὄμώνυμοι νήσοι.

Πρὸς βορέων τοῦ Βρετανικοῦ πόρου κείνται αἱ Βρεττανικαὶ νήσοι αἱ δοποῖαι σιγκενταὶ ἀπὸ δύο μεγάλας, καὶ πολλὰς ἄλλας μικρὰς νήσους. Αἱ δύο μεγάλαις νήσοι εἰναι τὸ Βρεττανικὴ ('Αλβίών,) ἢ δοποῖα ἔχει 350 τετραγ. μίλ. μέγεθος καὶ ἡ πρὸς δυσμάς τῆς Βρεττανικῆς κειμένη Ἰρλανδία, (1400 τετραγ. μίλια), χωρὶς ζομένη ἀπ' αὐτὴν διὰ τῆς Ἰρλανδικῆς θαλάσσης. Η Βρεττανικὴ ἔχει σχῆμα τριγώνου καὶ αἱ τρεῖς ἄκραι αὐτῆς εἰναι τὸ Βελέριον (Λάνδσενδον) νοτιοδυτικῶς. ἢ "Ορκα (Δουγκάνσθειος ἄκρα) βορείως, καὶ τὸ Κάντιον (Δόρερον) πρὸς τὸ νοτιοανατολικόν.

γ.) 'Ο Βρεττανικὸς πορθμὸς, δύτις κείται μεταξὺ τῆς Ἡπείρου καὶ τοῦ νοτιανατολικοῦ ἄκρου τῆς Βρεττανικῆς,

ΦΑΙ. ΝΑΥΤΙΚΟΣ

δ'. Η Γερμανική θάλασσα, ητις συνδέεται μὲ τὸν Βρετανικὸν πόρον διὰ τοῦ Βρετανικοῦ πορθμοῦ, καὶ κεῖται πρὸς ἀνατολὰς τῆς Βρεττανικῆς. Σχηματίζει δὲ ἡ Γερμανικὴ θάλασσα πρὸς νότον τὴν Σουηδέρην θάλασσαν.

έ.) Τὸ Σκαγέρραχον πέλαγος, κείμενον πρὸς ἀνατολὰς τῆς Γερμανικῆς, καὶ εἰσδύνον θορειανατολικῶν εἰς τὴν ξηράν.

ζ'.) Τὸ Καττέγατον, εύρισκόμενον πρὸς τὰς Δανικὰς νήσους, τῶν ὅποιων τὸ μέγεθος εἶναι 235 τετραγ. μίλ. Μεγίστη δ' αὐτῶν εἶναι ἡ Σεελάνδη.

ζ'.) Η Βαλτικὴ θάλασσα, ητις συνέχεται διὰ τοιῶν πορθμῶν μὲ τὸ Καττέγατον, καὶ περικλείεται ἐντελῶς σχεδὸν ἀπὸ ξηράν. Σχηματίζει δὲ ἡ θάλασσα κῦτη τρεῖς βαθεῖς κόλπους, τὸν 'Ριγατὸν ἡ Διεβωνικὸν, τὸν Φιννικὸν, καὶ τὸν Βοθνικὸν, καὶ περιέχει πολλὰς νήσους.

4). Ο βόρειος ὥκεανὸς βρέχει τὸν πρὸς βορρᾶν παραλίαν τῆς Εύρωπης, καὶ ἔχει ἄλια λόγου μέρος τὰ ἔξης τὸ Λευκὸν πέλαγος, τὸ ὅποιον εἰσχωρεῖ πρὸς νότον βαθέως εἰς τὴν ξηράν, καὶ τὸ Καρικὸν εἰς τὰ θορειανατολικώτατα ἄκρα τῆς Εύρωπης. ~~+~~

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΑΡΑΔΙΑ, ΜΕΓΕΘΟΣ, ΧΕΡΣΟΝΙΣΟΙ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΤ ΕΥΡΩΠΗΣ.

1). Οἱ πλεῖστοι τῶν κόλπων, τοὺς ὅποιους ἡ θάλασσα σχηματίζει εἰς τὴν Εύρωπην, εἶναι ἔκτενεῖς, καὶ εἰσχωροῦν βαθέως εἰς τὴν "Ππειρον, ὡς τὸ Αἴγαϊον, τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος, ὁ ἔκτος Γαλατικὸς κόλπος, ἡ Σουηδέρη θάλασσα, ἡ Βαλτικὴ, καὶ τὸ Λευκὸν πέλαγος.

2). Ἐνεκά τούτου εἶναι καὶ ἡ παραλία τῆς Εύρωπης ἔκτενὴς καὶ ποικιλοτρόπως ἐσχισμένη. "Έχει δὲ ἔκτασιν 4300 μίλιων ἢ 34,400 νέων σταδίων δῆλον. εἶναι τόσον μακρὰ, ὡστε διὰ νάτην περιπλέσθη ἀσύμπλοιον χριστάζεται δόλοκλήρους 2150 ὥρας, Εἰς οἰονδήποτε δὲ μέρος τῆς Εύρωπης καὶ ἀν εύρεθητις, δύναται μετὰ 25 περίπου ἡμεροδρομίας, νὰ φέρσῃ εἰς τὴν θάλασσαν.

3). Η Εύρωπη ἀποτελεῖ μικρόν μέρος τῆς γηνής ἐπιφανείας, καὶ ἔχει μέγεθος 168,000 τετραγωνικῶν μιλίων. Η δὲ ἑκτασίς τῆς παραλίας τῆς συγχρινομένη πρὸς τὸ μέγεθός της εἶναι ποιὸν μεγάλη· διὸν προκύπτει, ὅτι ἡ Εύρωπη εἶναι πολυσχημονεστάτη, καὶ ὅτι εὐκόλως δύναται νὰ πλησιάσῃ τις ἀπὸ τῆς θαλάσσης καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἐνδότερα τῆς Ἡπείρου ταύτης.

4). Οἱ κόλποι τῆς Εὐρώπης, ὅσοι εἰσχωροῦν βαθέως εἰς τὴν ἦπραν, ἀποχωρίζουν ἀπ' αὐτὴν πολλάς καὶ σημαντικὰς χερσονήσους, τῶν ὁποίων ἀξιολογώτεραι εἶναι ἡ Ελληνικὴ (6,600 τ. μ.), ἡ Ἰταλικὴ (590 τ. μ.), ἡ Ἰθηναϊκὴ ἡ Ἰσπανικὴ (2,930 τ. μ.), ἡ Δανικὴ (10,600 τ. μ.), ἡ Σκανδινανικὴ (16,000 τ. μ.), πρὸς δὲ τούτοις ἡ Ὀλλαγδικὴ καὶ ἡ Ταυρικὴ, αἵτινες εἶναι πολὺ μικρότεραι ἐκείνων.

5). Τὸ μέγεθος τῶν ἥρθεισῶν χερσονήσων καὶ ἄλλων τινῶν μικροτέρων, ἐν γένει ὅλων τῶν χερσονήσων τῆς Εὐρώπης, εἶναι 50,000 τετραγ. μιλ. δηλ. τὸ τέταρτον τῆς ὅλης ἐπιφανείας τῆς Εύρώπης.

6). Η μεγαλειτέρα τῶν χερσονήσων τῆς Εὐρώπης εἶναι ἡ Σκανδινανικὴ μετ' αὐτὴν ἡ Ισπανική ἐπειτα ἡ Ελληνικὴ, μετὰ τὴν Ἐλληνικὴν ἡ Ἰταλικὴ, εἴτα ἡ Δανικὴ καὶ τέλος αἱ λοιπαί.

7). Ἐκ τῶν χερσονήσων τῆς Εὐρώπης ἡ μὲν Ἐλληνικὴ, ἡ Ἰταλικὴ, ἡ Ισπανικὴ καὶ ἡ Ταυρικὴ εὑρίσκονται εἰς τὴν νότιον παραλίαν· ἡ δὲ Σκανδινανικὴ, ἡ Δανικὴ, καὶ ἡ Ὀλλαγδικὴ εἰς τὴν βορειοδυτικὴν. Ἐχουν δὲ αἱ χερσόνησοι καὶ διάφορον διεύθυνσιν καὶ διάφορα σχήματα, καὶ διαφόρους διαστάσεις (1).

8). Η Ἰταλικὴ χερσόνησος διευθύνεται ἀπὸ τὸ Εορειοδυτικὸν πρὸς τὸ νοτιοανατολικὸν, καὶ τὸ σχῆμα αὐτῆς ἀποτελεῖ τετράπλευρον ἐπίμηκες. Διασχίζεται δὲ εἰς τὰ νότια ἄκρα τῆς διὰ τῆς εἰσδύσεως τοῦ Ταραντικοῦ κόλπου εἰς δύο μικροτέρας χερσονήσους, αἵτινες τελειόνουν εἰ; τὸ Σ π αρτί 6 εν τον

1) Σημ. "Ο διδάσκαλος πρέπει νὰ ἐπαναλάβῃ ἐκ τῆς πρώτης περιόδου τὰ περὶ τοῦ σχήματος, τῆς διεύθυνσεως τοῦ μῆκους, τοῦ πλάτους κτλ. τῆς Ἐλληνικῆς χερσονήσου.

άκρωτήριον, καὶ τὴν Ἰαπυγίαν ἄκραν. Τὸ μῆκος αὐτῆς εἶναι 135 μίλ. καὶ τὸ πλάτος περὶ τὰ 25· τὸ δὲ μέγεθός της μερότερον τοῦ ἡμίσεως τοῦ μεγέθους τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου.

9). Ἡ Ἰσπανικὴ χερσόνησος ἔχουσα σχεδὸν σχῆμα τετραγώνου, διευθύνεται ἀπὸ τὸ βορειοανατολικὸν πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν, καὶ τελειόνει κατὰ τὴν διεύθυνσιν αὐτὴν εἰς τὸ Ἱερὸν ἀκρωτήριον (ἄκρα τοῦ ἀγίου Βικεντίου). Ἔχει δὲ καὶ ἄλλα περιεργα ἀκρωτήρια ὡς τὸ Νερόν (Φινιστέρρε) βορειοδυσικῶς· τὴν Ταρίφαν νοτίως κατὰ τὸν Ηἱάκλειον πορθμόν· τὸ Χαριδήμιον (ἀκρ. Γάτα) νοτιοανατολικῶς, καὶ τὸ Ἀφροδίσιον (Κρέουζαν) βορειενατολικῶς. Η ἑκτασίς τῆς χερσονήσου ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον, καὶ ἀπὸ δυτικῶν πρὸς ἀνατολὰς εἶναι ἡ αὐτὴ, 100 μίλ. Ὁπου δὲ συνδέεται μὲ τὴν λοιπὴν Ἡπεριανήν, ἔχει ίσθμὸν 56 μίλ. μάκρους. Ἡ Ἰσπανικὴ χερσόνησος εἶναι τόσον μεγάλη, ὡστε ὑπερτερεῖ κατὰ τὸ μέγεος τὴν Ἰταλικὴν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν ὁμοῦ λαμβανομένης.

10). Ἡ Δανικὴ χερσόνησος διευθύνεται ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν, ἔχουσα τριγωνικὸν σχεδὸν σχῆμα, καὶ τελειόνει εἰς τὸ ἀκρωτήριον Σκαγενσχύρν. Τὸ μῆκος αὐτῆς εἶναι 53 μίλ. τὸ δὲ πλάτος φθάνει κατὰ τόπους ἀκό 7 ἕως 23 μίλ. Τὸ μέγεθός της εἶναι μόλις τὸ ἐνδέκατον τοῦ μεγέθους τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου.

11). Ἡ Σκανδινανικὴ χερσόνησος, ἡ μεγαλειτέρα ὅλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν χερσονήσων, εἶναι ἴστορεγέντης μὲ τὴν Ἰσπανικὴν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν, δύον λαμβανομένης, καὶ διευθύνεται ἀπὸ τὸ βορειανατολικὸν πρὸς τὸν νοτιανατολικὸν. Τὸ μῆκος αὐτῆς εἶναι 250 μίλ.- τὸ δὲ πλάτος εἰς μὲν τὰ βίρεια μέρη μικρότερον, εἰς δὲ τὰ νότια μεγαλείτερον. Τὸ δὲ μέγιστον ἀνασβάνει ὡς ἔγγιστα εἰς 100 μίλ. Διὰ τὴν εἰσιγρήσεως τοῦ οικαγρόρχου διασχίζεται ἡ χερσόνησος αὕτη εἰς τὰ νότια μέρη της, εἰς δύο, καὶ τελειόνει εἰς τὰ ἀκρωτήρια Αινδεσνής καὶ Φλάστερβον.

12) Ἐάν ἀπὸ τὸν μαγὸν τοῦ Οἰακωνικοῦ κόλπου φέρωμεν εἰθείας πρὸς τὴν Μαιώτιδα ἴμνην, καὶ πρὸς τὸ Καρικὸν πέλαγος, καὶ συγδέσωμεν τὰ δύο ἄκρα τῶν δύο τούτων εὐθεῶν, σχη-

ματιζεται τρίγωνον, ἐντὸς τοῦ δποίου περιλαμβάνεται δ κορ-
μὸς τῆς Εύρωπης. Ἐκτὸς δὲ τοῦ τριγώνου μένουν αἱ χερσό-
νησοι, καὶ αἱ νῆσοι. Τὰ συστατικὰ λοιπὸν μέρη τῆς Εύρωπης,
εἶναι τὸ ἡπειρωτικὸν ἢ ὁ κερμὸς, αἱ χερσόνησοι, καὶ αἱ
νῆσοι, ὅσαι κεῖνται πλησίον εἰς τὴν παραλίαν αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΟΡΗ ΚΑΙ ΠΕΔΙΑΔΕΣ ΤΩΝ ΧΕΡΣΟΝΗΣΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕ- ΓΑΛΕΙΤΕΡΩΝ ΝΗΣΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ.

1). Τὰ ὄρη τῆς Ιταλικῆς χερσονήσου 1) ἀποτελοῦν μίαν καὶ
μόνην σειράν, διερχομένην καὶ κατὰ τὴν διεύθυνσιν, καὶ καθ'
ὅλον τὸ μῆκος τῆς χερσονήσου μέχρι τῶν νοτιωτάτων ἀκρωτη-
ρίων αὐτῆς, καὶ ὀνομάζονται Ἀπέννινα. Τὰ Ἀπέννινα εἶναι
περὶ τὸ μέσον τῆς χερσονήσου ὑψηλότερα, καὶ ταπεινοῦνται προ-
χωροῦντα πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς νότον· ἡ δὲ ὑψηλοτέρα κορυφὴ
αὐτῶν, δι μέγας Σάσσος, κειμένη εἰς τὰ μεσαῖα Ἀπέννινα
ἔχει ὑψός 2410 πήγεων ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης.
Σκέπαζον δὲ τὰ ὄρη ὄλοκληρον τὴν χερσόνησον, καὶ ἀφίουν
πλησίον εἰς τὴν παραλίαν μόνον χαμηλάς τινας καὶ μικράς πε-
διάδας, ὡς τὴν Βετρουριειὴν (Τοσκανικὴν), τὴν Ρωμαϊ-
κὴν, τὴν Καμπανικὴν ἢ Νεαπολιτικὴν, ἐκ τῆς δποίας
ἀνυψοῦται κωνοειδῶς τὸ ἡφαίστειον ὁ Βεσούβιος εἰς 950
πήγ. Ὅψος, εἰς τὴν παραλίαν τοῦ Τυρρηνικοῦ πελάγους· καὶ
τὴν Ἀπουλικὴν εἰς τὴν τοῦ Ἀδριατικοῦ.

2) Η Σικελία σκεπάζεται διλόκληρος σχεδὸν ἀπὸ ὄρη, τῶν
δποίων ἡ κυριωτέρα σειρὰ κατέχει τὴν βόρειον παραλίαν τῆς
νήσου, καὶ περιλαμβάνει κορυφὰς, τῶν δποίων τὸ ὑψός εἶναι
815—1600 πήγεων ὑπεράνω τῆς θαλάσσης. Εἰς τὴν ἀνατο-
λικὴν παραλίαν τῆς νήσου ὑπάρχει μία μικρὰ πεδιάς, ἡ Κα-
τανικὴ, καὶ πρὸς βορρᾶν ταύτης ἀνυψοῦται ἡ πολυκόρυφος
Αἴτυη, ἥτις εἶναι ἡφαίστειον, μεμονωμένον διὰ κοίλαδων
ἀπὸ τὰ λοιπὰ ὄρη τῆς νήσου. Τὸ ὑψός αὐτῆς εἶναι 2760 πήγ.

1). Σημ. Ο διδάσκαλος ἐπαναλαμβάνει ἐνταῦθα τὴν ὁρογρα-
φίαν τῆς Ελλ. χερσονήσου. Εἶναι δὲ καλὸν νὰ γίνωνται αἱ ἐπανα-
λήψεις αὗται διὰ τῆς ἐξετάσεως τῶν μαθητῶν εἰς τὰ δεδιδαγμένα;

ὑπεράνω τῆς Θαλάσσης.—Η Σαρδών καὶ ἡ Κύρνος εἶναι ἐπί-
στις βουνώδεις νῆσοι μάλιστα δὲ ἡ δευτέρα, τῆς δοιάς κορυ-
φή τινες φθάνουσιν εἰς 2170 πήγεις ὑψος.

3). Εἰς τὴν Ἰσπανικὴν γερσόνησον διακρίνομεν ἀκριβῶς
τέσσαρας σειρὰς ὁρέων, αἵτινες διευθύνονται ὅλαι ἀπ' ἀνατο-
λῶν πρὸς δυσμάς, καὶ ἔχουν μεταξὺ αὐτῶν ὑψηλὰς καὶ χα-
μηλὰς πεδιάδας, διὰ τῶν ὅποιων γωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων.
Τοῦτον τοῦτον τὰς σειρῶν αὐτῶν εἶναι ἡ βόρειος, διατείνουσα
τὴν βόρειον παραλίαν τῆς χερσονήσου, καὶ ἡ νότιος, καταπί-
πτουσα πρὸς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν.

ἀ). Η πρώτη καὶ βορειοτάτη, σειρὰ κατέχουσα τὴν βόρειον
παραλίαν ἐκτείνεται ἀπὸ τὸ Ἀγροδισιον ἀκρωτήριον μέχρι τοῦ
Νερίου, καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ Πυρηναῖα, κατέχοντα τὸν
ἰσθμὸν τῆς χερσονήσου, καὶ ἀπὸ τὰ Κανταβρικὰ (Ἀστυρικὰ
καὶ Γαλλικικὰ) δρη τὰ ὅποια εἶναι ἐξακολούθησις τῶν Πυρη-
ναίων. Τὰ Πυρηναῖα εἰλαὶ ὑψηλὰ ὅρη, καὶ ἔχουσι κορυφὰς 2700
— 3000 πήγ. Ὅψους ὑπεράνω τῆς Θαλάσσης. Η δύστη κορυφὴ
αὐτῶν εἶναι τὸ βουνὸν Περδού, τὸ ὅποιον κεῖται περὶ τὸ μέ-
σον. Εἰς τοὺς νοτίους πρόποδας τῆς σειρᾶς ταύτης κείται ἀνα-
τολικῶς, κατὰ τὴν ὑπώρειαν τῶν Πυρηναίων, ἡ χαμηλὴ Κα-
παλονικὴ πεδιάς ἡ τις φθάνει πρὸς ἀνατολὰς μέχρι τῆς Μεσο-
γείου: καὶ δυτικώτερον αὐτῆς εἰς τὴν ὑπώρειαν τῶν Κανταβρί-
κῶν ὁρέων ἡ ὑψηλὴ ἀρχαία Καστιλικὴ πεδιάς, ἡ ὅποια
ἔχει 600 πηγ. ὡς ἐγγιστα ὕψος ὑπὲρ τὴν θάλασσαν.

β'). Η δευτέρα σειρὰ, ἡ ὅποια ἔχει τὸ ὄνομα Καστιλικὴ
ἔρη, κεῖται πρὸς νότον τῶν ῥήθεισῶν πεδιάδων, καὶ διεύθυνο-
μένη παραλλήλως μὲ τὴν πρώτην φθάνει ὑπὸ διάφορα ὄνόματα
ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς μέχρι τῆς δυτικῆς παραλίας τῆς χερσονή-
σου. Τὰ ὑψηλότατα αὐτῆς μέρη, κείμενα περὶ τὸ μέσον (Σιέρρα
Γουαδαράμα), ἀνυψούνται εἰς 1090 — 2278 πήγ. ὑπερά-
νω τῆς Θαλάσσης. Εἰς δὲ τὴν νότιον αὐτῆς ὑπώρειαν ἐξαπλού-
ται ἡ ἐκτενὴς καὶ ὑψηλὴ Νεοκαστιλικὴ πεδιάς, ἡ ὅποια
κεῖται εἰς τὸ αὐτὸ σχεδὸν ὕψος μὲ τὴν βορειότερην κειμένην
ἀρχαίαν Καστιλικὴν πεδιάδα.

γ'). 'Π τρίτη σειρά, ὁ ομαζομένη Ἀνδαλουσιανή, ἔχεις απέναντι τῶν Πιτυουσῶν, καὶ προχωρεῖ δυτικῶς μέχρι τοῦ Ἱεροῦ ἀκρωτηρίου. Ἐν μέρος αὐτῆς, ὁ Μαριανὸς δρυμὸς (Σιέρρα Μορένα) ἔχει 760 πόδια. Ὅψος, καὶ χωρίζει τὴν Νεσκασταλικὴν πεδιάδα, ἀπό τὴν πρὸς νότον κειμένην Ἀνδαλουσιανὴν, ἥτις εἶναι χαμηλὴ, καὶ πλατύς νομένη πρὸς δυσμὰς φθάνει ἕως τὴν θάλασσαν.

δ'). Η τετάρτη σειρά τῶν ὄρέων τῆς Ἰσπανικῆς χερσονήσου ἔχεις ἀπὸ τὸ χαρδήμιον ἀκρωτήριον καὶ τελειόνει εἰς τὴν Ταρρίφαν, ὅριουσσα νοτίως τὴν Βασιτικὴν καὶ ἐξαπλουμένη πρὸς νότον μέχρι τῆς Μεσογείου, ὅπου πίπτει ἀποτόμως. Τὸ κυριώτερον μέρος τῆς σειρᾶς ταύτης εἶναι ἡ Σιέρρα Νεστάδα, ἥ δποια ἔχει κορυφὰς ὡς ἔγγιστα 3,000 πόδια. Ὅψος ὑπὲρ τὴν θάλασσαν.

4). Η Δανικὴ χερσόνησος εἶναι ὅλη πεδινὴ, καὶ ἔχει μόνον εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν ῥάγιν χαμηλῶν λόφων, φθάνουσαν μέχρι τοῦ βορειοτάτου ἀκρου αὐτῆς. Καὶ αἱ Δανικαὶ νῆσοι εἶναι ἐπίσης πεδιναί.

5). Τὰ ὄρη τῆς Σκανδιναυϊκῆς χερσονήσου σχηματίζουν ἐν καὶ μόνον συνεχὲς σύνολον, τὸ δποιον διευθύνεται ἀπὸ τὸ βορειοανατολικὸν πρὸς τὸ νοτιοδυτικόν, καὶ κατέχει τὴν χερσόνησον καθ' ὅλον τὸ μῆκος αὐτῆς. Τὰ ὄρη ταῦτα ὀνομάζονται μὲν μὲν ἐν κοινῷ ὄνομα Σκανδιναυϊκαὶ "Α λ π ε ι ε, ἔχουν δῆμως κατὰ τόπους διαφόρους ὄνομασίας, καὶ καταλαμβάνουν τὸ δυτικὸν μέρος τῆς χερσονήσου, πίπτοντα πρὸς τὴν παραλίαν τῆς Γερμανικῆς θαλάσσης ἀποτόμως, καὶ ταπειγούμενα βαθμηδὸν πρὸς ἀνατολάς. Αἱ κορυφαὶ τῶν Σκανδιναυϊκῶν "Αλπεων ἔχουν ὡς πύργοις ὑπεράνω τοῦ κορμοῦ, καὶ φθάνουν εἰς τὰ νότια μέρη εἰς Ὅψος ἐπέκεινα τῶν 2,000 πόδων. Η ἀνατολικὴ τῶν ὄρέων τούτων ὑπώρεια δὲν φθάνει μέχρι τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης, ἀλλὰ τὸ μεταξὺ διάστημα κατέχει πεδιάς, ἥτις, ἐξαπλουμένη καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς χερσονήσου, εἶναι μὲν χαμηλὴ, ἀλλ' ἔχει καὶ ίκανὰ ὑψώματα καὶ σειρὰς λόφων.

6). Εἰς τὴν Βρεττανικὴν νῆσον τὸ μὲν νότιον μέρος εἶναι κατ' ἔξοχὴν πεδιγύν, τὸ δὲ Βόρειον ἐκ τοῦ ἐγκαγτίου ὀρεινόν. Τὰ

πεδινὸν κατέχει τὸ νοτιοσανατολικὸν τῆς νήσου, καὶ ἔχει πρὸς
δυσμάς τὰ δύο τῆς Οὐαλίας, τὰ δύοτα καθιστῶσι τὴν παρα-
λίαν βραχώδην. Εἰς τὸ Εύρειον μέρος κυριότερα ὅρη εἶναι τὰ
Σκοτικὰ, τῶν δύοις τὸ ὑψηλότατον τμῆμα, τὰ Γραμβι-
ανὰ, φθάσει πέραν τῶν 1000 πήγ. — Η Ἰρλανδία ἔχει πρὸς τὸ
δυτικὸν μέρος τῆς Βρεττανικῆς βραχώδην καὶ ἀπάτομον παρα-
λίαν, παρὰ τὴν ὁποίαν ἀνυψωῖνται μεριονωμένα ὅρη εἰς 1000
πήγ. Ὅψις ὑπεράνω τῆς Θαλάσσης. Εἰς τὰ ἐνδότερα δύματα τῆς
νήσου ἔκτεινονται ἀρκεταὶ πεδιάδες, διακοπτόμεναι ἀπὸ θεουνὰ
χαμηλὰ, καὶ μικρᾶς ἔκτάσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΟΡΗ ΚΑΙ ΠΕΔΙΑΔΕΣ ΤΟΥ ΚΟΡΜΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ.

1). Ο κορυφὸς τῆς Εὐρώπης χώριζεται διὰ γραμμῆς, φερομέ-
νης ἀπὸ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἰστρου πρὸς τὴν Ὀλλανδικὴν χερσό-
νησον, εἰς δύο τμήματα. Τούτωντὸι, κείμενον πρὸς τὸ βορειοσ-
νατολικὸν, εἴναι κατ' ἔξοχὴν πεδινόν τὸ δὲ ἄλλο, εὐρισκόμενον
εἰς τὸ νοτιοδυτικὸν τῆς γραμμῆς, εἰναικατὰ μέγα μέρος θρευεινόν.

2). Καὶ τὸ μὲν πεδινὸν τμῆμα τοῦ κορμοῦ τῆς Εὐρώπης
συμπεριλαμβάνεται ὑπὸ ἐν ὅνομα μεγάλη θορειοσνατο-
λικὴ πεδιάς, τῆς δύοις τὸ μὲν ἀνατολικὸν μέρος ὄνομάζε-
ται Σαρματικὴ ἢ Σκυθικὴ πεδιάς, τὸ δὲ δυτικὸν Γερ-
μανικὴ. Φθάνει δὲ ἡ βορειοσνατολικὴ πεδιάς ἀπὸ τοῦ Εύ-
ξείνου Πόντου μέχρι τοῦ Εσρείου ὥκεανοῦ, καὶ πρὸς δυσμάς μέ-
χρι τῆς Βαλτικῆς καὶ τῆς Γερμανικῆς θαλάσσης, περιλαμβά-
νουσκα ἐντὸς αὐτῆς καὶ τὴν Δακικὴν γερσόνησον, καὶ συνδεο-
μένη πρὸς νότον παρὰ τὸς ἐκβολὰς τοῦ Ἰστρου μὲ τὴν Δαφικὴν
πεδιάδα. [η]

3). Η μεγάλη αὔτη πεδιάς ἔχει μῆκος ἀπὸ ἀνατολῶν πρὸς
δυσμάς 500 μίλ. γεωγρ. Τὸ δὲ πλάτος της εἶναι διάφορον.
Καὶ εἰς μὲν τὸ ἀνατολικὸν, μεταξὺ τοῦ Καρικοῦ πελάγους καὶ
τῆς Μαιώτιδος εἶναι 360μίλια· μεταξὺ δὲ τοῦ Λευκοῦ πελά-
γους καὶ τοῦ Εὔξείνου 260 μίλ. πρὸς νότον δὲ τῆς Βαλτικῆς
85, καὶ πρὸς νότον τῆς Γερμανικῆς θαλάσσης μόνον 15 μίλ.·
Η ἐπιμέγεια αὐτῆς εἴναι 95,600 τετραγ. μίλια.

4). Περισσοτέρη πεδιάς είναι ἐν γένει χαμηλή, καὶ δὲν περιέχει ὄρη. Διακρίνονται ὅμως εἰς αὐτὴν δύο ῥάχεις χαμηλῶν καὶ τραπεζωντῶν λόφων, αἵτινες διατείνουσιν δια τῆς ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς. Καὶ ή μὲν τούτων, λεγομένη νότιος, κεῖται ὀλίγον τι βορειότερον τῆς βορείου παραλίας τοῦ Εὔξείνου, καὶ ἔπακολουθεῖ ἑκατέρωθεν αὐτῆς.⁹ Η δὲ ἀλληλ ὁνομάζεται βόρειος, καὶ διήκει νοτιώτερον τῆς νοτίου παραλίας τῆς Βαλτικῆς διὰ ὅλης τῆς πεδιάδος ἡώς τὰ ἀνατολικὰ μέρη αὐτῆς. Τὸ ὑψηλότερον μέρος τῆς βορείου ῥάχεως περὶ τὸ μέσον αὐτῆς φθάνουν εἰς 270 πόη. περίπου ὑψος, ὀνομάζεται Βολχόνσκειος δρυμός.

5). Διὰ τῶν δύο τούτων ῥάχεων μερίζεται ἡ μεγάλη βορειοανατολικὴ πεδιάς εἰς τρία τμήματα· τὸ βόρειον, τὸ ὄποιον φθάνει ἀπὸ τὴν βόρειον ῥάχιν ἡώς τὴν παραλίαν τῆς Βαλτικῆς καὶ τοῦ Εὔξείνου ὠκεανοῦ· τὸ μέσον, μεταξὺ τῶν δύο ῥάχεων· καὶ τὸ νότιον, τὸ ὄποιον ἀποτελεῖ στενὴν ταινίαν παρὰ τὴν βόρειον παραλίαν τοῦ Εὔξείνου.

6). Τὰ πεδινὰ ταῦτα τμήματα ἔχουν διάφορον χαρακτῆρα· τὸ μὲν βόρειον σύγκειται κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ ἐλώδεις, τὸ δὲ νότιον ἀπὸ ἀνύδρους κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥπτον καλλιεργησίμους χώρας. Τὸ μέσο, ὅμως τμῆμα ἔχει ἐκτεταμένα δάση, καὶ πολλὰς καρποφόρους χώρας. Τὰ δὲ δάση πλεονάζουν εἰς τὴν Σαρματικὴν πεδιάδα καὶ ἐλλείπουν ἐντελῶς σχεδὸν εἰς τὴν Γερμανικὴν, ὅπου καὶ αὐτὰ τὰ ἄγονα καὶ ἐλώδη μέρη μετεβλήθησαν εἰς γαίας καλλιεργησίμους.

7). Τὴν βορειοανατολικὴν πεδιάδα δρίζει καθ' ὅλον σχεδὸν τὸ μῆκος ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν ἡ συνεχῆς σειρὰ τῶν Οὐραλίων ὄφεων, τὰ ὅποια κεῖνται εἰς τὰ ὅραα μεταξὺ Ασίας καὶ Εὐρώπης. Τὰ ὅρη ταῦτα ταπεινοῦνται ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον καὶ ἔχουν κορυφὰς 1350 πόη. ὑψούς περίπου. Τὸ νότιον μέρος αὐτῶν εἶναι κατὰ μέγα μέρος δασοσκεπές.

8). Τὸ δὲ ὀρεινὸν τμῆμα τοῦ κορυφοῦ τῆς Εύρωπης κατέχεται μὲν κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ ὅρη, ἔχει ὅμως καὶ ἀρκετὰς καὶ μεγάλας χαμηλὰς καὶ ὑψηλὰς πεδιάδας ἐκ τῶν ὄποιων ἀλλαι μὲν

κείνται περὶ τὰ ἄκρα τῶν ὁρέων, ὡς ἡ Γαλλικὴ, ἡ Λογγο-
βαρδικὴ ἡ Ἰταλικὴ, ἡ Βελγικὴ, καὶ ἡ ἥδη γνωστὴ Δα-
νικὴ, ἣτις ἔχει 600 τετραγ. μίλ. μέγεθος· ἀλλαὶ δὲ περι-
λαμβάνονται ἐντὸς αὐτῶν. Διαιροῦνται δὲ τὰ ὅρη τοῦ τμήματος
τούτου εἰς τέσσαρα συστήματα, τὰ Καρπάθια, τὰ Γαλλι-
κὰ ὅρη, τὰς "Αλπεις, καὶ τὰ Γερμανικὰ ὅρη.

9). "Η Γαλλικὴ πεδιὰς κειμένη πρὸς βορρᾶν τῶν Πυρη-
ναίων καὶ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Οὐασκωνικοῦ κόλπου, ἐκτείνεται
βορείως μέχρι τοῦ Βρεττανικοῦ πόρου. Τὸ μῆκος αὐτῆς ἀπὸ νό-
του πρὸς βορρᾶν εἶναι 130 μίλ., τὸ δὲ πλάτος τῆς κατὰ τό-
πους διάφορον· καὶ ἀλλαχοῦ μὲν εἶναι 20 μίλ., ἀλλαχοῦ δὲ
φθάνει ἕως 40, καὶ εἰς τινα μέρη ἕως 80 μίλια· ἔχει δὲ μέγε-
θος 4400 τετρ. μίλ., καὶ διαιρεῖται δι' ὑψωμάτων καὶ λόφων
εἰς τὰ τρία μέρη. Πρὸς βορρᾶν τῆς Γαλατικῆς πεδιάδος ἐκτεί-
νεται παρὰ τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν ἡ Βελγικὴ πεδιὰς, ἣτις
συμπεριλαμβάνει καὶ τὴν 'Ολδανδικὴν χερσόνησον, καὶ συνδέει
τὴν Γαλλικὴν μὲ τὴν μεγάλην Βορειοανατολικὴν πεδιάδα. "Η
πεδιὰς αὕτη εἶναι χαμηλοτάτη καὶ ὀμαλωτάτη.

10). "Η Λογγοβαρδικὴ ἡ Ἰταλικὴ πεδιὰς, κειμένη πρὸς
βορρᾶν τῶν Ἀπεννίνων, ἐκτείνεται κατακλινομένη ἀπὸ δυσμῶν
πρὸς ἀνατολὰς, καὶ τελείωνται παρὰ τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος,
εἰσχωροῦσα βορειοανατολικῶς περὶ τὸν μυχὸν αὐτοῦ μέχρι τοῦ
κόλπου τῆς Τεργέστης. "Η χαμηλὴ καὶ ὀμαλὴ αὕτη πεδιὰς
ἔχει μῆκος ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς 70 μίλ., καὶ πλάτος
ἀπὸ βορρᾶς πρὸς νότον 30. Μέγεθος δὲ 700 τετραγ. μίλ. "Η
Ἰταλικὴ πεδιὰς εἶναι ἐκ τῶν εὐφορωτέρων τῆς Εὐρώπης, καὶ
δμοιάζει κατὰ πολλὰ μὲ τὴν Δανικὴν πεδιάδα.

11). Τὰ Καρπάθια ὅρη κείμενα εἰς τὸ ἀνατολικὸν ἀ-
κρον τοῦ ὁρεινοῦ τμήματος, ἀνύψωνται ἐκ τῆς Βορειοανατολι-
κῆς καὶ τῆς Δανικῆς πεδιάδος, διαιτείνονται ἀπὸ τὸ νοτιοανα-
τολικὸν πρὸς τὸ Βορειοδυτικόν. Σύγκεινται δὲ ἀπὸ πολλὰ μέρη,
ἐκ τῶν ὁποίων ἀξιολογώτερα εἶναι αἱ Τρανσυλβανικαὶ
Καρπάθια, τὰ κεντρικὰ Καρπάθια (Τάτρα) καὶ τὰ μικρὰ
Καρπάθια. Υψηλότερα τούτων είναι αἱ Τραγουσυλβανικαὶ

"Αλπεις, τῶν δποίων κορυφαί τινες φθάνουν εἰς 2400 πήχ. Ή ψος ὑπεράνω τῆς θαλάσσης. Εγουν δὲ τὰ Καρπάθια ὅρη πρὸς δυσμάς δύο ἔκτενεῖς καὶ χαμηλᾶς πεδιάδας, αἱ τινες συνδέονται μεταξύ των καὶ ὀνομάζονται Οὐγγρικαί· καὶ ἐπειδὴ δὲν κεῖνται εἰς τὸ ὄψος, διὰ τοῦτο ἡ μὲν μία λέγεται ἄνω καὶ ἡ ἄλλη κάτω Οὐγγρικὴ πεδιάς. Η κάτω Οὐγγρικὴ πεδιάς εἶναι ἡ μεγαλειτέρα τῶν δύο καὶ ἔχει μῆκος ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον 60 μίλια πλάτος δὲ ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς 40, καὶ μέγεθος 160 τετρ. μίλ. Εἶναι δὲ κατὰ μέγχα μέρος ἄκαρπος, καὶ εἰς τὸ ἀνατολικὸν ἀμμώδης καὶ ξηρά· εἰς δὲ τὸ δυτικὸν ἐλώδης. Τελείνει δὲ ἡ κάτω Οὐγγρικὴ πεδιάς πρὸς νότον εἰς τὴν Πανοννικὴν πεδιάδα καὶ τὰ Σερβίκα δόρη.

12). Πρὸς ἀνατολὰς τῆς Γαλλικῆς πεδιάδος κεῖνται καὶ δύον τὸ μῆκος αὐτῆς ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν τὰ Γαλλικὰ δόρη, τὰ δποῖα διακρίονται εἰς δύο τμῆματα, τὸ βόρειον καὶ τὸ νότιον. Μέρη τοῦ νοτίου τμῆματος εἶναι τὸ Κέμπλενον δρός (Σεβέννας), τὸ δποῖον ἔχει ὑψηλοτέραν κορυφὴν τὸ Μεζένικον (1460 πήχ. ὑψους), καὶ τὰ ὅρη τῆς Ἀρουερνίας, τὰ δποῖα ἔχουν τὰς ὑψηλοτέρας κορυφὰς δλῶν τῶν Γαλλικῶν ὁρέων, ὡς τὸ Δόρον, 1560 πήχ., καὶ τὸ κάνταλον, 1540 πήχ., ὑψους ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Εἰς δὲ τὸ βόρειον τμῆμα διακρίνονται κατ' ἔσοχὴν τὰ Βογήσια. τὰ δποῖα ἀποτελοῦν σειράν, τείνουσσαν ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν, καὶ ἔχουσσαν πρὸς ἀνατολὰς τὴν Ρηνικὴν πεδιάδα. Τὸ ὄψος τῶν Βογησίων ὁρέων φθάνει εἰς 1200 πήχ. X

13). Πρὸς δυσμὰς τῶν Καρπαθίων ὁρέων καὶ τῶν Οὐγγρικῶν πεδιάδων, πρὸς βορρᾶν τῶν βορειοδυτικῶν ὁρέων τῆς Ελληνικῆς χερσονήσου, τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, τῆς Δογγοβαρδικῆς πεδιάδος καὶ τοῦ Λιγυστιακοῦ πελάγους κεῖνται αἱ "Αλπεις, αἱ τινες εἶναι τὰ ὑψηλότατα δλῶν τῶν ὁρέων τῆς Εύρωπης. Διευθυνόμεναι δὲ ἐν γένει ἀπὸ τὸ νοτιοδυτικὸν πρὸς τὸ βορειοανατολικὸν ὡς ἔγγιστα ἔχουν μῆκος 125 μίλ., καὶ πλάτος 10 ἔως 40, καὶ κατέχουν 4500 τ. μ. ἐπιφάνειαν.

14). Διακρίνονται δὲ εἰς τὰς "Αλπεις διο μέρη γωριζήμενα

διὰ διαφόρων διευθύνσεων, τὸ δυτικὸν καὶ τὸ ἀνατολικόν. Τὸ δυτικὸν περιλαμβάνει ἀπὸ δυσμῶν κατὰ πλάτος τὴν Δογγοθαρδικὴν πεδιάδα, καὶ ὄνομαζόμενον δυτικαὶ "Αλπεῖς διατείνει ταπεινούμενον ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον, μέχρι τοῦ Λιγυστικοῦ πελάγους, ὅπου πίπτει ἀποτόμως. Σύγκειται δὲ ἀπὸ μίαν καὶ μόνην σειράν, διακλαδίζομένην πρὸς δυσμὰς, καὶ ἀνατολὰς εἰς τὰς παρακειμένας πεδιάδας, καὶ ἔχει κορυφὰς τὸ Βήσουλον (3250 πήγ.) καὶ τὸ Ἰσέρανον, ἔχον τὸ αὐτὸν ψῆφο. Τὸ δὲ ἀνατολικὸν, πρὸς βορρᾶν τῆς Δογγοθαρδικῆς πεδιάδος, διευθύνεται ταπεινούμενον ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς, καὶ σύγκειται πρὸς μὲν δυσμὰς ἀπὸ μίαν σειράν (κεντρικαὶ "Αλπεῖς), εἰς τὴν ὁποίαν παράκεινται πρὸς βορρᾶν καὶ νότον ἀλλα ὑψηλὰ ὅρη πρὸς δὲ ἀνατολὰς ἀπὸ πολλὰς παραλλήλους σειράς, αἵτινες φθάνουν μέχρι τῶν Οὐγγρικῶν πεδιάδων (ἀνατολικαὶ "Αλπεῖς).

15). Αἱ κεντρικαὶ "Αλπεῖς εἶναι τὸ ὑψηλότερον καὶ ἀγριώτερον μέρος ὅλου τοῦ συστήματος τῶν "Αλπεων, καὶ ἔχουν ἐπισημοτέρας κορυφὰς τὸ Λευκὸν βουνόν (Μόντ-Βλάγκ, 3850 πήγ. ὑπεράνω τῆς Θαλάσσης τὸ βουνὸν 'Ρόζαν (3500 πήγ.). τὸν Παρθένον (3300 πήγ.), καὶ τὸν Ἀδαύλαν (ἄγ.

Γοτζάρδον 2700 πήγ.).—Αἱ δὲ ἀνατολικαὶ "Αλπεῖς, χαμηλότεραι πολὺ τῶν κεντρικῶν, καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν δυτικῶν, μόλις ἔχουνεις τὰς ὑψίστας κορυφὰς των 300 πήγ. ψῆφος, καὶ διαιροῦνται εἰς Νωρικάς "Αλπεῖς, εἰς Καρνίας, καὶ εἰς Ιουλίας, αἵτινες σχηματίζονται ἀπὸ τρεῖς σειράς παραλλήλους, διευθυνομένας ἐν γένει ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς, καὶ χωρίζομένας ἀπ' ἀλλήλων διὰ μακρῶν κοιλάδων. Αἱ Ἰούλιαι "Αλπεῖς, φθάνουσαι μέχρι τοῦ Κολάπιος, συγενοῦνται μὲ τὰ ὄρη τῆς Ελληνικῆς χερσονήσου.

16). Καθ' ὅλην τὴν βορειοδυτικὴν ὑπώρειαν τῶν κεντρικῶν καὶ τῶν ἀνατολικῶν "Αλπεων ἔχουνται ὑψηλὴ καὶ πεδινὴ χώρα, ἡ ὁποία προσχωρεῖ ταπεινούμενὴ ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν, καὶ ἔχει 270 ἐως 330 πήγ. ψῆφος ὑπεράνω τῆς Θαλάσσης. Η πεδιὰς αὕτη χωρίζεται εἰς δύο μέρη, εἰς τὸ νοτιοδυτικὸν, τὸ ὅποιον εἴαιται μι-

χρότερον, καὶ λέγεται ‘Ελθετικὴ πεδιάς, καὶ εἰς τὸ μεγαλείτερον βορειοανατολικὸν, ἀνομαζόμενον Βαυαρικὴ πεδιάς.

17). Πρὸς δύσμάς τῶν Καρπαθίων καὶ τῆς βορειοανατολικῆς πεδιάδος, πρὸς βορρᾶν τῶν Ἀλπεων, τῆς Βαυαρικῆς καὶ ‘Ελθετικῆς πεδιάδος, καὶ πρὸς ἀνατολὰς τῶν Γαλλικῶν ὁρέων κεῖται τὸ τρίτον σύστημα τῶν ὁρέων, τὰ Γερμανικὰ ὅρη, τὰ διοῖα φθάνουν πρὸς βορρᾶν εἰς τὴν Εορειοανατολικὴν πεδιάδα, ἥτις τὰ χωρίζει ἀπὸ τὰ παράλια τῆς Γερμανικῆς θαλάσσης.

18). Τὰ Γερμανικὰ ὅρη σύγκεινται ἀπὸ πολλὰς καὶ διαφόρους σειράς, αἵτινες ἔχουν ποικίλας διευθύνσεις. Ἐν γένει ὅμως ἐπικρατοῦν εἰς τὰ ὅρη ταῦτα δύο διευθύνσεις, ἡ ἀπὸ τὸ νοτιοδυτικὸν πρὸς τὸ βορειοανατολικόν, καὶ ἡ ἀπὸ τὸ νοτιοανατολικὸν πρὸς τὸ βορειοδυτικόν. Τὰ Γερμανικὰ ὅρη ταπεινοῦνται ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν, περιέχουν μεταξύ των πολλὰς ὑψηλὰς πεδιάδας.

19). Ἄξιο λογιγώτεραι σειραὶ τῶν Γερμανικῶν ὁρέων εἶναι αἱ ἔξτις.

ἀ.) ‘Ο Ιούρασος, δύστις ὅριζει καθ' ὅλον τὸ μῆκος βορειοδυτικῶς τὴν ‘Ελθετικὴν καὶ τὴν Βαυαρικὴν πεδιάδα. ‘Ο Ιούρασος ἔχει εἰς τὰ νότια μέρη του κορυφὰς 1440 πάχοντας, καὶ προγωρῶν πρὸς τὸ Εορειοανατολικόν γίνεται χαμηλότερος, καὶ ταπεινοῦνται εἰς 100 σχεδὸν πάχοντας.

β'.) ‘Ο Μέλας δρυμὸς, σειρὰ παράλληλος τῶν Βογητίων ὁρέων καὶ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ρηνικῆς πεδιάδος κειμένη. ‘Η πρὸς Εορρᾶν ἔξακολούθησις αὐτοῦ σγηματίζει τὸ ‘Οδεμέλαδον, τὸ Σπέσσαρτον, καὶ τὸ ‘Ροΐνον ὅρος. Μεταξὺ δὲ τοῦ Μέλανος δρυμοῦ καὶ τοῦ Ιουράσου κεῖται ἡ ὑψηλὴ Σοηνικὴ πεδιάς, ἥτις εἶναι χαμηλότερα ἀπὸ τὴν Βαυαρικήν. ‘Η ὑψηλοτέρα κορυφὴ τοῦ μέλανος δρυμοῦ φθάνει εἰς 1250 πάχεων ὕψος.

γ'.) ‘Ο Βοεμικὸς δρυμὸς, περιλαμβάνων πρὸς ἀνατολὰς τὴν Βαυαρικὴν πεδιάδα, διευθύνεται ἀπὸ τὸ νοτιοανατολικὸν πρὸς τὸ Εορειοδυτικόν, καὶ ἔχει ὡς ἔξακολούθησιν τὸ Πιτυοφόρον ὅρος, μικρὰν συστάδα κωγοειδῶν θουνῶν, καὶ τὸ Θουρίγγειον δρυμόν.

δ').) Παράλληλος μὲ τὸν Βοεικὸν δρυμὸν διευθύνεται ἄλλη σειρὰ, τὰ Σουδήτια ὅρη, τὰ ὁποῖα, ὑψούμενα εἰς 1350 πόλης, πέπτουν βορειοανατολικῶς καὶ ὀρθίως πρὸς τὴν Γερμανίαν πεδιάδα. Περιλαμβάνουν δὲ μετὰ τοῦ Βοεικοῦ δρυμοῦ τὰς λοφώδεις Βοεικὰς καὶ Μοραβικὰς χώρας, τὰς δοπίας ὅριζε πρὸς Βορρᾶν τὸ Μεταλλοφόρον ὅρος, τὸ ὁποῖον εἶναι σειρὰ διευθυνομένη ἀπὸ τὸ νοτιοδυτικὸν πρὸς τὸ βορειοανατολικόν, καὶ ἔχει κορυφὰς 1000 πόλεων ὑψους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

ΠΟΤΑΜΟΙ ΚΑΙ ΛΙΜΝΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ.

1). Ἡ Εύρωπη διαιρεῖται κυρίως εἰς τρεῖς περιοχὰς (1) θαλασσῶν· εἰς τὴν τοῦ Βορείου ὥκεανοῦ, τὴν τοῦ ἀτλαντικοῦ, καὶ τὴν τῆς Μεσογείου θαλάσσης καὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου. Ἡ δὲ τοῦ ἀτλαντικοῦ ὥκεανοῦ μερίζεται εἰς πολλὰς ἄλλας δηλ. τὴν περιοχὴν τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης· τὴν τῆς Γερμανικῆς· τὴν τοῦ Βρετανικοῦ πόρου. τὴν τοῦ Ουασκωνικοῦ κόλπου· καὶ τέλος τὴν τοῦ ἀμέσου ἀτλαντικοῦ ὥκεανοῦ.

2). Ἐκτὸς τῶν τῆς ῥήγειστης θαλάσσης ῥέοντων ποταμῶν χύνεται καὶ ικανὸν μέρος τῶν ὑδάτων τῆς Εύρωπης εἰς μίαν λίμνην, ἥτις κεῖται πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Εὐξείνου, καὶ ὀνομάζεται Κασπία. Ἡ Κασπία λίμνη ἔχει ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν 165 μιλίων μῆκος καὶ ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς 50 μιλίων πλάτος. Τὸ μέγεθος αὐτῆς εἶναι 841 τετραγ. μίλια.

3). Ἐκτὸς τῆς Κασπίας ἔχει ἡ Εύρωπη καὶ ἄλλας πολλὰς λίμνας, ἐκ τῶν ὁποίων δὲν ἔκρεον ποταμοί. Ἀπασαι δὲ αἱ λίμναι αὗται εἶναι μικροῦ μεγέθους· καὶ ἀξιολογώτεραι τούτων εἶναι ἡ Πλαττένη εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς κάτω Οὐγγαρικῆς πεδιάδος, ἡ Νεοσιδέλειος εἰς τὴν ἄνω Οὐγγρικὴν πεδιάδα, ἡ Τρασιμένη εἰς τὴν δυτικὴν ὑπώρειαν τῶν Ἀπεννινῶν, καὶ ἄλλαι τινές.

1) Ἡ χώρα τῆς ὁποίας τὰ ὅδητα ῥέουν συναθροιζόμενα εἰς ἓν καὶ τὸν αὐτὸν ποταμὸν ἡ μίαν καὶ τὴν αὕτην θάλασσαν, ὁ νομάζεται περιοχὴ τοῦ ποταμοῦ ἢ τῆς θαλάσσης.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΟΤΑΜΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ
ΤΗΣ ΚΑΣΠΙΑΣ ΔΙΜΝΗΣ.

1). Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Κασπίας ἀνήκουν οἱ ἐφεζῆς ποταμοὶ.

ἀ.) ‘Ο Ούράλιος,

ὅστις πηγάζει εἰς τὸ νότιον τμῆμα τῶν Ούραλίων ὁρέων, διευθύνεται πρὸς νότον καὶ χύνεται εἰς τὸ βόρειον μέρος τῆς Κασπίας:

β'.) ‘Ο Βόλγας,

ὅστις εἶναι ὁ μέγιστος ὄλων τῶν ποταμῶν τῆς Εὐρώπης. Πηγάζει δὲ εἰς τὸν Βολγάνσκειον δρυμὸν, καὶ ἔχει κατ' ἀρχὰς μὲν διεύθυνσιν ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἐπειτα δὲ ἀπὸ βορρᾶς πρὸς νότον. Ἐκβάλλει διὰ πολλῶν στομάτων, ἔως ἐξήκοντα, εἰς τὸ βόρειον μέρος τῆς Κασπίας πρὸς δυσμὰς τοῦ Ούραλίου.

‘Ο Βόλγας παραλαμβάνει πάμπολλα καὶ σημαντικὰ παραποτάμια, ἐκ τῶν δύοιών αὗταί οὐαγήτερα εἶναι τὰ ἐφεζῆς:

ἀριστερόθεν

δεξιόθεν

2). ‘Ο Κάμας, ὅστις πηγάζει εἰς τὰ Ούράλια ὄρη. 1). ‘Ο Οκας, δέχεται ἀριστερόθεν τὸν Μόσχαν.

2). Εἰς τὸ σύστημα τοῦ Βόλγα κείνται αἱ ἐφεζῆς παραποτάμιαι πόλεις παρὰ μὲν τὸν Βόλγαν, τὸ Νοβογόροδον, ἡ Καζάνη, καὶ τὸ Λστραχάνιον παρὰ δὲ τὸν Μόσχαν, ἡ δμώνυμος πόλις Μόσχα.

3). ‘Ο Βόλγας μετὰ τῶν παραποτάμων του διαρρέει τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς μεγάλης βορειοανατολικῆς πεδιάδος τῆς Εὐρώπης πρὸς νότον τῆς βορείου ράχεως.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΟΤΑΜΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΕΥΞΕΙΝΟΥ
ΠΟΝΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ.

1). Τὴν περιοχὴν τοῦ Εὔξείνου Πόντου καὶ τῆς Μεσογείου διαρρέουν οἱ ἀκόλουθοι ποταμοί:

ἀ.). ‘Ο Τάναις (Δόν),

ὁ δυοῖς πηγάζει εἰς τὴν βορειοανατολικὴν πεδιάδα μεταξὺ τῶν δύο ράχεων, καὶ διασχίσας τὴν νότιον αὐτῶν ἐκβάλλει εἰς τὸν μυχὸν τῆς Μαιώτιδος λίμνης παρὰ τὴν πόλιν Ἀζόβεινη

ε').) Ο Βορυσθένης (Δάναστρις, Δνεῖπερ), πηγάζει εἰς τὴν νότιον ὑπώρειαν τῆς βορείου ράχεως πλησίον εἰς τὰς πηγας τοῦ Βόλγα. Διευθύνεται δὲ πρὸς νότον, καὶ ἀφοῦ διασχίσῃ τὴν νότιον ράχιν, καταφερόμενος ὁζέως, χύνεται εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον παρὰ τὴν Χερσῶνα πόλιν.

'Εκτὸς τῆς Χερσῶνος ἀξιαὶ λόγου πόλεις παρὰ τὸν Βορυσθένην εἶναι η Κιέβη καὶ η Μοχιλέβη.

γ.) Ο Τύρας (Δάναστρις, Δνεῖστερ), ὅστις καταβαίνει ἀπὸ τὴν βορειοανατολικὴν ὑπώρειαν τῶν Καρπαθίων ὄρέων, καὶ φέρεται δρυμητικῶς ἐπὶ τῆς νοτίου ράχεως. Χύνεται δὲ εἰς τὸν Εὔξεινον παρὰ τὸ Ακκερμάνιον.

δ.) Ο Δούναβης,

ὅστις εἰς τὸν κάτω δρόμον του λαμβάνει τὸ ὄνομα "Ιστρος". Ο ποταμὸς οὗτος πηγάζει εἰς τοὺς νοτιοανατολικοὺς πρόποδας τοῦ μέλανος δρυμοῦ, καὶ ἔχει εἰς τὸν δρόμον του διαφόρους διεύθυνσεις· κατ' ἀρχὰς μὲν πρὸς τὸ βορειοανατολικόν ἐπειτα πρὸς τὸ νοτιοανατολικόν· μετὰ ταῦτα πρὸς νότον, καὶ τελευταῖον πρὸς ἀνατολάς. Χύνεται δὲ ὡς ἐρρέθη, δι' ἐπτὰ στομάτων, εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον.

Παραποτάμια.

ἀριστερόθεν

δεξιόθεν

1). Ο Ισάρας, ὅστις πηγάζει εἰς τὴν βόρειον ὑπώρειαν τῶν κεντρικῶν "Αλπεων, καὶ διαρρέει τὴν Βαυαρικ. πεδιάδα.

2). Ο Ινος, πηγάζων ἐντὸς τῶν κεντρικῶν "Αλπεων, καὶ διευθύνομενος πρὸς τὸ βορειοδυτικόν.

3). Ο Μόραθος (Μάρχ), δοτις πηγάζει εἰς τὰ Σουδήτια, καὶ ρέει πρὸς νότον.

3). ΟΤ ίβη σκος (Θείσσας πάθεις, πηγάζει εἰς τὰ Καρ-

μεταξὺ τῶν Νωρικῶν καὶ τῶν Καρνίων "Αλπεων, καὶ διεύθυνεται ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς.

6). Ο Σαῦος, ὅστις κατερ-

πρὸς δυσμάς, καὶ ἐπειτα πα- γόμενος ἐκ τῶν Ἰουλίων "Αλ- φαλλήλως μὲ τὸν Δούναβιν πεων ρέει ἀπὸ δυσμῶν πρὸς πρὸς νότον.

ἀνατολάς.

7) Τὰ λοιπὰ ἐκ τῆς Ἑλλην. χερσονήσου παραποτάμια 1).

Εἰς τὸ σύστημα τοῦ Δούναχεως εὑρίσκονται παραποτάμιαι πόλεις αἱ ἔξι· παρὰ μὲν τὸν Δούναβιν ἡ Οὐλμα, ἡ Ρατι- σθόνη ('Ρε· ενσθούργον), ἡ Λιντία (Διντζ'), ἡ Βιέννη, τὸ Πρεσβεῖον, τὸ Κομόρινον, ἡ Βαϊζένη, ἡ Πέστα κὶ Βοῦδα, τὸ Ζεμλίνιον (δέ Ζέμονας), τὸ Βελιγράδιον, τὸ Βιδδίνιον, ἡ Ιμπραΐλα, καὶ τὸ Γαλάζιον παρὰ δὲ τὸν Ισάραν, τὸ Μόναχον παρὰ τὸν Ἰννον, ἡ Ἰνσερούκη καὶ παρὰ τὸν Σαῦον, τὸ Λάζακον (ἡ Λουβιάνη).

έ.) Οἱ ποταμοὶ
τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου

7'.) Οἱ πάδοι-

ὅστις καταβαίνων ἀπὸ τὴν ἀνατολικὴν ὑπώφειαν τῶν δυτικῶν "Αλπεων, διαρρέει κατὰ μῆκος τὴν Λογγοθερμικὴν πεδιάδα διευθυνόμενος ἀπὸ δυτικῶν πρὸς ἀνατολάς καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸ "Άδριατικὸν πέλαγος πρὸς νότον τοῦ κόλπου τῆς Βενετίας.

Παραποτάμια.

ἀρ στερόθεν

δεξιόθεν

1) Ο Τίχινος (Τεσσίνος), πηγάζωνεὶς τοὺς νοτίους πρόποδας τοῦ Αδούλαρέεις πρὸς νότον καὶ σχηματίσας εἰς τοὺς πρόποδας τῶν "Αλπεων τὴν Οὔερο-ανὸν λίμνην ρίει διὰ τῆς πεδιάδος, καὶ γύνεται εἰς τὸν Πάδαν,

1) Σημ. Ο διδάσκαλος χρεωστεῖ καὶ ἐνταῦθα ὡς καὶ κατω-τέρω, διό τοι ἀναφέρονται οἱ ποταμοὶ τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου, νᾶς ἐπαναλάβῃ ἐκ τῆς πρώτης περιόδου ὅλους τοὺς ποταμοὺς αὐτοὺς, διὰ νὰ συμπληρώσῃ τὴν ποταμογραφίαν τῆς Εὐρώπης.

3). 'Ο Ἀδδούας ἔχει τὰς πηγάς του ἐντὸς τῶν κεντρικῶν "Αλπεων, καὶ σχηματίζει εἰς τὴν ὑπώρειαν αὐτῶν τὴν Λάριον λίμνην, ἢ τοῦ Κώμου.

4). 'Ο Ἀθεσίς πηγάζει πλησίον εἰς τὰς πηγὰς τοῦ Ἀδδούα, ἢ εἰς κατ' ἀρχὰς πρὸς ἀνατολὰς, ἐπειτα πρὸς νότον, καὶ πάλιν πρὸς ἀνατολὰς, καὶ χύνεται εἰς τὸν Πάδον πλησίον εἰς τὰς ἑκθολάς του.

Παραποτάμιαι πόλεις εἰς τὸ σύστημα τοῦ Πάδου εἶναι παρὰ μὲν τὸν Πάδον τὸ Ταυρίνον, ἡ Πλακεντία, ἡ Κρεμώνη καὶ ἡ Φερράρα· παρὰ δὲ τὸ Σίκιγον ἡ Παθία καὶ παρὰ τὸν "Αθεσίνην ἡ Βηρών.

ζ.). 'Ο Τιθερίς, ἔχων τὰς πηγὰς του ἐντὸς τῶν Ἀπεννίνων, διευθύνεται πρὸς νότον, καὶ χύνεται εἰς τὸ Τυρρηνικὸν πέλαγος, ἀφοῦ διέλθῃ διὰ τῆς Ρώμης.

η.). 'Ο Αρνος, καταρρέων ἀπὸ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τῶν Ἀπεννίνων, διευθύνεται πρὸς δυσμάς, καὶ χύνεται εἰς τὸ Δυγιστικὸν πέλαγος. Παρὰ τὰς ὄχθας αὐτοῦ κεῖνται ἡ Φλωρεντία καὶ ἡ Πίσα.

θ.). 'Ο Ροδανὸς, ἔχει τὰς πηγὰς του εἰς τὴν δυτικὴν ὑπώρειαν τοῦ Ἀδούλα δρους, καὶ διευθύνεται πρὸς δυσμάς. Διαρρέεσσας δὲ τὴν λίμνην Λεμάνην (ἢ τῆς Γενεύης) ἥρει πάλιν πρὸς δυσμάς· ἐπειτα στρέφεται πρὸς νότον, καὶ χύνεται διὰ πτλλῶν στομάτων εἰς τὸν Γαλατικὸν κόλπον.

Παραλαμβάνει δεξιόθεν ὁ "Ροδανὸς τὸν "Αραρα (σαώνην), πηγάζοντα εἰς τὰ Βογήσια δρη, καὶ ἔχει παρὰ τὰς ὄχθας του τὰς ἐφεξῆς πόλεις, τὴν Γενεύην, τὸ Λούγδουγον, καὶ τὴν Λύεγνιῶνα.

Ω). 'Ο Τρεβίας πηγάζει εἰς τὸ βόρειον μέρος τῶν Ἀπεννίνων.

πηγάζων εἰς τὴν νότιον ὑπώρειαν τῶν δυτικῶν Πυρηναίων διαρέει τὴν Καταλονικὴν πεδιάδαν· καὶ ἔχει παρὰ τὰς ὄχθας τους πόλεις Σαραγώσσαν καὶ Δερτώσσαν,

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΟΤΑΜΩΝ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΤΟΥ ΑΜΕΣΟΥ
ΑΤΛΑΝΤΙΚΟΥ ΩΚΕΑΝΟΥ, ΤΟΥ ΟΥΑΣΚΩΝΙΚΟΥ
ΚΟΛΠΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΟΥ ΠΟΡΟΥ.

1). Εἰς τὴν ἀμεσον περιοχὴν τοῦ ἀτλαντικοῦ ὥκεανοῦ ἀνήκουσιν οἱ ἔξης ποταμοὶ·

ἀ.) Ο Βατίτις (Γουαδαλκιβίρ),
ὅστις πηγάζει εἰς τὸν Μαριανὸν δύμαν, καὶ διαρέει τὴν Ἀνδαλουσιανὴν πεδιάδαν. "Εἶχει δὲ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ τὴν Κοδύνην, καὶ τὴν Σεβίλλαν·

β'.) Ο Ανας (Γουαδιάνας),
σχηματιζόμενος ἐντὸς τῆς Νεοκαστιλικῆς πεδιάδος, ῥέει πρὸς δυσμάς καὶ ἐπειτα στρέφεται πρὸς νότον.

γ'.) Ο Τάγος,
πηγάζων εἰς τὰ Καστιλικὰ ὅρη, διευθύνεται πρὸς δυσμάς καὶ ἐκβάλλει παρὰ τὴν πόλιν Λισσαβῶνα εἰς τὸν ἀτλαντικὸν ὥκεανόν. Διαρέει δὲ καὶ τὸ Τόλεδον.

δ'.) Ο Δούριος.

πηγάζων εἰς τὴν ὑπώρειαν τῶν Κανταβρικῶν ὁρέων, διευθύνεται διὰ τῆς ἀρχαίας Καστιλικῆς πεδιάδος πρὸς δυσμάς, καὶ γύνεται παρὰ τὸ Ὀπόρτον εἰς τὸν ὥκεανόν.

2) Εἰς τὸν Ουασκωνικὸν κόλπον χύνονται·

ἀ.) Ο Γαρούμνας (Γαρόννας),
ἔχει τὰς πηγὰς του εἰς τὴν βόρειον ὑπώρειαν τῶν Πυρηναίων, διευθύνεται διὰ τῆς Γαλλικῆς πεδιάδος, καὶ πλατύνεται περὶ τὰς ἐκβολάς του εἰς λιμενοειδὲς στόμιον. Παρὰ τὰς ὄχθας αὐτοῦ κείνται ἡ Τολόσσα, καὶ Βορδίγαλα (Βορδώ).

β'.) Ο Δείγηρος (Δούρος),

ὅστις ἀρχίζει εἰς τὸ Κέμμεγον ὄρος καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν διευ-

Θύνεται πρὸς Βορρᾶν, ἔπειτα δὲ στρέφεται πρὸς δυσμάς.—Παραλαμβάνει δὲ ὁ Λειγῆρος ἀριστερόθεν τὸν "Ελαερον ('Αλείρον), πηγάζοντα πλησίον εἰς τὰς πηγάς του, καὶ διαρρέει τὰς πόλεις Αύρηλίαν ('Ορλεάν), καὶ Νάντην.

3). Εἰς τὸν Βρεττανικὸν πόρον χύνεται ἀξιος λόγου μόνον.

"Ο Σηκουάνας (Σένας), δοστις πηγάζει εἰς τὸ Βόρειον τμῆμα τῶν Γαλλικῶν ὁρέων, διέρχεται διὰ τῶν Παρισίων καὶ τῆς Ρουάνης, καὶ ἔχει παρὰ τὰς ἐκβολάς του τὴν πόλιν Χάρρεδε Γράς.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΟΤΑΜΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

1) Οἱ ἀξιολογώτεροι ποταμοὶ τῆς περιοχῆς ταύτης εἰναντίον αὐτοῦ 'Ο Ρήνος,

δοστις ἔχων τὰς πηγάς του εἰς τὸν Ἀδούλαν πλησίον εἰς τὰς πηγὰς τοῦ 'Ροδάνου, διατρέχει καθὼς καὶ διόναθης δρόμον μακρόν, μεταβάλλων διαφόρως τὴν διεύθυνσίν του. Καί κατ' ἀρχὰς μὲν διευθύνεται πρὸς τὸ βορειοανατολικόν, ὅθεν στρέφεται πρὸς βορρᾶν ἀφοῦ δὲ σχηματίσῃ τὴν λίμνην τῆς Κωνσταντίας, ἔξερχεται ἀπὸ αὐτῆς ῥέων πρὸς δυσμάς. Μετὰ ταῦτα σχηματίσας καμπὴν διαρρέει τὴν πεδιάδα μεταξὺ Μέλανος δρυμοῦ καὶ Βογησίων ὁρέων, καὶ διευθύνθεις πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν χόντρον διὰ διαφόρων στοιχειών εἰς τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν.

Παραποτάμια

ἀριστερόθεν

δεξιόθεν

1.) 'Ο Ἀρόλας, πηγάζων πλησίον τῶν πηγῶν τοῦ 'Ροδάνου, φέρεται διὰ τῶν Ἀλπεων καὶ τῆς 'Ελβετικῆς πεδιάδος σχηματίζων δύο λίμνας. Στραφεῖς δὲ παρὰ τὴν νότωρειαν τοῦ 'Ιουράσου πρὸς τὸ βορειοανατολικόν, καὶ παραλαβών δεξιόθεν

2.) 'Ο Νέκαρ, ἔχων τὰς πηγὰς του πρὸς βορρᾶν τῶν πηγῶν τοῦ Δουνάδεως εἰς τὸν Μέλανα δρυμὸν, καὶ διευθύνομενος πρὸς βορρᾶν.

3.) 'Ο Μοίνος, δοστις πηγάζει εἰς τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ Πιτυοφόρου δρους, καὶ δι-

τὸν Ῥύσσαν, ρέοντα διάτης ευθύνεται πρὸς δυσμάς, σχηματίνεται τῆς Δουκέρηνς, ματίζων πολλοὺς ἐλιγμούς. χύνεται εἰς τὸν Ρίνον.

4). 'Ο Μοσέλας, ἔχων τὰς πηγάς του εἰς τὰ Βογήσια ὄρη πλησίον εἰς τὰς του "Αρκρος, ρέει παραλλήλως μὲν αὐτὰ ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν.

5). 'Ο Μόσας, πηγάζων εἰς τὸ βόρειον τμῆμα τῶν Γαλλικῶν ὄρέων, ρέει πρὸς βορρᾶν καὶ συνενοῦται μὲν τὸν Ῥήνον πλησίον εἰς τὰς ἑκοιλάδες του.

Εἰς τὸ σύστημα τοῦ Ῥήνου εὑρίσκονται αἱ ἐφεξῆς παραποτάμιαι πόλεις· παρὰ μὲν τὸν Ῥήνον, ἡ Κωνσταντία, εἰς τὴν νότιον ὅχθον τῆς ὁμωνύμου λίμνης ἡ Βασιλεία, εἰς τὴν πρὸς βορρᾶν καμπήν τοι ποταμοῦ· τὸ Στρασβούργον, Τὸ Μαγχάϊμον, ἡ Βόρμη, ἡ Μογουντία (Πάϊντζ), ἡ Κοβλέντση, ἡ Βόννα, ἡ Κολωνία, ἡ Δυσσελδόρφη καὶ ἡ Ροττερδάμη· παρὰ δὲ τὸν Ἀρόλχν ἡ Βέρνη παρὰ τὸν Ῥύσσαν ἡ Δουκέρην παρὰ τὸν Νέκαρην ἡ Εἰδελβέργη παρὰ τὸν Μοίνον ἡ Φραγκόρητη· παρὰ τὸν Μοσέλαν οἱ Τρέμιροι (Τρίερ), καὶ τὸ Μέτιον (Μέτζ) καὶ παρὰ τὸν Μόσαν ἡ Λυττίχη.

6'. 'Ο Βίσουργις (Βέζερ),

ὅστις συγκροτεῖται ἐκ δύο ποταμίων, τοῦ Ούέρα καὶ τοῦ Φούλδα, πηγαζόντων εἰς τὰ Γερμανικὰ ὄρη. Ρέει δὲ πρὸς βορρᾶν, καὶ διελθὼν διὰ τῆς Βρέμης πόλεως χύνεται εἰς τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν.

γ'. 'Ο Αλβης,

δόποιος κατέρχεται ἀπὸ τὴν νοτιοδυτικὴν πλευρᾶν τῶν Σουδητίων, διευθύνεται ἐν γένει πρὸς τὸ βορειοδυτικόν, καὶ χύνεται εἰς τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν. Εχει δὲ τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ δρόμου του εἰς τὴν βορειοχαντολικὴν πεδιάδα τῆς Εύρωπης.

Παραποτάμια.

ἀριστερήσεν

δεξιόθεν

1). 'Ο Μόλδαυος, πηγάζων εἰς τὴν βορειοχανατολήν, καὶ νῦπώρειαν τοῦ Βιεμικοῦ δρυμοῦ, ῥέει πρὸς βορρᾶν.

2). 'Ο Βγρας, ἀρχίζων ἀπὸ τὸ Πιτιοφόρον ὄρος καὶ διεθνόμενος πρὸς ἀνατολά.

3). 'Ο Σάλας, πηγάζων ἐπίσης εἰς τὴν βόρειον πλευρὰν τοῦ Πιτιοφόρου ὄρους, καὶ ῥέων πρὸς βορρᾶν.

Παραποτάμιαι πόλεις εἰς τὸ σύστημα τοῦ "Αλβίος" εἶναι παρὰ μὲν τὸν "Αλβίνην" ή Δρέσδα, ή Μεισένη, ή Βιττεμβέργη, τὸ Μαγδεβούργον, καὶ τὸ "Αμβούργον" παρὰ δὲ τὸν Μόλδαυον ή Πράγα παρὰ τὸν "Βγραν" ή Καρλσβάδη παρὰ τὸν Σάλαν ή "Αλλας" παρὰ τὸν Σπρέου τὸ Βερολίνον, καὶ παρὰ τὸν "Αθελον" ή Ποτισδάμη, καὶ τὸ Βραδεμβούργον.

δ'). 'Ο Τάμεσις, ὅστις διέρρει ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς τὸ νότιον μέρος τῆς Βρεττανικῆς. Έχει δὲ παραποτάμιας πόλεις τὸ Οξώνιον (Νέφροδ) καὶ τὸ Λονδίνον.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΟΤΑΜΩΝ ΤΗΣ ΠΙΡΙΟΧΗΣ ΤΗΣ ΒΑΛΤΙΚΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ.

Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης ἀνήκουν οἱ ἔξι αξιολογώτεροι ποταμοί.

ά.) 'Ο Βιαδρος ("Οδερ"), ὅστις ἀρχίζει εἰς τὸ νότιον μέρος τῶν Σουδητίων ὀρέων, καὶ διευθύνεται ἐν γένει ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν: ῥέει δὲ διὰ τῆς Βοριανατολικῆς πεδιάδος τῆς Εύρωπης καὶ ὀλίγον πρὸ τῶν ἐκ-

Εολῶν του διασχίζει τὴν βόρειον ράχιν αὐτῆς. Τὸ στόμιον τοῦ εἶναι λιμνοειδὲς, χωριζόμενον διὰ δύο νήσων ἀπὸ τὴν θάλασσαν, μεταξὺ τῶν δυοῖν γίνεται ἡ ἐκκυσίες τῶν ὑδάτων του.

Οὐδὲ παραλαμβάνει πολλάκις ἀξιόλογα παραποτάμια, τῶν ὅπεραν μεγαλείτερον εἶναι ὁ Βάρθης, χυνόμενος εἰς αὐτὸν ἐκ δεξιῶν.

Παραποτάμιαι πόλεις τοῦ μὲν Βιάδρου εἶναι ἡ Βρεστανία, ἡ Γλαυκαυτία, ἡ Φραγκόρατη, καὶ τὸ Στεττίνον τοὺς δὲ Βάρθη ἡ Ποσένη.

6.) Οὐδετούλας (Βάξελ),

ἔχων τὰς πηγάς του πρὸς ἀνατολὰς τῶν πηγῶν τοῦ Βιάδρου εἰς τὰ Καρπάθια, διευθύνεται ἐπίσης πρὸς βορρᾶν διὰ τῆς βορειοανατολικῆς πεδιάδος, καὶ διασχίσας τὴν βόρειον ράχιν αὐτῆς, σχίζεται εἰς τρεῖς βραχίονας, ἐκ τῶν δυοῖν δὲ μὲν εἰς χύνεται ἀμέσως εἰς τὴν θάλασσαν, οἱ δὲ λοιποὶ δύο εἰς λίμνην γλυκέος ὕδατος, συγκοινωνοῦσαν μὲν τὴν θάλασσαν διὰ στενοῦ πορθμοῦ.

Ἐκ τῶν πολλῶν παραποταμίων, τὰ δυοῖα παραλαμβάνει ὁ Βιστούλας, ἀξιόλογώτερον εἶναι ὁ Βρεστανίας, χυνόμενος εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὰ δεξιά. Παραποτάμιαι δὲ πόλεις τοῦ Βιστούλα εἰναιεὶς Κρακοβία, ἡ Βαρσοβία, καὶ τὸ Δάντισκον.

7.) Οὐδύνας,

πηγάδων πλησίον τῶν πηγῶν τοῦ Βόλγα, ρέει κατ' ἀρχὰς πρὸς δυσμὰς παρὰ τὴν νότιον πώρειαν τῆς βορείου ράχεως· ἔπειτα δρεφόμενος πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν διασχίζει καθόδλων τὸ πλάτος τὴν ράχιν, καὶ χύνεται παρὰ τὴν πόλιν Ρίγανεις τὸν Ριγατον κόλπον·

8.) ΟΝεύας,

ἐκρέεις ἀπὸ τὴν Λαδόγαν λίμνην καὶ μετὰ βραχὺν δρόμον χύνεται παρὰ τὴν Πετρούπολιν εἰς τὸν Φιννικὸν κόλπον.

Η Λαδόγα λίμνη εἶναι ἡ μεγιστηρία τῶν λιμνῶν τῆς Ευρώπης, καὶ ἔχει 292 τετραγωνικῶν μιλίων μέγεθος. Εἶναι δὲ περικυκλωμένη ἀπὸ πολλὰς ἀλλας καὶ μικρὰς καὶ μεγάλας λίμνας, τῶν δυοῖν τὰ ὑδάτα ρέουν εἰς αὐτὴν, οἵθεν ἔπειτα ἔξερχεται ὁ Νεύας. Ἀξιόλογώτεραι τῶν λιμνῶν τούτων εἶναι ἡ Ὀνέγα πρὸς ἀνατολὰς τῆς Λαδόγας, καὶ ἡ Ἰλμένη πρὸς νότον αὐτῆς.

ε). Οἱ ποταμοί

τῆς Σκανδιναվικῆς χερσονήσου, οἵτινες πηγάζουν εἰς τὴν ἀνατολικὴν ὑπώρειαν τῶν Σκανδιναվικῶν "Αλπεων καὶ βόρεων διὰ τοῦ πεδινοῦ μέρους τῆς χερσονήσου πρὸς τὸ νοτιονυχτολικὸν εἰς τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν. Εἶναι δὲ δύοι αὐτοῖς ποταμοῖς τῶν ῥιθέντων.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΟΤΑΜΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΒΟΡΕΙΟΥ ΩΚΕΑΝΟΥ.

Εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην ἀνήκουν δύο μόνον ἀξιολόγου ποταμοῖς.
ἀ). Ο Δούναβς

συγχροτούμενος ἐκ δύο ποταμῶν, οἵτινες πηγάζουν εἰς τὴν βόρειον ὑπώρειαν τῆς βορείου ήχεως, ρέει πρὸς βορράν καὶ χύνεται εἰς τὸ Λευκὸν πέλαγος, παρὰ τὴν πόλιν Ἀρχάγγελον.

β). Ο Πετσιόρας,

ὅστις πηγάζει πρὸς δυσμάς τοῦ θορείου τημένατος τῶν Θύραλίων δρέων, καὶ φέρεται ἐπίσης πρὸς βορρᾶν εἰς τὸν βόρειον ὥκεανόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

ΠΕΡΙΟΧΑΙΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΩΝ, ΤΩΝ ΛΙΜΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΩΝ ΠΟΤΑΜΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ, ΚΑΙ ΠΕΡΙΔΙΩΡΥΧΩΝ.

1). Τὴν μεγαλείτερην περιοχὴν ἔχει ἡ Κασπία λίμνη, καὶ ἡ Μεσόγειος θάλασσα. μικροτέρα δὲ τούτων εἶναι ἡ τοῦ ἀτλαντικοῦ ὥκεανοῦ, καὶ μικροτάτη ἡ τοῦ θορείου.

2). Μεγαλείτερος δὲν τῶν ποταμῶν τῆς Εὐρώπης, κατὰ τὴν περιοχὴν καὶ τὸν δρήμον, εἶναι δὲ βόλγας, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Δούναβης, ὃς τοῦτο γίνεται δῆλον ἐκ τοῦ ἐζῆς πίνακος.

Όνομα τῶν ποταμῶν.	Δρόμος	Περιοχή.
1). Ο Βόλγας	430 μιλ.	30000 τετρ. μιλ.
2). Ο Δούναβης	365 "	14400 "
3). Ο Βηρυσθένης	240 "	8500 "
4). Ο Τάνας	195 "	8000 "
5). Ο Δουένας	160 "	6000 "
6). Ο Ρήνος	150 "	4000 "
7). Ο Βιστούλας	130 "	3600 "

8). Ο "Αλείς	153	ν	2800	τετρ.	μιλ.
9). Ο Λείγηρος	130	"	2400	"	"
10). Ο Βιαδρος	120	"	2100	"	"

3). "Ολοι σχεδόν οι ρυθμέντες παταμοί, έξαιρουμένων μόνον τῶν τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Ιταλικῆς χειρονήσου, είναι πλωτοί καὶ πρὸ πάντων δ Βόλγας, δ Δούναβις καὶ ὁ Ρήνος, οἵτινες ἀπὸ τὸ μέσον σχεδόν τῆς ἡπείρου πρὸς τὸ ἀντίθετα αὐτῆς ἄκρα ρέοντες, ὅχι μόνον διευκολύνουν τὴν συγκοινώνιαν τῶν χωρῶν διὰ τῶν δρόπιων ρέουν, ἀλλὰ καθιστῶσι καὶ τὰ ἐνδότερα τῆς Εύρωπης εὔπροσιτάτερα ἀπὸ τῆς θαλάσσης, σχηματίζοντες φυσικὸν δρόμον ἀπὸ τῆς καρδίας τῶν ὥρων μέχρι τῆς παραλίας.

4). "Οχι ὀλιγάτερον διευκολύνουν τὴν συγκοινώνιαν καὶ αἱ διώρυχες, αἴτινες συνδέουν τοὺς πλείστους σχεδόν τῶν πλωτῶν ποταμῶν, ὅσοι κεῖνται πλησίον ἀλλήλων καὶ προσφυῶσι. Οὗτω, παραδείγματος χάριν, συνδέεται δ Γαρούμνας μὲν μεχρὸν ποτάμιον, χυνόμενον εἰς τὸν Γαλατικὸν κόλπον, διὰ τῆς διώρυχος τῆς Ὀκκιστανίας (Καδγεδόκ.) Ἐπίσης συνενούται διὰ διωρύχων ὁ Λείγηρος ἐξ ἑνὸς μὲ τὸν Σηκουάναν, καὶ ἐξ ἄλλου μὲ τὸν "Ροδανὸν, τοῦ δρόπου τὸ παραποτάμιον δ Ἀράς συνδέεται δι' ἄλλης διώρυχος μετὰ τοῦ "Ρήνου. "Η Δούδα βίκειος διώρυχος μετὰ τοῦ "Ρήνου. "Η Δούδα βίκειος διώρυχος μετὰ τοῦ "Ρήνου μὲ τὸν παραποτάμιον τοῦ Δουνάβεως, συνδέει τὸν "Ρήνον μὲ τὸν Δούναβιν, καὶ ἐπομένως τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν μὲ τὸν Εὔζείνον πόντον. Οἱ τρεῖς ποταμοί τῆς Γερμανικῆς πεδιάδος; δ "Αλείς, δ Βιαδρος καὶ δ Βιστούλας, συνδέονται ἐπίσης εἰς τὸν κάτω δρόμον τῶν διὰ διωρύχων. Πχρομοίως συνδέονται καὶ δ Δύνας, δ Νεύας, καὶ οἱ ποταμοί τοῦ βορείου ὥκεανοῦ μετὰ τῶν ποταμῶν τοῦ Εὔζείνου καὶ τῆς Κασπίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΩΝ, ΦΥΤΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΖΩΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ.

1). "Η Εύρωπη ἀνήκει εἰς δύο μόνον κλιματικὲς ζώνας, εἰς τὴν τῆς Εροχῆς καὶ εἰς τὴν τῆς βροχῆς καὶ χιόνους.

Δὲν ὑπάρχουν λοιπὸν εἰς τὴν Εὐρώπην χαμηλοὶ τόποι εἰς τοὺς δποίους νὰ πίπτῃ χιὼν ἀένναος.

2). ‘Η ζώνη τῆς Βροχῆς, δηλ. οἱ τόποι ἐκεῖνοι εἰς τοὺς δποίους μόνον ἔργει καὶ δὲν χιονίζει ποτὲ ἢ σπανιώτατα, εἶναι στενωτάτη, καὶ περιλαμβάνει τὰ νότια παράλια τῆς ἡπείρου, φθάνει δὲ πρὸς Βορρᾶν μέχρι τῆς γραμμῆς, ἣτις φέρεται διὰ τῶν Βορείων παραλίων τῆς ‘Ισπανικῆς χερσονήσου πρὸς τὴν Τολῶσσαν’ ἐκεῖθεν δὲ πρὸς Βορρᾶν τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ροδανοῦ, καὶ διὰ τῶν δυτικῶν καὶ νοτίων παραλίων τῆς ‘Ιταλικῆς χερσονήσου μέχρι τῆς ‘Ακροκεραυνίας’ ἀπὸ δὲ τῆς ‘Ακροκεραυνίας περὶ τὰ παράλια τῆς Στερεᾶς ‘Ελλάδος μέχρι τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου καὶ ἀπὸ τούτου μέχρι τοῦ Βοσπόρου. Ἐντὸς τῆς ζώνης αὐτῆς, ἥτις δονομάζεται φυτικὴ ζώνη τῶν εὐγενῶν ὄπωρῶν, βλαστάνουν ἡ συκῆ, ἡ ἐλαῖα, ἡ πορτοκαλέα, ἡ ἀμυγδαλέα, ἡ ροιά, αἱ δάφναι, ἡ ὄρυζα, τὸ βαμβάκιον κλ.

3). ‘Η ζώνη τῆς Βροχῆς καὶ χιόνος, δηλ. οἱ τόποι ἐκεῖνοι, εἰς τοὺς δποίους ἔργει καὶ χιονίζει, κατέχει τὸ λοιπὸν καὶ πλεῖστον μέρος τῆς Εὐρώπης, μέχρι τῆς παραλίας τοῦ Βορείου ὠκεανοῦ. Διαιρεῖται δὲ εἰς τρεῖς φυτικὰς ζώνας.

α.) Εἰς τὴν ζώνην τῆς ἀμπέλου, τῆς δποίας τὰ ὅρια πρὸς Βορρᾶν ὄριζονται διὰ γραμμῆς, ἣτις διέρχεται διὰ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Λείγηρος, τοῦ Μοσέλα, τοῦ Μολδαύου, τοῦ Μοράβου πρὸς τὰ Καρπάθια, τὰ Βόρεια παράλια τοῦ Ευξείνου, καὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Τανάδιος. Τὰ ὅρια τῆς ἀμπέλου εἶναι καὶ τὰ τοῦ ἀραβοσίτου καὶ τῆς καστανέας.

β'.) Τὴν ζώνην τῶν δημητριακῶν καρπῶν (σίτου, έριζης, έρωμης, κριθῆς κτλ.), τῆς δποίας τὰ πρὸς Βορρᾶν ὅρια διέρχονται διὰ τῶν Βορειοτάτων ἄκρων τῆς Σκανδιναυϊκῆς χερσονήσου πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ Πετσιόρα.

γ'.) Τὴν κατὰ λόγον τῶν λοιπῶν στενωτάτην ζώνην τῶν έρυων, ἥτις περιλαμβάνει τὰ παράλια τοῦ Βορείου ὠκεανοῦ.

4). ‘Η ταινία τῆς ἀενάου χιόνος ἀνυψοῦται εἰς τὰς Σκανδιναυϊκὰς “Αλπεις κατὰ μέσον ὅρου 1160 πάχη. ὑπέρανω τῆς θαλάσσης.

Εἰς τὰ Καρπάθια ἐγγίζει μόνον τὰς ὑψηλοτάτους κορυφές.
 Εἰς τὰς "Αλπεις φθάνει κατὰ μέσον ὅρον εἰς 2100 πήγ.
 Εἰς τὰ Πυρηναῖα " " " " 2230 "

Εἰς τὰ Ἀπέννινα καὶ τὰ ὅρη τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου δὲν
 ὑπάρχει διόλου.

Εἰς τὴν Αἴτνην ἀναβαίνει εἰς 2790 πήγ.

Εἰς τὴν Σιέρραν Νεβάδαν " " 2900 "

5). Τὸ πλειστον μέρος τῶν ὁρέων τῆς Εὐρώπης κεῖται ἐντὸς
 τῆς ταινίας τῆς βρογῆς καὶ χιόνος. Εἰς τινα δὲ τούτων ὑπάρ-
 χει καὶ ἡ ταινία τῆς βρογῆς ἀναβαίνουσα

εἰς μὲν τὴν Σιέρραν Νεβάδαν . . . εἰς 540 πήγ. ὑψος

Εἰς τὴν Αἴτνην " 490 " "

Εἰς τὴν Ἑλλ. χερσονήσου τὰ νότια " 500—400 " "

Εἰς τὴν Ἑλλ. χερσονήσου τὰ βόρεια " 300—200 " "

Εἰς τὰ Ἀπέννινα " 324 " "

6). Ἡ θερμότης ἔλαττοῦται εἰς τὴν Εὐρώπην ὅγι μόνον ἥπο
 νότου πρὸς βορρᾶν, ὅλῃ ὡς δεικνύουσαν καὶ τὰ ὄρη τῶν φυτικῶν
 ζωῶν, καὶ ἥπο δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς. Αἰτία δὲ τούτου εἶναι
 ἡ κατ' ἔξοχὴν ἡπειρωτικὴ θέσις καὶ μοσφὴ τῶν ἀνατολικῶν
 μερῶν τῆς Εὐρώπης καὶ ἡ διεύθυνσις καὶ ἡ φύσις τῶν ἐπικρα-
 τούντων ἀνέμων.—Ἐπίσης γίνεται μεγαλειτέρων καὶ κατὰ τας
 δύο ρηθείσας διευθύνσεις καὶ ἡ διαφορὰ τῆς θερμότητος τοῦ
 χειμῶνος καὶ τοῦ θέρους.

7). Μενεκα τῆς θέσεως καὶ τῆς γειτονίας πρὸς τὴν θάλασσαν
 καὶ τὰς λοιπὰς ἡπείρους δέγχεται ἡ Εὐρώπη τοὺς μὲν βορείους
 ἀνέμους ψυγγροὺς, τοὺς δὲ νοτίους θερμούς καὶ τοὺς μὲν ἀνατολι-
 κούς ξηρούς, τοὺς δὲ δυτικούς μγρούς. Οὗτον αἱ μὲν δυτικαὶ ἀνε-
 μοὶ μετριάζουν καὶ τὸ φῦγος τοῦ γειμῶνας καὶ τὸν καύσωνα
 τοῦ θέρους· οἱ δὲ ἀνατολικοὶ παυξάνουν καὶ τὰ δύο — Εἰς τὴν
 δυτικὴν καὶ νότιον Εὐρώπην ἐπικρατοῦν οἱ νότιοι καὶ οἱ δυτι-
 κοὶ ἀνεμοὶ εἰς τὴν ἀνατολ. οἱ βορειοδυτ. καὶ οἱ βορειονα-
 τολ. Τοῦτο δὲ ἐπιφέρει τὴν ὀλίγην θερμότητα καὶ τὴν ἡπειρω-
 τικὴν γαρσκτῆρα τοῦ κλίματος τῆς βορειονατοικῆς Εὐρώπης.

8). Ἡ Εὐρώπη δὲν ἔχει διόλου ποικ λίαν ζώων, διέτι εἰς

ὅλα σχεδόν τὰ μέρη τῆς ἀπαντῶνται τὰ αὐτά. Τὰ ἄγρια ζῶα τῆς Εύρωπης (ἡ ἄρκτος, δὲ λύκος, ἡ ἀλώπηξ, ὁ αἴλουρος) εἰναι μικρὰ καὶ ὅλιγάριθμα. Εἶναι δὲ όμως ἐξηπλωμένα εἰς ὅλην τὴν ἥπειρον, ἀν καὶ ἡ ἐπέκτασις τῆς καλλιεργείας, ἢτις βαθμηδὸν ἔξαλοίφει καὶ αὐτὰ τὰ χορτοφάγα ζῶα (τὴν ἐλαφόν, τὸν κοῖρον, τὴν δορκάδα) τὰ περιώρισεν εἰς τὰ ἀπομεμακρυσμένα δάση τῆς Σαρματικῆς πεδιάδος, ἢ εἰς τὰ ἀδιάβατα μέρη τῶν ὑψηλοτάτων ὄρέων. — "Ελλειψιν ἀγρίων ζῶων ἔχουν αἱ νότιοι χερσόνησαι τῆς Εύρωπης" διαπρέπουν ὅμως διὰ τὰ περισσότερα εἰδὴ τῶν κατοικιδίων ζῶων. Εἰς ταύτας διαπτῶνται ὡς κατοικίδια ζῶα, ἡ κάμιλος, ὁ ἡμίονος, δὲ ὁς, δὲ βούβαλος μετὰ τοῦ ἵππου, τοῦ βοὸς, τοῦ προβάτου, τοῦ χοίρου καὶ τῆς αἴγας, τὰ διοῖτα εὑρίσκονται καὶ εἰς τὴν λαιπήν Εύρωπην. Εἰς δὲ τὰ βορειότατα μέρη τῆς ἥπειρου εὑρίσκονται μόνον δέλενος, δτάρανδας καὶ ὄπαντα χοῦδιατηρούμενας σκύλος.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ.

1). Οἱ ἀνθρωποι διασπαρέντες ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς καὶ ἀναβαίνοντες εἰς 1295 ἑκ. δὲν ἀποτελοῦσιν ὡς τὰ λοιπὰ ζῶα πολλὰ, ἀλλὰ ἐν καὶ μόνον γένος· καὶ δὲ όμως οἱ ἀνθρωποι δὲν ὅμοιαζουν ἐντελῶς δὲ εἰς μὲ τὸν ἄλλον οὔτε κατὰ τὰς σωματικὰς, οὔτε κατὰ τὰς πνευματικὰς ἴδιότητας· ὥστε δύνανται νὰ διαιρεθῶσι κατὰ λόγον τῶν ὅμοιοτήτων καὶ διαφορῶν αὐτῶν εἰς διαφόρους κατηγορίας.

2). Καὶ αἱ μὲν σωματικαὶ διαφοραὶ τῶν ἀνθρώπων συγίστανται εἰς τὸν διάφορον σχηματισμὸν τοῦ προσώπου καὶ τοῦ κρανίου, εἰς τὸ ποικίλον χρῶμα τοῦ δέρματος καὶ εἰς τὴν ἀλλοίαν τρίχωσιν αὐτῶν· ὥστε τὸ ἀνθρώπινον γένος κατὰ τὴν διαφορὰν τῶν χαρακτήρων αὐτῶν διαιρεῖται εἰς πέντε φυλὰς τὰς ἔξης.

ά.) Τὴν Καυκασίαν φυλὴν, ἥτις ἔχει χρῶμα λευκὸν ἢ μελαχροινόν· κόμην μακρὰν, δασεῖν, λείαν, καὶ ἐνίστε βοστρυχοειδῆ καὶ διαφόρου χρώματος· γένειον δασύ· πρόσωπον ἐλλειφοειδές· κρανίον ὠοειδές. Εἶναι διεσπαρμένη καὶ ἐπὶ τῶν ἔξηπείρων καὶ ἀριθμεῖ περὶ τὰ 552 ἐκ. ἀνθρώπων.

β'.) Τὴν Μογγολικὴν, ἥτις ἔχει χρῶμα ωχρὸν (ώς τοῦ σίτου)· κόμην καὶ γενειάδα ἀραιάν, τραχεῖαν, καὶ μέλαιναν ὄφιαλμοὺς μικροὺς, λοξοὺς, καὶ στενσχιδεῖς, πλατὺ πρόσωπον· πλατεῖαν ῥῖνα προεξέχοντα μῆλα τῶν παρειῶν· καὶ συμπαγὲς καὶ κυριειδές κρανίον. Κατοικεῖ τὰ πλεῖστα εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ ἐλάχιστα εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ περιέχει περὶ τὰ 530 ἑκατομ. ἀνθρώπων.

γ'.) Τὴν Μαλαιϊκὴν, ἥτις ἔχει χρῶμα φαιόν· κόμην πυκνὴν, μαλακὴν, βοστρυχοειδῆ ἢ ὄμαλην, καὶ μέλαιναν πλατεῖαν ῥῖνα· στόμα μεγάλον· καὶ κρανίον πεπιεσμένον περὶ τοὺς κροτάφους· εὑρίσκεται εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ ἐλάχιστα εἰς τὰς Ἀφρικανικὰς νήσους καὶ τὴν Αὔστραλίαν καὶ ἔχει περὶ τὰ 32 ἑκατομ. ἀνθρώπων.

δ'.) Τὴν Ἀφρικανικὴν, ἥτις ἔχει χρῶμα μέλανον· κόμην μέλαιναν, τραχεῖαν, μικρὰν, καὶ τὰ πλεῖστα οὔλην (σγουρήν)· γένειον κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ὑπτὸν πυκνόν· ῥῖνα σιμήν· χείλη παχέα· τὰς σιαγόνας προεστηκίας· καὶ τὸ ὅπισθεν τοῦ κρανίου ἐπίπεδον· αὔτη ζεῖ εἰς τὴν Ἀφρικὴν καὶ ἐλάχιστα εἰς τὴν Αμερικὴν καὶ Ἀσίαν ἀναβαίνουσα εἰς 115 ἑκατ. ἀνθρώπων.

έ.) Τὴν Ἀμερικανικὴν, ἥτις ἔχει χρῶμα ώς τοῦ χαλκοῦ (χαλκόφαιον) κόμην μέλαιναν, στιλπνήν, καὶ ὄμαλήν· γένειον ἀραιόν, καὶ συνήθως ἐλλείπον· πρόσωπον πλατὺν καὶ πεπιεσμένον εἰς τοὺς κροτάφους, καὶ μῆλα προεστηκότα· διαμένει εἰς τὴν ὄμώνυμον ἡπειρον καὶ λογίζεται εἰς 16 ἑκατ. ἀνθρώπων.

ζ.). Τὰ ὥθεντα χαρακτηριστικὰ δὲν πειροίζονται ἀποκλειστικῶς εἰς ἑκάστην τῶν φυλῶν, ἀλλ' ἀπαντῶνται καὶ εἰς τὰς λοιπάς. Εἶναι δὲ οἱ τύποι τῶν φυλῶν τούτων τόσον ποικίλοι, ὅτε ἀνεπαισθήτως γίνονται αἱ μεταβάσεις ἐκ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸν ἄλλον. — Ἐκτὸς τῶν ὥθεισῶν φυλῶν, ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι, προελθοῦσαι ἐκ τῆς ἐπιμιξίας τῶν μελῶν τῶν πέντε διαφόρων

φυλῶν. Εἶναι δὲ αὗται πολυάριθμοι, καὶ ὀνομάζονται μιγάδες, ὡς οἱ Κρεόλαι, οἱ Μόυλάτραι κτλ.

4). Έτέρα βρασιμωτέρα καὶ οὐσιωδεστέρη διαχίρεσις τοῦ ἀνθρωπίνου γένους εἶναι ἡ ἐκ τῶν πνευματικῶν διαφορῶν διαίρεσις αὐτοῦ κατὰ γλώσσας· διότι δύπως τὰ μέλη τοῦ ἀνθρωπίνου γένους διαφέρουν κατὰ τὰς σωματικὰς ιδιότητας, ἐπίσης διαφέρουν καὶ κατὰ τὰς γλώσσας. Ἐπὶ δὲ τῆς γλώσσης στριμένηται ἡ εἰς ἔθνη κατάταξις αὐτῶν. Καθότι τὴν μὲν ἀρχὴν βάσιν τῶν ἔθνων ἀποτελεῖ ἡ οἰκογένεια, τῇ; δύοτας τὰ μέλη καὶ κατὰ τὸν σωματικὸν τύπον δμοιάζουν καὶ τὴν αὐτὴν γλώσσαν ἔχουν. Πολλαὶ δὲ συγγενεῖς οἰκογένειαι ἀποτελοῦν μίαν φράζτραν· πολλαὶ δὲ συγγενεῖς φράζτραι ἐν ἔθνος καὶ πολλὰ συγγενῆ ἔθνη μίαν δμοεθνίαν. Γνωρίζονται δὲ τὰ συγγενῆ ἔθνη δχι τόσον ἐκ τῆς δμοιότητος τῶν σωματικῶν τύπων, δσον ἐκ τῆς δμοιότητος ἡ τῆς συγγενείας τῆς γλώσσης.

5). Τὸ ἀνθρώπινον λοιπὸν γένος μεριζεται εἰς 7 δμογλωσίας· τὴν Σινοϊκωνικὴν καὶ τὴν Ταταρικὴν ἐν Ἀσίᾳ, τὴν Ἀμερικανικὴν ἐν Ἀμερικῇ, τὴν Μαλαισιανοστρατικὴν ἐν Αἴστραλίᾳ, τὴν Ἀφρικανικὴν ἐν Ἀφρικῇ, τὴν Ουραλικὴν ἐν Ἀσίᾳ καὶ Ευρώπῃ καὶ τὴν Ινδοευρωπαϊκὴν ἐν Ευρώπῃ· αὗται δὲ εἰς δμοεθνίας, ἐκάστη τῶν δυοίων περιέχει διάφορα ἔθνη, λαλοῦντα διαφόρους μὲν, ἀλλὰ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἡτον μεταξὺ τῶν συγγενεῖς γλώσσας (περὶ τὰς 860) καὶ πολλὰς ἄλλας (5600) διαλέκτους.

6). Ο τρόπος τοῦ βίου καὶ ἡ δίχιτα τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἐπίσης διάφορος καὶ ἔχοταται ἀπὸ τὰς φυσικὰς ιδιότητας τοῦ τόπου, τὸν δποίον οὗτοι κατοικοῦν ἀπὸ τὰ ἴδιά των πνευματικὰ προτερήματα, καὶ ἀπὸ τὰς σχέσεις, ἃς ἔχουν μετὰ τῶν λοιπῶν. Ως ἐκ τούτου ἄλλοι μὲν διάγονον κτηνώδη βίον, καὶ εὗτοι εἶναι ἐλάχιστοι· ἄλλοι πλάνητα καὶ νομαδικὸν, καὶ ἄλλοι πάλιν γεωργικὸν καὶ μόνιμον.

7). Τὰ πλάνητα καὶ νομαδικὸν βίον διάγοντα ἔθνη ἀναθείνονται εἰς 200 ἑκατομ. Ὅτοι εἰς τὸ 1/3 τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ζοῦν εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἀφρικὴν ὅπό τὴν δδηγίαν

καὶ ἀρχηγίαν τοῦ πρεσβυτάτου μέλους τῆς οἰκογενείας ἢ τῆς φράτρας τοῦ γενάρχου, ἢ τοῦ φρατριάρχου. Πᾶς δὲ, δστις δὲν ἀνήκει εἰς τὴν φράτραν, εἶναι ἐχθρὸς, καὶ ἡ μετ' αὐτοῦ συγκοινωνία εἶναι ἐχθρική, ἐπιφέρουσα εἰς μὲν τὰ πλανώμενα ἔθνη τὴν ἐξόντωσιν αὐτοῦ· εἰς δὲ τὰ νομαδικὰ τὴν ὑποδούλωσιν του, ἐκ τῆς δποίας βαθμηδὸν πηγάζει ἡ αὐθαίρετος ἔξου. σίκ ἐνὸς δεσπότου, ἀπέναντι τοῦ δποίου πλέον θεωροῦνται δλοι οἱ δοῦλοι.—Τὰ γεωργικὰ δμως ἔθνη, ἀριθμοῦσι τὰ λοιπὰ ἐκ τῶν ἀνθρώπων καὶ δεδεμένα ὄντα μὲ τὴν γῆν, τὴν δποίαν γεωργοῦν, καὶ μετὰ τῶν καρπῶν, τοὺς ὅποιους παράγουν (ἰδιοκτησίας), ἔχουν πρὸς μὲν τοὺς ἔκτὸς ἀνάγκην προστασίας ὑπὲρ τῆς ὑπάρχεως των καὶ τῆς ιδιοκτησίας; των εἰς δὲ τὸ ἐσωτερικὸν χρειάζονται τακτοποίησιν τῶν πρὸς ἀλλήλους σχέσεων, δῆλο, τῶν δικαιωμάτων καὶ καθηκόντων ἐκάστου· ἔχουν λοιπὸν ἀνάγκην τῆς διὰ νόμων ὥρισμένης κοινωνικῆς καταστάσεως, ἐν ἐνὶ λόγῳ τῆς πολιτείας. ‘Ο δὲ τρόπος καὶ δ τύπος, κατὰ τὸν δποῖον ἀνεπτύχθησαν καὶ ἀναπτύσσονται οἱ νόμοι οὗτοι, λέγεται πολίτευμα τῆς πολιτείας.

8). Τὰ πολιτεύματα αὐτῶν εἶναι διάφορα καὶ διαιροῦνται εἰς δύο τάξεις· εἰς μοναρχικὰ καὶ εἰς πολιαρχικά. Καὶ τῶν μὲν μοναρχικῶν εἴδη εἰναι, ἡ αὐταρχία καὶ οἱ βουλευτικὴ μοναρχία. Τὰ δὲ πολυαρχικὰ, ἡ ἔχουν μοναρχικοὺς τύπους, ὡς ἡ συνταγματικὴ βασιλεία· ἡ δημοκρατικοὺς, ὡς ἡ ἀριστοκρατία καὶ ἡ δημοκρατία, καὶ αἱ παρεκτροπαὶ αὐτῶν, ἡ ὀλιγαρχία καὶ ἡ ὄχλοκρατία.

9). ‘Ο τρόπος τέλος κατὰ τὸν δποῖον δ ἀνθρωπος ἀντιλαμβάνεται τῶν πρὸς τὸν δημιουργὸν καὶ πλάστην αὐτοῦ σχέσεών του, ἀποτελεῖ τὴν θρησκείαν του. ’Επειδὴ δὲ αἱ ἀντιλήψεις αὐταὶ εἶναι διάφοροι, διὰ τοῦτο ὑπάρχουν καὶ διάφοροι θρησκεῖαι. Συμπεριλαμβάνονται δὲ δλαι εἰς δύο τάξεις· εἰς μόνο θεῖκὰς, δποῖκαι εἶναι ὁ χριστιανός μ. δ., διοιδαϊσμός. καὶ ὁ μωαμεθανισμός· καὶ εἰς πολυθεϊκὰς ἡ εἰδωλολατρικάς. Τούτων δὲ δχρι-

(στιανισμὸς ἀριθμεὶ 366 ἔκ. ὁ ιουδαιοῦ 6 1/3, ὁ μωχμεθανεῖοῦ 140 καὶ ἡ εἰδωλολατρεία περὶ τὰ 780 ἔκ. ἀνθρώπων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΕΡΙΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ, ΤΩΝ ΦΥΓΑΕΤΙΚΩΝ, ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ.

1). 'Ο πληθυσμὸς τῆς Εὐρώπης συμποσοῦται εἰς 263 ἑκατ. ψυχῶν, καὶ εἴναι ἀρχετὰ μέγας, τὸ τέταρτον τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τῶν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς κατοικούντων ἀνθρώπων, ὥστε εἰς ἓν τετραγωνικὸν μίλιον κατοικοῦν 1745 κάτοικοι. +

2). 'Ἐν τοσούτῳ ἡ διανομὴ αὕτη δὲν γίνεται ἔξισου εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Ευρώπης ἀλλά τινα μὲν μέρη αὐτῆς είναι πολὺ, καὶ ἄλλα ὀλίγον κατοικημένα. Καὶ τὰ μὲν καλῶς κατοικημένα είναι τὰ μέσα καὶ τὰ δυτικὰ μέρη τῆς ἡπείρου· κατὰ μέσον δὲ ὅρον τὰ νότια είναι ὀλιγώτερον τὰ ἀνατολικὰ καὶ τὰ βόρεια.

3). Οἱ κάτοικοι τῆς Ευρώπης ἀνήκουν εἰς δύο φυλάς, τὴν Καυκασίαν, περιλαμβάνουσιν τὰ 280 ἔκ. τούτων καὶ τὴν Μογγολικὴν, εἰς ᾧν καταρυθμεῖται τὸ ὑπόλοιπον μέρος τῶν κατοικῶν, διεκτρίζον εἰς τὰ βόρεια καὶ τὰ νοτιοχνατολικὰ τῆς ἡπείρου.

4). Εἰς τὴν Καυκασίαν φυλὴν, ἡ τὴν Ἰνδοευρωπαϊκὴν ὄμογλωσσίαν ἀνήκουν αἱ ἐφεζεῖς δρμοεθνίαι.

α.) 'Η Ἔ λ λ η ν ο λ α τ ι ν ι κ ḥ, εἰς τὴν ὁδούν κατατατοντας τὰ ἀκίλουθα ἔθνη· οἱ 'Ε λ λ η ν ε ·, οἱ 'Α λ έ α ν ο · (Ιλλυριοί), οἱ Β λ ἄ χ ο ·, οἱ 'Ι τ α λ ο ·, οἱ 'Ι σ π α ν ο ·, οἱ Π ο ρ τ ο γ ἄ λ λ ο ·, καὶ οἱ Γ ἄ λ λ ο ·. Κατέχουν δὲ τὰ ἔθνη ταῦτα τὰ νότια καὶ τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς Εὐρώπης.

β.) 'Η Γ ε ρ μ α ν ι κ ḥ, ἥτις συγκροτεῖται ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς (συμπεριλαμβανομένων τῶν 'Ο λ λ α ν δ ḥ ν, τῶν 'Ε λ έ ε τ ḥ ν καὶ ἐνὸς μέρους τῶν Β ε λ γ ḥ ν), τοὺς Σ ο ο ηδοὺς καὶ τοὺς Ν ο ρ έ ε γ ο ην ο ·, τοὺς Δ α ν ο η η ο · τοὺς "Α γγλούς, καὶ τοὺς Ισλανδούς. Κατοικεῖ δὲ αὕτη ἡ ὄμοθυνία τὸ μέσον καὶ τὸ βορειοδυτικὸν τμῆμα τῆς ἡπείρου.

γ'.) 'Η Σ λ α θ ι κ ḥ, ἥτις περιλαμβάνει τοὺς 'Ρ ω σ σ ο ο ης, τοὺς 'Ι λ λ υ ρ ι κ ο η η ο ·, Σ λ ἄ θ ο η η ο · (Σέρβους, Βουλγάρους, Σλάβους ἢ Σκλαβούνους, Κροάτας κτλ.) τοὺς

Πολωνούς ή Λέχους, τοὺς Βοσμούς ή Τσέχους, τοὺς Μοραβούς καὶ Σλοβάκους, καὶ πολλὰ ἄλλα μικρότερα σλαβικά έθνη. Τὰ ἔθνη ταῦτα κατέχουν εἶαιρέτως τὴν πεδινὴν ἀνατολικὴν Εὐρώπην.

δ.) Ἐκτὸς τῶν ρήθειῶν δμοεθνῶν τῆς Ἰνδοευρωπαϊκῆς δμογλωσσίας, αἵτινες ἀποτελοῦν τὸ πλεῖστον μέρος τῶν κατοίκων τῆς Εὐρώπης, ὑπάρχουν εἰς αὐτὴν καὶ ἔθνη ἄλλων δμοεθνῶν τῆς αὐτῆς δμογλωσσίας, τῶν δποίων δμως ὁ πληθυσμὸς εἴναι μικρότατος. Τοιαῦται δμοεθνίαι εἰναι.

‘Η Κελτικοὶ τῆς δποίας ἔθνη εἴναι οἱ Ἰριοι εἰς τὴν Πραενδίαν, οἱ Γαλάται καὶ οἱ Οὐάλιοι εἰς τὰ βρεις καὶ τὰ δυτικὰ τῆς Βρεττανικῆς νήσου, καὶ οἱ Βρεττανοί, κατοικοῦντες εἰς τὴν πρὸς δυσμὰς τοῦ Νορμανικοῦ κόλπου δμώνυμον χερσόνησον.

‘Η Δε τικὴ, εἰς τὴν δποίαν καταριθμοῦνται οἱ Κουρενοί, οἱ Διβωνες καὶ οἱ Εσθενοί, κατοικοῦντες εἰς τὴν μεταξὺ τοῦ Δύνα καὶ Φιννικοῦ κόλπου χώραν, καὶ οἱ Λιθουανοί.

‘Η Σημιτικοὶ, εἰς τὴν δποίαν καταλέγονται οἱ Εβραῖοι, ἀπανταχοῦ κατεσπαρμένοι, καὶ τινες ἀπόγονοι τῶν Ἀράβων.— Ἐκτὸς δὲ τούτων Οὔσκωνες εἰς τὰ δυτικὰ Πυρηναῖα καὶ τὰ Κανταβρικὰ ὅρη, καὶ Ἀθίγγανοι, νομαδικῶς διατιθέντοι.

6.) Περιέχει δὲ ἡ Εὐρώπη πρὸς τούτοις καὶ τινα ἔθνη, ἀνήκοντα εἰς τὰς δμογλωσσίας τῆς Μογγολικῆς φυλῆς. Τοιαῦτα είναι ἐκ τῆς Ούραλικῆς δμογλωσσίας οἱ Φιννοί, πρὸς Βορρᾶν τοῦ Φιννικοῦ κόλπου, οἱ Μαγυάραι (Ούγγροι εἰς τὰς Ούγγρικὰς πεδιάδας, καὶ οἱ Σαμογέδαι παρὰ τὸν Πετσιόραν. Ἐκ δὲ τῆς Ταταρικῆς οἱ Ὀσμάνοι (Τούρκοι) εἰς τὴν Ἑλληνικὴν χερσόνησον, οἱ Καλμούκοι καὶ τινα Τουρκοταταρικὰ ἔθνη παρὰ τὸν κάτω Τάναν καὶ τὸν κάτω Βόλγαν.

6.) Τὰ 60 ταῦτα φυλετικῶς διάφορα ἔθνη, τὰ κατοικοῦντα τὴν Εὐρώπην, δμιλοῦσι 55 ιδίας γλώσσας καὶ πολυαριθμούς διαλέκτους, ὃν τὰ μὲν 2/3 ἀνήκουσιν εἰς τὴν Καυκασίαν, τὸ δὲ 1/3 εἰς τὴν Μογγολικὴν φυλήν.

7.) Οἱ πλεῖστοι τῶν κατοίκων τῆς Εὐρώπης εἴναι χριστιανοί.

διέστι έκ τῶν 283 ἑκατομμυρίων τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς ἀνήκουν τὰ 283 ¼ εἰς τὸν ιουδαϊσμὸν, καὶ 1/4 εἰς τὴν εἰδωλολατρίαν. Οἱ δὲ χριστιανοὶ διαιροῦνται εἰς ὄρθοδόξους (80 ἑκ.), εἰς δυτικοὺς καθολικούς (125 ἑκ.), καὶ εἰς διαμαρτυρομένους (30 ἑκατομ.). Ἐπικρατεῖ δὲ ἐν γένει τὸ μὲν δόγμα τῶν ὄρθοδόξων εἰς τὸν Ἑλληνας καὶ τὰ Σλαβικά ἔθνη τὸ δὲ τῶν δυτικῶν εἰς τὰ Λατινικά, καὶ τὸ τῶν διαμαρτυρομένων εἰς τὰ Γερμανικά. Καὶ οἱ μὲν ὄρθοδόξοι κατέχουν τὰ ἀνατολικά, οἱ δὲ δυτικοὶ τὰ νότια καὶ τὰ νοτιοδυτικά, καὶ οἱ διαμαρτυρόμενοι τὰ μέσα καὶ τὰ βορειοδυτικά τῆς ἡπείρου. «Ο χωρισμὸς δὲ οὗτος δὲν εἶναι ἐντελής, διότι ὑπάρχουν χώραι, εἰς τὰς ὁποίας εἶναι μεμιγμένοι διαφόρων θρησκειῶν ὄπαδοι».

8). «Η ἔλλειψις ἐκτεταμένων ἐρήμων χωρῶν εἰς τὴν Εὐρώπην ὠδήγησε τοὺς κατοίκους αὐτῆς εἰς τὸ γεωργικὸν βίον. Συγχρόνως δὲ η θέσις τῆς ἡπείρου, η μεγάλη φυσικὴ ποικιλία τοῦ ἐδάφους της, η διάσχισις αὐτῆς διὰ θαλασσῶν καὶ ποταμῶν προκαγεῖ τὴν ἀνάπτυξιν ὅλων τῶν πόρων τοῦ βίου καὶ ἀνεΐσθασεν εἰς βαθμὸν τελείωτος τὴν βιομηχανίαν, τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας. Διὰ τοῦτο καὶ η διανοητικὴ ἀνάπτυξις τῶν Εὐρωπαίων εἶναι ἀνωτέρα τῆς τῶν κατοίκων τῶν λοιπῶν ἡπείρων. Αναλόγως δὲ τῆς κοινωνικῆς καὶ θρησκευτικῆς ἀναπτύξεως ἐμφράγθησαν καὶ τὰ πολιτεύματα τῶν πολιτειῶν αὐτῆς, τὰ ὅποια εἶναι μοναρχικά, η δημοκρατικά. — Εἰς πολιτικὴν ἀνάπτυξιν καὶ αὐτονομίαν ἔφθασαν μόνον τὰ ἔθνη τῆς Ἑλληνολαττινικῆς, τῆς Γερμανικῆς, καὶ τῆς Σλαβικῆς ὁμοεθνίας. Τὰ λοιπὰ εἶναι συγχωνευμένα εἰς ταῦτα, ἐκτὸς τῶν Ὀσμάνων καὶ τῶν Μαχγαρῶν οἵτινες ἔχουν πολιτικὴν αὐθυπαρξίαν.

9). «Η Εὐρώπη λοιπὸν διαιρεῖται πολιτικῶς εἰς τρία τμῆματα.

α). Εἰς τὰς τῆς Ἑλληνολαττινικῆς ὁμοεθνίας πολιτείας, εἰς τὰς ὁποίας περιλαμβάνεται η Ἑλλάς (1), η Γαλ-

1). Σημ. Τὰ περὶ τῶν πολιτειῶν τούτων ἐδιδάχθησαν ἥδη εἰς τὴν πρώτην περίοδον. Είναι δὲ καλὸν νὰ ἐπαναληφθῶσιν ἐνταῦθα, διὰ νὰ δυνηθῇ διαθητής καὶ τὰ ἐπόμενα νὰ ἐννοήσῃ καλλίτερα, καὶ τὰς διαφόρους πολιτείας πρὸς τὴν πάτριον νὰ συγχρίνῃ.

λία, ή Ἰταλία καὶ ή Ἰσπανία καὶ Πορτογαλλία, "Ολων δὲ τούτων κραταιοτέρα είναι η Γαλλία.

6'.) Εἰς τὰς τῆς Γερμανικῆς δημοσθνίας πολιτείας, αἵτινες είναι η Βρεττανία, τὸ Βέλγιον καὶ η Ὀλανδία, αἱ Σκανδιναϊκαὶ πολιτεῖαι (η Δανία, η Σουηδία καὶ η Νορβεγία), η Βλεστία, η ιδίως Γερμανία (η Πρωσία, αἱ βόρειαι αὐτόνομοι πολιτεῖαι καὶ τὰ νότια κράτη) καὶ η Αυστρία. Πρωτίστη δὲ τούτων είναι η Πρωσία κατὰ ξηράν καὶ η Ἀγγλία κατὰ θάλασσαν.

γ'.) Εἰς τὴν μοναδικὴν τῆς Σλαβικῆς δημοσθνίας πολιτείαν, τὴν Ρωσίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΟΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΟΜΟΕΘΝΙΑΣ.

1). Καὶ αἱ μὲν τὰς Ἐλληνολατινικῆς δημοσθνίας πολιτεῖαι νενόμεναι ὀλιγότερον τοῦ 1/4 τῆς ἐπιφανείας τῆς Εύρωπης μὲν ἔκτεταμένην περαλίαν καὶ ποικίλον ἄδαφος, περιλαμβάνοντα ὑπὲρ τὸ 1/3 τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς. Αἱ πολιτεῖαι αὗται είναι ὀλιγότερον πολυπληθεῖς τῶν τῆς Γερμανικῆς δημοσθνίας, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν τῆς Σλαβικῆς, ἐν ᾧ ἀλλοτε ἡγμαζον καὶ ἦσαν πολυπληθέστεροι ἢ νῦν, ἐνεκα τῆς μεγαλειτέρους ἐπιμιξίας μετὰ ἀλλῶν ἔθνῶν. Αἱτία δὲ τῆς παρακμῆς αὐτῶν είναι, ιδίως ὅσον ἀφορᾷ τὰς τὸν καθολικισμὸν προσενεγούσας πολιτείας, η διεστροφὴ τῆς θρησκευτικῆς ἀναπτύξεως αὐτῶν, ἥτις ἐπέφερε τελευταῖον καὶ τὴν πτώσιν τῆς Γαλλίας.

2). Ἐκ τῶν 102 ἔκατ. κατ. τῶν τῆς Ἐλληνικῆς δημοσθνίας πολιτειῶν ὑπὲρ τὰ 70 ἔκ. είναι καταγωγῆς Λατινικῆς καθολικοῖ, καὶ πλέον τῶν 10 καταγωγῆς Ἐλληνικῆς ὁρθόδοξοι, οἱ δὲ λοιποὶ είναι μιγάδες ἐκ τῆς ἐπιμιξίας ἔνων ἔθνῶν ὡςε τὸ καθολικὸν δόγμα είναι ἐπικρατέστερον εἰς τὰς πολιτείας ταύτας.

3). Αἱ πολιτεῖαι αὗται εἰσὶ 9. τούτων 1 κυβερνᾶται αὐταρχικῶς, η Τουρκία· 4 διοικοῦνται συνταγματικῶς, η Ἐλλάς, η Ἰταλία, η Ἰσπανία καὶ η Πορτογαλλία· 3 είναι ὑποτελεῖς εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν τῆς Τουρκίας, η Ρουμανία, η Σρβία, τὸ Μαυροβούνιον, καὶ 1 δημοκρατεῖται κατὰ τὸ παρόν η Γαλλία,

Α'. Γαλλία.

1). Θέσις, δρια καὶ φυσικαὶ ἴδιότητες τῆς χώρας.—**Η Γαλλία** ἔκτείνεται πρὸς μὲν δυσμάς μέχρι τοῦ Οὐασκωνικοῦ κόλπου, τοῦ Βρεττανικοῦ πόρου καὶ τοῦ Βρεττανικοῦ πορθμοῦ πρὸς δὲ νότον μέχρι τῶν Πυρηναίων ὄρέων καὶ τοῦ Γαλατικοῦ κόλπου καὶ πρὸς ἀνατολὰς μέχρι τῶν ὑψηλοτάτων κορυφῶν τῶν δυτικῶν "Αλπεων, τοῦ Ἰουράσου καὶ τοῦ μέσου "Ρήνου. Ορίζεται δὲ πρὸς βορρᾶν διὰ γραμμῆς φερομένης ἀφ' ἐνὸς σημείου ὅλιγον τι βορειότερον τοῦ Στρασβούργου ὡς ἔγγιστα μέχρι τοῦ Βρεττανικοῦ πορθμοῦ.

2). Μέγεθος αὐτῆς. **Η Γαλλία** περιελάμβανεν ἑκατὸς τοῦ ἡπειρωτικοῦ μέρους τὴν νῆσον Κύρνον, τὴν Σαβοΐαν καὶ τὴν περιοχὴν τῆς Νικαίας (τὰς ὁποίας ἐλαχεῖ κατὰ τὸ 1859 ὡς ἀντάλλαγμα ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν) μετὰ δὲ τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Γερμανῶν ἀπώλεσε τμῆματά τινα τῶν παρερρόπινεων ἐπαρχειῶν τῆς Ἀλσατείας καὶ Δωρρείνης καὶ ἔχει 9500 τετραγωνικῶν μιλίων μέγεθος.

3). Διαίρεσις καὶ τόποι οἰκούμενοι. **Η χώρα** αὗτη διαιρεῖται διοικητικῶς εἰς ὄγδοηκοντα ἐννέα διοικήσεις (départements), αἱ ὁποῖαι ὀνομάσθησαν ἐκ τῶν ἐν αὐταῖς εὑρισκομένων ποταμῶν, ὄρέων κτλ. Ἀξιολογώτεραι τῶν πόλεων τῆς Γαλλίας εἰναι οἱ ΠΑΡΙΣΙΟΙ (1) (1,825,300 κατ. Π. Φ.) πρωτεύουσα τοῦ κράτους, ἐξωραϊσθεῖσα καὶ ἔχουσα ἥδη πέριξ τῶν ἐξωτερικῶν καλουμένων βουλευαρίων 14 ἐξωτερικὰ προάστεια, ἐνθέντα μετὰ τῆς πόλεως καὶ χωρισθέντα διὰ βαθείας τάφρου ἀπὸ τῆς πληθύος τῶν ἐκτὸς τῆς πόλεως

(1) Διὰ νὰ μὴ ἐπιφορτίζωμεν τοὺς μαθητὰς μὲ τὴν ἀποστῆθισιν ἀριθμῶν, οἵτινες προϊόντος τοῦ χρόνου μεταβάλλονται, διαιροῦμεν τὰς πόλεις εἰς τάξεις διακρινομένας διὰ τῆς γραφῆς. Καὶ τὰς μὲν ἔχουσας μέχρι 100,000 κατοίκων γράφομεν μὲκυρτὰ κεφαλαῖα· τὰς δὲ ἔχουσας μέχρι τῶν 500,000 κατ. γράφομεν μὲ πυκνὰ κεφαλαῖα· τὰς δὲ ἔχουσας τέλος πλέον τῶν 500,000 κατ. γράφομεν μὲ ἀραιὰ κεφαλαῖα. Τὰ παρατιθέμενα δὲ γράμματα σημαίνουσιν τὸ Φ. φρούριον, τὸ Π. πανεπιστήμιον, τὸ Δ. λιγόμενα καὶ τὸ Ν. Ναύσταθμον;

ὅπαρχοντων ἔξωτερικῶν ποραστέων· αἱ Βερσαλλίαι καὶ τὸ Φονταινεβλώ.—Παρὰ τὸν πορθμὸν ἡ ΔΙΔΛΗ (154,750 κατ.), τὸ Καλχὶ, ἡ ΒΟΥΝΩΝΙΑ, ἡ ΡΟΥΑΝΗ (100,675 κατ. Π. Δ.), ἡ ΑΒΡΗ καὶ Διέπη.—Παρὰ τὸν ωκεανὸν ἡ ΝΑΝΤΗ (112,000 κατ. Π. Δ.), ἡ ΒΡΕΣΤΗ, αἱ ‘Ρέννατ, τὸ ΜΕΤΙΟΝ καὶ ἡ ΒΟΡΔΙΓΑΛΑ (194,250 κατ. Π. Δ.).—Παρὰ τὴν μεσόγειον ἡ ΤΟΛΩΣΣΑ (127,000 κατ. Π.) τὸ ΜΟΝΤΠΕΛΙΕΡΟΝ (Π.), ἡ ΜΑΣΣΑΛΙΑ (300,150 κατ. Φ. Δ.), ἡ ΤΟΥΛΩΝ (Δ.), ἡ Αύεννον καὶ ἡ Νικαιᾶ. —Πρὸς ἀνατολὰς τὸ Διζιόν (Dijon), ἡ Βησαντίων, τὸ ΝΑΥΣΕΙΟΝ καὶ ἡ ΡΕΙΜΟΙ. —Ἐν τῷ Κέντρῳ ἡ ΑΓΤΕΡΣΙΑ, ἡ Ορλεανία, τὸ Κλερμόντιον καὶ τὸ ΛΟΥΓΓΔΟΥΝΟΝ (324,000 κατ. Π. Φ.).

4). Πληθυσμὸς καὶ διανομὴ αὐτοῦ.—‘Ο πληθυσμὸς τῆς Γαλλίας συμποσοῦται εἰς 48,191,000 ψυχῶν, ἐκ τῶν δύοιων 260,000 ἀναλογοῦν εἰς τὴν Κύρων. ’Εὰν συγκρίνωμεν τὸν πληθυσμὸν τοῦτον πρὸς τὴν ἕκτασιν τῆς χώρας, εὑρίσκομεν ὅτι εἰς τὴν Γαλλίαν κατοικοῦν εἰς ἓν τετραγωνικὸν μίλιον 2880 ψυχαὶ περίπου. ’Αλλ’ ὁ πληθυσμὸς δὲν διανέμεται ἔξιστοι εἰς δῆλα τὰ μέρη τῆς χώρας· καθότι τὰ μὲν ἀνατολικὰ καὶ τὰ βόρεια μέρη εἶναι πολὺ περισσότερον κατοικημένα ἀπὸ τὰ δυτικὰ καὶ τὰ νότια.

5). Καταγωγή. Τὸ σημερινὸν ἔθνος τῶν Γάλλων προηλθεν ἐκ τῆς μίζεως Γαλατικῶν ἡ Κελτικῶν, Λατινικῶν καὶ Γερμανικῶν στοιχείων. Καὶ διὰ τοῦτο εἰς μὲν τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ ἐπικρατεῖ τὸ Λατινικὸν στοιχεῖον, εἰς δὲ τὸν χαρακτῆρα τὸ Γαλατικόν. Ἐκτὸς δὲ τῶν Γάλλων κατοικοῦν Ἰταλοὶ 800,000 εἰς τὴν Κύρων, τὴν Σαξονίαν ὡς καὶ τὴν Νικαίαν. Γερμανοὶ 1,160,000 εἰς τὰς παρὰ τὸν ‘Ρήνον χώρας’ Βρεττανοὶ 1,070,000 εἰς τὸ βορειοδοτικὸν ἄκρον τῆς Γαλλίας καὶ Οὐάσκωνες περὶ τὰς 160,000 κατὰ τὸν μυχὸν τοῦ Οὐχσκωνικοῦ κόλπου. Πρὸς δὲ τούτοις Ἐλληνες ἀποικοὶ καὶ περὶ τὰς 159,000 Ἐρραΐοι.

6). Θρησκεία καὶ ἐκπαίδευσις.—Τὸ πλεῖστον

μέρος (36,420,670) τῶν Γάλλων πρεσβείες τὴν δυτικὴν καθολικὴν Ορησκείαν. Ὅπάρχει δῆμος εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ ικανὸς ἀριθμός (1,591, 250) διαιμαρτυρομένων.—Οἱ Γάλλοι ἐκ φύσεως ὁδύνονται πνευματώδεις, προάγονται ἐν γένει ὀλίγον εἰς τὴν στοιχειώδη παιδείαν διὰ τὴν ἐλλειψὺν αἱρέτων καὶ καλῶν σχολείων. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἐπιστήμη, ἃν καὶ ἐφίλασεν εἰς τὴν Γαλλίαν εἰς ικανὸν βαθμὸν ἐντελείας περιορίζεται εἰς ὀλίγους. Τὰ ἀνώτερα ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα εἰναι 25, ἐκ τῶν δυοῖν τοῦ μόνον εἶναι πανεπιστήμια (ἐν Παρισίοις, καὶ Μαν-
τελλίερῳ), καὶ τὰ λοιπὰ 23 εἰδικὰ ἐπιστημῶν σχολεῖα.

7). Πόροι τοῦ βίου. Ἡ κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος εὑρόρος χώρας εἴναι τὸν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν, αἵτινες δῆμοις δὲν ἐφίλασαν εἰς τοσοῦτον βαθμὸν ἐντελείας ὡς εἰς ἄλλας χώρας. Εἰς τὰ βόρεια μέρη τῆς Γαλλίας καταγίνονται οἱ κάτοικοι κατ' ἔποχὴν εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν ὁπωροκομίαν, τὴν κτηνοτροφίαν εἰς δὲ τὰ μέσα καὶ νότια εἰς τὴν ἀμπελουργίαν καὶ σκωληκοτροφίαν. Ἀλλ' ἡ εὐνοεῖκή θέσις τῆς χώρας πρὸς τὴν θάλασσαν, ὁ πλοῦτος τῶν φυσικῶν προϊόντων, καὶ τὸ ἐπιχειρηματικὸν πνεῦμα τοῦ θέμους ἀνέπτυξαν ὑπὲρ τοὺς δύο ῥηθέντας πόρους τοῦ βίου τὸ ἐμπόρον καὶ τὴν θιαμηχανίαν.

8). Πολίτευμα. Ἡ Γαλλία ἀπὸ τοῦ 1848 μέχρι τοῦ 1852 εἶχε πολίτευμα δημοκρατικὸν, κατὰ τὸ ὅποιον δ λαὸς ἀνέθετο ἐν τῷ δικαιώματι τῆς κυριαρχίας του τὴν ἔξουσίαν εἰς ἓν πρέσβυτον ὁ πρόεδρος ἐξήσκει τὴν ἐκτελεστικὴν ἔξουσίαν διὰ τῶν ὑπευθύνων ὑπουργῶν, καὶ συνερείζετο τὴν νομοθετικὴν μετὰ τῆς Βουλῆς, ἐκλεγομένης πάλιν ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐπὶ ἐτοῖς. Κατὰ τὸν δεκέμβριον τοῦ 1851 ὁ Ναπολέων, δ Α'. πρόεδρος τῆς δημοκρατίας, διαλύτας τὴν βουλὴν, ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ τότε ἡ Γαλλία ἐγένεται αὐτοκρατορία ἐγουσκ δῆμως γερουσίαν καὶ νομοθετικὸν σῶμα. Κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1871 μετὰ τὴν αἰγυμαλωσίαν τοῦ αὐτοκράτορος Ναπολέοντος Γ'. τὴν γενομένην ἐν τῇ κατὰ τῶν Γερμανῶν μαχῇ τοῦ Σεπτέμβριου, ὁ Γαλλικὸς λαὸς κατέλυσε τὴν αὐτοκρατορίαν, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα καὶ ἀνέθετε τὴν προσδρείαν

εἰς τὸν ὑπουργὸν Θιέρσον, νῦν δὲ εἰς τὸν στρατόφυλλον Μάκ-μα-
ῶνα.—Τὸ εὐκίνητον καὶ νεωτερίζον πνεῦμα τῶν Γάλλων ἐπι-
φέρει συχνὰς μεταβολὰς εἰς τὸ πολίτευμα αὐτῶν. αὕτινες, δικ-
ταράττουσαι τὴν ἡσυχίαν, χειροτερεύουσι τὴν οἰκονομικὴν κατά-
στασιν τῆς χώρας. — ‘Η στρατιωτικὴ δύναμις τῆς Γαλλίας
κατά τε ἔηραν καὶ θάλασσαν εἶναι λίαν ἀξιόμαχος’ μολούστε
ὁ κατὰ τῶν Γερμανῶν τελευταῖος πόλεμος ἐδειξεν δτὶ ἐν τῷ
στρατῷ αὐτῆς ὑπάρχει ἡ ἀνδρία, ἐλλείπει δμως τὸ σπουδαιό-
τατον ἡ μάθησις καὶ ἡ ἀνατροφὴ, ὃν ἔνεκα τὴ δύναμις αὗτη
ὑπίστη κατάπτωσίν τινα ἥθικήν.

9). ‘Η Γαλλία ἔξουσιάζει τὴν Ἀλγερίαν, τὴν Κωνσταντί-
ναν καὶ τὴν Ὁράνην (7250 γεωγραφ. μίλ.), ἐπὶ τῆς βορείου
Ἀφρικῆς, ὃν δ πληθυσμὸν ἀναβάίνει εἰς 3 ἕκατομ. Προσέτι
ἔχει ἀποικίας εἰς τὴν Ἀσίαν, Ἀφρικὴν Ἀμερικὴν καὶ Ὡκεα-
νίαν ὃν δ πληθυσμὸς ὑπερβαίνει τὰ 3 ἑκατομμύρια ψυχῶν.

B'. Ιταλία.

1). Θέσις, δρικ καὶ φυσικαὶ ἴδιοτητες τῆς Ἰταλικῆς
χερσονήσου ἐν γένει. ‘Η Ἰταλικὴ χερσόνησος ἐν τῷ μέσῳ τῆς
Μεσογείου μεταξὺ τοῦ Ἀδριατικοῦ, τοῦ Ἰονίου καὶ τοῦ Τυρ-
ρανικοῦ πελάγους τεταμένη καὶ ἀπ’ αὐτῶν περιβρεχομένη, χω-
ρίζεται πρὸς βορρᾶν ἀπὸ τὴν Γαλλίαν καὶ τὰς λοιπὰς Γερμα-
νικὰς πολιτείας διὰ τῆς μηνοειδοῦς σειρᾶς τῶν Ἀλπεων.

Εἰς ταύτην ὑπῆρχον ἔτι πρὸ μικροῦ τὸ βασίλειον τῆς
Σαρδινίας, τὸ βασίλειον τῆς Ἐνετίας καὶ
Λομβαρδίας, τὰ δουκάτα τῆς Πάρμας καὶ Μο-
δένης, τὸ μέγα δουκάτον τῆς Τοσκάνης, ἡ
Παπικὴ ἐπικράτεια καὶ τὸ βασίλειον τῶν
δύω Σικελίῶν ἡ τῆς Νεαπόλεως.

Μετὰ δὲ τοὺς τελευταίους πολέμους, δι’ ὃν ἐπεζητήθη ἡ
ἔνωσις τῆς δλης Ἰταλίας εἰς ἓν κράτος, ἐπετεύθη τὸ μέγα
τοῦτο διὰ τὴν Ἰταλίαν ἔργον, καὶ ἦδη ἅπασα ἡ Ἰταλικὴ χερ-
σόνησος κατέχεται ὑπὸ μιᾶς αὐτονόμου πολιτείας τοῦ μεγά-
λου βασιλείου τῆς Ἰταλίας. Ἐκτὸς δμως αὐτῆς ὑπάρχει καὶ ἡ

διεμοιρούται τοῦ ἀγ. Μαρίνου, καὶ αἱ νῆσοι Κύριος καὶ Μελίτη
ἀνηκούστων εἰς ἑτέρας πολιτείας.

2). Μέγεθος. Τοῦ βασίλειου τῆς Ἰταλίας περιλαμβάνεται ἔπη 11 μεγάλων τυμάνων. 1) Τὸ Πεδειόντιον (Σαρδινίαν) καὶ τὴν Γενούν, αἵτινες διαιροῦνται εἰς 6 ἐπαρχ. 2) τὸν Δούρειον, ἣντις διαιρεῖται εἰς 7 ἐπαρχ. 3) τὴν Ἐνετικὴν, ἣντις χωρίζεται εἰς 9 ἐπαρχ. 4) τὰς χώρας τῆς Λεγομένης Αιγαίλιας, ἣντις μερίζεται εἰς 9 ἐπαρχ. τῆς Μαδένης, Πάρης, Πλακεντίας Φρέρχρας, Ραθένης καὶ Βιλωνίας. 5) τὸν Τοσκάνην χωρίζομενην εἰς 2 ἐπαρχ. 6) τὰς παρὰ τὴν Ἀδριατικὴν χώραν τῶν Λεγομένων Μαρκῶν, καὶ τὴν Όμερικὴν, αἵτινες διαιροῦνται εἰς 5 ἐπαρχ. 7, τὴν Νεάπολιν, ἣντις διαιρεῖται εἰς 16 ἐπαρχ. 8) τὴν Σικελίαν, ἣντις μερίζεται εἰς 7 ἐπαρχ. καὶ 9) τὴν Σαρδηνίαν χωρίζομένην εἰς 2 ἐπαρχ ἔχει δὲ ἐπιφάνεια, μετὰ τῆς ἄλλοτε αὐτονόμου Παπακῆς ἐπικρατείας 5376 τετρ. μ.λ.

3). Διοικητικὴ διαιρεσίς καὶ τόποι οίκουμενοι. Τοῦ βασίλειου τῆς Ἰταλίας ὑποδιαιρέμενον εἰς 63 ἐπαρχίας ἔχει πρωτεύουσαν τὴν ΡΩΜΗΝ (ἄλλοτε πρωτεύουσαν τῆς Ιταλίας ἐπικρατήσας) (240, 00 κ.) (Π.) καὶ ἀξιολόγους πόλεις τὴν ΦΛΩΡΕΝΤΙΑΝ (114,370 κατ.) (Π.) τὴν Πίσαν (Π.), τὴν Σιένην (Π.), τὴν ΑΙΒΟΡΝΟΝ (Φ. Π.) τὴν Λύκαν επὶ τῇ Τοσκάνης.—Τὴν ΝΕΑΠΟΛΙΝ (419,000 κατ. Φ. Λ. Π.) πολυπληθεστέρων ὅλων τῶν πόλεων τῆς Ἰταλίας καὶ ἔχουσαν πρὸς ἀνατολὰς τὸ ἱφαίστεο ὅρος Βεσούβιον, τὸ Σαλέρνον (Π.), τὸ Βερτίσιον (Δ.), τὸν Φογγίαν καὶ τὴν Βαρλέτταν ἐπὶ τῆς Νεαπόλεως.—Τὸ ΠΑΛΕΡΜΟΝ (176,625 κατ. Φ. Ν. Π.), τὴν ΜΗΣΗΝΙΑΝ (Ν.), πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς ὁποίας ὑψοῦται ἡ Αἴτιη, τὴν ΚΑΓΑΛΙΑΝΙΑΝ (Δ. Π.) καὶ ἄλλας ἐπὶ τῇ Σικελίᾳ.—Τὴν Αγκῶνα (Φ. Λ.) ἐπὶ τῆς χώρας τῶν Μαρκῶν.—Τὴν Μοδένην (Π.), τὴν Κερρόχραν, τὴν Πάρμαν (Π.), τὴν Πλακεντίαν (Φ.), τὴν Φερράραν (Φ. Η.), τὴν Ραθένην καὶ τὴν ΒαλΩνίαν (Π.) ἐπὶ τῆς Αιγαίλιας.—Τὴν ΕΝΕΤΙΑΝ 118,173 κατ. Φ. Λ.) κτισθείσαν ἐπὶ πλατῶν γησιδίνη συνανινούμενων διὰ γεφύρων, τὴν ΒΙΡΩ-

ΝΑ (Φ.), τὸ ΠΑΤΑΒ'ΟΝ (Π.), τὴν Οὔδενην, τὴν Πετκέρην ἐπὶ τῆς Ενετικῆς — Τὸ ΜΙΛΑΝΟΝ (156,100 κατ.), τὴν Βρεσκίαν, τὴν Μαγένταν καὶ τὸ Σολφερίον ἐπὶ τῆς Λομβαρδίας. — Τὴν ΓΕΝΟΥΗΝ (198 000 κατ. Φ. Π. Ν.), καὶ τέλος τὸ ΤΟΥΡΙΝΟΝ (180,500 κατ. Φ. Π.) καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἐπὶ τῆς Γενούης καὶ τῆς Σαρδινίας.

4). Πληθυσμός.—Τὸ βασιλείον τῆς Ἰταλίας ἔχει πληθυσμὸν περὶ τὰ 26 1/2 ἑκατομμύρια· ἐπομένως ἀναλόγως τοῦ μεγέθους τῆς χώρας ἡ Ἰταλία ἔχει 500 000 κατ. εἰς ἐν τετραγ. μιλ. ἥτοι εἶναι ἐν γένει καλλιτερχ κατοικημένη ἀπὸ τὴν Γαλλίαν. Ἐκ τῶν τμημάτων δ' αὐτῆς περισσότερον κατοικημένη εἶναι αἱ χώραι τῆς Αιμιλίας, εἴτα τὸ ἡπειρωτικὸν μέρος τῆς Νεαπόλεως. καὶ τέλος τὰ λοιπά τῆς Σαρδηνίας.

5). Καταγωγή. Οἱ σημερινοὶ Ἰταλοὶ κατάγονται ἀπὸ τοὺς αὐτόχθονας ἀρχαίους Ἰταλοὺς καὶ Δατίνους, μὲ τοὺς ὁ. ποίους συνεμίγθησαν καὶ ἀποικοὶ διαφοριῶν ἄλλων εθνῶν ('Ελλήνων, Κελτῶν, Γερμανῶν, Ἀρέσων, καὶ διαφυλάττουν ἀπόδειξιν τῆς καταγωγῆς τῶν ταύτης τὴν γλωσσαν. Μεταξὺ τῶν πολυχρήματων διαλέκτων ἂ; λαλοῦν ἡ Τοσκανὴ εἶναι ἡ εὐηγεστέρως εἰς δὲ τὴν Σικελίαν λαλοῦν τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Ἀλεξανδρικὴν γλώσσαν.

6). Θρεισκεία καὶ ἐκπαίδευσις. "Ολοι σχεδὸν οἱ κάθοικοι τῶν Ἰταλικῶν πολιτειῶν προσέρευσαν τὸ δόγμα τῆς δυτικῆς κοθολικῆς θρησκείας. Η ἐκπαίδευσις τῆς νεολαίας μέχρι τίνος ἥτον ἀνατεθειμένη εἰς τὸν πολυάρχον καὶ κατὰ τὸ πλεστὸν μέρος ἀλαζῆι κλήρου, διτις ἐσκόπιζε τὸ πνεύμα καὶ διέστρεψε τὴν ἀληθῆ θρησκείαν αὐτῆς. Διὰ τοῦτο οἱ Ἰταλοὶ, ἀν καὶ ἐκ φύσεως εὐρεῖς, καὶ ἐπιδίδοντες μάλιστα εἰς τὰς ὁ αἵκις τέχνας καὶ ἔργονται ἐν τῇ χώρᾳ τῶν πολλαχ. Ἀκαδημίας καὶ Πανεπιστήμια ἢ· καὶ δῆμοις ἐν γένει ὅλῃ ἐπιδίδουτοι καὶ μόλις ἐπ' ἐσχάτων, ἀπαλλαγέντες ἀπὸ τοιούτου κλήρου καὶ μετασχόντες πατερίας, ἥρισαν νὰ δεικνύωσι τάσιν πρὸς πολιτικὴν καὶ ἥδικὴν ἀναμορφωσιν.

7). Πόροι τοῦ βίου. Η γεωργία προιέζει εἰς τὰ πλεῖ-

στα μέρη τῆς Ἰταλίας ἵκανὸν σῖτον, ἀραβόσιτον, καὶ ὄρυζαν.
Οἶνος παράγεται εἰς ὅλας τὰς πολιτείας, ἀλλ' εἰς ὅλιγα μέρη
εἶναι καλῆς ποιότητος. Ἡ κτηνοτροφία εἶναι σημαντικὴ εἰς
ὅλην τὴν χερσόνησον. Τὸ ἐμπόριον εἶναι ἀξιόλογον, περιοριζό-
μενον ἴδιως εἰς ἀκατέργαστα προϊόντα, διότι ἔβοήθησεν αὐτῷ ἡ
τελευταῖον ἀναπτυχθεῖσα συγκοινωνία διὰ τῶν σιδηροδρόμων
(300 μ.) καὶ διὰ τῶν πλοίων (13,000 μὲ 680,000 τόνους).
Ἡ βιομηχανία ἀνεπτύχθη εἰς τινα μέρη μόνον (Τουρίνον, Γε-
νούν, Φλωρεντίαν, Νεάπολιν κτλ.).

8). Πολίτευμα. Τὸ Ἰταλικὸν βασίλειον ἀπὸ τοῦ ἔτους
1760 ἔχει συνταγματικὸν πολίτευμα καὶ ἡ βασιλεία εἶναι διε-
δοχικὴ εἰς τὸν οίκον τῆς Σαμούεας, δστις πρότερον ἤρχεν ἐν μόνῃ
τῇ Σαρδηνίᾳ. Ἡ οίκονομικὴ κατάστασις τοῦ κράτους, ἔνεκα
τῶν πρὸς τὴν γενικὴν ἔνωσιν δυσχερειῶν, εἶναι ὅλιγον εὐάρε-
στος, ἡ δὲ στρατιωτικὴ δύναμις κατὰ ξηρὰν (ἐνειρήνη 218,000)
καὶ κατὰ θάλασσαν (75 πλοῖα) εἶναι ἐπηκυημένη.—Ο Πάπας
ἄλλοτε πολιτικὸς καὶ ἀπόλυτος μονάρχης τῆς Ῥώμης ἐγένετο
πνευματικὸς μόνον πατήρ τῶν πρεσβευόντων τὸ δόγμα τῆς δυ-
τικῆς θρησκείας.

Γ'. Ἰσπανία καὶ Πορταγαλλία.

1). Θέσις, ὅρια καὶ φυσικαὶ ἴδιότητες τῆς
χερσονήσου καὶ ουσία.—Ἡ Ἰσπανικὴ χερσόνησος περικλυδομένη
ὑπὸ τοῦ Οὐασκωνικοῦ κόλπου, τοῦ ἀτλαντικοῦ ὥκεανοῦ καὶ
τῆς Μεσογείου χωρίζεται ἀπὸ τὴν Γαλλίαν διὰ τῆς σειρᾶς τῶν
Πυξηναίων.

2). Μέγεθος αὐτῆς. Ἡ χερσόνησος αὕτη περιλαμβά-
γει δύο πολιτείας· τὴν Πορτογαλία λίαν, κατέχουσαν στε-
νάν τινα ταινίαν εἰς τὰ δυτικὰ παράλια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἰσπα-
νίαν, ἣτις περιέχει τὸ λοιπὸν καὶ πλεῖστον μέρος τῆς χερσο-
νήσου. Καὶ ἡ μὲν Ἰσπανία κατέχει 8,980 γεωγρ. μίλια ἐκτὸς
τῶν Βελεσρίδων καὶ Καναρίων νήσων, ἡ δὲ Πορτογαλλία 1,
786 μόνον ἐκτὸς τῶν Ἀζορῶν καὶ τῆς Μαδέρας.

3). Διοικητικὴ διαίρεσις καὶ οἰκονόμευσις

τόποι. Η Ισπανία διηγεῖτο μέχρι τονος εἰς 12 ἀρχαῖς ἐπαρχίας καὶ παλαιᾶς Καστιλλίας, τῆς Λεῶνος, τῆς Ἀστουρίας, τῆς Γκλ κίας, τῆς Ἐστρομαδούρας, τῆς Ἀνδαλουσίας τῆς Μουρκίας, τῆς Οιαλεντίας, Ἀραγονίας καὶ Καταλονίας, τῶν Οιασκονικῶν καὶ ἑτέρων τῶν νήσων) καὶ ἥδη διηρέθη εἰς 49 νέας ἐχούσας ὄνοματα τ' αὐτὰ μὲ τὰς σημαντικωτέρας αὐτῆς πόλεις. "Εγει δὲ ἀξίας λόγου πόλεις τὸ ΜΑΔΡΙΤΟΝ (475,785 κατ.) πρωτεύουσα τῆς πολιτείας, τὸ Τόλεδον (Π.), τὴν Ἀλκάλαν (Π.), τὸ Βαλλαδόλιδον (Π.), ἐπὶ τῆς νέας καὶ πιλαιᾶς Καστιλλίας — Τὴν Σαλαμίγκαν (Π.) ἐπὶ τῆς Λεῶνος. — Τὸν ἄγιον Ἰάκωβον (Π.) ἐπὶ τῆς Γαλικίας. Τὴν ΣΕΒΙΛΛΑΝ (120 000 κατ. (Π.) τὴν Κορδοβὴν, τὰ ΓΑΛΕΙΡΑ (Φ. Ν.), τὴν ΓΡΕΝΑΔΑΝ (100,678 κατ. Π.), τὴν ΜΑΛΑΓΑΝ (113,050 κατ. Λ.) ἐπὶ τῆς Ἀνδαλουσίας. — Τὴν ΜΟΥΡΚΙΑΝ (59,000 κατ.), τὴν νέαν Καρχιδόνα (Φ. Ν.) ἐπὶ τῆς Μουρκίας. — Τὴν ΟΥΑΛΕΝΤΙΑΝ (115,500 κατ. Μ.), τὴν ΒΑΡΚΕΛΟΝΑΝ (200,000 κατ. Φ. Λ.), τὴν ΣΑΡΑΓΩΣΑΝ (Π.) καὶ τὴν Πάλμαν (Φ. Λ. Π.) ἐπὶ τῶν Οιασκονικῶν ἐπαρχ. ἐπὶ τῆς μείζονος τῶν Βιλεσαρίδων νήσων.

Η δὲ Πορτογαλλία διαρεῖται εἰς 6 ἐπαρχίας δηλ. τοῦ Μενίου, τῆς Υπερορείου, τῆς Βεΐρας, τῆς Ἐστρεμαδούρας, τῆς Ἀλεμπέζου, τῆς Ἀλγάρβης καὶ μίαν τῶν νήσων. "Εγει δὲ ἀξιολόγους πόλεις τὴν ΔΙΣΑΒΩΝΑ (224,245 κατ. Ν.), πρωτεύουσαν τοῦ κράτους, τὴν Κοιμήραν (Π.), τὸ ΟΠΟΡΤΟΝ (Δ.), τὴν Βιάγαν καὶ ἄλλας.

4). Η ληθυσμὸς. — Ο πληθυσμὸς τῆς Ισπανίας συμποσοῦται εἰς 15,752,600 ψυχ. καὶ μετὰ τῶν νήσων ὑπερβαίνει τὰ 16, δὲ τῆς Πορτογαλλίας εἰς 3,984,500 καὶ μετὰ τῶν νήσων ἀναβαίνει σχεδὸν εἰς τὰ 4 1/2. Καὶ εἰς μὲν τὴν Ισπανίαν ζοῦν εἰς ἓν τετραγωνικὸν μίλιον 1786 ψυχαῖ περίπου εἰς δὲ τὴν Πορτογαλλίαν 2323. Εἰς ἀμφιτέρας δὲ τὰς πολιτείας καλλίτερα κατοικημένα εἰναι τὰ παράλια μέρη.

5). Καταγωγὴ καὶ γλώσσα. Οἱ σημερινοὶ Ισπανοὶ

καὶ Πορτογάλλοι κατάγονται ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Κελτοὺς καὶ "Ιένηρας, τοὺς αὐτόχθονας κατοίκους τῆς χερσονήσου, μετὰ τῶν ὄποίων συνεμίχθησαν Ρωμαῖοι, Γερμανοί, καὶ "Αραβεῖς. Εἰς τὴν Ἰσπανικὴν καὶ Πορτογαλλικὴν γλῶσσαν ἐπεκράτησε τὸ Λατινικὸν στοιχεῖον.—Εἰς τὰς Οὐασκονικὰς ἐπαρχίας κατοικοῦν οἱ ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Οὐασκώνων περὶ τὰς 300,000 τὸν ἀριθμὸν, διατηροῦντες τὴν γλῶσσάν των.—Ἐκτὸς δὲ τούτων διαμένουν εἰς τὴν χερσόνησον Ἀθίγγανοι, καὶ κατ' ἔξοχὴν εἰς τὴν Ἰσπανίαν.

6). Θρησκεία καὶ πολιτισμὸς. "Ολοὶ σχεδὸν οἱ κάτοικοι τῆς χερσονήσου εἰναι τοῦ δυτικοῦ δόγματος καὶ μόνον 150 χιλ. πρεσβεύουν ἀλλην θοησκείαν. "Ο πολιτισμὸς εἴναι εἰς παρακμήν. "Η ἑλλειψις σχολείων καὶ ἡ ἀπαιδευσία τοῦ κληρου καθιτῶσι τὸν λαὸν δεισιδαίμονα. Τὰ πολυάριθμα πανεπιστήμια, δείγματα παρελθούσης εὐκλείας, δὲν ἔχουν οὐδεμίαν ἐπιρροὴν εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ λαοῦ. "Ο χαρακτὴρ τοῦ ἑθνους δεικνύει μεγίστην ποικιλίαν, ἥτις εἴναι ἀποτέλεσμα καὶ τῆς διεφόρου φυλετικῆς καταγωγῆς, καὶ τῆς ποικιλίας τῆς φύσεως τῆς χώρας.

7). Πόροι τοῦ βίου. Οἱ πόροι τοῦ βίου εἰς ἀμφοτέρως τὰς πολιτείας σβήνουν ὅλιγον καὶ ὅλιγον ἔνεκα τῆς πολιτικῆς παρακμῆς, καὶ τῆς ὅλιγης ἀσφαλείας. "Η ὑπὸ τῆς γονιμότητος τοῦ τόπου βοηθουμένη γεωργία γίνεται μὲ περισσοτέρων ἐπικέ. λειπαν μόνον εἰς τὰς παραλίους χώρας. "Η ἀμπελουργία, ἀν καὶ τόσον σημαντικὴ δὲν εὑρίσκει τὴν ἀπαιτουμένην φροντίδα. "Η κτηνοτροφία εἴναι πολὺ ἔξηπλωμένη πρὸς βλάβην τῆς γεωργίας, καὶ παρημελημένη. "Η ἀλλοτε τόσον ἀξιόλογος προσατοτροφία παρακμάζει σήμερον. "Η μεταλουργία παρέχει ὡφέλειαν εἰς τὰ μολυβδωρυχεῖα καὶ τὰ μεταλεῖα τοῦ ὑδραργύρου εἰς τὰ ὄρη τῆς Σιέρρας Νεβάδας, εἰς τὰ ἀλατουργεῖα, σιδηρωρυχεῖα τῶν Κανταβρικῶν ὄρέων καὶ εἰς τὰ χαλκωρυχεῖα καὶ τὰ λιθανθρακωρυχεῖα εἰς τὴν Ἀστουρίαν. "Η βιομηχανία εἴναι ἀσήμαντος καὶ περιορίζεται εἰς τὰς παραλίους πόλεις τῆς Καταλονίας. Τὸ ἐμπόριον εύρισκεται εἰς παρακμήν.

8). Πολιτευμα. Τὸ πολιτευμα ἀμφοτέρων τῶν πολι-

τειῶν εἶναι συνταγματικόν. Καὶ ἡ μὲν Πορτογαλλία ἔσχε βασιλέως συνταγματικὸν ἡ δὲ Ἰσπανία, ἐκδειωχθείση; τῆς Ἰσανθέλλας, ἐδημοκρατήθη, ἀλλ᾽ ἔδη ἔχει Συνταγματικὸν βασιλέα τὸν νιόντης Ἰσανθέλλας Ἀλφίνον. Αἱ συγχρήματα μεταβολλατ, εἰς τὰς ὁποίας ἔνεκα τῶν στάσεων ὑπόκειται ἡ κυβέρνησις, χειροτερεύουν τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ τόπου καὶ πλησιάζουν τὰ πάντα εἰ; διάλυσιν, ἀπὸ τὴν δροῖαν κατέχεται δλόκληρος ἡ πολιτεία. Ἡ ἄλλοτε τόσον σημαντικὴ ναυτικὴ δύναμις καὶ τῆς Ἰσπανίας καὶ τῆς Πορτογαλλίας ἡ φρανίσθη σχεδόν ἐντελῶς.

9). Ἀμφότεραι αἱ πολιτεῖαι ἔξουσιάζουν εἰς διάφορα μέ, ἡ τῆς γῆς ἀξιολόγους χώρας, αἵτινες εἶναι λειψανα τῆς προτητερινῆς δυνάμεως καὶ εὐημερίας αὐτῶν. Καὶ τῆς μὲν Ἰσπανίας αἱ ἐπὶ τῆς Ἀμερικῆς, Ἀσίας, Ωλεανίας καὶ Ἀφρικῆς χῶρας ἔχουσιν ἑκτασιν περὶ τὰς 8 χιλ. τετρ. μίλ. καὶ πληθυσμὸν 4,730,000 τῆς δὲ Πορτογαλλίας ἐπὶ τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς 32 χιλ. τετρ. μίλ. καὶ πληθυσμὸν 3,881,000 ψυχ. Περὶ τούτων θέλομεν πραγματευθῆ, ὅταν διμιλήτωμεν περὶ τῶν λοιπῶν ἡπείρων τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΟΜΟΕΘΝΙΑΣ.

1). Αἱ δὲ τῆς Γερμανικῆς δύοσεθνίας πολιτεῖαι κατέχουσσαι πλέον τοῦ 1(4 τῆς ἐπιφανείας τῆς Εύρωπης, τὸ δροῖον ὑπερτερεῖ κατὰ τὴν ποικιλίαν τῶν χωρῶν τῶν ἑτέρων πολιτειῶν, περιλαμβάνουν τὸ ἥμισυ σχεδόν τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς. Καὶ αἱ μὲν ιδίως Γερμανικαὶ πολιτεῖαι, συμπεριλαμβανωμένων τῆς Ἐλβετίας, τῆς Ολλανδίας καὶ τοῦ Βελγίου, περιέχουν εἰς 22,823 τετραγ. μιλίων ἐπιφάνειαν ὑπὲρ τὰ 85 ἑκατομμύρια ψυχ. αἱ δὲ τρεῖς Σκανδινανίκαι πολιτεῖαι εἰς 14,511 τετραγ. μίλ. ὑπὲρ τὰ 7 1/2 ἐκ ψυχ. Καὶ ἡ Ἀγγλικὴ πολιτεία ὑπὲρ τὰ 30 ἐκατ. εἰς 5732 περίπου τετρ. μίλια.

2). Ἐκ τῶν 122 1/2 ἑκατομ. τοῦ πληθυσμοῦ τῶν πολιτειῶν τῆς Γερμανικῆς δύοσεθνίας μόνον τὰ 75 ἑκάτομ. εἶναι κατάγωγης Γερμανικῆς, τὰ δὲ λοιπὰ παρήγονται διὰ τῆς ἐπιμιξίας καὶ ἄλλων ἔθνων. Εἶναι δὲ ἀμιγέστερα εἰς τὴν Σκαν-

διναυάκην χερσόνησον, καὶ τὰ πλεῖστα μετ' ἄλλων ἔθνῶν μεμιγμένα εἰς τὰς ιδίας Γερμανικὰς πολιτείας.

8). Τὸ δόγμα τῶν διαμαρτυρομένων εἰς τὴν Εὐρώπην ἐπειχρατεῖ ἀποκλειστικῶς σχεδὸν εἰς τὰς τῆς Γερμανικῆς δημοσθνίας πολιτείας· καὶ ἐκ τούτων εἰς δέκα δὲν συνεμίγησαν μετὰ ξενινῶν ἔθνων. •Ο πληθυσμὸς λοιπὸν τούτων δύναται ἵρησκευτικῶς νὰ μερισθῇ εἰς δύο διμάδας· εἰς διαμαρτυρομένους (ύπερ τὰ 60 ἑκ.) καὶ καθολικοὺς (μὴ ἀνερχομένους εἰς 50 ἑκ.) ἀνακαὶ ὁ τοπικὸς χωρισμὸς αὐτῶν δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἀκριβῶς.

4). Αἱ τῆς Γερμανικῆς δημοσθνίας πολιτεῖαι εἰσὶ 33, ἐκ τούτων μὲν εἶναι δύο αὐτοκρατορίαι, ἡ Αὐστρία καὶ ἡ γερμανία· 6 συνταγματικὰ βασίλεια, ἡ Βρεττανία, τὸ Βέλγιον, ἡ Ολλανδία, ἡ Νορβηγία, ἡ Σουηδία καὶ ἡ Δανία· καὶ 25 δημοκρατικαὶ τοπικαὶ, αἱ τῆς Ἐλβετίας. •Π δὲ Γερμανία περιέχει 4 βασίλεια τῆς Πρωσίας, τῆς Σαξωνίας, τῆς Βαυαρίας καὶ τῆς Βυρτεμβέργης· 7 μεγάλα δουκάτα, τῆς Βάδης, τῆς Ἐσσενίας, τοῦ Δουξεμβούργου, τῶν δύο Μεκλεμβούργων, τοῦ Ὀλδεμβούργου καὶ τῆς Σαξωνικῆς Βειλάρης· 5 δουκάτα, τὰ τρία Σαξωνικὰ, τοῦ Ἀνάλτου καὶ Βρουνσβίγη· 8 ἡγεμονίας, τοῦ Λιχτενστεΐνου, τῶν δύο Λιππῶν, τῶν δύο Ρεύστων, τῶν δύο Σεβαρτσούργων καὶ τῆς Βαλδέκης, καὶ 3 ἐλευθέρας πόλεις τὸ Ἀμβούργον, τὴν Δυζέκην καὶ τὴν Βρέμην.

A'. Βρεττανία.

1). Θέσις, συστατικὰ μέρη. •Η Βρεττανία κεῖται μεταξὺ τοῦ Νορμανικοῦ καὶ τοῦ Ούσκωνικοῦ κόλπου· συνίσταται ἀπὸ τὴν Βρεττανικὴν νήσουν, διαιρούμενην πολιτικῶς εἰς τὸ βασίλειον τῆς Ἀγγλίας, τὸ πριγκιπάτον τῆς Οὐαλίας καὶ τὸ βασίλειον τῆς Σκωτίας, ἀπὸ τὴν νήσουν Ἰρλανδίαν περιέχουσαν τὸ βασίλειον τῆς Ἰρλανδίας καὶ ἀπὸ τὰς Νορμανικὰς νήσους, παρὰ τὴν Γαλλία, τὴν κατὰ τὸν Ἄρχοντα πορθμὸν ἐπὶ τῆς Ἰσπανικῆς χερσονήσου κειμένην πόλιν Γιέραλτάρην, τὴν Μελίτην καὶ τὰς πέριξ αὐτῆς νήσους.

2) Μέγεθος. •Η Βρεττανία κατέχει 5700 γεωγραφ. μ.λ. ἐξ ὧν ἡ Ἀγγλία 2375, ἡ Ουαλία 360, ἡ Σκωτία 1425, ἡ

Ίρλανδία 1470 καὶ οἱ λοιπαὶ κτήσεις αὐτῆς ἐν Εὐρώπῃ 30.

3). Διοικητικὴ διαιρεσίς καὶ τόποι οἰκούμενοι.

ά.) Ἡ Ἀγγλία πρὸς νότον τῆς Βρεττανικῆς, ἔκτος μικροῦ τινος μέρους αὐτῆς πρὸς δυσμάς, διαιρεῖται εἰς 40 κομητείας. Περιέχει δὲ ἐπισημοτέρας πόλεις τὸ ΛΟΝΔΙΝΟΝ (3,170 000 κατ. Π. Ν.) πρωτεύουσαν τοῦ κράτους, χωριζόμενην εἰς δύο μέρη τὸ ἴδιως "Ἄστυ καὶ τὴν Οὔεστιμινστέρην, τὸ ΓΡΗΝΟΥΗΣΙΟΝ (ἀστεροσκοπείον) τὸ ΠΟΡΤΣΕΜΟΥΘΙΟΝ (Φ. Ν.), τὸ ΠΛΑΤΜΟΥΘΙΟΝ (Φ. Ν.) τὴν ΒΡΙΣΤΟΥΛΗΝ (167, 500 κατ.) ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς τὸ Ὁξώνιον (Ὁξφόρδ. Π.), τὴν Κανταβρίγιαν (Π.) τὴν ΒΙΡΜΙΓΧΑΜΗΝ (344 χιλ. κατ. ἐπὶ τῆς κεντρικῆς τὴν ΣΥΝΔΕΡΛΑΝΔΗΝ (Ν.), τὸ ΝΕΟΚΑΣΤΕΛΟΝ (109,291 κατ.), τὴν ΒΡΕΣΤΩΝΗΝ, τὴν ΛΙΒΕΡΠΟΥΛΗΝ (510 χιλ. κατ.), τὴν ΜΑΓΓΕΣΤΡΙΑΝ (371 χιλ. κατ.), τὴν ΑΓΑΣΗΝ (253,100 κατ.) ἐπὶ τῆς βορείου Ἀγγλίας.

β'.) Τὸ Πριγκιπάτον τῆς Οὐαλίας, κατέχον μικρότατον μέρος τῆς Βρεττανικῆς παρὰ τὴν Ίρλανδικὴν θάλασσαν πρὸς δυσμάς τῆς Ἀγγλίας, διαιρεῖται εἰς 12 κομητείας καὶ ἔχει ἀξιολόγους πόλεις τὴν ΜΕΡΘΥΡΤΥΓΑΒΙΛΗΝ καὶ ἄλλας.

γ'.) Ἡ Σκωτία κατέχουσα τὸ βόρειον μέρος τῆς Βρεττανικῆς ὑποδιαιρεῖται εἰς 32 κομητείας καὶ περιλαμβάνει ἀξιας λόγου πόλεις τὸ ΕΔΙΜΒΟΥΡΓΟΝ (178, 000 κατ. Π.), τὴν ΓΛΑΣΚΟΒΗΝ (ὑπὲρ τὰς 450,000 κατ. Π.), ΔΟΥΝΔΗΝ καὶ τὴν ΑΒΕΡΔΙΝΗΝ.

δ'.) Ἡ Ίρλανδία μεριζεται εἰς 4 τμῆματα (τὸ Λείνστερον, τὸ Μόνστερον, τὸ Κουννάουκτον καὶ τὸ Οῦλστερον) καὶ ταῦτα εἰς 32 κομητείας ἔχει πόλεις τὸ ΔΟΥΒΛΙΝΟΝ (319,210 κατ. Π. Α.), τὴν ΒΕΔΦΑΣΤΗΝ (120,000 κατ.), τὴν ΚΟΡΚΗΝ, τὸ ΔΙΜΕΡΙΚΟΝ καὶ ἄλλας.

έ.) Εἰς δὲ τὰς λοιπὰς ἐν Εὐρώπῃ Ἀγγλικὰς κατακτήσεις ἐπιστημότεραι πόλεις είναι η ΛΑΒΑΛΕΤΑ (Φ.Ν.Π.) ἐπὶ τῆς Μελίτης*

4), Πληθυσμὸς καὶ διανομὴ αὐτοῦ. Ο πληθυσμὸς τῆς Βρεττανικῆς πολιτείας ἀγαραγίει εἰς 30 1/3 ἑκατομ.

κατοίκων, ἐκ τῶν δύοισιν περὶ τὰ 20.1/2 διαμένοντιν εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὅπερ τὸ 1 ἑκατομ. εἰς τὴν Οἰαλίαν, 3 εἰς τὴν Σκωτίαν καὶ 6 εἰς τὴν Ἰρλανδίαν. Τὸ καλλιτερχατοικημένον μέρος εἶναι ἡ Ἀγγλία καὶ μετ' αὐτὴν ἡ Ἰρλανδία· διότι εἰς μὲν τὴν πρώτην κατοικουν 7310 ψυχ. εἰς δὲ τετραγ. μῆιον, εἰς δὲ τὸν δευτέραν 3370.—Ἐὰν δημως συγκρίνωμεν τὸν πληθυσμὸν δῆλης τῆς πολιτείας πρὸς τὸ μέγεθος αὐτῆς εὑρίσκομεν, δῆτι εἰς τὴν Βρεττανίαν ζῶντα εἰς δὲν τετραγ. μῆιον 5620 ψυχ. Θέστε ἡ Βρεττανία εἶναι καλλιτερχατοικημένη καὶ ἀπὸ τὴν Γαλλίαν, καὶ ἀπὸ τὰς πολιτείας τῆς Ἰσπανικῆς χερσονήσου, καὶ ἀπὸ τὰς τῆς Ἰταλικῆς δῆμοι λαρματομένας.

5). Καταγωγὴ καὶ γλώσσα. Τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ πληθυσμοῦ ἀποτελοῦντιν οἱ Ἀγγλοι ἔθνος Γερμανικῆς καταγωγῆς, ἐποικήσαντες τὴν νῆσον. Ἡ γλώσσα αὐτῶν εἶναι μίγμα ἐκ τῆς Γερμανικῆς καὶ τῆς Γαλλικῆς γλώσσης. Κατοικοῦν δὲ οὗτοι ἀποκλειστικῶς σχεδὸν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, τὰ νότια μέρη τῆς Σκωτίας, καὶ τὰς μεγαλειτέρας πόλεις τῆς Ἰρλανδίας. Ἐκτὸς δὲ τῶν "Ἀγγλῶν εὑρίσκονται εἰς τὴν Βρεττανικὴν πολιτείαν περὶ τὰ 10 ἑκατομ. ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Κελτῶν, ως οἱ "Ιριοι, ἀποτελοῦντες τὸ πλεῖστον τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἰρλανδίας" οἱ Γαλάται εἰς τὴν βόρειον Σκωτίαν· οἱ Οἰάλιοι (Βρεττανοὶ ἡ Κιμμέριοι) — εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Βρεττανικῆς. Διαλογοῦν δὲ τὰ ἔθνη ταῦτα διαφόρους, ἀλλὰ σεγγενεῖς γλώσσας. Πολιτικῶς ἔξουσιάζουν οἱ "Ἀγγλοι".

6). Θρησκεία. Τὸ ἐπικρατοῦν θρησκευτικὸν δίγμα εἶναι τὸ τῆς Ἀγγλικανῆς ἡ Ἐπισκοπικῆς ἐκκλησίας (μ.ἄς τῶν αἱρέσεων τῶν διαμαρτυρομένων), τὸ δύοιον πρεβεζόντιν οἱ πλεῖστοι τῶν "Ἀγγλῶν καὶ τῶν Οἰαλίων. Οἱ κάτοικοι δῆμως τῆς νοτίου Σκωτίας καὶ τινες τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ἰρλανδίας εἶναι ὀπαδοὶ τοῦ Πρεσβυτερικοῦ λεγομένου δόγματος, τὸ δύοιον εἶναι ἄλλη αἵρεσις τῶν διαμαρτυρομένων. Τέλος τὸ πλεῖστον τῶν κατοίκων τῆς Ιρλανδίας, καὶ τῆς βόρειον Σκωτίας ἀντίκειται εἰς τὸ δυτικὸν καθολικὸν δίγμα. Ἐκτὸς δὲ τ.ύτου ὅπλαρχων πολυκόριθμων ἄλλαι αἱρέσεις.

7). Ἐκπαιδευσίς καὶ χαρχητύρ "Τπ^ο τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ λαοῦ καταβάλλεται περισσοτέρα φροντίς ρόνον εἰς τὴν νότιον Σκωτίαν εἰς τὰς κοινότητας τὸν Πρεσβυτεριανῶν Διὰ τοῦτο μὲν ὅλα τὰ φυσικὰ προτερήματα ὑπάρχει εἰς τὸν κοινὸν λαὸν τῆς Βρεττανίας μεγάλη ἀπαιδευσία, ηὗταις καταντῷ πολλάκις εἰς κτηνῶδην βαρβαρότητα. Εἰς τὰς ἀνώτερας τάξεις δύμως εὑρίσκεται ἐκ τοῦ ἐναντίου ἡ παιδεία καὶ ἡ μόρφωσις εἰς ἀρκετά ὑψηλὸν βαθμόν.—Οἱ πρακτικὸς καὶ ἐπιχειρηματικὸς, συγχένως δύμως κερδοσκοπικὸς καὶ νουνεχῆς χαρακτὴρ τῶν Βρεττανῶν συνέτεινε τὰ πλεῖστα νὰ χορηγήσῃ εἰς τὸ Βρεττανικὸν ἔθνος τὴν πρώτην θέσιν ὡς πρὸς τὰς ἐξωτερικὰς σχέσεις τοῦ βίου, καὶ τὸν πρώτον βαθμὸν μεταξὺ τῶν βιομηχανικῶν καὶ τῶν ἐμπορευομένων ἔθνῶν.

8) Πόροι τοῦ βίου. Οἱ "Αγγλοι ἀναβίζασαν τὴν γεωργίαν τὴν κτηνοτροφίαν καὶ τὴν βιομηχανίαν εἰς ἀνώτατον βαθμὸν ἐντελείας. Εἰς τὴν ἐνεργητικότητα δύμως τοῦ ἔθνους ἡ χορήγησης καὶ ἡ φύσις τῆς χώρας ἀρθοντον πλοῦτον ἀγροτικῶν καὶ μεταλλικῶν προϊόντων. Διὰ τοῦτο καὶ τῆς Ἀγγλικῆς γεωργίας καὶ βιομηχανίας τὰ προϊόντα εἶναι ἐπ τοῖς διάσημα. — Η δὲ νυκτικὴ δύναμις (30 χιλ. σχεδὸν πλοικῶν ἐμπορειακῶν, δισδηρόδρομος (2360 γ. μ.) καὶ τὸ παγκόσμιον τῶν "Αγγλων ἐμπόριον ἀνοίγει ἀγορὰς δι' ὅλα τὰ προϊόντα των καὶ συσσωρεύει εἰς τὴν Βρεττανίαν τὸν πλοῦτον δλων τῶν λοιπῶν χωρῶν. — Άλλ' ὁ πλοῦτος αὐτὸς καθὼς καὶ ἡ ἴδιοκτησία ἀνήκει εἰς δλίγους δικαιοδότης λαὸς μόλις δύναται διὰ τῆς ἐργασίας τῶν χειρῶν του ν ἀπαντήσῃ τὰς πολυαριθμους ἀνάγκης του. — Ενεκκ τούτου παρὰ τὰ ἀμετρα πλούτον ἡ ἐσχάτη πενία, κατ' ἐξοχὴν εἰς τὰς μεγάλας πόλεις, τὰς βιομηχανικὰς ἐπαρχίας, καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν Ἰρλανδίαν.

9). Πολίτευμα καὶ ὄργάνωσις. Τὸ συνταγματικὸν πολίτευμα τῆς Βρεττανίας ἀνεπτυχθῆ βαθμηδὸν εἰς διάστημα πολλῶν ἐκατονταετρίδων, ἐώστου νὰ φέύσῃ εἰς τὸν βαθμὸν, εἰς τὸν ὅποιον εὑρίσκεται σήμερον. — Οἱ βάσιλεις (ἢ ἡ βασίλισσα) ἔχουν τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, τὴν ὁρίσαντας ἐξασκεῖ διὰ τῶν

δικευθύνων ὅπουργῶν, συμμερίζεται τὴν νομοθετικὴν μὲ τὸ Παρλαμέντον. Ἡ ἀριστοκρατικὴ δῆμος τάξις τῶν πολιτῶν ἀπολαμβάνει κατ' ἔξαίρεσιν προνόμια τινὰ τὰ ὁποῖα διατηροῦνται ἀχέραια μέχρι σήμερον — Ὁ διοικητικὸς τοῦ κράτους ὄργανος δὲν εἶναι ἀπλαγμένος συνθειῶν παλαιῶν ἰσχυούσῶν μέχρι τοῦδε. — Τὰ εἰσοδήματα εἶναι ἀνεξάντλητα· ἀλλὰ καὶ τὸ χρέος σημαντικώτατον. Ἡ ναυτικὴ δύναμις, ἡ βάσις τῆς εὐημερίας τῆς πολιτείας, ἐξουσιάζει ὅλας τὰς θαλάσσας, καὶ δύναται νὰ ἀντιπαραχθῇ κατὰ τῶν στόλων ὅλων τῶν λοιπῶν Κύρωπαϊκῶν δυνάμεων.

10). Ἡ Βρεττανία ἔχει πολλὰς ἐκτεταμένας καὶ ἀξιολογωτάτας ἀποικίας καὶ ἐπὶ τῶν πέντε ἡπείρων κατεχούσας 378, 300 γεωγρ. μίλ. τούτων δὲ ὁ πληθυσμὸς ἀναβαίνει εἰς 190 ἑκατομ. ψυχῶν.

Β'. Βέλγιον καὶ Ὀλλανδία.

1). Ὁρια καὶ θέσις. Τὸ Βέλγιον καὶ ἡ Ὀλλανδία κατέχουσι τὴν στενὴν ταινίαν παρὰ τὴν Γερμανικὴν θάλλασσαν πρὸς βορρᾶν τῆς Γαλλίας ἐκατέρωθεν τῶν πολυστόμων ἐκβολῶν τοῦ Ρίνου. Καὶ τὸ μὲν Βέλγιον κεῖται πρὸς τὴν Γαλλίαν ἡ δὲ Ὀλλανδία ἐπειτα πρὸς βορρᾶν τοῦ Βελγίου. — Φυσικαὶ ἴδιότητες τῶν χωρῶν αὐτῶν.

2). Μέγεθος, διαιρέσις καὶ οἰκούμενοι τόποι. Τὸ Βέλγιον ἔχει 536 τετραγ. μίλ. μέγεθος, καὶ διαιρεῖται εἰς ἑννέα ἐπαρχίας. Ἐγειρὲ δὲ ἀξιολόγους πόλεις τὰς ΒΡΥΞΕΛΑΣ (284,400 κ. Π.), πρωτεύουσαν τοῦ κράτους, τὴν ΑΝΤΒΕΡΠΗΝ (123,000 κ. Φ. Ν.), τὴν ΓΑΝΔΗΝ (117,000) καὶ τὴν ΛΥΤΤΙΧΗΝ (112,000 κ.).

Ἡ Ὀλλανδία περιλαμβάνει 595 γεωγρ. μίλ. καὶ μερίζεται εἰς δέκα ἐπαρχίας. Ἀξιόλογοι πόλεις αὐτῆς εἶναι τὸ ΑΜΣΤΕΡΔΑΜΟΝ (271,500 κ.), ἡτις εἶναι πρωτεύουσα ὅλου τοῦ κράτους; ἡ ΧΑΓΗ (98,000 κ.), ἡ ΡΟΤΕΡΔΑΜΗ (119,000 κ.), τὸ Παταύικὸν Λούγδουνον καὶ ἡ ΟΥΤΡΕΧΤΗ (Π.).

3). Πληθυσμός. Τὸ Βέλγιον περιέχει πέντε σχεδὸν ἑκα-

κατοίκουν, καὶ εἰς ἐν τετραγ. μίλιον κατοικοῦν εἰς αὐτὸ 9.290 ψυχ. Ο πλ. θυσμὸς τῆς Ὁλλανδίας συμποσοῦται εἰς 3 1/2 ἑκ.
εἰς ἐν δὲ τετραγ. μίλ. ἀναλογοῦν 5,975 ψυχ. περίπου. Άλλ'
ἡ διανομὴ αὗτη δὲν γίνεται ἐξίσου εἰς ὅλην τὴν χώραν· διότι
εἰς μὲν τὸ Βέλγιον εἶναι καλλίτερα κατοικημένη ἡ πρὸς δυσμὸς
τοῦ Μόσα χώρα· εἰς δὲ τὴν Ὁλλανδίαν ἡ παραθυλασσία παρὰ
τὰς ἐκβολὰς τοῦ 'Ράνου.

4). Καταγωγὴ, θρησκεία καὶ γλώσσα, Οἱ κάτοι-
κοι τῆς Ὁλλανδίας εἶναι Γερμανικῆς καταγωγῆς καὶ ὄμιλοιν
γλώσσαν ιδίαν. Οἱ τοῦ Βελγίου κατάγονται ἀπὸ Γερμανούς
καὶ Κελτούς, οἱ δόποιοι δμῶς δὲν εἶναι μεμιγμένοι, ἀλλὰ κατέ-
χουν οἱ μὲν τὰ βόρεια καὶ τὰ ἀνατολικά, οἱ δὲ τὰ δυτικά καὶ
τὰ νότια. Βίς τὸ Βέλγιον αἱ μὲν ἀνώτεραι τάξεις τῆς κοινωνίας
ὄμιλοιν τὴν Γαλλικὴν γλώσσαν· δ δις λαδεῖ γλ. σαν
ιδίαν. "Ολαι τοῦ Βελγίου οἱ κάτοικοι καὶ οἱ τῶν νοτίων με-
ρῶν τῆς Ὁλλανδίας εἶναι καθολικοὶ οἱ δὲ λοιποὶ περὶ τὰ 2
ἐκατ. διαμαρτυρόμενοι.

5). Πόροι τοῦ βίου. Οἱ Βέλγοι, ἐπιτήδειοι ἐργάται
καὶ ἐπιχειρηματίαι ἔμποροι, ἀνέπτυξαν τὸν φυσικὸν πλούτον
τῆς χώρας των, καὶ προήγαγον εἰς ίκανὸν βαθμὸν τελειότητος
καὶ τὴν γεωργίαν καὶ τὴν βιομηχανίαν. Η μεταλλουργία περιέ-
χει ἀρκετὴν ποσότητα σιδήρου καὶ ἀνθράκων. Τὸ δὲ ἔμπο-
ριον εὔνοούμενον καὶ ὑπὸ τῆς φυσικῆς θέσεως, καὶ προστατεύ-
μενον διὰ πολλῶν ἀλλων μέσων εἶναι ομαντικόν. Οἱ 'Ολ-
λανδοὶ καταγίνονται μᾶλλον εἰς τὸ ἔμπόριον, τὴν ναυτιλίαν
καὶ τὴν κτηνοτροφίαν, ἡ τὴν γεωργίαν, πρὸς τὴν δοπίαν εἶναι
ἀκα-ἀλληλος ἡ φύσις τῆς χώρας των.

6). Πολίτευμα, Τὸ Βέλγειον καὶ ἡ Ὁλλανδία ἔχουν
πολίτευμα συνταγματικόν. Οἱ βασιλεῖς εἶναι διαδοχικοί· "Η
δύναμις τῆς ἔγραψ καὶ τῆς θαλάσσης εἶναι ἀσήμαντος καὶ εἰς
τὰς δύο πολιτείας. "Η Ὁλλανδία ἔχει ἀποικίας εἰς τὰς ἀνατο-
λικὰς, δυτικὰς Ἰνδίας καὶ τὴν περιοχὴν τῆς Γαλιγέας, κατε-

Γ'. Σκανδιναυϊκαὶ πολιτεῖαι.

1). Σκανδιναυϊκαὶ πολιτεῖαι εἰναι τρεῖς, ἡ Δανία ἡ Σουηδία ἡ Σβενία, καὶ ἡ Νορβεγία.

2). Συστατικὰ μέρη καὶ μέγεθος. Ἡ Δανία ἀπωλέσ. σα διά τοῦ τελευταίου Γερμανικοῦ πολέμου τοῦ 1866 τὸ 'Ολ-στένον Σλεσσούιον καὶ τὸ Δαουεμβούργον ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν Δανικὴν χερσόνησον, φθάνουσαν πρὸς νότον μέχρι τοῦ "Αλβίος ποταμοῦ, ἀπὸ τινας Δανικὰς νήσους, ἀπὸ τὴν Ἰσλανδίαν καὶ ἄλλα τινὰ μικρότερα νησίδια (τὰς Φαιρόας νήσους) καὶ ἔχει μέγεθος 695 τετρ. μίλ. — Ἡ δὲ Σουηδία καὶ ἡ Νορβεγία περιλαμβάνουν ὅλοκληρον σχεδὸν τὴν Σκανδι- ναυϊκὴν χερσόνησον, τῆς ὁποίας τὸ μὲν πρὸς ἀνατολὰς μέρος κατέχει ἡ Σουηδία, τὸ δὲ πρὸς δυσμὰς ἡ Νορβεγία. Καὶ ἡ μὲν Σουηδία ἔχει 8,023 τετραγ. μιλίων μέγεθος· ἡ δὲ Νορβεγία 5,800.—Φυσικαὶ ἴδιότητες τῶν χωρῶν αὐτῶν.

3). Διαίρεσις καὶ οἰκονύμενοι τόποι. — Ἡ Δανία διαι- ρεῖται εἰς 3 νομοὺς ὑποδιαιρουμένους εἰς τὰς ἐπαρχ. τῆς Σε- λάνδης, τῆς Φιονίας, τῆς Δακαλάνδης, τῆς Ἰουτλάνδης καὶ τῆς Ἰσλανδίας, καὶ ἔχει ἀξιολόγους πόλεις τὴν ΚΟΠΕΓΧΑΓΗΝ (162,000 κ. Π. Φ. Ν.), πρωτεύουσαν τοῦ κράτους, κατιμένην ἐπὶ τῆς νήσου Σελάνδης, τὴν Ὀδένσην, τὴν Ἀλτόναν, καὶ τὴν Κιέλλην (Π.).

"Ἡ Σουηδία μεριζεται ἐπίσης εἰς τεεῖς νομοὺς (τῆς ἴδιας Σουηδίας, τῆς Γοτλανδίας καὶ τῆς Δαπινίας) ὑποδιαιρουμέ- νους εἰς 24 ἐπαρχίας, καὶ περιέχει ἀξιας λόγου πόλεις τὴν ΣΤΟΚΧΟΛΜΗΝ (135,000 κ. Φ. Δ.), πρωτεύουσαν τῆς πολι- τείας καὶ τὴν Ούψαλαν (Π.). Τὸ ΓΟΘΕΜΒΟΥΡΓΟΝ καὶ τὴν Λούνδην· τὴν Γέρλην.

"Ἡ Νορβεγία περιέχει πέντε νομοὺς μὲ 17 ἐπαρχίας, καὶ ἔχει ἐπισημοτέρας πόλεις τὴν ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΑΝ (65,000 κ. Π. Λ.) πρωτεύουσαν, τὴν Γέργην καὶ τὸ Δρονθείμιον.

4). Πληθυσμὸς καὶ διανομὴ αὐτοῦ. Αἱ Σκαν- διναυϊκαὶ πολιτεῖαι ἔχουν ὅλαις δμοῦ 7 1/2 ἑκατομ. κατοίκων, ἐκ τῶν διοίων ὑπὲρ τὸ 1 3/4 ἔχει ἡ Δανία, 4 1/8 ἡ Σουηδία,

κατ 1 2/3 έκκτομ. ή Νορβεγία. Άναλογοι ζόμενος λοιπὸν ὁ χριθ-
μὸς τῶν κατοίκων εἰς τὴν μεγάλην ἔκτασιν τῆς χώρας, μᾶς
παρέχει τὸ συμπέρχουμα, ὅτι αἱ ῥηθεῖσαι πολιτεῖαι εἶναι πολλὰ
ὅλιγον κατοικημέναι, καθότι κατὰ μέσον δρον δὲν κατοικοῦν
εἰς ἐν τετραγ. μίλιον οὔτε 500 κατοίκοι. Ή διανομὴ δημως δὲν
γίνεται ἐξίσου εἰς ὅλα τὰ μέρη εἰς τὴν Δανίαν π. χ. εἶναι
καλλίτερα κατοικημένα αἱ Δανικαὶ νήσοι καὶ τὰ νότια μέρη
τῆς χερσονήσου εἰς δὲ τὴν Σουηδίαν καὶ τὴν Νορβεγίαν τὰ
νότια καὶ τὰ νοτιοδυτικά ἐνῷ τὰ βόρεια, τὰ Βορειοανατολικά,
καὶ τὰ ἐνδότερα εἶναι πολλὰ ὄλιγον κατοικημένα.

5). Καταγγὴ, γλῶσσα, θρησκεία καὶ πολιτισμός. Οἱ Σουηδοὶ, οἱ Νορβεγοὶ, οἱ Δανοὶ, καὶ οἱ Ισλανδοὶ ἀνήκουν εἰς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν κλάδον τῆς Γερμανικῆς
όμοεθνίας ή διαφορὰ δημως τῶν γλωσσῶν τούς χωρίζει εἰς διάφορα ἑθνη. Ἐκτὸς τούτων κατοικοῦν εἰς τὰ βόρεια μέρη τῆς
Σουηδίας καὶ Νορβεγίας περὶ τὰς 20,000 Φινοὶ καὶ Δάπωνες.
Αποκλειστικὴ σχεδὸν θρησκεία καὶ εἰς τὰς τρεῖς πολιτείας εἴναι
ἢ τῶν διαμαρτυρομένων. Ἐκτὸς ὄλιγων τινῶν δυτικῶν καὶ
Βεραίων, εὑρίσκονται καὶ τινες Δάπωνες εἰδωλολάτραι. Οἱ
Σκανδιναύοι εἴναι ἐκ τῶν μᾶλλον πολιτισμένων ἑθνῶν τῆς Ευρώπης. Τὰ
φυσικὰ πλεονεκτήματα καὶ προτερήματα αὐτῶν, η
τάσις πρὸς τὴν παιδείαν, καὶ η περὶ τὰ ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα ἐπιμέλεια καὶ φροντὶς διέπλασαν ἐπὶ τὸ βέλτιον τοῦ
λαοῦ τὰ ἡθη, καὶ διέδοσαν εἰς αὐτὸν τὰς ἀναγκαιωτέρας ὀφελίμους γνώστεις. Εἰς τὰς μεγαλειτέρας δημως καὶ τὰς παραλίους
πόλεις ὑπάρχει διαφθορὰ ἀρκετὴ προερχομένη ἐκ τῆς μετὰ τῶν ξένων συγκοινωνίας, καὶ ἐκ τῆς κλίσεως πρὸς τὴν μέθην

6). Πόροι τοῦ βίου.— Ή γεωργία ἀσκεῖται μόνον εἰς
ὅλιγα μέρη τῶν ῥηθεῖσῶν πολιτειῶν καθότι δὲν εὑνοεῖται οὔτε
ὑπὸ τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους, οὔτε ὑπὸ τοῦ κλίματος. Κυριώ-
τεροι λοιπὸν πόροι τοῦ βίου εἴναι εἰς τὴν Δανίαν η κτηνοτρο-
φία, καὶ εἰς τὴν Σκανδιναύην ἡ χερσόνησον η δασοκομία, η
μεταλλουργία, η κτηνοτροφία καὶ η θήρα. Ἐκτὸς δὲ τούτων
τὸ ἐμπόριον, η ναυτιλία, καὶ η ἀλιεία.— Η βιομηχανία εἴναι

ούδενός λόγου ἀξια. Τα μέτα τῆς συγκοινωνίας ἐλλείπουν εἰς τὸ ἔσωτερικόν. Διὸ τοῦτο ὑπάρχει περισσοτέρα εὐκολία τὸν χειμῶνα, κατὰ τὸν δόπονον ἡ χιών ἐξαιμαλύνει τὸ ἐδάφος.

7). Πολίτευμα. "Η Δανία ἀποτελεῖ συνταγματικὴν μοναρχίαν.—Η Σουηδία καὶ ἡ Νορβηγία, ἔχουσι τὸν αὐτὸν διαδοχικὸν βασιλίσσα, σχηματίζουν δύο διαφόρους καὶ ἀπ' ἄλληλων ἀνεξχρήστους πολιτείας. Εἰς ἀμφοτέρας δὲ τὰς πολιτείας ἴσχυει τὸ αὐτὸν μοναρχικὸν συνταγματικὸν σύστημα. Η ναυτικὴ δύναμις καὶ ἡ τῆς ἔργας εἶναι ασύμμαντοι.—Π. Δανία ἔχει μικράς τινας ἀποικίας εἰς τὰς Ἀντίλλας, νήσους, καὶ τὰς ἀνατόλικὰς Ἰνδίας περὶ τῶν δόποίνων θέλει γίνει ἄλλοτε λόγος.

Δ'. Ελβετία.

1). Θέσις. δρικ, καὶ μέγεθος. "Η Ελβετία κατέχει τὴν ὁρευνὴν τῶν "Αλπεων χώρων καὶ ἔκτεινεται ἀπὸ τοῦ Ιουράσου πρὸς ἀνατολὰς μέχρι τοῦ Ρήνου, τοῦ Ιονίου, καὶ τῆς Λαρίσου λίμνης· καὶ ἀπὸ τῆς Λεμάνης λίμνης, τῶν Παινηνικῶν καὶ τῶν Διποντικῶν "Αλπεων πρὸς βορρᾶν μέχρι τοῦ Ρήνου καὶ τῆς Κωνσταντίας λίμνης. Τὸ μέγεθος ταύτης τῆς χώρας εἶναι 740 τετρ. μίλια.—Φυσικαὶ ιδιότητες αὐτῆς.

2). Διαίρεσις καὶ οἰκούμενοι τόποι.—Η Ελβετία διαχίρειται εἰς 22 μικρὰς πολιτείας (τοπαρχίας) ὡς ἔγγιστα ἵσου μεγέθους, τῶν δόποίνων αἱ πλείσται ὀνομάζονται κατὰ τὰς πρώτους τιναν. Αἱ κυριώτεραι πόλεις αὐτῶν εἶναι ἡ Βέρνη (Π.), ἡ Ζυρίχη (Π.), ἡ Λουκέρνη, ἡ Βασιλεία (Π. Φ.) καὶ ἡ Γενεύη (Π. Φ.).—Οἱ λοιποὶ οἰκούμενοι τόποι εἶναι μικραὶ πολίχναι καὶ κωμοπόλεις.

3). Πληθυσμὸς, καταγωγὴ, θρησκεία κτλ.
Η Ελβετία κατοικεῖται ὑπὸ 2,500,000 κατοίκων, ἐκ τῶν δόποίνων ἀναλογοῦν εἰς δὲν τετρ. μίλ. 3400 φυγ. περίπου. Καλλιτέρα κατοικημένα μέρη τῆς χώρας εἶναι τὰ πεδινά· ὅλιγώτερον δὲ τὰ ὄρεινά.—Οἱ Ελβετοί καταγούνται ἀπὸ Γερμανούς, Δακτίγους καὶ Κελτούς. Οἱ Γερμανικῆς καταγωγῆς Ελβετοί κατοικοῦν ἐν γένει τὰ βόρεια τῆς Ελβετίας, δυτικοὺς τὴν Γερ-

μανικὴν γλῶσσαν, καὶ συμποσοῦνται εἰς 1 1/2 ἑκατ. Οἱ δὲ ἐκ Αστίνων καὶ Κελτῶν καταγόμενοι εἶναι ἡ Γάλλοι κατοικοῦντες τὰ νοτιοδυτικὰ μέρη, ἡ Ἰταλοὶ μένοντες εἰς τὰ νότια, ἡ "Ραιτοὶ κατέχοντες τὰ ἀνατολικὰ παρὰ τὰς "Ραιτικὰς" Αλπεις.—Θρησκευτικῶς διαιροῦνται οἱ "Ελβετοὶ εἰς διαμαρτυρομένους καὶ εἰς καθολικούς. Τινὲς τῶν τοπαρχιῶν κατοικοῦνται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ διαμαρτυρομένων. ἄλλαι δὲ ἐπιστῆς ὑπὸ καθολικῶν καὶ (εἰς ἄλλας πάλιν εἶναι μεμιγμένοι εἰς ὅπαδοι ἀμφοτέρων τῶν θρησκευμάτων.—Οἱ πολιτισμὸς τῶν διαμαρτυρομένων "Ελβετῶν εἶναι ἀνώτερος τοῦ πολιτισμοῦ τῶν καθολικῶν. Ἡ δὲ ἀρχαία τῶν ἥθων ἀπλότης διασώζεται μόνον εἰς τινὰς μεμονομένους ὄρεινοὺς τόπους καὶ χώρας.

5). Πόρει τοῦ βιου.—"Η φύσις τῆς χώρας ἐμποδίζει τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας, ἥτις περιορίζεται μόνον εἰς τὰ πεδινὰ μέρη, καὶ δὲν περιέχει τοὺς ἀπαιτουμένους ὁρμητρακούς καρπούς διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν κατοίκων. Ἐκ τοῦ ἐναντίου ἐπιτυγχάνει ἡ κτηνοτροφία, ἡ τυροκομία, κτλ. πρὸς δὲ τούτοις ἀκμάζει καὶ ἡ ὄπωροκομία. Ἡ βιομηχανία εἶναι ἀξία λόγου εἰς τινὰς τοπαρχίας. Τὸ δὲ ἐμπόριον, έσοθούμενον ὑπὸ τῶν ἀξιολόγων μέσων τῆς συγκοινωνίας, εἶναι σημαντικόν.

5). Πολίτευμα. Αἱ εἴκοσι καὶ δύο τοπαρχίαι ἀποτελοῦν μετὰ τὸ 1848 Ὁμοσπονδίαν ἀνεξαρτήτων πολιτειῶν ὡν τὴν μὲν ἔκτελεστικὴν ἔξουσίαν διαχειρίζεται τὸ Ὁμοσπονδ. συνέδριον, τὸ δόποιον συνισταται ἐξ 7 μελῶν ἐκλεγομένων ἀπὸ τῶν μελῶν τοῦ ἔθνικοῦ συμβουλίου κατὰ τριετίαν, ἐδράζει ἐν Βέρνη, τὴν δὲ νομοθετικὴν ἡ Ὁσπονδιακὴ συνεύλευσις συνισταμένη ἐκ τοῦ συμβουλίου τῶν ἐπικρατειῶν (ἐκ 44 μελῶν συγκρτ.) καὶ τοῦ συμβουλίου τοῦ ἔθνικοῦ (ἐξ 128 μελῶν συγκρτ.) καὶ ἐδράζει δμοῖς ἐν Βέρνῃ.

Ε. Γερμανία.

1). Θέσις καὶ δρια. "Η Γερμανία κατέχει τὸ κέντρον τῆς Εύρωπης, καὶ φθάνει ἀπὸ τῶν "Αλπεων καὶ τοῦ "Αδριατικοῦ πελάσγους μέχρι τῆς Γερμαγικῆς Θαλάσσης, τῆς Δανίας, καὶ

τῆς Βελτικῆς θαλάσσης. Ὁρίζεται δὲ πρὸς δύσμας ὑπὸ τῆς Ολλανδίας, τοῦ Βελγίου, τῆς Γαλλίας, καὶ τῆς Ελβετίας, καὶ φύλανει πρὸς ἀνατολὰς ἔως τὴν γραμμὴν, ἣτις διαγράφεται ἀπὸ τὸν Φλανδρικὸν κόλπον πρὸς τὸ Πρεσβεούργον, τὴν Κρακοβίχν, τὴν παρὰ τὸν Βιάδρον Φραγκφόρτην, καὶ τὸ Δάντσεκον παρὰ τὴν Βελτικὴν θάλασσαν.

2. Διαιρεσίς. "Η Γερμανία διὰ τοῦ τελευταίου Πρωστικοῦ πολέμου κατὰ τῆς Αὐστρίας ἐχωρισθήσει;" αὐτῆς καὶ συνίσταται ἀπὸ τὴν Πρωσσίαν, κατέχουσαν τὴν πρὸς βόρεαν χώραν, ἀπὸ τὰς αὐτονόμους πολιτείας, καὶ μένας πρὸς βορρᾶν τοῦ Μοίνου ποταμοῦ, καὶ ἀπὸ τὰ νότια κράτη. Λί πολιτεῖς αὗται ἀποτελοῦσι τὴν Γερμανικὴν Όμοσπονδίαν καὶ μετὰ τὸν πόλεμον αὐτῶν κατὰ τῶν Γάλλων ἀπέδωσαν τὸν τίτλον τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας εἰς τὸν βασιλέα τῆς Πρωσσίας.

1. Πρωσσία.

1). Συστατικὰ μέρη. Καὶ ἡ μὲν Πρωσσία μετὰ τοὺς μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Δανίας πολέμους Αὐστρίας καὶ Γαλλίας, ἀπέκτηται νέας χώρας καὶ ἥδη περιέχει 13 χώρας τὰς ἔξις. Ἐκ μὲν τῶν ἀρχαιοτέρων κτήσεων αἱτησί τὰς ικατέρωθεν τοῦ Ρήνου, μεταξὺ τῶν βορείων Γερμανικῶν ποιειτεῶν καὶ τῆς Ολλανδίας, Βελγίου, καὶ Γαλλίας χώρας, αἴτινες λέγονται Βεστφαλία καὶ παραρρήνειος Πρωσσία ἐφεζῆς τὰς πρὸς βορρᾶν καὶ ἀνατολὰς τῶν πολιτεῶν τούτων μεγαλειτέρας, αἴτινες ἔξαπλος· ναὶ ἐκατέρωθεν τοῦ δρόμου τοῦ Βιάδρου, πρὸ τὴν νότιον παραλίαν τῆς Βελτικῆς καὶ πρὸς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Βισταύλα μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νειμένου, καὶ αἱ δύοτεις σύγκεινται ἀπὸ τὸ Βρανδεσβούργον, τὴν Σαξωνίαν (Πρωσσίαν ἐπαρχίαν), τὴν Πομμερανίαν, τὴν Σιλεσίαν, τὴν ίδιας Πρωσσίαν, καὶ τὴν Ποσενίαν τρίτον ἀπὸ τὰς μεταξὺ Βίδης καὶ Βυρτεμβέργης μικροτέρας, αἴτινες ὄνομαζονται· Χοεντζόλλερνον Σιγμαρίγγη καὶ Βέριγγη. Ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων κτήσεων τὰ διουκάτα, Ολε-

πρέσινον. Σλετούιον καὶ Λασουμβούργον παρὰ τὴν Δανίαν τὸ πρώην βασίλειον τῆς; Ἀννοβερίας πρὸς ἀνατολὰς τῆς; Ὁλλανδίας τὴν Ἐκλεκτορίαν τῆς; Ἔσσενίας; Κασέλης μεταξὺ τοῦ Βισούργιδος καὶ Μοΐου· τὸ δουκάτον τῆς Νίκοσσαντζες μεταξὺ Ράνου καὶ Μοΐου· τὴν Χωροκομπίαν τῆς; Ἔσσενίας; Ουρθούργης, τὴν πρώην ἐλευθέραν πάλιν Φραγκφόρτην παρὰ τὸν Μοΐον· καὶ μέρους τῶν Γαλλ. ἐπαρχ. τῆς; Ἄλσατιας καὶ Λωρραίνης παρὰ τὸν Ρήνον.

2). Διαχρέσις καὶ τόποιοι οἰκούμενοι. 1) Τὸ Βρεμερούργον ἔχον ἑκτασιν 725 γ. μ. καὶ πληθυσμὸν 23 (ἢ ἐκ. διαιρεῖται εἰς 2 νομοὺς καὶ περιέχει τὸ ΒΕΡΟΑΙΝΟΝ 703 χιλ. κατ. Φ. Π.) πρωτεύονταν τοῦ καὶ συς, τὴν Ποτιδάμην καὶ τὴν Φραγκφόρτην παρὰ τὸν Βιαδρον. 2). Ἡ Ημιμερανία ἔχουσα ἑκτασιν 575 γ. μ. καὶ πληθυσμὸν 112 ἐκ. διαιρεῖται εἰς 3 νομοὺς; καὶ ἐξ/ει τὸ ΣΤΕΦΤΙΝΟΝ (74 χιλ. κατ.), τὴν Γραϊφσδάλην (Π) . 3). Ἡ ιδίως Πρωσσία ἔχουσα ἑκτασιν 1180 γ. μ. καὶ πληθ. 3 ἐκ. διαιρεῖται εἰς 4 νομοὺς καὶ περιέχει τὴν ΚΛΙΝΙΓΣΒΕΡΓΗΝ (106 γ. κ. Π. Φ. Α.) τὸ ΑΙΝΤΣΙΚΟΝ (Φ. Α.). 4). Π Ποσενία ἔχουσα ἑκτασιν 525 γ. μ. καὶ πληθυσμὸν 112 ἐκ. διαιρεῖται εἰς 2 νομοὺς καὶ περιέχει τὴν Ποσενίαν (Φ). 5). Ἡ Σιλεσία ἔχουσα ἑκτασιν 632 γ. μ. καὶ πληθυσμὸν 312 ἐκ. διαιρεῖται εἰς 3 νομοὺς καὶ ἐχει πόλεις; τὸ ΜΙΓΔΕΜΒΟΥΡΓΟΝ (101 γ. κ. Φ), τὴν "Αλλην (Π), τὸ Ερρούτον (Φ). 7). Ἡ Ἐστενία Νασταΐτη ἔχει ἑκτασιν 283 γ. μ. καὶ πληθ. 113 ἐκ. διαιρεῖται εἰς 2 νομοὺς καὶ περιέχει τὴν Κασσέλην τὴν Μαρβέργην (Π), τὴν Βεισδάλην, τὴν "Εμσην, τὴν "Ουρθούργην καὶ τὴν ΦΡΑΓΓΟΙΡΓΗΝ. 8). Ἡ Ἀνοβερία ἐχει ἑκτασιν 700 γ. μ. καὶ 2 συζεύδην ἐκ. διαιρεῖται εἰς 6 νομοὺς καὶ ἔχει πόλεις; τὸ ΑΝΝΟΒΕΡΟΝ, τὴν Γοττίγγην (Π). 9). Τὸ Σλετούιν, Ὀλστέινον καὶ Λασουμβούργον ἔχουσιν ἐκ-

τασιν 342 γ. μ. και πληθ. 1 έκ. ἀποτελεῖ ἔνα νομὸν καὶ ἔχει πόλεις τὴν ΑΑΤΟΝΑ, τὸ Κίελον (Π), τὸ Σλεσούϊον, τὴν Φλενσβούργιν. 10). Ἡ Βεστφαλία ἔχει ἕκτασιν 367 γ. μ. και πληθυσμ. 1 3/4 έκ. διαιρεῖται εἰς 3 νομοὺς και περιέχει τὴν Μυνστέρην (Π), τὴν Δορμόντην. 11). Ἡ Παραρρήνειος Πρωσσία ἔχει ἕκτασιν 490 γ. μ. πληθυσμὸν 3 1/2 έκ. και διαιρεῖται εἰς 5 νομοὺς ἔχει δὲ πόλεις τὴν Δυσσελόρφην, τὴν ΚΟΛΩΝΙΑΝ (125 χ. κ.), τὴν Βόννην (Π), τὸ "Ααχεν. 12). Αἱ Γαλλικαὶ ἐπαρχ. τῆς Ἀλσατίας και Δωρρείνης ἀποτελοῦσιν ἔνα νομὸν και ἔχουσι πόλεις τὸ ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟΝ (Π), τὴν Βελόρτην, και Θιονδίλλην.

3). Μέγεθος και πληθυσμὸς. Ἡ Πρωσσία ἔχει 6,400 τετρ. μιλ. μέγεθος και περὶ τὰ 25 έκ. κατοίκων ἐξ ὧν 4 1/4 ἀνήκουν εἰς τὰς νέας αὐτῆς κτήσεις ἐκ τούτων ἀναλογοῦν εἰς ἐν τετραγ. μιλ. κατὰ μέσον δρον 3680. Καλλίτερα ὅμως κατοικημένα μέρη εἶναι τὰ παρὰ τὸν Ρήνον, και ὀλιγώτερον τὰ παρὰ τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν, και κατ' ἔξοχὴν ἡ Πομερανία.

4). Καταγωγὴ, θρησκεία και ἐκπαίδευσις. Οἱ Πλεῖστοι τῶν κατοίκων τῆς Πρωσσίας (τὰ 9|10) εἶναι Γερμανοί. Ἐκτὸς δὲ τούτων διαμένουν εἰς τὰ ἀνατολικὰ μέρη τοῦ κράτους, δηλ. εἰς τὴν Ιδίως Πρωσσίαν, τὴν Σιλεσίαν, τὴν Ποσενίαν και τὴν Πομερανίαν, Σλάβοι (Πολωνοὶ 2 1/2 έκατ., Βένδοι 1[2 έκατ., Βοεμοὶ 1 έκατ.]) εἰς τὰ βόρεια μέρη, Δανοὶ (150 χιλ.) και Λεττοὶ (150 χιλ.) εἰς τὰ βόρειον κατολικά μέρη πρὸς δὲ τούτοις περὶ τὰς 330 χιλ. Ἐβραῖοι και ὀλίγοι Ἀθίγγανοι. Ἐπικρατοῦσα θρησκεία εἶναι τῶν διαμαρτυρομένων, οἵτινες συμποσοῦνται εἰς 18 έκατ. ψυχ. ἀλλὰ και οἱ καθολικοὶ ἀναβαίνουν εἰς 7 έκατ., ψυχ. καὶ οἱ μὲν ὑπερέχουν εἰς τὸ ἀνατολικὸν, οἱ δὲ εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ κράτους. Ως πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν και τὸν πολιτισμὸν ἡ Πρωσσία ἀμιλλᾶται μὲ τὰς λοιπὰς Γερμανικὰς πολιτείας, ὄργανοςα 10 Πανεπιστήμια, 14 Γυμνάσια, 47 Λύκεια και 117 Σχολεῖα, εἰς ἃ διδάσκονται ὑπὲρ τὰς 25 χιλ. μαθητῶν. Αἱ Σλαβικαὶ δὲ χῶραι δὲν προώθευσαν τόσους, δσου, αἱ ὑπὸ Γερμαγῶν κατοικούμεναι,

5). Πόροι τοῦ βίου. Τὸ πλεῖστον τῆς γώρχειας εἶναι ἀκατάλληλον εἰς τὴν γεωργίαν· καὶ δύμως εἰς τὰς ἀνατολικὰς ἐπαρχίας εἶναι αὐτὸν ὁ κυριώτερος πόρος τοῦ βίου, καὶ ἐξ αὐτῶν γίνεται ἀρκετὴ ἐξαγωγὴ δημητριακῶν καρπῶν, λίνου, καὶ καννάθεως. Εἰς τὰς δυτικὰς ἐπαρχίας ἀσκεῖται ἡ ἀμπελουργία ἢ δὲ κτενοτροφία ἀκμάζει. Τὴν ἀφορίαν τοῦ τόπου ἀναπληρεῖ ἡ ἔργατικότης τῶν κατοίκων, αἵτινες ἀνέπτυξαν ἵκανως τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸ ἐμπόριον, κατέχοντες 11 1[2] χιλ. ἀτρομηχανὰς μετὰ 487 χιλ. ἵππων δυνάμεων. Ποσέχουν δύμως εἰς ταῦτα αἱ νήσιαι καὶ αἱ δυτικαὶ ἐπαρχίαι.

6). Πολίτευμα. Τὸ πολίτευμα εἶναι συνταγματικὸν, ὃ δὲ βασιλεὺς, δοστις καὶ Αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας ἐκλέγει, διατελεῖται τὴν μὲν ἔξουσίαν τῆς Πρωσίας μετὰ τῶν 297 ὥπο τοῦ λαοῦ ἐκλεγομένων βουλευτῶν, τὴν δὲ ἔξουσίαν τῆς Γερμανικῆς Ὀμοσπονδίας μετὰ 43 ὑπὸ τῶν λαϊκῶν κρατῶν πειραιμένων ἀντιπροσώπων. "Αὗτος λόγγος εἶναι ὁ δργανισμὸς τοῦ στρατοῦ τῆς Πρωσίας, διότι ὑπογρεοῦ πάντα πολίτην νὰ ὑπορετῇ τὴν πατρίδα αὐτοῦ ὡς στρατιώτης (3 ἔτη εἰς τὸν στρατὸν, 1 εἰς τοὺς ἐπιτάκτους, καὶ 5 εἰς τὴν ἀμυνομένην ἔθνοφυλλακήν); τοῦτο δὲ κει μερίστην ἐπιβρέγχει εἰς τὴν ἀιατροφὴν τοῦ λαοῦ, καὶ παρέγει μεγάλην ἡθικὴν δύναμιν εἰς τὸν στρατόν.

2) Αὐτόνομοι πολίτευται.

1). Συστατικὰ καὶ τόποι οἰκούμενοι. Λί αὐτόνομοι πολίτευται τῆς Γερμανίας δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν εἰς 3 διάδασας κατὰ τὴν θέσιν των.

2). Καὶ ἡ μὲν δυτικὴ διὰκονία σύγκειται ἀπὸ τὰς ἡγεμονίας τῆς Βαλδέκης καὶ τῶν δύο Λιππῶν, αἵτινες ἔχουσι 50 τετρ. μιλ. μέθος, 200 χιλ. κατ. καὶ τὰς ἔξης πρωτευούσιας τὴν Ἀρδλσκην, Δετμόλδην καὶ Βικεμβούργην.

3). Η μέση διὰκονία σύγκειται ἀπὸ τὰς ἡγεμονίας τῶν 'Ρεύσ-σων καὶ τῶν Σέχαρτσοβιούργων, αἵτινες καίνται παρὰ τὸν Θυρίγγειον δρυμὸν, ἔχουσιν μέγεθος, 52 τετρ. μιλ., 275 χιλ. καὶ δύμωνύμους πρωτευούσας. "Απὸ τὰ δύο δουκάτα τοῦ

Σαξωνικοῦ Κοθούργου καὶ Γόθης καὶ τῆς Σαξωνικῆς Μαΐνιγγης, κατέτινα κεῖνται πρὸς τὸ βορειοδ. τοῦ Θυριγγείου δρυμοῦ, κατέχουσι 81 τετρ. μιλ., 350 χ. κ. μὲ διμώνυμους πρωτευόσας. Ἀπὸ τὸ δουκάτον τοῦ Σαξωνικοῦ Ἀλτερού, ἔχουσιν μέγεθος 90 τετρ. μιλ., 425 χ. κ. καὶ διμωνύμους πρωτευόσας. Ἀπὸ τὸ βασίλειον τῆς Σαξωνίας κείμενον μεταξύ τοῦ Βισούργιδος καὶ τοῦ Ναΐσου μὲ 272 τεταργ. μιλ. ἐκτασιν καὶ 2 1/2 ἑκ. κ. Τὸ βασίλειον τοῦτο διαιρεῖται εἰς 4 νομοὺς καὶ ἔχει ἀξίας λόγου πόλεις τὴν ΔΡΕΣΔΑΝ (156,000 κατοίκ.) πρωτεύουσαν, τὴν Φραγκέργην (Π.), τὴν ΛΕΙΨΙΑΝ (Π.).

4). Η βόρειος διάξις τέλος περιλαμβάνει τὰ μεγάλα δουκάτα τῶν Μεκλεβούργων καὶ μενα παρὰ τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν, ἔχοντα μέγεθος 294 τετρ. μιλ. 660 χιλ. κατ. καὶ πρωτευόσας τὴν Σχουέριον καὶ τὸ Νέον Στρέλιτσον, ἔτε δὲ καὶ τὴν 'Ροστόκην (Π.). Τὸ μέγα δουκάτον τοῦ Ὁλδεμέλούργου, μεταξὺ τῆς Γερμανικῆς θαλάσσης καὶ τοῦ Αννοβέρου τῆς Πρωσσίας, ἔχων μέγεθος 116 τετρ. μ. 317 χιλ. κατ. καὶ διμώνυμον πρωτ. Τὰ δουκάτα τῆς Βρούνσφιγης καὶ τῆς Αννοβέρου διαιρέσθαι νόπο τοῦ Βισούργιδος καὶ τοῦ "Αλβίος, ἔχοντα 110 τετρ. μιλ. μέγεθος 400 χιλ. κ. καὶ τὰς ἔξης πρωτευόσας τὴν Βρούνσφιγην καὶ Δεσαβίζιαν. Τὰς τρεῖς ἐλευθέρας πόλεις, τὸ ΑΜΒΟΥΡΓΟΝ μετὰ τῶν προστείων καὶ πολυχνείων αὐτοῦ (8 1/2 τ. μ. 305 χιλ. κατ.), τὴν ΛΥΒΕΚΗΝ (4 1/3 τ. μ. 50 χιλ. κατ.) καὶ τὴν ΒΡΕΜΗΝ (5 1/2 τ. μ. 110 χιλ. κατ.).

3). Νότια κράτη.

1). Συστατικὰ καὶ διαιρεσίς Τὰ νότια τῆς Γερμανίας κράτη εἰσί·

ἀ.) Τὸ μέγα δουκάτον τῆς Εσσενίας Δαρμστάτης διοιρέεται ἀπὸ τοῦ Ρήνου, καὶ Νοίουν, ἔχει 80 τετραγ. μιλ. μέγεθος, 258 χιλ. κατ. καὶ διαιρεῖται εἰς 3 ἐπαρχίας·

άξιολογώτεραι αύτης πόλεις εἶναι ἡ Δαρμστάτη, πρωτεύουσα. ἡ Μογούντια (Φ.) παρὰ τὸν Μοίνον καὶ ἡ Γείσση (II.) παρὰ τὸν Λάζνον.

ε'). Τὸ μέγα δουκάτον τῆς Βάδης κατέχει τὴν παρὰ τὸν Ρήνον στενὴν ταινίαν, 280 τετραγ. μίλ. μέγεθος, 1.450 χιλ. κατ., διαιρεῖται εἰς 4 ἐπαρχίας καὶ ἔχει ἀξίας λόγου πόλεις τὴν Καρλσρούην, πρωτεύουσαν, τὸ Φρειβούργον (II.), τὸ Μανγάϊμον, τὴν Ειδελβέργην (II.), τὴν Βάδην.

γ'. Τὸ βασίλειον τῆς Βυρτεμβέργης πρὸς ἀνατολὰς τῆς Βάδης διεχρέεται ὑπὸ τοῦ Δρυνούβιου, τοῦ Ιλλέρου καὶ τοῦ Νέκαρου, ἔχει 356 τετρ. μίλ. μέγεθος, 1.780 χιλ. κατ. καὶ διαιρεῖται εἰς 4 ἐπαρχ. "Εἰς δὲ ἀξιολόγους πόλεις τὴν ΣΤΟΥΤΓΑΡΤΗΝ, πρωτεύουσαν, τὴν Τυβίγγην (II.), τὴν Οσλμην (Φ.).

δ'). Τὸ βασίλειον τῆς Βαυαρίας καταλαμβάνει τὴν ἀπὸ τοῦ Βοεμικοῦ δρυμοῦ μέχρι τοῦ "Ιγνου" χώραν καὶ ἀπὸ νότου πρὸς βορέαν τὴν ἀπὸ τῶν "Αλπεων μέχρι τοῦ Μοίνου" ἔξουσιάζει δὲ πρὸς τούτοις καὶ ἐν μέρος παρὰ τὴν ἀριστ. ὄχθην τοῦ Ρήνου ἀντικρὺ τοῦ βορείου μέρους τῆς Βάδης, ὅπερ καλεῖται Ρηνοβαυαρία ή Παλατινάτον. Η Βαυαρία κατέχει 1380 τετρ. μίλ. ἑκτασίν, περὶ τὰ 5 ἑκ. κατ. καὶ διαιρεῖται εἰς 8 νομούς ἔχει δὲ πρωτεύουσαν τὸ MONAXON (148,200 κ. Π.) καὶ ἀλλας ἀξιολόγους πόλεις τὴν Πασσώ (Φ.), τὴν Ρατισβόνην, τὴν Βαρμβέργην, τὴν Ερλάγγην (II.), καὶ τὴν ΝΥΡΕΜΒΕΡΓΗΝ, τὴν Αύγούσαν καὶ τὸ Βυρσεδούργον (II.).

2). Πληθυσμὸς καὶ διαγομὴ αὐτοῦ. Ο πληθυσμὸς τῶν Γερμανικῶν τούτων πολιτειῶν, ἐκτὸς τῆς Πρωσσίας, συμποσοῦται εἰς 141/5 ἑκατ. ἐκ τῶν ὅπαιων 83[4] ἑκατ. ἀγήκουν εἰ; τὰ μεσημβρινὰ κράτη καὶ 53[4] εἰς τὰς βορείους πολιτείας. Καὶ ἡ μὲν Βαυαρία ἔγει 5 ἑκατ. ἡ Βυρτεμβέργη 13/4 ἑκ., ἡ Βάδη 11,2 ἑκ., καὶ ἡ Εσσενία Δαρμαστάτη 1)4 ἑκ. Η Σαξωνία 21,2 ἑκ., τὰ μεγάλα δουκάτα 11)4 ἑκ., τὰ δουκάτα 1 ἑκ., αἱ ἡγεμονίαι 1)4 καὶ αἱ ἐλεύθεραι πόλεις ἀνὰ 1)2 ἑκ.

3). Καταγωγὴ καὶ γλώσσα. Τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ πληθυσμοῦ ἀποτελοῦν οἱ Γερμανοί, μολονότι ὑπάρχουν εἰς τὰ

μέτικα μέρη ὄλιγοι· Γάλλοι καὶ εἰς τὰ νότια ἐλάχιστοι· Ἰταλοί· Ω; πρὸς τὴν γλώσσαν διαφορεῖται οὐ Γερμανοὶ εἰς κίτω Γερμανούς, κατοικοῦντας τὴν πρὸς βορρᾶν τοῦ Μοίνου χώραν μέχρι τῆς Θαλάσσης· καὶ εἰς ἄνω Γερμανούς, σείτινες κατοικοῦνταί ποιοὶ τοῦ Μοίνου μέχρι τῶν "Αλπεων.

4). Θρησκεία καὶ πολιτισμός. Εἰς μὲν τὰ μεσημβρινὰ κράτη 4 1(2) ἔκατ. Γερμανῶν εἶναι καθολικοί, 3 1)2 δὲ διαμαρτυρόμενοι καὶ 1(4) Βέρατοι· εἰς δὲ τὰς βορείους πολιτείας 1 1(2) ἔκατ. εἶναι καθολικοί, 4 διαμαρτυρόμενοι καὶ τινες ἑτερόδοξοι. Η ἐκπατένεις καὶ ὁ πολιτισμός τοῦ λαοῦ προώδευτεν ἀρκετὲς εἰς τὰς πλείστας τῶν πολιτειῶν διὰ τῶν πολυαριθμῶν (20 πανεπιστήμων) καὶ καλῶς ὠργανισμένων ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων παντὸς εἴδους. Η πρὸς τὴν παιδείαν καὶ τὴν θρησκείαν τάσις τοῦ ἔθνους ἐπιφέρει τὴν χρηστότητα τῶν ἡθῶν.

5) Πόροι τοῦ βίου. "Ολοι οἱ πόροι τοῦ βίου ἀκμάζουν· Η γεωργία προοδεύει εἰς τὰ πεδινὰ μέρη καὶ εἰς τὰς πλατείας ἐνορείους κοιλάδας. Μετὰ τῆς γεωργίας ἀτκεῖται καὶ ἡ κτηνοτροφία, καὶ μέλιστα εἰς τὰς Ἀλπείους καὶ τὰς ἐλάδεις χώρας. Εἰς τὴν αὐτὴν δὲ ἀκμὴν εὑρίσκεται ἡ βιομηχανία καὶ τὸ ἐμπορίον.

6). Πολιτευμα. Αὗται αἱ διάφοροι Γερμανικαὶ πολιτεῖαι εἰναι αὐτόνομοι καὶ ἀνέzáρτητοι, συνδέονται δμως πολιτικές μετ' ἄλληλων σχηματίσασι μετὰ τῆς Πρωσίας Γερμανικὴν 'Ομοσπονδίαν. Τὸ 'Ομοσπονδιακὸν συμβούλιο, ἢ ἡ δίαιτα ἐδρεύει εἰς Βερολίνον καὶ ἔχει τὴν διαχείρησιν τῶν κοινῶν τῆς 'Ομοσπονδίας ὑποθέσεων. Εἶναι δὲ αὗται κυρίως ἡ ἔξαστφάλισις τῆς 'Ομοσπονδίας κατὰ ἔξωτερικῶν καὶ ἐσωτερικῶν ἐχθρῶν· ἡ διατήρησις τῆς αὐτονομίας; ἐκάστης τῶν δμοπλόνδων πολιτειῶν καὶ ἡ ὑπεράσπισις τῶν καθιερωμένων δικαιωμάτων τῶν ἡγεμόνων καὶ τῶν λαῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον συγεισφέρει ἀναλόγως πᾶσα πολιτεία γραμματικῶς, καὶ παρέχει εἰς καιρὸν ἀνάγκης· τὸ ἀνάλογον στροφοῦ μέρος, δῆθεν συναπαρτίζεται ὁ 'Ομοσπονδιακὸς στρατός.

ΣΤ'. Αὐστρία.

1). Θέσις καὶ δριὰ. Ἡ Αὐστρία ἔκτείνεται πρὸς ἀνατο-
λὰς τῆς Ἐλβετίας, τῆς Βαυαρίας, καὶ τῆς Βυρτεμβέργης μέχρι
τῆς ἀνατολικῆς ὑπωρείας τῶν Καρπαθίων ὄρέων παρὰ τὴν βο-
ρειοανατολικὴν τῆς Εύρωπης πεδιάδα· καὶ ἀπὸ τῶν πηγῶν
τοῦ "Αλβίος, τοῦ Βιάρδου, τοῦ Βιστούλα καὶ τοῦ Βούγου
πρὸς νότον μέχρι τοῦ Πάδου, τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης, τοῦ
Σαίου, καὶ τῶν Τρανσυλβανικῶν "Αλπεων. Εἰσχωρεῖ δὲ καὶ
διὰ στενῆς ταινίας κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τοῦ Ἀδρια-
τικοῦ πελάγους εἰς τὴν Ἐλληνικὴν γερσάνησον.

2). Μέγεθος καὶ συστατικὰ μέρη. Ἡ Αὐστρία ἔχει
11,306 τετρ. μιλ. ἔκτασιν καὶ περιλαμβάνει 18 κτήσεις,
δύν αἱ μὲν 11 ἀνήκουσιν εἰς τὰς Γερμανικὰς, 2 εἰς τὰς
Πολωνικὰς, 4 εἰς τὰς Οὐγγρικὰς καὶ 1 εἰς τὰς Ἰταλι-
κὰς χώρας.

ἀ) Εἰς μὲν τὰς Γερμανικὰς, αἴτινες ἔχουν μέγεθος 3,600
τετρ. μιλ., ἀνήκουσιν ἡ ἀνω Αὔστρια, ἡ κάτω Αὔστρια, τὸ
Σαλτσούβοργον, ἡ Στυρία, ἡ Καρινθία, ἡ Καρνιολη, ἡ
Παραλία χώρα, ἡ Τυρολία, ἡ Βοσμία, ἡ Μοραβία,
καὶ ἡ Σιλεσία, αἴτινες κατέχουν τὴν χώραν τῶν Ῥατικῶν
καὶ τῶν ἀνατολικῶν "Αλπεων, καὶ φθάνουν ἀπὸ τῶν Σουδη-
τίων καὶ τοῦ μεταλλοφόρου ὅρους μέχρι τοῦ Ἀδριατικοῦ
πελάγους.

β') Εἰς τὰς Πολωνικὰς (1620 τετρ. μιλ.) ἀπαρτιζομένας
ἀπὸ τὴν Γαλικίαν, καὶ Πουκοβίναν, καὶ κειμένας παρὰ
τὴν βορειοανατολικὴν ὑπωρείαν τῶν Καρπαθίων.

γ') Εἰς τὰς Οὐγγρικὰς (5814 τετρ. μιλ.) αἴτινες συγκρα-
τοῦνται ἀπὸ τὴν Οὐγγαρίαν, τὴν Τρανσυλβανίαν, τὴν
Κροατίαν, τὴν Σλαβονίαν, καὶ ἀπὸ τὰ στρατιωτικὰ
ὅροθέστα αἱ χώραι αὗται ἔξαπλοῦνται ἐκατέρωθεν τοῦ μέ-
σου Δουνάβεως καὶ τοῦ Τιβίσκου, καὶ φθάνουν ἀπὸ Καρπαθίων
μέχρι τοῦ Σαύου.

δ') Εἰς τὰς Ἰταλικὰς (232 τετραγ. μιλ.), εἰς τὰς δυοῖς

έννησι μόνη ἡ Δαλματία, καιμένη ὡς στενή ταυνία πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους.

3). Δικίρεσις καὶ τόποι οἰκούμενοι. Τὰ διάφορα ταῦτα μέρη διαιροῦνται εἰς διοικήσεις καὶ περιέχουν τὰς ἔξης ἀξιούλαγους πόλεις: αἱ μὲν Γερμανικαὶ γῆποραι τὴν BIENNNΗ (560,000 κ. Π. Φ.), ἥτις εἶναι πρωτεύουσα ὅλοι τοῦ κράτους· τὴν Αἰντιανήν (Λίντζ), τὸ ΓΡΑΤΙΟΝ (Γράτζ Π.), τὴν ΤΕΡΓΕΣΤΗΝ (107,000 κ. Α.), τὴν Ινθρόύκην (Π.), τὴν ΠΡΑΓΑΝ (142,000 κ.), καὶ τὴν ΒΡΥΝΝΗΝ.—Αἱ δὲ Πολωνικαὶ τὸ ΛΕΜΒΕΡΙΟΝ (Π.), τὸ Βρόδιον, καὶ τὴν Κρακοβίαν.
Αἱ Οὐγγρικαὶ τὴν ΠΕΣΓΑΝ (131,000 κ. Π.), τὴν Βοΐδαν (Φ.), τὸ Πρεσσόσεργον, τὸ ΣΕΓΕΔΙΝΟΝ (Φ.). τὸ Δεβρέστιον καὶ τὴν Κρονστάτην εἰς τὴν Τρανσυλβανίαν.

4). Πληθυσμὸς καὶ διανομὴ. Οἱ πληθυσμὸις τῆς Αὐστρίας συμποσοῦται εἰς 85 1/2 ἑκ. κατοίκων, ἐξ ḍων τὰ μὲν 14 1/4 ἑκατομ. ἀνάκτουσιν εἰς τὰς Γερμανικὰς, τὰ δὲ 5 3/4 ἑκατ. εἰς τὰς Πολωνικὰς, τὰ 15 εἰς τὰς Ουγγρικὰς καὶ 1/2 ἑκατομ. εἰς τὰς Ιταλικὰς γώρας. Εκ τῶν γωρῶν δὲ τούτων καλλίτερα κατοικημέναι εἴναι ἡ Βοημία, ἡ Μοραβία, ἡ Σιλεσία. ἡ ἀνατολικὴ καὶ ἡ παραλία γώρα ἐν γένει δὲ ἀναλογοῦν 2831 ψυχ. εἰς δὲ τετραγ. μιλ.

5). Καταγωγή. Οἱ κάτοικοι τῆς Αὐστρίας ἔχουν διάφορον καὶ ποικίλην καταγωγήν. Τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῶν ἀποτελοῦν οἱ Σλάβοι (15 ἑκ.), ἐπικροτοῦντες εἰς τὴν Γαλικίαν, τὴν Μοραβίαν, τὴν Βοημίαν, τὴν Κροατίαν, τὴν Σλαβονίαν, τὴν Δαχλιατίαν, τὴν Ιλλυρίαν, καὶ ἀπαρτίζοντες ἴκενὸν τοῦ πληθυσμοῦ μέρος εἰς τὴν Στειρίαν καὶ τὴν Ουγγαρίαν. Μετὰ τοὺς Σλάβους ἔπονται οἱ Γερμανοί, (8 ἑκατ.), κατοικοῦντες ἀποκλειστικῶς τὴν ἴδιας Αὐστρίαν) καὶ ἀποτελοῦντες τὸ πλεῖστον τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὴν Στειρίαν καὶ τὴν Τυρολίαν. Εἶναι δὲ πρὸς τούτοις κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἡτον ἐξηπλωμένοι καὶ εἰς ὅλα τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ κράτους ισχριθμοὶ σχεδὸν μέ τοὺς Γερμανούς, οἱ Ουγγροί (Μαγυάροι), κατοικοῦντες τὴν Ουγγαρίαν,

καὶ οἱ Αχτινικῆς χαταγωγῆς κάτοικοι. Ἐκ τῶν τελευταίων τούτων οἱ μὲν Ἰταλοὶ κατοικοῦν εἰς τὰς Ἰταλικὰς χώρας οἱ δέ Βλάχοι εἰς τὴν Τρανσυλβανίαν, Ούγγαριαν κτλ.—Ἐκτὸς τούτων ὑπάρχουν εἰς τὴν Αὐστρίαν καὶ Ἐβραϊσ, Ἑλλήνες Ἀρμένιοι καὶ Ἀθίγγανοι κατέξοχὴν εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ Ούγγαριαν 6). Θρησκεία καὶ ἐκπαίδευσις. Ἡ ἐπικρατεῖσσα θρησκεία εἰς τὴν Αὐστρίαν εἶναι καθολικὴ, καὶ ταύτην πρεσβεύουν 21 ἑλατορ. σχεδὸν ἐκ τῶν κατοίκων αὐτῆς. Ἐκ δε τῶν λοιπῶν περὶ τὰ 4 ἑκατ. εἶναι ὁρθοδόξοι, ἀλλα τόσα ὁρθοδόξοι ήνωμένοι, 3 ἑκατ. διαμάρτυρόμενοι, καὶ περὶ τὰς 700, 000 Ἐβραῖοι.—Ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ λαοῦ τῆς Αὐστρίας, καὶ εἰς αὐτὰς τὰς Γερμανικὰς χώρας, παραβαλλομένη πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ λαοῦ εἰς τὰς λοιπὰς Γερμανικὰς πολιτείας δὲν εἶναι πολὺ πρωοδευμένη. Εἰς τὰς μὴ Γερμανικὰς χώρας εἶναι τὰ στοιχειώδη σχολεῖα ἀκατάρτιστα· διὰ τοῦτο καὶ ὁ λαὸς τῶν χωρῶν αὐτῶν εἶναι ἀγροτικός.

7). Πόροι τοῦ βίου. Ἡ εὐφορία τοῦ ἐδάφους τῶν Αὐστριακῶν χωρῶν, εὐνοοῦσα τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν παρέχει ἄνευ πολλῶν κόπων ικανούς πόρους εἰ. τὸν λαόν. Ἡ βιοτικὴ προιόδευσην εἰς τὰς Γερμανικὰς χώρας καὶ σχῆμα εἰς τὰς Σλαβικάς. Τὸ ἐπόριον μὲ τὰ προΐοντα τοῦ τόπου (δημητριακούς καρπούς, οίνον, μετάξιον, βόας, πρίσατα, ζιπους, μέταλλα ὑδράργυρον, ἀλαζ.) παρέχει ἀρκετὰς ωφελείας καὶ θέλει γίνει ὡφελιμώτερον, ἐὰν βελτιωθῶσι τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας καὶ τὸ τελωνιακὸν σύστημα.

8). Πολίτευμα. Αἱ διάφοροι χῶραι τῆς Αὐστρίας δὲν εἴλον ἐξ ἀρχῆς ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πολίτευμα. Τινὰ τῶν μερῶν αὐτῆς ὡς ἡ Δαλματία, τὰ στρατιωτικὰ δροθέσιτ, καὶ ἡ Ιλλυρία ἐδιοικοῦντο αὐταρχικῶς· ἀλλα δὲ ὡς αἱ Γερμανικαὶ, αἱ Πολωνικαὶ, εἴχον ἐπιθερίας τινάς· εἰς δὲ τὴν Ούγγαριαν καὶ τὴν Τρανσυλβανίαν, αἱ ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων καὶ κοινωνικῶν τάξεων συγχροτούμεναι· βουλαὶ εἴχον τὸ δικαίωμα νὰ συννομοθετοῦν, καὶ νὰ προσδοκοῦσιν τοὺς φόρους. Ἀπὸ τοῦ 1866 δὲ καὶ ἐντεῦθεν ὁ αὐτοκράτωρ ἔχωρήγησε κατὰ μικρὸν συνταγμα-

τικόν τι πολίτευμα εἰς ὅλον τὸ κράτος, καὶ διετέρησε τῆς Τρανσυλβανίας τῆς Ούγγροις, καὶ τῆς Κροατίας τα πολιτεύματα ύπὸ τὸ αὐτὸ σχῆμα ὄνομασθεῖς βασιλεῖς αὐτῶν. Κατὰ τοῦτο αἱ βουλαὶ τῶν διαφόρων χωρῶν στέλλουν εἰς Βιέννην ἀριθμὸν τινα ἀντιπροσώπων, συγχροτούντων νομοθετικὸν σῶμα καὶ διασκεπτορικόν περὶ τῶν γενικῶν ὑποθέσεων τῆς αὐτοκρατορίας τῇ συμπράξει ἄλλης βουλῆς ἐξ εὐγενῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ ΤΗΣ ΣΛΑΒΙΚΗΣ ΟΜΟΕΘΝΙΑΣ.

1). Ἐκ τῶν τῆς Σλαβικῆς ὁμοεθνίας πολιτειῶν μία καὶ μονὸν ἔλαβεν αὐτόνομον ὑπαρχεῖν, ἡ ‘Ρωσσία’ αὗτη κατέχει σχεδὸν τὸ 1) 2 τῆς ἐπιφανείας τῆς Εὐρώπης καὶ μόλις περιλαμβάνει τὸ 1) ¾ τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς. Ἡ πολιτεία αὗτη καταγγαῖς Σλαβικῆς εἰς μηδεμίαν ἐπιμιξίαν ἥλθε μετ’ ἄλλων ἑνῶν, ἐκτὸς μόνον διάγον πρὸς τὰ βόρεα μετὰ τῶν Γερμανικῶν, καὶ ἐπίσης ἐλάχιστα πρὸς τὰ νότια μετὰ τῶν ‘Ελληνικῶν, καὶ διὰ τοῦτο μένει εἰς κατωτέραν τινα βαθμίδα διανοτικῆς ἀναπτύξεως. Ἀπας δὲ ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς πρεσβεύει τὸ ὄρθιον δόξον δόγμα καὶ κυβερνᾶται αὐταρχικῶς.

Ρωσσία.

1). Μέγεθος, συστατικὰ μέρη, διαιρέσις, καὶ τόποι οἰκούμενοι. Ἡ ‘Ρωσσικὴ πολιτεία κατέχει εἰς τὴν Εὐρώπην 100 χιλ. τετραγ. μιλ. ἐπιφάνειαν, καὶ διαιρεῖται πολιτικῶς εἰς τὰ ἑρεζῆς μέρη.

α.) Εἰς τὴν ἴδιας ‘Ρωσσίαν, ἥτις κατέχει 90,000 τετραγ. μιλ. ἑκτασιν, 39 διοικήσεις καὶ ὑποδιαιρεῖται. 1). Εἰς τὴν μεγάλην ‘Ρωσσίαν, ἥτις περιέχει τὴν ΜΟΣΧΑΝ (352,000 κατ. Π.), τὴν ΤΟΥΛΑΝ, τὴν Βορονέζην, τὸ Νοβογάρδον καὶ τὸν Ἀρχάγγελον. 2). Εἰς τὴν μικρὰν ‘Ρωσσίαν ἡ Ούκρανία, ἡ ὥποια ἔχει τὸ ΚΙΕΤΟΝ (Π.) καὶ τὴν ΧΑΡΚΟΒΗΝ (Π.). 3). Εἰς τὴν νέαν ἡ νότιον ‘Ρωσσίαν, ἔντὸς τῆς ὥποιας κεῖται ἡ ΟΔΗΣΣΟΣ (118,000 κατ. Φ. Λ.), τὸ ΚΙΣΝΟΒΙΟΝ ἡ Χερσῶν (Φ.Λ.) ἡ Σεβαστούπολις (Ν.), τὸ Ακκερμάνιον (Φ. Λ.), τὸ

Τσματίλιον (Φ. Α.) καὶ τὸ Τσιγάνιον (Δ.). 4). Εἰς τὴν δυτικὴν Ῥωσσίαν ἥτις κατὰ μέγα μέρος συγκροτεῖται ἀπὸ Πολωνικὰς χώρας καὶ ἔχει ἀξιολόγους πόλεις τὴν BIANAΝ καὶ τὴν Μίνσκην. 5). Εἰς τὴν παρὰ τὴν Βαλτικὴν Εόρειον Ῥωσσίαν (περιέχουσαν τὰς ἐπαρχίας Κουρενίαν, Λιθουνίαν, Εσθονίαν καὶ Ἰγκερμανίαν), ἐντὸς τῆς δποίας κεῖνται ἡ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΙΣ (546,000 κατ. Π. Φ.). πρωτεύουσα τοῦ ὅλου κράτους, ἡ Κρονστάτη (Φ.Ν.) ἡ ΡΙΓΑ καὶ ἡ ζορπάτη (Π.). 6). Εἰς τὴν ἀνατολικὴν Ῥωσσίαν (περιέχουσαν τὴν Κασάνην καὶ Ἀστραχάνιον) ἐντὸς τῆς δποίας ὑπάρχει ἡ ΚΑΣΑΝΗ (Π.), τὸ Ἀστραχάνιον (Δ.) καὶ ἡ ΣΑΡΑΤΟΒΗ.

6'). Εἰς τὴν Φιννίαν ὑποδιαιρουμένην εἰς 8 διοικήσεις καὶ ἔχουσαν 7000 τετρ. μιλ. ἔκτασιν.

γ'). Εἰς τὴν Πολωνίαν μεριζομένην εἰς 5 διοικήσεις καὶ ἔχουσαν 2500 τετρ. μιλ. ἐπιφάνειαν περιέχει δὲ ἀξιολόγους πόλεις τὴν ΒΙΡΣΟΒΙΑΝ (243,500 κατ. Φ. Π.), τὴν Λόδην.—Θέσις καὶ Φυσικαὶ ἴδιότητες τῆς χώρας.

2). Πληθυσμὸς καὶ διανομὴ. “Ο πληθυσμὸς τῆς Ῥωσσίας ὑπερβαίνει τὰ 68 1[4] ἑκ. Ἐκ τούτων περὶ τὰ 2 ἑκ. κατοικοῦσιν εἰς τὴν Φιννίαν, 5 (εἰς τὴν Πολωνίαν, καὶ τὰ λοιπὰ (61 1[4]) εἰς τὴν ἴδιας Ῥωσσίαν. Ἐν τοσούτῳ ἀναλογιζοντες τὸν πληθυσμὸν πρὸς τὸ μέγεθος τῆς ὅλης χώρας, καὶ τῶν μερῶν αὐτῆς. εὑρίσκομεν, δτι εἰς τὴν Ῥωσσίαν μόλις κατοικοῦν 700 κατ. εἰς ἓν τετρ. μίλιον, καὶ δτι ἐκ τῶν τριῶν μερῶν εἶναι ἀσυγκρίτῳ λόγῳ καλλίτερα κατοικημένη ἡ Πολωνία.

3). Καταγωγὴ καὶ γλώσσα. Τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ πληθυσμοῦ, περὶ τὰ 55έκ., ἀποτελοῦν οἱ Σλάβοι, οἵτινες διαιροῦνται εἰς ἀνατολικοὺς Σλάβους, τοὺς Ῥώσους καὶ Κοζάκους, καὶ εἰς δυτικοὺς τοὺς Πολωνοὺς (5 ἑκ.). Ἐκτὸς δὲ τούτων κατοικοῦν ἔξι ἄλλων ἔθνων Λεττοὶ, Γερμανοὶ ἀποικοί, Βλάχοι καὶ Ἑλληνες καὶ Ἐβραῖοι. Ἐπικρατοῦσα γλώσσα εἶναι ἡ Ῥωσικὴ, καὶ πρὸς ταῦτη ἡ Πολωνικὴ, δμιλουμένη δχι μόνον εἰς τὴν Πολωνίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλην τὴν δυτικὴν Ῥωσσίαν.

4). Θρησκεία καὶ πολιτισμός. Οἱ πλεῖστοι τῶν

κατοίκων τῆς Ῥωσίας (53 ἑκατ.) πρεσβεύουν τὸ δόγμα τῆς
ορθοδοξοῦ ἀνατολικῆς ἐκκλησίας. Ὄπάρχουν ὅμως ὑπὲρ τὰ 4
ἑκατ. διυμαρτυρομένων εἰς τὰς παρὰ τὴν Βελτικὴν ἐπαρχίας,
ὑπὲρ τὰ 6 ἑκατομ. δυτικῶν καθολικῶν, εἰς τοὺς ὅποις ἀνή-
κουν οἱ πλεῖστοι τῶν Πολωνῶν, καὶ περὶ τὰ 4 ἑκατομ. Ἐ-
βραῖοι καὶ Μωαμεθινοί. Οἱ πολιτισμὸς εἶναι εἰς πρόσδομον ἀλλὰ
κατὰ μέγα μέρος παρουσιάζεται ὡς παραδοχὴ ἐσωτερικῶν ἐθί-
μων, ἀνευ τῆς ἐσωτερικῆς μορφώσεως καὶ διαπλάσεως. Αἱ ἀνά-
τεραι τάξεις ἔκπαιδεύονται ἐν γένει ἵκανως εἰς δὲ τὸν λαὸν
ἔλλειπει ἡ ἀπαιτουμένη διδασκαλία.

5). Πόροι τοῦ βίου. Οἱ κυριώτεροι πόροι τοῦ βίου εἶναι ἡ
γεωργία· περιορίζεται ὅμως ὑπὸ τῆς ἐρήμου φύσεως τῆς γύρως καὶ
ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ κλίματος· διὰ τοῦτο εἰς μὲν τὰ βόρεια μέρη, τὰ
δοκιά εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον ἐλώδη, διάγουν οἱ κάτοικοι θη-
ρευτικὸν καὶ ἀλιευτικὸν βίον εἰς δὲ τὰ νότια, ὅπου ἐπικρατοῦν
αἱ χορτοφόροι ἐρημοι γίνονται νομάδες, ἔχοντες ἀξιαν· λόγου
κτηνοτροφίαν· οἱ δὲ γεωργοὶ περιορίζονται εἰς τὰ μέσα τῆς γύ-
ρας. Αξιόλογοι τοῦ βίου πόροι εἶναι πρὸς τούτοις ἡ ἀλεία, κατ'
ἐξοχὴν εἰς τὰν Βόλγαν, ἡ μεταλλουργία, καὶ τὸ διὰ ξηρᾶς
ἐμπόριον μὲ τὴν γειτονεύουσαν Ἀσίαν. Ἡ βιομηχανία εἶναι
μικρὰ, καὶ ἀνεπτύχθη τεχνικῶς πρὸς βλάβην τῆς Γεωργίας.

6). Πολίτευμα. Τὸ πολίτευμα τῆς Ῥωσίας εἶναι ἀνταρχι-
κόν. Μόνος ἀρλῶν εἶναι ὁ κατὰ τὸ δικαίωμα τῆς πρωτοκοίας τὸν
θρόνον λαμβάνων αὐτοκράτωρ· Ἡ θέλησις αὐτοῦ εἶναι νόμος, καὶ
ἐκτελεῖται διὰ τῶν ὑπὸ αὐτοῦ διοριζομένων ἀρχῶν. Ἡ Πολω-
νία ἔχει ἐπαρχιακὰ συμβούλια, ἔκλεγόμενα ἐκ τῶν τάξεων, ἀλλὰ
ταῦτα δὲν ἔχουν γομφετικὴν δύναμιν. — Οἱ λαὸς τῆς Ῥωσίας
διαιρεῖται εἰς ἑλευθέρους καὶ δούλους, καὶ τὸ πλεῖστον μέρος τῶν
γεωργῶν, ἡ τῶν ιδίως Ῥώσων (περὶ τὰ 24 ἑκατ.) εἶναι δού-
λοι. Ἡ κυέρνησις δόμως ἔργοτο καὶ ἔξακολουθεῖ νὰ ἔχει λειφθ
τὴν διαιρεσιν ταύτην διὰ τῆς χειραφετήσεως. — Ἡ στρατιωτ-
κὴ δύναμις εἶναι ἀξια λόγου, κατακερματίζεται δόμως ἐνεκ-
τῶν μεγάλων διαστάσεων καὶ τῆς ἐλλείψεως τῆς συγκοινωνίας.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΤΩΝ

ΛΟΙΠΩΝ ΗΠΕΙΡΩΝ.

Α'. ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΗ ΘΕΣΙΣ ΑΥΤΗΣ.

1). Ή 'Α σία α ἀποτελεῖ, ώς καὶ ἡ Εύρωπη, μέρος τῆς ξηρᾶς τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, καὶ μάλιστα τὸ μέγιστον μέρος αὐτῆς. Συνδέεται δὲ ὅχι μόνον μετὰ τῆς Εύρωπης, πρὸς ἀνατολὰς τῆς ὥποιας κεῖται, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῆς Ἀφρικῆς.

2). Τὸ σχῆμα τῆς Ἀσίας ὀλικῶς θεωρούμενον εἶναι τετραπλευρικὸν, καὶ ἔχει τὴν μεγαλειτέραν διάστασιν ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς. Ἐπομένως μία πλευρὰ τούτου κεῖται πρὸς ἀνατολὰς, καὶ λέγεται ἀνατολική· μία πρὸς βορρᾶν, καὶ ὄνομάζεται βόρειος· ἀλλη πρὸς δυσμὰς δυτική, καὶ ἀλλη πρὸς νότον καὶ λέγεται νότιος. Εἰς τὴν δυτικὴν πλευρὰν συνδέεται ἡ Ἀσία μὲ τὴν Εύρωπην καὶ τὴν Ἀφρικήν.

3). Τὸ μῆκος τῆς Ἀσίας ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς εἶναι 1300 γεωγραφ. μίλ. ἢ 10,400 νέχ στάδια· τὸ δὲ μέγιστον

πλάτος της ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν 1150 γεωγραφ. μίλ. ἡ 9290 νέα στάδια.

4). Διὰ νὰ διέλθῃ τις λοιπὸν τὴν Ἀσίαν γρειάζεται νὰ έδει. ση κατὰ μὲν τὸ μέγιστον μῆκος της 260, κατὰ δὲ τὸ μέγιστον πλάτος της 230 ἡμεροδρομίας.

5). Ἐπειδὴ δὲ ἡ Ἀσία ἔχει ἵσον σχεδὸν μῆκος καὶ πλάτος, διὰ τοῦτο εἶναι συσσωματωμένη, καὶ δὲν εἶναι, ως ἡ Εὐρώπη τεταρμένη κατὰ μίαν διεύθυνσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΘΑΛΑΣΣΑΙ, ΚΟΛΠΟΙ, ΚΑΙ ΝΗΣΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΑΣΙΑΝ.

1). ‘Η Ἀσία περιβρέχεται κατὰ τὰς τέσσαρας πλευράς της ἀπὸ τέσσαρκς διαφόρους ὥκειανούς. Καὶ εἰς μὲν τὴν βόρειον πλευρὰν ἀπὸ τὸν βόρειον ὥκειανόν εἰς δὲ τὴν ἀνατολικὴν ἀπὸ τὸν εἰρηνικὸν ἡ μέγαν ὥκειανόν εἰς τὴν νότιον ἀπὸ τὸν ινδικόν καὶ εἰς τὴν δυτικὴν, καθ' ὃσον βρέχεται ἀπὸ Οὐλασσαν, ἀπὸ τὴν Μεσόγειον.

2). ‘Ο μὲν βόρειος ὥκειανός σχηματίζει ὀλίγους μόνον σημαντικοὺς κόλπους εἰς τὴν παραλίαν τῆς Ἀσίας, ως τὸν Ὁ. Βικὸν καὶ τὸν Ταϊμούρειον, ὃστις ἔχει πρὸς ἀνατολὰς τὸ θορεύστατον ἀκρωτήριον τῆς Ἀσίας τὸ Σεβεροβόστοκον.

3). Νῆσοι ἀξιαι λόγου εἰς τὸν βόρειον ὥκειανόν εἶναι ἡ νέα Ζεμπλιά, ἥτις εἶναι ἀρκετὰ μεγάλη, καὶ αἱ Νεοσιβήριες καὶ αἱ, αἱ δύοις εἶναι πολυάριθμαι, καὶ κείντα: ἡ μία πλησίον εἰς τὴν ἄλλην.

4). ‘Ο δὲ εἰρηνικὸς ὥκειανός συνδεόμενος μὲ τὸν βόρειον ὥκειανόν διὰ τοῦ βερρίγγειον πορθμοῦ σχηματίζει τὰ ἐφεξῆς πελάγη εἰς τὴν Ἀσιατικὴν παραλίαν.

ά.) Τὸ Βερρίγγειον πέλαγος, τὸ ὅποιον ἔχει πρὸς νότον τὴν σειρὰν τῶν Αλευτινῶν νήσων.

β.). Τὸ Ὁχότσκειον ἡ Λαμπούτικὸν πέλαγος, τὸ ὅποιον περικούται πρὸς ἀνατολὰς ἀπὸ τὴν σειρὰν τῶν Κούροις λῶν νήσων, διεύθυνόμενον ἀπὸ τὸ βορειοανατολικὸν πέλ-

τοῦ νοτιοδυτικῶν. Άἱ νῆσοι αὗται εἰναὶ μικραὶ, καὶ ἔχουν δῆλος δύμοις 230 τετρ. μιλ. Κεῖται δὲ εἰς τὰ νότια τοῦ πελάγους τούτου καὶ ἡ νῆσος Σαχαλίνη, ἥτις χωρίζεται ἀπὸ τὴν ἡπειρον διὰ τοῦ Ταταρικοῦ πορθμοῦ, καὶ ἔχει μέγεθος 2000 τετραγ. μιλίων.

γ.) Τὸ Ιαπωνικὸν πέλαγος, δριζόμενον πρὸς ἀνατολὰς ἀπὸ τὰς Ιαπωνικὰς νήσους, αἱ δοποὶαὶ ἔχουν μέγεθος δῆλαι δύμοις 7,065 τετρ. μιλ. Μεγίστη αὐτῶν εἶναι ἡ Νίππων (4,250 τετραγ. μιλ.) καὶ μετ' αὐτὴν ἡ Ἰεσσος.

Τὸ Ιαπωνικὸν πέλαγος συνδέεται πρὸς βορρᾶν μὲ τὸ Ὀγδοεκτὸν διὰ τοῦ Ταταρικοῦ πορθμοῦ, καὶ τοῦ Λαπερουζείου, κείμενου μεταξὺ Σαχαλίνης καὶ Ιέσσου. Διὰ δὲ τοῦ πορθμοῦ τῆς Κορέας, ἐνόντεται πρὸς νότον μὲ τὸ ἐφεξῆς πέλαγος.

δ.) Τὸ ἀνατολικὸν Σινικὸν πέλαγος, τοῦ ὅποιον τὸ βόρειον μέρος λέγεται κίτρινον πέλαγος, καὶ σχηματίζει τὸν βαθὺν κόλπον τοῦ Πεστελίου. "Εχει δὲ τὸ Σινικὸν πέλαγος πρὸς νότον τὴν νῆσον Φορμόζαν (1000 τετρ. μίλ.), νοτίως τῆς δοποὶας ἀρχίζει ὁ ινδικὸς ώκεανός. Ο πορθμὸς τῆς Φορμόζας, κείμενος μεταξὺ τῆς δύμανύμου νήσου καὶ τῆς ἡπείρου, συνδέει τὸν εἰρηνικὸν μὲ τὸν ινδικὸν ώκεανόν.

ε.) Ο δὲ ινδικὸς ώκεανὸς σχηματίζει εἰς τὴν παραλίαν τῆς Ασιατικῆς ἡπείρου.

ά.) Τὸ νότιον Σινικὸν πέλαγος, τὸ δποῖον ἔχει τὸν Τογκίνειον καὶ τὸν Σιαμικὸν κόλπον, καὶ προχωρεῖ πρὸς νότον ἕως τὸ ἀκρωτήριον Βοῦρον, τὸ νοτιώτατον τῆς Ασίας. Πρὸς ἀνατολὰς καὶ νότον τοῦ πελάγους τούτου κεῖται πλῆθος μεγάλων καὶ μικρῶν νήσων, αἵτινες συμπεριλαμβάνονται δῆλαι δῆλαι ἐν ὄνομα, καὶ λέγονται Ἰνδικαὶ νῆσοι. "Εχουν δῆλαι μέγεθος 33,000 τετρ. μιλ. Μεγαλείτεραι καὶ ἀξιολογώτεροι τούτων εἶναι τὸ Βόρνεον (9900 τετραγ. μιλ.), ἡ Σουμάτρα (6000 τετρ. μίλ.), ἡ Ιαύνη, ἡ Κελέθη, αἱ Φιλιππίναι, καὶ ἀλλαι.

β.) Τὸν πορθμὸν τῆς Μαλάκκας, κείμενον μεταξὺ

Σουμάτρας καὶ τῆς Ἀσιατικῆς ἡπείρου καὶ συνδέονται τὸ ἑπτήν
Οὖν πέλαγος μὲν τὸν ἐφεξῆς κόλπον.

γ') Τὸν Βεγγαλικὸν κόλπον εἰσχωροῦντα βάθεις εἰς
τὴν ξηρὰν καὶ ἔχοντα εἰς τὰ νότια μέρη τὴν νῆσον Ταπρο-
Εάνην (Κεϋλάνην 1250 τετρ. μίλ., πλησίου τῆς ὁποίας
τελειόνει ἡ Ἀσία εἰς τὸ ἀκρωτήριον Κηφιόρεινον.

δ'.) Τὸν Ἀραβικὸν πέλαγος, τὸ ὅποιον σχηματίζει δύο
βαθυτάτους κόλπους τὸν Περσικὸν, εἰσχωροῦντα διὰ τοῦ
Ὀρμικοῦ πορθμοῦ, καὶ τὸν Ἀραβικὸν ἢ τὴν ἐρυθρὰν θάλ-
ασσαν, ἥτις εἰσδύει κατὰ βάθος διὰ τοῦ πορθμοῦ Βαθέλ
Μανδέη, καὶ γωρίζεται εἰς τὸ βόρειον μέρος εἰς δύο μυγοῖς.
6) Τέλος ἡ μεσόγειος θάλασσα ἔχει τὰ φεζῆς μέρη εἰς τὴν
Ἀσιατικὴν παραλίαν.

α.) Τὸν Εὔξεινον Πόντον μετὰ τοῦ Βοσπόρου, τῆς
Προποντίδος, καὶ τοῦ Ἐλλησπόντου.

β'.) Τὸ Αἴγαον πέλαγος, τὸ ὅποιον σχηματίζει τὸν Ἀ-
δραμυττηνὸν κόλπον, καὶ τὸν τῆς Σμύρνης ἢ τὸν Βρυα-
κόν. Εἰς τὸ πέλαγος τούτο καὶ πλησίον εἰς τὴν Ασιατικὴν
παραλίαν κείται σειρά νήσων. Διευθυνομένη ἀπὸ βορρᾶν πρὸς
νότον. Αἱ ἀξιολογώτεραι τῶν νήσων. τούτων είναι ἡ Λέσβος
ἥτης ἔχει ἀντικρὺ πρὸς ἀνατολὰς τὸ Λεκτὸν ἀκρωτήριον
(Μπαμπάν) τὸ δυτικώτατον τῆς Ἀσίας ἡ Χίος, ἡ Σάμος,
τὰ Ψαρά, ἡ Πάτμος, ἡ Κῶς, ἡ Ρόδος, ἥτις ἔχει 21 τε-
τραγ. μίλ., μέγεθος, καὶ ἡ Κάρπαθος.

γ'.) Τὸ Συρικὸν πέλαγος, τὸ ὅποιον σχηματίζει δύο κόλ-
πους, τὸν Ἰσσικὸν ἢ τῆς Ἀλεξανδρέττας, καὶ τὸν Γα-
ζαῖον δεξιὲς πλησιάζει εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, καὶ σχη-
ματίζει μετ' αὐτῆς ισθμὸν συνδέοντα τὴν Ἀσίαν μὲν τὴν Ἀφρι-
κή. Πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν τοῦ Ἰσσικοῦ κόλπου κείται ἡ νήσος
Κύπρος, ἡ ὥποια ἔχει μέγεθος 250 τετραγ. μίλ.

ΚΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΑΡΑΛΙΑ, ΜΕΓΕΘΟΣ, ΚΑΙ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΙ ΤΗΣ Α ΙΑΣ.

1). Η παραλία τῆς Ἀσίας ἔχει μῆκος 7700 γεωγρ. μί-
λιων 61,600 νέων σταδίων ώστε διὰ νὰ τὴν περιπλέυσῃ ἀτμό-

πλούν, παραπλέον εἰς τὴν παραλίαν, γραιάζεται 3850 ὅρα.

Ἐκ τῶν ὀκεανῶν, οἵτινες περιβρέχουν τὴν Ἀσίαν, τὰ πλεῖστα εἰσχωρεῖ εἰς τὴν Ἑηράν ὁ ἴνδικός, μετ' αὐτὸν ὁ εἰρηνιός, καὶ ὄλιγάταχι ὁ βόρειος. Ὁ θερική τοῦ ἴνδικου ὀκεανοῦ παραλία εἶναι μακρότερη καὶ ποικιλωτέρα ἀπὸ τὴν τοῦ εἰρηνικοῦ. Η δὲ τοῦ βόρειου εἶναι σχεδὸν ἀμορφός καὶ συντομωτέρη ἀπὸ τὴν τῶν λοιπῶν.

3). Ἡ ἐπιφάνεια τῆς Ἀσίας διμοῦ μὲ τὰς παρακειμένας νήσους ἔχει μέγεθος 883,000 τετραγ. μιλ. Ἡ δὲ ἡπειρος μόνη 888,000 τετρ. μιλ. Τὸ μῆκος λοιπὸν τῆς παραλίας παραβαλλόμενον πρὸς τὸ μέγεθος τῆς ἐπιφανείας τῆς εἶναι πολὺ μικρόν.

4). Εἳναι συγκρίνωμεν πρὸς ἄλληλα τὰ μεγέθη τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης, εὑρίσκομεν ὅτι ἡ Ἀσία εἶναι περισσότερην ἀπὸ πέντε φοράς μεγαλειτέρη ἀπὸ τὴν Εὐρώπην. Μὰν δὲ ἐπίσημη παραβάλωμεν καὶ τὰ μήκη τῶν παραλιῶν αὐτῶν, βλέπομεν, ὅτι τὸ μῆκος τῆς Ἀσιατικῆς παραλίας δὲν εἶναι οὐδὲ διπλάσιον τοῦ μήκους τῆς Εὐρωπαϊκῆς.

5). Ἐκ τοίτου συμπεραίνομεν, ὅτι ἐπειδὴ ἡ Εὐρώπη ἔχει ώς πρὸς τὸ μέγεθος της πολὺ ἐκτενεστέραν παραλίαν ἡ ἡ Ἀσία, ἡ μορφὴ αὐτῆς θέλει εἰσθιει ποικιλωτέρη, καὶ τὰ ἐνδότερα αὐτῆς εὐπροσιτώτερα ἀπὸ τὸ μέρος τῆς θαλάσσης. Ἡ δὲ Ἀσία, ἔχουσα ώς πρὸς τὸ μέγεθος της ἕραχυτέραν παραλίαν, ἔχει αὐτὴν καὶ ἀμορφωτέραν. Εὑρίσκομενος δέ τις εἰς τὸ μέσον τῆς Ἀσίας, μόλις δύναται μετὰ 100 ἡμεροδρομίας νὰ φύσῃ εἰς τὴν θάλασσαν.

6). Μολοντοῦτο, ἐπειδὴ τινὲς τῶν κόλπων τῆς Ἀσίας εἰσχωρούν έκθέως εἰς τὴν Ἑηράν, ἀποκόπτοντι ἀπὸ τὸν κορμὸν αὐτῆς σιραντικάς χερσονήσους, τὰς ἐφεζῆς την Ἀραβικὴν, τὴν μετζονα Ἰνδικὴν, τὴν ἐλάσσονα Ἰνδικὴν, τὴν Κορένην, τὴν Καρματιάτκαν, καὶ τὴν ἐλάσσονα Ἀσίαν· ἐκ τούτων κεῖνται αἱ μὲν τρεῖς πρώται εἰς τὴν νότιον πλευράν· αἱ δὲ ἄλλαι δύο εἰς τὴν ἀνατολικὴν· καὶ ἡ τελευταίη εἰς τὴν δυτικὴν.

7) Αἱ χερσόνησοι τῆς Ἀσίας κατέχουν ἐπιφάνειαν περίπου

150,000 τετραγωνικῶν μιλίων ἀποτελοῦν λοιπὸν ὡς ἔγγιστα τὸ πέμπτον μέρος τῆς ἐπιφανείας τῆς ἡπείρου. Μεγίστη δὲ ὄλων εἶναι ἡ μείζων Ἰνδικὴ ἔχουσα 50,000 τετραγωνικῶν μιλίων μέγεθος καὶ μετ' αὐτὴν ἡ Ἀραβικὴ (48,000 τετρ. μιλ.)· Η δὲ ἑλάσσων Ἰνδικὴ ἔχει 53,000 τετρ. μιλ. ἐπιφάνειαν, καὶ ἡ ἑλάσσων Ἀσία 10,000 τετρ. μιλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΟΡΗ ΚΑΙ ΠΕΔΙΑΔΕΣ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ.

1). Τὴν Ἀσίαν διατείνει κατέχων τὸ μέσον αὐτῆς, ἀπὸ Δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς εἰς καὶ μόνος συνεχῆς κορυφῆς ὁρέων, δὲ ὅποιος φθάνει κατὰ τὴν διεύθυνσιν ταύτην ἀπὸ τὸ ἐν ἄκρον τῆς ἡπείρου ἕως τὸ ἄλλο, ἀπὸ τὴν παραλίαν τοῦ Αἴγαλου μέχρι τῆς παραλίας τοῦ ἀνατολικοῦ Σινικοῦ πελάγους. Διαιρεῖται δὲ δικορυφῆς εἰς δύο τμήματα, εἰς τὸ δυτικὸν, καὶ τὸ ἀνατολικόν.

2). Ο κορυφῆς οὗτος σύγκειται ἐν γένει ἀπὸ πολλὰς ὑψηλλὰς καὶ ἐκτεταμένας σειρᾶς ὁρέων, αἵτινες ἔχουν κυρίως τὴν διεύθυνσιν ἀπὸ Δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς, καὶ ἀπὸ ὑψηλᾶς καὶ μεγάλας πεδίας, αἱ δόποιαι καίνται μεταξὺ τῶν σειρῶν τῶν ὁρέων.

3). Τὸ μὲν πρὸς βορέῳ τοῦ ὁρεινοῦ κορυφοῦ μέρος τῆς Ἀσίας κατέχεται ἀπὸ μίαν πολὺν μεγάλην καὶ χαμηλὴν πεδιάδα, ἥτις φθάνει ἀπὸ τοὺς βορείους πρόποδας τοῦ κορυφοῦ, ἕως τὰ παράλια τοῦ βορείου ωκεανοῦ. Τὸ δὲ πρὸς νότον περιλαμβάνει τὰς νοτίους χερσονήσους μὲν τὰ ὅρη καὶ τὰς πεδιάδας αὐτῶν.

4) Πρὸς ἀνατολὰς τῶν Οὐραλίων ὁρέων καὶ πρὸς νότον τῆς παραλίας τοῦ βορείου ωκεανοῦ ἔχαπλοῦται ἡ Σιβηρία καὶ πεδιάς, ἥτις εἶναι γαμηλὴ καὶ πολὺ ἐκτεταμένη. Η πεδιάς αὕτη ἔχει μῆκος ἀπὸ μὲν Δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς 600 γεωγρ. μιλία, ἀπὸ δὲ βρέφεως πρὸς νότον 250, καὶ προχωρεῖ νοτίως μέχρι τῆς ὑπωρείας τοῦ ἀνατολικοῦ τμήματος τοῦ ὁρεινοῦ κορυφοῦ τῆς Ἀσίας. Δὲν φθάνει δὲ πρὸς ἀνατολὰς μέχρι τοῦ Όχοτσκείου καὶ τοῦ Ἰκπωνικοῦ πελάγους, ἀλλὰ γωρίζεται ἀπὸ τὴν θάλασσαν δι' ὁρέων, τὰ δόποια διέρχονται καὶ διὰ τῆς χερσονήσου

Καρπούζης. Τὸ μέγεθος τῆς πεδιάδος ταῦτης εἶναι 186000 πετρ. μίλ. ἢ πλέον τοῦ πέμπτου μέρους τῆς Ἀσίας.

5). Πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν μέρος τῆς Σιβηρικῆς πεδιάδος καὶ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Κασπίκης λίμνης εκτείνεται μία ἄλλη μεγάλη καὶ χαμηλὴ πεδιάς, ἡ ὥποια ὀνομάζεται Βακτριανικὴ καὶ Σοδιανικὴ, ἡ καὶ πεδιάς τοῦ Τουρκεστάν. "Εχει δὲ μέ εἴθις μόλις ἵπον μὲ τὸ τρίτον τοῦ μεγέθους τῆς Σιβηρικῆς πεδιάδος, καὶ τελείωνε πρὸς νότον εἰς τὴν βόρειον ὑπώρειαν τοῦ δυτικοῦ τμήματος τοῦ ὁρεινοῦ κορμοῦ τῆς Ἀσίας."

6. Καὶ τὸ μὲν δυτικὸν τμῆμα τοῦ ὁρεινοῦ κορμοῦ τῆς Ἀσίας διειρεῖται:

α.) Εἰς τὰ ὅρη τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας, τὰ δποῖα σκεπάζουσιν ὀλόκληρην τὴν χερσόνησον ἀπὸ τὰ παράλια τοῦ Εὔξείνου ἧῶς τὰ παράλια τοῦ Σιρικοῦ πελάγους. Τὰ νοτιώτατα τῶν ὁρέων τούτων ὀνομάζονται σειρὴ τοῦ Ταύρου, καὶ φθάνει ὑπὸ τὸν Ισιακὸν κόλπον, ὅπου ὑφίσηνται εἰς 2700—3200 πήγ. Ὁ περίνιον τῆς Θαλάσσης, ἧῶς τὸ Αἴγαον ἀπέναντι τῆς Ρόδου, βαθυμηδὸν ταπεινούμενα πρὸς δυσμάς. Πίπτουν δὲ τὰ ὅρη τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας ὀρθιώτερον πρὸς τὴν παραλίαν τοῦ Εὔξείνου καὶ τοῦ Σιρικοῦ πελάγους, ἡ πρὸς τὰ ἐνδότερα τῆς χερσονήσου, καὶ ἔχουν χαρακτῆρα ὑψηλῆς πεδιάδος, ἐπὶ τῆς δποίας ἀνυψώνυται εἰς ικανὸν ὕψος (3500 πήγ.) μεριμνωμένα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ δεικνύοντα ἔχην ἡφαιστείου ἐνεργείας.

β') Ἀνατολικῶν τῶν ὁρέων τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας, καὶ συνώτατα μετ' αὐτῶν συνδεδεμέναι κείνται αἱ Μηδοαρμενικαὶ ενικαὶ "Αλπεῖς, αἵτινες εἶναι ὅρη ἄγρια, κατεσχισμένα δι' ἡραιστέιων δυνάμεων, καὶ περιέχοντα ἀρκετὰς ὑψηλὰς πεδιάδας. Αξιολογωτέρα κορυ. ἡ τῶν ὁρέων αὐτῶν εἶναι δ' Αρά πάτης, ἀνυψώμενος εἰς 3350 πήγ. ὕψος ὑπεράνω τῆς Θαλάσσης, καὶ δεικνύω, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ ὅρη ἡφαιστεια φαινόμενα.

γ'). Πρὸς ἀνατολὰς τῶν Μηδοαρμενικῶν "Αλπεων κείται ἐκτεταμένη καὶ ὑψηλὴ πεδιάς, ἡ δποία διομάζεται Ἀριανικὴ. Αὗτη ἔννυδρη, καὶ ἐνεκκ τούτου ἀδενόρος καὶ ἔργους, ὑψη-

ταὶ κατὰ μέσον ὅρον εἰς 800 πάχη. ὑπεράνω τῆς θαλάσσης, καὶ χωρίζεται πρὸς βορρᾶν ἀπὸ τὴν Βακτριανικὴν πεδιάδα διὰ τοῦ Ἰνδοκοσίου καὶ τῆς ἐξακολουθήσεως αὐτοῦ, τοῦ Παραπαμίσου, διευθυνομένων ἀπὸ ἀνατολῶν πρὸς δυσμάς· πρὸς δὲ νότον ἀπὸ τὸ Ἀραβικὸν πέλαγος διὰ διαφόρων καὶ παραλήλων σειρῶν, αἵτινες καταβαίνουν κλιμακωτὰ πρὸς τὴν θάλασσαν. ‘Ορίζει δὲ πρὸς ἀνατολὰς τὴν πεδιάδα ταύτην σειρὰ ὄρέων, διευθυνομένη ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον, ἡτις ἔχει ὄνομα Ἰνδοπερσικὰ ὅρη. “Οπου δὲ τὰ ὅρη ταῦτα συμπέπουν μὲ τὸ Ἰνδοκόσιον σχηματίζεται ὄρεινδς κόμβος, ἀποτελούμενος διὰ τῆς συνενώσεως τοῦ δυτικοῦ καὶ ἀνατολικοῦ τμήματος τοῦ ὄρεινοῦ κορμοῦ τῆς Ἀσίας. ἔχει δὲ ὁ κόμβος οὗ τος 60 περίπου μιλ. πλάτος, καὶ βορειοδυτικῶς τὴν Βακτριανικὴν πεδιάδα.

7). Ἀπὸ τὸν ὄρεινὸν τοῦτον κόμβον ἀρχίζοντα διευθύνονται, ὡς ἐξακολουθησίς τοῦ Παραπαμίσου καὶ τοῦ Ἰνδοκοσίου, πρὸς ἀνατολὰς τὰ Χειμαλάϊα ὅρη, τὰ ὅποια εἶναι τὰ κυριώτατα καὶ ὑψηλότατα ὅλων τῶν Ἀσιατικῶν ὄρέων, καὶ προχωροῦν ὑπὸ τὸ ὄνομα Σιν εσάνια καὶ Νάνλιγγ οἴς τὸν ειρηνικὸν ὥκενόν. Ταῦτη ταῦτα συγκείμενα ἀπὸ πολλὰς παραλήλους σειρὰς ἔχουν εἰς τὴν βορειοτάτην αὐτῶν τὰς ὑψηλοτάτας κορυφὰς δλητὶς τῆς ἐπιφύνειας τῆς γῆς, ὡς τὸ Δαβαλαγύριον (7150 πάχη. ὑπεράνω τῆς θαλάσσης) καὶ ἄλλας, καὶ ταπεινούμενα ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς πίπτουν ὄρθιώτερα καὶ ἀποτομώτερα πρὸς νότον ἢ πρὸς βορρᾶν.

8). Πρὸς βορρᾶν τῶν Χειμαλαϊῶν ὄρέων ἐξαπλούνται κατὰ σειρὴν τρεῖς ἐκτενεῖς καὶ ὑψηλαὶ πεδιάδες, αἵτινες κεῖνται ἢ μία βορειότερον τῆς ἄλλης, καὶ χωρίζονται ἀπ’ ἄλλήλων διὰ σειρῶν ὄρέων, διευθυνομένων ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς. Ἡ νοτιωτάτη τῶν πεδιάδων αὐτῶν καλεῖται Τιθεθικὴ παρὰ τὴν βόρειον ὑπώρειαν τῶν Χειμαλαϊῶν ἢ μέση Ταταρικὴ, καὶ ἡ βορειοτάτη Βουχαρικὴ καὶ Μογγολικὴ. Τὸ δύφος τῶν πεδιάδων αὐτῶν εἶναι διάφορον, καὶ τῆς μὲν Τιθεθικῆς φθάνει εἰς 2200—3250 πάχη. ὑπεράνω τῆς θαλάσσης

ηῆς δὲ Βουχαρικῆς εἰς 500 πόλ. Λί γῶραι αὐται ἔχουν ἐν γένει χορακτήρα ἐρήμων ακάρπων, καὶ εἰναι καλλιεργήσιμοι μόνον εἰς τὰ μέρη, ὅπου ὑπάρχει ὕδωρ, καὶ δύνανται νὰ ποτισθῶσι.

9.). Τὰς πεδιάδας ταύτας δρίζουν πρὸς μὲν δυσμάς δύο σειραὶ ὄρέων διευθυνόμεναι διαφόρως, καὶ χωρίζουσα αὐτὰς ἀπὸ τὴν Βακτριανικὴν πεδιάδαν, ‘Ονομάζονται δὲ Βολορδάγ, καὶ Μούζδαγ. Πρὸς δὲ βορρᾶν ἄλλη σειρὰ ὄρέων, διευθυνομένη ἀπὸ τὸ νοτιοδυτικὸν πρὸς τὸ βορειοχατολικὸν, ἥτις κείται μεταξὺ τῶν ῥήθεισῶν ὑψηλῶν πεδιάδων καὶ τῆς Σιβιρικῆς, καὶ ἔχει κατὰ τόπους διάφορα ὄνόματα. Κυριώτερα ὅρη τῆς σειρᾶς ταύτης εἶναι τὰ Ἀλτάις, τὰ δύοια εὐρίσκονται περὶ τὸ μέσον, καὶ ἔχουν ὑψός περὶ τοὺς 3600 πόλ. ὑπεράνω τῇ; Θαλάσσης.

10.). Πρὸς δὲ ἀνατολὰς περιλαμβάνουν τὰς ῥηθείσας πεδιάδας αἱ Σινικαὶ καὶ Μαντσουρικαὶ “Ἀλπεῖς, αἵτινες σευνδέονται πρὸς νότον μὲ τὰ Σινεσάνια ὅρη, καὶ προχωροῦσαι πρὸς βορρᾶν φθάνουν μέχρι τοῦ Ἰαπωνικοῦ πελάγους, ὅπου πληπτουν ἀποτόμως πρὸς τὴν Θάλασσαν. Ἀφίνουν δὲ πρὸς τὸ ἀνατολικὸν Σινικὸν πέλαγος τὴν Σινικὴν πεδιάδα, ἥτις εἶναι χαμηλὴ, καὶ χωρίζεται εἰς δύο μέρη διὰ τῶν ὄρέων Πελίγγη, ἐνὸς κλάδου τῶν Σινικῶν “Ἀλπεων, διευθυνομένων παραλλήλως πρὸς τὰ Νὰν λίγγη. Λί Σινικαὶ καὶ Μαντσουρικαὶ “Ἀλπεῖς δὲν εἶναι εἰσέτι ἀρκούντως γνωσταί. ‘Ως λέγεται ὅμως φθάνουν εἰς ἵκανὸν ὑψός. Τὰ ὅρη Πελλίγγη ὅμως, καθὼς καὶ τὰ ὅρη τῆς χερσονήσου Κορέας, τὰ δύοις εἶναι ἐπίσης κλάδος τῶν Μαντσουρικῶν “Ἀλπεων, εἶναι χαμηλά.

11.). Τὰ λοιπὰ ὅρη τῆς Ἀσίας εἶναι χωρισμένα ἀπὸ τὸν ὄρεινὸν κορυδὸν αὐτῆς, καὶ ἄλλα μὲν αὐτῶν εὑρίσκονται πρὸς βορρᾶν ὡς τὰ Οὐράλια ὁ Καύκασος, καὶ τὰ Σιβιρικὰ ὅρη μὲ τὰ τῆς Καμτσιάτκας· ἄλλα δὲ πρὸς νότον, ὡς τὰ Συβιρικὰ, τὰ Ἀραβικὰ, καὶ τὰ Ἰνδικά.

12.). Ο Καύκασος, κείμενος μεταξὺ Εὔξείνου καὶ Κασπίας λίμνης, διευθύνεται ἀπὸ τὰ βορειοδυτικὰ πρὸς τὸ νοτιοανατολικὸν, καὶ σύγκειται ἀπὸ πολλὰς μεταξὺ τῶν παραλλήλων σειρὰς αἵτινες ὑφουνται ὀλικις εἰς 2700—3000 πόλ.

καὶ ἔχουν πρὸς βορρᾶν καὶ νότον ἄλλα χαμηλότερα βουνά. Αἱ δύφυλότεραι κοριφαὶ τοῦ Καυκάσου εἰναι δὲ Ἐλέρος, ἔχων 4700 πάχ. Ὅψος δὲ ερχόντων τῆς θαλάσσης, καὶ δὲ Καστρίκος, τοῦ δποίου τὸ ὅψος ἀναβαῖνει εἰς 4200 πάχ.—Εἰς τὰ ἄκρα δὲ τοῦ Καυκάσου παρὰ τὸν Εὔξεινον Πόντον καὶ τὴν Κασπίαν ὑπάρχουν ἡμίστεια φυινόμενα.

13). Τὰ Συριακὰ ὄρη, ἀρχίζοντα πρὸς νότον τοῦ Ταύρου παρὰ τὸν Ἰστικὸν κόλπον, διευθύνονται ἀπὸ βορρᾶς πρὸς νότον, καὶ φθάνουν ἔως τὸν Ἀραβικὸν κόλπον, μεταξὺ τῶν δύο μυχῶν αὐτοῦ. Σύγκεινται δὲ ἀπὸ δύο σειρᾶς βουνῶν διευθυνομένων ἐπίσης ἀπὸ βορρᾶς πρὸς νότον, αἵτινες χωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων διὰ βαθέος κοιλώματος, διήκοντος καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῶν σειρῶν μέχρι τοῦ ἀνατολικοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου (τοῦ Αἰλανίτου μυχοῦ ἢ τοῦ Λκαζῆ). Αἱ κυριώτεραι κορυφαὶ τῆς μὲν δυτικῆς σειρᾶς εἰναι δὲ Λίβανος, ἀπὸ 2300—2500 πάχ. Νπὲρ τὴν Οχλασσαν Ὅψον μένενος, καὶ τὸ Σινᾶ ὄρος, μεταξὺ τῶν μυχῶν, φθάνοντα εἰς 2000 πάχ. τῆς δὲ ἀνατολικῆς, ὁ ἀπένναντι τοῦ Λιθάνου εἰς 1350 πάχ. Ὅψος ἀναβαῖνων Ἀντιλίβανος. Ταπεινοῦνται δὲ τὰ Σιριακὰ ὄρη ἐν γένει πρὸς νότον καὶ ἀνατολὰς προσχωροῦντα.

14). Πρὸς ἀνατολὰς τῶν Σιρικῶν ὄρέων, καὶ πρὸς νότον τῶν Μηδοαρμενικῶν "Αλπεων ἐκτείνεται γχαμηλὴ καὶ μεγάλη πεδιάς, φθάνουσα ἔως τὸν Περσικὸν κόλπον, καὶ κατέχουσα τὸ βόρειον μέρος τῆς Ἀμερικῆς χερσονήσου. Τῇ πεδιάδος ταύτης τὸ μὲν ἀνατολικὸν μέρος λέγεται Μεσοποταμία τὸ δὲ νότον καὶ δυτικὸν Συροαραβικὴ ἔρημος. Εἶναι δὲ αἱ πεδιάδες αὗται κατὰ μέγα μέρος ἀμμάδεις, ἀνυδροί καὶ ἄκαρποι· ἔχουν δημιουργίαν μέρη καρποφόρα καὶ ἐπιτήδεια πρὸς καλλιέργειαν.

15). "Εκ τῶν Ἀραβικῶν ὄρέων, τὰ δποῖς κατέχοντα τὴν δημώνυμον χερσόνησον, εἴναι ὀλίγον τι γνωστὰ τὰ διατείνοντα τὴν δυτικὴν παραλίαν αὐτῆς, τὰ δποῖς πίπτουν πρὸς τὴν θάλασσαν κλιμακιωτὰ καὶ ἀποτόμως. "Η ἐπιφάνεια τῆς Ἀραβικῆς χερσονήσου, ὡς λέγουν, σύγκειται ἀπὸ ἑρήμωνς χώρας, ἔξαιρεται.

ταῖς δὲ μόνον τὸ νότιον μέρος τῆς δυτικῆς πλευρᾶς, τὸ δύοτον ἔλεγετο διὰ τοῦτο εὐδαιμόνων Ἀραβία, τώρα δὲ ὀνομάζεται Ὑεμένη. Τὸ ὑψός τῶν ὄρέων τῆς χερσονήσου παρὰ τὸν Περσικὸν κόλπον συμπεραίνεται ὅτι φθάνει εἰς 1000 πήχεις· τὸ δὲ τῶν κορυφῶν παρὰ τὸν Ἀραγικὸν κόλπον εἰς 1680 πήχεις ὑπεράνω τῆς θαλάσσης.

16). Εἰς τὴν νότιον ὑπώρειαν τῶν Χειμαλαίων ὄρέων ἔξαπλοῦτας καὶ δόλον τὸ μῆκος αυτῶν ἀπὸ τὰ Ἰνδοπερσικὰ ἕρη μέχρι τοῦ Βεγγαλικοῦ κόλπου μία συνεχὴς καὶ μεγάλη χαμηλὴ πεδιάς, ἡ δόποια ἔχει 24,000 τετραγ. μιλ. μέγεθος, καὶ ὀνομάζεται Ἰνδική. Τὸ μῆκος αὐτῆς ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον εἰς ναὶ 380 μιλ. τὸ πλάτος διάφορον· καὶ εἰς μὲν τὸ βόρειον μέρος μεγαλείτερον, εἰς δὲ τὸ νότιον μικρότερον. Ἡ πεδιάς αὗτη εἴναι εἰς μὲν τὰ ἀνατολικὰ μέρη εὔνυδρος καὶ καρποφορωτάτη, εἰς δὲ τὰ δυτικὰ ἀνυδρος καὶ ἐρημος, ἔχουσα ὅμως καὶ τινας τέπους καλλιεργησίμους.

17). Τὸ λοιπὸν μέρος τῆς μείζονος Ἰνδικῆς χερσονήσου κατέχουν τὰ Ἰνδικὰ ὄρη, τὰ δύοτα φθάνουν πρὸς νότον μέχρι τοῦ Κομορίνου, καὶ ἀφίουν εἰς τὴν δυτικὴν καὶ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς χερσονήσου στενάς χαμηλὰς πεδιάδας. Ἡ ἀνατολικὴ τούτων ἔχει 10 μιλίων πλάτος. Παρὰ τὰς πεδιάδας ταύτας ὑψούνται, διατείνουσαι ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον δύο σειραὶ βουνῶν, αἱ ὁποῖαι ὀνομάζονται Κλίμακες (Γάτ), καὶ πληροῦν διὰ τῶν διακλαδισμῶν των τὸ ἐσωτερικὸν τῆς γερσονήσου. Ἡ δυτικὴ αὐτῶν εἴναι ὑψηλότερα, καὶ πίπτει ἀποτομώτερον πρὸς τὴν πεδιάδα ἢ ἡ ἀνατολικὴ. Ὁπου δὲ αἱ δύο σειραὶ συμπίπτουν πρὸς νότον, ἐκεῖ ἀνύψοῦνται τὰ ὑψηλότερα ὄρη τῆς χερσονήσου τὰ Νίλ Γερρί (κυανᾶ ὄρη), τὰ δύοτα ἔχουν 2200 πήχεις ὑψός ὑπεράνω τῆς θαλάσσης.—Τὸ βόρειον μέρος τῶν Ἰνδικῶν ὄρέων λέγεται Οὐτένδυα, καὶ πίπτει ἀποτόμως πρὸς τὴν Ἰνδικὴν πεδιάδα.

18). Τὰ ὄρη τῆς ἑλάσσονος Ἰνδικῆς χερσονήσου εἴναι κατὰ μέγα μέρος ἀγνωστά. Γνωρίζομεν δὲ μόνον, ὅτι ἀποτελοῦν πολλὰς παραλήγουσι σειράς, διενθυγαρμέγας ἀπὸ τὸ βορειοδυτικὸν

πρὸς τὸ νοτιοανατολικὸν, καὶ περιλαμβανόσας μεταξὺ τῶν ἀρχείας πεδιάδων. Φύκινεται δὲ ὅτι αἱ σειραὶ αὗται συνδέονται πρὸς βορρᾶν μὲ τοὺς κλάδους τῶν Σινεσανίων ὄφεων.

19). Ἐκ τῶν Σιβηρικῶν ὄφεων μόνον τὰ Ἀλδάνεια ὄφη εἶναι γνωστὰ, τὰ ὅποια σύγκεινται ἀπὸ τρεῖς παραλλήλους σειρᾶς, αἵτινες ἔχουσαι ἀπὸ 500 — 800 πήγ. μέσον ὑψοῦ, πίπτουν πρὸς τὴν θάλασσαν ἀποτόμως, καὶ ταπεινώνται βαθυκόδως πρὸς τὴν Σιβηρικὴν πεδιάδα. Εἰς τὴν γερσόνησον Καμτσιάτικαν, διακρίνονται εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν δύο σειραὶ ὄφεων, ἔχουσαι ἀρκετὰ ἡφαίστεια μεταξὺ τῶν ὅποιων δὲ Κλιούτσιος, ὡς λέγουν, φθίνει εἰς 3800 πήγ. ὑψος.

20). Τὰ ὄφη τῶν Ἀσιατικῶν νήσων, καὶ τὰ ὑψη αὐτῶν εἴναι πολλὰ ὀλίγον γνωστά. 'Ως λέγεται, ἡ σειρὰ, οἵτις διέρχεται διὰ τῶν Κουριλῶν, τῶν Ἰκπωνικῶν νήσων, τῆς Φορμάζης, καὶ ἐξακολουθεῖ διὰ τῶν Φιλιππινῶν, ἔχει ἡφαίστειον χαρακτῆρα, καὶ περιέχει ἀρκετὰ ἡφαίστεια ὄφη, τὰ ὅποια δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐξακολούθησις τῶν ἡφαίστειων τῆς Καμτσιάτικας. "Αλλη σειρὰ ἡφαίστειων διατείνει τὴν Σουμάτραν, Ἰανūην, καὶ τὰς λοιπὰς πρὸς ἀνατολὰς νήσους. "Έχουν δὲ ἡ Σουμάτρα καὶ ἡ Ιάνη, ὡς λέγεται κορυφὴς, 2400 — 3800 πήγ. ὑψους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΠΟΤΑΜΟΙ ΚΑΙ ΛΙΜΝΑΙ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ.

1). Ἐκ τῶν ποταμῶν τῆς Ἀσίας, ἄλλοι μὲν καὶ μάλιστα οἱ πλεῖστοι, χύνονται εἰς τοὺς τέσσαρας ὥκεανους, οἵτινες περικλίνουσι τὴν ἡπειρον ταύτην. ἄλλοι δὲ ἐκβάλλουν εἰς λίμνας, τῶν ὅποιών τὰ ὄντα δὲν ἔχουν ἔξοδον εἰς τὴν θάλασσαν. Οἱ τοιοῦται ποταμοὶ λέγονται ἐρημοπόταμοι.

2). Η Ἀσία λοιπὸν γωρίζεται πρῶτον εἰς τὰς περιοχὰς τῶν τεσσάρων ὥκεανῶν, καὶ δεύτερον εἰς τὰς περιοχὰς τῶν, διαφόρων λιμνῶν, αἵτινες δέχονται τοὺς ἐρημοποτέλμους. Τὴν ἐκτενεστέραν περιοχὴν ἔχει ἀπὸ δύο λιμνῶν τεὺς ὥκεανους δὲ ἴνδικὸς, καὶ ἡ ἐκτασίς αὕτη τῆς περιοχῆς εἰναι ἀνάλογος εἰς τὸ σημαντικόν μῆκε τῆς παρθένας του.

3). Όσοι ποταμοί ἐκβάλλουν εἰς τὸν βόρειον ὥκεανόν, διευθύνονται ἐν γένει ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν· οἱ εἰς τὸν εἰρηνικὸν ἐκβέοντες ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς· καὶ οἱ χυνόμενοι εἰς τὸν Ἰνδικὸν, ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον.

4). Εἰς τὸν βόρειον ώκεανὸν ἐκβάλλουν οἱ ἐφεξῆς ποταμοί·

ἀ.) Οὐρέις,

ὅστις πηγάζει εἰς τὰ Ἀλταῖα ὄρη, καὶ ῥέων διὰ τῆς Σιβηρικῆς πεδίαδος, ἐκβάλλει εἰς τὸν Οεικὸν κόλπον· παραλαμβάνει δὲ ὁ Οειδὸς πολλὰ σημαντικὰ παραποτάμια, ἐκ τῶν διοιών αὗτα. λογώτερον εἶναι ὁ Ἱρτύσιος, ὅστις πηγάζει ἐπίσης εἰς τὰ Ἀλταῖα, καὶ χύνεται εἰς τὸν Οειδὸν ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν μέρος.

β'.) Οἰνισένης,

πηγάζει πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Οειδοῦ εἰς τὴν βόρειον πλευρὴν τοῦ ὄρεινοῦ κορμοῦ τῆς Ἀσίας, διευθύνεται κατ' εύθεταν πρὸς βορρᾶν, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὴν Θάλασσαν, συγματιζῶν τὸν διμόνυμόν του κόλπον. Δέχεται δὲ ὁ Ιενισένης δεξιόθεν τὸν Ἀγγαραν, ἢ ἄνω Τουγγούσκαν, ὅστις διαρρέει τὴν Βαϊκάλην λίμνην, καὶ εἶναι τὸ σημαντικότερον παραποτάμιον αὐτοῦ.

γ'.) Οἱ Δένιας,

ἔχει τὰς πηγάς του πλησίον εἰς τὴν δυτικὴν δύσην τῆς Β. Α. κάλης λίμνης, καὶ ῥέει ἐπίσης πρὸς βορρᾶν, περιλαμβάνων πολλὰ αἰγάλογα παραποτάμια, μεταξὺ τῶν διοιών διακρίνεται ὁ Αλδάνιος, εἰσέων εἰς αὐτὸν ἐκ δεξιῶν. Εκβάλλει δὲ ὁ Λένας ἀπέναντι τῶν Νεσινιρικῶν νήσων.

5) Οἱ ῥηθέντες ποταμοί, καθὼς καὶ ἄλλοι πολλοὶ αὗτοι λόγου, χυνόμενοι εἰς τὸν βόρειον ὥκεανόν, διαρρέουν καθ' ὅλον τὸ πλάτος αὐτῆς τὴν Σιβηρικὴν πεδιάδα, καὶ εἶναι οἱ εὐνυδρότεροι ὅλων τῶν ποταμῶν τῆς Ἀσίας. Ενεκαὶ ὅμως τῆς βορείου θεσσαλίας των εἶναι ἐλάχιστα χρήσιμοι. Πηγάζοντες δὲ οἱ εἰς τὴν βόρειον πλευρὰν τοῦ ἀνατολικοῦ τμήματος τοῦ ὄρεινοῦ κορμοῦ τῆς Ἀσίας ἔχουν ἐκτεταμένον τὸν κάτω δρόμον των. Εἰς τὸν αὖτιν δρόμον των παρὰ τὴν ὑπώρειαν τῶν ὄρέων ἡ χώρα εἶναι λοφώδης καὶ δασοσκεπής, καὶ ἔχει ἐδῶ καὶ ἔκει ὅλιγα τινὰ

καλλιεργημένα μέρη. Γίνεται δὲ κατὰ τὸν μέσον δρόμον τῶν ποταμῶν πεδινωτέρα, φαλακρὴ, καὶ στεπποειδῆς (έρημος), καὶ καταντῷ τέλος εἰς τὸν κάτω δρόμον αὐτῶν παρὰ τὰς ἐκβολὰς ἑλώδης, καὶ οὕτω σχηματίζει, διαχειρίζεται, μετὰ τοῦ ὀκεανοῦ μίαν καὶ μόνην ἐπιφάνειαν.

6). Εἰς τὸν εἰρηνικὸν ώκεανὸν ἔκβαλλον οἱ Ἑπτάξις ποταμοί·

α) Ἀμούριος.

συγκροτούμενος ἐκ δύο ποταμίων, τὰ δοῖα πηγάζουν εἰς τὴν βόρειον πλευρὰν τῶν ἀνατολικῶν ὁρέων τῆς Ἀσίας, ρέει πρὸς ἀνατολὰς διὰ δρεινῶν χωρῶν, καὶ ἐκβάλλει ἀπέναντι τῆς Σαχαλίνης εἰς τὸν Ταταρικὸν πορθμόν.

β') Ο Χόαγχος (κίτρινος ποταμὸς),

ὅστις ὡς λέγεται, πηγάζει εἰς τὸν Ταταρικὸν ὄψηλὴν πεδιάδα, ρέει πρὸς ἀνατολὰς, ἀφοῦ σχηματίσῃ διὰ τῶν Σινικῶν "Αλπεων ποικίλους καὶ σημαντικούς ἐλιγμούς, ἐκβάλλει εἰς τὸ ἀνατολικὸν Σινικὸν πέλαγος.

γ'). Ο Ιανσεκίαγγος (κυανοῦς ποταμὸς), πηγάζει, ὡς λέγεται, πλησίον εἰς τὰς πηγὰς τοῦ Χοάγχου, διασχίζει ρέων ὄξεως καὶ σχηματίζων καταρράκτας, τὰς Σινικὰς "Αλπεις, καὶ ἐκβάλλει πλησίον εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Χοάγχου.

7). Αἱ πηγαὶ καὶ δ δρόμος τῶν δύο τούτων δὲν εἶναι ἐντλῶς γνωστά. Πηγάζοντες, ὡς λέγουν, εἰς τὰς ὄψηλὰς πεδιάδας τῆς Ἀσίας διαῤῥέουν ταχέως καὶ διὰ πολυαριθμιῶν καταρράκτων τὰς Σινικὰς "Αλπεις, καὶ ἐξέρχονται εἰς τὰς Σινικὰς πεδιάδας, αἵτινες καρποφόροι καὶ καλλιεργημέναι ἀποτελοῦν τὸ ἀντίθετον τῶν ὄψηλῶν πεδιάδων, ἀπὸ τῶν δοποίων χωρίζονται διὰ τῶν Σινικῶν "Αλπεων. Συνδέονται δὲ οἱ ποταμοὶ περὶ τὰς ἐκβολὰς των διὰ μεγάλης διώρυχος, τῆς αὐτοκρατορικῆς καλούμενης, ἥτις ἔχει 120 μιλίων μῆκος.

8). Εἰς τὸν εἰρηνικὸν ώκεανὸν χύνονται οἱ Ἑπτάξις ποταμοί,

ά.) Καμποδίας,

τοῦ δποίου αἱ πηγαὶ ἄγνωστοι. Έκβάλλει δὲ μεταξὺ τοῦ Τογ.
χινείου καὶ τοῦ Σιαμικοῦ κόλπου εἰς τὸ Σινικὸν πέλαγος, καὶ
διαφέρει μετὰ πολλῶν ἀλλων, ἐπίσης ὀλίγον γνωστῶν ποτα-
μῶν, τὴν ἑλάσσονα Ἰνδικὴν χερσόνησον.

β.) 'Ο Γάγγης καὶ δύρα μαραπούτροις
Ο μὲν Γάγγης πηγάζει εἰς τὴν νότιον ύπαιθρον τῶν Χει-
μαλαῖων ὁρέων, ρέει πρὸς τὸ νοτιοκαντολικὸν διὰ τῆς Ἰνδικῆς
πεδιάδος, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Βεγγαλικὸν κόλπον, σχημα-
τίζων διὰ πολλῶν βραχιόνων ἀξιόλογον Δέλτα. Ο δὲ Βραχι-
πούτρος, πηγάζων εἰς τοὺς βορείους πρόποδας τῶν αὐτῶν ὡ-
ρέων, ρέει κατ' ἀρχὰς πρὸς ἀνατολὰς, ἐπειτα δισσήσας αὐτὸν,
στρέφεται πρὸς νότον, καὶ συνενοῦται μετὰ τοῦ Γάγγου πλη-
σίον εἰς τὰς ἐκβολὰς του. Πλέεται δὲ δύρα Γάγγης διὰ θαλα-
σίων πλοίων 30 μίλ. ἀνωτέρω τῶν ἐκβολῶν του.

γ.) 'Ο Ινδός,

πηγάζει ἐπίσης εἰς τὴν βόρεον ύπαιθρον τῶν Χειμαλαῖων,
ρέει κατὰ τὸν ἄνω δρόμον του πρὸς δυσμὰς, καὶ μετὰ ταῦτα
στραφεῖς πρὸς νότον μεταξὺ Χειμαλαῖων καὶ Ἰνδοκοσίου διαρ-
ρέει τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Ἰνδικῆς πεδιάδος. Λαμβάνει δὲ ἐξ
ἀριστερῶν τὸ Πενταπόταμον, συγκροτούμενον ἐκ
πέντε ποταμῶν, οἵτινες πηγάζουν εἰς τοὺς νοτίους πρόποδας
τῶν Χειμαλαῖων.

δ.) 'Ο Εὔφρατης,
ἔχει τὰς πηγὰς του εἰς τὰς Μηδοχρυσικὰς "Αλπεις, ρέει διὰ
αὐτῶν πρὸς νότον, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν Μεσοποταμίαν οὗτον
ἐκβάλλει εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον. Παραλαμβάνει δὲ πλησίον
εἰς τὰς ἐκβολὰς του τὸν Τίγρητα, διτις πηγάζει εἰς τὰ
αὐτὰ ὅρη. 'Ο Εύφρατης εἶναι πλωτὸς ἀμφα εἰσέλθη εἰς τὴν Με-
σοποταμίαν.

9.) 'Ο Γάγγης καὶ δύρα Ινδίας
Τὸ ὑπὸ τοῦ Γάγγου βρέχουν τὴν Ἰνδικὴν πεδιάδα.
Τὸ ὑπὸ τοῦ Γάγγου βρεχόμενον μέρος αὐτῆς εἶναι χώρα καρ-
ποφόρος καὶ καλλιεργημένη, ἐκτὸς τοῦ περὶ τὰς ἐκβολὰς του
μέρους, τὸ ὅποιον εἶναι ἐλώδες καὶ κατασκέπαστον ἥπο ἀδιά-

Επειδή δέ οὐκ εἶναι τοῦ Ἰνδοῦ ποτίζόμενον παρὰ τὴν ἀριστερὴν ὅχθην αὐτοῦ καὶ πρὸς νότον τοῦ Πενταποτάμου σχηματίζει ἀμμώδη ἔρημον, ἐκτεινομένην εἰς 106 μιλίων μῆκος πρὸς τὸ βορειονατολικόν καὶ 20—40 μιλ. πλάτος. Περιέχει δύμας ἢ ἔρημος αὕτη ἀρκετάς καὶ σημαντικάς αὐάσεις.—¹¹ Η Μεσομοταρία εἰναι εἰς τὰ βόρια μέρη στεπποειδής, νοτιώτερον δύμας, δπου πλημμυρίζεται ὑπὸ τῶν ποταμῶν, ἢ ποτίζεται διὰ τεχνητῶν διωρύχων, τῶν δποίων αἱ πλεῖσται εἴναι τιώρα ἐγγωμέναι, εἴναι καλλιεργήσιμος καὶ καρποφόρος. Τὸ δέλτα τοῦ Εύφρατον καὶ Τίγρητος σχηματίζει ἔλος, πλημμυρίζόμενον ὑπὸ τῆς θαλάσσης.

10). Οι ποταμοί, οἵτινες χύνονται ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Μεσόγειον καὶ τὸν Εὔξεινον Πόντον, εἴναι μικροί καὶ ἀσήμαντοι. παραβαλλόμενοι πρὸς τοὺς ἥδη ἡρθέντας. Ἀξιολογώτεροι αὐτῶν εἴναι:

α.) Ο Ὁρέντης,

πηγάζων μεταξὺ Λιβάνου καὶ Ἀγτιλιβάνου, χύνεται πλησίον εἰς τὸν Ἰσσικὸν κόλπον.

β.) Ο Μαίανδρος,

ὅστις ἐκβάλλει εἰς τὸ Αιγαῖον, νοτιώτερον τῆς Σάρμου,

γ.) Ο Ερμός,

ὅστις χύνεται εἰς τὸν κόλπον τῆς Σμύρνης.

δ.) Ο Αλυς.

ὅστις ρέων ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν ἐκβάλλει εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον. Λέγεται δὲ ὁ δοῦλος Ἀλυς τώρα Κιζίλ Ίρμάχ.

11). Ἀξιολογώτεροι τῶν λιμνῶν τῆς Ἀσίας αἵτινες δέχονται καὶ ἀξιολόγους ποταμούς εἴναι:

α.) Η Κασπία, ἡ μεγίστη ἑρημολίμνη τῆς γῆς, ἡτις εἴναι μᾶλλον μεσόγειος θάλασσα. Κεῖται δὲ πρὸς δυσμάς τῆς Βακτριανῆς πεδιάδος, καὶ περιλαμβάνει τὸν Κύρον, πηγάζοντας εἰς τὰς Μηδοαρμενικὰς Ἀλπεις, καὶ χυνόμενον εἰς τὴν δυτικὴν ὅχθην αὐτῆς πρὸς νότον τοῦ Καυκάσου.

β.) Η Ἀράλη λίμνη, ἡτις κεῖται πρὸς ἀνατολὰς τῆς Κασπίας ἐντὸς τῆς Βακτριανῆς πεδιάδος καὶ εἴναι πολὺ μικροῦ

τέρα ἀπὸ τὴν Κασπίαν· ἔχει δῆμος ἐπίσης ἀλμυρὸν ὕδωρ Εἰς τὴν Ἀράλην λίμνην ἐκφέουν δύο σημαντικοὶ ποταμοὶ, δὲ οἱξος (Ἀμοῦ-Δαρίας), δστις πηγαζεῖ εἰς τὸ Ἰνδοκόστιον, καὶ δὲ Ἱα-ξάρτης (Σιρ Δαρίας) καταρρέειν ἀπὸ τὰ ὅρη Μουζ δάγ. Ἀμ-φότεροι δὲ οἱ ποταμοὶ ῥέουν πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν διὰ τῆς πεδιάδος, καθιστῶντες αὐτὴν διὰ τῶν ὑδάτων τῶν γόνιμον καὶ εὔφορον.

γ'.) "Η Νεκρὰ Θάλασσα, κειμένη εἰς τὸ κοίλωμα τὸ με-ταξὺ τῶν δύο σειρῶν τῶν Σιρικῶν ὁρέων, εἶναι μικρὰ μὲν τὸ μέγεθος, περίεργος δῆμος διὰ τὴν ἴδιότητα τῶν ὑδάτων της. "Η λίμνη αὕτη παραλαμβάνει τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν, δστις πηγαζῶν μεταξὺ Λιβάνου καὶ Ἀντιλιβάνου, διευθύνεται πρὸς νότον, καὶ ἀφοῦ διερρέει τὴν Τιβερίαδα λίμνην, χύνεται εἰς αυτήν.

δ'). "Η Ζαρέη λίμνη, κειμένη ἐντὸς τῆς Ἀριανικῆς πεδιά-δος. Εἰς αὐτὴν ἐκβάλλει δὲ Ἰλμενδός, δστις πηγαζεῖ εἰς τὸ Ἰνδοκόστιον.

ε'.) "Η Λοπινώρη, ἡτις εὐρίσκεται εἰς τὴν Ταταρικὴν πε-διάδα, καὶ παραλαμβάνει τὸν Ταρίμην, δστις πηγαζῶν εἰς τὸ Βαλδράγ, ῥέει διὰ τῆς ῥηθείσης πεδιάδος ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς.

12). Ἐκτὸς τῶν ῥηθείσων λιμνῶν ἔχει ἡ Ἀσία πολλὰς ἄλ-λας, αἵτινες δῆμος δὲν παραλαμβάνουν ἀξιολόγους ποταμούς. Διασημότεραι τούτων εἶναι ἡ Βάνη καὶ ἡ Ούρμια, ἐντὸς τῶν Μηδοχρημενικῶν "Αλπεων, καὶ ἡ Βαλκασία εἰς τὸ νοτιοδυτι-κὸν τῶν Ἀλταίων ὁρέων.

13). Μῆκος τοῦ δρόμου καὶ περιοχαὶ τῶν ποταμῶν τῆς Ἀσίας:

"Ονοματα τῶν ποταμῶν. Μῆκος τοῦ Ἐκτασίς τῆς

	δρόμου,	περιοχῆς.
Ο Όθιδς	475 μίλ.	640000 τετρ. μίλ.
Ο Ιενισέης	410 »	47000 » »
Ο Λένας	440 »	37000 » »
Ο Ἀμούριος	430 »	38000 » »
Ο Χόαγχος	570 »	34000 » »

‘Ο Ιανσενίαγγος . . .	560	»	35000	τετρ. μίλ.
‘Ο Γάγγης . . .	300	»	30000	»
‘Ο Ινδός . . .	340	»	19000	»
‘Ο Εύφρατης . . .	300	»	11.00	»
‘Ο Ωξός . . .	230	»	8090	»
‘Ο Ιεζαρτης . . .	230	»	6.00	»
‘Ο Ταμέρης . . .	200	»	10000	»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

ΚΛΙΜΑΤΙΚΑΙ, ΦΥΤΟΔΟΓΙΚΑΙ ΚΑΙ ΖΩΟΛΟΓΙΚΑΙ

ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ.

1). Η Ασία δὲν ἀνήκει, ως ή Εύρωπη, εἰς δύο, ἀλλ' εἰς τρεῖς κλιματικὰς ζώνας δηλ., εἰς τὴν ζώνην τῆς βροχῆς εἰς τὴν τῆς ξηροχῆς καὶ χιόνος· καὶ εἰς τὴν τῆς ἀεννάου χιόνος.

2). Εἰς τὴν ζώνην τῆς ἀεννάου χιόνος ἀνήκει μία στενωτάτη ταινία μόνον εἰς τὴν παραλίαν τοῦ Βαρείου ὥκεανοῦ παρὰ τὰς ἐκβολὰς τῶν εἰς τοῦτον εἰσρεόντων ποταμῶν. Η ζώνη τῆς βροχῆς κατακλαμβάνει τὰ νότια μέρη τῆς ἡπείρου καὶ φθάνει πρὸς βορρᾶν ἔως εἰς τὴν γραμμήν, ἣντις διέρχεται διὰ τῶν βρείων μ.ρῶν τῆς ἐλάσσονος Ασίας, καὶ διὰ τῆς Κασπίας, τῆς Βεκτριανικῆς, καὶ τῆς Ταταρικῆς πεδιάδος μέχρι τῶν ἐκεῖσι λόγων τοῦ Χούγχου καὶ τοῦ πορθμοῦ τῆς Κορέας. Τὸ δὲ μεταξὺ τῶν ζωνῶν τοιτῶν μέρος τῆς Ασίας κατέχει ἡ ζώνη τῆς βροχῆς καὶ χιόνος. Ἐκτὸς δὲ τῶν ρήθεισῶν κλιματικῶν ξωσῶν ὑπάρχουν ποικίλαι κλιματικαὶ διαφοραὶ κατὰ τὰ διάφορα οψητῶν δέσμων.

3). Η θερμοκρασία τῶν ζωνῶν τούτων προπολογεῖται διαφόρως ἐνεκα πολλῶν αἰτιῶν, αἵτινες ἔχουν ἐπιρροὴν εἰς αὐτήν καθότι τὸ μὲν ψυχός τοῦ χειμῶνος αὐξάνει, διότι ἀ.) ἡ ἡπειρος πλατύνεται προχωροῦσα, ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμάς, καὶ ἔχει μικρὰν ἐκτύλιξιν παραλίας. 6'.) τὰ δρη τῆς διευθυνόμενα ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμάς. ἐμποδίζουν τοὺς νοτίους καὶ θερμοὺς ἀνέμους. γ'.) ἔχει πρὸς τὸν βρέτειον ὥκεανον ἐκτεταμένην παραλίαν καὶ δ'.) αἱ μὲν ὑψηλαὶ πεδιάδες τῆς εἶναι κελοσσαῖσι μεγέθους, αἱ δὲ χαμηλαὶ κεῖνται βορείως. Η δὲ θερμότης τοῦ θέρους αὐξάνει διὰ τὸν κατ' ἔποχὴν ἡπειρωτικὸν χα-

ραχτήρα τῆς Ἀσίας, τὴν μᾶλλον ἀνεπτυγμένην νότιον παραλίαν, καὶ τὴν ἀνύδριαν ἐκτεταμένων ἐπιφανειῶν.

4). Ἡ ὄρεογραφικὴ διάπλασις τῆς Ἀσίας, η διαχνομή τῶν ποταμίων συστημάτων, καὶ η θέσις αὐτῆς, τροπολογοῦν τὴν θερμοκρασίαν τῶν κλιματικῶν ζωνῶν, καὶ ἐπιτέρουν ἔνεκα τῶν ἐπικρατουσῶν κλιματικῶν διαφορῶν τὴν εἰς τέσσαρα κλιματικὰ τμήματα διαιρέσιν τῆς ἡπείρου· δῆλον. τὸ κλιματικὸν τμῆμα τῆς τῆς δυτικῆς Ἀσίας τὸ τῆς νοτιοανατολικῆς τὸ τῆς ὑψηλῆς ἀγατολικῆς· καὶ τὸ τῆς βορείου.

5). Τὸ κλίμα τῆς δυτικῆς Ἀσίας εἶναι ζηρόν, καὶ κατ' ἔξοχὴν τὸ τῆς Ἀρχείας καὶ τῆς Συρίας, ἔνεκα τῆς ἀνομβρίας καὶ τῆς ἐλλιψίεως εὐύδρων ποταμῶν.—Ἡ δυτικὴ Ἀσία ἀνίκει κατὰ μέρα μέρος εἰς τὴν ζώνην τῆς βροχῆς, καὶ μόνον τὰ παράλια τοῦ Εὔξεινου καὶ τῆς Κασπίας, καὶ η Βακτριανικὴ πεδιάς πίπτουν εἰς τὴν ζώνην τῆς βροχῆς καὶ χιόνος.

ά.) Ἐντὸς τῆς ζώνης τῆς βροχῆς διακρίνεται εἰς τὴν δυτικὴν Ἀσίαν πρῶτον τὸ θερμὸν κλίμα τῶν παραλίων καὶ τῶν χαμηλῶν πεδιάδων, αἵτινες δημιουργοῦν πλουσίαν βλάστησιν· δεύτερον τὸ κλίμα τῶν δροπεδίων καὶ τῶν ὑψηλῶν πεδιάδων (τῆς Ἀριανικῆς), δῆπου καὶ δικαύσιαν τοῦ θέρους εἶναι ἀνύποφορος, καὶ τὸ ψύχος τοῦ χειμῶνος ὑπερβολικόν· καὶ τρίτον τὸ εὐκρατές κλίμα τῶν παραλίων κλιμακωτῶν ὄρέων, εἰς τὰ δυοῖς διὰ τὴν εὐύδριαν καὶ τὸ ἀεννάδως ἐπικρατοῦν ἔαρ βλαστάνουν εὐγενεῖς ὄπωραι· καὶ δημητριοκοταρποί.
· Ἡ δὲ Μεσοποταμία, ἀν καὶ ἀνήκει εἰς τοῦτο τὸ κλίμα, μετέχει ἐντοσούτῳ τῆς ξηρασίας τῆς Συρικῆς πεδιάδος, καὶ μόνον τὰ παρὰ τὰς ὄχθας τῶν ποταμῶν μέρη ἔχουν ἀφθονωτέραν βλάστησιν.—Εἰς τὴν ζώνην αὐτὴν ὅλα τὰ ὑψηλατεραῖς ταῖνιας τῆς βροχῆς ὀλίγα δέ τινα φθάνουν καὶ εἰς τὴν ταινίαν τῆς βροχῆς καὶ χιόνος.

β.) Τὸ τὴν ζώνην τῆς βροχῆς καὶ χιόνος πίπτον μέρος τῆς δυτικῆς Ἀσίας ἔχει δύο κλίματα· τὸ στεπανατολικῶν τῆς Βακτριανικῆς πεδιάδος καὶ τῶν βορειοανατολικῶν ὄχθῶν τῆς Κασπίας, τὸ δυοῖον μᾶς ἐγθυμίζει διὰ τῆς πτωχῆς βλαστήσεως

τὴν Συζοκρασίαν περιέχει καὶ τὸ κλίς α τοῦ Κακούδου, τῶν Μηδοχρμενικῶν ὄρέων, καὶ τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας, ὅπου ἡ γειτνίασις τῆς Θελάσσας καὶ ἡ εὐνόρια παρέχουν εἰς τὰ φυτὰ τὸν χαρακτήρα τῶν Εὔρωπαι ὃν δυναὶ ἡ Ιδιάζουσα μεγάλη θερινὴ θερμότης τῆς Ἀσίας τροπολογεῖ τὴν ἐντελῆ διαιρέσιν τούτων) διότι ἡ ταΐνια τῆς γειτνίας φθάνειεις τὸν Κακούδον περὶ τοὺς 500 πόλεις. ὑψηλότερα, ἡ εἰς τὰ ἔναλόγια κείμενα ὅρη τῆς Εὔρωπης.

6). Τὰ ζῶα τῆς δυτικῆς Ἀσίας φέρουν τὸν χαρακτήρα τοῦ κλίματος καὶ τῆς βλαστήσεως. Τὰ της Ἀραβίας καὶ τῆς Συρίας ἀνήκουν εἰς τὸ θερμὸν κλίμα (ὅρη γε ἡ γαζέλαι, ὄναγροι, σρουθοκάμηλοι, λέοντες, ὄνκινοι, θύες). Τὰ δὲ τοῦ λειποῦ μέρους εἰναι συγχρόνως καὶ τῶν θερινῶν καὶ τῶν εὐκράτων κλίματων (ἄρκτοι, βούβαλοι, λέοντες, νοραδίκαι ἀκρίδες κτλ.). ‘Ως κατοικεῖσι ζῶα εὑρίσκονται εἰς τὸν δυτικὴν Ἀσίαν πανταχοῦ μὲν ὅπηποις, ἡ κάμηλος, τὸ πρόβατον εἰς δὲ τὰ κατάλληλα μέρη βοῦς.

7), ‘Η νεοτιονατοῦ’ καὶ Ἀσία ἔχει δύο κλίματα, τὸ θερμὸν τῶν πορφύλιων καὶ τῶν γαμπλῶν πεδιάδων, καὶ τὸ εὐκρατὲς τῶν ὄρεινῶν γωῶν. Λίγια καὶ χερσόνησοι καὶ αἱ Ἰνδικαὶ νῆσοι, περικλυζόμεναι ὑπὸ τοῦ πελάγους, καὶ ποτὶζόμεναι ὑπὸ πολλῶν καὶ εὐέρων ποταμῶν, εἶναι κατασκέπαστοι ἥποι κολοσσαῖς δένδροι καὶ καλαμιοιδῆς φυτᾶ, καὶ ἥπο ἐκτεταμένα καὶ ἀδιάβατα δάση. ‘Ανάλογα εἰς τὴν ὄργωσαν καὶ ἀφθονον βλάστησιν εἶναι καὶ τὰ ζῶα τῶν μερῶν αὐτῶν. ‘Ο Ἰνδικὸς ἐλέφας, ἡ Βεγγαλικὴ τίγρις, ὁ λέων, ὁ πάνθηρ, ὁ ρινόκερος, οἱ κάπροι διαπέπουν κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἀλκήν. ‘Ἐπίσπεγιγαντιαῖς εἶναι καὶ τὰ ἔρπετά. Κατοικίδια ζῶα, ἐκτὸς τῶν Εὔρωπαικῶν, εἶναι ὁ βούβαλος, ἡ κάμηλος, ὁ ἐλέφας. ‘Εκτὸς δὲ τῶν Εὔρωπαικῶν διαμητριακῶν καρπῶν καλλιεργεῖται καὶ ἡ ὄρνξ. — ‘Ἄμφα δύο τοις τῶν γαμπλῶν πεδιάδων ἀναβῆται εἰς τὰς ἀρεινὰς χώρας, εὑρίσκει εὐκράτερων κλίματος ἡ βλάστησις μεταβάλλει ὥλιγον κατ’ ὥλιγον χαρακτήρα, τὰ φυτὰ τοῦ θερμοῦ κλίματος ἐκλείπουν, καὶ εἰς 800 πόλεις. ὑπεράνω τῆς θαλάσσης ἀρχίζει ἡ ζώνη τῶν εὐγενῶν ὄπωρῶν. Παρόμοιον κλίμα ἔχουν καὶ αἱ Σιναϊκαὶ πεδιάδες, μολονότι ἐταῦθι διάφοροι σχέσεις παρήγαγαν

καὶ διάφορον βλάστησιν (τὸ φυτὸν τοῦ τοκίου, τὸ καρφορόδενδρον κτλ.) Ἡ δὲ ἔκτεταμένη καλλιέργεια τῆς χώρας ή· λάττωσε τὰ ἄγρια, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ κατοικίδια ζῶα.

8). Ἡ ξηρασία τῆς ἀτμοσφρίας καὶ ἡ ἐλλειψία τῶν ποταμῶν, καὶ ἐπομένως τῆς βλαστήσεως, τροπολιγοῦν τὸ κλίμα τῆς ὑψηλῆς ἀνατολικῆς Ἀσίας, αἰξάνουσαι τὸ φύγος τοῦ χειμῶνος καὶ τὸν κούσωνα τοῦ θέρους. Εἰς τὴν ὑψηλὴν Ἀσίαν μὲν δὲν τὴν νότιον θέσιν της, παύει τὸν χειμῶνα ἐνεκατοῦν φύγοντος ἡ βλάστησις, καὶ τὰ ζῶα καὶ οἱ ἀνθρώποι καταφεύγουν εἰς τὰ προφυλαγμένα μέρη. Κατὰ τὸ βραχὺ ἔαρ μόνον ὑπάρχει πανταχοῦ, ἐξαιρουμένων τῶν καθ' αὐτὸν ἐρήμων, ζωηρὰ βλάστησις, ἣτις ὅμως μετ' ὀλίγον ἀφανίζεται μόνο τοῦ ὑπερβολικοῦ καύσωνος εἰς τὰ μέρη, διπού ἐλλείπει ἢ πότισις. "Οπού δὲ ὑπάρχουν ὄνδατα, ἐκεῖ ἀνυψοῦνται ἐκεῖ τῆς μελετέρας θερινῆς θερμότητος, αἱ ταινίαι τῆς ἀμπέλου καὶ τῶν διμητριακῶν καρπῶν περισσότερον εἰς τὴν βρέσιον, ἢ εἰς τὴν νότιον κατάκλισιν τῶν χειμαλατῶν. "Ενεκαὶ δε τὸν τούτων κλιματικῶν σχέσεων ἀπαντῶνται εἰς τὴν ὑψηλὴν Ἀσίαν νομαδικὰ ζῶα τῶν θερμοτέρων κλιμάτων, καὶ εἶναι ιδιάζοντα ἢ ὄργανωσις τῶν κατοικιδίων ζώων τοῦ Τιβεζίου.

9). Ἡ βρέσιος Ἀσία (ἡ Σιβηρικὴ πεδιάς μετὰ τῶν πρὸς νότον καὶ ἀνατολὰς ὁρέων) ἔαντκει δλόκληρος σχεδὸν εἰς τὴν ζωνήν τῆς βροχῆς καὶ χιόνος, καὶ ἐντὸς αὐτῆς ἡ φυτικὴ ζώνη τῶν Εύρωπαϊκῶν δασῶν καὶ τῶν ἡμιπτεριακῶν καρπῶν φθάνει μέγρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἰρτισίου καὶ τοῦ Ἀγγάρα, καὶ εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν μέχρι τοῦ Οχοτσκέου πελάγους. Τὸ ὑπερβολικὸν ψύχος τοῦ χειμῶνος περιβίζει τὴν βλάστησιν, καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀγρίων χορτοφάγων ζώων, ἐνῷ ἢ μεγάλῃ τοῦ θέρους θερμότης ἐπιτρέπει βραχεῖν διαμονὴν εἰς ταῦτα καὶ εἰς αὐτὰ τὰ τῶν θερμῶν κλιμάτων ἀρπακτικὰ ζῶα (τίγριν, πάνθηρα), Εἰς τὴν βρέσιον ἀσταντανούσιν σισιροφίρα τινὰ ζῶα. — Εἰς τοὺς μακροὺς καὶ σφοδροὺς χειμῶνας τῆς χώρας ταῦτα ἔπειται αἰφνιδίως καὶ ἀνεύ μετεκάνσεως βραχὺ καὶ θερμὸν θέρος, τὸ δπούσιν φέρει τὴν βλάστησιν ταχύτατα εἰς ωριμότητα, καὶ

ἀναβιβάζει ἔνεκα τῆς ξηρασίας τοῦ ἀέρος εἰς ὄγυπτόφορον βαθὺν τὴν θερμότητα, ἡτοι ὅμως μόλις ἔχει τὴν δύναμιν νόσποτηξη τὸ πεπηγός ἐδαφος εἰς ὀλίγων σπιθαμῶν βάθος.

ΤΜΙΙΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΦΥΛΕΤΙΚΗ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ, ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ ΑΥΤΩΝ.

1). Ο πληθυσμὸς τῆς Ἀσίας ἀναβαίνει εἰς 750 ἑκατομμύρια ψυχῶν καὶ ἀναλογίζομενος εἰς τὴν μεγάλην ἔκτασιν τῆς ἡπείρου εἶναι μικρὸς· καθότι εἰς ἐν τετραγωνικὸν μήλιον ἀναλογοῦν μόνον 850 κάτοικοι. Παραβαλομένη λοιπὸν ἡ Εὐρώπη πρὸς τὴν Ἀσίαν ὡς πρὸς τὸν πληθυσμὸν εἶναι δύο φορὰς μᾶλλον κατοικημένη· διότι εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιφάνειαν ζῶσιν εἰς τὴν Εὐρώπην πλέον ἡ διπλάσιοι κάτοικοι.

2) Ο πληθυσμὸς δὲ οὗτος τῆς Ἀσίας δὲν διανέμεται ἐξίσου εἰς τὰ διάφορα μέρη αὐτῆς· Ἀλλὰ μᾶλλον κατοικημένα εἶναι τὰ γοτιοανατολικὰ, δῆλοι. Ινδικαὶ χερσόνησοι καὶ αἱ Σινικαὶ χῶραι, κατὰ μέσον δρόν τὰ δυτικὰ, καὶ ἐλάχιστα τὰ μέσα καὶ τὰ βόρεια.

3). Οι κάτοικοι τῆς Ἀσίας ἀνήκουν εἰς τρεῖς φυλάς· εἰς τὴν Μογγολικὴν, ἡ δούλα ἐπικρατεῖ εἰς τὰ Βόρεια καὶ τὰ ἀνατολικὰ μέρη τῆς ἡπείρου· εἰς τὴν Καυκασίαν, τῆς δούλας τὰ μέλη κατέχουν τὰ δυτικὰ καὶ τὰ νότια· καὶ τὴν Μαλαιϊκὴν, κατοικοῦσσαν εἰς τὴν ἐλάσσονα Ινδικὴν καὶ τὰς Ινδικὰς νήσους. Ἐκτὸς δὲ τούτων ὑπάρχουν πολλὰ ἄλλα ἐθνη συμμίκτων φυλῶν.

4). Ἐκτὸς τούτων οἱ κάτοικοι τῆς Ἀσίας ὑπάγονται εἰς τὰς ἀκολούθους ὁμογλωσσίας εἰς ἃς κατατάσσονται οἵ εἴδης ὁμοεθνίαι.

ά.) Εἰς τὴν Σινοϊπωνικὴν ὁμογλωσσίαν, ἡ τῶν Σινῶν, ἡ τῶν Κορεανῶν ἡ τῶν Ἰαπώνων, καὶ ἡ τῶν Ινδοσινῶν ἀποτελοῦσαι τὰ 56/100 ἥγουν ὑπέρτὸν ἥμισυ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τῆς Ἀσίας.—Οἱ Ινδοσινοὶ μερίζονται εἰς δια-

φχρα ἔθνης (τοὺς Βαρμάνους, τοὺς Πεγουάνους, τοὺς Σιαμίους, τοὺς Ἀναμίους, κτλ.) κατέχουνται τὰ νοτιοανατολικὰ καὶ τὰ βόρεια μέρη τῆς ἐλάσσονος Ἰνδικῆς.

6'.) Εἰς τὴν Ταταρικὴν δυογλωσσίαν, ἡτις ἀποτελεῖ τὰ 8/100 τοῦ δλου, ἢ τῶν Τιθεθίων εἰς τὰ Χειμαλάτια, τὴν Τιθεθικὴν πεδιάδα κτλ., ἢ τῶν Τουγγούσων εἰς τὰ νοτιοανατολικὰ μέρη τῆς Σιβηρικῆς πεδιάδος. εἰς τὴν Μαντσουρίαν, καὶ μεμιγμένη μετὰ τῶν Σινῶν εἰς τὰς Σινικὰς χώρας· ἢ τῶν ιδίως Τατάρων, τῆς ὁποίας ἔθνη είναι οἱ Μογγολοί εἰς τὴν διώνυμον πεδιάδα, οἱ Καλμουκοί εἰς τὴν Ταταρικὴν πεδιάδα, καὶ οἱ Βουραΐται πρὸς ἀνατολὰς τῆς Βαϊκάλης· καὶ ἢ Τουρκικὴ, κατέχουσα τὴν Βκτριανικὴν πεδιάδα, τὸ πρὸς δυσμάς τοῦ Βολόρ δάγ καὶ Μούζ-δάγ, καὶ τὰ δυορχά μέρη τῆς Σιβηρικῆς πεδιάδος. Έκ τῶν ἔθνῶν αὐτῆς οἱ Ὀσμάνοι καὶ οἱ Τουρκομάνοι, μεμιγμένοι μετ' ἄλλων ἔθνῶν κατοικοῦντες τοῦ Ευρασίου καὶ τῶν Αρμενικῶν ὁρέων μέχρι τοῦ Εὔξείνου καὶ τοῦ Αἴγαλου.

γ'.) Εἰς τὴν Ούρχικὴν δυογλωσσίαν καταριθμοῦνται ἐκ διαφόρων δυοεθνῶν αὐτῆς τὰ ἑφεζῆς ἔθνη. Οἱ Ὀστιάκαι, παρὰ τὸν μέσον καὶ κάτω Ὁσιόν καὶ Ἰενιένην, καὶ οἱ νότιοι πρὸς δυσμάς τῆς Βαϊκάλης καὶ εἰς τὰ Ἀλτάϊκον Ιουκάγειροι, οἱ Καμτσικδάλαι, καὶ ἄλλα Σιβηρικά ἔθνη.

5). Εἰς τὴν Καυκασίαν φυλὴν, ἢ τὴν Ἰνδοευρωπαϊκὴν δυογλωσσίαν, ἡτις ἀποτελεῖ ὡς ἔγγιστα 32)100 τοῦ δλου πληθυσμοῦ τῆς Ἀσίας, καταριθμοῦνται ἐκ τῶν κατοκῶν αὐτῆς ἢ Ἰνδικὴ δυοεθνία, ἢ Περσικὴ. ἢ Καυκασικὴ, τὰ πλεῖστα ἔθνη τῆς Σιμιτικῆς, καὶ τινατῆς Ελληνικῆς δυοεθνίας.

ά.) Η Ἰνδικὴ δυοεθνία, ἢ τὰ Ἰνδικὰ ἔθνη, 40 περίου τὸν ἀριθμὸν, κατοικοῦν τὴν μείζονα Ἰνδικὴν χερσόνησον καὶ ἔχουν διαφόρους μέγι ἀλλὰ συγγενεῖς γλώσσας.

ε').) Η Περσικὴ, ἢ τὰ Περσικὰ ἔθνη (Βελούτζοι, Αφγάνοι, Νεστέρσαι, Κούρδοι κτλ.) κατέχουν τὴν χώραν ἀπό τῶν Ἰνδοπερσικῶν ἴρέων μέχρι τῶν Μηδοχριμενικῶν Ἀλπεων,

γ'). 'Η Καυκασικὴ, ἡ τὰ ἔθνη τοῦ Καυκάσου ('Αρμένιοι, Γεωργῖοι, Κιρκάσιοι κτλ.) κατοικοῦν παρὰ τὸν Καύκασον καὶ τὰς Ἀρμενινὰς "Αλπεῖς.

δ'). Ἐκ τῆς Σιμιτικῆς ὁμοεθνίας εὑρίσκονται εἰς τὴν Ἀσίαν Σύριοι Ἀραβεῖς κτλ. καὶ κατοικοῦν τὴν Συρίαν τὴν Μεσοποταμίαν καὶ τὴν Ἐρχείαν.

ε'). Ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς ὁμοεθνίας "Ελληνες, διατρίβοντες μεμιγμένοι μετὰ πολλῶν ἀλλων ἔθνων εἰς τὴν ἐλάσσονα Ἀσίαν.

ϛ). Ἐκτὸς τῶν ὄρθιέντων ἔθνῶν κατοικοῦν τινα ἐκ τῆς Μαλαικῆς φυλῆς εἰς τὴν χερσόνησον Μαλάκκαν, καὶ τινα ἐκ τῆς Ἀμερικανικῆς εἰς τὰ βορειοανατολικώτατα μέρη τῆς ἡπείρου κατὰ τὸν Βερίγγειον πορθμόν.

7). Τὰ ἔθνη τῆς Ἀσίας διαιροῦνται ως πρὸς τὸν τρόπον τοῦ βίου καὶ τῆς διαίτης εἰς νομικά διαίτης ("Αραβεῖς, Κούρδοι, Τουρκομάνοι, Τάταροι, καὶ τὰ λοιπὰ Μογγολικὰ ἔθνη εἰς τὰ βόρεια μέρη τῆς ἡπείρου), καὶ εἰς γεωργικὰ, ἢ ἔχοντα μονίμους οἰκήσεις ("Ιάπτωνες, Σινοί, Τιβεθίοι, Ἰνδοί, Πέρσαι καὶ ἐν μέρει Τουρκοί καὶ Ἀργάνοι κτλ.).

8). Τὰ πολιτεύματα τῆς Ἀσίας εἶναι ἀνέκαθεν ἀπόλυτα καὶ δεσποτικά. Τὸν δὲ πατριαρχικὸν τῆς κοινωνίας τύπον ἀπαντῶμεν εἰς ὅλα τὰ νομαδικὰ ἔθνη, ἐνόσφετα δὲν ἀποτελοῦν Σενώτερον κοινωνικὰ σύνδεσμον, καὶ μεταβοῦν εἰς τὸν δεσποτισμόν.

9). Εἰς τὴν Ἀσίαν ἐγεννήθησαν ὅλα τὰ ἀξιολογώτατα θρησκεύματα. Άλλὰ τὰ μονοθεῖκά δὲν ἐξηπλώθησαν ἐν γένει πολὺ, εἰμὴ ὅπου διεδόθησαν, ὡς ὁ μωαμεθινισμὸς διὰ τοῦ ξίφους. Εἰς τὰ ἔθνη λοιπὸν τῆς ἡπείρου ταῦτης ἐπικρατοῦν πολυθεϊκὴ θρησκεία, ως εἰς τὰ νότια καὶ ἀνατολικὰ διάφορα μανισμὸς καὶ δρουδαϊσμὸς, καὶ εἰς τὰ βόρεια ἡ εἰδωλολατρεία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ, ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ ΛΥΤΗΣ.

Α'. Ἀσιατικὴ Τουρκία.

1). "Ορια. Ἐκτὸς τοῦ μέρους, τὸ ὅποιον ἐζησεῖται ἡ Γαύρ-

κλα-εἰς τὴν Εὐρώπην, κατέχει προσέτι καὶ μέγα μέρος τῆς δυ-
τικῆς Ἀσίας, ἐκτενόμενον πρὸς ἀνατολὰς ἕως τὰς πηγὰς τοῦ
Τίγρητος καὶ τὰς Μηδοχρημενικὰς "Αλπεις, πρὸς βορρᾶν μέχρι
τῶν πηγῶν τοῦ Κίρου καὶ τοῦ παραποταμίου του, τοῦ Ἀρά-
ξου· καὶ πρὸς νότον μέχρι τοῦ Περσικοῦ κόλπου καὶ τοῦ Περ-
σικοῦ πελάγους.—Φυσικαὶ ἴδιότητες τῆς χώρας ταύτης.

2). Μέγεθος, πληθυσμὸς, καὶ καταγωγή.
—Η Ἀσιατικὴ Τουρκία ἔχει περίπου 31,600 τετρ. μιλ. μέ-
γεθος, καὶ ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς ἀναθαίνει περίπου εἰς 16,000,
000 κατοίκων, ὥστε εἰς ἑν τετρ. μιλ. ἀναλογοῦν 507 περί-
που ψυχαῖς.—Τὰ ἔθνη τὰ κατοικοῦντα τὴν Ἀσιατικὴν Του-
ρκίαν εἰναι οἱ Ὀσμάνοι καὶ οἱ Τουρκομάνοι, οἵτινες δῆμοις εἶναι
ἀλιγάριθμοι. Πολυαριθμότερα εἰναι τὰ Σιμιτικὰ ("Αραβες,
Σύριοι, καὶ Ιερεχίοι) καὶ οἱ Ἐλληνες. Πρὸς τούτοις καὶ οἱ Αρμένιοι.

3). Διοικητικὴ διαίρεσις καὶ τόποι οἰκούμενοι.

Η Ἀσιατικὴ τουρκία διαιρεῖται διοικητικῶς εἰς 19 νομοὺς
(Βελαέτια). Σύγκειται δὲ ἀπὸ τὰς ἐφεντῆς χώρας.

ά.) Τὴν ἐλάσσονα Ἀσίαν, διαιρουμένην εἰς 8 νομοὺς
περιέχουσαν πόλεις τὴν ΣΜΥΡΝΗΝ (150,000 κατ. Δ.), τὴν
ΠΡΟΥΣΑΝ (100,000 κ.), τὸ ΤΟΚΑΤΟΝ, τὴν "Αγκυραν,
τὸ Ἰκόνιον, τὴν Ταρσὸν, καὶ τὴν Τραπεζοῦντα (Δ.).

β.) Τὴν Γεωργίαν καὶ Ἀρμένιαν, ἔχουσαν τὸ
ΕΡΖΕΡΟΥΜ (100,000 κ.).

γ.) Τὴν Κουρδίαν, τῆς δύοις ἀξιολογωτέρα πόλις ἡ Βάνη.

δ.) Τὴν μεσοποταμίαν, διαιρουμένην εἰς 3 νομοὺς καὶ
ἔχουσαν τὸ ΒΑΓΔΑΤΙΟΝ, (100,000 κατ.), τὸ ΔΙΛΡΒΕΚΙΡ,
τὴν ΜΟΣΟΥΔΗ, καὶ τὴν ΒΑΣΣΟΡΑ.

ε.) Τὴν Συρίαν, ἥτις διαιρεῖται εἰς 4 νομοὺς μὲ πόλεις,
τὸ ΑΛΕΠΠΙΟΝ, τὴν ΔΑΜΑΣΚΟΝ (200,000 κ.), τὴν Ιερου-
σαλήμ (30,000 κ.), τὴν Πτολεμαΐδα, τὴν ΑΝΤΙΟΧΙΑΝ,
καὶ τὴν Βηρυτόν.

στ'.) Τὰς Σποράδας νήσους τὴν Κύπρον, ἥτις ἔχει τὴν Νικο-
μείαν καὶ Φαμαγούσταν, τὴν Ρόδον, Σάμον, Χίον, Λέσβον κτλ).

ζ'). Τὰς Ἀράβικὰς παραλίους χώρας (Ιεμένη), ἐχούσας τὰς πόλεις Τζέδδαν, Μέκκαν, καὶ Μεδίνην.

4). Πόροι τοῦ βίου. Μέγα μέρος τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ χριστιανοὶ ἀσχολοῦνται εἰς τὴν γεωργίαν. (Οἱ Ἑλληνες δὲ καὶ οἱ Ἀρμένιοι καταγίνονται καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον). Τὸ πλεῖστον δυνάμεων τῶν Ἀράβων, τῶν Τουρκομάνων καὶ τῶν Κύρδων διαιτᾶται νομάδεια; τρεφόμενον ἀπὸ τὰ ποίμνιά του, καὶ ὅταν τύχῃ εὐκαιρία, ἀπὸ τὴν θύραν καὶ ἀπὸ τὴν ληστείαν. Οἱ νομάδες κατοικοῦν τὰς στέππας καὶ τὰς ἔρημους, οἱ δὲ γεωργοὶ τὰς καλλιτέρας χώρας. Τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ βιομηχανία εἶναι ἄξια λόγου, ἀλλ' ἡ κακὴ τοῦ τόπου κατάστασις ἐμποδίζει πᾶσαν βελτίωσιν καὶ ἀγάπτυξιν αὐτῶν.

5). Θρησκεία καὶ πολιτεύμα, Ἐπικρατοῦσα θρησκεία εἶναι δομοκεθανισμός, τὸν ὅποιον πρεσβεύουν οἱ Τορκοί, οἱ Τουρκομάνοι, οἱ Ἀράβες, μέρος τῶν Συρίων (Δροῦσοι) κτλ. Χριστιανοὶ δὲ εἶναι οἱ Ἑλληνες, οἱ Ἀρμένιοι, οἱ Μαρωνῖται (Σύροι) κτλ. — Τὸ πολίτευμα εἶναι δεσποτικόν· ἀπόλυτος κυριάρχης εἶναι δοσούτανος, περιοριζόμενος μόνοι ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ κορανίου. Αἱ ἐπαρχίαι διοικοῦνται αὐθαιρέτως ἀπὸ διοικητάς, εἰτινες εἶναι ἀπόλυτοι κυριάρχαι, καὶ πολλάκις δὲν ὑπακούουν οὐδὲ εἰς αὐτὸν τὸν Σουλτάνον.

Β'. Τουρκικαὶ πολιτεῖαι εἰς τὴν Βαχτριανικὴν

καὶ Σογδιανικὴν πεδιάδα.

1) Θέσις, μέγεθος καὶ οἰκούμενοι τόποι.

Εἰς τὸ ἀνατολικὸν τῆς πεδιάδος ταύτης, καὶ παρὰ τὰ περιστοιχοῦντα ὄρη ὑπάρχουν διάφορα μικρὰ κράτη, τὰ ἐφεξῆς.

ἀ.) Τὸ Χανάτον τῆς Χίβας (7000 τετρ. μίλ.) παρὰ τὸν κάτω δρόμον τοῦ Ὡξου· πρωτεύουσα ἡ Χίβα.

β'). Τὸ Χανάτον τῆς Χοκάνδης (2500 τετρ. μίλ.) περὶ τὸν μέσον δρόμον τοῦ Ιχέζρτου· ἄξιαι λόγου πόλεις ἡ ΧΟΚΑΝΔΗ (100,000 κ.). καὶ ἡ Τασκένδη.

γ'). Τὸ Χανάτον τῆς Βοχάρας καὶ Βάλκας (11000 τετρ. μίλ.), εἰς τὸ ὅποιον κείνται ἡ ΒΟΧΑΡΑ (180,

000 κ.). ἡ ΣΑΜΑΡΚΑΝΔΗ, καὶ ἡ Βάλγα (τὰ Βάκτρα).—
Πρὸς δὲ τούτοις πολλὰ ἄλλα μικρότερα κράτη μὲν 7000 τὸ μ.
2). Πληθυσμὸς, καταγωγὴ, θρησκεία, πόροι τοῦ βίου καὶ πολίτευμα.

Τὸ ἐπικρατοῦν ἔθνος εἰς τὴν χώραν ταῦτην, οἵτις μόλις κατοικεῖται ἀπὸ 8 ἑκατομ. ψυχῶν, εἶναι Τουρκικῆς καταγωγῆς (Οὐσέκους). Ἐκτὸς δὲ τούτου κατοικοῦν Βιχάραι, καὶ Σπάρται, οἱ ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Βακτρίων καὶ Περσῶν, οἵτινες ἔχουν μονίμους οἰκήσεις, καὶ γεωργοῦν τὴν γῆν ἡ εἶναι βιομήχανοι. Πρὸς δὲ τούτοις νομάδες καὶ ληστρικῆν ιδιαιτέρων ἔχοντες Τουρκομάνοι καὶ Κιργίζοι, οἵτινες ὅμιλοι δὲν ὑπακούουν ὅλοι εἰς τοὺς Οὐσέκους.—Ολοὶ ἐν γένει οἱ κάτοικοι εἶναι μωαμεθανοί, τὸ δὲ πολίτευμα εἶναι πατριαρχικὸν καὶ δεσποτικόν.

Γ'. Περσία.

1). Ὁρια, μέγεθος, καὶ οἰκούμενοι τόποι.—Η Περσία κατέχει τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Ἀριανικῆς πεδιάδος, ἔξαπλου μένη πρὸς δυσμὰς ἐώς τὰς Μηδοαρμενικὰς "Αλπεῖς, πρὸς βορρᾶν ἔως τὴν Κασπίαν καὶ τὴν Βακτριανὴν, πρὸς ἀνατολὰς περίπου μέχρι τῆς Ζαρένης καὶ πρὸς νότον μέχρι τοῦ Περσικού κόλπου.—Τὸ μέγεθος αὐτῆς ἀναβαίνει περίπου εἰς 26,450 τετραγ. χιλί.—Φυσικαὶ ιδιότητες τῆς χώρας ταῦτης—Αξιολογότεραι πόλεις τῆς Περσίας εἶναι ἡ ΤΕΧΕΡΑΝΗ (130,000 κατ.), ἡ ΙΣΠΑΧΑΝΗ (150 χιλ. κ.) ἡ ΜΕΣΧΕΔΗ, ἡ ΤΑΩΡΙΣ, καὶ ἡ ΑΣΤΕΡΑΒΑΔΗ.

2). Πληθυσμὸς, καταγωγὴ, πόροι τοῦ βίου, θρησκεία καὶ πολίτευμα.—Η Περσία ἔχει περὶ τὰ πέντε ώς ἔγγιτα ἔκατ. κατοίκων, οἵτινες εἶγαι κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Περσῶν, Μῆδων καὶ Βακτρίων κτλ. καὶ ἐν γένει Τουρκομανικοί, Ἀραβικοί καὶ Κουρδικοί φυλαί. Καὶ οἱ μὲν πρῶτοι εἶναι γεωργοὶ, ἐμπόροι, καὶ βιομήχανοι οἱ δὲ δεύτεροι διάγονοι έισιν πολεμικὸν καὶ ληστρικόν. Ολοὶ δὲ σχεδὸν εἶναι μωαμεθανοί χωριζόμενοι εἰς δύο κυριωτέρας αἱρέσεις, τοὺς Σχιτας καὶ τοὺς Σουγγίτας. Υπάρχουσι δὲ καὶ ὄλγοι

γριστιανοί ('Αρμένιοι Νεστοριανοί) καὶ Ἐβραῖοι.—Οἱ Τουρκομάνοι εἰναι ἡ πολιτικῶς ἐπικρατοῦσα φυλὴ, καὶ δ ἀρχηγὸς τοῦ κράτους, ὁ Σάχ, εἰναι μόνον πρὸς τὰς γεωργικὰς φυλὰς δεσπότης, ἀπέναντι δὲ τῶν πολεμικῶν ἀνευ οὐδεμιᾶς δυνάμεως.—Διατίρεται δὲ τὸ κράτος διοικητικῶς εἰς 11 ἐπαρχίας.

Δ'. Αἱ Ἀφγανικαὶ καὶ Βελούτζικαὶ πολιτεῖαι.

1), Ὁρια, διατρεσις, καὶ οἰκούμενοι τόποι.—Αἱ πολιτεῖαι αὐται κείναιεις τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Ἀριανικῆς πεδιάδος, καὶ δρίζονται πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τῆς Περσίας, πρὸς βορρᾶν ὑπὸ τοῦ Παραπαμίσου καὶ τοῦ Ἰνδοκούσου, πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τῶν Ἰνδοπερσικῶν ὁρέων, καὶ πρὸς νότον ὑπὸ τοῦ Περσικοῦ πελάγους—Φυσικὴ ἴδιότης τῆς χώρας ταύτης.—Αἱ Ἀφγανικαὶ πολιτεῖαι εἰναι τὸ Ἐράτιον, ἔχον 2000 τετρ. μιλ., καὶ πρωτεύουσαν ὅμωνυμον μὲ 100,000 κατ., καὶ τὸ Καθούλιον (6800 τετρ. μιλ.), εἰς τὸ οποῖον κείναιεις αἱ πόλεις ΚΛΒΟΥΛΗ (80,000 κατ.) καὶ ΚΑΝΔΑΧΑΡΑ (100,000 κατ.)—Τῆς δὲ Βελούτζικῆς πολιτείας (6000 τ. μ.) πρωτεύουσα εἰναι η Κελάτη.

2). Πληθυσμὸς, καταγωγὴ, θρησκεία κτλ.—Ο πληθυσμὸς τῶν Ἀφγανικῶν πολιτειῶν συμποσοῦται περίπου εἰς 5 ἑκ. κατ. δ δὲ τῆς Βελούτζικῆς εἰς 1 ἑκ. Οἱ Ἀφγάνοι εἰναι Ἰνδοπερσικὸν ἔθνος, μεμιγμένον μὲ Τουρκοταταρικὰς φυλάς. Οἱ Βελούτζοι μίγμα Περσικῶν καὶ Σημιτικῶν ἔθνων. Έκτὸς δὲ τούτων τῶν ἐπικρατούντων ἔθνων εἰς ἀμφοτέρας τὰς χώρας ὑπάρχουν ἐκ πολλῶν ἄλλων φυλῶν κάτοικοι.—Ζῶσι δὲ οἱ κάτοικοι κατὰ μέρος νομαδικῶς, καὶ μόνον εἰς τὰς πόλεις ὑπάρχει μικρά τις βιομηχανία. Τὸ διαγωγικὸν ἐμπόριον εἰναι πολλοὺς λόγου ἀξιεν. Ἐπικρατοῦσα θρησκεία εἰναι ὁ μωαμεθισμός. Η δὲ πολιτικὴ κατάστασις εἰς μεγάλην ἀταξίαν.

Ε'. Αἱ πολιτεῖαι τῆς μείζονος Ἰνδικῆς.

1). Π μείζων Ἰνδικὴ γερσόνησος ἀνήκει κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν Ἀγγλίαν (Βρεττανικὴ Ἰνδία). Περιέχει δὲ καὶ τινας πολιτεῖς; ὑποτελεῖς εἰς την Ἀγγλίαν, καὶ ἀλλαχεντελῶς αὐτονόμους.

Εργασίαι Ἰνδίας, ὑποτελεῖς καὶ αὐτόνομοι
αὐτῆς πολιτεῖαι

1.) Οριχ, διαίρεσις καὶ μέγεθος. "Η Βρεττανικὴ Ἰνδία καὶ αἱ ὑποτελεῖς πολιτεῖαι κατέχουν διλόκλητον σχεδὸν τὴν μείζονα Ἰνδικὴν χερσάνησον, καὶ φθάνουν πρὸς βορρᾶν σχεδὸν μέχρι τῶν Χειμαλαῖων ἔρεων, καὶ πρὸς δυσμάς μέχρι τοῦ Ἰνδοῦ. Ἐμερίζετο δὲ ἡ Βρεττανικὴ Ἰνδία εἰς χώρας ἀνηκούστας ἀμέσως εἰς τὴν Ἀγγλίαν, καὶ εἰς χώρας, αἵτινες ήσαν ἴδιοκτησία τῆς ἐταιρίας τῶν Ἰνδιῶν. Άλλὰ μετὰ τὸν κατὰ τῶν Ἰνδῶν πόλεμον τοῦ 1858, ἡ Ἀγγλία ἀριθμεῖ ἀπὸ τῆς ἐταιρίας τὴν ἔξουσίαν, καὶ ἀνέλαβεν ἡ Ἰδία τὴν κυβέρνησιν καὶ τῶν χωρῶν τούτων. "Εχουν δὲ τὰ διέφορα ταῦτα μέρη τὰ ἐφεξῆς μεγέθη ἀ) ἴδιοκτησία (1. Ταπροθάνη 1200 τετ. μ.ι.λ. τῆς Ἀγγλίας (2. Η πρώνη ἴδιοι. τῆς ἐταιρ. 38500 ν. ν β') ὑποτελεῖς χώραι 24300 ν. ν γ') αὐτόνομοι πολιτεῖαι 5000
69000 τετ. μ.ι.λ.

Φυσικαὶ ἴδιότητες τῶν χωρῶν αὐτῶν.

2.) Διοικητικὴ διαίρεσις καὶ οἰκούμενοι τόποι.

- α.) Τὴν ἴδιοκτησίαν τῆς Ἀγγλίας ἀποτελεῖ ἡ νῆσος Ταπροθάνη, ἥτις ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Κολόμβην, καὶ ἡ πρώνη ἴδιοκτησία τῆς ἐταιρίας, ἥτις διαιρεῖται εἰς 3 ἐπαρχίας καὶ ἔχει τὰς ἐφεξῆς ἀξιολόγους πόλεις· τὴν ΚΑΛΚΟΥΤΑΝ (680,000 κατ. καὶ μετὰ τῶν προστείων της 1000,000 κατ.), τὴν ΒΕΝΑΡΗΝ 200,000 κατ.), τὴν ΠΑΤΝΑΝ, τὴν ΑΓΡΑΝ τὴν ΜΑΔΡΑΝ (720,000 κατ.) τὴν ΒΟΜΒΑΗΝ (600,000 κατ.), τὴν ΛΑΧΩΡΗΝ, τὴν ΜΟΥΔΑΝΗΝ, καὶ τὸ ΚΑΣΜΙΡΙΟΝ. Ἐκτὸς δὲ τούτων πολλὰς ἄλλας ἐπίσης πολυανθρώπους,
β'.) Αἱ ὑποτελεῖς χώραι εἶναι μικροί, ἐξηρτῶνται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἡττονάποτέ τὴν Ἀγγλίαν καὶ ἔχουν τὰς ἐφεξῆς πόλεις· εἰς τὴν πολιτείαν τῆς Αούδας τὴν ΔΥΚΝΟΒΗΝ (300,000 κατ.), εἰς τὴν τῆς Γολκόνδας τὴν Αύρυνγαζάδην καὶ τὴν Υδραζάδην εἰς δὲ τὴν τῆς Ρχδσπούτης τὴν

ΝΕΓΑΠΟΥΡΗΝ' καὶ τὴν ΜΥΣΩΡΙΝ' εἰς τὴν διμώνυμον πολιτείαν.

3). Αἱ αὐτόνομοι πολιτεῖαι εἶναι δύο, καὶ κείνται παρὰ τὴν νότιον ὄπωρειαν τῶν Χειμαλαῖων ὁρέων.

ά.) Ἡ Νεπάλη, ἡ ἡ πολιτεία τῶν Γόρχων χώρα 2800 τετρ. μίλ. παρὰ τὴν νότιον ὄπωρειαν τῶν Χειμαλαῖων μὲ τὴν προρωτεύουσαν Κατμανδύν.

β.) Ἡ Βουτάνη, πρὸς ἀνατολὰς τῆς Νεπάλης καὶ αὗτη ἐπίσης ὁρεινὴ χώρα, ἔχει 1000 τετ. μίλ. μέγεθος, καὶ πρωτεύουσαν τὴν Τασσιούδην.

4). Πληθυσμὸς καὶ διανομὴ αὐτοῦ.—Οἱ κατοίκοι τῶν ῥήθεισῶν χωρῶν συμποσοῦνται περίπου εἰς 170 ἑκατομμύρια ψυχῶν ἐκ τῶν ὅποιων ἀναλογούοντα.

ά.) εἰς τὴν Ιδιοκτησίαν/εἰς Ταπροβάνην	2,100,000 ψ.
τῆς Αγγλίας (εἰς τὴν ἑταίριας 135,000,000 ν	
εἰς τὰς ὄποτελεῖς πολιτείας	45,000,000 ν
καὶ εἰς τὰς αὐτογόμοις	3,300,000 ν
Τὸ δλον	185,500,000 ψ.

Ἐὰν λοιπὸν ἀναλογίσωμεν τὸ ποσὸν τῶν κατοίκων πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς χώρας, εὑρίσκομεν ὅτι καθὲν τετραγ. μίλ. κατεκείται ἀπὸ 2670 ψυχ. Τὰ πλεῖστον κατοικημένα μέρη εἶναι τὰ παρὰ τὸν Γάγγην, δηπου εἰς ἐν τετρ. μίλ. κατοκοῦν 5000 ψ.

5). Καταγωγὴ, γλῶσσα καὶ θρησκεία. Τὸ πλεῖστον μέρος τῶν κατοίκων τῆς μείζονος Ἰνδικῆς ἀποτελοῦν τὰ πολυάριθμα Ἰνδικὰ ἔθνη, τὰ ὄποια καὶ διαφόρους μὲν ἀλλὰ συγγενεῖς γλώσσας διμιλοῦν, καὶ φυσικῶς καὶ θρησκευτικῶς ἀπὸ ἀλλων διαφέρουν καθότι, ἐνῷ οἱ μὲν τὰ ὄρη κατοικοῦντες εἰναι μαχιμώτεροι καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος εἰδωλολάτραι, οἱ εἰρηνικοὶ κάτοικοι τῶν πεδιάδων ἀνήκουν εἰς τὸν βραχανισμὸν, ἔκτὸς τῶν κατοίκων τῆς Ταπροβάνης, οἵτινες πρεσβεύουν τὸν βουδδαϊσμὸν. Οἱ χριστιανισμὸς πολλὰ ὀλίγον εἰσεχώρησε μέχρι τοῦδε οἱ χριστιανοὶ ἑντόπιοι καὶ ξένοι, συμποσοῦνται δλοι ὑπὲρ τὸ 1,500,000. Αρκετὰ πολυάριθμοι εἶναι εἰς τὴν Ἰνδίαν καὶ οἱ λεγόμενοι Μογγόλοι (Τουρκοτάταροι καὶ Τουρκ

κοράνοι), οἵτινες μετὰ τούς Ἰνδίους είναι τὸ σ μαντικώτερον ἔθνος, τὸ ὅποιον κυριεῦται πρότερον τὴν χώραν, ἐνφύκεσν εἰς αὐτὴν καὶ ἐξήπλωσε τὴν θρησκείαν του, τὸν μωμεθανισμὸν, Ἐκτὸς δὲ τούτων κατοικοῦν εἰς τὴν χώραν Ἀργάναι (εἰς τὴν Ηενταποτεμίαν) Βελούτζοι (εἰς τὸ Δέλτα τοῦ Ἰνδοῦ), "Αραβες", "Εερζίοι, Πέρσαι, Σινοί, Μαλάζοι κτλ. καὶ μικρότατος ἀριθμὸς Ἀγγλῶν 70,000.

6.) Πόροι τοῦ βίου καὶ πολιτείας. Η γεωργία τὸ ἐμπόριον, καὶ ἡ βιομηχανία ἀκμάζουν. Τὰ βιομηχανικὰ καὶ τὰ πολυάριθμα φυσικὰ προϊόντα (ἀρώματα, ὄπεραι, ὄρυζα, δημητριακοὶ καρποί, τάγον, τσάι (βαμβάκιο, λ.θοι, μιταλλα κτλ.) παρέχουν ζωὴν εἰς τὸ ἐμπόριον. Αἱ Βεττανικαὶ Ἰνδίαι κυβερνῶνται ἀπολύτως ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς κυβερνήσεως, δι' "Αγγλῶν ὑπαλλήλων διοικούμενων ὑπὸ αὐτῆς. Αἱ ὑποτελεῖς χώραι κυβερνῶνται ὑπὸ ίδιων ἡγεμόνων, οἵτινες δημοσίες δὲν είναι ἀλλοι, εἰμὴ ὑπάλληλοι τῆς Ἀγγλικῆς κυβερνήσεως. Αἱ αὐτοί ομοιοπολιτεῖαι ἔχουν στρατιωτικὴν δεσποτείαν.

7.) Εἰς τὴν μείζονα Ἰνδικὴν ἔξουσιαζον παραλίους τινὲς πόλεις καὶ ἄλλα ἔθνη, ως οἱ Γάλλοι τὴν ΠΟΝΔΙΣΕΡΗΝ καὶ ΚΑΡΙΚΑΛΗΝ (415 τ. μ.). καὶ οἱ Πορτο, ἄλλοι τὴν ΓΟΑΝ, ἡ δημοσία ἔχει συγχρόνως, καὶ περιοχὴν 210 τετρ. μίλια.

Z'. Αἱ πολιτεῖαι τῆς ἐλάσσονος Ἰνδικῆς.

1). Διαιρεσίες, μέγεθος, κτλ. Η ἐλάσσων Ἰνδικὴ χερσόνησος περιέχει πολλὰς αὐτογόμους πολιτείας, ἐκ τῶν δημοσίων τρεῖς μόνον είναι ἀξιαι λόγου· ἀ.) Η Βίρμανικὴ (9,000 τετραγ. μίλ.) ἔχουσα πόλεις τὴν ΟΥΜΕΡΑΠΟΥΡΑΝ καὶ ΑΓΑΝ·—β'). ἡ Σιαμικὴ (14.000 τετρ. μίλ.), τῆς δημοσίας πρωτεύουσα είναι ἡ ΒΑΓΚΩΖΗ (400,000 κατ. καὶ ἡ ΣΙΑΜΗ·—καὶ γ'). ἡ Αναρικὴ (9,000 τετρ. μίλ.) ἔχουσα πατένουσαν τὴν ΣΑΙΓΟΥΝΗΝ (1800.00 κατ.) Ἐκτὸς δὲ τούτων μέρος τῆς δυτικῆς παραλίας τῆς ἐλάσσονος Ἰνδικῆς (450-00 τετρ. μίλ.) καὶ τινα παρακείμενα νησίδια κατέχει ἡ Ἀγγλικὴ κυβερνησίς. Η δὲ χερσόνησος Μαλάκκα περιλαμβάνει μικρὰς τιγας Μαλαϊκὰς πολιτείας.

2). Πληθυσμός, θρησκεία καταγγήλια. Ο πληθυσμός τῶν διατέρων τούτων χωρῶν ἀναβαίνει περίπου εἰς 25 ἑκ. κατ., ἐκ τῶν δύοιων 4 ἑκατομ. ἀναλογοῦν εἰς τὴν Βιρμανικὴν πόλεις, 5 εἰς τὴν Σιαμικὴν, 11 εἰς τὴν Ἀναχιμικὴν καὶ 1 εἰς τὴν Ἰδοκτησίαν τῆς Ἀγγλίας. Τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ἔθνους είναι: Ἰνδοσινικῆς καταγωγῆς, καὶ ἔχει θρησκείαν τὸν βουδδισμόν. Διαμένουν δὲ εἰς τὴν χώραν καὶ Σινοὶ, καὶ μωαμεθανοὶ Μαλαϊοί, καὶ ἄλλαι τινὲς ἀγνωστοὶ ὄρενναι φυλαί. Πρὸς δὲ τούτοις καὶ ὅλιγοι ἐντόπιοι γριστικοί (1/2 ἑκατ.). Ἡ γεωργία, ἡ βιομηχανία, καὶ τὸ ἐμπόριον, εὐνοούμενα ὑπὸ τῆς φυσικῆς τῆς χώρας εὐφορίας, ἐμποδίζονται εἰς τὴν ἀνάπτυξίν των ὑπὸ τοῦ δεστοτεισμοῦ, ὅστις καταπιεῖται τὸν λαόν.

Η'. Η Σινικὴ πολιτεία.

1). Ορια. Η Σινικὴ πολιτεία ἔκτείνεται πρὸς νότον μεχρὶ τῶν χειμαλατῶν ὁρέων καὶ τῶν Νὰν λίγγ. πρὸς δυσμάς μέχρι τοῦ Βολὸρ δάχ, τοῦ Μούζ δάχ καὶ τῶν πηγῶν τοῦ Ἱρυτσίου πρὸς βορρᾶν μέχρι τῆς σειρᾶς τῶν Ἀλταίων ὁρέων, καὶ πρὸς ἀνατολὰς μέχρι τοῦ ειρηνικοῦ ὥκεανοῦ ἀπὸ τῆς Σαχαλίνης μέχρι τῆς χρινάνης.

2). Διαίρεσις καὶ οἰκούμενοι τὸ ποτ. Η Σινικὴ πολιτεία σύγκειται ἀπὸ τὰ ἐφεζῆς μέρη· α.) Ἀπὸ τὴν Σίναν, ητίς περιέχει πλείστας ἀξιόλογους πόλεις, δῆλ. τὴν πρωτεύουσαν τὸ ΠΕΚΙΝΟΝ (1,700,000 κατ.), τὸ ΧΑΓΓ-ΤΣΑΙ (1,100,000 κατ.), τὸ ΝΑΓΚΙΓΚΟΝ (300,000 κατ.), τὴν ΚΑΝΤΩΝΗΝ (1,200,000) καὶ ἄλλας πολλάς·—β'.) Ἀπὸ τὴν Μαντσουρίαν, τῆς δυοῖς ἀξιόλογος πόλεις είναι ἡ Μούνκαδη·—καὶ γ'.) ἀπὸ τὰς ἐφεζῆς ὑποτελεῖς χώρας τὴν Κορέαν μὲ τὴν πρωτεύουσαν Χάν-Τσίγγ. τὸ Τιβέθιον, περιέχον τὴν ΛΑΣΣΕΑΝ καὶ τὴν ΛΑΔΑΚΗΝ, τὴν Μογγολίαν μὲ τὴν οὔργαν καὶ τὴν Μαχιματσίνην καὶ τὴν Ταταρίαν, εἰς τὴν ὁποίαν κεῖται ἡ ΓΑΡΚΙΑΓΓΗ, ἡ Κασιγάρη, καὶ ἡ Τουρφάνη·—Φυσικαὶ ἴδιαι τητεῖς τῶν χωρῶν τούτων.

3). Μέγεθος. Τὸ Σινικὸν κράτος ἔχει μέγεθος 224,000 τετραγ., μιλ., ἐξ ὧν 73,000 ἀναλογοῦν εἰς τὴν Σίναν, καὶ 31,000 εἰς τὸ Τιβέθιον.

4). Πληθυσμὸς. Ὁ πληθυσμὸς τῆς Σινικῆς πολιτείας ἀναβαίνει εἰς 475 ἑκατομ. περίπου. Ἐκ τούτων ἀναλογοῦν εἰς μὲν τὴν Σίναν 425 ἑκατ., ὥστε εἰς 1 τετρ. μιλ. κατοικοῦν 59000 ψυχαῖ. εἰς δὲ τὴν Κορέαν 9, εἰς τὸ Τιβέθιον 11, καὶ εἰς τὰς λοιπὰς γχώρις ἔως 20 ἑκατ. Τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ πληθυσμοῦ ἀποτελοῦν οἱ Σινοί. πολιτικῶς ὅμως ἐπικρατοῦντες εἶναι οἱ Μαντσούριοι. Ἀμφότερα δὲ ταῦτα τὰ ἔθνη εἶναι ἔκτος τῆς πατρίδος των κατεσπληρμένα καὶ εἰς ὅλα τὰ λοιπὰ μέρη τῆς πολιτείας. Οἱ Σινοί εἶναι ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων ἔθνων τῆς γῆς. Καλοὶ γεωργοὶ ἀξιόλογοι Βιομήχανοι, δεξύνοες καὶ ἐφευρετικοὶ τεχνῆται, καὶ ἐπιχειριματίαι ἐμπόροι, εὑρίσκονται ἐνεκκ τοῦ ἀποκλειστικοῦ σηστήματος τῆς πολιτείας των εἰς στάσιμον κατάστασιν. Εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ὑπάγονται καὶ οἱ Κροᾶται καὶ οἱ Τιβέθιοι. Ἐπίσης γεωργικὸν βίον ζῶσι καὶ οἱ Βουχάραι καὶ οἱ Οὐδεσκιοί καὶ Οὐγγουριοί Τουρκοί εἰς τὴν Ταταρίαν. Ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ οἱ εἰς τὸ πατρικὸν ἐδαφος διαμενοντες Μαντσούριοι, οἱ Μογγόλοι, οἱ Καλμοκοί, οἱ Τσογγάροι, οἱ Κυρογίζοι τῆς ὑψηλῆς Ταταρικῆς πεδιάδος κτλ., εἶναι νομάδες καὶ δὲν μετέχουν διόλου τοῦ Σινικοῦ πολιτισμοῦ. Ὄλα τὰ νομαδικὰ ταῦτα ἔθνη, ἔξαιρο μένων τῶν Τουρκικῶν, πρεσβεύουν τὸν βουδδαϊσμὸν, ὅπως καὶ σοὶ Τιβέθιοι. Ἐπίσης ἐπικρατεῖ ὁ βουδδαϊσμὸς καὶ εἰς τὴν Σίναν, ὅπου ἔχουν πρὸς τούτοις ὄπαδούς καὶ τὰ δόγματα τοῦ Κορφουκίου.

5). Πολίτευμα. Τὸ πολίτευμα εἶναι δεσποτικὸν ἐν γένει. Η Κορέα καὶ αἱ Τουρκικαὶ φυλαὶ ἔχουν ἰδίους κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἡττον ὑποτελεῖς ἡγεμόνας. Εἰς δὲ τὸ Τιβέθιον ἔχουσιαζει τακτικῶς ὡργανισμένος κλῆρος, ἐπιτηρούμενος ὑπὸ Σινῶν ὑπαλλήλων. Ὅλος δὲ ὁ ὁργανισμὸς τοῦ κρατους εὑρίσκεται ἐνεκκ τῆς δεσποτικῆς καταπιέσεως, τῆς ἡθικῆς δικιφθορᾶς, καὶ τῆς ἐλεεινῆς καταστάσεως τοῦ ἔθνους, εἰς ἐντελῆ παρακμήν. Τὸ μετά τῶν ξένων ἐμπόριον εἶναι νῦν ἐλεύθερον εἰς ἀ-

πάντας τοὺς λιμένας τῆς αὐτοχρατορίας, καὶ συγχωρεῖται ἡ ἐν
αὐτῇ ἔλευθέρᾳ ἐξάσκησις τῆς χριστιανικῆς θρησκείας.

Θ'. ·II· Ἱαπωνικὴ πολιτεία.

1). Μέγεθος καὶ οἰκοδύμενοι τόποι. ·Η· Ἱαπω-
νικὴ πολιτεία συγκροτεῖται ἀπὸ τὰς δικανύμους νήσους, καὶ
ἀπὸ μέρους τῆς Σηχαλίνης, τῆς ὁποίας τὸ βέρειον ἀνάκει εἰς
τὴν Σινικὴν πολιτείαν, ἔχει μέγεθος 7,000 τετρ. μιλ. περίπου,
καὶ περιλαμβάνει ἀξίας λόγου πόλεις, ἐπὶ μὲν τῆς Νίπωνος τῷ
ΙΕΔΔΟΝ (περὶ τὰ 2 ἐκ κατ.), καὶ τὸ ΜΙΑΚΟΝ (530,000
κατ.), ἐπὶ δὲ τῆς Κιούσης τὸ ΝΑΓΚΑΣΑΚΙΟΝ, καὶ πολλὰς
ἄλλας σημαντικάς.

2). Πληθυσμὸς. Θρησκεία, κτλ. ·Ο· πληθυσμὸς τῆς
Ἰαπωνικῆς πολιτείας εἶναι ἄγνωστος· εἰκάζεται δύως, δτὶ ὑπερ-
βαίνει τὰ 35 ἑκατ. καὶ δτὶ αἱ νῆσοι Νίπων καὶ Κιούσηα εἶναι
ἀρκετὰ κατοικημένατ. ·Η Θρησκεία καὶ ὁ πολιτισμὸς εἶναι πα-
ρόμοις, ὡς καὶ εἰς τὴν Σινικὴν πολιτείαν. Κυριώτερος πόρος τοῦ
βίου εἶναι ἡ γεωργία καὶ πρὸς ταύτη ἡ βιομηχανία. Τὸ μετά-
τῶν ξένων ἐμπόριον ἐμποδίζετο. ·Ἐπιτρέπετο δὲ μόνον εἰς τοὺς
Σινοὺς καὶ τοὺς Ολλανδοὺς εἰς τὸ Ναγκασάκιον. ·Αλλὰ κατὰ
τὸ 1054 ἐνεργείᾳ τῶν "Λγγῶν καὶ Ἀμερικανῶν ἦνοίχθη ὁ λε-
μὴν Ἑρούνεις τοπαγκόσμιον ἐμπόριον. Τὸ πολίτευμα δεσποτικόν.

Γ'. ·II· Ἀσιατικὴ Ρωσσία.

1). Διαίρεσις, μέγεθος κτλ. ·Π· Ἀσιατικὴ Ρωσσία
ἀπορτᾶται ὑπὸ τῶν παρακαυκασίων χωρῶν καὶ τῶν βορείων
μερῶν τῆς Ἀσίας, καὶ διαιρεῖται φιοικητικῶς εἰς τρία μέρη-
α: τὴν "Υπερκαυκασίαν (εἰς 500 τετρ. μιλ.), ὑποδιαιρουμέ-
νην εἰς δῆμοις διοικήσεις καὶ ἔχονσαν ἀξίας λόγου πόλεις τὴν Τί-
φλην, τὸ Κριθάνιον, καὶ τὴν Δερβένδην.—6'). τὰς Κιργι-
ζικὰς στέππας (23,000 τετρ. μιλ.)—καὶ γ'). τὴν Σιβε-
ρίαν (240 γιλ. τ. μ.), μεροζημένην εἰς δυτικὴν Σιβερίαν μὲ
2 διοικ., καὶ τὰς πόλεις Τολβέλοκον, "Ομσκην, καὶ Τόμσκην
καὶ ἀνατολικὴν Σιβερίαν διερρημένην εἰς 3 διοικ. καὶ ἔχουσαν
τὴν Ιρκούτσκην καὶ τὴν Κιάχια,

2). Μέγεθος καὶ πληθυσμός. Τὸ μέγεθος τῆς Ἀστικῆς Ρωσίας συμποσοῦται εἰς 268,000 τετραγ. μίλ., καὶ ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς εἰς 8,900,000 ψυχ. Λοιπὸν εἰς 1 τετρ. μίλ. ἀναλογοῦν 33 περ. κάτοικοι. Καὶ ἡ μὲν ὑπερκαυκασία ἔχει 4,100,000 κατ., αἱ δὲ Κιργιζικοὶ ἐρημοὶ ἐν ἑκατ. καὶ ἡ Σιβηρία 3,700,000. Εἰς τὴν Σιβηρίαν εἶναι μᾶλλον κατοικημέναι αἱ κοιλάδες τῶν ποταμῶν. Εἰς δὲ τὰ βόρεια μέρη αὐτῆς εἰς χιλιάδας τετρ. μίλιων οὐδὲ εἰς κάτοικος.

3). Καταγωγὴ, θρησκεία κτλ. Η Ἀστιατικὴ Ρωσία περιέχει μεγάλην ποικιλίαν ἔθνων. Καὶ εἰς μὲν τὴν ὑπερκαυκασίαν κατοικοῦν τὰ διάφορα τῆς Καυκασικῆς δρυοεθνίας ἔθνη (Κιρκάσιοι, Λέσγιοι, κτλ.), Γρούσιοι, Αρμένιοι, Πέρσαι, καὶ ἄλλα ἔθνη τῆς ἴνδοευρωπαϊκῆς δμογγλωσσίας. Εἰς δὲ τὰς στέπης τῆς Κασπίας καὶ τῆς Ἀράλης καὶ εἰς τὰ βόρεια τῆς Βακτριανῆς πεδιάδος μέρη οἱ Κιργίζοι, καὶ εἰς τὴν Σιβηρίαν διάφορα ἔθνη τῆς Ούραλικῆς καὶ τῆς Ταταρικῆς δμογγλωσσίας, καταλεγόμενα ἀπαντά εἰς τὴν Μογγολικὴν φυλὴν, ὡς οἱ ὈΤιάκαι παρὰ τὸν Ὁδίὸν, οἱ Ιουκάγειροι, οἱ Καμτσιδάλαι, οἱ Δαζριοί, οἱ Τουγγούσοι μεταξὺ τοῦ Ἱενισέη καὶ τοῦ Λαμουστικοῦ πελάγους, οἱ Βουραΐται, οἱ Ἰσκούται, εἰς τὴν ἀνατολικὴν Σιβηρίαν παρὰ τὸν Λέναν κτλ. Τὰ Καυκασικὰ ἔθνη, ἐκτὸς τῶν Ἀρμενίων, πρεσβεύονταν τὸ γυμωμεθανισμὸν τὰ δέ λοιπά εἶναι εἰδωλολάτραι ἢ ὀπαδοὶ τοῦ βουδδαϊσμοῦ. Ἀρκετοὶ δμως τῶν κατοίκων ἔδεχθισαν τὸν χριστιανισμὸν (Ιακούται, Βουραΐται, Καμτσιδάλαι). — Οἱ πόροι τοῦ βίου εἶναι, ἡ κτηνοτροφία εἰς τὴν ὑπερκαυκασίαν καὶ τὰς ἐρήμους καὶ ἡ θήρα καὶ ἡ μεταλουργία εἰς τὴν Σιβηρίαν. Κυθερώται δὲ ἡ Ἀστιατικὴ Ρωσία αὐταρχικῶς.

ΙΑ'. Αἱ Ἰνδικαὶ νῆσοι.

1). Αἱ ἐντόπιοι πολιτεῖαι τῶν Ἰνδίκων νήσων ἔχουσι μέγευος 35 χιλ. τ. μ., καὶ πληθυσμὸν περὶ τὰ 27 ἑκατομμύρια. Μέρη πῶν νήσων τούτων κατέχουν κράτη τινὰ τῆς Εὐρώπης, ὡς ἡ «Ολλανδία, ἡ Ἰσπανία, καὶ ἡ Πορτογαλλία. Καὶ ἡ μὲν Ὀλλανδία κατέχει μέρος τῆς Ιαύνης, τῆς Σουμάτρας, τῶν Μολούκκων, τοῦ Βορέου, καὶ τῆς Κελέσης (20 ἑκατ.), καὶ ἔχει ἐπὶ τῆς

Ιαύνης άξινς λόγου πόλεις τὰ ΠΑΤΑΥΙΟΝ, καὶ τὴν ΣΟΒΡΑ-
ΒΑΤΗΝ. Ἡ Ιστανία ἔχουσιά· εἰ μέρη τῶν Φιλιππινῶν (2 1/2
έκ), καὶ μάλιστα τῆς Αουζόνης, δῆσσος κεῖται ἐ· ίσημος πόλεις
ΜΑΝΙΑΛΑ (18,000 κατ.). Ἡ δὲ Πορτογαλλία κατέ· εἰ
μέρος τῆς Τίμωρος καὶ τὴν μικρὰν νήσον, τὸ Μάκαον, εἰς τὸν
λιμένα τῆς Κοντώνης (1 1/2 έκατ.).

2). Οἱ κάτοικοι τῶν Ἰνδικῶν νήσων ἀνήκουσιν εἰς τὴν Μα-
λαικὴν φυλήν οὐχ ἡττον ὑπάρχουσι Σινοὶ περὶ τὰ 2 ἑκατ-
εῖς τὰς Φιλιππίνας νήσους καὶ Βίρωπαῖς περὶ τὸ 1/2 ἑκατ.
Οἱ πλεῖστοι τούτων πρεσβεύουν τὸν Μωαμεθανισμὸν καὶ τὰν
Χριστιανισμὸν, δόγματα ἀντικαταστήσαντα τὸν ἄλλοτε ἐπι-
κρατοῦντα βουδδισμὸν, καὶ εἰναι γεωργοὶ ἡ βιομήχανοι ἥναυται,

ΙΒ'. Ἀραβία.

1). Ἐνεκα τῆς Μέσσεως, τῶν φυσικῶν ἰδιοτήτων, καὶ τοῦ
πληθυσμοῦ τῆς ἀποτελεῖ ἡ Ἀραβία τὴν μετάβασιν μεταξὺ Ἀ-
σίας καὶ Ἀφρικῆς. Ἡ ἀκαρπία τῶν ἐνδοτέρων μερῶν περιο-
ρίζει τοὺς κατοίκους εἰς τὰ παράλια, δῆσσον ὑπάρχουν μικραὶ
στρατιωτικαὶ ἡγεμονίαι, ἐκτὸς τοῦ μέρους, τὸ ὅποιον ἔχουσιά-
ζει κατ' ὄνομα ἡ Τουρκία, καὶ τῆς Ἀδένης πόλεως, ἥτις ἀνή-
κει εἰς τὴν Αγγλίαν. Εἰς τὴν ἀνατολικὴν ὥμοις παραλίαιν ἐσχη-
ματίσθη στρατιωτέρα τις ἡγεμονία, ἡ τοῦ Ἰμάρου τῆς ΜΑ-
ΣΚΑΤΗΣ (8000 τ. μ. μὲ 2 1/2 έκατ.), τῆς ἀξιολογωτέρας
ἐμπορικῆς πόλεως τῆς χερσονήσου.

2). Ἄραβες κατ' ἔνοχὴν νομάδες, καταγίνονται μόνον
εἰς τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν καὶ εἰς τὰ παράλια εἰς τὴν καλ-
λιέργειαν τῆς γῆς. Ἐκτὸς τοῦ νομαδικοῦ βίου ἔχουν κλίσιν
μᾶλλον εἰς τὴν ναυτιλίαν. Ἐπὶ δὲ ταύτης στηρίζεται ἡ δύ-
ναμις τοῦ Ἰμάρου τῆς Μασκάτης, δῆσσις ἔχει σχεδόν μόνος τὸ
ἐμπόριον τῶν πριεύοντων τῆς Ἀραβίας (μαργαριτῶν, φοινί-
κων, καφὲ, λιβανωτοῦ, δούλων), καὶ ἀπέκτησαν οὕτω πλοῦ-
τον καὶ δύναμιν.

Β· ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΗ ΘΕΣΙΣ ΑΥΤΗΣ.

1). Η Αφρική ἀπαρτίζει τὸ τρίτον μέρος τῆς μεγάλης ἡπαρχίας τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, καὶ συνδέεται μετὰ τῆς Ἀσίας διὰ τοῦ μεταξὺ τοῦ Γαζαίου κόλπου καὶ τοῦ μυχοῦ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης σχηματίζομένου ἴσθμοῦ τοῦ Σουέζου (Πυλούσιακοῦ ἴσθμοῦ). Χωρίζεται δὲ ἀπὸ τῆς Εὐρώπης διὰ τῆς εἰσχωρήσεως τῆς Μεσογείου θαλάσσης.

2) Η Αρρική γειτονεύει πρὸς μὲν τὴν Ἀσίαν καθ' ὅλην τὴν δυτικὴν πλευρὰν τῆς Αραβικῆς χερσονήσου πρὸς δὲ τὴν Εὐρώπην πλησιάζει εἰ, δύο μόνον σημεῖα, τὴν Ταρίφαν κατὰ τὸν Ἡράκλειον πορθμὸν καὶ τὸ δυτικὸν ἀκρωτήριον τῆς Σικελίας.

3). Τὸ βορειότατον ἀκρωτήριον τῆς Ἀρρικῆς εἶναι τὸ Λευκὸν, ἀπάναντι τῆς Σικελίας τὸ ιοτιώτατον τὸ Βελόνειον, τὸ ἀνατολικώτατον τὸ Γουαρδαφούτον, πρὸς ἀνατολὰς τοῦ πορθμοῦ Βαλ-έλ-Μανδέβ, καὶ τὸ δυτικώτατον τὸ Πράσινον. Ἐκτὸς δὲ τούτων ἔξικ λόγου ἀκρωτήρια εἶναι τὸ Σπάρτελον (ὁ Σολόεις) ἀπέναντι τῆς Ταρίφας καὶ ἡ Εὔελπις ἀκρα πρὸ νίτον πλησίον τοῦ Βελονείου ἀκρωτηρίου.

4). Η Αφρική δὲν ἔχει ἐπικρατεῖσαν διάστασιν κατὰ μίαν διεύθυνσιν, ἀλλ' ἔκτείνεται σχεδὸν ἔξιστου ἀπὸ βορρᾶς πρὸς νότον, δύον ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς· καθότι τὸ μὲν μέγιστον μῆκος αὐτῆς ἀπὸ τὸ Λευκὸν ἀκρωτήριον ἔως τὸ Βελόνειον εἶναι 1070 μίλια· τὸ δὲ μέγιστον πλάτος ἀπὸ τοῦ Πρατίνου ἀκρω-

τηρίου μέχρι τοῦ Γουαρδαφουζού 1820 μίλια. Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ πλάτος καὶ τὸ μῆκος τῆς Ἀφρικῆς εἶναι σχεδὸν ἵσα, διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἡπειρος αὕτη εἶναι σύσσωμος καὶ στρογγύλη.

5). Τὸ μέγεθος τῆς Ἀφρικῆς συμπασοῦται εἰς 545,000 τετρ. μίλια² ὥστε παραβαλλομένη ἡ Ἀφρικὴ πρὸς μὲν τὴν Ἀ. σίαν εἶναι μικροτέρα τῶν 2/3 αὐτῆς πρὸς δὲ τὴν Εὐρώπην εἶναι 3 1/2 φορᾶς μεγαλειτέρα.

6). Τὴν Ἀφρικὴν βρέχει ἐκ μὲν ἀνατολῶν δὲ Ἰνδικὸς ὥκειανός ἀπὸ τοῦ Πηλουσιακοῦ ἰσθμοῦ μέχρι τοῦ Βελονείου, σχηματίζων παρ' αὐτὴν σημαντικοὺς κόλπους μόνον τὸν Ἀραβικὸν καὶ τὸν Σοφάλιον, πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ νῆσος Μαδαγάσκαρος, ἰσομεγέθης μὲν τὰς Ἰαπωνικὰς νήσους, καὶ περὶ αὐτὴν πολλαὶ ἄλλαι συστάδες μικροτέρων νήσων, ἐκ τῶν ὁποίων ἀξίαι λόγου εἶναι ἡ Βουρβὼν καὶ ἡ Γαλλικὴ, ἡ τοῦ ἀγίου Μαχυρικίου, κείμεναι πρὸς ἀνατολὰς τῆς Μαδαγάσκαρος.

7). Ἐκ δὲ δυσμῶν περιβρέει τὴν Ἀφρικὴν ὁ ἀτλαντικὸς ὥκειανός, ἀπὸ τοῦ Βελονείου ἀκρωτηρίου μέχρι τοῦ Σολόεντος, καὶ σχηματίζει ἐνα μόνον μεγάλον καὶ ἀνοικτὸν κόλπον τὸν τῆς Γουϊνέας. Περὶ τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Ἀφρικῆς κείνται αἱ νῆσοι τῆς Γουϊνέας, ἐντὸς τοῦ δμωνύμου κόλπου, αἱ τοῦ Πρασίνου ἀκρωτηρίου, καὶ αἱ Κανάριοι συγκείμεναι ἀπὸ τὰς νοτίους καὶ τὰς βορείους Καναρίους νήσους. Εἶναι δὲ εἰς μὲν τὰς νοτίους ἀξίεις λόγου ἡ Φέρρος καὶ ἡ Τενερίφα· εἰς δὲ τὰς βορείους ἡ Μαδέρα.

8). Τὰ βόρεια παράλια τῆς Ἀφρικῆς, ἀπὸ τοῦ Σολόεντος μέχρι τοῦ Πηλουσιακοῦ ἰσθμοῦ, βρέχονται ὑπὸ τῶν μερῶν τῆς Μεσογείου θαλάσσης· δηλ. ὑπὸ τοῦ Αἰθυκοῦ πελάγους, τὸ ὁποίον σχηματίζει δύο κόλπους, τὸν τῆς μικρᾶς καὶ τὸν τῆς μεγάλης· Σύρτεως, καὶ ὑπὸ τοῦ Αἰγυπτίου πελάγους.

9). Ἐπειδὴ ἡ θάλασσα εἰσχωρεῖ πολλὰ ὄλιγον εἰς τὴν Ἀφρικὴν, καὶ δὲν σχηματίζει εἰς αὐτὴν κόλπους βαθεῖς, διὰ τοῦτο

ἡ ἡπειρος αὗτη δὲν ἔχει καὶ ἐκτεταμένη παραλίαν, τῆς δημόσιας τὸ μῆκος ἀναθίνει εἰς 3,500 μίλια. Εἶναι δὲ πρὸς τοὺς τοις συγκρίνωμεν τὸ μῆκος τῆς παραλίας πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Ἀφρικῆς, θέλομεν εὑρεῖ, ότι ἡ παραλία ταξινομεῖται μικρότατη.

10). Ἐκ τῶν τριῶν λοιπῶν ἡπείρων, τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς, ἔχει σχετικῶς μέγαλειτέραν παραλίαν ἡ Εὐρώπη· βραχυτέραν ἡ Ἀσία καὶ βραχυτάτην ἡ Ἀφρική. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ θάλασσα εἰσχωρεῖ περισσότερον εἰς τὴν Εὐρώπην, ἢ εἰς τὰς ἄλλας ἡπείρους, καὶ ἡ ἡπειρος ἐκείνη εἰς αἱ πολυτχημούεστάτη, ἐνῷ ἡ Ἀσία εἶναι σύσσωμης καὶ ἀδιχηλέστος, καὶ ἡ Ἀφρική ἐντελῶς ἀσχήμων καὶ ἄμορφης. Ἐνεκκ τούτου καὶ ἡ Ἀφρική οὐδεμίαν ἔχει χερσόνησον, καὶ τὰ ἐνδότερα αὐτῆς κεῖνται μακράν ἀπὸ τὴν θάλασσαν, καὶ γίνονται πολὺ δυσπρόσιτα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΟΡΗ, ΠΕΔΙΑΔΕΣ, ΠΟΤΑΜΟΙ ΚΑΙ ΛΙΜΝΑΙ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ.

1). Τῆς Ἀφρικῆς εἶναι μόνον τὰ παράλια γνωστότερα· τὰ δὲ ἐνδότερα γνωρίζονται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἡτού· πολλὰ δὲ αὐτῆς μέρη εἶναι παντάπασιν ἄγνωστα.

2). Ως εἰκάζεται πρὸς νότον τῆς γραμμῆς, τῆς φερομένης ἀπὸ τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου τῆς Γουινέας μέχρι τοῦ Γουαρδαφουΐου κατέχει τὴν Ἀφρικήν εἰς καὶ μόνον συνεχὴς σύστημα ὁρέων, τὸ ὅποιον σκεπάζει δῆλον τὸ ἥπιόν μέρος καὶ ἀφίνει εἰς τὴν παραλίαν στενάς πεδινάς ταινίας, αἵτινες κατὰ τόπους ἔχουν διαφόρους ὀνομασίας. Τὰ ὅρη ταῦτα ὑψοῦνται κλιμακωτὰ ἀπὸ τῆς παραλίας εἰς σχῆμα σειρῶν, αἵτινες χωρίζουν ἀπ' ἀλλήλων ὑψηλὰς πεδιάδας. Τὸ ὑψὸς αὐτῶν συμπεραίνεται ἀπὸ 2,500 μέχρι 3,500 πήχεων ἀπὸ τῆς ἐπιφάνειας τῆς θάλασσης.

Τὰ βόρειον δὲ μέρος τοῦ ὄρεινοῦ τούτου στήματος ὄνομα-ζεται Σελήναῖα ὅρη.

3). Εἰς τὸ βορειονατολικὸν ἀκρον τοῦ ἥπιόντος ὁρεινοῦ στήματος ἀνύψωνται μέχρι 3,000 πήχεων παρὰ τὸν πορθμὸν Βάλι ἐλ-Μαγδέβ τὰ Δένυσσινικὰ ὅρη, τὰ δόσια τοῦ θάγουν

ζώς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν. Εἰς δὲ τὸ βορειοδυτικὸν ἀκρον
παράκεινται, κατέχοντα τὴν ἀπὸ τοῦ μιγοῦ τοῦ κόλπου τῆς
Γουϊνέας μέχρι τοῦ Πρασίνου ἀκρωτηρίου χώραν, τὰ Σουδαί
νικὰ ὄρη, τῶν ὁποίων τὸ ὑψός εἶναι μέτριον. Ἀρίνουν δὲ τὰ
ὅη ταῦτα παρὰ τὴν θάλασσαν ἐπίστες στενάς πεδιάδας, τῶν
ὅποιών ἡ μὲν πρὸς νότον λέγεται βόρειος Γουϊνέα, ἡ
δὲ πρὸς δυσμάς Σενεγαμβία. Κατέχουν δὲ τὰ ἥδη ἥθεντα
ὅρη 334,000 τετρ. μίλ. ἐπιφάνειαν.

4). Πρὸς βορρᾶν τῶν ὄρέων τούτων, ἀπὸ τοῦ ἀτλαντικοῦ
ώκεανοῦ μέχρι τοῦ Ἀραβίου κόλπου, ἔκτείνεται δι' ὅλης τῆς
ἡπείρου μία καὶ μόνη χαμηλὴ πεδιάς, κατέχουσα 150,000
τετραγ. μίλια. Η πεδιάς αὕτη εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος
ξηρὰ ἀμμώδης καὶ ἐμημος κατεπασμένη δύμας ἀπὸ καρπορό-
ρα μέρη, λεγόμενα εὐάστεις, καὶ ὀνομάζεται Σαχάρα. Τὸ
ἀνατολικὸν δύμας μέρος αὐτῆς ἔχει διάφορον φύσιν, εἶναι καρποφό-
ρον, καὶ ἀπαρτίζει τὴν πεδιάδα τοῦ Νείλου, ἡτοι εἶναι
μόλις τὸ πέμπτον τῆς ὅλης πεδιάδος. Προχωρεῖ δὲ ἡ Σαχάρα
κατὰ τὴν μεγάλην Σύρτιν καὶ τὸ Αἰγύπτιον πέλαγος μέχρι
τῆς Μεσογείου.

5). Βορειότερον τῆς πεδιάδος ταύτης παρὰ τὴν παραλίαν
τῆς Μεσογείου κείνται δύο μεμονωμένα συστήματα, ὄρέων τὸ
Μαυριτανικὸν καὶ τὸ Κυρηναϊκὸν. Καὶ τὸ μὲν πρῶ-
τὸν ἔκτεινόμενον ἀπὸ τοῦ Σολόεντος μέχρι τῆς μεγάλης
Σύρτεως, σύγκειται ἀπὸ διαφόρους σειράς ὄρέων, καὶ ἔχει κο-
ρυφὰς ἔως 3500 πόλ. ὑψους. Τρεῖς τῶν σειρῶν αὐτῶν ὀνομά-
ζονται μὲ τὸ αὐτό ὄνομα Ἀτλας. Τὸ δὲ Κυρηναϊκὸν κείνται
πρὸς ἀνατολὰς τῆς μεγάλης Σύρτεως, καὶ ἔχει μικρὰς διαστά-
σεις.

6). Ἐκ τῶν ποταμῶν τῆς Ἀφρικῆς πολλὰ ὄλιγοις γνωρί-
ζομεν, καὶ τούτους ὅχι ἐντελῶς. Φαίνεται δὲ ὅτι ἡ ἡπειρος
αὐτῆς δὲν ἔχει πλοῦτον ὑδάτων, καὶ ὅτι εἶναι ἐν γένει ἀνυδρος
ἐκ τῶν γνωστοτέρων ποταμῶν αὐτῆς εἶναι ὁ Νίγρος, ὁ Σενεγ-
άλης, ὁ Γαμβήας, καὶ ὁ Νείλος.

7). Ο Νίγρος πηγάζει εἰς τὰ Σουδάνικα ὄρη, ἔξι δι' αὐτοῦ

τῶν, καὶ μετὰ κυκλοτερῆς δρόμου ἐκβάλλει διὰ πολλῶν στοιχέων εἰς τὸν κόλπον τῆς Γούνεας. Πλησίον τῶν πηγῶν τοῦ Νίγρου πηγάζουν ὁ Σενεγάλης καὶ ὁ Γαμβίας, οπτινες διευθυνόμενοι πρὸς δυσμάς ρέουν παραλλήλως, καὶ ἐκβαλλούν, δὲ μὲν εἰς βορειότερον, ὁ δὲ ἄλλος νοτιώτερον τοῦ Πρασίνου ἀκμωτηρίου.

8). 'Ο Νεῖλος συγκροτεῖται ἐκ τοῦ λευκοῦ Νείλου (Βαχέρ 'Αβιάδ), τοῦ δποιου αἱ πηγαὶ ὑποτίθενται εἰς τὰ Σεληναῖα ὅρη, καὶ τοῦ κυανοῦ Νείλου πηγάζοντος εἰς τὰ Ἀβυσσινικὰ ὅρη, καὶ διαρρέοντος τὴν Τσάνην λίμνην. 'Ρέει δὲ ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν, καὶ λύνεται διὰ πολλῶν στοιχάτων εἰς τὸ Λιγύπτιον πέλαγος, σχηματίζων δέλτα. 'Ο Νεῖλος πληρούμενος κατ' ἔτος τακτικῶς περὶ τὸν Ιούλιον καὶ Αὔγουστον, ποτίζει τὴν χώραν, δι' ἥς ρέει, καὶ παρέγει εἰς αὐτὴν τὴν γονιμότητα, διὰ τῆς δόποιας διακρίνεται ἀπὸ τὴν Σαχάραν.

9). 'Εκ τῶν γνωστῶν λιμνῶν τῆς Ἀφρικῆς ἀξιαι λόγου εἶναι ἡ Τσάνη, τῆς δόποιας τὰ ὄδατα, ὡς λέγουν, ἀπορρέουν εἰς τὸν Νίγρον· καὶ ἡ Μαραθῆ, τῆς δόποιας ἡ μὲν ὑπαρξία θεωρεῖται βεβαῖα, αἱ δὲ λοιπαὶ σχέσεις εἶναι εἰσέτι ἀγνωστοι.'

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΚΛΙΜΑΤΙΚΑΙ ΚΑΙ ΦΥΤΟΛΟΓΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ:

1). 'Η θέσις τῆς Ἀφρικῆς νοτιώτερον τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας, περὶ τὸ μέσον τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, παρέχει εἰς αὐτὴν διαφόρους κλιματικὰς σχέσεις ἀπὸ ἐκείνας, τὰς δόποιας παρετηρήσαμεν εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀσίαν. Καθότι εἰς μὲν ταύτας γίνεται ἡ ἐλάττωσις τῆς θερμότητος ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν, καὶ πάντα τὰ βορειότερον κείμενα ἔχουν καὶ ψυχρότερον κλίμα ἀπὸ τὰ νοτιώτερον κείμενα. Εἰς τὴν Ἀφρικήν δύμως συμβαίνει ἡ ἐλάττωσις τῆς θερμότητος ἀπὸ τὸ μέσον καὶ πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς νότον, ὥστε τὰ μὲν μέσα αὐτῆς ἔχουν θερμότερον κλίμα, τὰ δὲ βόρεια καὶ τὰ νότια ἄκρα εἰσὶν εὑραστέρα.

2). 'Ολόκληρος λοιπὸν ἡ Ἀφρικὴ πίπτει ἐνεκκ τῆς γοτίου

Θέσεώς της εἰς μίαν μόνην ζώνην, τὴν τῆς βροχῆς, καὶ δὲν φθάνει οὔτε τὰ πρὸς βορρᾶν, οὔτε τὰ πρὸς νότον δρις τῆς ζώνης ταύτης. Διακρίνονται δὲ ἐντὸς τῆς ζώνης αὐτῆς δύο φυτά καὶ ζῶνται, ἡ τῆς βανάνης, κατέχουσα τὸ πλεῖστον μέρος τῆς Ἀφρικῆς, καὶ ἡ τῶν εὐγενῶν ὄπωρῶν, περιστριζομένη εἰς τὰ βόρεια καὶ τὰ νότια ἀκρα τῆς ἡπείρου. — Τὰ δρῦα τῶν κλιματικῶν ταινιῶν εἶναι ἄγνωστα. Ἐπειδὴ δὲ ὁ χαρακτὴρ τῆς Ἀφρικῆς εἶναι κατ' ἔξοχὴν ἡπειρωτικής, διὰ τοῦτο ὑπόριχεν εἰς αὐτὴν ὑπερβολὴ τοῦ καύσωνος τοῦ θέρους, καὶ ἀσύμμετρος ἐλάττωσις τοῦ ψύχους τοῦ χειμῶνος, διὸν πηγάδει περισσοτέρα ξηρασία τοῦ ἀέρος καὶ στέγνωσις τοῦ ἐδάφους.

3). Τὸ μονόμορφον τῶν τοπικῶν καὶ κλιματικῶν σχέσεων τῆς Ἀφρικῆς ἀπαντάται καὶ εἰς τὰ φυτὰ καὶ εἰς τὰ ζῶά της, τὰ δποια δὲν ἔχουν μεγάλην ποικιλίαν· ἀλλ' ὅμως τὰ μὲν ζῶα διακρίνονται κατὰ τὴν ἀλκηνήν καὶ τὴν ἀγριότητα· τὰ δὲ φυτά, ἀν καὶ ὅχι τόσον κολοσσαῖα, ὡς τὰ τῆς Ἀσίας εἶναι ἀρωματικώτερα. Ἀνήκουν δὲ ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν Ἀφρικὴν τὰ ἔφεξης ζῶα, ἡ καμηλοπάρδαλις, ἡ γιράφη, ὁ ὄναργος, ἡ στρουθοκάμηλος, καὶ ἄλλα.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΟΛΙΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ.

1). ‘Ο πληθυσμὸς τῆς Ἀφρικῆς ἀναθαίνων εἰς 122 ἑκατ., εἶναι μικρότατος, παραβαλλόμενος πρὸς τὸ μέγεθος αὐτῆς, καὶ ἐπομένως ἡ ἡπειρος πολλὰ διάγον κατοικημένη· διότι εἰς Ἑκατὸν τετραγωνικὸν μίλιον κατοικοῦν μόλις 220 κατοικοι. Καλλίτερα κατοικημέναι εἶναι αἱ παράλιαι καὶ αἱ παραπόταμιαι χῶραι· πρὸ πάντων δὲ ἡ παρὰ τὸν κάτω Νεῖλον.

2) ‘Ἐκ τῶν κατοίκων τῆς Ἀφρικῆς ἀντίκουν τὰ 3/4 εἰς τὴν Ἀφρικανικὴν φυλήν· τὸ δὲ λοιπὸν τέταρτον, διατρίβον κατ' ἔξοχὴν εἰς τὰ βόρεια παράλια, εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος

ἐκ τῶν ἔθνῶν τῆς Ἰνδοευρωπαϊκῆς δημογλωσσίας, καὶ ἐκ τῆς Ταταρικῆς. Καὶ ἐκ μὲν τῆς Ἰνδοευρωπαϊκῆς εἶναι οἱ Ἀραβοί εἰς (Βεδουΐνοι καὶ Φελλάχοι) διαμένοντες εἰς τὰς δυτικὰς κατακλίσεις τῶν Μαυριτανικῶν ὁρέων, εἰς τὰ παράλια τοῦ Λιβικοῦ πελάγους, καὶ παρὰ τὸν κάτω Νεῖλον οἱ Ἀβυσσίνιοι, καὶ οἱ Κόπται, ἢ ἀπόγονοι τῶν Ἀρχαίων Αἰγυπτίων. Πρὸς δὲ τούτοις Ἐθραῖοι, καὶ διάφοροι ἐκ τῆς Εὐρώπης ἄποικοι. Ἐκ δὲ τῆς Ταταρικῆς διατρίβουν εἰς τὴν Ἀφρικὴν παρὰ τὸν Νεῖλον καὶ τὰ παράλια τοῦ Λιβυκοῦ πελάγους Οσμάνιοι καὶ Τουρκομάνοι.

3). Η Ἀφρικανικὴ φυλὴ διαιρεῖται ἵσωσεις τρεῖς δημοεθνίας.

ἀ.) Τὴν Λιβυκὴν ἢ Βερβερικὴν, εἰς τὴν δυοῖαν καταριθμοῦνται τὰ ἔθνη, τὰ δυοῖα κατοικοῦν τὴν βόρειον Ἀφρικήν μέχρι τοῦ Νίγρου καὶ τῶν Ἀβυσσινικῶν ὁρέων. Ἀξιολογώτερα τῶν ἔθνων τούτων εἶναι οἱ Καδούλαι, οἱ Τίθαι οἱ Τουάρικοι, καὶ πολλὰ ἄλλα.

β'.) Τὴν Αἰθιοπικὴν ἢ Νεγρικὴν, κατέχουσαν τὸ λοιπὸν μέρος τῆς ἡπείρου μέχρι τῶν νοτίων μερῶν αὐτῆς· εἰς ταύτην καταλέγονται οἱ Φουλάχοι, οἱ Μανδίγγοι, οἱ Ἀσσάντιοι, καὶ ἄλλα ἔθνη κατοικοῦντα τὰ Σουδανικὰ ὅρη μέχρι τῆς Τσάνης λίμνης· τὰ Κογγικὰ ἔθνη εἰς τὸ δυτικόν μέρος τῆς ὁρεινῆς Ἀφρικῆς, καὶ οἱ Γάλλαι, οἱ Σομαύλιοι, οἱ Μοζαβέικοι κτλ., κατοικοῦντες τὴν ἀνατολικὴν παράλιαν τῆς Ἀφρικῆς.

γ'.) Τὴν τῶν νοτίων Ἀφρικανικῶν ἔθνων, τὰ δυοῖα κατέχουν τὰ νότια μέρη τῆς Ἀφρικῆς. Εἶναι δὲ ταῦτα οἱ Κάφροι, πρὸς ἀνατολὰς, καὶ οἱ Ὀττεντότοι πρὸς δυσμάς.

4). Αἱ διαφοραὶ ὅχι μόνον μεταξὺ τῶν δημοεθνῶν τῆς Ἀφρικανικῆς φυλῆς, ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν διαφόρων ἔθνων μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς δημοεθνίας εἶναι μεγάλαι. Οὕτω π.χ. οἱ Λίθυες ἔχουν ἐν γένει τὴν μορφὴν τῆς Καυκασίας φυλῆς· οἱ δὲ Κάφροι καὶ οἱ Ὀττεντότοι δὲν ἔχουν, οὔτε τῆς Καυκασίας, οὔτε τῆς Ἀφρικανικῆς φυλῆς τὸν τύπον. Καὶ αὐτὰ δὲ τὰ Νεγρικὰ ἔθνη διαφέρουν ποικιλοτρόπως ἀπ' ἄλληλων· καθότι ἄλλα μὲν παρου-

σιάζουν τέλειον τὸν τύπον τῶν Νέγρων· ἀλλα δὲν ἔχουν τὸν σχηματισμὸν τοῦ κρανίου, δὲν εἰναι ὅμως χρώματος· μελανοῦ· καὶ ἄλλα πάλιν ἔχοντα χρῶμα μέλαν διακρίνονται διὰ τὴν ἐντέλειαν τοῦ τύπου τῆς Καυκασίας φυλῆς τὸν σχηματισμὸν τοῦ κρανίου καὶ τοῦ προσώπου.

5). Οἱ πλεῖστοι τῶν Ἀφρικανῶν εὑρίσκονται ἀκόμη εἰς βάρος θαρροῦ καὶ κτηνώὴν εἰδῶρυ λατρείαν, χωρὶς νὰ ἔχουν τὴν ιδέαν ἐνὸς ὑπερτάτου ὄντος θεωροῦν δὲ ὡς ἀνώτατον ὃν εἰς τὴν φύσιν τὸν ἄνθρωπον, καθ' ὃσον ἔχει τὴν δύναμιν διὰ μαγείας καὶ γοντείας νὰ ὑποτάσσῃ εἰς τὴν θέλησίν του τὰς δυνάμεις τῆς φύσεως.— Οἱ τὰ βόρεια μέρη τῆς ἡπείρου κατοικοῦντες, κατ' ἔξοχὴν οἱ Ἀράβες, οἱ Οσμάνοι, οἱ πλεῖστοι τῶν Λιβύων, οἱ Φουλάχοι, οἱ Μανδίγγοι, καὶ ἄλλα τῶν βορείων θέμην πρεσβεύοντι τὸν μωαμεθανισμὸν. Εἰς δὲ τὸν γριστιανισμὸν ἀνήκουν ἐκτὸς τῶν σχεδὸν ἀποστατησάντων Ἀβυσσινίων, τῶν Κοπτῶν, καὶ τῶν Εὐρωπαίων ἀποίκων, οἱ νότιοι Οττεντότοι καὶ μικρὸς ἀριθμὸς Νέγρων εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἀποίκιας ἐν γένει 1/20 περιπου τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἀφρικῆς.

6). Μέγα μέρος τῶν κατοίκων τῆς Ἀφρικῆς ζῇ αὐτομάτως, ἢ διάγει νομαδικὸν ζίον τρεφόμενον ἐκ τῆς θήρας, ἐκ τῆς κτυντροφίας καὶ ἐκ τοῦ πολέμου. Εἴς τινα ὅμως μέρη ὡς εἰς τὰς Σουδανικὰς χώρας, ἀνεπτύχθη διὰ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ μωαμεθανισμοῦ ιδιαίτερός τις πολιτισμὸς, διστις γίνεται δῆλος εἰς τὸν κοινωνικὸν ζίον, εἰς τὴν τελειοποίησιν γειροτεγνιῶν τινων, εἰς τὴν τέχνην τοῦ πολέμου, καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον. «Ηγεωργία ἀσκεῖται εἰς τὴν παρὰ τὸν Νεῖλον χώραν τὴν Ἀβυσσινίαν, τὰς Σουδανικὰς χώρας, εἰς τὴν τοῦ Εὐέλπιδος ἀκρωτηρίου, περιοριζομένη ἐξ ἐνὸς μὲν ὑπὸ τῆς φύσεως τῆς χώρας, ἐξ ἄλλου δὲ ὑπὸ τῆς ιδίας ἀσφαλείας. Η μεταλουργεία καὶ ἡ βιομηχανία δὲν ἐλλείπουν ἐντελῶς. Τὸ ἐμπόριον μὲν τὰ προϊόντα τοῦ τόπου (καφέν, ζάχαρι, σρύζαν· φοινικας, φοινικέλαιον, κόμμι, βαμβάκιον, διάφορα φίρμακα, ξύλα πολύτιμα, ἐλεφάντινον ὁστοῦν, δέριατα, πτερά στρογγοκαμήλου, μόσχον γρυπεῖτιν ἄμμον, δούλους κτλ.) είναι σημαντικὸν, καὶ γίνεται εἰς μὲν τὰ παράλια διὰ τῶν Εὐ-

ρωπαίων, εἰς δὲ τὰ ἐνδότερα διὰ τῶν Ἀρχίων, τῶν Μηνδίγγων, καὶ τῶν Φουλάχων. Ἡ ἐλλειψις ὅμως τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας, καὶ ἡ Εχρήσιμότης τῶν κατοίκων θέτουν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν του ἀνυπέρβλητα ἐμπόδια. Οἱ κατοίκοι τῆς Ἀφρικῆς οὐδεμίαν λαμβάνουν ἐκπαιδευσιν, ἔκτὸς τῶν μωαμεθανῶν. ἀλλὰ καὶ εἰς τούτους περιορίζεται εἰς μόνην τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ κορυφίου.

7). Αἱ κοινωνικὴ σχέσις τῶν κατοίκων τῆς Ἀφρικῆς οὐδεμίαν ἔλαβον ἀνάπτυξιν. Οἱ πολιτικοὶ δεσμοὶ καὶ εἰς αὐτὰς τὰς μικρόν τινα πολιτισμὸν ἔχουσας χώρας εἶναι πατριαρχικοὶ, καὶ διὰ τοῦτο ἀσθενεῖς. Ἐτιδέ δὲ ἀσθενέστεροι καὶ ἀτελέστεροι εἶναι οἱ φυλετικοὶ δεσμοὶ εἰς τὰ λοιπὰ εἰδωλολατρικὰ ἔθνη τῆς Ἀφρικανικῆς ἡπείρου. Ἐντόπιοι γριστιανικοὶ πολιτεῖ· ι δὲν ὑπάρχουν, εἰμὴ λειψανά τινα εἰς τὴν Ἀβυσσινίαν. Ἡ δοκιμὴ πρὸς σύστασιν χριστιανικῆς πολιτείας εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν εὑρίσκεται εἰς τὰ σπάργανα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ.

1). Ἐκ τῶν πολιτεῶν, οἵτινες εἶναι συστημέναι εἰς τὴν Ἀφρικὴν, πολλὰ ὄλιγαι εἶναι ἄξιαι λόγου. Τοῦτο δὲ περιέρχεται, διότι ἀ) ἡ ἡπειρος εἶναι ἀμορφής καὶ ἀδιαμέλιστος; β.) τὸ νότιον ὁρεινὸν μέρος αὐτῆς εἶναι πανταχόθεν περικλεισμένον, καὶ καθίσταται ἀπρόσιτον γ.). Ἡ Σαχάρα ἀποχωρίζει τὰ διάφορα μέρη παρέχουσα τὰ πλεῖστα ἐμπόδια εἰς τὴν σογκοινωνίαν. Κωλύματα πρὸς τούτοις εἰς τὴν πρὸς τὸν πολιτισμὸν πρόσοδον τῶν κατοίκων τῆς ἡπείρου ταύτης, εἶναι ἡ φύσις αὐτῶν, ἡ θρησκεία, καὶ τὰ ιστορικὰ γεγονότα. Μοναδικὴν ἔχεισιν τῶν ῥηθέντων ἀποτελεῖ ἡ Αἴγυπτος.

2). Αἱ συμαντικότεραι πολιτεῖαι τῆς Ἀφρικῆς εἶναι ἡ Ἀφρικανικὴ Τουρκία, ἡ Μαυριτανία, αἱ Σουδανικαὶ πολιτεῖαι, ἡ πολιτεία τῶν Ἀσαντίων ἡ Ἀβυσσινία, ἡ Λιθερία, καὶ αἱ Εύρωπαικαὶ ἀποικίαι.

3). Ἡ Ἀφρικανικὴ Τουρκία, ἔχουσα μέγεθος 50,000 τετρ., σχεδὸν μίλ. συνίσταται ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο καὶ

(1700 τετρ. μιλ.) καιμένην παρὰ τὸν κάτω Νεῖλον, καὶ περὶ
χουσαν ἀξιολόγους πόλεις τὸ ΚΑΙΡΟΝ (300,000 κατ.) καὶ
τὴν ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΝ.—ἀπὸ τὴν Νουβίαν, πρὸς νότον
τῆς Αἰγύπτου παρὰ τὸν μέσον Νεῖλον, ἣτις ἔχει 14,000 τετ.
μιλ. ἔκτασιν, καὶ ἐπίσημον πόλιν τὴν ΣΕΝΝΑΑΡΗΝ—ἀπὸ τὰς
σατραπεῖας καὶ ἐπίσημον πόλιν τὴν ΤΥΝΗΣ.

4). ‘Ο πληθυσμὸς τῆς Ἀφρικανικῆς Τουρκίας συμποσοῦται
περίπου εἰς 8,900,000 κατοίκων, ἐκ τῶν ὅποιων ἀναλογοῦν
εἰς μὲν τὴν Αἴγυπτον πέντε ἑκατοῦ. εἰς δὲ τὴν Νουβίαν δύο,
εἰς τὴν Τρίπολιν δύο, καὶ εἰς τὸν Τύνητα τὸ ὑπόλοιπον. Απαρ-
τίζεται δὲ διὰ πληθυσμὸς ἀπὸ “Δραΐας, Κόπτας, Λίβυας. Οσμά-
νους καὶ Τουρκομάνους.—Ἐκ τούτων οἱ μὲν Λίβυες, οἱ Κό-
πται, καὶ οἱ “Αραβες Φελλάχοι εἰναι γεωργοί” οἱ δὲ “Αραβες
Βεδουΐνοι καὶ Τουρκομάνοι νομάδες. Καλλώς καλλιεργημένη
χώρα εἰναι ἡεῦρος πεδιὰς τοῦ Νείλου, ἣτις καὶ ποικίλα προϊ-
όντα ἔχει, καὶ ἀρκετὸν πληθυσμόν.—“Ολοι οἱ κάτοικοι ἐκτὸς
τῶν Χριστιανῶν Κοπτῶν, πρεσβεύτων τὸν μωαμεθινισμὸν, καὶ
κινθερωνται αὐθιαρέτως ἀπὸ σατράπας (τὸν ἀντραστὸν
λέει τῆς Αἰγύπτου, τὸν σατράπην τῆς Τριπόλεως, τὸν
βέπον τοῦ Τύνητος), οἵτινες ὑποτάσσονται κατὰ τὸ
μᾶλλον καὶ ἡπτον εἰς τὸν Σουλτάνον.

5). ‘Η Μαυρικίαν ια (Μαρόκκον), κατέχουσα τὸ δυτι-
κὸν μέρος τῶν Μαυριτανικῶν ὁρέων, ἔχει 12,500 τετρ. μιλ.
μέγεθος πρωτεύουσαν τὸ ΦEZ (35,000 κατ.), καὶ κατοικεῖται
ἀπὸ 8 ἑκατ., κατ. οἵτινες εἰναι “Αραβες, Λίβυες, Εβραῖοι, Τουρ-
κοι καὶ ξτλ. καὶ καταγίνονται κατ’ ἔζοχὴν εἰς τὴν κτηνοτρο-
φίαν καὶ ἀλίγον τὴν γεωργίαν. Η βιομηχανία παρέχει τινὰ
μόνον πριόντα δῖαι λόγου. Τὸ δέ ἐμπόριον πρὸς τὰ ἐνδό-
τερα τῆς Ἀφρικῆς, καὶ πρὸς τὸ ἔξωτερικὸν εἰναι σηματικόν.
Η κυβέρνησις εἰναι δεσποτική.

6). ‘Ἐκ τῶν Σουδανικῶν πολιτειῶν ἀξιόλογοι εἰναι ή τῶν
Φουλάχων ἢ Φελλατῶν (12,000 τετρ. μιλ. μὲ 10 ἑκ.)

χατοίκων, καὶ τὴν πρωτεύουσαν Σακατούη, καὶ ἡ τοῦ Βορείου παρὰ τὴν Τσάνην λίμνην (14,000 τετρ. μίλ.) μὲ 5—8 ἑκατ. ψυχῶν καὶ τὰς πόλεις Βερού καὶ Ἀγγορού.

7). Η Ἄσαντική πολιτεία, ἡ κραταιοτέτη δικαιῶν ἄλλων δεσποτιῶν κατὰ τὴν παραλίαν τοῦ βορείου Γουβένχες, ἔχει 2 ἑκατ. ἀμέσων ὑπηκόων, καὶ ἄλλα τόσα ὑποτελῶν.

8). Εἰς τὴν Ἄσαντικήν εἰνι αν ὑπάρχουν τίρα τὰ λείψανα μόνον ἐνὸς χριστιανικοῦ, ἄλλοτε κραταιοῦ καὶ ἀκμάζοντος, βασιλείου. Ο αὐτοκράτωρ (Νέγος), δοτις ἐδρεῖει εἰς τὴν Γονδρήν, ἀπώλεσε πάσαν ἔξουσίαν, καὶ οἱ σατράπαι αὐτοῦ δεσποζούν εἰς τὰ διάφορα μέρη τοῦ κράτους. Δυνατώτεροι τούτων εἰναι ὁ σατράπης τῆς Τίγρης, καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Σάσης. Ἔνεκα δὲ τῆς τοιαύτης καταστάσεως ἐπεσεν ἡ χώρα μᾶλλον καὶ μᾶλλον εἰς παρκμήν.

9). Ἐκ δὲ τῶν Βύρωπαικῶν ἐθνῶν πολλὰ κατέχουν διάφορα μέρη εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀφρικῆς ἀλλ ὀλίγα ἔχουν λόγου ἀξίας ἀποικίας. Η Δανία καὶ ἡ Ολλανδία ἔχουν ἐμπορικούς τινας σταθμούς εἰς τὰ παράλια τῆς Γούινέας. Η Ἰσπανία καὶ τέχει ὀχυρώματά τινα εἰς τὴν βόρειον παραλίαν τῆς Ἀφρικῆς μὲ 2500 κατοίκων καὶ τὰς νοτίους καναρίους νήσους (152 τετρ. μίλ.) ἔχουσας πλευθυσρὸν 260,000 ἐξ Ἰσπανῶν, Νεγρῶν, καὶ Μουλατέρων συγκείμενον καὶ καταγινόμενον εἰς τὴν γεωργίαν. Εἶναι δὲ οἱ κατοίκοι οὗτοι δυτικῆς θρησκείας, καὶ λαλοῦν τὴν Ἰσπανικὴν γλῶσσαν.

10). Ἀξιολογώτεραι δύο τῶν ἀποικιῶν τούτων εἰναι αἱ Γαλλικαὶ, αἱ Βρεττανικαὶ, καὶ ἂν Πορτογαλλικαί.

α). Λι Γαλλικαὶ ἀποικίας σύγκεινται ἀπὸ τὴν Ἀλγερίαν (42,150 τετρ. μίλ.), κειμένην μεταξὺ τῆς Μαυριτανίας καὶ τῆς Τριπόλεως εἰς τὴν βόρειον παραλαίαν τῆς Ἀφρικῆς, καὶ περιτομένην πρὸς νότον εἰς τὴν ἔρημον ἀπὸ τὴν Σενεγάλην ἀνατολὴν περὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ δύμωνόμου ποταμοῦ, καὶ ἀπὸ τὴν νῆσον Βουρζώνα. Η Ἀλγερίχ, κατοικουμένη ὑπὸ 3 ἑκατοίκων, ἐκ τῶν ὅποιών περὶ τὰς 2,8000 Βύρωπαιοι, ἔχει γῆν καρποφόρου καὶ ἀξιόλογα προϊόντα ἀλλ ὁ συνεχῆς πόλε-

μος, τὸν ὁποῖον διατηρεῖ ὁ πολεμικὸς χαρακτὴρ τῶν ἐντοπίων κατοίκων, ἐμποδίζει τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας, καὶ τὴν πρόδον τοῦ τόπου. Ἐκτὸς τῶν Εύρωπαίων οἱ λοιποὶ κατοίκοι εἰναι "Ἀραβίς καὶ Λίβυς. — Ἡ Βουρβὼν ἔχει 200,000 κατ. ἐκ τῶν ὁποίων 70,000 Νέγροι. Ἡ Σενεγαλία 250 γιλ. κατ.

β'.) Ἡ Βρεττανία ἔχουσιάζει εἰς τὴν Ἀφρικὴν τὴν χώραν τοῦ ἀκρωτηρίου, ἔχουν 12,000 τ. μίλ., καὶ 750,000 κατοίκους, Νέρους (Αιθίοπας), Ὄττεντότους, Ὄλλανδους, καὶ Άλλους Εύρωπαίους τὴν Σενεγαλικήν μὲ 200,000 κατ. Αιθίοπας τὴν νῆσον τοῦ ἀγίου Μαυρικίου μὲ 322,500 κατοίκους, κατὰ τὸ πλεῖστον Αιθίοπας, Μουλατρας, Μαλαίους, καὶ Γάλλους; καὶ τὴν ἀγίαν Βαλένην, ἥτις χρησιμεύει ὡς σταθμὸς διὰ τὰ εἰς τὰς Ινδίας πλέοντα πλοῖα.

γ'.) Ἡ πορτογαλλία κατέχει τὰς βορείους Καναρίους, τῶν ὁποίων ὁ πληθυσμὸς συμποσοῦται εἰς 116,000 κατοίκων, δροίων κατὰ τὸ γένος καὶ τὴν θρησκείαν μὲ τοὺς κατοίκους τῶν Νοτίων Καναρίων τὰς νήσους τοῦ Πρασίνου ἀκρωτηρίου μὲ σταθμούς τινας ἀπέναντι εἰς τὴν Σενεγαλικήν, καὶ 86,000 κατοίκους Πορτογάλλων, Αιθίόπων, καὶ Μουλατρῶν τὴν νῆσον τοῦ ἀγίου Θωμᾶ ἐκ τῶν νήσων Φουνέας τὴν. Ἐγγόλων εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς νοτίου Ἀφρικῆς, καὶ τὴν Μοζαμβίκην εἰς τὴν ἀνατολικὴν ἀπέναντι τῆς Μαδαγασκάρου. Αἱ τελευταῖαι ἀποικίαι ἔχουν 2,300,000 κατοίκους Πορτογάλλους, ἀποκατασταθέντας χρι-

ριν ἐμπορίου.

δ'.) Πρὸς ταύτας συγκαταλέγεται καὶ ἡ μικρὰ δημοκρατία Διεζία, μὲ 500 τ. μ. καὶ 300 ἀπελευθέρους Αιθίοπας χριστιανούς, ἥτις ἐσυστήθη πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς διαδόσεως τοῦ χριστιανισμοῦ εἰς τοὺς Ἀφρικανούς διὰ τῶν διμοφύων αὐτῶν.

— Η γένετο τοῦ οἰκουμενικοῦ πολέμου τοῦ 1914
— Η γένετο τοῦ οἰκουμενικοῦ πολέμου τοῦ 1914
— Η γένετο τοῦ οἰκουμενικοῦ πολέμου τοῦ 1914
— Η γένετο τοῦ οἰκουμενικοῦ πολέμου τοῦ 1914

Γ. ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ.

1). Πρὸς τὸ νοτιοανατολικὸν τῆς Ἀσίας καὶ τῶν Ἰνδικῶν νήσων κεῖται μικρά τις ἥπειρος, ἣτις ὀνομάζεται νέα Ὀλλανδία καὶ σχηματίζει, διοῦ μὲ τὴν μεγάλην πληθὺν τῶν πρὸς ἀνατολὰς αὐτῆς καὶ ἐντὸς τοῦ εἰρηνικοῦ ὥκεανοῦ κειμένων νήσων, τὸ τέταρτον μέρος τοῦ κόσμου, τὸ δποῖον λέγεται Αὔστραλία, οὐκεανῖτις ἡ Πολυνησία, καὶ εἶναι ισομέγεθες σχεδὸν μὲ τὴν Εὐρώπην.

2). Η ἀπὸ δύσμῶν πρὸς ἀνατολὰς, καθὼς καὶ ἡ ἀπὸ βορὸς πρὸς νότον διάστασις τοῦ μέρους τούτου τοῦ κόσμου εἶναι μεγάλαι. Ἐπειδὴ ὅμως αἱ διαστάσεις αὗται δὲν ἀνήκουν εἰς μίαν μόνην καὶ συνεγχῆ ἥπειρον, διὰ τοῦτο καὶ τὸ μέγεθος, τὸ δποῖον κατέχει ἡ Αὔστραλία εἶναι μικρόν καθότι ἡ μὲν νέα Ὀλλανδία ἔχει 138000 τετρ. μίλια· δὲν δὲ αἱ εἰς τὴν Αὔστραλίαν ἀνήκουσαι νῆσοι 22,000 τετρ. μίλ.

3). Η νέα Ὀλλανδία βρέχεται ἀπὸ δύο ὥκεανούς, τὸν εἰρηνικὸν καὶ τὸν Ἰνδικὸν, αἵτινες δὲν σχηματίζουν κόλπους ἀξιολόγους, εἴμην μόνον τὸν τῆς Καρπενταρίας (ὑπὸ τοῦ ἰνδικοῦ ὥκεανοῦ), ἀποτέμνοντα πρὸς ἀνατολὰς τὴν ὁμώνυμον χερσόνησον καὶ Αὔστραλικὸν πρὸς νότον (ὑπὸ τοῦ εἰρηνικοῦ ὥκεανοῦ). Τὸ σχῆμα τῆς νέας Ὀλλανδίας εἶναι ἀπλοῦν, μονόμορφον, καὶ ἡ παραλία τῆς ὀλίγον διατετμημένη. Τὸ βορειότατὸν ἀκρωτήριον αὐτῆς εἶναι τὸ ‘Εβόραχον, καὶ ἀπέχει ἀπὸ τὸ νοτιώτατον, τὸ Βιλσόνιον, 430 μίλια· τὸ δὲ δυτικώτατον, ἡ Στίππη, ἀφίσταται ἀπὸ τὸ ἀνατολικώτατον, τὸ ‘Αμμῶδες 550 τετρ. μίλ.

4). Τῆς νέας Ὀλλανδίας εἶναι μόνον αἱ παράλιοι χῶραι γνωστότεραι, αἱ δποῖαι ἔχουν διεφόρους ὀνομασίας· καὶ ἡ μὲν νοτιοανατολικὴ ὀνομάζεται νέα νότιος Οὐαλία, αἱ δὲ

λοιποὶ ἄλλως. Τὰ ἐνδότερα τῆς ἡπείρου εἶναι ἀγνωστα· Καθόσον δύμως εἰκάζεται, φάνεται, διτι τὸ ἐσωτερικὸν αὐτῆς σχηματίζει ἐν γένει μίαν στεπποειδῆ μονόμορφον πεδιάδην, ἃνευ σημαντικῶν ἀνωμαλῶν, τὴν ὅπλαν περιστοιχοῦν τὰ κατὰ τὴν παραλίαν διετείνοντα ὅρη. Τούτων γνωστότερα εἴναι τὰ εἰς τὴν νοτιοχατολικὴν παραλίαν κείμενα, τὰ ὅποια φθάνουν ἕως 2700 πήγη. Ὅψος. Ἐκ τῶν ποταμῶν γνωστότεροι εἶναι ὁ Υκεσθύριος, καὶ ὁ Οὔντερος, οὗτοις ἐκ τῶν ἐνδοτέρων ἔρευν πρὸς ἀνατολὰς, διεσχιζόντες βαθύτατα ὅρη· καὶ ὁ Μοιρόχιος, οὗτος συγχροτούμενος ἀπὸ πολλεὺς ἀλλούς διέρρεε τὸ ἐσωτερικόν, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Αὔστρολικὸν κόλπον, σχηματίζων λίμνην. Φάνεται δὲ ὅτι ἔνεκα τῆς θέσεως τῶν ἐρέων τὰ ὕδατα τῶν ἐνδοτέρων μερῶν τῇ; νέας Ολλανδίας λιμνάζοντα σκεπάζουν κατὰ κατρούς τὰ ἐνδότερα τῆς χώρας.

5). Πάντας οἱ λόχοι τῆς Βρετανίας, καὶ μόνον τινὰ τῶν ὄρέων αὐτῆς πίπτουν εἰς τὴν τανάγρην τῆς Βρετανίας καὶ χιόνος. καὶ εἰς τὴν τῆς αεινάου χιόνος. Βνεκα δύμως τοῦ μικροῦ μεγέθους τῆς ἡπείρου μετριάζεται καὶ τροπολογεῖται πολὺ τὸ κλίμα διὰ τῆς περικυκλώσης θαλάσσης. Ελαττούνται δὲ εἰς τὴν ἡπείρον ταύτην ἡ θερμότης ἀπὸ βορρᾶς πρὸς νότον, καὶ μόνο διάφοροι φυτικαὶ ζῶνται δεικνύουν τὴνέλαττωσιν ταύτην. Εἴναι δὲ αἱ φυτικαὶ αὐταὶ ζῶνται ἀ.) ἡ τῶν φοινίκων, περιλαμβάνουσα σχεδὸν τὸ πρὸς βορρᾶν κήμισυ τῆς ἡπείρου. καὶ β.) ἡ τῶν εὐγενῶν διπωρῶν καὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν κατέχουσα τὸ λοιπὸν κήμισυ. — Οπως δὲ αἱ τοπικαὶ καὶ φυσικαὶ σχέσεις τῆς νέας Ολλανδίας εἴναι ὀλιγώτερον διακριμέναι καὶ διάφοροι ἀπὸ τὰς τῶν Γοτθικῶν ἡπείρων, παρομοίως εἴναι διάφορακαὶ ἴδομενα τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτά της. — Υπάρχει δὲ ἐλλειψίς κατοικιδίων ζώων, δημητριακῶν καὶ ἄλλων ἐδωδίμων καρπῶν.

6). Αἱ νῆσοι τῆς Αὔστραλίας κείνται πρὸς ἀνατολὰς τῆς νέας Ολλανδίας ἐντὸς τοῦ εἰρηνικοῦ ὥκεανοῦ, καὶ εἴναι αἱ πλεισταὶ μικραί. Σημαντικώτεραι αὐτῶν εἴναι ἡ νέα Γουϊνέα, (12,000 τετρ. μέλ.) πρὸς βορρᾶν τῆς νέας Ολλανδίας, χωρὶς

ζομένη ἀπ' αὐτὴν διὰ τοῦ Τορρέσείου πορθμοῦ ἢ νέα
Σεελάνδη (3000 τετρ. μίλ.). πρὸς τὸ νοτιοανατολικὸν αὐ-
τῆς, σχηματιζομένη ἀπὸ δύο νήσους καὶ ἡ Βανδιέμενη (1200 τετρα. μίλ.) ἀπέναντι τοῦ Βιλσονείου ἀκρωτηρίου, χωρι-
ζομένη ἀπὸ τὴν νέαν 'Ολλανδίαν διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Βάσ-
σου. 'Η λοιπὴ πληθὺς τῶν νήσων διαιρέτεται εἰς διαφόρους
σειράς καὶ συστάδας, ἐκ τῶν δποίων ἄξιαι σημειώσεως εἶναι αἱ
Σανδιέμενη χειρὶς ταῖς νήσοις (τῶν δποίων μείζων ἡ 'Ο βατίχη) καὶ
αἱ τῆς 'Επαρχίας, τῶν δποίων σημαντικωτέρα
ἡ Ταχίτη.

7). Ακ τῶν νήσων τούτων ἀλλαι μὲν, καὶ μάλιστα αἱ με-
γαλείτεραι εἶναι βούνω δειναὶ καὶ ψηλαὶ, ὡς ἡ νέα Βουνέα,
ἢ νέα Σεελάνδη κτλ. Τινὶς μάλιστα τῶν ὑψηλῶν ἔχουν ἡ-
φαίστειον χαρακτῆρα, καὶ τὸ ὑψός τῶν βουνῶν των εἶναι σημαν-
τικὸν ὡς τοῦ ἡφαιστείου τῆς Οσαΐγης (4000 πήχ.), καὶ τοῦ
τῆς Ταχίτης. (4,100 πήχ.). "Αλλαι δὲ εἶναι μικραὶ, χαμηλαὶ,
στρογγύλαι, καὶ εὑρίσκονται τεταγμέναι εἰς σειράς ἢ συστά-
δας, ἢ κεῖνται πέριξ τῶν μεγαλειτέρων νήσων.

8). Όλαι σχεδὸν αἱ νήσοι ἀνήκουν εἰς τὴν ζώνην τῆς Βρο-
χῆς, καὶ μάλιστα εἰς τὴν ζώνην τῶν φοινίκων, ἐκτὸς τοῦ πλα-
στοῦ μέρους τῆς νέκτης Σεελάνδης, εἰς τὴν ὁποίαν ἐν τοσούτῳ
δὲν χιονίζει, εἰμὴ εἰς τὰ ὑψηλότερα μέρη. 'Η γειτονεία τῆς θα-
λάσσης μετριάζει πολὺ τὴν θερμότητα τοῦ κλίματος. Τὰ φυτὰ
καὶ τὰ ζῶα τῶν νήσων εἶναι ἐπίσης παράδοξα καὶ μονόμορφα:
δὲν διμοιάζουν δύμας τὰ τῆς νέας 'Ολλανδίας.

9). Τὴν Αὔστραλίαν κατοικεῖ ἀποκλειστικῶς σχεδὸν ἡ Μα-
λαϊκὴ φυλὴ, ητὶς ὅμιος εἶναι ἐξηπλωμένη καὶ εἰς τὰς Ινδικὰς
νήσους τὴν Μαλαϊκὴν χερσόνησον καὶ πρὸς δυσμάς εἰς τὰς νή-
σους τοῦ ινδικοῦ ὥκεανοῦ μέχρι τῆς Μαδαγάσκαρος. Εἰς τὴν
ἐκ 200,000 τετραγ. μίλ. ὡς ἐγγιστα συνισταμένην περιοχὴν ταύτην
κατοικοῦν 30 περίπου ἑκατ. ψυχῶν, ἐκ τῶν δποίων
5 δὲν ἀνήκουν εἰς τὴν Μαλαϊκὴν φυλήν. Διαμένουν δὲ ἐκ τῶν
30 ἑκατομ. ὡς ἐγγιστα 24 εἰς τὰς Ινδικὰς νήσους καὶ εἰς τὴν
ηπειρὸν τῆς Ασίας· 4 εἰς τὴν Μαδαγάσκαρα, καὶ τὰ λοιπὰ 2

εἰς τὴν Ἀστραχλίαν, ἐκ τῶν ὅποιων ἀναλογοῦν εἰς τὴν νέαν
Οὐλλανδίαν 800,000 μόνον.

10) Η Μαλαική φυλλὴ διαιρεῖται εἰς δύο δημοσθνία διαιρε-
φοίσσας ἀπ' ἀλλήλων καὶ κατὰ την σωματικὴν διάπλασιν, καὶ
κατὰ τὰς γλώσσας. Εἶναι δὲ αἱ δημοσθνίαι αὗται ἡ τῶν Αἰθιο-
πικῶν Μαλαιίων, οἵτινες κατέχουν τὴν νέαν. Οὐλλανδίαν
καὶ τὰς εἰς τὴν ἀνατολικὴν καὶ βόρειον παραχίλιαν αὐτῆς πα-
ρακειμέας Αὔστραλικὰς νήσους καὶ ἡ τῶν λευκοχρόων
Μαλαιίων, οἵτινες κατοικοῦν τὴν πληθὺν τῶν νήσων τῆς
Αὔστραλίας ἀπὸ τῶν Σανδείγειών μέχρι τῆς Σεελάνδης. Συγ-
χρόνως δὲ ἀπαντῶνται ἀμφότεροι αἱ δημοσθνίαι μεμιγμέναι καὶ
πολλάκις ἐπὶ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς νήσου, ἀπὸ τῶν Ινδικῶν
νήσων καὶ τῆς χερσονήσου Μαλάκκας μέχρι τῆς Μαδαγάσκα-
ρος. Εἰς τὴν Ιαύνην ὅμως καὶ τὴν Σουμάτραν φαίνεται ὅτι ἐ-
ξελείφθησαν οἱ Αἰθιοπικοὶ Μαλαιίοι. Εἰς ταύτας δὲ τὰς γλώσσας
ὑπάρχουν ἐκτὸς τῶν Μαλαίων· Σινόι, μιγάδες Αἰθιοπικαὶ φυ-
λαῖ, "Αρχεῖ, Βίρωπαῖοι ἄποικοι κτλ.

11). Αἱ ὑποδιαιρέσεις τῶν Αἰθιοπικῶν Μαλαίων εἶναι ἄγνω-
στοι. Οἱ λευκόχροες διαιροῦνται ὡς πρὸς τὰς γλώσσας εἰς δυ-
τικοὺς Μαλαιίους, εἰς τοὺς ἐποίους ἀντίκουν οἱ Ἀσια-
τικοὶ Μαλαιίοι, οἱ Μαδεκάσσιοι ἐπὶ τῆς Μαδαγάσκαρος κτλ.
καὶ εἰς ἀνατολικοὺς, οἵτινες κατοικοῦν, ὡς ἐφέζη,
τὰς νήσους τὰς πρὸς ἀνατολὰς τῆς Γουΐέξης.

12). Δυτικοὶ λευκόχροες Μαλαιῖοι.—Οἱ Μαδε-
κάσσιοι τῆς Μαδαγάσκαρος, εἰδωλολάτραι τὴν θρησκείαν,
ζῶσι κτηνώδη ἢ νομαδικὸν βίον γνωρίζουν ὅμως καὶ τὴν γεωρ-
γίαν. Αἱ κοινωνικαὶ σγέσεις των εἶναι δεσποτικαί.—Οἱ Ἀ-
σιατικοὶ Μαλαιῖοι διαιτηροῦν τὴν ἀρχαίαν εἰδωλολατρικὴν θρη-
σκείαν των, τροπολογημένην διὰ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ βραμανισμοῦ,
τοῦ βουδδισμοῦ, τοῦ μωμεμανισμοῦ, καὶ τοῦ χριστιανισμοῦ.
Τινὰ δὲ τῶν ἔθνων τῆς Ιαύνης, τῆς Κελέζης, καὶ τῶν Φιλιπ-
πικῶν ἐδέλθησαν τὸν χριστιανισμόν. Οἱ Μαλαιῖοι εὖτοι γνωρί-
ζουν τὴν γεωργίαν, τὴν μεταλλουργίαν, τὸ ἐμπόριον, καὶ τὴν
βιομηχανίαν· ἀνεδείχθησαν ὅμως ίκανοι μόνον εἰς τὴν ναυτιλίαν

καὶ τὸν πόλεμον. Η ἀσυμφωνία τῶν ἐμπόδισε τὴν σύστασιν μεγάλων πολιτειῶν, καὶ εὐκόλυνε τὴν ὑποδούλωσιν αὐτῶν εἰς τοὺς ξένους. Η διαιλογία εἰς τὰς πολιτείας αὐτῶν εἶναι δεσποτική.

13). Οἱ ἀνατολικοὶ λευκόχροες Μαλαΐοι διάγονοι κτηνώδη βίον, ἀν καὶ ἀσκοῦσιν ὄλιγον τὴν γεωργίαν, τρεφόμενοι ἀπὸ τοὺς καρποὺς τῶν δέρων, καὶ τοὺς ἵχθυς τῆς Ουαλλάξσης κυριεύονται δὲ ἀπὸ τοιαύτας Ορησκευτικὰς ἴδεις, αἵτινες καταντοῦν εἰς τὴν ἀποθέσιν τοῦ ἀνθρώπου εἰς ἀνθρωπινούς, καὶ ἀνθρωποραγίαν εἶναι δῆμος ἐπιδεκτικώτεροι τοῦ γριπεινοῦ, ἢ οἱ δυτικοὶ Μελαΐοι. — Εἰς τὸν βίον τῶν ἀνατολικῶν Μελαΐων, καὶ εἰς τὰς κοινωνικὰς συγέσεις τῶν ὑπάρχοντων λείψαντα, τὰ δοῦλα δεικνύουν, ὅτι οἱ Μελαΐοι οὗτοι εὑρίσκοντο ἄλλοτε εἰς ἀνώτατον βαθμὸν πολιτισμοῦ, καὶ ὅτι ἐξηγριώθησαν ὄλιγον κατ' ὄλιγον.

14). Οἱ αἰθιοπικοὶ Μελαΐοι, μελανοῦ γράμματος καὶ μέλαναν οὐλὴν τὴν κούμην ἔχοντες, δημοτάζουν τοὺς Αἰθιόπας τῆς Ἀφρικανικῆς φυλῆς, ἀπὸ τοὺς ὄποιους δῆμος διαφέρουν κατὰ τὴν μορφὴν τοῦ κρανοῦ καὶ τοῦ προσώπου. Εἶναι δὲ τὰ βραχεῖρώτερα τῶν Μελαΐκῶν ἑθῶν, καὶ διάγονοι ἐξ ἀνάγκης πλάνητα βίον, διότι ἡ φειδωλὸς φύσις τῆς νέας Ολλανδίας ἐγοργηγησεν εἰς αὐτοὺς τροφὴν ἐπαρκῆ.

15). Κτήσεις καὶ τόποι οἰκούμενοι. Η Βρετανικὴ πολιτεία ἔζουσιάζει εἰς Αύστραλιαν τὴν νέαν νότιον Οὐαλλίαν, μέρη τινὰ εἰς τὴν νότιον, καὶ δυτικὴν παραλίαν νέα; Ολλανδίας, τὴν Βικτωρίαν, τὴν Βανδιμενήν, καὶ τὴν νέαν Σεϋλάνδην. Πρωτεύουσα τῆς νέας Οὐαλίας εἶναι ἡ Σινδέη. Ο πλ. θυσμὸς τῶς χωρῶν αὐτῶν ἀποτελουσῶν 69,260 τετρ. μιλ. συμποτοῦνται εἰς 1,400,000 ψυχ. ἐκ τῶν ὄποιων 400,000 ἀνάκουν εἰς μόνην τὴν Οὐαλίαν. Οἱ κάτοικοι οὗτοι εἶναι ἐκτὸς τῶν ἐνταπίων, Εὐρωπαῖοι ἀποικοί ("Αγγλοι, Σκωτοι, Ιρλανδοι, καὶ Γερμανοί,) καὶ δικιροῦνται εἰς ἐλευθέρους ἀποίκους, καὶ εἰς καταδίκους, μετατερθέντας εἰς τὴν νέαν Οὐαλίαν καὶ τὴν Βανδιμενήν. Οἱ καριώτεροι πόροι τοῦ βίου εἶναι

ἡ γεωργία, ἡ κτηνοτροφία καὶ πρὸ πάντων ἡ προβατοτροφία,
ἥτις εύνοεῖται κατ' ἐξοχὴν ὑπὲ τοῦ κλίματος καὶ τῆς φύσεως
τοῦ ἐδάφους, καὶ ἡ μεταλλουργία.

16). Η Γαλλία ἔπισης ἔξουσιάζεινήσους τινὰς τῆς Αὐτοκρα-
τίας καὶ τὴν νέαν Καληδονίαν μὲ ἐκτασιν σχεδὸν 200 τε-
τραγ. μιλ. καὶ πληθυσμὸν ἀναβατίνοντα εἰς 80,000 ψυχ.

Δ. ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΦΥΛΟΣΟΦΙΚΗ ΘΕΣΙΣ ΑΥΤΗΣ.

1). "Η τελευταία τῶν ἡπείρων τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς είναι ἡ Ἀμερικὴ, ἡ δούσια κεῖται μερονωμένη μακρὰν ἀπὸ ὅλας τὰς λοιπὰς, καὶ γωρίζεται ἀπὸ μὲν τῶν δυτικῶν παραλίων τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀφρικῆς διὰ τοὺς ἀτλαντικοῦ ὥκεονοῦ, ἀπὸ δὲ τῶν ἀνατολικῶν παραλίων τῆς Ἀσίας καὶ τῆς νέας Ὄλανδίας διὰ τοὺς εἰρηνικοῦ ὥκενοῦ. Ἐν τοσούτῳ ἔνεκα τοῦ σχήματος τῶν ὥκεανῶν τούτων πλησιάζει ἡ Ἀμερικὴ μᾶλλον πρὸς τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀφρικὴν, ἢ πρὸς τὴν Ἀσίαν.

2. Τὰ τέσσαρα ἀκρότατα σημεῖα τῆς Ἀμερικῆς είναι τὸ Φρούσαιρδον πρὸς νότον, τὸ Ἐλσόνειον πρὸς βορρᾶν, τὸ τοῦ ἀγίου Ρόκου πρὸς ἀνατολάς, καὶ τοῦ πρίγκηπος τῆς Οἰαλίας πρὸς δυσμὰς κατὰ τὸν Βεργίγγειον πορθμόν.

3). Τῆς Ἀμερικῆς τὸ μῆκος ἀπὸ βορρᾶς πρὸς νότον, ἡ τοι ἀπὸ τὸ Ἐλσόνειον μέχρι τοῦ Φρούσαιρδον εἶναι 1870 μίλ. Τὸ δὲ πλάτος ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς είναι διάφορον, καὶ εἰς τινὰ μέρη περισσότερον, εἰς ἄλλα ὀλιγότερον. Καὶ τὸ μὲν μέγιστον πλάτος, εἰς τὰ βόρεια είναι 865 μίλ., τὸ δὲ ἐλάχιστον περὶ τὸ μέσον 6 μίλ. μόνον.

4) Ἐπειδὴ λοιπὸν εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἡ ἀπὸ βορρᾶς πρὸς νότον διάστασις ὑπερτερεῖ πολὺ τὴν ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς, διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἡπειρος αὕτη εἴναι τεταμένη κατὰ τὴν πρώτην διεύθυνσιν ἐπὶ πολὺ καὶ προγωρεῖ ἀπὸ ὅλας τὰς ἡπέρους περισσότερον καὶ πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς νότον.

5.) "Η Ἀμερικὴ κατέχει κατὰ τὸ μέγεθος τὴν πρώτην θέ-

σιν μετά τὴν Ἀσίαν. καὶ εἶναι σχεδὸν τόσον μεγάλη, δύον ἡ Ἀφρικὴ καὶ ἡ Εἰρώπη δύον λαμβανόμεναι. "Εγει δὲ 663,000 τετραγ. μίλ. ἐπιφάνειαν.

6). Τὴν Ἀμερικὴν βρέχουν τρεῖς ὥκεανοι· ἀπὸ μὲν τὰ βόρεια ὁ βόρειος πολικὸς ὥκεανός· ἀπὸ ἀνατολῶν ὁ ἀτλαντικὸς ὥκεανός· καὶ ἐκ δυσμῶν ὁ εἰρηνικὸς ἀπὸ τοῦ Φορουαίρδου μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ πρίγκιπος τῆς Οὐαλίας. Καί τοι δὲ φθάνουσα ἡ Ἀμερικὴ τὰ πλεῖστα πρὸς νότον, δὲν ἔκτείνεται δύμως τόσον ὥστε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν νότιον πολικὸν ὥκεανόν. 'Ο ὥκεανὸς λοιπὸν οὗτος δὲν βρέχει καθόσον μέχρι τοῦδε γνωρίζομεν, ἐξαιρουμένων τινῶν νήσων, καμμίαν ἥπειρον.

7). "Η ἀπὸ τοῦ βορείου ὥκεανοῦ βρεχομένη παραλία τῆς Ἀμερικῆς εἶναι τὰ πλεῖστα ἄγνωστος· διὰ τοῦτο οὔτε τοὺς κόλπους, οἵτινες σχηματίζονται εἰς αὐτὴν δυνάμεθα νὰ σημειώσωμεν, οὔτε τὰς παρακειμένας νήσους. Γνωστώτερος κόλπος εἶναι ὁ Βαφρίνιος, δοτὶς εἰσχωρεῖ βαθέως πρὸς βορρᾶν καὶ ἀποχωρίζει πρὸς ἀνατολὰς τὴν Γροιλλανδίαν, ἣτις εἶναι μὲν κατὰ τὸ πλεῖστον ἄγνωστος, παραδέχονται δὲ πολλοὶ δὲ εἶναι νῆσος καὶ ὅχι χερσόνητος τῆς Ἀμερικῆς.

8). "Ο εἰρηνικὸς ὥκεανὸς σχηματίζει πολὺ ὀλίγους σημαντεύους κόλπους εἰς τὴν Ἀμερικὴν, καὶ ἔχει παραλίαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἀκόλπον. 'Αξιολογώτερος μέρη αὐτοῦ εἶναι τὸ Βερίγγειον πέλαγος, περχούμενον πρὸς νότον ὑπὸ τῆς ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς διευθυνομένης σειρᾶς τῶν Ἀλευτινῶν νήσων· ὁ κόλπος τῆς Καλιφρούνιας εἰσχωρῶν βαθέως ἀπὸ νότον πρὸς βορρᾶν· καὶ ὁ «Παναμικὸς κόλπος.

9). "Ο ἀτλαντικὸς ὥκεανὸς συνδέομενος μετὰ τοῦ Βαφρινείου κόλπου διὰ τοῦ πορθμοῦ Δαβίσου, εἰσχωρεῖ βαθύτερον εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ ἔχει σημαντικωτέρους κόλπους ἀπὸ τὸν εἰρηνικὸν ὥκεανόν.

α.) Τὸ Ὅδσόνειον πέλαγος, εἰσδύον εἰς τὴν ξηρὰν ὡς μεσόγειος θάλασσα, καὶ συνενούμενον μετὰ τῆς ἔκτὸς θαλάσσης διὰ τοῦ Ὅδσονείου καὶ δι' ἄλλων πορθμῶν.

β.) Τὸν κόλπον τοῦ ἀγίου Λαυρεντίου, δμοιά-

ζοντα κατά τε τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος μὲ τὸν Οἰασκωνικόν ἔχει δὲ πρὸς ἀνατολὰς τὴν νῆσον νέαν Φουνδλανδίαν (100) τετρ. μίλ.), ἀπέναντι τῆς ὁποίας ἔξεγει ἐκ τῆς ἡπείρου τὸ Καρόλιον ἀκρωτήριον.

γ.) Τὸ Μεξικανικὸν καὶ τὸ Καραϊβεῖον πέλαγος, τὰ ὅποια εἰσχωροῦν βαθύτατα εἰς τὴν Ἀμερικὴν, καὶ συνδέονται μεταξὺ των διὰ τοῦ πορθμοῦ τῆς Τουκατάνης. Τὸ Μεξικανικὸν πέλαγος σχηματίζει τὸν Καμπέσιον κόλπον τὸ δὲ Καραϊβεῖον τὸν Ούνδοιρον, καὶ περιλαμβάνεται πρὸς βορρᾶν καὶ ἀνατολὰς ἀπὸ σειρὰν νῆσων, αἵτινες ὀνομάζονται δλαις ὅμοι δυτικαὶ Ἰνδικαὶ νῆσοι, καὶ διαιροῦνται εἰς τὰς μεγάλας καὶ τὰς μικρὰς Ἀντίλλας. Αξιολογώτεροι τῶν μεγάλων Ἀντίλλων εἶναι ἡ Κοῦβα (2950 τετρ. μίλ.), ἡ Χαΐτη (1300 τετραγ. μίλ.), ἡ Ιαμάϊκα, καὶ τὸ Πορτόρικον.

δ.) Ἀπὸ τοῦ Καραϊβείου Πελάγους μέχρι τοῦ Φορουαίρδου δὲν εἰσχωροῦν ἄξιοι λόγοι κόλποι εἰς τὴν Ἀμερικὴν. Παρὰ δὲ τὸ Φερούαρδο, συνδέεται ο Μαχελάνειος πορθμὸς τὸν ἀτλαντικὸν καὶ τὸν εἰρηνικὸν ὥκεανὸν, χωρίζων ἀπὸ τὴν ἡπείρον τῆς Ἀμερικῆς τὴν νῆσον, ἣτις λέγεται Γῆ τοῦ πυρός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΑΡΑΔΙΑ, ΣΧΗΜΑ ΚΑΙ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΩΝ ΧΕΡΣΟΝΗΣΩΝ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ.

1). Τὸ σχῆμα τῆς Ἀμερικῆς τροπολογεῖται πολὺ διὰ τῆς εἰσχωρήσεως τοῦ Μεξικανικοῦ καὶ τοῦ Καραϊβείου πελάγους διὰ τῆς ὁποίας μερίζεται ἡ ἡπείρος εἰς δύο ἀλλήλων ἀνεξάρτητα τμήματα. τὴν βόρειον καὶ νότιον Ἀμερικὴν συνδεομένας μετ' ἀλλήλων διὰ τοῦ Παναμικοῦ ισθμοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ πλάτος ἀναφεύεται εἰς 5 περίπου μίλ.

2). "Ειςτον τῷ τμημάτων τῆς Ἀμερικῆς ἔχει σχῆμα ὄρθογωνίου τριγώνου. Καὶ τὸ μὲν τρίγωνον τῆς βόρειου Ἀμερικῆς ἔχει τὴν μίαν κορυφὴν του εἰς τὸ ἀκρωτήριον τοῦ πρίγκηπος τῆς Οἰαλίας, τὴν ἄλλην εἰς τὸ Κοράλιον, καὶ τὴν τρίτην

εἰς τὸν Παναμεικὸν ἴσθιτον, ὃπου συνενοῦται μὲν μίλαν τῶν κορυφῶν τοῦ τριγώνου τῆς νοτίου Ἀμερικῆς, τοῦ δποίου αἱ δύο ἀλλατοι κορυφαὶ εὑρίσκονται εἰς τὸ ἀκρωτήριον τοῦ ἁγίου Ρόχου, καὶ εἰς τὸ Φουρούαιρδον.

3). Η βόρειος Ἀμερικὴ εἶναι ὀλίγον τι μεγαλειτέρα ἀπὸ τὴν νέτιον, ἔχει 416.000 τετρ. μίλ. ἐπιφάνειαν. Η δὲ νότιος Ἀμερικὴ κατέχει τὸ λοιπὸν, δηλ. 327,000 τετρ. μίλ. Εκατέρα δὲ τούτων εἶναι ισομεγέθης μὲ τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Αὐστραλίαν ὅμοιοι λαμβανομένας.

4). Τὸ μῆκος τῆς παραλίας ὅλης τῆς Ἀμερικῆς ἀναθαίνει εἰς 9400 μίλ. ἐκ τῶν ὅποιων τὰ πλεῖστα ἀναλογοῦντα εἰς τὸν ἀτλαντικὸν ώκεανὸν (5100 μ.λ.). Εάντον συγχρίνωμεν τὴν παραλίαν τῆς Ἀμερικῆς πρὸς τὴν ἐπιφάνειάν της, καὶ λάθωμεν ὑπὸ ὅψιν καὶ τὸν λόγον τῆς παραλίας τῶν λοιπῶν ἡπείρων πρὸς τὸ μέγεθός των, θέλωμεν εὕρει ὅτι ἡ Ἀμερικὴ ὑπερτερεῖ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν ποικιλίαν τῆς παραλίας καὶ τὴν Ἀφρικὴν, καὶ τὴν Ἀσίαν, καὶ ὑπερτερεῖται ἀπὸ μόνην τὴν Εὐρώπην.

5). Άλλ' ἡ μεγάλη αὔτη ἑπτάλιξις δὲν διανέμεται ἐξίσου τὰ δύο τμήματα τῆς Ἀμερικῆς, ἀλλ' ὑπάρχει περισσοτέρα εἰς τὸ βόρειον ἡ εἰς τὸ νότιον τμῆμα. Διότι τῆς μὲν βορείου Ἀμερικῆς ἡ παραλία ἔχει 600 μίλ. μῆκος, τῆς δὲ νότιου 3400 μόνον. Οὐεν καὶ ἡ βόρειος Ἀμερικὴ πλησιάζει ὡς πρὸς τὸν διασχηματισμὸν τῆς παραλίας της τὰ πλεῖστα εἰς τὴν Εὐρώπην, καθότι διασχίζεται κατὰ βάθος ὑπὸ τοῦ Μεξικανικοῦ καὶ τοῦ Υγεονείου πελάγους, καὶ ὑπὸ τῶν κόλπων τοῦ ἁγίου Λαυρεντίου καὶ τῆς Καλιφορνίας.

6). Διὰ τοῦτο μόνη ἡ βόρειος Ἀμερικὴ ἔχει χερσονήσους καὶ ἐκ τοῦ μέσου αὐτῆς δύναται τις νὰ φύσῃ ταχύερα εἰς τὴν Θάλασσαν, ὅπως καὶ ἀν διευθυνθῇ ἡ ἐκ τοῦ μέσου τῆς νοτίου.

7). Αἱ Χερσόνησοι τῆς βορείου Ἀμερικῆς κατέχουν 36,000 τ.μ. καὶ ἀξιολογώτεραι αὐτῶν εἶναι αἱ ἐφεζῆς. ἡ Μελβίλλη (4500) τ.μ. πρὸς βορρᾶν τοῦ κόλπου τοῦ ἁγ. Λαυρεντίου—ἡ Δαβραδόρη, καιμένη μεταξὺ τοῦ Υδσονείου πελάγους καὶ τοῦ κόλπου τοῦ ἁγ. Λαυρεντίου, καὶ ἔχουσα 24,000 τετρ. μ.—

ἡ νέα Σκωτία πρὸς νότον τοῦ κόλπου τοῦ ἀγίου Λαυρεν-
τίου.—ἡ Φλωρίς εἰς τὸ Μεξικανικὸν πέλαγος (1100 τετρ.
μίλ.).—ἡ 'Τουκατάνη (2200) τετραγ. μίλ.) μεταξὺ τοῦ
Μεξικανικοῦ καὶ τοῦ Καρδίβειου πελάγους· καὶ ἡ Καλιφρο-
νία (260 τετρ. μίλ.), σχηματίζομένη ὑπὸ τοῦ δμωνύμου κόλπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΟΡΗ ΚΑΙ ΠΕΔΙΑΔΕΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ.

1). Τὰ ὅρη τῆς Ἀμερικῆς σύγκεινται ἀπὸ ἕνα συνεχῆ ὄρε-
νδον κορυδόν, ὅστις κατέχει δλόκληρον τὴν δυτικὴν παραλίαν
τῆς ἡπείρου, καὶ ἀπὸ διάφερων μεμονωμένα ὄρεινά συστήματα,
εὐρ. σκόμενα εἰς τὰς ἀνατολικὰς παραλίας ἀμφοτέρων τῶν τυπ-
μάτων τῆς Ἀμερικῆς. Καὶ ὁ μὲν ὄρεινός κορυδός διοράζεται
Κορδιλιέραις τῶν "Ανδεων" τὰ δὲ μεμονωμένα συστήματα
εἰς μὲν τὴν νότιον Ἀμερικὴν Βρασιλικὰ καὶ Γουϊανι-
κὰ ὅρη, εἰς δὲ τὴν βόρειον Ἄλλες νεικα.—Αἱ πεδιά-
δες κατέχουν μεταξὺ τῶν ὄρεινῶν συστημάτων τὸ μέσον τῆς
ἡπείρου καὶ φύζουν ἀπὸ τὰ παράλια τοῦ βόρειου ὥκεανοῦ μέ-
χρι τοῦ Φουρουαΐζδου.

2). Αἱ Κορδιλιέραι κεῖνται πλησιέστατα εἰς τὴν πα-
ραλίαν τοῦ εἰρηνικοῦ ὥκεανοῦ, καὶ διήκουσιν ἀπὸ τὸ ἀκρωτή-
ριον Φορούαΐδρον, σχηματίζουσαι παραλλήλους σειρὰς ὄρέων μέ-
χρι τοῦ Ἐλσονείου. Δὲν ἔχουν ὅμως πρὸς αὐτὸν τὸ μέγα μῆκος
καὶ ἀνάλογον πλάτος, ἀλλ᾽ ἐκτείνονται πολλὰ ὀλίγον ἀπὸ
δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς· Εἶναι δὲ στεγώτερα εἰς τὴν νότιον
Ἀμερικὴν, καὶ πλατύνονται πολὺ περιστότερον εἰς τὴν βόρειον.
Χωρίζεται δὲ τὸ σύστημα τῶν Κορδιλιέρῶν διὰ τοῦ Παναμι-
κοῦ ισθμοῦ εἰς τὰς Κορδιλιέρας τῆς νοτίου, καὶ τὰς
τῆς βόρειου Ἀμερικῆς.

3). Αἱ Κορδιλιέραι τῆς νοτίου Ἀμερικῆς παρατείνουν τὴν
παραλίαν τοῦ εἰρηνικοῦ ὥκεανοῦ κατ' εὐθείαν ἀπὸ τοῦ Φορού-
αΐδου μέχρι τοῦ Παναμικοῦ ισθμοῦ, καὶ σύγκειται κατ' ἀρ-
χὰς πρὸς νότον ἀπὸ μίαν μόνην σειράν, καὶ ἐπειτα περὶ τὰμέ-
σα καὶ τὰ βόρεια μέρη ἀπὸ πολλὰς παραλλήλους, ἔχονσας μετα-
ξὺ αὐτῶν ὑψηλὰς πεδιάδας. Τὰ ὅρη ταῦτα ἀνυψώνυται ἀπὸ νότου

πρὸς βορρὰν φθάνουν περὶ τὸ μέσον σχεδὸν τὸ μέγιστον ὕψος τῶν, καὶ ταπεινοῦνται πάλιν πρὸς τὸν ἴσθμόν. "Ἔχουν δὲ διάγορα κατὰ τόπους ὄνόματα, καὶ λέγονται περὶ τὸ μέσον Περουβίκαι Κορδιλλιέραι, καὶ βορειότερον, αὐτῶν Κορδιλλιέραι τοῦ Κοίτου. Τὰ δύο ταῦτα τμήματα εἶναι τὰ ὑψηλότερα τῶν Κορδιλλιερῶν καὶ περιέχουν πολλὰς ὑψηλὰς κορυφὰς, ἐκ τῶν ὅποιων ἀξιολογώτεραι εἶναι εἰς μὲν τὰς Περουβίκας ἡ Σ ορά τα (6,400 πήγ.) καὶ δὲ ἡ Ἰλλιμάνης (6,150 πήγ.), εἰς δὲ τὰς τοῦ Κουέτου δὲ Κιμβόρασος (5,450 πήγ.), τὸ Κοταπάξιον, καὶ ἡ Ἀντισάνη (4,800 πήγ.), λί τρεῖς τελευταῖς κορυφῇ εἶναι πυρίπνοα ὅρη.

4). Ἀπὸ τοῦ Παναμικοῦ ισθμοῦ ἀνύψοῦνται Βαθυτῆλον παρὰ τὴν δυτικὴν παραλίαν τοῦ Καρχιθέος, καὶ τοῦ Μεζικανικοῦ πελάγους αἱ Κορδιλλιέραι τῆς βορείου Ἀμερικῆς, περιέχουσα ενταῦθα πλῆθος ἥρετος τείνων βουνῶν, τῶν ὅποιων ὑψηλότερον εἶναι ἡ Ποποκατεπέτλη, (4,500 πήγ.) ὑπὲρ τὴν Θάλασσαν. Μετὰ ταῦτα ἔξακλουθοῦν αἱ δύο χωρώτεραι τῶν Κορδιλλιερῶν τῆς βορείου Ἀμερικῆς πρὸς βορρᾶν. Τούτων ἡ μὲν μία ἀρχίζουσα ἀπὸ τὸ νότιον ἄκρον τῆς Καλίφορνίας παρατείνει τὴν παραλίαν, καὶ ἀνύψοῦται ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν. Λέγεται δὲ παράλιος σειρὰς ἡ θαλάσσιας "Αλπεις, καὶ ἔχει ὑψηλοτέραν κορυφὴν τὸ βουνὸν τοῦ ἀγίου Ιηλία (4,500 πήγ.) Ἡ δὲ ἄλλη κειμένη εἰς τὰ ἐνδότερα πρὸς ἀνατολὰς τῆς ρήθείσης, ὄνομάζεται καὶ τοῦ Καλιφορνίας παραλίας παραλίου· τὸ ἀξιολογώτερον μέρος τῶν Κορδιλλιερῶν τούτων εἶναι τὰ Ὁρεγώνια ἡ βραχώδη ὅρη. Περιέχουν δὲ αἱ δύο σειραὶ μεταξὺ τῶν τὴν Ὁρεγώνια ἡ ν ὑψηλὴν πεδιάδα καὶ τὴν τῆς νέας Καλιφορνίας αἱ ὅποιαι δὲν ἡρευνήθησαν εἰσέτι.

5). Τὰ Βρασιλικὰ ὅρη σύγκεινται ἀπὸ διαφόρους παραλλήλους σειράς, αἵτινες χωρίζονται ἀπ' ἄλλήλων διὰ πλατειῶν, κοιλαδῶν, καὶ εἶναι τεθειμέναι ἐπὶ ὑψηλῶν πεδιάδων. Ἡ ὑψηλοτέρα τῶν σειρῶν αὐτῶν ἔχει κορυφὰς ἔως 1600 πήγ. Ὕψους. Τὰ δὲ Γουανικὰ εἶναι κατὰ μέγα μέρος ἄγνωστα, καὶ σχηματίζουν σειράς. αἵτινες διευθύγονται ἀπὸ τὸ βορειοδυτικόν

πρὸς τὸ νοτιοανατολικόν.—Τὰ Ἀλλαγάνει α τέλος δρη, συγκείμενα ἀπὸ πολλὰς πυραλλήλους σειρὰς διευθυνομένας ἀπὸ τὸ νοτιοδυτικὸν πρὸς τὸ βορειοανατολικόν, ἔχουν 700 πόλεις ἃς ἔγγιστα μέσον ὑψος, καὶ κατακλίνονται βαθυτάτως καὶ πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ πέδιος τὰ ἐνδότερα τῆς βορείου Ἀμερικῆς.

6). Μεταξὺ τῶν ὁρέων τῆς βορείου Ἀμερικῆς ἐξαπλοῦται ἀπὸ τοῦ Φορούερδον μέχρι τοῦ Καραϊβικοῦ πελάγους αἱ πεδιάδες αἰτής, αἴτινες εἶναι χαμηλαὶ καὶ ίκανοῦ μεγέθους. Αἱ πεδιάδες αὗται εἶναι τρεῖς. Καὶ ἡ μὲν νοτιωτέρα φθάνουσα μέγρι τῶν Περουβικῶν Κορδιλλιέρων καὶ τῶν Βασιλικῶν ὁρέων πρὸς βορρᾶν ὄνομαζεται, Παταγωνική πεδιάδα τοῦ Δαπλάτα. Ἡ δὲ εἰς τὸ μέσον κειμένη μεταξὺ τῶν Κορδιλλιερῶν, τῶν Βασιλικῶν, καὶ τῶν Γουϊανικῶν ὁρέων ἔκτείνεται εἰς ἀπεράντους διαστάσεις, φθάνει ἀπὸ τῶν Κορδιλλιερῶν μέχρι τοῦ ἀτλαντικοῦ ὥκεανοῦ καὶ λέγεται Ἀμαζώνική. Ἡ δὲ βορειοτέρα μεταξὺ τῶν Κορδιλλιερῶν καὶ τῶν Γουϊανικῶν ὁρέων τελευτῇ πρὸς βορρᾶν εἰς τὸ Καραϊβικόν πέλαγος, καὶ ὄνομαζεται πεδιάδα τοῦ ὁρίου σκοτεινοῦ. Εἶναι δὲ ὅλαις ίκανοῦ μεγέθους, καὶ ἡ μὲν Παταγωνικὴ μεταξὺ τῆς πεδιάδος τοῦ Λαπλάτα κατέχει 9,600 τετρ. μιλ. ἐπιφάνειαν· ἡ δὲ Ἀμαζονικὴ 125,000 καὶ τοῦ Ὁρίου 16,000.

7). Η Παταγωνικὴ πεδιάδα καὶ ἡ τοῦ Λαπλάτα, πεδινώταται ἀνευ λόφων, εἶναι κατὰ τὸ πλείστον ἀδενόδοτοι, καὶ καλύπτονται ἐν γένει ἀπὸ γόρτα, ἔχουσαι καὶ ικκνὰ μέρη λόγων, ἥρημα καὶ ἀλατούχα. Τὸν αὐτὸν σχεδὸν χαρακτήρα ἀδέδρους καὶ χορτοφόρου πεδιάδος ἔχει καὶ ἡ πεδιάδα τοῦ Ορινόκου· ἀλλ' αὐτὴ εἰς μὲν τὴν ἐποχὴν τῶν βροχῶν σκεπάζεται ἀπὸ ὑψηλὰ γόρτα, εἰς δὲ τὸν καιρὸν τῆς ἔντασίας εἶναι κατάξηρος, φαλακρὸς καὶ ἀνευ Ελαστήσεως. Η Ἀμαζονικὴ πεδιάδα, χωριζομένη ἀπὸ τῆς τοῦ Λαπλάτα διὰ χαμηλῶν λόφων, καὶ συνδεομένη μὲ τὴν τοῦ Ορινόκου εἶναι κατὰ τὸ πλείστον σκεπασμένη ἀπὸ δάσης ἔκτενῆ καὶ ἀδιάβατα· ἔχει ὅμως καὶ μέρη, τὰ ὅποια σχηματίζουν, ἀδένδρους ἀλόφους, καὶ χορτοφόρους πεδιάδας, ἔχουν τὸ τοπικὸν ὄνομα Διάνοια.

8). Αἱ πεδιάδες τῆς βορείου Ἀμερικῆς κεῖνται ἐπίσης ὡς καὶ αἱ τῆς νοτίου, μεταξὺ τῶν ὀρέων, καὶ ἐκτείνονται ἀπὸ τοῦ Μεξικανικοῦ μέχρι τοῦ γῆδονείου πελάγους καὶ τοῦ βορείου ωκεανοῦ. Διαιροῦνται δὲ εἰς τὴν πεδιάδαν καὶ τῶν ἀλλεγανείων ὁρέων, καὶ εἰς τὴν βόρειον πεδιάδαν, κειμένην μεταξὺ τοῦ γῆδονείου πελάγους καὶ τῶν Κορδιλλιερῶν ἀπὸ τῆς πεδιάδος τοῦ Μισσισίπην μέχρι τῆς παραλίας τοῦ βορείου ωκεανοῦ. Η πεδιάδας τοῦ Μισσισίπην καταλαμβάνουσα 54,000 τεταγ. μίλ. κατακλίνεται ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον εἰς τὸ Μεξικανικὸν πέλαγος, καὶ εἶναι εἰς μὲν τὰ βόρεια μέρη καὶ παρὰ τὰ Ἀλλεγάνεια ὅρη δενδρόφυτος περὶ τὰ μέσα δύμως ἔχει περάντους λειμῶνας (σαββάνες), καὶ εἰς τὰ νότια παρὰ τὴν θάλασσαν είναι ὄμυσμάτης, λιθώδης, καὶ ἕρημος. Η δὲ βόρειος πεδιάδας χωρίζομένη ἀπὸ τῆς ῥήθεισης διὰ χαμηλοῦ κλάδου τῶν Κορδιλλιερῶν, τῶν μελανῶν καλουμένων λόφων, ἔχει σχεδὸν διπλάσιον μέγεθος ἐκείνης, καὶ ταπεινοῦται βαθυπόδιον πρὸς τὴν παραλίαν τοῦ βορείου ωκεανοῦ. Τὸ ἔδαφός της ἀνωμαλώτατον καὶ ἀπὸ μεμονωμένους βράχους διασχισμένον, καλύπτεται ἀπὸ πολυαρίθμους μικράς καὶ μεγάλας λίμνας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΠΟΤΑΜΟΙ ΚΑΙ ΔΙΜΝΑΙ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

1). Η Ἀμερικὴ, βρεχομένη ἀπὸ τρεῖς ωκεανούς, ἔχει καὶ τρεῖς περιοχὰς θαλάσσης. Τούτων σημαντικωτέρα εἶναι ἡ τοῦ ἀτλαντικοῦ ωκεανοῦ, ἀναλογοῦσα εἰς τὴν ἐκτενεστέραν παραλίαν αὐτοῦ. Εἰς τὸν βόρειον καὶ τὸν εἰρηνικὸν ωκεανὸν δὲν ἔρεουν εἰμὴ τρεῖς μόνον ἀξιοί λόγου ποταμοί.

2). Εἰς τὸν ἀτλαντικὸν ωκεανὸν ῥέουν ἐκ τῆς νοτίου Ἀμερικῆς οἱ ἐφεξῆς σημαντικοὶ ποτομοί.

ἀ.) Ο Λαπάτας.

δοτις πηγάζει εἰς τὰ Βασιλικὰ ὅρη, καὶ καταφέρεται ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον δι' αὐτῶν, καὶ ἐπειτα διὰ τῆς ὄμωνύμου πεδιάδος, ὄνομαζόμενος κατ' ἀρχὰς Παράγας. Περιλαμβάνει δὲ

τὸν Παραγουάνην καὶ τὸν Ούρουγουάνην, κατερχομένους ἐπίσης ἀπὸ βόρεως πρὸς νότον ἐκ τῶν Βρασιλικῶν ὁρίων, τὸν μὲν ἐκ δεξιῶν, τὸν δὲ ἐξ ἀριστερῶν παρὰ αυτὰς τὰς ἑκολόδες του, δῆθεν λαμβάνει τὸ ὄνο, αἱ Λαπλάτας. — ‘Ο Παραγουάνης μετὰ τῶν παραποταμίων του, καὶ τὰ λοιπὰ ἐκ δεξιῶν παραποτάμικ τοῦ Δεκπλάτη διαρρέουν τὴν Λαπλατικὴν πεδιάδα κατὰ πλάτος. Πλέσται δὲ δ ποτομὸς 210 μιλ. ἀνωτέρω τῶν ἑκολῶν του, καὶ εἰναι παρὰ τὰς ἑκολόδες του 5—15 μ. πλατύς.

β'. ‘Ο Ἄμαζῶν,

δι μέγιστος ποταμὸς τῆς Μερικῆς καὶ διλὺς τῆς γῆς, πηγάζει εἰς τὰς Περούβικὰς Κορδιλλιέρας, καὶ διευθύνεται κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπὸ νότου πρὸς βορέαν, ἔπειτα δὲ ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς. Στενὸς; εἰς τὸν ἄνω καὶ μέσον δρόμον του μεταξὺ τῶν ὁρέων, πλατύνεται κατερχόμενος εἰς τὴν διμώνυμὸν του πεδιάδα, καταφέρει διὰ τῶν ἀπεράντων δροσῶν μαλακὰ καὶ πηγαὶ τὰ ἀφθονα ὕδατά του, καὶ γύνεται διὰ δύο κυρίων στομάτων εἰς τὸν ἀτλαντικὸν ωκεανόν. Τὸ πλάτος τοῦ πρωτεύοντος στόματος είναι 12 μιλ., τοῦ δὲ δευτερούντος 5.—Τὰ παραποτάμιά του είναι ὅλα κολοσσια, καὶ σημαντικώτερα αὐτῶν είναι ἐκ μὲν δεξιῶν δ Ούκαυάλης, δ Μαδείρας καὶ δ Τοκαντίνος ἔσοντες ἀπὸ νότου πρὸς βορέαν ἐκ τῶν Κορδιλλιέρῶν καὶ τῶν Βρασιλικῶν ὁρέων ἐκ δὲ ἀριστερῶν δ Ριο, ἔγρος οὐ Μέλας.

γ'). ‘Ο Ορίνοκος.

ἔξερχεται ἐκ τῶν Γουϊανικῶν ὁρέων, καὶ μετὰ κυκλοτερῆ δρόμον περιέρχεται τὰ ὄρη ταῦτα εἰς τὰ ἄκρα τῆς διμωνύμου του πεδιάδος, γύνεται εἰς τὸν ἀτλαντικὸν ωκεανόν. Τὰ ἐξ ἀριστερῶν παραποτάμιά του διαρρέουν κατὰ πλάτος τὴν αὐτὴν πεδιάδα. Περίεργος είναι ἡ διάσχισις τοῦ Ορινόκου, διὰ τῆς δηοίας συνδέεται φυσικῶς μετὰ τοῦ Ριονέγρου καὶ ἐπομένως μὲ τὸ σύστημα τοῦ Ἀμαζόνος.

3). ‘Εκ τῆς βορείου Αμερικῆς ἐκβάλλον εἰς τὸν ἀτλαντικὸν ωκεανὸν οἱ ἐφεξῆς ποταμοί.

α). ‘Ο Μισσισιπής,

ὅστις πηγάζει εἰς τοὺς μελαγοὺς λόφους μεταξὺ τῶν δύο πε-

διάδων, ρέει πρὸς νότον διὰ τῆς δμωνύμου πεδιάδος, καὶ χύνεται εἰς τὸ Μεξικανικὸν πέλαγος, πληρυμμοῦζων κατ' ἔτος τὴν χώραν τῶν ἐκβολῶν του. Ἐκ τριῶν παραποτομίων αὐτοῦ ἀξιολογώτερα εἶναι ὁ Μ ι σ σ ο ύ ρ η σ, δστις καταρρέει ἐκ Δεξιῶν ἀπὸ τὰς Κορδιλλιέρας, καὶ θεωρεῖται συνήθως ὡς ὁ πρωτεύων ποταμός· ὁ Ὁχιός, δστις πηγάζει εἰς τὰ βόρεια μέρη τῶν Ὀλλεγανείων, παραλαμβάνει τὴν Τενεσσίν, τέλος ἐκ Δεξιῶν ὁ Ἄρκανός ας, γωρίζων πρὸς βορρᾶν τοὺς λειμῶνας τῆς πεδιάδος τοῦ Μισσισίπην ἀπὸ τὰς πρὸς νότον ἐρήμους χώρας αὐτῆς.

β'). «Ο ἄγιος Λαυρέντιος.

Πρὸς ἀνατολὰς τῶν πηγῶν τοῦ Μισσισίπην κείνται τρεῖς μεγάλαι λίμναι συνδεδεμέναι μετ' ἀλλήλων, ἡ 'Υπερτέρα καὶ Η Μιχιγάνη καὶ η 'Υρώνη. Υρώνης τὰ θεαταὶ καταρρέουν εἰς ἀλλην λίμνην, τὴν Ἐρίνην, καὶ ἐκ τῆς Ἐρίνης κατακρυμνίζονται διὰ τοῦ ποταμοῦ Νιαγάρας εἰς τὴν λίμνην Ὁνταρίον, δθεν ἀπορρέει ὁ ἄγιος Λαυρέντιος δστις διευθυνόμενος πρὸς τὸ βορειοανατολικὸν ἐκβάλλει μετὰ βραχὺν δρόμον εἰς τὸν δμώνυμόν του κόλπον.

4). Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ βορείου ὠκεανοῦ ἀνήκει σύγημα τοῦ Μακανζίου ποτ. Ἐκ τῶν κετρικῶν Κορδιλλιέρων καταρρέει ὁ ποταμὸς Ἐλαζήν ου ποτ. εἰς τὴν Αθαπεσκότην καὶ τὸν λίμνην· ἀπὸ δὲ ταύτης ἀπορρέει ὁ ποταμὸς τῶν δούλων συνδέων ταύτην μὲ τὴν δμώνυμόν του κίμνην, ἐξ οἵτινος ρέει ὁ Μακένζιος πρὸς τὸ βορειοδ. διὰ τῆς βορείου πεδιάδος, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν βόρειον ὠκεανὸν, παραλαμβάνων πρὸ τῶν ἐκβολῶν του τὴν ἀπόρρυσιν τῆς λίμνης τῶν ἀρκτῶν.

5). Εἰς τὸν εἰρηνικὸν ὠκεανὸν ἐκρέουν μόνον ἀπὸ τὴν Βόρειον Αμερικὴν δύο ἀξιού λόγου ποταμοί. Εἶναι δὲ οὗτοι δούλοις πηγῶν ἡ Κολουμβίας, πηγάζων εἰς τὰς Κορδιλλιέρας πρὸς δυσμάς τῶν πηγῶν τοῦ Μισσισύρη, καὶ δούλοις ἡ Κολούμβης, διαρρέει τὴν Ορεγωνικὴν καὶ τὴν Καλιφορνικὴν πεδιάδα, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου τῆς Καλιφορνίας.

6). Ἐκτὸς τῶν ἥδη ῥηθεισῶν λιμνῶν ἀξιαὶ σημειώσεως πρὸς τούτοις εἶναι εἰς μὲν τὴν βόρειον Ἀμερικὴν ἡ Βιγνιπέγη η ἥ δύοια δέχεται σημαντικοὺς ποταμοὺς, πέμπτει τὰ ὄδατά της εἰς τὸ Υδρόνειον πέλαγος, καὶ εὑρίσκεται περιοδικῶς συνδεδεμένη μετὰ τῶν λιμνῶν τοῦ συστήματος τοῦ Μεκενζίου, καὶ τῶν λοιπῶν πολυαριθμῶν καὶ μικρῶν λιμνῶν τῆς βορείου πεδιάδος, καὶ ἀποτελεῖ μετ' αὐτῶν ἐν μοναδικὸν σύστημα· καὶ ἡ Νικούραγα, πρὸς βορρᾶν τοῦ Παναμικοῦ ισρυθοῦ, ἡτις ἐκπέμπει ποταμὸν πρὸς τὸ Καραϊθειον πέλαγος· εἰς δὲ τὴν νότιον Ἀμερικὴν ἡ Μαρακαΐβη, συνδεδεμένη διὰ πορθμοῦ μετὰ τῆς θαλάσσης, καὶ ἔχουσα γλυκὺν ὕδωρ· καὶ ἡ Τιτικάκη, ἐντὸς τῶν Περουβικῶν Κορδιλλειρῶν εἰς 3250 πήγεων ὑψος κειμένη, ἀνευ ἀπορρύσεως καὶ μὲ ἀλμυρὸν ὕδωρ.

7). Δρόμος καὶ περιοχὴ τῶν ἀξιολογωτέρων ποταμῶν τῆς Αμερικῆς.

Όνομα τοῦ ποταμοῦ.	Δρόμος.	Περιοχὴ.
Ο Λαπλάτας	470 μίλ.	72000 τετρ. μίλ.
Ο Αμαζών	730 "	136000 "
Ο Μισσισίπης	730 "	54000 "
Ο Άγιος Λαυρέντιος	460 "	62300 "

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ, ΦΥΤΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΖΩΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ.

1). Η Ἀμερικὴν ἐκτεινομένη πολὺ ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον ἔχει μεγίστην ποικιλίαν κλίματος, καὶ μεριζεται εἰς πάντες διαφόρους κλιματικὰς ζώνας. Αὗξανει δὲ ἡ θερμότης εἰς τὴν ἡπειρον ταύτην, ἔνεκα τῆς μεγάλης πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς νότον ἐκτοσεώς της, ἀπὸ τὰ βόρεια καὶ νότια μέρη πρὸς τὰ μέσα, καὶ ἔλαττοῦται κατὰ τὴν ἀντίθετον διεύθυνσιν. Ἐχει λοιπὸν δόμοιας κλιματικὰς σχέσεις ως ἡ Ἀφρική· διαφέρει δημοσιαὶ κατὰ τὴν ποικιλίαν τῶν κλιμάτων, ἡτις, ως ἐρρέθη, προέρχεται ἀπὸ τὴν μεγάλην ἔκτασιν τῆς ἡπειρου καὶ πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς νότον.

2). Τὸ μέσον τῆς ἡπειρου, ὁριζόμενον πρὸς μὲν βορρᾶν δια-

τῆς γραμμῆς, ἥπις φέρεται ἀπὸ τῶν πηγῶν Κολοράδου πρὸς τὴν συμβολὴν τοῦ Ὀχιοῦ, πρὸς δὲ νότον διὰ γραμμῆς, διερχομένης ἵσταντος νοτιώτερον τῶν ἔκβολῶν τοῦ Ασπλάτα, ἐνίκει εἰς τὴν ζώνην τῆς βροχῆς, ἐντὸς τῆς ὁποίας διακρίνονται πρὸς ἀκριβέστερον χαρακτηρισμὸν τοῦ κλίματος τέ σσαρες φάτικαι ζῶναι ἀ.)⁴ Η βρέσιος φυτικὴ ζώνη τῶν εὐγενῶν ὄπωρῶν καὶ τῶν ἀειθαλῶν δένδρων, φύλακος τῆς γραμμῆς τῆς ἀγοράντης ἀπὸ τῶν ῥηθέντων βορείων ὀρέων μέχρι τῆς γραμμῆς τῆς βανάνης, ἐκπεινομένη πρὸς νότον μέχρι τῆς γραμμῆς τὴν ὅποιαν δυνάρεθι νὰ φέρωμεν ἀπὸ Δυτικῶν πρὸς ἀνατολὰς διὰ τῆς εισοδοῦ τοῦ Περαγουάνη γ.).⁵ Η νότιος φυτικὴ ζώνη τῶν εὐγενῶν ὄπωρῶν καὶ τῶν ἀειθαλῶν δένδρων, περατουμένη πρὸς νότον ὑπὸ τῆς γραμμῆς τῆς ἀγοράντης διὰ τοῦ Ασπλάτα. δ.)⁶ Η ζώνη τῶν δημητριακῶν καρπῶν πρὸς νότον τῆς ἀνωτέρω.⁷ Εντὸς τῆς κλιματικῆς ταύτης ζώνης διὰ τὴν μεγάλην θερμότητα καὶ τὴν πολλὴν εύδοξίαν ὑπάρχει πλούσιος, ἀφθονος, καὶ ὄργανος βλάστησις, κατ' εἶσοχὴν εἰς πήνα φυτικὴν ζώνην τῆς βανάνης, ἥπις διακρίνεται διὰ τῶν ἀγρίων τροφοφόρων φυτῶν (τῆς βανάνης τοῦ ἀρτοκάρπου, τοῦ κοκκοφοίνικος, τοῦ ὑψίου, τῶν γεωμήνιων κτλ.), τῶν κολοσσαίων δένδρων, πτέρεων καὶ καλαμαειδῶν φυτῶν.⁸ Αντὶ τῆς πόλεως ἔχει τῇ ζώνῃ αὗτη φυτὰ ἐλικοφόρα, καὶ πλεῖστα φραμακευτικὰ βότανα.

8). Ηδές νότον καὶ πρὸς βορρᾶν τῆς ζώνης πᾶς βροχῆς παρακείνονται ἡ νότιος καὶ ἡ βόρειος ζώνη τῆς βροχῆς καὶ χιονος. Κατ' ἡ μὲν νότιος κατέγει τὰ νοτιώτατα τῆς ἡπείρου καὶ εἶναι περιορισμένη εἰς μικροτάτην ἐκτασιν.⁹ ἡ δὲ βόρειος κατέγει οὐσιώδη λόγῳ περισσοτέραν χώραν φθάνειν τὰ βορειότατα μέρη τῆς ἡπείρου, καὶ καταλαμβάνει τὸ πλειστὸν μέρος τῆς βορείου Αμερικῆς. Βίσ τὴν βόρειον ταύτην ζώνην τῆς βροχῆς καὶ γιανός ἀποχωρίζεται εἰς μὲν τὰ νότια μέρη ἡ φυτικὴ ζώνη τῶν Εὐρωπαϊκῶν δημητριακῶν καρπῶν καὶ τῶν πετρωτῶν φυτῶν, τοιούτων τοῖς οποίοις τοῦτο τὸ μέρος της βόρειας Αμερικῆς παρακείται.

τριετοῦν καὶ πῶν καὶ τῶν δέ ν δρων τῶν θορείων
δασῶν, ἥτις φθάνει μέχρι τῆς γραμμῆς, τῆς φερομένης
διὰ τῆς λίμνης τῶν δούλων μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Λαυρεν-
τίου. θορείότερον δὲ ἡ φυτικὴ ζώνη τῶν βρύων. Εἰς
ταύτην φύονται ἀγτὶ τῶν δένδρων οὐρανοί καὶ ράγοφόρα φυτὰ,
ἐνῷ εἰς τὴν ἄλλην φυτικὴν ζώνην διαδέχονται τοὺς ἔκτενεῖς
λειμῶνας ἀδιάβατα δάση φυλοφόρούντων δένδρων καὶ μόνον εἰς
τὰ ἀντοικά καὶ νότια αὐτῆς μέρη καλλιεργοῦνται δημητρί-
ακοὶ καρποί, διπόραι καὶ ἡ ἀμπελός.

4). Πρὸς βορρᾶν τῆς ρήθείσης θορείου ζώνης τῆς θροχῆς καὶ
χιόνος κατέχει μικρότατον μέρος τῆς θορείου Ἀμερικῆς παρὰ
τὴν παραλίαν τοῦ θορείου ὀκεανοῦ ἡ ζώνη τῆς ἀενννάον αὐτοῦ συ-
χιδνος.

5). Ἐνεκα τῆς ἀπὸ νότου πρὸς θορρᾶν καθ' ὅλον τὸ μῆκος
τῆς ἡπείρου ἑκτάσεως τοῦ φρεινοῦ κορμοῦ αὐτῆς ἡ ταινία τῆς
ἀεννάου χιόνος εὑρίσκεται καὶ εἰς τὰς δύο ὥρθείσας ζώνας, ἀνα-
βαίνουσα κατὰ τὴν ζώνην πῆς θροχῆς εἰς τὸ μέγιστον ὅψος; τῆς
ἐπὶ τῶν Ηερουθικῶν Κορδιλλιερῶν, καὶ ταπεινουμένη ἐκείθεν
καὶ πρὸς θορρᾶν καὶ πρὸς νότον. Φθάνει δὲ εἰς τὴν ζώνην τῆς
θροχῆς εἰς 3800 πήχεων ὅψος· καὶ τὸ πλεῖστον τῆς διστά-
σεως ταύτης καταλαμβάνει ἡ ταινία τῆς θροχῆς, διατρουμένη
ἀπὸ τὰ κάτω εἰς τὰ ἀνω εἰς τρεῖς φυτικὰς ταινίας, τὴν τῆς
θανάντης τὴν τοῦ ἀραβοσίτου, καὶ τὴν τῶν δημητρακῶν καρ-
πῶν· τὸ δὲ λοιπὸν κατέχει ἡ ταινία τῆς θροχῆς καὶ χιόνος,
εἰς τὴν δοπίαν ἀπαντῶνται δύο φυτικαὶ ταινίαι, ἡ τῶν δέν-
δρων τῶν θορείων δασῶν, καὶ ἡ τῶν θρύων.

6). Τὸ κλίμα τῶν διαφόρων ζωνῶν τῆς Ἀμερικῆς εἶναι ὑγρό-
τερον ἀπὸ τὸ κλίμα τῶν ἀντιστοίχων ζωνῶν τῆς Εὐρώπης,
Ἀσίας, καὶ Ἀφρικῆς ἔνεκα τῆς θέσεως καὶ τῆς μορφῆς τῆς
ἡπείρου καὶ τῆς ἀφθόνου εὐυδρίας καὶ τῆς βλαστήσεως αὐτῆς.
Η δὲ ὑπεροχὴ αὕτη τῆς ὑγροσίας ἐπιφέρει τὸ πολύχυμον τῆς
θλαστήσεως, τὴν μικρότητα καὶ ἀδυναμίαν τῶν μαστογόρων
ζώων, καὶ τὸ κολοσσαῖον μέγεθος τῶν ἐρπετῶν.

ΤΜΗΙΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ, ΦΥΛΕΤΙΚΗ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ
ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ.

1). Η Αμερική διακρίνεται μεταξύ τῶν τεσσάρων μεγαλεστέρων ήπειρων τῆς γῆς διὰ τὴν ὀλιγανθρωπίαν, καὶ ἔχει μόλις 74 ἑκατομ. κατοίκων, ἐκ τῶν δύοιών ἀνήκουν εἰς μὲν τὴν βίρσιον Ἀμερικὴν 46, εἰς δὲ τὴν νότιον 24, καὶ εἰς τὰς δυτικὰς Ἰνδίας 4 ἑ.ατ. Εἰς τὴν ἡπειρὸν ταύτην κατοικοῦν 100 ψυχ. ἐν τετραγ. μίλιον, ὡς τοῦτο ἐξάγεται, ἐὰν παραβάλωμεν τὸν πληθυσμὸν πρὸς τὴν ἐπιφύνειαν αὐτῆς. Καλλίτερα κατοικημέναι γῆραι εἶναι αἱ Ἰνδίαι καὶ νῆσοι· ὀλιγώτατα δὲ τὸ ἡπειρωτικὸν μέρος.

2). Οἱ κάτοικοι τῆς Ἀμερικῆς ἀνήκουν εἰς τρεῖς φυλὰς, τὴν Ἀμερικανικὴν, τὴν Καυκασίαν, καὶ τὴν Ἀφρικανικὴν. Πρὸς δὲ τούτοις ικανὸν μέρος αὐτῶν εἰς μιγάδας φυλὰς, αἵτενις παρήγθησαν ἐκ τῆς ἐπιμιξίας τῶν πέντε πρωτοτύπων φυλῶν περιορίζονται εἰς μόνην τὴν ἡπειρὸν ταύτην, καὶ εἶναι πολυάριθμοι (Κρεόλαι, Μουλάτραι, καὶ ἄλλαι πολλαί).

3). Οἱ αὐτόχθονες Ἀμερικανοί, ὀλιγόριθμοι καὶ μόλις ὅμεροινοντες τὸ 1/3 τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τῆς Ἀμερικῆς, εἶναι διεσπαρμένοι εἰς ὅλην τὴν ἡπειρὸν ἀπὸ τῶν βορειοτάτων μέχρι τῶν νοτιοτάτων μερῶν αὐτῆς, καὶ πλεονάζουν εἰς τὴν νότιον καὶ τὴν κεντρικὴν (δηλ. τὴν πρὸς δυσμάς τοῦ Μεξικανικοῦ καὶ τοῦ Καραϊβίου πελάγους κειμένην) Ἀμερικὴν, ἐλλείποντες ὅλως διόλου ἀπὸ τὰς δυτικὰς Ἰνδίας. Κυριώτερα αἴτια τοῦ ὀλιγαριθμοῦ τῶν αὐτοχθόνων κατοίκων τῆς Ἀμερικῆς εἶναι ἡ μικρὴ κατὰ πλάτος διάστασις τῆς ἡπείρου· ἡ ποικιλία καὶ διαφορὰ τῶν κλιμάτων ἐνεκκινεῖ τῆς μεγάλης ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον ἐκτάσεως· αἱ παρεμπίπουσαι ἐρημοί, καὶ ἡ ἐλλειψίς κατοικιδίων ζώων. Ομοιάζοντες δὲ ἐν γένει κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν μορφὴν, διαιροῦνται γλωσσοῖς εἰς ἐπτὰ διμογλωσσίας, ἀν καὶ ἡ διαι-

στον Αιθίοπες, καὶ Μουλάτραι, καὶ ὀλίγιστοι λευκοὶ (80,000). Εἰς δὲ τὰς βορείας ὑπὲρ τὸ 1,400,000 αὐτόχθονας. Οἱ λευκοὶ κάτοικοι τῶν ἀποικιῶν τούτων εἰναι "Αγγλοι, "Ιριοι, καὶ μαθολικοὶ Γάλλοι. Εἰς δὲ τὰς Υδσονείους χώρας κατοικοῦν ὀλίγιστοι Βίρτουπαιοι εἰς τοὺς ἐμπορικοὺς σταθμούς.

4). Κυριώτεροι τοῦ βίου πόροι εἰναι εἰς μὲν τὴν Γουϊάνην καὶ τὰς Ινδικὰς νήσους ἡ φυτεία καὶ τὸ ἐμπόριον μὲν προϊόντα τῶν ἀποικιῶν (ρύζιοι, μαχαγόνιον ξύλον, βαμβάκιον, ξάκρηρι κτλ.) εἰς δὲ τὴν περὶ τὸν Όνδονόραν χώραν τὸ ἐμπόριον τῆς ξυλείας καὶ εἰς τὴν Καναδίαν ἡ γεωργία, ἡ ἀλιεία καὶ τὸ ἐμπόριον μὲν τὰ ἀκατέργαστα προϊόντα (ξυλείαν, δημητριακούς καρπούς, ζῶα, σισύρχας κτλ.). Εἰς δὲ τὰς λοιπὰς χώρας, αἵτινες δὲν εὑνοοῦνται ὑπὸ τῆς φύσεως, κυριώτεροι πόροι τοῦ βίου εἰναι ἡ κτηνοτροφία καὶ ἡ ἀλιεία. Ήτις ἀκμάζει κατ' ἔξο. χήνεις τὴν νέαν Φουιδλανδίαν, ἡ θήρα καὶ τὸ ἐμπόριον τῶν σισ ρῶν εἰς τὰς Υδσονείους χώρας.—"Ολαι αἱ Αγγλικαὶ ἀποικίαι κυβερνῶνται ἀπὸ διοικητᾶς, πεμπομένους ἐκ τῆς μητροπόλεως, μετὰ τῶν ὅποιών συμμεριζούνται τὴν νυμοθετικὴν ἔζουσίαν καὶ τὰ δουλευτικὰ σώματα ἐκλεγόμενα ὑπὸ τῶν πολιτῶν.

5). Αἱ Ισπανικαὶ ἀποικεῖαι σύγκεινται ἀπὸ τὴν Κούβανην ἢτις ἔχει ἀξιολόγους πόλεις τὴν ΧΑΒΑΝΑΝ (150,000 ψυχ. Π. Δ. Φ.), τὴν Μαρτίν ζαν, καὶ ἄλλας.—"Απὸ τὸ Πορτορίκον μὲν τὴν πρωτεύουσαν ἡ γειον Ἰωάννην. ἀπὸ τὰς Βιργίνικὰς νήσους· "Ο πληθυσμὸς τῆς Κούβης ὑπερβαίνει τὸ ἐν ἑκατομ. ψυχῶν, ἐκ τῶν ὅποιών 460,000 Ισπανοί, καὶ οἱ λοιποὶ Αιθίοπες καὶ μιγάδες, κατὰ τὸ πλεῖστον δοῦλοι. "Ο τοῦ Πορτορίκου, συμποτούμενος εἰς 560,000 εἰναι συντεθειμένος κατὰ τὰς αὐτὰς σχεδὸν ἀναλογίας. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς νήσους ἐπικρατεῖ ἡ θρησκεία καὶ ἡ γλῶσσα τῆς μητροπόλεως. Τὰ πολυάριθμα προϊόντα τοῦ τόπου (καφές, κάκαον βαμβάκιον, ζάχαρη, καπνὸς ναυπηγικὴ ξηλεία κτλ.) παρέχουν ζωὴν εἰς τὸ ἐμπόριον, καὶ ὁ λιμὴν τῆς Χαβάνης εἰναι ἔνεκα τούτου εἰς τῶν ἐπισημοτέρων τοῦ κόσμου. Διεικούνται δὲ αἱ ἀποικίας

σεις. (Οἱ Ἐθραῖοι εἶναι εὐάριθμοι). — Οἱ ἐκ τῆς Εὐρώπης οὗτοι ἀποικοι καταλαβόντες βιαίως τὴν χώραν, ἔγειναν κύριοι αὐτῆς, καὶ ἀποσποχόντες κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἀπὸ τὰς μητροπόλεις, ἐσχημάτισαν ἴδιαιτέρας πολιτείας μία τῶν δποίων ἀπέκτησε μεγάλην πολιτικὴν δύναμιν καὶ σημασίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

1). "Η Ἀμερικὴ διαιρεῖται πολιτικῶς εἰς τὰς ἔξης πολιτείας τὰς δυο σπόνδους δημοκρατίας τῆς βορείου Ἀμερικῆς· τὰς δημοκρατίας τῆς νοτίου Ἀμερικῆς· τὴν Βρασιλίαν τὴν δημοκρατίαν τῶν Αΐθιοπών εἰς τῆς Χατηνὸς καὶ τὰς εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἀποικίας τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν.

A'. Οἰ λόπονδοι πολιτεῖται τῆς βορείου Ἀμερικῆς.

1). Θέσις, δρια, καὶ μέγεθος. Αἱ δμόσπονδοι πολιτεῖται τῆς βορείου Ἀμερικῆς κατέχουν τὸ μέσον καὶ πλεῖστον μέρος αὐτῆς, καὶ φθάνουν πρὸς μὲν βορρᾶν μέχρι τοῦ ἀγίου Λαυρεντίου, τῶν λιμνῶν αὐτοῦ, καὶ τῆς ἀπὸ τούτων μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ὁρεγῶνος γραμμῆς, πρὸς δὲ νότον, μέχρι τοῦ Μεξικανικοῦ πελάγους; καὶ τῆς γραμμῆς, ἡτις συνδέει τὰ δυτικὰ αὐτοῦ παράλια μετὰ τοῦ μυχοῦ τοῦ Καλιφορνικοῦ κόλπου. "Βγούν δὲ 165,000 τετραγ. μιλίων ἐπιφάνειαν, ἐκ τῶν δποίων 95,000 ἀνήκουν εἰς τὰς ἐσχηματισμένας ἥδη πολιτείας.

3). Συστατικὰ μέρη. Τὴν δμόσπονδίαν ταύτην συναποτελοῦν τριάκοντα καὶ ἑξ αὐτόνομοι πολιτεῖαι ἐκ τῶν δποίων δέκα τρεῖς εἶναι ἀρχαιότεραι, κείμεναι ἀπασται πρὸς ἀνατολὰς τῶν Ἀλλεγανείων ὁρέων· αἱ δὲ λοιπαὶ εἴκοσι τέσσαρες προσετέθησαν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς μετὰ ταῦτα καὶ κείνται μεταξὺ τῶν Ἀλλεγανείων καὶ τοῦ Μισσισίπην. Ἐκτὸς δὲ τούτων περιλαμβάνονται εἰς τὴν δμόσπονδίαν καὶ ἔνδεκα ἀλλαὶ γῶνες.

ρχι, αιτίνες δὲν ἐσχηματίσθησαν. εἰσέτι εἰς πολιτείας, καὶ ἡ μάκρη διοσπονδικὴ ἐπαρχία Κολούμβια, καιρέντι εἰς τὴν ἀνατολικὴν ἐπαρχίαν.—Φυσικαὶ ιδιότητες τῶν χωρῶν ταύτων.

4). Τόποι οικούμενοι: Κυριώτατη πόλεις τῶν διοσπόνδων πολιτειῶν εἶναι ἡ ΒΑΣΙΚΤΩΝ εἰς τὴν Δελτεῖδον, πρωτεύουσα ὅλου τοῦ κράτους· ἡ ΒΟΣΤΩΝ (178,000 κ.) εἰς τὴν Μασαχουσέτην τὸ ΝΕΟΝ ΕΒΟΡΑΚΟΝ (800,000 κ. π. Δ.) ἡ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ 565,000 κ. π. Δ.)· τὸ ΠΙΤΤΣΒΟΥΡΓΟ· γαν (Π. Δ.); ἡ ΒΑΛΤΙΜΩΡΗ (244,000 κ. π. Δ.) ἡ ΝΕΑ ΑΓΡΗΛΙΑ (170,000 κ. Δ.)· εἰς ΚΙΓΚΙΝΑΤΑΙ (161,000 κ.), κατὰ δὲ ΑΓΙΟΥΣ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ (162,000 κ.).

5). Πληθυσμὸς καταγωγὴ, θρησκεία κλ. Οἱ κάτοικοι τῶν διοσπόνδων πολιτειῶν συμποσοῦνται εἰς 33.1/2 ἑκατομ., ὥστε κατὰ μέσον δρον ἀναλογοῦν 200 ψυχαὶ μόνονεις ἐκ τετραγ. μίλιον. Εἰς δὲ τὰς ἐσχηματισμένας ἡδη πολιτείας κατοικοῦν εἰς δὲ τετρ. μίλιον 314 ψυχ. Τινὲς δημοις τῶν πολιτειῶν εἶναι καλλιτερα κατοικημέναι ἀπὸ τὰς λαϊκάς.—Ἐκ τῶν κατοίκων τούτων διπέρ τὰ 27 ἑκατομ. εἶναι λευκοί, καταγόμενοι τὸ πλείστον ἀπὸ "Δυγγλας, καὶ πρὸς τούτοις καὶ ἀπὸ Ἰρίους, Γερμανούς, Γάλλους, καὶ Ισπανούς. Τὰ δὲ λοιπά εἶναι Αἰθίοπες κατὰ Μουλδαρχι, ἢν δὲ οἱ πλείστοι δοῦλοι εἰς τὰς νοτίους ἐπαρχίας, καὶ διάφοροι ἀλιγάρχιμοι φυλαὶ αὐτογένειαν, ἐκ τῶν δύοιων ἄλλοι μὲν διάγουν πλάνητα βίου, ἄλλοι δὲ ἀπεκταστάθησαν καὶ ἐδέχθησαν τὸν χριστιανισμόν. Τὴν διτὴν καὶ ἔτι πλείστα ποικιλίαν εὑρίσκει τις εἰς τὴν θρησκείαν τῶν κατοίκων τῶν διοσπόνδων πολιτειῶν. Ἐκ τούτων εἴναι περὶ τὸ διηκτομ. καθολικοί· εἰς δὲ λοιποὶ διαμαρτυρίμενοι, ἀνήκοντες εἰς 25 περίπου αἱρέσεις.—Ἡ περὶ τῆς ἐκπαίδευσεως φροντὶς ἔχει ἔνεκα τοῦ ἐπικρατοῦντος ἐμπορικοῦ πνεύματος καὶ τῆς κερδοσκοπίας μνημεοῦ σκοπὸν, καὶ τὰ ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα δὲν εἶναι ἀρκετά.

6). Πόροι τοῦ βίου. Ἡ γεωργία εἶναι δὲ κυριώτερος τοῦ βίου πόρος κατ' ἔσοχὴν εἰς τὰς νοτίους πολιτείας, μὲ δῆλη τὴν

σημασίαν, τὴν δοιάν ἔλαβε τὸ εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς ἐπεκταθὲν ἐμπόριον, εὐνοούμενον ὑπὸ τῆς θέσεως τοῦ τόπου, τῶν ἀφθόνων τῆς συγκοινωνίας μέσων, τοῦ πλούτου τῆς χώρας, καὶ τοῦ ἐπιχειρηματικοῦ πνεύματος τῶν κατοίκων. Ἐκτὸς τούτων ἀξιοί λόγου εἶναι καὶ οἱ τῆς ἀλείας, τῆς δασοκομίας, καὶ τῆς βιομηχανίας, πόροι, πρὸ πάντων εἰς τὰς βορείους πολιτείας.

7). Πολίτευμα. Ἐκάστη τῶν διοικούμενων πολιτειῶν εἶναι αὐτόνομος, καὶ κυβερνᾶται ἴδιαιτέρως κατὰ δημοκρατικοὺς νόμους, παρέχοντας ἵσα δικαιώματα εἰς πάντας τοὺς ἔλευθέρους, ἀν καὶ ἡ ἐκ τῆς πλουτοχρηστίας ὑπεροχὴ, καὶ ἡ ὑποδούλωσις τῶν Αἰθιόπων εἶναι πραγματικὴ ἀνωμαλία τοῦ γενικοῦ τούτου νόμου. Διὰ τὰς κοινὰς τῆς διοικούμενίας ὑποθέσεις συνέρχεται ἐξ ἀπεσταλμένων τῶν διαφόρων πολιτειῶν εἰς τὴν Βασιγκτῶνα συνέδριον, ἔχον τὴν νομοθετικὴν δύναμιν μετὰ τοῦ προέδρου τῆς δημοκρατίας, διστις ἐκλεγόμενος ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐπὶ τετραετίαν, ἔξασκετ τὴν ἐκτελεστικὴν ἔξουσίαν. Εἰς σχηματισμὸν νέας αὐτονόμου πολιτείας ἀπαιτεῖται 60,000 κατοίκων πληθυσμός. Ο τακτικὸς στρατὸς εἶναι ὄλιγος· ἡ ἐθνοφυλακὴ σημαντικὴ, διότι πᾶς πολίτης, δυνάμενος νὰ φέρῃ ὅπλα, εἶναι στρατεύσιμος. Η ναυτικὴ δύναμις εἶναι ἀξιόλογος.

B'. Δημοκρατίαι τῆς κεντρικῆς Αμερικῆς.

1). Συστατικὰ μέρη μέγεθος καὶ πληθυσμούς. Εἰς τὴν κεντρικὴν Αμερικὴν εἶναι συστημέναι ἐπτὰ αὐτόνομοι καὶ ἀπ' ἀλλήλων ἀνεξαρτητοὶ πολιτεῖαι, κατέχουσαι τὴν χώραν πρὸς νότον τῶν διοικούμενων πολιτειῶν μέχρι τοῦ Πανχρυμικοῦ Ισθμοῦ. Εἶναι δέκαι πολιτεῖαι αὗται αἱ ἐφεζῆς τὸ Μεξικὸν, ἡ Γουατεμάλα, ἡ τοῦ Σωτῆρος, ἡ Ονδούρα, ἡ Νικαραγγία, ἡ Κοσταρίκα, καὶ ἡ Βρετανικὴ Βελιζία, αἵτινες κατέχουν 45,000 τετρ. μίλ., ἐπιφ. καὶ πληθυσμὸν 9 ἔως 10 ἑκατ. ψυχ. Σημαντικότερα τῶν πολιτειῶν τούτων εἶναι τὸ Μεξικὸν, τὸ δύοτον μόνον ἔχει 36,000 τετρ. μίλ. καὶ περὶ τὰ 8 1/2 ἑκ. κατοίκων.— Θέσις καὶ φυσικαὶ ἴδια ἡ τητητητες τῶν χωρῶν τούτων.

2). Τόποις οίκοιούμενοι. Διασημότεραι πόλεις είναι εις μὲν τὸ ΜΕΣΙΚὸν τὸ ΜΕΣΙΚΟΝ (250,000 κ. Π.), ἡ ΠΟΤΕΒΑΔΑ (68,000 κ.), τὸ ΓΟΥΑΝΑΓΟΥΑΤΟΝ, τὸ ΔΟΥΡΑΓΟΝ, καὶ ἄλλαι πολλαῖς εἰς δὲ τὰς λοιπὰς ἡ ΝΕΑ ΓΟΥΑΤΕΜΑΛΑ (Π.), ἡ τοῦ Σ ω τ ᾧ ρ ο σ, ἡ Λεώνη (Π.) εἰς τὴν Νικαραγίαν, καὶ δ ἄγιος Ιωσήφ εἰς τὴν Κοσταρίκην.

3). Καταγωγὴ θρεισκείας. Ο πληθυσμὸς τῶν διαφόρων αὐτῶν πολιτειῶν είναι μίγμα απὸ αὐτόχθονας, ἀπὸ Ἰσπανικοὺς Κρεόλας, ἀπὸ Αιθίοπας, καὶ ἀπὸ ἄλλας μιγάδας φυλάς. Εἴς τινας δὲ τῶν πολιτειῶν, ὡς εἰς τὸ Μεσικὸν, τὴν Γουατεμάλαν, πλεονάζουν οἱ αὐτόχθονες· εἰς ἄλλας, ὡς εἰς τὴν Ὀνδουρίαν καὶ τὴν τοῦ Σωτῆρος, αἱ μιγάδες φυλαῖς. Εἰς δὲ τὴν Κοσταρίκαν ἐπικρατοῦν οἱ Κρεόλαι, καὶ ὁ πληθυσμὸς τῆς Νικαραγίας σύγκειται ἀπὸ τοσα μέρη ἐκ τῶν ῥιθεισῶν φυλῶν.— “Ολοι οι κάτοικοι πρεσβεύουν τὸ δυτικὸν δόγμα. Ἡ ἀμάθεια ὅμως καὶ ἡ διαφορὰ τοῦ κλήρου, ἡ ἐλλειψὶς καλῆς ἀνατροφῆς καὶ ἐκπαιδεύσεως περιώρισε τὴν θρησκείαν εἰς ἀπλοὺς μόνον τύπους. Οἱ αὐτόχθονες είναι εἰς τὸ ἔξωτερικὸν χριστιανοὶ, προσκυνοῦντες ἐνδομύχως τὰ εἰδωλά των.

4). Πόροι τοῦ βίου. Ἡ γονιμότης τοῦ ἐδάφους καθιστᾶ τὴν γεωργίαν τὸν πλουσιώτατον πόρον τοῦ Είου δι' ὅλους τοὺς κατοίκους. Ἄλλα συνεχεῖς πολιτικαὶ ταραχαὶ Βλάπτουν καὶ ταύτην, ὡς καὶ τὴν κτηνοτροφίαν, καὶ τὴν ἀλλοτε τόσον ἐπικερδῆ μεταλλουργίαν. Καθιστᾶσι δὲ ἀδύνατον τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας, καὶ τὴν προόδον τοῦ ἐνεκα τῆς ἐλλείψεως τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας πάσχοντος ἐμπορίου, πρὸς τὸ δόποιον χορηγεῖ ἡ χώρὴ ἀφθονα προϊόντα ὡς μαχαγόνιον καὶ καμπεχιανὸν ξύλον, βαμβάκιον, ζάχαρι, καφὲν, κάκαον, καπνὸν, ὕγρανον (χριμέζο), δημητριακοὺς καρποὺς καὶ ἄλλα πολλὰ.

5). Πολίτευμα. Ἀποτινάξασαι αἱ ῥηθεῖσαι πολιτεῖαι τὸν Ἰσπανικὸν ζυγὸν συνέστησαν, κατὰ μίμησιν τῶν ὁμοσπόνδων πολιτειῶν τῆς βορείου Ἀμερικῆς, δημοκρατίας καὶ διεκδιρεῖσαν τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Αιθίοπων καὶ ισοπολιτείαν δι' ἄλλας τὰς διαφόρους φυλάς. Η ἀσυμφωνίᾳ τῆς θεωρητικῆς ταύτης

τούτων μὲν τὴν πραγματικὴν ἀνησύρηται, καὶ τὰς διαφορὰς τῶν ἔθιμων καὶ τῶν παραδόσεων, ἐπιφέρει ἀκαταπαύστους πάντας, συνεχεῖς μεταβολὰς κυριερνήσεως καὶ τέλος τὴν γενικὴν παραλισίαν καὶ καρχεζίαν τῶν πολιτειῶν πρὸ πάντων τοῦ Μεγαλοπόλεως, ὅπερ ἐπὶ τέλους ἐπανῆλθεν εἰς δημοκρατίαν.

Γ'. Δημοκρατίαι τῆς νοτίου Ἀμερικῆς

1). Συστατικὰ μέρη καὶ θέσεις αὐτῶν. Αἱ δημοκρατικαὶ πολιτεῖαι τῆς νοτίου Ἀμερικῆς εἰναι ἐννέα ἢ νέκτερη Γρανάδα, κατέχουσα τὸ βαρειοδυτικὸν μέρος τῆς νοτίου Ἀμερικῆς παρὰ τὸν Παναμεικὸν ίσθμὸν ἢ Βενεζουέλα, ἐκατέρωθεν τῶν Ὀρεινόκου· ἢ ἡ σημερινὴ παρ' ἀμφοτέροις τὰς ὑπωρείας τῶν Κορδιλλιερῶν τοῦ Κουίτου· ἢ Βολιβία πρὸς τὰ νοτιονατολικὰ τῆς Ηερουβίας περὶ τὸν ἄνω Μαδέτραν. αἱ δύο σπονδοὶ Λαπλάτα καὶ πολιτεῖα, καταλαμβάνουσα ὀλόκληρον τὴν τοῦ Λαπλάτα πεδιάδα μέχρι τοῦ Ηεραγούάνη καὶ τοῦ Ούρουγούάνη· πρὸς δυσμάχις τούτων καὶ μέντοι Χιλή. κατέχουσα στενὴν ταινίαν παρὰ τὸν εἰρηνικὸν ὥκεινόν· ἢ Παραγουάνη καὶ ὡραία ουσία πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ούρουγούάνη μεχρι τῆς θαλάσσης.—Φυσικαὶ ιδιότητες τῶν χωρῶν τούτων.

2) Μέγεθος, πληθυσμὸς μὲν καὶ διανομὴ. Αἱ ρεθίσσαι πολιτεῖαι κατέχουν, δροῦ λαμβανόμεναι, ἐπιφένειαν 150,000 τετρ. μίλ. κατοικουμένην ὑπὸ 16 σχεδόν ἐκατομμυριών, ὥστε εἰς ἓν τετ. μίλ. μόλις ἀναλογοῦν 98 περίπου ψυχ. Καλλιέργεια κατοικημένηι εἰναι ἐξ ὅλων αὐτῶν ἡ Νέα Γρανάδα, ἢ Κίλη καὶ ἡ Βολιβία, ἐκ τῶν ὅποιωνή μὲν ἔχει 16,800 τετρ. μίλ. καὶ 2,900,000 κατ., ἥδε 6,400 τετ. μίλ. καὶ 1,800,000 κατ., καὶ ἡ τρίτη 25,000 τετ. μίλ. καὶ 2 ἐκατομμ. πληθυσμόν. Ὁλιγάτερον δὲ κατοικημέναι εἰναι αἱ Λαπλατικαὶ (39,000 τετρ. μίλ. καὶ 1,500,000 κατ.) καὶ ἡ Ούρουγούάνη. Πολλὰ δὲ ἐκτεταμένα μέρη αὐτῶν εἶναι ἐτεῖς ἀκατέργατα.

3). Το ποιοι οίκοι μενοι. Ἐπ-σημέτεραι πόλεις καὶ πρωτέουσαι εἰς τὰς πολιτείας αὐτὰς εἶναι ἡ Σάντα Φὲ δ Βογότα (Π.) εἰς τὴν νέαν Γρανάδαν ἡ Καρακασσην (Π. Δ.) εἰς τὴν Βενεζουέλαν. τὸ ΚΟΥΙΤΟΝ (Π.) ἡ ΠΙΣΙΓΚΑ εἰς τὴν Ἰσημερινήν ἡ ΛΙΜΑ (Π.), τὸ Κούσκον εἰς τὴν Περούβιαν· ἡ Τσουκισάκα (Π.), τὸ ΠΟΤΟΣΙΟΝ, καὶ ἡ Κοτσάμβα μ. 6 α εἰς τὴν Βολιβίαν. ὁ ΑΓΙΟΣ ΙΑΚΩΒΟΣ (Π.), καὶ τὸ Βαλπάραιστον (Δ.) εἰς τὴν Χίλιην ἡ ΕΥΗΝΕΜΟΥΠΟΛΙΣ (Βενένος ἀρχες, 130,000 ψυχ. Π. Δ.) νέας τὰς Δακτλατικὰς πολιτείας· τὸ Μοντεβίδεον εἰς τὴν Ούρουγουάν, καὶ ἡ Ἀσσουμψῶν εἰς τὴν Παραγουάν.

4). Καταγωγὴ, θρεισκεία κτλ. Ο πληθυσμὸς τῶν ἀνωτέρω πολιτειῶν εἶναι ἐπίσης σύμμικτος, ως καὶ ὅταν τῆς κεντρικῆς Ἀμερικῆς. Ἐκ τῶν 16 ἑκατ. τὰ ἡμίση περίπου εἶναι αὐτόχθονες, ὑπὲρ τὰ 4 1/2 ἑκατ. μιγάδες, 2 1/2 ἑκατ. Κρεόλαι καὶ 200,000 Αἰθιόπες. Ἐκ τῶν αὐτοχθόνων 2 ἑκατ. διάγονοι πλάνητα βίον οἱ δὲ πλεῖστοι τῶν Αἰθιόπων εἶναι δοῦλοι, καὶ κατ' ἔξοχὴν εἰς Βενεζουέλαν. — Η μᾶλλον ἔξηπλωμένη γλῶσσα εἶναι ἡ Ἰσπανικὴ, καὶ ἐπικρατοῦσα θρησκεία ἡ δυτικὴ καθολικὴ. Οἱ ἐγκατασταθέντες αὐτόχθονες, οἱ Λιθίοπες, καὶ αἱ μιγάδες φυλαὶ εἰναι χριστιανοί. Η ἀμάθεια ὅμως τοῦ κλήρου, ἡ παραμέλησις τῆς ἐκπαιδεύσεως, καὶ ἡ μικρὰ κατηνωνικὴ ἀσφάλεια ἐμποδίζουν τὴν πρὸς τὸν πολιτισμὸν πρόοδον.

5). Πόροι τοῦ βίου. Η ὑπὸ τοῦ ἐδάφους καὶ τοῦ κλιματος εύνοουμένη γεωργία παρέχει μὲ δῆλην τὴν ὀλίγην καλλιέργειαν ἀρκετοὺς δημητριακοὺς καρπούς, καὶ (εξαιρουμένης τῆς Περούβιας) Βαμβάκιον, Ἰνδικὸν, καπνὸν κτλ. Πανταχοῦ εἶναι διάσημος ἡ κτηνοτροφία, καὶ κατ' ἔξοχὴν εἰς τὴν Δακτλατικὴν πεδιάδα· εἰς δὲ τὴν Περούβιαν καὶ τὴν Χίλιην ὑπάρχει κτηνοτροφία τῶν αὐτοχθόνων κατοικιδίων ζώων, δηλ. τῆς λάμας, τοῦ βικούνου, καὶ τοῦ ἀλπάκου. Η μεταλλουργία εἶναι εἰς παρακμὴν, ως εἰς τὸ Μεξικόν· τὸ δὲ ἐμπόριον λόγου, ἀν καὶ κωλύεται πολὺ ἀπὸ τὴν πολιτικὴν ἀκαταστοσίαν, καὶ τὴν ἐλειψιν τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας.

6). Πολιτεύμα. Τὰ πολιτεύματα τῶν ἡγεμεισῶν πολιτεύων εἶναι ἐπίσης δημοκρατικά. Ἐπειδὴ δῆμος ἡ ισότης τῶν διαφόρων φυλῶν δὲν εἶναι πραγματική, καὶ πολιτικὴ στάσεις καὶ ταραχὴ εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἔττον διηγείεται, διὰ τοῦτο ἡ κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ διάπλασις τῶν πολιτειῶν αὐτῶν δὲν ἐλασθεῖ εἰσέτι ώρισμένην μορφήν.

Δ'. Βρασιλία.

1). Θέσις, δῆμος, καὶ μέγεθος. Ἡ Βρασιλία κατέχει εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς νοτίου Αμερικῆς ὀλόκληρον σχεδὸν τὴν χώραν τῶν Βρασιλικῶν ὁρέων, καὶ τὸ πλεῖστον τῆς Αμαζονικῆς πεδιάδος, καὶ φθίνει μέχρι τῶν Γουϊανικῶν ὁρέων πρὸς δὲ δυσμάς περατοῦται εἰς τὰς ἥπερ ῥηθείσας δημοκρατίας τῆς νοτίου Αμερικῆς. Ἐχει δὲ μέγεθος 152,000 τετρ. μιλ.— Φυσικαὶ ἴδιότητες τῆς χώρας.

2). Διαιρέσις καὶ τόποι οἰκούμενοι. Διαιρεῖται δὲ ἡ Βρασιλία εἰς 20 ἐπαρχίας, καὶ περιέχει τὰς ἐφεξῆς διασήμους πόλεις τὸ RION IANEIPON, πρωτεύουσαν τῆς πολιτείας (390,000 ψυχ. Φ. Π.), τὸν ἄγιον Παῦλον, τὴν Βιλαμπέλλαν (Ματτογράσσον), τὴν BAXIAN (180,000 ψυχ. Π. Λ.), τὸ ΠΕΡΝΑΒΟΥΚΟΝ, τὸν ἄγιον Λουδοβίκον τὴν Παράην ἢ Βελέμην καὶ ἄλλας.

3). Πληθυσμός, καταγωγὴ, θρησκεία. Οἱ κάτοικοι τῆς Βρασιλίας συμποσούμενοι εἰς 8 2/3 ἑκατ. (55 ψυχ. εἰς ἓν τετραγ. μιλ.) σύγκεινται ἀπὸ λευκούς (Πορτογαλλικούς Κρεούλας, ἢ Βρασιλιανούς), συμποσούμενους εἰς 2 ἑκατ. περίπου, ἀπὸ 4 ἑκατομ. Αἰθιόπων καὶ μιγάδων, καὶ κατὰ τὸ λοιπὸν μέρος ἀπὸ αὐτόχθονας, διάγοντας τὸ πλεῖστον πλάνητα βίου. Ἡ ἐπικρατοῦσα γλώσσα εἶναι ἡ Πορτογαλλικὴ, καὶ θρησκεία ἡ δυτικὴ καθολικὴ, περιοριζόμενη διὰ τὴν ἀμάθειαν καὶ τὴν ἀπαριθμησίαν εἰς ἔξωτερούς μόνον τύπους.

4). Πόροι τοῦ βίου. Πρὸς γεωργία, ἀν καὶ δὲν ἀσκεῖται μὲν ἐπιμέλειαν καὶ ἐπιστασίαν, περιέχει δῆμος ἔνεκα τῆς γονιμότητος τοῦ ἐδάρους καὶ τῆς εὔκρατίας τοῦ κλίματος ἀφθονα καὶ

παντοῖα προϊόντα (δημητριακούς καρπούς, ζάχαρι, καφέν, καπνόν, βαμβάκιον). Τὰ δάση περιέχουν ὀξιόλογα ξύλα πρὸς βαφήν· ἡ δὲ μεταλουργία χρυσὸν καὶ ἀδάμαντας. Τὸ ἐμπόριον μὲ τὰ ἀκατέργαστα προϊόντα εἶναι ὀξιόλογον· ἡ βιομηχανία δημως ἀσήμαντος.

5). Πολίτευμα. Τὸ πολίτευμα εἶναι ἀνταρχικόν. Ἡ ἀπόλυτος δῆμος ἔχουσίκ τοῦ αὐτοκράτορος ὑπόκειται εἰς τινας περιορισμοὺς.

Ε' 'Η Χοίτη ἥ ἡ πολιτεία τῶν Αἰθιόπων

1). Θέσις, μέγεθος, διαίρεσις. Ἡ πολιτεία αὕτη κατέχουσα τὴν Χαΐτην, τὸν ἄγ. Δομίνικον καὶ τινας ἄλλας (400) παρακειμένας μικρὰς νήσους (5,550 τετρ. μιλ.), διαιρεῖται εἰς ἕξ ἐπαρχίας, καὶ ἔχει πρωτεύουσαν τὴν πόλιν, ἥτις καλεῖται Πριγκίπειος ἢ Δημοκρατικὸς λιμὴν 30 χιλ. κατόκων.

2). Πληθυσμὸς, καταγωγὴ, θρησκεία, πολιτεύματος καὶ ἔκ τριακοσίων χιλιάδων λευκῶν συγκείμενος πληθυσμὸς τῆς χώρας συμποσοῦται εἰς ἐν ἐκκτ., καὶ ἀνήκει ἐν γενεᾷ εἰς τὴν δυτικὴν καθολικὴν θρησκείαν. Ομιλεῖ δὲ εἰς μὲν τὸ ἀνατολικὸν τῆς νήσου τὴν Ἰσπανικὴν, εἰς δὲ τὸ δυτικὸν τὴν Γαλλικὴν γλώσσαν καὶ εἶναι ἐν γένει ἀπαίδευτος. Οἱ κάτοι κοι τῆς πολιτείας ταύτης καταγίνονται κατ' εξοχὴν εἰς τὴν φυτείαν καὶ τὸ ἐμπόριον (μὲν καφέν, κάκαον, βαμβάκιον, καπνόν κτλ.).—Πολίτευμα δὲ ἐλαβον αὐθις τὸ δημοκρατικὸν, καταλύσαντες τὴν κατὰ τὸ 1847 συσταθεῖσαν αὐτοκρατορίαν, καὶ τὴν ἐκτελεστικὴν ἔχουσίαν ἔχασκεν εἰς ισοθίως ἐκλεγόμενος πρόεδρος· τὴν δὲ νομοθετικὴν ἡ γερουσία καὶ ἡ βουλὴ. Δοῦλοι δὲν ὑπάρχουν. Οἱ δὲ λευκοὶ δένδύνανται νὰ ἔχωσι γαιοκτησίαν.

Ἐν ἑτει 1861 τὸ μείζον μέρος τῆς πολιτείας ταύτης ὁ ἄγ. Δομίνικος, μὲ 800 μιλ. τετρ. ἐπιφάνειαν ἀπεσπάσθη τῶν Γαλικῶν καὶ Ἰσπανικ. κτήσεων καὶ ἀποτελεῖ μέρος τῆς δημοκρατίας.

ΣΤ'. Εὐρωπαϊκαὶ ἀποικοίαι εἰς τὴν Ἀμερικήν.

1). Ἐκ τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν ἔχουν εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἀπο-

κίς οἱ Ἀγγλοι, οἱ Ἰσπανοι οἱ Γάλλοι, οἱ Αχνοι, οἱ Ὀλλανδοι καὶ οἱ Ρῶσσοι. Σημαντικώτεροι δυως ὅλων εἶναι αἱ τῶν Ἀγγλων καὶ τῶν Ἰσπανῶν. Αἱ Ρωσσικαὶ ἀποικίαι, ἀσημότεραι τῶν λοιπῶν περιορίζονται εἰς τὸ Βορειοδυτικὸν μέρος τῆς Ἀμερικῆς παρὰ τὸ Βερίγγειον πέλαγος, δριζόμεναι διὰ γραμμῆς φερομένης ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Μακενζίου πρὸς τὸν ἄγιον Ἡλίαν. Συμπεριλαμβάνουν δὲ καὶ τὰς παρακειμένας νῆσους.

2). 'Η' Ἀγγλία ἔχει εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἀμερικῆς ἀποκίας. Κατέχει δὲ ἄ) τὴν πρὸς βορρᾶν τῶν ὁμοσπόνδων πολιτειῶν μέχρι τοῦ ὠκεανοῦ χώραν, ἥτις διαιρεῖται εἰς τὴν νέαν Σκωτίαν μὲ τὴν πρωτεύουσαν 'Αλιφάξην' τὴν νέαν Κρουσθειγίαν δεξιόθεν τῶν ἐκβολῶν τοῦ Δαυρεντίου· τὴν Καναδίαν παρὰ τὴν ἀριστερὰν ὅχθον τοῦ ἥρθέντος ποταμοῦ μὲ τὰς πόλεις Κουνέκην (Φ. Λ.) καὶ Μοντρεάλον τὰς 'Υδρονείους χώρας, κατεχούσας τὴν βόρειον πεδιάδα καὶ τὴν χερσόνησον Δαθραδόρην καὶ τὴν νέαν Φούνδλανδίαν μετὰ τῶν πλείστων νήσων τοῦ κόλπου τοῦ ἀγίου Δαυρεντίου.—β'. Εἰς τὴν κεντρικὴν Ἀμερικὴν τὴν περὶ τὸν 'Ονδούραν κόλπον χώραν τὴν 'Ιαμαδίκαν μὲ τὴν 'Ισπανόπολιν καὶ τὴν Κιγγύστωνα τὰς μικρὰς 'Ανντίλλας καὶ τὴν Βαχαμην.—γ'). Εἰς τὴν νότιον Ἀμερικὴν μέρος τῆς Γούιάνης, δηλ. τῆς μεταξὺ τῶν Γουϊντηνῶν ὁρέων καὶ τῆς παραλίας κατεμένης χώρας καὶ τὴν Φαλάδηδην νῆσον.

3). Αἱ ῥηθεῖσαι ἀγγλικαὶ ἀποικίαι κατέχουν ἐπιφάνειαν 175,000, τετραγ. μιλ., ἐκ τῶν ὁποίων 150,000 ἀνήκουν εἰς τὰς 'Υδσονέους χώρας, καὶ 10,000 εἰς τὴν Καναδίαν. 'Ο πληθυσμὸς αὐτῶν ἀνυθαίνει εἰς 5,000,000, καὶ διανέμεται ὡς ἐφεξῆς: εἰς τὴν Γουϊάνην κτλ. 163,000 ψυχαί· εἰς τὰς ἀποκίας τῆς κεντρικῆς Ἀμερικῆς 970,000, καὶ εἰς τὰς βορείους ἀποκίας 8,000,000 περίπου. 'Εκ τούτου δὲ ἐπεταί, διτι καλλιτεχνα κατοικημέναι εἰναι αἱ ἀποικίαι τῆς κεντρικῆς Ἀμερικῆς καὶ μάλιστα αἱ νῆσοι ὀλιγώτερον δὲ αἱ 'Υδσονειαι χώραι. Εἴναι δὲ οἱ κάτοικοι εἰς μὲν τὰς νοτίους ἀποικίας κατὰ τὸ πλεῖσ-

στον Αιθίοπες, καὶ Μουλάτραι, καὶ διάγιστοι λευκοὶ (80,000) Εἰς δὲ τὰς βορείας ὑπὲρ τὸ 1,400,000 αὐτόχθονας. Οἱ λευκοὶ κάτοικοι τῶν ἀποικιῶν τούτων εἰναι "Αγγλοι, "Ιριοι, καὶ καθολικοὶ Γάλλοι. Εἰς δὲ τὰς "Υδσονείους χώρας κατοικοῦν διίγιστοι Εύρωπαιοι εἰς τοὺς ἐμπορικοὺς σταθμούς.

4). Κυριώτεροι τοῦ βίου πόροι εἰναι εἰς μὲν τὴν Γουϊάνην καὶ τὰς Ἰνδικὰς νήσους ἡ φυτεία καὶ τὸ ἐμπόριον μὲ προιόντα τῶν ἀποικιῶν (ρούμποι, μαχαγάνιον, ξύλον, βαμβάκιον, ξάκχαρος κτλ.) εἰς δὲ τὴν περὶ τὸν "Ουδούραν χώραν τὸ ἐμπόριον τῆς ξυλείας" καὶ εἰς τὴν Καναδίαν ἡ γεωργία, ἡ ἀλιεία καὶ τὸ ἐμπόριον μὲ τὰ ἀκατέργαστα προϊόντα (ξυλείαν, δημητριακοὺς καρποὺς, ζῶα, σισύρχες κτλ.). Εἰς δὲ τὰς λοιπὰς χώρας, αἵτινες δὲν εύνοοῦνται ὑπὸ τῆς φύσεως, κυριώτεροι πόροι τοῦ βίου εἰναι ἡ κτηνοτροφία καὶ ἡ ἀλιεία. Ἡτις ἀκμάζει κατ' ἔξο. χὴν εἰς τὴν νέαν Φουδλανδίαν, ἡ Θήρα καὶ τὸ ἐμπόριον τῶν σισ ρῶν εἰς τὰς "Υδσονείους χώρας":—"Ολαι αἱ Αγγλικαὶ ἀποικίαι κυβερνῶνται ἀπὸ διοικητὰς, πεμπομένους ἐκ τῆς μητροπόλεως, μετὰ τῶν ὅποιών συμμερίζονται τὴν νυμοθετικὴν ἔξουσίαν καὶ τὰ Σουλευτικὰ σώματα ἐκλεγόμενα ὑπὸ τῶν πολιτῶν.

5). Αἱ Ισπανικαὶ ἀποικεῖαι σύγκεινται ἀπὸ τὴν Κούβην ἡ τις ἔχει ἀξιολόγους πόλεις τὴν ΧΑΒΑΛΑΝΑΝ (150,000 ψυχ. Π. Δ. Φ.), τὴν Μαρτάνζαν, καὶ ἄλλας.—"Απὸ τὸ Πορτορίκο καὶ τὸν πρωτεύουσαν ἀγιον τὴν Ιωάννην. ἀπὸ τὰς Βεργίνικὰς νήσους":—"Ο πληθυσμὸς τῆς Κούβης ὑπερβαίνει τὸ ἐν ἑκατομ. ψυχῶν, ἐκ τῶν ὅποιών 460,000 Ισπανοί, καὶ οἱ λοιποὶ Αιθίοπες καὶ μιγάδες, κατὰ τὸ πλεῖστον δεῦλοι. Ο τοῦ Πορτορίκου, συμποσούμενος εἰς 560,000 εἰναι συντεθειμένος κατὰ τὰς αὐτὰς σχεδὸν ἀναλογίας. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς νήσους ἐπικρατεῖ ἡ θρησκεία καὶ ἡ γλῶσσα τῆς μητροπόλεως. Τὰ πολυάριθμα προϊόντα τοῦ τόπου (καφές, κάκαον βαμβάκιον, ζάχαρη, καπνὸς ναυπηγικὴ ξυλεία κτλ.) παρέχουν ζωὴν εἰς τὸ ἐμπόριον, καὶ ὁ λιμὴν τῆς Χαβάνης εἰναι ἔνεκα τούτου εἰς τῶν ἐπισημοτέρων τοῦ κόσμου. Διοικοῦνται δὲ αἱ ἀποικίαι

αῦται αὐτοργικῶς ὑπὸ διοικητῶν διορίζομένων ὑπὸ τῆς μητροπόλεως.

6). Η Γαλλία κατέχει εἰς τὴν Ἀμερικὴν μέρος τῆς Γουϊάνης, τὴν Γουαδελούπην, καὶ Μαρτινίκην καὶ τινὰς ἄλλας τῶν μικρῶν Ἀντιλῶν, καὶ δύο μικρὰς νήσους εἰς τὸν κόλπον τοῦ ἀγίου Δαυρεντίου (135 τετρ. μίλ.). Οἱ πληθυσμὸι ἀντῶν ἀναθαίνει εἰς 300,000 ἐκ τῶν ὁποίων 200,000 δοῦλοι Λιθίοπες. Οἱ κάτοικοι τῆς Γουϊάνης καὶ τῶν Ἰδικῶν νήσων καταγίνονται εἰς τὴν φυτείαν καὶ εἰς τὸ μετά τῆς μητροπόλεως ἐμπόριον.

7). Η Ολλανδία ἔχουσιάζει μέρος τῆς Γουϊάνης καὶ τινὰς τῶν μικρῶν Ἀντιλῶν (2950 τετρ. μίλ.) Πρωτεύουσα τῆς Γουϊάνης είναι τὸ Παραμάριθον. Οἱ κάτοικοι 90,000 τὸν ἀριθμὸν, ἐξ ὧν 60,000 δοῦλοι Λιθίοπες καταγίνονται εἰς τὴν φυτείαν.

8). Εἰς τὴν Δανίαν ἀνήκουν τινὲς νῆσοι τῶν μικρῶν Ἀντιλλῶν μὲ 44,000 κατοίκους, (ἐξ ὧν 30,000 δοῦλοι Λιθίοπες), καταγινομένους εἰς τὴν φυτείαν τοῦ ζεχαροκαλάμου, καὶ πρὸς τούτοις τινὲς σταθμοὶ εἰς τὴν Γροιλανδίαν, μὲ 9,000 κατοίκους
